

Карл Май
Скиптър и чук

1. КАТУНЪТ

Далеч надолу от планините се спускаше гъста гора. Едно от нейните разклонения се проточваше дори в близост на Фюрстенберг, главният град на херцогство Норланд. Една дълбоко врязана в това горско продължение палисада изолираше ловен парк, влизането в който бе забранено за всекиго, с изключение служителите на лесничеството. Въпреки това едно утро в ограждението се намираха люде, по чието облекло можеше лесно да се различи, че те не се числяха нито към хората на лесничеството, нито пък към някакви други с право на достъп.

Между два високи дъба, които бяха на възраст може би хиляда години и простираха надалеч своите дебелостволни клони, се мъдреше една старчески немощна, четириколесна бричка. Теглилата я кранта пасеше във високата трева, чиито стебла стърчаха между мъха и другата там зеленина. До ствола на едно дърво пламтеше буен огън, на който, сложен върху два чатала, се печеше сърнешки гръбнак. Един едва ли десетгодишен хлапак го въртеше с физиономия, изразяваща както разбиране на работата, така и най-голямо разположение. Той беше само полуоблечен – също както и другите персони, които седяха или лежаха край огъня, за да зяпат приготвянето на пикантното печено. Всички те притежаваха несъмнените черти на цигани, ала независимо от своята повече от непретенциозна външност не изглеждаха да принадлежат към онези скитнически орди, за които грабежът и кражбата са същинският и най-доходен занаят.

На каруцата седеше увита в стари застилки – определено един много необикновен лукс за чергарски катун – една престаряла наглед жена, много вероятно ваджината¹. Тя хвърляше по някой поглед на хлапето или току изучаваше потъмняващия сърнешки гръб, като подръпваше от една къса лула дима на някакъв тютюн, чието ухание би възхитило и най-изтънчените познавачи.

При владеещата наоколо тишина можеха да се доловят далечни звуци, проникващи през храстите като приглушено ромолене на разговор. Те произхождаха от две лица, които се бяха изтеглили от компанията и, отдалечени на неколкостотин крачки от каруцата, беседваха помежду си.

Едното от тях беше девойка. Тя наброяваше може би седемнайсет

---

1. ваджина – княгиня от народа на ломбардите, наричани още боанжари (Б. нем. изд.)

години и във всяко едно отношение беше съвършена красавица. Седеше на мъха с полунебрежна, полувисокомерна поза. Облеклото ѝ беше далеч по-добро и по-комплектно от това на другите. Беше видно, че за него се употребява голяма грижливост.

Насреща ѝ стоеше един млад мъж. Беше облегал гръб на едно дърво и скръстил ръце на гърдите. Хора, несъзнателно заемащи този строеж, най-често притежават силно развит характер. Високата му фигура се извисяваше доста над обикновения ръст и щеше все повече и повече да се формира до една внушаваща почит външност. Оскъдното облекло не бе в състояние да оцети крепкото, съразмерно телосложение. Някой внимателен наблюдател навярно щеше да се учуди на цвета на кожата на младия мъж. Тя не беше нито бяла като на кавказците, нито пък имаше онази мургавина, отличителна за циганина. Човек би могъл по-скоро да я нарече сива – сиво, премесено с кафяво, като породено от въздействието на ветрове, бури и слънце. Той носеше къси, широки шалвари, които сигурно са били предназначени за други телесни измерения, между тях и възтясната, многократно разпарцалосана жилетка надничаше протрита риза. Главата бе покрита от каскет, отдавна изгубил козирката си. Краката бяха боси, а от ръкавите на жилетката се мяркаха на някои места също така голите, мускулести ръце. През една от тези дупки се показваше някаква особена рисунка в наситено черно-червено, запечатана посредством татуиране върху странно оцветената кожа. Тя представляваше герб, чиито отделни линии така се бяха разширичили и разтеглили, че като цяло притежаваше една определена степен на неяснота. От това можеше да се заключи, че татуировката е била направена преди дълги години. Косата му имаше тъмnochерен цвят, но ако човек се вгледаше по-внимателно, щеше да забележи, че при корените тя разкрива един значително по-светъл тон, а кожата под нея беше толкова чиста и бяла, както може да се наблюдава предимно при блондините. Лицето имаше безусловно северняшки облик. Необикновено високото и широко чело, откритите, синьо-сиви очи не сочеха за индийски или египетски произход. Така ставаше, че младежът правеше в настоящия си тоалет едно кажи-речи куриозно впечатление, което още повече се подсилваше от спокойствието и увереността на неговото държане и движения, контрастно разграничаващи го от неуморното и променливо същество, което циганинът открай време представлява.

Въпреки външното си спокойствие той изглежда се намираше в състояние на силна възбуда. Чертите му бяха изпънати, очите блестяха. Погледът бе сякаш отпразнен в далечната шир и наблюдаваше образи,

чието съзercание не е позволено на обикновения простосмъртен.

Лицето на дзингарата² възприе израз на възхищение, когато възкликна с одобрителен тон:

– Катомбо, при теб е дошъл един дух, който е по-велик и могъщ от дарбата на прорицанието. Мога ли да ти поставя още една задача?

– Стори го, Лилга! – отговори той.

– Знаеш ли къде живее Бование, богинята на хитаните³?

– На остров Носиндамбо, наречен от народа на християните Мадагаскар.

– Правилно! Високо там горе в планините Амбухатмене стои нейният трон, а ниско долу сред хълмовете Буфер спи тя денем, за да се появи едва при настъпването на вечерта. Можеш ли да си я представиш как изглежда? В тихите вечери сияе нейната глава в звезди и с прелестна усмивка къпе тя светлеещи нозе в развълнуваните води на морето, додето денят се появи и побегне на запад от неговата целувка. Можеш ли да опишеш това с езика на поетите?

Той кимна, съзнаващ собствената си цена.

– В такъв случай те моля да го сториш.

– Само ако не избягаш от моята целувка, както тя побягва от обятията на деня.

Тя се поколеба за миг с отговора, после отвърна:

– Ще позволя да ме целунеш, Катомбо! Но сега започвай!

Той се загледа мечтателно пред себе си, сетне издигна ръце и от устните се ливнаха без пауза или прекъсване стиховете:

„Кога край хълмовете на Бефура вечерта застеле първи сенки,
пристъпва тя майката натура измежду аркадите подземни
и на диадемата ѝ лазура засиява от кристали искрометни.

В нейните тъмни къдри цъфтят на земята уханните поеми;
от неизмерима дал пламтят от Кръста към нея искри,
а от вълни бленуващи бликат на звездите златните дари.

Но сивпа се веч' младия ден хилядооката да намери,
накарва тя впряга си сияен да извие през пурпурни двери,
неговия лик сал да зърне и в далечния запад се скрие.“

Момичето бе следило словата му с физиономията на познавач на

---

2. дзингара (ит.) – циганка; дзенгаро – циганин (Б. нем. изд.)

3. хитани (исп.) – цигани; хитана, хитано – циганка, циганин (Б. нем. изд.)

изкуството. Сега то поклати бавно глава.

– Боанжарите имат някой и друг поет, ала никой от всички тях не притежава бързия, блестящ дух, който живее в теб, Катомбо.

Той се усмихна вяло.

– Нашият народ ме величае и възхвалява като своя най-добър поет, Лилга, но аз я давам цялата тая прослава и възхваля само за един радушен поглед, за една добра дума от твоя страна. Сега ще си взема целувката.

Той пристъпи една крачка към нея, ала тя го отблъсна с едно бързо движение на ръката си.

– Почакай малко, все още не си стигнал до края!

– Аз свърших!

– Не, защото ти описа Бование само как се появява в тихи, меки вечери. Но когато таи яд към своя народ, тогава я съглеждаш съвсем различна. Небето се покрива с облаци, вълните се стоварват с...

– Стой! – прекъсна я той. – Аз искам само твоята целувка, а не наставленията ти. Чуй ме по-нататък, ама после ще съм свършил и ще си взема наградата. Тя си е същата богиня и затова моите думи ще имат същата одежда и същата стихотворна форма.

Той се замисли за не повече от няколко секунди, преди да започне:

„Кога край хълмовете на Бефура вечерта застеле първи сенки,
пристъпва тя майката натура измежду аркадите подземни
и на полята върху прегара изтихо спуска перли росни.

Серафим небесен бяга прибулен в облаци, безспир се коит' гонят;
земята кара с болка изпълнена цветя си горки сълзи да ронят
и реве към стръмни скали устремен своите диви вопли прибоят.

Сърце пламтящо утрото разпуква, младия ден оставя да пристъпи;
диамантената болка целува той на капещи гранати
и на възбог любящо я отнася, в ефира там да се изплаче.“

Привършил, той прикова изпитателно очи в лицето на момичето. То сведе поглед и дългите мигли забулиха израза на онова, което то сега чувстваше и мислеше.

– Лилга!

– Катомбо!

– Моята целувка!

– Освободи ме от нея!

Тя повдигна клепачи и погледът ѝ потърси къде студено, къде съчувствено неговия.

– Защо?

– Какво те ползва тя? Ще умреш ли без моята целувка?

Неговата фигура се изпъна по-високо, а очите му запламтяха.

– Лилга, ти ме обикна, само мен, ние сме годеници и ти скоро ще станеш моя жена. Ти сама така пожела и Джетца, нашата ваджина, сложи ръцете ни една в друга. Колко често си ми казвала, щяла си да умреш без мен! Аз също пиех живот и щастие от твоите очи, да, бих желал да умра, ако смъртта те изтръгне от мен!

– Аз няма да умра.

– Още не съм свършил. Бих се радвал да умра заедно с теб, но ако трябва да те изгубя другояче освен чрез смъртта, то... то...

– Е, то...?

– То... то ще остана да живея, защото ще имам да изпълнявам задачата, известна на всеки боанжар, комуто някой е изтръгнал жената или годеницата!

– И тази задача е?

– Отмъщението!

Тя погледна нагоре към него кажи-речи удивено. После по чертите ѝ прелетя невярваща усмивка.

– Отмъщение? Катомбо и отмъщение? Стъпквал ли е някога си отстъпчивият Катомбо някой червей? Извършил ли е той един-едничък път за своите онова, което християните наричат измама и кражба? Ти имаш духа на поета, но не си мъж. Говориш за боанжарско отмъщение, пък всяка луна трябва да си вапсваш косата и кожата по-тъмни. Ти истински хитано ли си?

– Кое дава повече право да си хитано – късият час на рождението или дългите години на живота? Важда⁴ ме е намерил в гората и никой не познава моите родители, но аз през цялото време съм бил при вас; Джетца ме нарича свой син и поради това аз мога да кажа, че съм хитано... Дай си ми целувката!

– Ами вземи си я!

Тя изговори думите студено и равнодушно. Неговото чело се свъси – той се бореше с възвращащия гняв и гласът му леко трепереше, когато отвърна:

– Задръж си я! Но никога не забравяй, че устните ти ми

---

4. важда – съпруг на ваджина (Б. нем. изд.)

принадлежат, иначе ще се наложи да докажа, че въпреки бялата си кожа аз съм един боанжар!

Неговият отговор звучеше като заплаха, ала очите му блестяха влажно. Виждайки това, тя скочи и обви ръце около врата му.

– Прости ми! – помоли, като го целуна. – Аз те обикнах, Катомбо, но...

Запъна. Той сложи ръце около нея и прошепна:

– Но...? Говори по-нататък, Лилга!

– Не мога, Катомбо!

– Защо не?

Тя вдигна към него един поглед, в който проблясваше и боязън, и молба за прошка.

– Ще го научиш, ала въпреки това трябва да повярваш, че винаги съм те обичала.

– Аз го зная, но от няколко дена твоето сърце е няма, ликът ти е студен и при все това очите ти проблясват от време на време като звезди, на които слънцето е придало нов блясък. Лилга, остани моя, за да не се погубя заедно с теб!

По неговите красиви, честни черти се бе изписал голям страх, докато изговаряше тези думи. В този момент в близкия храст нещо се прошумоля и един висок глас повели:

– Дръж го, Плуту!

Един огромен ловджийски пес се изстреля от хрусталака и се хвърли изотзад върху Катомбо.

– Свали! – прозвуча втора заповед.

Кучето стисна циганина за врата и го събори на земята, преди да е съумял да помисли за съпротива.

– Дръж здраво!

С тези думи сега господарят на животното пристъпи напред. Той беше млад мъж, немного под възрастта на циганина. Носеше ловно облекло с формена кройка, а и в цялата му стойка и външност си личеше офицерът.

Лилга беше дълбоко изплашена от хода на събитията, ала въпреки това една палеца червенина плъзна по нейното смугло лице.

Непознатият пристъпи към нея и улови ръцете ѝ.

– Кой е обесникът, дето си позволява да те прегръща? – обърна се той властно към нея.

– Катомбо.

– Катомбо...? Това може да е неговото име, но за мен не е

достатъчно!

– Той е... мой... брат – отвърна тя със заекване.

– Твой брат? Нищо повече? – попита онзи, измервайки с мрачни очи лежащия на земята.

– Нищо повече!

– А-ха! Един брат по този начин ли прегръща и целува?

Тя замълча, видимо в дълбоко смущение. Той сложи ръка около нея и я придърпа въпреки съпротивата към себе си.

– Ако наистина е само твой брат, то ще може и да гледа какво правя.

Приблужи устни до устата ѝ, ала не стигна до целувка, защото един вой на кучето го накара да погледне към него. Въпреки опасността от едно такова намерение Катомбо бе изхвърлил с едно светкавично движение ръце към гърлото на застаналото върху него животно и така го бе склепил, че то се свлече омаломощено на земята.

– Човече, какво се осмели! – викна ловецът, посягайки към пушката си. – Махни се от кучето или ще те застрелям!

Катомбо все още лежеше на земята. Той се ухили.

– Да се махна от кучето, та после да ме разкъса? Човече, ти си бил страшно умен!

Държейки с лявата ръка песа, той измъкна с дясната ножа си и го заби до дръжката между ребрата му.

– Тогава умри! – изфуча ловецът, вдигайки пушката за стрелба.

И наистина натисна спусъка. Циганинът обаче се хвърли мълние-носно настрани; куршумът се заби в земята непосредствено до главата му. В миг скочи, хвърли се върху противника, събори го и размаха ножа над него.

– Умри сега ти!

Ударът непременно щеше да е смъртоносен, ако Лилга не беше хванала и задържала с напъгане на всичките си сили високо вдигнатата ръка.

– Не му прави нищо, Катомбо, той е графът?

– Ако ще да е и херцогът! Защо преди туй не каза и на него, че не бива нищо да ми прави?

Той се опитваше да освободи ръката си от нейните, докато с другата притискаше здраво вцепенения противник към земята. Удаде му се и сигурно наистина щеше да изпълни закана си, ако не се бе появила ед-на втора, много по-възпираща пречка.

– Стой! – прозвуча високо и властно откъм страната, където се

намираше лагерът на циганите.

Беше Джетца, която бе чула изстрела и побързала да дойде с хората си. При вида на съборения на земята мъж тя плесна ръце от страх.

– Графът! Височайшият, добрият, красивият, напетият господар, който ни разреши да бивакуваме в бранището и да изяждаме колкото си дивеч искаме! Да не си се побъркал, Катомбо? Освободи го!

Циганинът се подчини и се надигна, но без да прибере ножа. Ловецът също се изправи; лицето му тлееше от яд и срам. Циганката майка се поклони дълбоко пред него и придърпа подгъва на куртката му към устните си.

– Прости му, всемогъщи господарю! Той е кротък и добър и вие трябва много да сте го раздразнил, че да се осмели да ви посегне.

– Раздразнил? Може ли един такъв хлапак да има нахалството да заяви, че граф фон Хоенег го е раздразнил?

– Той поиска да целуне Лилга и стреля по мен! – оправда се Катомбо.

– Негодият намушка най-доброто ми куче! – процеди графът. – Куче за куче, кръв за кръв!

Той посегна към пушката, която му бе изпаднала. Втората ѝ цев беше още заредена. Вдигна я, за да дръпне спусъка срещу Катомбо. Но тогава от множеството цигани пристъпи един и застана пред дулата.

– Оставете оръжието настрана, господарю! Името ми е Каравей. Катомбо е мой брат и ако не го оставите на мира, то лесно е възможно да ви провърви като на вашето куче!

– Охо! Вие двамата смъртта си ли дирите? Аз нямам навика да се шегувам, най-малкото с пасмина от вашия сой!

Ваджината пристъпи още веднъж между спорешите.

– Бъдете милостив, хер графе! Гневът често изрича думи, за които сърцето нищичко не знае. Хитаното не познава друг съдия освен единствено своя важда и своята ваджина, на всеки друг той умее да се измъкне, това му повелява нашия закон. Ако Катомбо ви е оскърбил, оплачете се от него и аз ще съумея да го накажа!

Гневът на графа изглежда направи място на едно по-кратко чувство; той се изсмя подигравателно:

– Имаш претенции да си съдница? Е добре, ще се подчиня на вашия обичай. Този човек уби моето куче и посегна на живота ми. С какво ще го накажеш за тая работа?

– Вие какво изкупление изисквате?

– Изисквам сто удара за него, двайсет удара за тоя, дето се нарече

негов брат, и накрая напускане на резервата. Аз ви разреших от милост и мекосърдечие да пребивавате тук, а не с намерение над живота ми да витае смъртна опасност.

– Височайши господарю, вашата доброта беше голяма, ала и благодарността на ваджината беше също такава, каквато я поискахте – отговори старата с един неволен кос поглед към Лилга. – Вие сте насъскал кучето към Катомбо, ето защо той го е убил. Понечил сте да застреляте Катомбо, ето защо той е опитал да се защити. Изберете някое по-меко наказание!

– Добре де, дърто, аз и сега ще благоволя да проявя милост. Насъсках кучето срещу тоя обесник, понеже накара Лилга да го целуне, а той го уби, понеже сетне аз поисках да я целуна. Ако сега момичето ме целуне пред очите на всички, то всичко ще е простено.

Девојката пламна и никој не отговори.

– Е? – попита графът. – От вашия избор зависи дали ще имате милостта ми, или ще застанете пред един друг, по-строг съд!

Ваджината вдигна ръка към Лилга.

– Иди и го целуни!

– Стой! – извика Катомбо. – Лилга е моя годеница, нейната целувка не бива да принадлежи на никого друго освен единствено и само на мен!

Графът се изхили пренебрежително.

– Давам ви само една минута време, после ще е твърде късно и аз ще наредя да арестуват двамата безделници.

– Целуни го! – повели майката за втори път. Дълбоко смутена и със засрамено, пламтящо лице Лилга направи една крачка към графа.

– Спри, Лилга – предупреди Каравей. – Една хитана целува само хитано!

– И ще ме изгубиш, ако го целунеш – прибави Катомбо.

– В такъв случай ние свършихме – отсече графът. – Опразнете веднага резервата! Който след четвърт час се мотае още вътре, ще бъде третиран като браконьер. А за тези двама горди хитани ще имам една специална грижа.

– Целуни го! – заповяда майката за трети път.

– Трябва да го сторя, защото ваджината така повелява! – прозвуча извинението на Лилга.

Тя пристъпи поривисто към графа, сложи ръце на тила му и прилепи една бърза целувка върху неговите устни. Катомбо нададе крясък на ужас и ярост и поиска да я изтръгне назад, ала важда го улови за ръката.

– Стой, Катомбо! Ваджината го повели, а каквото тя заповяда, трябва да се изпълнява безпрекословно. Сега можем ли да останем, височайши господарю?

– Останете! – захили се запитаният. – Но за в бъдеще много се пазете да предприемете нещо срещу волята ми! Ако имате някакво желание, то ще ми го казвате единствено чрез Лилга. Отбележете си това!

Той се обърна и тръгна, без да удостои повече някого с поглед. При изхода на резервата срещна един от ловните надзиратели, който го поздрави с най-голяма сервилност.

– Кой е днес на служба, Шефан?

– Всички, милостиви господарю, тъй като никой не си е взел отпуск.

– Познаваш ли всички мангасари?

– Да.

Физиономията му даде да се отгатне, че присъствието на споменатите не срещаше ни най-малко неговото одобрение.

– Също един, когото те наричат Катомбо?

– Него също. Той е най-свестният член от цялата им там сбирщина.

– Изчакай, додето ти поискам преценката! Впрочем вие в най-скоро време ще се отървете от тези люде, те се провиниха грубо спрямо мен и ще си получат наказанието. Но аз не желая да се говори за това. Умееш ли да мълчиш?

– Хер графе, нали ме познавате!

– Смяташ ли се способен да заловиш тоя Катомбо?

– С лекота, милостиви господарю!

– Същевременно трябва да се избегне каквато и да е шумотевица! И най-вече никой не бива да узнае кой е дал заповедта и къде е изчезнал пленникът.

– Ще съумея да го уредя.

– Тази вечер към единайсет ще дойда в леса. Катомбо тогава трябва да се намира вързан в хижичката.

– Ще бъда точен, хер графе! Но ако оня се отбранява и вдигне дандания, какво средство мога да пусна в употреба?

– Всяко угодно, което би го накарало да замлъкне.

– А ако това мълчание, вземе, че продължи по-дългичко, отколкото го е наумил предварително човек?

– На теб тая работа няма да ти донесе никаква вреда. Довечера точно в единайсет искам да имам мангала в хижичката. За всяко останало ще се разпореждам единствено и само аз. Ти доложен ли си за

помощник-лесничей?

– Не, защото аз, види се, не се радвам на благоразположението на главния лесничей, а пък и не се намирам на служба от толкова дълго, че да мога да разчитам на някакво внимание.

– Направи постъпления!

– Щом милостивият господар заповядва, ще го сторя.

– Ти ще имаш мястото, а и по-нататъшното ти бъдеще лежи също в моята ръка, както добре знаеш. Само си отбележи, че обичам стриктно изпълняване на заповедите ми и най-строга дискретност.

Той тръгна, а Щефан пристъпи обратно към портата на ловния парк, за да я заключи.

По-рано портата бе винаги строго охранявана, с което дивечът не бе в състояние да избяга от ограждението. Но преди няколко седмици графът беше издал заповед да се приеме вътре катунът, да му се позволява необходимия изход и вход и да не се обръща внимание, когато тези хора употребяват дивечово за собствените си нужди. Тази странна заповед възбуди недоволството на всички надзиратели. Мингяни в ловния резерват! За тая работа трябваше да си има някаква много наложителна причина и може би някакъв особен повод. Нещата се проучиха и скоро се разкриха.

Към катуна принадлежеше едно момиче с такава красота, че запленяваше всекиго. Графът също я беше видял и идваше всеки ден в резервата, за да се среща с нея. Това се случваше отчасти в присъствието на циганите, но отчасти и тайно, както хората от лесничейството констатираха. Загадката беше решена. Катунът беше придобил право да се установи на местожителство в ловния парк и даже да посяга на охраняваните животни, за да има графът възможност да бъде заедно с Лилга. Поради това на надзирателя Щефан дойде съвсем неочаквано, че ще трябва да се вземат такива крути мерки спрямо един член на нейното семейство, и се бе удивил също така на ненадейното съобщение относно изпъждането на циганите.

Той не се запита за по-конкретните причини на поръчението. Графът беше неговият най-голям началник, от чието благоволение зависеше неговото бъдеще, и тъй като по никой начин не притежаваше сантиментална душевност, то за него не можеше да има нищо друго освен сляпо подчинение. Входа беше заключил, за да си подсигури присъствието на Катомбо. Сега закричи по посока на циганския стан.

В негова близост долови един гневен глас. Пристъпи предпазливо по-близо и потърси прикритие зад стеблото на едно дърво. Разпозна

Катомбо, който стоеше с разплотена физиономия пред Лилга.

– Не ти ли казах, че съм изгубен за теб, ако го целунеш? И ти въпреки това го стори! – упрекна я той.

– Сторих го, ама само заради теб и Каравей – заяви тя.

– Не го вярвам! Защо ми отказа целувката, когато бяхме още сами? Защо Джетца ме отпраща в града винаги, когато този мъж дойде в резервата? Да не би пък ти да заплащаш месото, на което се наслаждаваме, и позволенията да останем тук в гората?

– Ти май ревнуваш, а? – попита тя с усмивка, от която той много добре успя да забележи нейното смущение.

– Да ревнувам? Един разумен мъж никога не може да бъде ревнив, а аз имам всички основания да вярвам, че целият ми разсъдък си е на мястото. Мъжът на една вярна жена и годеникът на едно почтено момиче нямат причина за ревност. А пък една жена, която дава повод за това, вече не е достойна да се занимава с нея сърцето на един мъж.

– Трябваше да извърша каквото ми заповяда ваджината.

– Трябваше да извършиш каквото аз ти заповядах, защото твоите устни бяха моя собственост от деня, в който ми каза, че ме обичаш и ще станеш моя годеница. Ти ми я ограби тази собственост и я подари на друг, който върти с теб само една гнусна игра. Аз я оставям на него, отказвам се от една уста, целувана след мене от друг. Но тоя граф ще повярва по-добре отколкото ти преди малко, че аз съм един истински боанжар, който знае как да се отплати за един такъв грабеж. Моя сестра ти ще останеш, моя годеница може да си била, но моя жена никога няма да станеш!

Очите ѝ припламнаха.

– Ти ме презираш?

– Не, съжалявам те и ще съумея да отмъстя за грабежа, който ти начена спрямо мен. Не на теб лично, а на него, защото твоето наказание ще си дойде изцяло от само себе си – по-справедливо, по-голямо и по-тежко отколкото аз бих могъл да ти го наложа.

– Ти се осмеляваш да говориш така с твоята бъдеща ваджина? Казваш, че не си ме желаел за жена, а знаеш ли всъщност дали аз те желая все още за мъж? Какво наказание би могъл да му отредиш и какво наказание би могло да сполети и мен? Катомбо, духът на умопомрачението се е вселил в теб, моли се на Бование да те избави от безумието! И когато твоята душа стане отново светла и ясна, ти ще осъзнаеш, че Лилга няма нужда да проси от теб опрощение и любов. От опрощение тя не се нуждае, защото не е прегрешила спрямо теб, а любов ще си намери

навсякъде, повече отколкото някоя изискана и бляскава дама, дете напразно повдига очи към графове и херцози.

Той я погледна с безкрайно състрадание в пламтящото лице.

– Лилга, не мен е обхванало безумието, а теб! Не аз ще се опомня, а ти, и после ще копнееш за опрощение, както слепецът за светлината на слънцето. Ох, добре разбрах аз езика на твоите очи, когато височайшият господар искаше да си вземе от теб целувката, а аз лежах под песа! Усетих ужасеното чукане на пулса ти, когато замахнах с ножа към него! Сърцето ти вече не е мое, то принадлежи на него. И дори да поиска да се върне отново, аз не бих пожелал да го имам, защото само немислещото, безпомощно сукалче поема хапката, която друга уста предварително е сдъвкала.

Той трябва да я бе обичал с всяка мисъл на душата си, това можеше да се чуе от хрипящата ярост, с която изговори последните си думи. По челото му бе избила пот на едри капки. Зъбите му бяха здраво стиснати и даже нанесената боя не бе в състояние да прикрие мъртвешката бледност по неговите страни. От всичко това момичето не забелязваше нищо, гневът я бе овладял така напълно, че гласът ѝ звучеше почти дрезгава, когато отвърна с оскърбителна подигравка:

– Е добре, ако ме смяташ за любовница на графа, то трябва да знаеш, че ти си един жалък дребосък в сравнение с такъв един мъж. Аз се присвивам на теб и всичките ти заплахи.

С няколко бързи крачки тя изчезна зад дърветата.

При нападението си преди малко на графа той бе доказал, че не му липсва кураж и сила. Но сега, когато действителността на неговата загуба лежеше неотменимо пред него, той се облегна на най-близкото дърво и здраво притисна тлеещото си чело към неговата твърда, грапава кора.

Така стоя дълго време. В един момент ненадейно почувства една ръка на рамото си. Вдигна поглед. Пред него стоеше ловният надзирател Щефан.

– Ти ли си Катомбо?

– Да – отвърна с тон, сякаш току-що се пробуждаше от тежък, дълбок сън.

– Лилга, младата циганка, не е ли твоя годеница?

– Защо питаш?

– Защото в такъв случай имам нещо да ти доверя. Тук никой ли не ни подслушва?

– Тайна ли е това, което имаш да ми кажеш?

– Да. Аз съм ти приятел и бих желал днес да ти окажа една голяма

услуга.

Катомбо изгледа надзирателя недоверчиво.

– Мой приятел? Откога претендираш да си такъв? Не си ли ни оскърявал и преследвал най-много от всички?

– Теб не, а другите, които до един са притворни и коварни. Ти никога не си задигнал и едно дърво, не си посегнал на дивеч. Ей затова те харесвам и бих желал да ти го докажа.

– Да се отдалечим тогава на известно разстояние отгук!

Те закрачиха навътре в гората, додето стигнаха едно място, където можеха да бъдат сигурни, че няма да бъдат видени и чути. Тук циганинът спря.

– Сага говори!

– Известна ли ти е хижичката?

– Малката каменна къщичка на поляната, дето е все заключена? Каква е работата с нея?

– Откъм задната ѝ страна има една пейка. На нея видях да седят вечерта на лунната светлина двамина души – мъж и девойка. Момичето беше Лилга, твоята годеница.

– А мъжът?

– Не можах да различа лицето му. Той седеше така, че бе извърнат от мен.

– Невъзможно! Та нали са седели един до друг и щом като си видял нейното лице, би трябвало да си различил и неговото. Ти значи не искаш да издадеш името му.

– И ако е така?

– Аз въпреки това ще го позная. Че оня човек идва при Лилга, зная и аз, ама нощем трябва да се откаже от нея. За тая работа аз ще имам грижата. Тя няма право да излиза от бивака!

– Тъпак! Не можеш ли да проумееш, че дъртата вещица подкрепя с всички сили тая любовна връзка, понеже ви носи голяма изгода? Колчем той дойде и тя те праща в града, тя ще вземе и своите предварителни мерки, та да не си в състояние да смутиш нощните срещи. Работата трябва да се подхване съвсем другоаче.

– Как?

– Когато мъжът, когото не искам да назова, но не когото с удоволствие бих отиграл един номер, напускаше преди малко резервата, ми заповяда да покрия старата каменна пейка с мек воден мъх. Още до здравяване работата трябва да е свършена.

– Значи той сигурно се кани довечера да дойде?

– Така предполагам. Ако по онова време ние сме в къщичката, ще можем да подслушваме двойката и да долавяме всяка дума, понеже точно над пейката се намира единственото прозоречно отверстие, което старата постройка има. Останалото бихме могли да уредим според обстоятелствата.

– Аз съм готов. Но кой държи ключа за къщичката?

– Той виси при лесничея и никой няма да забележи, ако го взема.

– Ще го направиш ли?

– Да, при условие че и ти участваш.

– За това не може да има никакво съмнение! Ами времето?

– Беше минало единайсет, когато видях двамата да седят един до друг. Значи някъде към десет часа ще е подходящото време за нас.

– Ще дойда. Къде ще се срещнем?

– Най-добре под големия бук, който се извисява срещу къщичката в края на гората.

– Добре!

Те се разделиха – ловният надзирател със съзнанието, че неговата жертва вече си е надянала примката, а Катомбо със сърце, в което си съжителстваха сломена любов, омраза и жажда за отмъщение.

Той не докосна хрускавото печено дивечово месо, около което бе насядала пируващата циганска шайка, когато достигна бивачното място, а се тръшна на мъха и си даде труда да изглежда спящ.

След известно време Каравей легна до него.

– Катомбо!

Повиканият не отговори.

– Хич не вярвай, че те мисля заспал! Болката не познава покой.

– Какво искаш?

– Да ти кажа, че винаги съм бил твой брат и най-добър приятел.

– Знам го, Каравей!

– Какво ще правиш?

– Аз ли? Какво трябва да направя? Бедният, презрян дзингаро срещу един могъщ граф? Нищо!

– Значи искаш да си отмъстиш не на него, а на Лилга?

– На нея? Никога! Аз я обичах.

– Не ме заблуждавай! Когато дойде, аз прочетох в очите ти, че в твоята душа живее едно твърдо решение. Погледът на приятеля е остър. Кажи какво възнамеряваш и аз ще те подкрепя с всичките си сили!

– Остави ме, Каравей! Ти си истински брат на Лилга, аз не бива да споделям с теб тайната си.

– Искаш да ни напуснеш?

– Не зная. Аз искам да съм свободен мъж, на когото ваджината не може да се меси в живота. Само че аз станах син на вашия народ и бих желал да си остана такъв, защото в моето сърце живее благодарност.

– Закълни се в Бование, ужасната, че няма да си тръгнеш от нас, без предварително да ми го кажеш!

– Заклевам се!

– Може би тогава и аз ще тръгна с теб. Хитаното не бива да има друга воля освен тая на своя важда и на своята ваджина. Но ако тия двамата жертват собствената си дъщеря, най-доброто и красиво дете на племето, което един ден самото ще стане ваджина, на някакъв си там развратник, то аз ще се възбунтувам срещу тяхната заповед и в случай че това не помогне, напускам племето. Светът е голям и широк. Хитаното няма родина и знае, че само чуждите краища му принадлежат.

Шепнешком воденият разговор приключи и двамата млади хора останаха да лежат един до друг, потънали в нерадостни мисли. Така мина част от следобеда, додето важда тръгна с Каравей и другите мъже в гората да домъкне някакъв дивеч. Жените и момичетата останаха, ала следствие днешната преживелица ги бе налегнала една угнетеност, която не допускаше да се завърже някакъв оживен разговор, Катомбо сега се надигна, за да поброди с мислите си в смълчания, самотен лес. Така минаваше час след час, докато наближи десет. Сега той пое пътя към хижичката.

Малката полянка, в чиято среда се намираше тя, бе обградена околвръст от червени ели, между които тук-там стърчеше високият връх на някой дъб или бук. Самата къщичка беше едноетажна, изградена със здрави зидове, и притежаваше дебела, обкована с жезла врата от талпи. Малкият прозорец на задната страна едва ли имаше достатъчно размери да мине главата на мъж и беше снабден с дълбоко вградени железни пръчки. Постройката някога бе служила за различни ловни цели, ала сега стоеше празна и неизползваема.

Катомбо се запромъква по периферията на поляната и забеляза на бледната светлина на луната, че пейката зад къщата не е заета. Пристигнал при бука, завари очакващия го вече дивечов пазач.

– Точен си – рече този. – Таман сега ще удари десет часът.

– У теб ли е ключът?

– Да. Ела!

Закрачиха към къщичката. При нея надзирателят измъкна дългия, ръждив кух ключ и отвори.

Старите панти изскрибуцаха шумно; влажен, спарен въздух ги удари при влизането.

– Кепенкът е затворен. Да го отворя ли? – попита Катомбо.

– Да.

Циганинът пристъпи към задната стена на тъмното помещение и притегна нагоре ръце, за да проучи естеството на заключалката. В този миг получи изотзад един удар по главата, под който се срина с болезнен стон. Щефан тутакси коленичи върху него и нанесе втори удар на паднатия, така че онзи напълно изгуби съзнание...

2. ГОСПОДАРСКО ПРАВО

Когато Катомбо дойде след дълго време на себе си, почувства ръцете си вързани. Къде беше? Без съмнение във властта на графа, неговия съперник. Мястото, където се намираше, не можеше, наистина, да определи. Само едно смяташе че разпознава – вече не беше в хижичката, а лежеше в някакво малко избоподобно помещение. Поиска да се изправи, за да изследва затвора си, ала не му се удаде, тъй като кръвообращението на тялото му бе спряло вследствие здравите върви, а и главата още го болеше от ударите. След няколко напразни опита остана да лежи в пълно безразличие и полека-лека потъна в дълбок, благотворен сън.

При събуждането му бе невъзможно да определи колко дълго е спал. Дълго, много дълго обаче трябва да е било, защото се чувстваше напълно укрепнал. Болката в главата беше изчезнала, само вървите на ръцете му причиняваха едно непоносимо страдание.

Той се надигна. Дълбок мрак цареше в помещението. Мракът на нощта ли беше това, или затворът нямаше прозорец? Не можеше да различи и заопипва стените околоръст. Додето достигаше фигурата му, чувстваше само студени, влажни зидове, чието единствено прекъсване представляваше вратата.

Още бе зает с изследването на килията, когато долови отвън стъпки. Издрънчаха резета, вратата се отвори и към него нахлу ярка светлина. Сега забеляза ясно, че затворът му не притежава прозорец, не се виждаше ни едно-единствено отворстие, през което въздух и дневна светлина да намерят достъп.

И мъжа разпозна той, който пристъпи със затуления фенер и придържа после грижливо вратата към касата – беше граф фон Хоенег.

– Добра вечер! – прозвуча проточено и подигравателно. И когато затворникът повдигна учудено поглед при това заговаряне, графът продължи: – Да-а, вече е отново вечер. Аз бях на три пъти тука, ама ти не можеше да говориш, защото така къртеше, сякаш ведно с двата леки удара си получил цяла аптека пълна с опиум. А сега какво ще каже гордият хитано за отличното жилище, което съм му предоставил?

– Мерзавец!

Това бе само една дума, ала в нея се съдържаше цял един свят с презрение.

– Хубаво! Аз ще ти туря една сурдинка на устата, та езикът ти да не

се разхожда прекалено много. Ти си във властта на граф Фон Хоенег, който е свикнал на съвсем друг тон от твоя.

– Мерзавец! – прозвуча неустрашимо отново. – Снеми ми само за миг вървите и ще ти покажа как един почтен циганин постъпва с него-дяд като тебе!

– Не си давай труда да ме докараш до гняв, защото всичките ти усилия са безполезни. Аз идвам само да ти известя присъдата. Красивото момиче Лилга трябва да стане единствено мое, ти обаче ми се пречкаш на пътя и поради това ще ти издействам подслон, където няма да можеш да ми досаждаш. Аз може би един ден щях да те освободя, ала ти опита да ме поругаеш и ето защо никога няма да напуснеш това място.

– Мислиш, че ще те умолявам за милост? Аз изисквам само правосъдие и ще го имам!

– Правосъдие? Ами да де, защото аз съм върховната власт в тази къща, а тя е свикнала да отсъжда по-бързо и справедливо от всяка друга служебна инстанция. Ти се провини в опит за убийство спрямо мен и би трябвало всъщност да умреш, но аз те помилвам в доживотно запиране в тая тъмница. Ама бъди спокоен, то няма да продължи дълго. Аз ще се погрижа за това.

– Ти нямаш право нито да осъждаш, нито да помилваш. Аз изисквам правомерен съдия, пред когото трябва да застанеш и ти, защото ти също си провинен в опит за убийство спрямо мен и на това отгоре в отвлечане.

Графът се изкили.

– Твоят единствен съдия стои пред теб, а той ти обещава да издаде една справедлива присъда. Лилга ще вземе решение да се премести при мен и ще стане моя жена, другите ще трябва да се разкарат и сигурно ще са ми благодарни за тая заповед, защото обичат свободата. За да могат напълно и изцяло да ѝ се насладят, ще им запрета изобщо да се весват някога повече по тези места.

– Мерзавец! – извика Катомбо за трети път. Той направи напразно усилие да разкъса вървите си и изпълнен с ярост, блъсна после графа. Онзи залитна назад и се удари силно в зида. Едва не изтърва фенера. Остави го на земята и сграбчи безпомощния циганин.

– Куче, ще ти отнема възможността да хапеш! Ще бъдеш трикратно омотан с върви и...

Спря по средата на словото. Циганинът беше опитал да измъкне уловената от него ръка и при това дупката на ръкава му стана по-голяма. През нея графът съгледа сега онази странна татуировка. Той пусна

Катомбо и отстъпи шокиран назад.

– Човече, кой си ти?

Този възглас му се изплъзна неволно. Катомбо не можа да си обясни чудноватия въпрос; погледна го изненадано и не отговори.

– Кой си, попитах! – повтори Хоенег заповеднически. – Ти не се казваш Катомбо и не си циганин!

– Ах! Кой ти го каза?

Графът се съвзе от изненадата си и запита с привидно равнодушие:

– Ваджината майка ли ти е?

– Да.

– Истинската ти?

– По кой начин да не е? Впрочем за такива неща аз никому не съм длъжен да дадем отчет. Оттук нататък повече няма какво да кажа, освен че искам свободата си или някой редовен съдия.

– Добре, тогава ние свършихме.

Хоенег грабна фенера и напусна килията. После залости вратата с двете резета и изкачи няколкото стъпала до мястото, където стълбището се разделяше. Към едната страна се стигаше до портата, през която бе домъкнат Катомбо, а от другата се отиваше до вътрешния приземен етаж на замъка. Пристигнал тук, графът духна фенера, изкачи широките мраморни стъпала и замислен навести работната си стая. Там остави фенера.

След това отиде в библиотеката, която бе ярко осветена, и дълго време прелиства стари, пожълтели книжа. Прочете внимателно два-три пъти няколко документа и после ги заключи така грижливо, като че от тях зависеше нещо изключително важно.

През нощта не можа да намери покой, а се мятеше в постелката насам-натам, докато стана ден. Надигна се бързо и много скоро напусна града.

Пътят му го отведе до бранището в гората, където завари циганите силно угрижени от липсата на Катомбо. Ваджината беше първата, която го съгледа. Тя веднага използва случая да изложи тъжбата си.

– Ох, височайши господарю, опечаление се настани при хитаните и тревога при децата на моя народ. Не сте ли видял сина ми Катомбо?

– Не. Каква е работата с него?

– Изчезна, от вчера напусна бивака и никой не е открил следа от него. Лесът не приютява диви животни, които биха могли да го разкъсат, а пък и той на никого не е доверил, че се кани драговошно да ни напусне. Сигурно го е сполетяло някакво нещастие.

– Какво ще му се е случило? Каравей пристъпи по-близо.

– Какво му се е случило, ние не знаем – рече с мрачни очи, – но аз познавам неговиј враг, единствения, којто имаше, и на когото неговото исчезвање треба многу да е залегнало на срцето. Горко му, ако има пръст в тая работа!

– Кого имаш предвид, момче? Обади ми го! Аз съм ваш приятел и ще ви предложи всяка помош и подкрепа.

– Тъкмо на вас не е нужно да го назовавам. Но децата на боанжарите имат зорки очи, ловки ръце и памет, която не забравя нито доброто, нито злото деяние. Или Катомбо ще е тази вечер отново при нас, или ще се подготвим за отмъщение!

– Стори го, драги мой, само огледай внимателно мъжа, срещу когото възнамеряваш да насочиш отмъчението си. Впрочем тези неща не ме засягат. Аз идвам по една друга работа и имам да говоря с важда и ваджината.

Той махна на двамата старци и закричи от лагера навътре в леса.

Те го последваха и не забележаха, че след тях Каравей също напусна мястото. Отдалечил се достатъчно, графът спря и се обърна назад към двамата.

– Имам да ви поставя няколко въпроса. От истинноста на отговорите ви зависи вашето щастие или нещастие.

– Говорете, господарю! – помоли старата. – Ще ви кажем всичко, което желаете.

– Кои са бащата и майката на тоя Катомбо?

– Аз съм бащата – отговори важда.

– А аз майката – допълни ваджината.

– Действително ли твърдите да сте истинските родители? Та на човека си му личи, че не е циганин.

Двамата старци си хвърлиха един поглед на разбирателство. После ваджината отвърна:

– Той е циганин, господарю, и мой обичен син.

– Къде си го родила?

– Далеч на юг на един остров, дето го наричат Сицилия.

– И кой беше баща му?

– Този тук, моят мъж.

– Лъжеш!

– Бихте ли могъл да ми докажете, че говоря неистина?

– Мога и за тая цел ще ви разкажа накратко една история. Не сте ли чували вече по-рано името Хоенег?

– Как бихме могли?

– Значи никога преди не сте били в тази страна?

– Нивга.

– Хм-м. Имало един граф фон Хоенег, който бил увлечен от чара на една циганка, както аз сега от красотата на Лилга. Тя напуснала своето племе и поискала да се омъжи за него. Когато той не се съгласил, върнала се обратно при своите. Графът се оженил, неговата съпруга го дарила със син, който един ден, броял едвам единайсет месеца, изчезнал безследно. Никога не се чуло нищо за момчето, ала графът узнал, че въпросния ден наблизко се навъртали хитани. Някакъв мъж видял една циганка да се задава от графската градина с вързоп в ръцете и когато отминала, чул даже приглушения глас на дете, поради което приел, че жената е носела дете. Знаете ли коя е била тази жена? Бившата възлюбена на графа, която искала да му отмъсти с похищението на детето!

– Едно такова твърдение се нуждае от доказателства, височайши господарю.

– Те са налице, и то толкова ясни и категорични, че аз дори мога да назова името и настоящото местопребиваване на извършителката.

– Хората злословят по адрес на хитаните толкова много неща, които все пак са си само лъжа.

– Аз обаче казвам истината. Ти си била тази жена, а отвлеченото дете до вчера се намираще при вас!

Той я погледна заплашително в лицето. Тя, изглежда, ни най-малко не се уплаши и отвърна спокойно:

– Искате да си направите шега с двама бедни, стари хора, господарю?

– Шега? Аз говоря сериозно и работата може да ви струва главите. Графът, за когото ви разправих, бил накарал да татуират на ръката на детето фамилния герб, както било обичай от прастари времена. По този знак хората ще разпознаят отвлечения. Може би в момента той се намира при съдията, който ще разследва нещата. Вие няма да напускате бранището нито за миг и ще бъдете пленници на горските служители до понататъшните ми разпореждания.

Той понечи да се отдалечи.

Тогавата старата го улови за ръката и го задържа.

– Останете, господарю! Искам да ви кажа, че Катомбо не ни е истински син. Ние го намерихме полумъртъв в гората и го взехме при нас, за да не умре от глад.

– Къде беше това?

– Тук.

– Значи познавахте граф фон Хоенег, моят покоен баща?

– Да – призна тя, като въпреки смирения ѝ тон в очите ѝ проблесна нещо, нямащо нищо общо със смирението.

– Катомбо е неговият син?

– Как мога да знам това, господарю?

– Чуй, старо, искам да ти кажа, че аз тук не провеждам официален разпит, а настоявам под печата на най-голямо мълчание за най-поверителни сведения! На мен не може да ми е безразлично дали имам, или нямам жив брат, който би могъл да ме ограничи в моето наследство и моите права. Виждате, че съм откровен. Само искам да имам яснота. Ако направите едно искрено признание, няма да ви се случи нищо и по-скоро можете да очаквате възнаграждение отколкото наказание.

Двамата се спогледаха и очите им казаха, че са се разбрали.

– Господарю, ще ни пуснете ли свободно да си идем, ако ви кажем истината?

– Да.

– Ще имате ли добрината да се закълнете?

– Заклевам се.

– Къде се намира Катомбо, господарю?

– При мен, значи на сигурност!

– Нали няма да му причините страдание?

– Не.

– Ще дойде ли той отново при нас?

– Да, ако поиска. Но като не иска, не мога да го принудя.

– Тогава ще ви кажа, Катомбо е вашият първороден брат. От вас зависи дали хората ще го узнаят, или не.

Графът бръкна в джоба си, извади една кесия и им я поднесе.

– Ето, вземете! Никой няма да ви прогони от резервата. Останете тук, докато ви е угодно! Не забравяйте обаче че научи ли някой, че сте отвлекли един граф фон Хоенег, това ще означава вашата гибел!

Доволен от резултата на разговора, той се извърна. Двамата старци се върнаха обратно в лагера, където ваджината веднага даде знак на дъщеря си Лилга.

– Знаеш ли къде е Катомбо?

– Не.

– При графа!

– При графа? Как се е озовал при него?

– Не зная, но го заплашва опасност. Мисля, че графът се тъкми да

го ликвидира.

– Защо?

– Защото той е твой годеник, и защото... но това е една тайна, която само важда бива да знае. Ти можеш да спасиш Катомбо.

– Как?

– Чрез графа. Когато този мъж се появи първия път при нас, аз ти казах, че някога обичах неговия баща. Той ме отблъсна и любовта на сина ще бъде моето отмъщение. Тази любов е също инструментът, с който можеш да спасиш Катомбо или да отмъстиш. Някои неща ти още не ги разбираш, но ще дойде времето, когато всичко ще лежи ясно пред очите ти. Придай си вид, все едно го обичаш!

– Ами Катомбо, който ми е годеник?

– Известно време той ще ревнува, но после ще прости. За хитаното висшето благо е отмъщението, а твоята нежност трябва да ми разчисти пътя към разплатата. Графът те обича, но както пеперудата обича цветето – изпръхва от едно на друго, когато е вкусила предишното. Ето защо си пази сърцето, ала карай неговата любов да избуява, като бъдеш любовна с него, отказвай му обаче всичко, което една годеница не бива да позволява другиму. Знам, че той още не си е тръгнал, а по-скоро е останал в бранището, за да те срещне. Иди и опитай да се видиш с него, а после го подпитай за Катомбо, та да разберем какво възнамерява да прави с него.

Лилга се подчини с една лека въздишка. Тя трябваше да бъде инструмент на отмъщението. Чувстваше, че играта се е превърнала в сериозност. Не ѝ беше необходимо да лицемери любов към графа, не, тя действително го обичаше с цялата жар на своето диво сърце. Високопоставеният, горд мъж я беше омагьосал със своето уверено, внушаващо уважение държане, а любовта, която изпитваше към нея, я правеше толкова блажена, както влечението на Катомбо никога не бе съумявало да го стори.

Тя тръгна да го потърси. Както очакваше, откри го на мястото, което вече на няколко пъти им бе служило за срещи.

– Лилга, вече се опасявах, че няма да дойдеш.

– Чакал ли си ме поне веднъж напразно?

– Не. Зная, че ме обичаш, а любовта е акуратна заповедница. Но защо не изпълняваш най-голямото желание, което имам?

– Да дойда в твой дом? Ваджината не разрешава да отивам в града, където хората са толкова чужди, толкова надменни и толкова зли.

– Аз също ли съм зъл и чужд за теб?

- Не.
- Защо тогава не идваш при мен?
- Ни бива, трябва да се измъкна през ношта и въпреки това пак бих била забелязана от Катомбо.
- Катомбо? Струва ми се, той е изчезнал?
- Той е при теб.
- Кой ти го каза?
- Ваджината. Защо си го запрял?
- Не съм го запрял аз, а съдията.
- Съдията? Какво е престъпил Катомбо?
- Много, твърде много. Неговото вчерашно нападение аз му простих заради теб, ала той после дойде в града, прокрадна се в моето жилище и поиска коварно да ме убие. Беше спипан и сега ще трябва да изкупи със смъртта своята безочлива дързост!
- Това не е възможно. Катомбо още никому не е сторил зло, не е бил той този, който е поискал да те убие.
- Той беше, никой друг. Впрочем не поиска ли вчера да ме убие?
- Ти го беше предизвикал. Прости му и го освободи!
- Това сега вече не е в моя власт.
- И все пак ти можеш. След херцога ти си най-могъщият и властен мъж в цялата страна и каквато е волята ти, това става.
- Трябва ли да спася един човек, когото целуваш?
- Той ми е брат. Но аз повече няма да го целувам. Освободи го!
- Ако аз го бях заловил, то лесно можех да го сторя. Само че той се намира в ръцете на съдията и има толкова много свидетели на опита за убийство, че почти е невъзможно да се потули деянието.
- Ти казваш, че ме обичаш? – заумилква се тя.
- Да.
- А не искаш да ми изпълниш тази молба? Искаш да убиеш моя брат? Върви си, твоята любов не е истинска!
- Тогава и твоята не е. Ти изискваш от мен нещо, което никога друга не би се осмелила да поиска, а пък отказваш да удовлетвориш малкото ми желание да дойдеш веднъж в замъка.
- Повели ми и ще се подчиня. Само освободи Катомбо!
- Наистина ли? Ще дойдеш ли? Тази вечер?
- Да! Но няма да мога да намеря пътя и жилището ти.
- Ще дам заповед да не заключват резервата. Точно един час преди полунощ на шосето, което води за Фюрстенберг, ще се намира една карета. Необходимо е само да кажеш на кочияша думата „важда“ и той ще

те докара при мен. Няма да говори с теб и ти също ще му кажеш единствено тази дума, защото никой не бива да знае къде си пребивавала.

Още дълго седяха те заедно. После той напусна тайно резервата, а Лилга се върна обратно при своите. Ваджината веднага ѝ даде знак да отиде при нея.

– Срещна ли го? – попита я напрегнато.

– Досега бях при него.

– Попита ли го за Катомбо?

– Да. Катомбо е запрян.

– Къде?

– Не зная. Той е отишъл в жилището на графа, за да го убие. Заловили са го и сега трябва да умре.

Сбръчканите черти на старицата се свъсиха.

– Не вярвай нито дума от всичките приказки на тоя излъскан мъж! Той иска да погуби Катомбо по една причина, която не ти е известна, но все някога ще научиш.

– Той няма да го погуби, той ще го освободи.

– Така ли каза? Не му се доверявай! Той е лъжец и измамник като своя баща. Опитай да узнаеш в какъв затвор се намира Катомбо! Ние трябва да го спасим.

– Той ще го спаси, той ми обеща.

Чертите на старата станаха още по-мрачни.

– Ако ти го е обещал, то и ти трябва да си му направила насрещно обещание.

Лилга сведе смутено поглед.

– Да – прошепна най-сетне. Знаеше, че много трудно може да убежи на ваджината.

– Какво поиска той от теб?

– Да говоря тази вечер тук в гората с него.

– Лъжеш! Това е твърде малко възнаграждение за свободата на Катомбо. Той може да се срещне с теб в гората и без такава жертва. Искаш да измамиш майка си, която същевременно е твоя ваджина? Мислиш, очите ми са помътнели, а духът ми е станал тъмен? Аз виждам и отгатвам онова, което искаш да скриеш от мен. Ти трябва днес да го посетиш в жилището му! Отговаряй!

– Да.

– И му го обеща?

– Да.

Старата гледа известно време безмълвно и замислено пред себе си.

После рече:

– Чуй какво ще ти кажа! Ти трябваше със студено сърце да събудиш любовта в неговите гърди. Огъня ти си събудила, но сърцето ти не е останало студено, а пламти със същата жарава като неговото. Това ти искаше да премълчиш и да измамиш твоята ваджина. За наказание ще погубиш този човек, който за теб стои по-високо от моите заповеди. Днес ще отидеш при него и ако той после не те пусне, ние ще дойдем и ще те изискаме обратно. Но не допускай някой нещо да забележи!

Тя се извърна и сега Лилга разчиташе вече само на себе си. Потънала в дълбоки, безплодни размишления, тя се скита целия ден из леса, докато стана нощ и наближи часът, за който графът ѝ бе отредил да отиде. Тя облече сега най-хубавата си премяна и се измъкна, наблюдавана само от ваджината, навън към шосето, на което след къса разходка действително видя да спира една карета. Кочияшът ѝ помогна при качването, след като бе изрекла паролата, и подкара бързо към града. Палатът на Хоенег се намираше от другата страна на протичащата през Фюрстенберг река Олер и Лилга трябваше да се прехвърли с лодка. Графът я чакаше до едно външно стълбище, което водеше в градината.

– Ти можеш да си вървиш! – повели той на слугата и онзи мълком се отдалечи.

Хоенег пристъпи сега с Лилга до един прозорец странично от стълбището, който беше вече отворен, и се вмъкна през него, тя се поколеба.

– Влизай, без да се притесняваш – прошепна той. – Ще се възползваме от един таен път до жилището ми, за да не те видят.

Тя го последва и видя на светлината на снабдения със затъмняващи бленди фенер, който той измъкна, че се намира в някакво подобно на замък помещение, от което една неотличима от зидарията врата водеше към дълъг, нисък ходник. По едно тясно стълбище достигнаха през библиотеката до работната му стая. Тук той я накара да се настани на софата, седна до нея и взе ръката ѝ.

– Лилга, любимо дете, колко съм ти благодарен, че изпълни желанието ми и дойде при мен!

– Тогава изпълни и ти моето и спаси Катомбо!

– Катомбо! – извика графът нетърпеливо. – Нека сега все пак говорим за любов, а не за тоя жалък обесник.

– Ама ти нали обеща да го освободиш, ако ти сторя хатъра.

– Не ти го обещах същински. Много е трудно да го измъкна от ръката на съдията.

– За теб всичко е възможно.

– Може би!

– Тогава го освободи!

– При едно условие!

– Какво е то?

– Да останеш завинаги при мен, Лилга!

– При теб? Та нали доход само за един час!

Той я притегли към себе си и прокара милващо ръка по косите ѝ.

– Наистина ли ме обичаш, красива хитана!

– Да.

– Тогава остани при мен! Защото само при това условие мога да спася Катомбо.

Тя сведе объркано поглед. Любовта спореше в душата ѝ с чувството за момински свян и сдържаност.

– И какво ще правя тук?

– Ще бъдеш моя повелителка, моя жена!

Той продължи да говори ли, говори. Гласът му имаше онзи галещ тембър, който бе в състояние да оплете и по-опитно момиче от Лилга. Разказа ѝ за великолепието и разкоша, които я чакаха, и я омая с такива бляскави обрисовки и обещания, че съпротивата ѝ отслабна. Накрая тя каза:

– Вярвам ти и ще остана. Но сега и ти ще освободиш Катомбо?

– Да.

– Сега веднага?

– На часа. Ще дам заповед да го пуснат.

Той се изправи, но момичето го задържа. Дали въпреки всичко съмнението не беше надигнало в нея своя предупредителен глас?

– Аз трябва да присъствам. Трябва да се убедя, че той действително може да си тръгне!

Онзи се ухили.

– Мила, малка невернице! Ще изпълня волята ти, за да се успокоиш и убедиш напълно. Но ще ти е приятно ли всъщност Катомбо да те види?

– Не, ала той трябва да разбере, че оставам при тебе, за да го спася.

Хоенег излезе на коридора и влезе оттам в една стая, където двама мъже, изглежда, чакаха неговата поява. Те носеха униформата на графски лакеи и навярно бяха негови доверени хора.

– Идете да доведете циганина! Аз ще ви заповядам да го освободите, ала въпреки това вие ще го хванете отново и ще го тикнете пак в зимника! Погрижете се цялата работа да мине без свидетели!

След това се върна при Лилга, на която си личеше, че очаква не без боязън появата на своя досегашен възлюбен.

След известно време вратата се отвори и единият от мъжете влезе.

– Ще разпореда ли нещо милостивият господар за затворника?

– Влезте заедно с него!

Катомбо пристъпи вътре. Първият му поглед падна върху момичето.

– Лилга! – Той отскочи назад, сякаш бе видял привидение. – Какво правиш тук?

– Помолих милост за теб.

– В този час? Аз не се нуждая от милост, искам само справедливост.

– Наречи го както искаш, милост или справедливост – намеси се графът. – Аз ще изпълня желанието ти, ти си свободен. Снемете му въжетата и си вървете!

Слугите се подчиниха на заповедта и напуснаха стаята. Катомбо протегна и раздвижи ръце, за да възвърне циркулацията на кръвта, и после се обърна към Лилга.

– Ела!

Графът сложи ръка около кръста на момичето и го притегли към себе си.

– Ти тръгваш сам, Лилга остава при мен.

– Ах!

Катомбо изрече само тази сричка, ала нейният тон даде ясно свидетелство за чувствата, които нахлуха в него.

– Не можех другояче да те спася – оправда се момичето с видимо смущение.

– На тази цена не искам да бъда освободен – прозвуча презрително. – Ти и бездруго беше изгубена за мен, ала не трябва да замазваш измяната си с великодушие, което е една коварна лъжа. Ти се унижаваш. Аз нямам вече задължение да те спасявам – това би било напусто, но те моля, върни се обратно при ваджината, защото аз отивам отново в моя затвор.

– Това с нищо няма да те ползва, Лилга остава при мен дори и да отхвърлиш свободата – отвърна графът.

Въпреки болката, разкъсваща вътрешността му, Катомбо съумя да възпроизведе една горда усмивка. Той изпъна ръст и пристъпи една крачка по-близо.

– Наистина ли вярваш, че е в намерението ми да остана затворен?

Аз исках само да видя и докажа, че моето спасение не е нищо друго освен едно самомнително лицемерие. Аз тръгвам. Лилга съжалявам, но теб презирам. Ти ми ограби най-свидното, което имах. Ще ме видиш отново, когато дойда да ти подиря сметка.

Той излезе през вратата и закри към стълбището. Долу стояха двамата лакеи, край които трябваше да мине, ако искаше да стигне до главния вход. Единият пристъпи насреща му.

– Тук е вече заключено. Ела назад!

Той тръгна надолу по един дълъг коридор. Катомбо го последва, вторият слуга пък закри след него. Първият отвори в другия край на коридора една врата, зад която се разкри началото на стълбище.

– Оттук надолу!

Циганинът стигна светкавично до познанието какво възнамеряват с него. Извърна се рязко, събори на земята стоящия зад него и се затича обратно по коридора. В съседство с портала се намираше една малка врата, чийто ключ бе в ключалката. Той я разтвори с бързината на мисълта, влезе и тикна резето.

Слугите го бяха последвали.

– Той ще опита да офейка през прозореца. Отвори бързо портата и да излизаме! – повели единият.

Вътрешните резета изхвърчаха назад, портата се отвори с трясък и двамата мъже хукнаха навън. Малкото помещение, в което Катомбо попадна, беше портиерната на вратаря. Този не се намираше вътре – бяха го отстранили, за да избегнат, по заповед на графа, едно ненужно свидетелство. На масата лежеше дълга градинска ножица. Катомбо я грабна, отвори прозореца, метна се на перваза и скочи вън. Нозете му докоснаха земята в мига, в който преследвачите се измъкнаха от вратата. Те се нахвърлиха веднага върху него, ала предният се сгромоли с висок болезнен крясък на земята – Катомбо го беше намушкал с ножицата и сега полетя с дълги скокове към водата.

– Помощ! Убиец! Дръжте го! – развика се раненият и се понесе подире му.

С няколко скока циганинът достигна реката и се хвърли във водата. Но виковете за помощ на преследвача не останаха без опасна последица за него. Привлечена от данданията, многобройната прислуга на графа се изсипа от палата и зае отсамния бряг. На оттатъшния се събраха нощните гуляйджии, така че за беглеца бе невъзможно да излезе на сушата нито отсам, нито отсреща. За свое щастие мерна на слабата звездна светлина една малка лодка по средата на реката. В нея седеше самотен мъж

и гребеше срещу течението. Ако можеше Катомбо да го надвие, той беше спасен. Отличен плувец, той бързо се устреми към ладията. Мъжът изтегли греблата и се изправи.

– Кой е там?

Катомбо остана смълчан. Обхванал ножицата в дясната ръка, той се изтласка мощно с крака, така че се издигна почти над планшира. Вкопчи се с лявата ръка и замахна с ножицата. Мъжът в лодката видя стоманата да проблясва. С една светкавична хватка улови десницата на циганина, който изтърва оръжието под страшния натиск. Почувства се сграбчен за жилетката и с едно мощно замаяване прелетя над борда. При това движение крехкият съд заплаши да се обърне – надигна се и се снижи, а водата плисна от двете страни вътре. Това, изглежда, ни най-малко не обезпокои пасажера. Той държеше Катомбо склещен в железен пестник и рече с един почти добродушен тон:

– Ехей, хубостникът ми, май не на място попадна! Кои сме ние всъщност?

– Спаси ме, аз съм невинен! – избълва хитаното.

– Невинен? А пък хората крещат подир теб и те наричат убиец? Кой си ти?

– Циганин съм и избягах от граф Хоенег, който ме беше затворил в подземие то си, за да може да ми вземе годеницата.

– Хоенегерът? Хм-м! Аз в никой случай не съм благоразположен към тоя тип, ама ти ме нападна с оръжие.

– От отчаяние!

– Възможно! – Говорещият огледа внимателно двата бряга и после рече невъзмутимо: – Чуй, момче! Аз познавам графа и казаното от теб действително звучи правдоподобно. Ако ти си невинен, ще се заема с теб, в противен случай обаче ще те предам на полицията. Разкажи ми всичко откровенно и не опитвай да ми се изплъзнеш! Докато свършиш, ще се поразходим малко въпреки дерящите се гърла там отсреща.

Той махна ръце от Катомбо и се залови за греблата. Сега циганинът различи, че има пред себе си мъж с изключителни телесни форми, който нямаше причина да се бои от някого. Тласкана от две силни мишци, лодката сега полетя надолу по течението. Далечните кръсци на преследвачите все още се чуваха, ала притежателят на ладията не им обръщаше никакво внимание.

– Та разказвай значи! – повели той за втори път. Неговото лице и маниерите му събуждаха такова доверие, че Катомбо събра кураж. Той направи един подробен доклад на преживяното и когато свърши, градът

отдавна вече лежеше зад тях. Другият прибра веслата и остави ладията да се носи с водата.

– Хм-м! Вярвам на всичко, което каза. Все пак това си е една дяволска история, понеже си използвал ножиците. Ако не беше се вдигнала олелията, мисля, графът щеше да предпочете да остави работата да се успокои. Най-доброто е, час по-скоро да си плюеш на петите.

– Значи искаш да ме освободиш?

– Да, така е. Хората не са разпознали нито мен, нито лодката ми в тая тъмнина, а ти ми се струваш порядъчен тип. Може би твоите преследвачи мислят, че си се удавил.

– В такъв случай те моля да ме свалиш на сушата. Аз трябва веднага да тръгна за резервата.

– Какво ти скимна! Лесно можеш да се досетиш, че пратениците вече са на път, за да те заловят там.

– Но аз трябва да отида при ваджината!

– Сега не, моето момче. На мен в никой случай не ми е в намерението да ти помогна така, че да те спипат отново. Ако искаш да пратиш вести на твоите, аз самият ще се запътя към резервата.

– Наистина ли?

– Да, още тази нощ, в случай че го поискаш.

– А аз къде ще остана?

– В моето жилище, там ще си в безопасност.

– Ти кой си?

– Казвам се Алберт Брандауер и съм придворният ковач на херцога. Сега отиваме на сушата.

– И после обратно в града?

– Да. Но нямай грижа, при мен ти си в пълна сигурност.

– А лодката? Тя може да те издаде.

– Тя принадлежи на един рибар. Той утре ще намине да си я прибере.

Те пристанаха и издърпаха ладията на брега. После закрачиха в широка дълга към Фюрстенберг. Отбягвайки грижливо всяка среща и придържайки се постоянно в мрака, те стигнаха благополучно до ковачницата, всичките прозорци на която бяха тъмни.

– Ще минем през задната врата – рече ковачът и прескочи оградата.

Катомбо го последва. Когато стъпиха в работилницата, Брандауер запали свещ. Първото, което се наби на двамата мъже в очите, беше една бяла фигура, приклепнала зад духалото, за да се скрие. Сигурно беше някой чирак, който бродеше тук по запретени пътища, и сега бе

изненадан от майстора, когото погрешно смяташе отдавна в къщата. Ковачът го измъкна и се оказа, че обесникът е облечен само с риза и долни гащи.

– Какво правиш тук, Томас?

– Аз... аз сам по себе си не знам, майстор Прандауер.

– Тъй! – Той освети в ъгъла, където хубостникът се бе крил, и наяве излезе една още тлееща пура. – Какво е това?

– Това? Хм, това е може пи даже ампалема!

– Ти си пушил?

– Само съвсем малко малечко, хер майсторе!

– И защо тук?

– Горе в сопата не пива. Там пих могъл от главния калфа с красиви плесници да се сдопия.

– Щеше да си си ги заслужил! – ухили се Брандауер, който, види се, не се сърдеше на чирака. – Но след като веднъж си я запалил, то можеш да си я допушиш. Същевременно обаче ще се погрижиш за този мъж, когото ти предоставям, докато се върна!

– Изцяло на заповедите ви, най-допри ми майстор Прандауер! – подсмихна се чиракът и последва двамата мъже в стаята, където ковачът отвори един дрешник.

– Ето, преоблечи се, и нека после Томас ти даде нещо за ядене и пиене! Но да бъде предпазлив, за да не събуди някой. Сега аз ще се промъкна до резервата.

Той напусна къщата, а Катомбо се преоблече. Същевременно чиракът го обслужи с най-доброто. Когато той се нахрани, Томас отиде в работилницата и скоро се върна с една пура.

– Искаш ли и ти да запалиш една? – попита.

– Да.

– Ето ти я тогава. Опаче я пуши разумно! Това чих не ти е само няква Купа или Хавана, а най-допрата „Ампалема“. Имам я от моя прат Палтуин, който рапоти в пакалския дюкян отсреща. Две парчета за три пфенинга!

С това беседата приключи, защото чиракът нямаше никакво желание да накърнява висшата наслада от своята „Ампалема“ с безполезно дрънкане, а Катомбо беше твърде зает с мислите си, за да изпитва необходимост от разговор.

Така изминаха почти два часа, докато Брандауер се върне. Той изпрати момчето да си легне и после докладва късо:

– Не ги срещнах.

– Защо? Мястото дори в нощта е лесно да се намери.

– Вероятно. Но те изобщо вече не са там. Аз съвсем неочаквано се натъкнах на военен пост, който ми викна. Рекох, че съм се заблудил, и попитах защо са разставени постове. Той ми каза, че един от циганите намушкал някакъв мъж и избягал. Сега целият ловен парк бил окупиран, за да го заловят веднага щом се върне. Другите цигани обаче били незабавно отведени под военен конвой. Накъде, той не знаеше.

– Утре аз ще проуча.

– Предостави тая работа на мен! Засега ти си тук на сигурно място. Аз ще те отведа в една стая, в която никой няма право да пристъпва, освен чиракът, който ще те обслужва. Той е верен и дискретен. Останалото по-късно ще се уреди...

3. КРАЙ НИЛ

Беше в Сиут, Египет. Ослепителното пладнешко слънце разпрости-
раше угнетяваща задушност над града, по чиито тесни сокаци рядко мо-
жеше да се чуе забързаният ход на някой човек, ситният тръс на някое
магаре или изпръхтяването на камила. Бликащият зной трептеше над
водите на Нил и по вълните не се забелязваше нито една дори самотна
лодка или барка. Няколко сандала⁵ лежаха в пристанището, ала от еки-
пажа не се мяркаше никой – хората се бяха изтеглили заради жегата на
брега, за да се освежат в хладното помещение на някое кахве⁶.

На речния бряг се издигаше една голяма постройка, от която в
действителност много малко можеше да се види, тъй като един висок
тухлен дувар ограждаше цялото имение. Към него на първо място спа-
даше една градина, сред която стърчаха четири бездушни, лишени от
прозорци зидове на образуващата правоъгълник постройка. Избитата в
дворния зид порта бе обърната към реката, а срещу нея се отваряше вхо-
дът на сградата, която обхващаше с вътрешните си стени един окръжен
от колонади двор. Изкачеше ли човек от този двор широкото, изградено
от сиенита⁷ на Джебел Мокаттам стълбище, то стигаше в просторни по-
кои, в които цареше живителна хладина. Тя биваше създавана от безчет-
ните порьозни глинени съсьди, поставени в многобройните стенни ни-
ши. Подът бе покрит от един-единствен голям персийски килим с пре-
възходна изработка и шарки. На нещо като подиум бе сложен един об-
лечен в червено нубийско кадифе диван. На него, пушейки, се бе наста-
нил един мъж с подвити крака в онази поза, която турчинът нарича „ра-
хат оттурмаќ“, сиреч „почивка на крайниците“.

Той може би още не наброяваше петдесет години, ала изразът на
печал, залегнал върху неговите благородни, мъжествено-красиви черти,
го караше да изглежда по-възрастен. Най-сигурният критерий за състоя-
нието на един мъж в Източните страни обикновено е лулата. Приложе-
ше ли човек това мерило спрямо този мъж, то трябваше да оцени богат-
ството му като доста крупно. Главата на неговата лула беше издялана от
къс морска пяна с рядка големина, тръбата от розово дърво показваше
изкусна орнаментация от златна тел, сред която надничаха множество

---

5. сандал – малка нилска барка (Б. нем. изд.)

6. кахве – кафене (Б. нем. изд.)

7. сиенит – египетският гранит (Б. нем. изд.)

истински бисери, мундшукът бе изработен от голямо парче от онзи полупрозрачен кехлибар, който се заплаща в Ориента по-скъпо от бистрия, свързващата част между тръбата и мундшука искреше от брилянти, смарагди и рубини, които сами по себе си представляваха цяло състояние.

При нозете му клечаха двама черни роби. Единият беше зает да поддържа лулата постоянно „в ход“, а другият подаваше в малки, едва ли по-големи от напръстник чаши черната напитка на моката, която по онези места се пие чиста и без захар.

Ето че през една странична врата пристъпи забулена женска фигура. Тя приближи до мъжа и го целуна по челото, повдигайки леко фереджето. После го помилва по същото място и рече полугласно:

– Отново витаят облаци около твоята глава и сенки са полегнали върху сърцето ти. Орисията на простосмъртните е записана и предначертана в Книгата на съдбата и никоя ръка не може да се вдигне срещу волята на Аллах.

– Право думаш, Айша, ала волята на Аллах причинява болка, когато разкъсва сърцето. Аллах насочва съдбините като водите на поток, но той дава на мъжа и свобода на действие да изпробва и разгърне своята сила. Моят живот беше една тежка борба. Късметът досега беше добър към мен. Сега обаче той ме нацели с удара на боздуган, който може да разбие моя живот. Аз се боря и съпротивявам, ала цялото мое богатство и цялото мое могъщество не ми носят помощ. Пръскам злато около себе си, сякаш притежавам съкровищата на „Хиляда и една нощ“, разпрашам приятели, слуги и роби, но никой не идва да ми донесе вестта, за която копнея както нощта по виделината на деня, както пустинята по росата и дъжда, и както нилската долина по премилостивия Лайлет ен Нуктха⁸.

– Татко, има само един, който е достатъчно умен и храбър, за да разбули тайната и ти донесе жадуваната вест. Но той сега не е тук.

– Кой?

– Катомбо.

Мъжът вдигна изучаващо поглед.

– Познаваш ли го така добре, че да можеш да твърдиш такива неща?

Тя помълча няколко секунди смутено. После отвърна:

– Ти не си ли ми разказвал много за него?

---

8. Лайлет ен Нуктха – ежегоден разлив, предизвикващ плодородието на нилската долина (Б. а.)

– Да, правил съм го и тук ти уцели вярното. Ако той беше тук, отдавна да е върнал куража и радостта на сърцето ми, защото никой от онези, които разпратих да търсят Зобейде, моето дете, няма да я намери и ми я върне.

– Аллах е велик, той може да помогне, ако иска, и често неговата помощ се явява по време, когато най-малко я очакваме... Аз току-що бях на покрива, за да подишам влажния въздух на голямата река, и видях по водата да плава една лодка. Тя имаше нашия цвят и гребящият в нея мъж я насочи към пристанището. Аз побързах да ти го известя. Дали не е някоя от твоите лодки?

– Откъде идваше, по течението или срещу него?

– По течението.

– Тогава той трябва вече да е достигнал брега и всеки миг ще бъде тук... Чуваш ли?

Ясно се донесе от двора екът на бързи стъпки. Те изкачиха стъпалата и после вратата се отвори. Един слуга влезе и се поклони до земята.

– Ефенди, един лодкар желае да говори с теб.

– Пусни го да влезе!

Слугата се поклони още веднъж, отстъпи и пропусна доложението. Този носеше обичайната носия на нилските лодкари. Пот се лееше от всичките му пори.

– Какво искаш?

– Ти ли си Саид Абдаллах, великият и прочут Абу ер Реисан⁹⁾?

– Аз съм.

– Праща ме Катомбо, твоят капитан.

– Катомбо?! – Абдаллах понечи да скочи, ала се овладя. Едно такво вълнение не си подходеше със спокойствието, което при ориенталците се счита като белег на достойнство.

– Катомбо – потвърди запитаният, покланяйки се дълбоко в знак на съгласие. – Той ме праща, за да ти доложя за неговото пристигане.

– Къде пребивава той?

– Ще пристигне тук след броени минути. Аз трябваше бързо да гребя, за да те уведомя.

– Толкова ли е близо? От това заключавам, че или го е сполетяло нещастие, или че е направил много добро и щастливо плаване, Кое от двете е вярното?

– Това аз не зная. Катомбо ме нае наскоро в Донгола, когато се

---

9. Абу ер Реисан – Баща на корабните капитани (Б. а.)

намираше по обратния курс.

– Добре ли сте натоварени?

– Толкова много, че едвам остава място за екипажа.

– Благополучно ли преодоляхте шеллалите¹⁰?

– Така благополучно, че не изгубихме нито един мъж, нито най-дребното нещо от товара.

– От това излиза, че плаването е добро. Върви долу при слугите и поискай да ти дадат храна и напитка!

Морякът се отдалечи, а Саид Абдаллах се надигна. Той не беше забелязал, че при вестта за пристигането на Катомбо дъщеря му бе радостно потрепнала.

– Пригответи обяда, Айша! Аз ще отида до реката да посрещна Катомбо.

Момичето се измъкна бързо и безшумно от покоите. Саид Абдаллах уви около покриващия главата му фес един дълъг, мек кашмирен шал, чиито два края се спуснаха от така образувания тюрбан над лицето му, за да го предпазят от палещите лъчи на слънцето. Той напусна къщата, прекоси градината и се насочи през портата навън към реката. Който го познаваше, сигурно щеше да заговори за голямата чест и благодетелстване обсипващи този, заради когото най-прославеният и богат нилски рейс си даваше труда да отиде до реката. Катомбо трябва да стоеше много високо в неговата благосклонност, че да тръгне той към него, вместо да го дочака на хладния си диван.

Когато достигна брега, забеляза едно необикновено голямо дахабийей¹¹ да се насочва в дъга към пристана. Платното беше рифовано и само течението тласкаше плавателния съд към брега, където бе закотвен при носа, докато кърмата полегна по течението. Застаналият на задната палуба млад мъж сложи крак на планшира и се озова с един дързък скок над междинната вода на брега. Там сложи ръце една върху друга на гърдите и се поклони доземи. Саид Абдаллах го поздрави:

– Хабакек (Добре дошъл), Катомбо! Беше ли Аллах с теб и твоето дахабийей?

– Аллах ни закриляше, а добрите духове на небето заклинаха вълните и вятъра, така че те не можеха да ни вредят.

– Имаш ли добър товар?

– Аз проявих непокорство спрямо теб, о, Абу ер Реисан. Трябваше

10. шеллал – бързей (Б. а.)

11. дахабийей – голяма нилска барка (Б. нем. изд.)

да докарам майчин лист от Мек-Нимр, а го доставих от Амхара.

– Ходил си до Амхара? – попита Саид Абдаллах учудено. – В такъв случай ти си любимец на Пророка, който ти е провождал попътни ветрове, и имаш сърце, изпълнено с кураж и неустрашимост. Знаеш ли, че майчиният лист от Амхара е по-добър и фин от този, който се купува в Мек-Нимр?

– Зная го, ефенди, затова плавах толкова далеч нагоре.

– Каква цена даде?

– Същата, която ти ми разреши за стоката от Мек-Нимр.

– Машаллах, възможно ли е? Така ти ми доставяш една богата печалба, Катомбо! Пълен товар ли караш?

– Всяко пространство е използвано, ефенди. Но трябва да ти направя едно признание – майчиният лист не е единственият товар, който съм взел.

– Каква още имаш? – поиска да знае Саид Абдаллах, като челото му леко помрачня. – Надявам се, не си закупил нещо, от което ще мога да се отърва само със загуба!

– Синн ел фил (Слонова кост), ефенди! – отговори Катомбо с толкова непретенциозен тон, сякаш се касаеше за пясък или тухли от околностите на Суит.

– Слонова кост! – възкликна Абдаллах полугласно. – Колко?

– Теманин кантар! (Осемдесет центнера!)

– Теманин кантар! Ти наистина си голям любимец на Аллах. Ама за тоя мурафет не ти стигаха парите, които ти дадох.

– Стигнаха ми, аз дори ти връщам нещичко с тях.

– Ти ме учудваш. Откъде е слоновата кост?

– От Бахр ел Асрак – дойде с един керван от страната Тигре.

– Купи ли я, или я доби чрез размяна?

– Нито едно от двете, ефенди, плякосах я. Нали си чувал за разбойническите сандали, дето имат навика да нападат в Бахр ел Абиад и Бахр ел Асрак мирните търговски кораби?

– Знам ги и никого не бих посъветвал да подхване бой с тях. Бягството е единственото, което може да те спаси!

– И аз бях чувал това, ала си помислих, че едно куражливо сърце и един здрав юмрук не са лоши оръжия. Затова не побягнах, когато започнаха да ме преследват два такива сандала, а им устоях, завзех ги и избих всички разбойници. Техния товар, който бяха насъбрали с грабеж, обсебих в твоя полза, о, Абу ер Реисан. Слоновата кост беше част от него. Нея аз задържах, а всичко друго продадох, включително и двата

сандала.

– Катомбо, ти си един голям пехливан, един герой, какъвто Нил втори не познава! Но си постъпил неправо, като си продал сандалите и си ми донесъл слоновата кост. Та нали принадлежат на онези, от които са били ограбени!

– Всички те вече не са живи. Плавателните съдове принадлежаха на разбойниците, които избих, а тези, от които е бил задигнат товарът, са съсечени от тях. Ти нали самият каза, че те никога не проявяват милост.

– Ти си прав и ще бъдеш възнаграден, както подобава. Парите, които са ти останали, са твои.

– Ефенди, твоята ръка се отваря с благодеяние и милосърдие, ала аз не мога да приема един толкова богат дар. Аз ти връщам кажи-речи двойно повече, отколкото ми даде. Сандалите ми бяха добре заплатени в Хартум.

– И все пак аз си оставам на това, което казах. Словото на Пророка гласи: „Сдържай каквото си обещал, защото дъхът, носещ словата ти, може да излезе от устата, ала не се повръща вече в нея!“ Колко носиш пак?

– Позволи, ефенди, да ти дам отчет в твоето жилище! Твоята милост те доведе до водата, ала слънцето пече така жарко, та слугата ти се страхува, че може да ти увреди здравето.

– Тогава ела! Но не трябва ли да си на дахабийето?

– Кормчията е кадърен моряк! Той ще ме замества, докато си поговорим.

Те се насочиха към къщата, в която всички слуги се стекоха, за да изразят пред Катомбо своята радост от завръщането му. Той значи се радваше не само на благоволенieto на своя работодател, но и на любовта на всички тези, които си бяха имали вземане-даване с него. Впрочем с неговата външност бе станала една извънредно благоприятна промяна, фигурата му се беше развила на височина и ширина, една разкошна брада обрамчваше загорелите му страни и както изкачваше сега стъпалата редом със своя господар, изглеждаше по-представителен, силен и достолепен от египтянина, макар този да бе безусловно подходящ да предизвика едно внушаващо уважение въздействие.

Те пристъпиха в хладната стая, в която Саид Абдаллах преди малко бе седял. Двамата роби междуременно се бяха отдалечили. Абу ер Реисан се настани както преди на дивана.

– Седни при мен, защото аз съм много доволен от теб!

Катомбо се подчини, зарадван от тази почетна покана. Той се

освободи от ятагана и пишовите, които беше носил на силияха, и извади от джоба разни книжа.

– Ето го моят отчет, ефенди. Той ще ти покаже, че не съм ти бил неверен слуга.

Саид Абдаллах ги взе и плесна с ръце. Тукатси се появиха двама чернокожи.

– Духан! (Гютюн!) При този повик те донесоха две лули, които подадоха на Абдаллах и Катомбо. След като уханныят джебели се бе разпалил, черните седнаха пред двамата мъже за по-нататъшно обслужване. Саид Абдаллах прочете и сравни документите. После, когато бе свършил, ги мушна в джоба си.

– Виждам, че ти си един верен, доблестен и обигран слуга. Парите, които носиш, ти принадлежат и аз имам намерение да ти дам едно доказателство за моето доверие, по-голямо от което никога не би могъл да добиеш.

– Говори, о, Абу ер Реисан! Аз ще слушам и се подчинявам.

– Искам да ти поставя една задача, която вероятно можеш да изпълниш само ако рискуваш живота си.

– Вслушан съм в словото ти, ефенди. Моето сърце и моята любов ти принадлежат, следователно също и моят живот.

– Ти знаеш, че никой истински мюсюлманин не говори пред друг мъж за своя харем. Ако аз престъпвам този добър и похвален обичай, то ще разбереш, че те обичам и те дарявам с цялото си доверие. Аз нямам харем като други вярващи. Смъртта изтръгна от мен жената на моята душа! Сърцето ми ѝ остана вярно до ден-днешен и нито една жена, нито робиня са в състояние да премахнат скръбта по нея. Когато се спомина, тя ми остави двете най-големи скъпоценности на моя живот – двете ми дъщери. Ти още не си ги виждал, макар да пребиваваш вече три години в моя дом. Те са красиви като хуриите на рая, прелестни като крилата на лястовицата и добри и послушни като Роатх¹², за която разказват както писанията на халифите, така и кутубите¹³ на яхуд¹⁴ и назара¹⁵. Те бяха моята радост и блаженство. Всеки мой кахър през деня и нощта се отнасяше единствено до тяхното щастие. Сега тази радост се превърна в мъка, защото Зобейде, по-голямата от тях, изчезна.

Саид помълча. Неговото лице беше отново помръкнало, а в

---

12. Роатх – Рут (Б. а.)

13. кутуб – книги (Б. а.)

14. яхуд – юдеи(те) (Б. а.)

15. назара – християни(те)

тъмните му очи блестеше по една сълза. Катомбо бе забол поглед в пода – очевидно размишляваше. После го вдигна към господаря си.

– Бива ли да говоря, ефенди?

– Говори и ме питай за всичко, което искаш, аз ще ти отговоря на драга воля.

– Откога е изчезнала Зобейде?

– Утре стават три седмици.

– През деня или нощта?

– Вечерта.

– Сама ли беше?

– Да. Беше отишла в къшката при ъгъла на градинските дувари. Ние нищо не си помислихме, защото тя често диреше сама това тихо, отморно кътче. Тя е избягала и това удвоява моята болка.

– Каза ли, че отива в градинската къщичка?

– Да.

– Не покани ли сестра си да я съпроводи?

– Не.

– Къде беше сестрата, когато Зобейде тръгна?

– При мен. Играехме шах. Зобейде седеше при нас. Тя се надигна и тръгна, след като бе изразила намерението си.

– Играеше ли и тя шах?

– Не с удоволствие и недобре.

– Първо харемлъка си ли посети, преди да напусне къщата? Припомни си точно, ефенди!

– Не, защото тръгна надолу по стъпалата в двора и оттам към градината. Давуд, евнухът, я е видял.

– Каква одежда носеше?

– Една домашна роба.

– Забелязахте ли да липсва нещо от другите ѝ одеяния, бельо, накити, от нейните или твоите пари?

– Ни най-дребното. Аз самият проучих и накарах и Айша да подири.

– Тогава твоята дъщеря не си е тръгнала драговошно от теб, тя е била отвлечена!

– Аллах акбар! (Аллах е велик!) Катомбо, ти вливаш балсам в раната на моето сърце, която обаче няма да заздравее, защото Зобейде така или иначе си остава изгубена за мен.

– Аллах керим! (Аллах е милостив!) той взема и той връща. Но той няма да се спусне от небето, за да ти доведе дъщерята, а ще ти проводи

някоя умна мисъл, някоя крепка ръка и верни слуги, за да си доведеш сам каквото ти е било ограбено.

– Моят разсъдък изчерпи своите планове, ръката ми изнемоща от мъка, а слугите, които разпратих, или още не са се върнали, или идват без тази, която трябва да ми доведат. Аз имам само още теб, Катомбо. Искаш ли да тръгнеш и да дириш Зобейде?

– Искам, ефенди. Когато ти ме изпрати с дахабийето нагоре в непознатата страна, аз знаех, че ще изпълня волята ти, а сега, когато ме на-товарваш да подиря отвлеченото ти дете, един таен глас ми казва, че ще го намеря.

– Благодаря ти, Катомбо! Ти ми даваш нова надежда и нов живот. Ето идват храната и напитките. Аз ще мога отново да им се насладя, защото вярвам в теб и твоите умения. Кога ще тръгнеш?

– Позволи, о, Абу ер Реисан, да остана и днес. Аз трябва всичко внимателно да огледам и обмисля, за да мога да съставя един правилен план. Другите нищо не са съумели да постигнат, защото са тръгнали без определена цел.

– Ти говориш умно и право. А и трябва да си отдъхнеш от пътуването. Яж и пий!

Слугите поставиха по ориенталски обичай една ниска маса пред двамата и я отрупаха с отбрани ястия. Катомбо си похапваше порядъчно, ала Саид Абдаллах вкусваше два-едва. Горестта е лош готвач.

След завършване на обяда някогашният циганин напусна своя господар. Той още по време на яденето беше обмислил зряло всичко и сега закрачи към къошка, от който по негово мнение бе отвлечена Зобейде. Той представляваше една скована от дърво къщичка в персийски стил. Вратата стоеше отворена, няколко тухлени стъпала водеха горе до нея. Стъпките на Катомбо не причиняваха ни най-лекия шум по меката, грижливо гледана морава. По стъпалата обаче обущата му изхрущяха и в същия миг той долови един тих звук от вътрешността на кокетната постройка. Дръпна притворената само врата й спря с възклик на изненада – на намиращия се в градинския павилион диван бе седнала Айша и при звука на неговите стъпки се изправи.

– Катомбо! – извика неволно.

Беше спуснала фереджето и го гледаше със своите големи, тъмни очи. Катомбо видя грациозните й нозе, обути в сахтиянови чехли, видя и малките бели пръсти на десницата, която придържаше фереджето.

– Прощавай, господарко, ако съм те смутил, и ми позволи да се оттегля!

– Какво смяташе да правиш тук? – попита тя с приглушен глас.

– Баща ти ми повели да търся Зобейде и аз си помислих, че тук ще намеря първата следа от нея.

– Ще я доведеш ли обратно?

– Това знаят само Аллах и неговият Пророк, но аз ще сторя всичко, което ми е по силите, за ти върна твоята сестра.

– Зная го, Катомбо!

– Значи мога да си вървя?

– Не, остани и търси!

Катомбо беше изненадан от един такъв отговор. С това разрешение у него се събудиха чувства, които веднъж вече бяха будували, ала от дълго време дремеха в най-скритите дълбини на сърцето. Айша сега зае отново мястото си на дивана, докато Катомбо посвети цялото си внимание на своето намерение. За съжаление всички евентуални следи по пода и малкото намиращи се в кошка предмети бяха непредпазливо заличени и цялата негова проникателност не можа да го отведе до някакво откритие.

Той пристъпи към прозореца, който позволяваше един поглед над зида. Рогозката, закриляща от слънцето, бе дръпната нагоре. Прегледа черчевето и забеляза в долната част на дървенията парче от някакъв стоманен или железен предмет, останало забито в нея. От пирон бе невъзможно да е, тъй като повърхността беше издължена и тясна като профила на саблено острие. Бързо взе ножа в ръка и изчопли предмета. Беше върхът на двуостра кама.

Сега той погледна надолу по външната страна на зида. Няколко цола над мястото, където кошкът лежеше върху този зид, се виждаше един дълбоко забит гвоздей и на него висеше някакъв проблясващ предмет. Катомбо се пресегна надолу и го откачи. Беше малък къс от сърмен ширит, каквито се използват за украса на елечи.

Докато разглеждаше замислено двата предмета, зад него прозвуча:

– Имаш ли вече някаква следа?

Той се обърна и се намери непосредствено пред Айша, която бе станала и приближила.

– Още не знам. Имали ли сте ти или Зобейде някога тук оръжие в себе си?

– Не.

– Или някой друг?

– Не, тази градинска къщичка беше предназначена само за нас двете и никой не можеше да я отваря освен нас.

– Но баща ти от време на време?

– Само веднъж, когато забелязахме липсата на Зобейде.

– Ти присъстваше ли?

– Да.

– Имаше ли той някаква кама у себе си?

– Не.

– В такъв случай този връх произхожда от външен човек! Носи ли някой от слугите дреха с такъв ширит?

Тя взе парченцето и го приближи до фереджето, ала не можа, изглежда, да го различи добре през тъканта, защото се извърна леко настрани, затвори булото и огледа внимателно златния ширит. Катомбо зърна при това един лик, чиято красота накара кръвта му да препусне по-бързо по артериите. Той си помисли за Лилга, която го бе напуснала и му бе изменила. Погребаното от онези тежки дни в неговата душа чувство разкъса в този миг обвинката си и се извиси, лумнало високо като някой огън, добил чрез достъпа на животворящия въздух ново пространство и нови пътища.

Ето, че тя затвори фереджето и се обърна отново към него.

– Никой в нашата къща не носи такива ширити.

Той сведе поглед към земята и му бе необходимо време, за да си възвърне самообладанието. Внезапно очите му проблеснаха и умното му лице се озари.

– Имам го, имам го! – провикна се, – Аллах керим! (Аллах е милостив!)

– Какво имаш? Знаеш къде се намира Зобейде и кой я е отвлякъл?

От възлнение тя беше пристъпила бързо към него и сложила ръка на рамото му. Лицето ѝ се намираше близо до неговото, той почувства нежния ѝ дъх и... не съумя да се сдържи – обвин лявата ръка около кръста ѝ, а с дясната разтвори фереджето.

– Айша!

– Катомбо, какво си позволяваш, какво правиш! – прошепна тя, изплашена, объркана и едновременно изпълнена с блаженство.

– Айша, светлина на моите очи, бива ли да те погледам без фередже?

– Не... да... не! – отговори тя, вдигайки при последната дума ръка, за да се забули отново.

Той предотврати движението.

– Ох, остави ми да пия лъчите на твоите очи и блясъка на лика ти! Позволи ми да целуна твоите устни и да умра сетне от блаженство!

Приведе се към нея и докосна с уста два, три пъти устните ѝ, без тя да му попречи. Ликът ѝ запламтя, ала нито посегна отново към фереджето, нито опита да се измъкне от обятията му.

– Ти си дързък, Катомбо, но аз те обичам! – прозвуча изтихо и полечка от устата ѝ.

– Ти ме обичаш! Обичаш ме! – изликува гласно той. – О-о, при това положение аз съм силен и могъщ. При това положение аз съм в състояние да извърша всичко, дори най-трудното! При това положение аз ще доведа обратно и сестра ти.

– Мислиш ли? Наистина ли намери тук следа от нея?

– Още не го зная със сигурност, но веднага ще отида да се уверя. Остани със здраве, Айша, моя едничка и всичко! Днес, когато Вечерницата застане в зенита, аз ще съм отново тук и ще те чакам. Ще дойдеш ли? Можеш ли да дойдеш, без някой да те забележи?

– Да, ще дойда, любими мой!

Той я целуна още веднъж и я остави най-сетне да се плъзне леко на дивана. После пристъпи до прозоречното отворстие, вдигна крак, метна се навън и с един дързък скок се намери в подножието на градинския зид. Оттук се насочи бързо към реката. Качи се там веднага на дахабието си и пристъпи към кормчията.

– Мъжът, който ни помоли в Асуан да го вземем, напусна ли вече кораба?

– Да.

– И си взе багажа?

– Той нямаше багаж, когато дойде на борда.

– Накъде тръгна?

– Покрай реката надолу, по пътя, дето води само към кахведжията Абд ел Оман.

– Заплати ли си пътуването?

– Да.

– Знаеше ли на кого принадлежи дахабието?

– Попита ме и аз му назовах само твоето име. Та нали така и трябваше, за да бъдат заблудени враговете на нашия господар.

– Добре. Довърши си работата с товара, та на заранта да сме разтоварени!

Той отиде отново на сушата и закричи надолу по пътя, който рейсът¹⁶ му бе указал. На неколкостотин крачки надолу от мястото, на

---

16. рейс – капитан на кораб. (Б. нем. изд.)

което дахабийето лежеше на котва, се издигаше непосредствено до реката едно кафене, в което обикновено се отбиваха само моряци. В големия преден салон се събираха хора от простолюдието, докато отзад имаше една по-малка, но много проветриво съградено стаичка, обзаведена за знатни гости, както често биват нещата и при морските гостилници на западноевропейските страни, а и изобщо по много пристанища.

Катомбо мина през задната врата и се озова в съседното помещение, където нямаше никой. Там се настани на обхождащия стените диван. Едно леко плясване с ръце доведе един от негрите, обслужващи клиентите. Той вече държеше в ръце лула и кафе и ги поднесе на младия барков капитан.

– Къде е Абд ел Оман, господарят ти? – попита пришелецът.

– Отпред при гостите, сихди.

– Повикай го при мен, но без някой да забележи!

Чернокожият тръгна. Само след минута кафеджията влезе. Съглеждайки Катомбо, той сложи ръце на гърдите и се поклони толкова дълбоко, че косата му кажи-речи докосна хасъра, който покриваше пода.

– Салам 'алеик, ю рейс акбар (Мир на теб, велики капитане), който си най-добрият и прославен ученик на Саид Абдаллах – най-дръзкия и велик сред всички корабни водители!

Катомбо само кимна леко с глава на поздрава.

– В'алеик ес салам, Шех ел Кехведжин (Мир и на теб, най-велики сред всички кафеджии на Египет), който имаш най-добрата напитка и най-прелестния тютюн, докъдето земята достига!

– Сихди, твоята приказка прави чест на моята къща и теши сърцето ми. Но да не би пък да се подиграва устата ти на този, който най-обича теб да обслужва от всичките си гости?

– Защо ще изричам лъжа вместо истината? Не седя ли вече при теб, макар да съм пристигнал едвам преди броени минути? Колко гости те възпряха да забележиш моето идване?

– Само трима са, сихди, трима приятели и един странник.

– Странник? От кой край е той?

– Попитах го, но не ми каза. Дошъл е с твоя кораб.

– Ти спомена ли му, че той принадлежи не на мен, а на Саид Абдаллах?

– Не. Трябваше ли да му кажа?

– Постъпил си много правилно. Предай му, че един сихди иска да говори тук с него, ала премълчи, че това съм аз! И когато той влезе, засани до вратата на стража, докато те повикам!

– Сихди, не зная какво възнамеряваш с него, но ще ти се покоря, защото твоята ръка никога не е сторила нещо, което Пророкът е запретил.

Кафеджията излезе и след няколко мига непознатият пристъпи прага. Човек можеше още от пръв поглед да различи, че той не е нито роден египтянин, нито турчин. Неговата дълга, мършава фигура, облъхнатото в жълто лице, огромният ястребов клон и малките, притворно гледащи очи по-скоро навяваха заключение за арменски произход. Това не можеше да му служи за препоръка, защото е известно, че никой не прибъгва така лесно към шашарми, както тъкмо арменецът. Той носеше чалма, горната част на тялото му бе покрита от син, гарниран със златни ширити елек, а от хълбоците му провисваха на широки дипли до нозете червени шалвари, напъхани в здрави, кожени ботуши. В пояса му блестяха цевите на два пицова, между които Катомбо забеляза кожената кания на кама, чиято дръжка бе богато обкована със сребро.

Мъжът погледна учудено, като разпозна капитана на дахабийето.

– Салам 'алейк! – поздрави той, слагайки ръка върху областта на сърцето.

Катомбо само кимна, без да отвърне на поздрава.

– Как се казваш?

– Моето жалко име е Ширван, сихди.

– Виждам, че се дивиш, дето съм те повикал. Веднага ще узнаеш причината.

– Слушам, сихди – отвърна арменецът.

– Къде купи пицовите?

– В Булак¹⁷ при Абу Солиман, най-известният продавец на оръжия.

– Те са отлични, видях го веднага, когато те срещнах на кораба си. Много ми се искаше да те питам дали ги продаваш. Но каквото рейсът пожелае, човек трябва да му го подари, а ти не биваше да си помислиш, че искам да получа пицовите ти като бакшиш. Ето защо изчаках досега. Продаваш ли ги?

– Да, сихди. Защо да не ги продам, ако получа добра цена? Та нали после ще мога да си купя други.

– Бива ли да ги погледна?

– Ето ги.

Той ги измъкна от пояса и ги подаде на Катомбо. Този ги разгледа внимателно.

– Наистина са от Абу Солиман, от когото отдавна ми е мерак да

---

17. Булак – предградие на Кайро (Б. нем. изд.)

имам такива оръжия, ала така и още не съм ходил до Кайро.

При тези думи той остави погледа си сякаш случайно да падне върху пояса на арменеца.

– Каква кама имаш там? И тя изглежда да е отлична изработка.

– Прекрасна е. Наследих я от баща ми, който я закупил в Дамаск.

– В Дамаск? Този град е прочут със своите ненадминати лезвиета.

Продаваш ли и камата?

– Не, сихди, моят баща я е носил в битки и аз няма да поругая душата му, като дам път на камата.

– Бива ли човек да я разгледа?

– Ето я.

Той подаде оръжието на Катомбо заедно с кожената кания. То очевидно по-рано е било по-дълго, ала впоследствие върхът е бил счупен и изострен и заточен наново.

– Една много добра стомана. Трябва да е коствало много сила, за да се отчупи върха – рече капитанът. – Как се е случило това?

– Нямам представа. Така наследих оръжието на баща си.

– Наистина ли? В такъв случай очакваш, че не съм никакъв познавач. Не виждаш ли, че не може да са минали и три седмици, откак оръжието е възстановено? Твоят баща много вероятно е починал дълго преди туй.

– Съмняваш се в истинността на думите ми? – запита арменецът къде е оскърбен, къде с надменен тон.

– Да – отвърна Катомбо и впи остро очи в него. – Огледай елека си! Не забелязваш ли нещо да липсва по него?

– Не, сихди!

– Тогава аз ще ти кажа.

Той сложи сякаш разсеяно камата и пищовите до себе си и се изправи. Противникът сега стоеше обезоръжен пред него. Катомбо му посочи с пръст един от ширитите, украсяващи елека му.

– Тук не липсва ли нещо?

– Малко от ширита – отговори мъжът, без да погледне към пострадалото място. Той значи самият беше забелязал липсата, но не бе имал възможност да поправи мястото.

– Защо не си занесъл елека в дюкяна на някой терзия?

– Какво ти влиза в работата моя елек? – възропта арменецът, за когото разговорът започна да става неприятен.

– Питам те, угрижен за твоето добро, защото това място от елека ти може да стане съдбоносно за теб, както и камата ти.

– Не те разбирам, сихди. Приказвай по-ясно!

– Ще го сторя. Твоята стомана се е строшила в тоз същи миг, в който се е скъсал ширитът на елека ти. Виж тук изгубения връх от камата ти и ето откъснатото парче от ширита!

Той бръкна в джоба и му поднесе с протегнатата ръка двете неща. Арменецът отскочи назад, ала бързо се окопоти.

– Какво ме касаят това желязо и тоя ширит?

– Твърде много! Това желязо е върхът на камата ти, а ширитът също произхожда от теб. Виж как си пасва!

Той намести парчето върху гърдите на мъжа и се убеди, че не се е заблуждавал. Арменецът сега заподозря каква цел преследваше разговора и че се е оставил да бъде преметнат от един ловък противник. Той отстъпи няколко крачки назад.

– Какво искаш от мен? Сега аз не продавам оръжията си. Върни ми ги, искам да си вървя!

– Почакай още малко! Къде си отвел Зобейде, дъщерята на баша на реисите Савд Абдаллах?

Запитаният промени боята си, ала опита насила да си придаде невъзмутима физиономия.

– Да не би слънчевият пек да е отнел разсъдъка ти, че ме питаш, както само един безумец може да пита?

– А на теб да не би Шейтанът да ти е отмъкнал мозъка, та вършиш неща, каквито само побъркан може да върши? Не знаеш ли, че Мохамед назидава: „Който върши зло, сполетява го него наказание!“? Още първия път като те видях, ми направи впечатление мястото, на което ти липсва ширитът. Аз си го припомних, когато чух, че Зобейде е била отвлечена и намерих този връх заедно с ширита там, където е било извършено деянието. Коранът казва: „Признанието изкупва половината вина, а разкаянието може да накара да се забрави и другата половина.“ Помисли за тези думи и си разкрий душата, за да ти бъде дадена прошка!

– Аз не знам нищо. Махни се от мен и си подири главата, дето си я изгубил. Преди туй обаче ми върни оръжията!

– Значи отричаш?

– Отричам. Давай си ми оръжията!

Същевременно пристъпи към Катомбо и го улови за ръката.

– Ето ти ги!

Рейсът грабна единия пищов и така го стовари върху челото на мъжа, че она се олюля. В миг Катомбо го склещи, събори го на земята и омота пояса му около ръцете. После отрязва един парцал от елека и му

затъкна устата.

– Абд ел Оман!

Вратата се отвори и кахведжията, който бе чакал отвън, влезе. Виждайки лежащия на земята вързан мъж, той плесна ръце от уплаха.

– Еш ел Мусибе ди! (Какво нещастие!) Сихди, какво стори в моя дом! Трябва ли да те смятам за разбойник или джелатин?

– Нито едно от двете не съм. Разбойникът лежи тук, аз го надвих и ще го подведа под съд.

– В такъв случай трябва да го отведеш при Рейс ес заптийе¹⁸ или при кадията¹⁹.

– Това аз няма да сторя, а мога и да го сторя, ще зависи от държането на този човек. Засега го предавам под твой надзор. Вържи му и краката и го запри, докато пратя след четвърт час хора да го приберат!

– Ама той наистина ли е разбойник, сихди?

– Да.

– Аллах керим! (Аллах е милостив!) Колко лесно можеше да опита при мен мурафета си! Така ще го вържа, че душата му ще се разхалтави, ще предупредя всички, дето са дошли и тепърва ще дойдат при мен, да се чуват от него, ще...

– Ти нищо не ще, ясно ли ти е? Засега още никой не бива да знае какво се е случило. Ето защо няма да разправяш нищо, преди аз самият да съм разрешил. Знаеш колко богат и могъщ е Саид Абдаллах, той може да те погуби, ако се разбърбиш!

– Сихди, ти говориш по-мъдро от някой халиф и по-умно от мъжете на Корана. Аз ще си трая.

– Ще бъде разумно от твоя страна. Аз ще пратя слуги с една носилка да го приберат. Никой не бива да види, когато го натоварят!

Кохведжията се поклонил, като съгледа монетата, подадена му от Катомбо за консумацията.

– Аллах да благослови ръката ти, сихди, която раздава щедро доброты и ръси благодат над твоите слуги. Връщай се час по-скоро в къщата на твоя най-смирнен роб!

Катомбо напусна кафенето и се върна в дома на своя повелител. Този още седеше на дивана и пушеше лулата си. При влизането на младия рейс вдигна очаквателно поглед.

– Ти се връщаш, очите ти блестят, а страните ти пламтят като

---

18. Рейс ес заптийе – полицейски началник (Б. а.)

19. кади – верски и мирови съдия при мохамеданите (Б. а.)

утринната заря, когато оповестява за младия ден. Какво имаш да ми кажеш?

– Ефенди, знаеш ли, че приказвах с твоята дъщеря?

– Знам, защото тя самата ми каза, че си бил в къошка, за да дириш следите на Зобейде. Намерил си върха на една кама и откъснатото парче от някакъв сърмен ширит?

– Така е, ефенди. Те видят произхода си от онази вечер. Аз открих похитителя на твоята дъщеря.

Саид Абдаллах подскочи нагоре, като запратен от някоя пружина.

– Открил си го? Ма биджул ел акл! (Това е невероятно!)

– Ефенди, аз го бях видял още преди седмица!

– Къде?

– На моето дахабийе.

– Да не си пощурял?

– Не, о, Абу ер Реисан, моят разум си е все така здрав, както юмруците ми, с които преди броени мигове го проснах и залових.

– Заловил си го? Къде?

– При кахведжи Абу ел Оман.

– Разправяй!

– Позволи преди туй да пратя четирима от слугите ти да го доведат!

– Стори го!

Катомбо отиде в двора и даде там необходимите разпореждания. После се върна при своя господар и започна доклада си, по време на който влезе и Айша. Поради важността на мига бащата й позволи да остане и двамата слушаха с най-голямо напрежение думите на разказвача. Когато този свърши, Саид Абдаллах му подаде ръка.

– Катомбо, аз ти казах одеде, че съм те обикнал; ти трябва да ми говориш като син на баща. Аз ще бъда твой баща, докато се нуждаеш от такъв, или докато Аллах ме дари с живот. Припомни ми го тоя оброк, ако нявга го забравя!

– Благодаря ти, ефенди!

Той поиска да продължи, ала в този момент четиримата слуги доведоха арменец.

– Оставете го тук и се оттеглете! – повели Катомбо. – Но останете зад вратата!

Те домъкнаха пленника в близост до дивана и напуснаха селямлъка. Той стоеше с мрачна физиономия пред своите съдници. Въпреки това обаче си личеше, че сърцето му не бие чак толкова неустрашимо.

– Преди малко ти излъга – поде Катомбо, – искаш ли сега да се

изповядаш?

Пленникът премълча.

– А-а, ти от страх си онемял, аз ще ти възвърна говора. Отведете го долу в двора и му въздайте бастонадата – засега само по десет удара на ходило!

– Аз нищо не съм сторил, искам да бъда отведен при кадията! – процеди сега пленникът.

– Машаллах, заплахата помогна! Оттеглете се, люде, но се дръжте в готовност! – Той се обърна отново към обвиняемия: – Пред кадията ти няма да отидеш, защото нали не си отишъл при него и преди да се вмъкнеш в нашата градина. Къде е дъщерята на този ефенди?

– Аз не я познавам и не зная какво искаш.

– Чуй, човече, езикът ти все още не се е възвърнал напълно. Аз ще трябва значи все пак да се обърна към моя цар.

Катомбо плесна за втори път и слугите отново влязоха.

– Друснете му по двайсет на стъпало, ако не обещае да говори!

Те го отведоха и скоро се разнесоха ударите, веднага след които и скимтенето на пленника. Айша се забули по-плътно с фереджето – ходът на събитията трябва да засягаше мъчително нейната душевност. Саид Абдаллах, изглежда, също имаше някакво двоумение.

– Имаме ли право да го бием, Катомбо? – изрази съмнение той. – Не трябва ли по-скоро да го предадем на кадията?

– Той е арменски християнин и не е поданик на вицекраля. Ние ще се справим с него по-бързо от кадията, комуто той като другоземец ще създава мъчнотии. Не ти ли нанесе той по-лоши удари, отколкото сега самият получава?

– Прав си, сине мой. Виж, ето че го водят пак!

Слугите влязоха действително с обвиняемия и един от тях доложи, че този бил получил само десет удара, понеже сега искал да говори. Те го натъкмиха да седне на килима, тъй като сега вече не бе в състояние да стои прав, и се отдалечиха.

– Благодарни на Бога, задето ти върна навреме говора – посъветва Катомбо, – и се моли да ти го запази. Защото ти се заклевам в Него и неговия Месия, че ще получиш четирийсет удара още щом се възпроти-виш да говориш.

– Аз съм в ръцете ти. Заклел съм се да мълча, ала Бог ще ми прости, понеже от болка ще наруша клетвата си – гласеше унилият сега отговор.

– Тогава говори! Ти ли беше този, който отвлече момичето?

– Да.

– Сам не може да си бил. Кой беше с теб?

– Целият екипаж на един сандал.

– Сандалът е бил нает от онзи, за когото си похитил момичето?

– Да.

– Кой е той?

– Мюдюрът²⁰ на Асуан!

– Мюдюрът! – извика Саид Абдаллах, комуто от изненада лулата изпадна на пода. – Моят смъртен враг, могъщият Хамд ел Арек, когото хадифът²¹ закриля като свой брат! Аллах акбар, сега проумявам всичко! Той знае, че Зобейде е един бисер сред дъщерите на Египет, и е наредил да я отвлекат, за да краси с нея своя харем и същевременно да ми отмъсти. Продължавай, Катомбо, мъжът не бива да бъде щаден!

– Ти чу тези думи – обърна се капитанът към пленника. На служба при мюдюра ли се намиращ?

– Да.

– Като какъв?

Запитаният замълча смутено.

Катомбо се ухили:

– Разбирам. Ти трябва да му вършиш онези услуги, за които никой не бива нещо да знае, и за които в бюджета няма име?

– Така е.

– Заръката, която той ти даде, не се отнасяше непосредствено до Зобейде?

– Не. Аз трябваше да отведа една от двете дъщери на този ефенди – независимо коя.

Айша направи движение на ужас. Колко лесно би могло нея да сполети съдбата на сестра ѝ!

– Как се озова в къшката?

– Разузнах, че вечерно време двете дъщери на Шейх ер Реисан се намират там и се изкатерих горе с хората си. Дойде Зобейде и ние я заловихме. Аз забих камата си в черчевето и провесих на нея въжената стълба. Мъжете слязоха с момичето по нея, а аз трябваше да скоча след тях. Когато преди туй измъкнах камата, върхът се строши.

– Скокът също ти се е удал лошо, инак нямаше да увиснеш на пирона. Пленницата по живо по здраво ли я доставихте?

– Да.

---

20. мюдюр – наместник, околийски управител (Б. нем. изд.)

21. хадиф – вицекарал (Б. нем. изд.)

– В харема на мюдюра ли се намира?

– Не. Неговата любимка е ревнива. Той не бива да води млади, красиви робини.

– Къде пребивава тя всъщност?

– В една къща на улица „Баб ер Рун“. Човек може да я познае по първата сура на Корана, изписана над нейната врата.

– Колко получи за деянието?

– Още нищо не съм получил, мюдюрът се кани да ми плати едвам след завръщането ми.

– Защо тръгна пак за Сиут?

– Трябваше да се осведомя дали Саид Абдаллах е открил дирята ни.

– Знаеше ли, че дахабийето, на което пътува, принадлежи на него?

– Не, кормчията назова само твоето име.

– Хамд ел Арек още ли е в Асуан? Аз чух, че хадифтът го бил повикал в Кайро.

– Той ще остане още няколко дни в Асуан, за да разположи към себе си Зобейде. Но дълъг срок не може да си отпусне.

– Аз свърших с теб!

После се обърна към Саид Абдаллах:

– По-нататъшното предоставям на теб, ефенди!

Този зададе още няколко несъществени въпроса, отнасящи се до дъщеря му. Беше изчерпателно осведомен за нейното поведение, ала по отношение здравословното ѝ състояние узна твърде малко. Неговото решение гласеше:

– Ти оставаш мой пленник, докато работата приключи! Получа ли отново дъщеря си, ще се проявя към теб като милостив съдия. Но в противен случай ще умреш.

Той нареди да отведат арменеца и се погрижи бягството му да бъде невъзможно. После подаде още веднъж рака на Катомбо.

– Аз повтарям, че ще остана твой баща. Нека Аллах държи ръката си над теб и всичките ти близки! Ти ми даде нова надежда, когато вече нямаше никаква, посочи ми пътя, по който трябва да тръгна. Още днес ще поема към Асуан, за да изискам детето си от неговия похитител.

– Това ти няма да сториш. Искаш да оставиш втората си дъщеря беззащитна ли?

– Ще предам Айша на теб, защото зная, че под твоя закрила ще е сигурна колкото под шатъра на патриарсите.

Чувство на гордост и удовлетворение обзе Катомбо. Въпреки това той отвърна:

– Не каза ли ти самият, че Хамд ел Арек е твой смъртен враг? Той е любимец на хади́фа. Искаш да отидеш в леговището на лъва? Ти няма да спасиш дъщеря си, а ще загинеш.

– Някога аз имах властта, която той притежава – командвах цялата флота, плаваща по морето, и всичко, що вършех, беше редно и добро. Тогава вице́кралят поиска да ми даде една от дъщерите си за жена. Аз обаче обичах майката на моите деца и отказах. Той ме изпрати в изгнание. Ударът беше замислен от Хамд ел Арек, той знаеше, че ще отблъсна всяка жена и следователно хади́фът ще се разгневи. Той знае моето място в благоволенieto на владетеля, а сега пък е турил око на дъщерите ми. Аллах инхал ел келб! (Аллах да погуби кучето!) Аз ще го убия, където и да го намеря.

– Остави за теб да действа този, когото преди малко нарече свой син, ефенди! Ти не можеш да се движиш свободно, защото мюдюрът ще те открие. Мен обаче той нито е виждал, нито чувал. Ти познаваш моите очи и ръцете ми. Заклевам ти се, че ще ти доведе дъщерята, или ще погина!

Саид Абдаллах се разколеба. Айша сложи сега ръка на рамото му.

– Изпълни молбата му, татко, и остани при мен! Той ще ни доведе Зобейде.

– И ти ли, дъще моя? Така да бъде тогава! Замини нагоре за Асуан, Катомбо! Ти ще изпълниш моята надежда. Вземи дахабийето, което е още без товар! Поставям го под твое командване.

– Прощавай, ефенди! Дахабийето плава твърде бавно. Дай ми сандала, който беше построен по мой чертеж и всъщност трябваше след три дни да направи първото си плаване надолу по течението!

– Него не можеш да вземеш – та нали е почти изцяло натоварен.

– Ще натоварим всичко на второто дахабийе. Ако помагат всичките ни моряци, ще сме готови преди настъпване на утрото, а сетне сандалът ще плава толкова бързо, че двойно ще навакса загубата на време.

– Прави каквото желаеш! Сандалът беше построен по твой план. Ти дори му даде името „Тер ел Дженнет“²² и твърдеше, че той ще е най-бързият ветроход по Нил. Нека в твоя чест неговият пръв товар се състои в щастието, което ще ми върнеш. Върви сега, сине мой, и дай заповедите си, те ще бъдат изпълнявани така, като да са моите собствени!

Катомбо се отдалечи. Когато стъпи в двора, към него се завтече един арабски слуга със су́ха, но извънредно жилава и гъвката фигура.

---

22. Тер ел Дженнет – птица на рая; прозвище на лястовицата (Б. а.)

– Хамдулиллах, слава и хвала на Аллах, че те виждам отново! Аз бях болен, когато ти замина. Она ет тамзах²³ ме захапа, ама ме пусна да си вървя, защото твърде малко месо се намира по мен. Въпреки това неговите зъби бяха проникнали толкоз дълбоко в тялото ми, че нямаше как да те последвам. Сега обаче Аллах ми върна отново употребата на крайниците и ето как се надявам, че ще мога да те придружа, когато пък отпътуваш.

– Ще ме придружиш, Саваб, и то скоро, защото още утре заран погегляме с новия „Тер ел Дженнет“.

– Утре заран? С твоя сандал, сихди? – От радост мъжът направи скок във въздуха, по-добър от който и подвижната морска котка не би могла да изпълни, и после продължи: – Ти си най-добрият и благ сихди, който може да има в цял Мюслимистан, Персистан, Индистан, Хинистан и Франкистан!

Катомбо се усмихна. Сред всички хора на Саид Абдаллах той най-много обичаше Саваб. Той беше не само верен и благонадежден слуга, но се и отличаваше от своите най-вече сериозни другари с една чудесна оживеност, която често преминаваше в жизнерадостно настроение и даваше простор на освежителни шегги. Особено едно негово качество доставяше тайно удоволствие на Катомбо. Саваб имаше привичката, както мнозина араби, да притуря към името си тези на своите предци, за подсили впечатлението от дребната си особа. По тази причина той се наричаше Хаджи Саваб Бен Хаджи Кафур ел Керими Ибн Хаджи Шехаб ел Кадири Ибн Хаджи Гханем ен Нур. Предадена в превод тази исполинска змия означава: хаджи Саваб, син на хаджи Кафур Милостивия, синът на хаджи Шехаб Могъщия, синът на хаджи Гханем Щастливия.

– Та пригответи се значи, Саваб!

– Сихди, аз съм вече готов. Да отплавам ли?

– Не – засмя се Катомбо. – Но ако толкова си се разбързал, иди отсреща при дахабийето, с което дойдох, и кажи на всички мъже да дойдат долу при сандала. Има спешна работа за тях.

– Летя.

Саваб припна към реката и се качи на дахабийето. Един от мъжете, който не го познаваше, пристъпи насреща му.

– Какво дириш тук?

– Кажи по-напред ти какво дириш тъдява, о, Бен ел Кускусу²⁴!

---

23. ет тамзах – крокодил (Б. а.)

24. Бен ел Кускусу – Син на кускуса (Б. а.)

– Тогаз сигур ти си мъжът, дето ще е изпохапал до смърт лишните плъхове и мишки, както съзирам по голямото ти чене?

– Пази си езика, дребосък! Аз съм Хасан, вардачът на ветрохода.

– Хасан, вардачът? Какво е един вардач и какво е някакъв си Хасан? Вардачът е мъж, който не е нищо, а Хасан е име, което носят толкоз мъже, колкото пясък има морето, или бълхи – пустинята. Аз обаче се казвам Хаджи Саваб Бен Хаджи Кафур ел Керими Ибн Хаджи Шехаб ел Кадири Ибн Хаджи Гханем ен Нур и съм пръв слуга и министър на моя ефенди Катомбо. Виж как зяпна уста от дивене, като че се каниш да погълнеш пирамидите на Гиза досущ както плъховете и мишките си!... Къде е кормчията?

– В каютата! – прошушна Хасан сацисан.

Саваб се спусна чевръсто и намери споменатия.

– Аллах керим! Ти си отново здрав, Саваб! – приветства го този. – Какво правиш на дахабийето? Рейсът ли те праща?

– Да. Сихди Катомбо нареди да ти кажа, че всички мъже трябва да отидат при „Тел ел Дженнет“, където има много работа.

– Ами ние и тук си имаме достатъчно работа.

– Аллах да ти благослови езика, че да се научи по-схватливо да се изразява! Когато моят ефенди заповядва, то всеки трябва да се подчинява. Знаеш ли го ти това, ти, чийто разсъдък сияе по-ярко от Нур ед дунье²⁵?

– Махай се оттук, Хаджи Саваб Бен Хаджи Кафур и така нататък! – ухили се кормчията, който твърде добре познаваше чудатия обесник, за да може да се разсърди от думите му. Качи се на палубата да свика всички мъже и се отправи с тях, с изключение на един вахтен, към сандала.

Там те завариха Катомбо вече да надзирава прехвърлянето на товара към второто дахабийе. Кормчията го запита за причината и целта на това толкова внезапно пътуване, ала за своя досада не можа нищо да узнае.

Под тези приготовления премина жежкият следобед. Извънредно късият в онези райони здрач настъпи и настана вечер.

Въпреки това работата не престана. Тя продължи на светлината на факли и фенери, и то все под личното ръководство на Катомбо, който предаде командването на кормчията едва когато Вечерницата почти бе достигнала връхната си точка.

---

25. Нур ед дунье – светлината на света (Б. а.)

Сега той напусна сандала и тръгна към къщата. Но не влезе в нея, а по-скоро опита да достигне незабелязано от градинската порта до къшката. Удаде му се, макар заради предстоящото отпътуване на сандала все още всички очи да бяха отворени и всички ръце – заети. Намери градинската къщичка заключена и свърна зад един смокинов шубрак, за да изчака пристигането на любимата.

След няколко минути долови тихи стъпки. Приближаваше една забулена в черно фигура. Досега той беше виждал Айша само в бели одежди, ала неговото сърце му каза, че това е тя и се е облякла в тъмен цвят, за да не бъде заловена.

Тя спря пред него, погледна към небето за Вечерницата и прошепна после, оглеждайки се търсещо:

– Катомбо!

– Айша!

– Ти си толкова зает, та вече си мислех, че няма да те видя.

– Аз бих дошъл и даже сто ръце да ме задържаха. Нямах ли аз повече право на въпроса дали ти ще дойдеш?

– Не ти ли обещах? Ела, нека влезем!

Тя изкачи стъпалата и отвори. Той я последва. Рогозката, която покриваше гледания към градината прозорец, бе вдигната, така че светлината на луната и звездите проникна в помещението. Двамата се настанаха един до друг на дивана. Той отстрани завистливото фередже от нейния лик и дълго я гледа безмълвно в тъмните очи.

– Айша, този час не е ли сън, Фата Моргана, която заблуждава друмника с лъжовните образи на чудно красиви, омайни неща, за да го гласне сетне в най-дълбоко отчаяние?

– Всичко е наяве. Аз бях още почти дете, когато те видях пръв път у нас, но те обичам от тогавашния ден до днес, и ще те обичам, докогато Аллах ме дари с живот.

– И защо ме обичаш? Аз дойдох окаян и беден, без никое от многобройните дарования, които Аллах въздава на щастливците.

– Ти имаш най-добрите и благородни дарования, които Аллах дава само на своите избраници – ти си герой! Не знаеш ли, че страната ни познава само роби, които се тук смирено покланят, а там надменно пъчат? Има ли късмет? Пророкът казва „да“ и Коранът също го казва. Но ако твоят късмет е бил да бъдеш герой, то е трябвало да станеш и останеш такъв чрез самия себе си. Татко те прие, когато дойде при него беден и самотен. Той те пита само за името ти, за нищо повече, ала ти притежаваш повече от това име.

– Да, аз имам повече, много повече, защото имам теб, която си ми по-скъпоценна от всички съкровища и почести на земята.

– Не, ти имаш себе си и само поради това можеш да притежаваш и мен. Аз видях с какви усилия спечели любовта и доверието на татко, аз виждах свещта в твоята стаичка да гори през всичките нощи до ранно утро – ти седеше над книгите, които татко ти бе дал, и учеше от тях трудното изкуство да водиш кораб по великата река и по голямото море. А когато беше на път, аз отивах в стаичката ти и гледах многобройните книги на непознати езици и със знаци, които никой талеб²⁶ не разбира. Татко казва, че ти си по-умен и сведущ от него. Ти си един герой, защото не вярваше на късмета, а искаше със своята работа и труд да станеш това, което сега, и ето защо аз вдигам очи към теб и те обичам.

Как прекрасно се почувства в душата си младият мъж при тези думи на момичето. Видя се разбран от нея в своите най-дълбоки, съкровени мисли и стремежи и това го направи още по-горд и щастлив от нейната любов. Откъде имаше тя тези възгледи, каквито изобщо не би могъл да предполага зад челото на една по ориенталска възпитана девойка?

– Кой те е учил да се съмняваш в късмета?

– Бива ли да ти го кажа, Катомбо?

– Кажй го!

– Но няма ли после да отвърнеш сърце от мен и повече да не ме обичаш?

Той притисна главата й до гърдите си и прошепна:

– Айша, аз бях в една чужда страна, където хората пеят една чудно хубава песен. В нея се срещат думите, които искам да ти дам като отговор.

– Как гласят те?

– Обикнах те аз, обичам те и днес и ще те обичам навеки!

– Какви прекрасни думи! В онази страна трябва да има поети, които са също така големи и добри като нашите! Как се казва тя?

– Алемания.

– А бива ли да вярвам на онова, което тази песен казва, и без тревога да ти дам моя отговор?

– Да, защото за мен ще е по-добре да умра, отколкото да се откажа от твоята любов.

– Тогава знай, че ние имаме една стара робиня, която след смъртта

---

26. талеб – книжовник (Б. а.)

на майка трябваше да е все край нас. Тя не беше вярваща, а назрани²⁷ и тайно разказваше на мен и Зобейде за нейния Спасител, който се наричал Иса Бен Мериам²⁸ и даже умрял за бедните и нещастните. Думите, които учел, били както росата за засухата и както балсамът за болката. Ние много плачехме за неговите страдания, но той сега живее при Аллах и управлява земята. Аз го обичам и понеже е запретил да се вярва на късмета, то искам да му се покорявам.

– Знае ли татко ти всичко това?

– Не. Но ти си вярващ и сега ще ме отблъснеш от себе си!

– Не, няма да го сторя, защото аз също вярвам в онова, което е казал Иса Бен Мернем. Но сърцето е кладенец, от който не всеки бива да пие. Затова човек не трябва да говори за своите мисли и нито да приказва за чувствата, които обитават в него. Който е щастлив, трябва да заключва своето блаженство, а който носи мъка, не бива да я показва пред други.

– И все пак ти позволяваш на други да я видят!

– Аз? Откъде знаеш, че имам мъка на сърцето?

– Ти някога смял ли си се, откак те познавам? Бил ли си някога ведър и засмян? На челото ти е изписано, че те потиска голямо нещастие, и едва днес видях за пръв път очите ти без облаци. Искаш ли да ми кажеш какво толкова дълбоко те опечалява?

– Да, но сега аз се опасявам, че ти после вече няма да ме обичаш!

Тя сложи ръце на тила му и прошепушна:

– Обикнах те аз, обичам те и днес и ще те обичам навеки!

Той я целуна с дълбоко вълнение по челото.

– Да, аз носех една голяма мъка в сърцето! Какво би сторила, Айша, ако сега те отблъсна и залюбя някоя друга, която се каня да виждам само за седмица, за да си поиграя с любовта?

– Катомбо, не го прави, бих умряла! – помоли тя, изпълнена със страх.

– Не, душицата ми, няма да го сторя! Аз също мислех, че ще умра, ала сърцето на мъжа е силно – то продължава да кърви, но остава живо, а това е по-лошо от смъртта.

Тя го погледна въпросително.

– Значи ти си обичал някоя друга, която те е изоставила?

– Да. И не е ли вярно, че ти сега ще ме лишиш от любовта си?

---

27. назрани – християнка (Б. нем. изд.)

28. Иса Бен Мериам – Исус, синът на Мария (Б. нем. изд.)

– О, не, защото ти по онова време още не си ме познавал. Аз по-скоро бих желала да удвоя любовта си, за да може твоето сърце да забрави раните си.

– Те са изцерени, днес, от мига, когато ми каза, че мога да те обичам.

– Тя... навярно... е била... красива, много красива? – подпита момичето със запъване.

– Да, тя беше красива, но не така добра като теб!

– Добра не може да е била, иначе нямаше да ти причини такава дълбока мъка. Аз не я мразя, защото си я обичал, а я мразя, защото е била толкова лоша. Как се казваше?

– Лилга.

– Лилга! Аз ще запомня това зло име, но никога няма да го изговорям, за да не помрачи щастието, което така желая да ти дам.

Тези думи на момичето проникнаха до най-дълбоките глъбини на неговата душевност. Всичко онова, което го бе правило досега толкова нещастен и окаян, се събра още веднъж в буца, нещо горещо се покачи от сърцето му в очите и отрони от тях по една тежка сълза. Те паднаха върху бузата на Айша. Момичето тутакси обви ръце около него и помоли, сега самото то хълцайки тихо:

– Не плачи, Катомбо, а ме обичай! При мен ти ще забравиш своята горест!

– И ти няма да ме забравиш, когато съм далеч от теб?

– Аз постоянно ще мисля за теб – всеки ден, всеки час, всеки миг! Можеш ли да ми простиш, задето те тласнах натам, където те чака само опасност?

– Ти?

– Да, аз, когато помолих татко теб да прати на свое място в Асуан.

– Аз няма какво да ти прощavam. По-скоро трябва да ти изкажа благодарност, че ме подкрепи, когато той не искаше да изпълни молбата ми.

– Аз зная, че само ти единствено ще доведеш сестра ми. Зная, че ще преодолееш всички опасности. Но татко никога не би се върнал. Неговото сърце е болно. Ох, дай му изцерение Катомбо, защото ти обичаш и мен, и него, а той те нарече свой син!

– Обещах, че ще умра или ще доведа Зобейде, а аз никога не съм нарушавал думата си. Той ме нарече свой син. Дали ще мога да бъда и такъв, както ти и аз го желаем – като мъж на неговата дъщеря?

При този въпрос една сянка затъмни оставената полуотворена врата

и... пред тях застана Саид Абдаллах. Те се надигнаха изплашено, ала той сложи ръце върху главите им.

– Ще можеш, Катомбо, защото вие се обичате, както аз някога обичах моята жена, и заслужавате да бъдете щастливи. Аз исках да ти говоря, Айша, и като не те намерих в харема, те подирях тук. Долових всички ваши думи. Тръгни за Асуан, Катомбо, и ако ми доведеш Зобейде, ще имаш Айша за жена. Това е една висока, прекрасна награда. Извоювай си я!...

4. РОБИНЯТА НА МЮДЮРА

Слънцето вече се бе издигнало от водите на Червено море. По вълните на Нил кипеше нагоре-надолу трескав живот, а по улиците и сокаците на Асуан цареше голямо движение, което обаче след няколко часа, когато дневното светило се поместеше по-високо и лъчите му станеха мъчителни, щеше по принуда отново да замре.

До брега между другите плавателни съдове лежеше един сандал, който привличаше погледите на всички познавачи. Корпусът имаше елегантна и стройна форма, отколкото можеше иначе да се наблюдава при този вид съдове. От платната не можеше нищо да се види, тъй като всичко се намиреше в риф, ала своеобразният, необичаен такелаж навяваше предположението, че и ветрилата трябва да притежават особена форма и разположение.

На фордека седяха няколко мъже, които пушеха тютюн и с цялото си душевно спокойствие наблюдаваха живота и шетнята по брега. На задната палуба обаче, съвсем близо до руля, стояха двамина, които бяха погълнати от толкова оживен разговор, че не даряваха с никакво внимание околната среда.

Единият беше израсъл нависоко, още млад мъж във униформата на рейс, другият – мършав и далеч по-дребен, се отличаваше със своята подвижност.

– Значи „Баб ер Рун“, ефенди. Моята снага е къса, ала паметта ми е дълга колкото Нил. Как иначе бих могъл да запомня собственото си име?

– А над портата на къщата е записана първата сура на Корана.

– Първата, това е добре, тъй като няма да броя чак толкова много, както ако беше деветдесетата или сто и четиринайстата²⁹.

– И нали ще си свършиш добре работата, Саваб?

– Машаллах, нявга да съм я вършил калпаво? Само един-едничък път се проявих като будала, дето не погълнах начаса крокодила, като поиска да ме изплюска. Бъди рахат, сихди! Асуан не е прочут с това, че тук живеят особено умни люде.

– Ето ти пари. Възможно е да ти дотрябват.

– Машаллах, сихди, аз знам, че постоянно ми трябват, ама каквото артиса, него честно ще си получиш обратно. Парата е като птицата –

29. Сто и четиринадесетата сура е последната от Корана (Б. пр.)

знаеш от кое яйце ще се измъти, ала като се изчупи не знаеш накъде ще полети.

– Тогава върви! – засмя се Катомбо.

– Салам...

„Алейк“ -кът не можа да се чуе, защото Саваб беше скочил вече на брега. Тук той си придаде вида на човек, който доволно си се разкайва, защото милото време не му е прекалено скъпернически отмерено. Едва след известно време пристъпи той към един безделно стоящ хамалин.

– Салам 'алейк!

– 'алейк! – гласеше късият отговор.

– Има ли мир в дома ти?

– Всякогаш!

– И щастие в тоя занаят?

– Аллах дава на всеки каквото му е нужно. Даде ли той много, значи на човека е потребно много, даде ли малко, значи на човека е потребно малко.

– Хамдулиллах (Слава на Аллах), че намерих каквото дирех!

– Какво диреше?

– По-добре кажи: Кого диреше? Аз дирех някой мъдър мъж, който да ми отговори на един въпрос. И тъй като твоите слова ухаят на ученост като книгите на кадията, то вярвам, че ще можеш да ми дадеш отговора.

– Питай тогава! – повели хамалинът, който се почувства поласкан и заочаква сега някакъв въпрос, за отговарянето на който се искаше необичайно остър ум.

– Къде се намира улица „Баб ер Рун“?

Физиономията на хамалина се смръщи.

– Ако това ти е ученият въпрос, то си върви натам, откъдето си дошъл, иначе ще ти покажа улица „Баб ер Рун“ ей с това на тук! – Той надигна сопата, за която беше закрепил дисагите си, за да може да ги носи на рамото. – Мислиш, че един порядъчен мъж ще се остави да го прави за кепазе някакъв си муккле³⁰? Да се мащаш, че ще се разкараш иначе триж по-бързо, отколкото ти го побира акълът! – Същевременно направи едно толкова изразително движение, че Саваб скоро-скоро подири далечината.

– Машаллах, ама че дървеняк! Значи по този начин не става. Трябва да опитам по някой друг.

---

30. муккле – шегобиец (Б. а.)

Той кривна чевръсто в една уличка, където се натъкна на един шербетчия³¹. Пристъпи към него и го запита кратко:

– Къде е улица „Баб ер Рун“?

Търговецът остави съда с шербета на земята и сложи фуниевидно ръце зад ушите.

– Какво? Как?

Саваб схвана, че мъжът недочува и пристъпи възможно най-близо до него, за да му вресне въпроса в ухото. В този миг приближиха две мулета, носещи паланкин. В него сигурно седеше някоя знатна женска особа, защото отпред вървяха двама бързоходци и викаха високо своите „Ремалек!“ и „Шималек!“³², за да принуждават срещаните да се отбиват от пътя. В дясната си ръка всеки от тях държеше тежък бич от хипопотамска кожа, та да могат да придадат на думите си надлежната емфаза, в случай че не бидеха изпълнени. Тъкмо ревна Саваб: „Къде е улица «Баб...»“ и получи един страхотен удар по гърба. Той се извърна разлютен.

– Шамалек! – прогърмя към него бързоходецът и го угости в стори, също така крепък удар по същото място.

– Шим... а-а, тъй! Аллах керим, ако пердаши шашкънът!

Свърна се бързо настрани, ала събори непредпазливо съда на шербетчиата и съдържанието се изля на улицата. Търговецът естествено бе чул много по-малко предупреждението и другият бързоходец го заобработва сръчно, викайки все своето „Ремалек!“ . Преди да е съумял затрудненият със слуха мъж си грабне съда, двете мулета достигнаха мястото и продължиха да си крачат упорито, запращайки го настрани.

Като забеляза причинената от него злополука, Саваб си плю незабавно по петите и не преустанови търчането, додето не се намери на сигурност в човешката тарапана. Тук поспря да разтрие задната страна на своето оскърбено тяло.

– Аллах акбар (Аллах е велик), ама тия удари бяха още по-велики. Какво щастие, че офейках! Ако търговецът ме беше сбарал и доложил, то сигурно щях да бъда принуден да платя шербета му. Както изглежда, късметът ми днес е да не намеря улица „Баб ер Рун“ .

Той се огледа и забеляза един водоносец, подкарал напред магарето си, от двете страни на което видяха две отворени бъчонки. Почака, додето онзи дойде по-близо, и пристъпи после насреща му.

31. шербетчия – лимонададжия (Б. а.)

32. ремалек, шималек – наядсно, наляво (Б. а.)

– Би ли ми казал къде е улица „Баб ер Рун“, я Абд ел Мойие (о. Слуга на водата)?

Херкулесовски сложеният мъж го изгледа спокойно от долу до горе, улови после черпака си, потопа го дълбоко в едната бъчонка, та да се напълни догоре, и му лисна водата в лицето. Сетне продължи пътя си, без да си губи времето в приказки, сякаш нищо не се бе случило. Саваб остана там тежко оскърбен и мина доста време, преди да стигне до мисълта да си развърже пояса и се подсуши. Намираше се на Терзийския базар, точно срещу един дюкян, чийто собственик бе проследил целия ход на събитието и сега го покани да влезе.

– Салам 'алейк! – поздрави Саваб.

– Салам! (Мир на теб!) Защо те поля онзи мъж с вода?

– Муш 'ариф. (Не знам.) Ти можеш ли да ми кажеш?

– Какво приказва с него?

– Попитах го къде е улица „Баб ер Рун“.

– Не си ли от Асуан?

– Не.

– Откъде идваш?

– От Кайро – излъга Саваб.

– Машаллах, значи си пострадал невинен! Та ти се намираш баш на улица „Баб ер Рун“ и мъжът е помислил, че искаш да си правиш майтап с него. Какво търсиш на тази улица?

– Къщата на мюдюра.

– Тя се намира далеч оттук. Можеш да я разпознаеш по свещената Фатиха, която се чете под портата ѝ. За какво искаш да идеш при Хамд ел Арек?

Саваб досега бе имал нещастие, наистина, ала при все това си бе умна глава и сега набързо измисли:

– Искам да го помоля за справедливост.

– За справедливост? – проточи шивачът. – Пророкът казва: „Когато намериш приятел, разкрий му сърцето си, тогава кракът ти няма да се препъне.“ Говори нататък!

– Ти приятел ли си ми?

– Опитах ли, скоро ще разбереш! Аз съм приятел на всички праведни, но враг на всички неправедни.

– Имах един брат във Вади ел Магхриб, намираща се недалеч оттук. Той почина и ми остави в наследство имуществото си. Когато обаче отидох от Кайро във Вади...

– ...мюдюрът беше присвоил твоето тирке³³? – вметна бързешком

терзията в словото му.

– Ти го каза.

– И ти сега искаш да идеш при него и да си го искаш?

– Така е! – кимна Саваб.

Шивачът се огледа предпазливо, сложи после ръка до устата и прошепна:

– Знаеш ли какво ще получиш?

– Какво?

– Бастонадата, ама от наследството си не и колкото зрънце дура³⁴.

Не отивай при него, ами се върни час по-скоро в Кайро!

– Истината ли казваш?

– Казвам я, защото познавам този, за когото говориш. В продължение на една година той вземаше дрехите си все от мен и когато отидох да го помоля хрисимо за заплащането, оня се направи, че не ме познава, и нареди да ме разпънат на уреда за изтезания. Заплащането си получих добросъвестно, защото за всяка сребърна пара, която поисках, придобих по един бастонаден удар! Аллах дано го изгори!

– И дъщерята на моя брат също изчезна заедно с другото.

– Машаллах, вярно ли? В такъв случай оня я е примъкнал в харема си. Той събира най-красивите девиси на мюдюрието, макар че за това Заида, неговата жена, не бива нищичко да знае. Затваря ги в къщата, която ти описах. Знам го със сигурност, защото моята сестра се води към пазачките на харемлъка.

– Идва ли тя сегиз-тогиз да те навести?

– Наминава всеки ден, когато прави покупки си за кухнята.

– Би ли ми разрешил да поговоря малко с нея?

Терзията поклати бавно и предпазливо глава.

– Това е опасно.

– Тогава нека ти кажа нещо, човече! Дъщерята на моя брат си има махбуб³⁵, който дойде с мен в Асуан. Той е много заможен търговец и носи у себе си пълна кесия с жълтици. Сигурно ще му е драго да си погълчи с теб. Бива ли да ида и да го доведа?

Шивачът се загледа замислено надолу.

– Почакай малко, искам да питам късмета!

Той бръкна в джоба на широките си шалвари и извади три зара, които раздръква известно време в шепите и пусна на пода.

33. тирке – наследство (Б. а.)

34. дура – просо (Б. а.)

35. махбуб – любим (Б. а.)

Преброи лежащите отгоре точки и рече:

– Иди и го доведи! Аз мога да ви се доверя!

Саваб напусна дюкяна и се упъти незабавно към кораба, където Катомбо го очакваше с нетърпение. Виждайки го да се задава, този слезе в каютата, за да го посрещне там.

– Е?

– Сихди, аз съм Хаджи Саваб Бен Хаджи Кафур ел Керими Ибн Хаджи Шехаб ел Кадири Ибн Хаджи Гханем ен Керими Ибн Хаджи Шехаб ел Кадири Ибн Хаджи Гханем ен Нур и каквото ми заповядаш, съумявам да свърша.

– Намери ли къщата?

– От сефте – потвърди дребосъкът, изпъчвайки гърди.

– И по-нататък?

– На тая улица живее един терзия, който е голям враг на мюдюра, понеже она наредил да му дадат бастонадата, наместо да му плати стоката. Неговата сестра е пазителка в харема и всеки миг се очаква да го посети. Искаш ли да говориш с нея? Аз казах, че брат ми е умрял във Вади ел Магхреб, и съм дошъл от Кайро, за да си прибера наследството. Само че мюдюрът го е присвоил и заедно с него и дъщерята на моя брат, чийто годеник си ти. Ти си уж търговец и имаш у себе си много жълтици.

– Саваб, твоят разсъдък е голям, колкото е дълго името ти. Почакай малко, ей сега ще бъде готов!

Беше невъзможно да тръгне в костюма на рейс, трябваше да облече други одеяния. След като това стана, двамата напуснаха плавателния съд и закрачиха към улица „Баб ер Рун“, чието местоположение Саваб беше запомнил точно. Шивачът, види се, вече ги чакаше. Неговата сестра вероятно вече беше дошла.

– Този мой приятел ми препоръча дюкяна ти – поде Катомбо след обичайния поздрав. – Имаш ли един кат като за мене?

Очите на терзията проблеснаха доволно, той видя, че има пред себе си мъж, който умее правилно да подхване някоя щекотлива работа.

– При мен ще намериш всичко, каквото пожелаеш. Добър плат ли искаш, или евтин?

– Добрият винаги е най-евтиният.

– Ти говориш мъдро като познавач. Седни и вземи лулата! Аз ще ти показвам. – Той заизважда и започва най-различни тоалети. Катомбо задържа един и го плати на двойна цена. Терзията поблагодари:

– Да бъде благословена ръката ти, която повече дава, отколкото

взема! Вдигнете се, мъже! Пристъпете прага на тази врата и ще намерите там каквото търсите.

Те откликнаха на подканата и влязоха в малка, тясна одая, в която седеше една ниска, тантуреста забулена женска фигура. Катомбо се поклонил много дълбоко, макар добре да знаеше, че има пред себе си само една слугиня.

– Салам 'алейк, мир и благополучие на теб! Коранът казва: „Сърцето на жената прилича на розата, то по всяко време пръска щедро мирис и благоухание.“ Позволи да се възхитя на розата, твоята сестра.

Редом с нея се намираше един глинени съсъд, със сложена в него роза. Той взе двете неща, вдъхна аромата на розата, пускайки същевременно шепа жълтици в съда, и седна после. Това встъпление има един неочакван ефект: фереджето беше отнетнато и едно пълно, добродушно изглеждащо лице се появи на бял свят, две тлъсти ръце сграбчиха вазата и измъкнаха парите от водата.

– Ти си изучил Корана и си научил словата и делата на учтивостта. Аз ще ти услужа, доколкото ми е по възможностите.

– Ти си надзирателка в харема на мюдюра! Известни ли са ти имената на всички негови жени?

– Аз ги знам.

– А знаеш ли за всяка от кой край е?

– За никоя. Защо трябва да им причинявам болка, като ги питам за родния им край?

– Познаваш ли една на име Зобейде?

– Познавам я, но тя не се числи към неговите жени. Той не смее да се доближи до нея, иначе тя ще го убие.

– Кога я доведоха при вас?

– Преди няма и месец. Откъде дойде, това не знам!

– Тя е моята любима. Бива ли да поговоря с нея?

– Ако ми се вречеш в брадата на Пророка в мълчание.

– Заклевам се.

– Тогава това трябва да стане бързо, защото мюдюрът ще замине още днес за Кайро и ще вземе няколко от жените си, между които може да е и Зобейде.

– С кой кораб ще пътува?

– Не зная. Той просто си обсебва някой дето му харесва, без да пита притежателя дали това няма да му донесе щети.

– Кога ще види Зобейде?

– Точно по пладне. Тя ще бъде в градината. Ако огледаш къщата,

лесно ще намериш задния дувар на градината. Как ще се покачиш, си е твоя работа. Там, където над него стърчи едно лимоново дърво, ще стои Зобейде.

– Мога ли да разчитам на теб?

Тя сложи в тържествено уверение дебелия си ръка върху сърцето.

– Със сигурност!

– Каттар херак. (Благодаря ти.) Ако имам да ти кажа нещо, ще дойда при твоя брат.

– Стори го!

Катомбо и Саваб се сбогуваха. Те закрачиха надолу по улицата, докато стигнаха едно отделно стояща къща, над чиято порта можеше да се прочете свещената Фатиха. По един околен път опитаха да се доберат до задната страна на градината. Удаде им се и сега забелязаха за своя радост, че теренът е подходящ за техните намерения. Околността беше толкова усамотена и закътана, че не можеха да се опасяват от някакъв наблюдател или издайник. Така Катомбо се върна удовлетворен на сандала.

Едва си бе сменил дрехите и Саваб влезе при него.

– Сихди, покрай реката яздят неколцина цуббат³⁶. Хората казват, че избирали плавателен съд за мюдюра.

Катомбо се отправи веднага към палубата и пристигна точно навреме, за да забележи, че един от мъжете слезе от животното си и се запъти към сандала. Стигнал до водата, той изиска с груб глас една дъска, за да може да премине оттам. Беше му сложена и онзи закричи към борда.

– Къде е рейсът?

Посочиха му Катомбо, който го очакваше любопитно.

– Ти ли си водителят на този кораб?

– На'ам. (Да, аз съм.) – Какво си натоварил?

– Муш хааге. (Нищо.) – Закъде е предназначен сандалът?

– Към Бахр ел Абиад.

– Какво искаш да вземеш оттам?

– Майчин лист.

– Откъде идваш?

– От Кайро.

– Покажи ми вътрешността на кораба си!

– Мин инте? (Кой си ти?)

– Казвам се Хамд ел Арек и съм мюдюрът на Асуан. Знаеш ли ме?

---

36. цуббат – мн. ч. от цабит = офицер (Б. а.)

– Никога не съм те виждал, наистина, но съм чувал името ти. Ела и гледай!

Той го преведе през каютата и всички помещения. Когато стъпиха отново на палубата, околийският изглеждаше да е много доволен. Той сложи ръка на рамото на Катомбо.

– Добър моряк ли си?

– Прецени сам! Сандалът е строен по мои чертежи.

– Тогава ти се доверявам, защото строежът и устройството са неадекватни. Ти няма да отидеш до Бахр ел Абиад!

– Няма ли? – попита рейсът привидно учуден.

– Не, а обратно до Кайро.

– Какво ще правя в Кайро?

– Ще ме откараш дотам, мен, моите слуги и една от жените ми. Ако пристигнем благополучно, ще ти бъде добре заплатено.

Катомбо се постара да изрази досада по лицето си и това му се удаде така добре, че мюдюрът смръщи гневно чело.

– Надявам се, няма да се оплачеш от честта да ме имаш на борда си! Хипопотамският камшик иначе ще ти влее по-добър акъл. Моята прислуга ще се настани под предната палуба, по-високата свита – под шатъра, който ще ти пратя, аз – в каютата, а жената – в кабината до нея. Направиш ли опит да отплаваш със сандала, ще получиш бастонадата, додето пукнеш.

– Ще се подчиня! – заяви Катомбо.

– Надявам се заради теб. Ти имаш да се погрижиш само за помещението и добро пътуване. Всичко останало ще доставя аз самият.

Той напусна кораба, възседна пак коня си и препусна. Катомбо не знаеше дали трябва да се радва, касаеше се да добие сигурност, а това можеше да стане едвам по пладне. Дотогава той всъщност имаше доста работа – необходимо беше да даде разпорежданията си относно промените, които трябваше да бъдат предприети във вътрешността и по палубата на сандала. Малко преди обяд напусна със Саваб съда и се отправи въпреки гнетящия слънчев зной към градината на околийския. Стигнаха необезпокоявано до посоченото им място и обследваха най-напред грижливо околността, за да се уверят, че няма някой подслушвач. После пристъпиха до мястото, където лимоновото дърво се издигаше над зида.

– Трябва да стъпя на раменете ти, Саваб!

– Машаллах, това ще ми е по-приятно отколкото на носа! Все ще мога да те издържа, сихди.

– Долу ще скоча без твоя помощ. Дотогава се скрий под онзи храст,

за да наблюдаваш терена. Ако забележиш нещо подозрително, надай крясъка на лешояда.

– С него ще съумея да се справя, сихди, ама ако трябва да подкарам Лубека Аллах Хюмех (Песента на поклонниците), то ще се наложи да изхвърля няколко тона през борда. Но иначе ще стоя тук стабилно и сигурно като някой слон. Ще се качваш ли?

– Да, ела!

Той се метна на раменете на слугата и успя да се залови за ръба на дуvara. Една здрава хватка, един ловък подскок и седна отгоре.

– Хамдулиллах, слава и хвала на Аллах, че не аз съм там горе! Нямаше да ми е толкоз лесно да се намеря пак долу даже и да поискам да използвам моето дълго име за въже – прозвуча отдолу.

После Саваб се шмугна зад хроста си.

Катомбо се прикри най-напред сред клоните, за да не бъде забелязан. След това погледна надолу към градината.

Една бяла фигура идваше бавно по алеята. Очакваната ли беше, или не? Той беше забравил да каже името си на харемската пазителка и поради това бе лесно разбираемо, че Зобейде можеше да се впусне с недоверие в приключението. Тогава забеляза, че фигурата внимателно проучва през фереджето мястото, на което той се намираше, и се реши с малък риск да добие сигурност.

– Зобейде! – подвикна с приглушен глас.

Повиканата го чу, както пролича по внезапното ѝ трепване.

– Зобейде, праща ме баща ти, за да те освободя. Фигурата извървя малкото крачки, които я деляха още от дървото, и попита трескаво:

– Кой си ти?

– Аз съм Катомбо, бащиният ти слуга.

– Катомбо! Ти ли си наистина?

– Аз съм. Но не поглеждай нагоре, а се прави, като че береш цветя! Вкъщи всичко е наред. Баща ти и сестра ти те поздравяват. Аз открих твоето местопребиваване и дойдох да те спася.

– Ма нимкинниш. (Това е невъзможно.) Аз още тази нощ ще бъда качена на кораб – мюдюрът ще ме помъкне към Кайро.

– Аха, той ще те вземе със себе си? Тогава всичко е добре, защото ти ще пътуваш с моя сандал.

– Аллах керим!

– Ще бъдеш настанена в съседство с каютата. От другата страна на койката ти ще разхлабя една дъска, за да можем да си говорим. Пази се с някое движение да не издадеш, че познаваш мен и хората!

– Имаш ли нож у себе си? Хвърли ми го долу!

Катомбо измъкна ножа от пояса си и го пусна.

– Ето, вземи го! Но се надявам, че няма да го употребиш.

Прозвуча тих възглас.

– Пазачката ми дава знак. Ма'асаламе! (Остани със здраве!) – Салам в амал'алейк! (Мир и надежда да бъдат с тебе!) Тя побърза да се отдалечи, а Катомбо скочи от зида. Саваб се измъкна от храста.

– Ти я видя и говори с нея, нали, сихди?

– Да.

– Тя нищо ли не каза за мен?

Катомбо бе принуден да се засмее на суетното любопитство на слугата.

– На'ам якеса! (О, напротив!)

– Какво каза тя, сихди? Кажу бързо!

– Попита ме защо тази заран си бил толкова мокър.

Саваб погледна смутено към земята.

– Може би ет тимзах, крокодилът, отново те е завлякъл във водата?

– Не, сихди. По улица „Баб ер Рун“ имаше едно страхотно наводнение, за което някой друг път ще ти разправам.

– Добре, мога да почакам. А сега ела! Ние тук по никои начин не сме в безопасност.

Те напуснаха мястото и се върнаха по широка дъга към реката.

В хода на следобед на сандала пристигнаха всички необходими за пътуването неща и по време на неизбежната за пренагласата на кораба гюрултия не можеше да направи впечатление лекият шум, който Катомбо причиняваше при разхлабването на няколко дъски до койката на Зобейде. Той монтира и едно резе, за да може малкото помещение да се заключва здраво отвътре. По този начин момичето беше защитено от всяка опасност.

Следобедът мина и също така вечерта. Настана нощ и звездите заблестяха от тъмното небе така спокойно, сякаш по земята нямаше нито страдания и болки, нито страх и тревоги. И ето че на откритата площ пред пристана, в който лежах на котва барки, дахабийета и сандали, изплуваха факли. Четирима носачи носеха един паланкин, придружаван от черен харемски пазител. Те приближиха до мястото, където бе закотвен „Тер ел Дженнет“ и поискаха трап. Желанието беше изпълнено и те донесоха сега паланкина на палубата. Евнухът имаше в ръката си камшик от хипопотамска кожа.

– Къде е рейсът? – попита той със своя неестествено фалцетен глас,

намиращ се в най-крещящо противоречие с неговата херкулесова снага.

– Тук съм – отговори Катомбо, като пристъпи по-близо.

– Отвори помещението за тази жена, но бързо, че инак ще ти размърдам краката!

Рейсът изгледа спокойно човека.

– Ще отворя, но не по-бързо, отколкото ми е угодно. Тук на борда важи само моят камшик.

Евнухът оголи насреща му големите си блестящи зъби, ала не му достигна кураж да изпълни закана си.

Носилката бе занесена до люка за каютата, където Зобейде слезе. Харемският пазител я поведе надолу. Няколко минути по-късно той се върна с бърз ход и се упъти към Катомбо.

– Дай ми чук и клещи!

– За какво?

– Как можеш да туриш мандало на вратата, която дели жената от нейния повелител? Тя е негова собственост и той трябва да може да влиза при нея, когато си поиска. Аз искам да махна резето.

– Искаш? Аллах акбар (Аллах е велик) на небето и земята, а аз съм господарят на моя кораб. Резето ще остане, където си е!

– Почакай тогава, келб!

Евнухът замахна с камшика за удар, ала Катомбо го изпревари. Той изтръгна камшика от ръката му, нашари с него няколко пъти лицето му и го пипна после за гърлото. Костваше му само едно малко усилие да запрати негъра на земята.

– Вържете го! – повели на притичалите подчинени. – Напъхайте му един парцал в устата и го тикнете в наказателния хапус!

Те се подчиниха и сега Катомбо тръгна към каютата, оскъдно осветявана от една лампа. Вратата на койката в съседство беше зарезена.

Той похлопа.

– Кой е?

– Катомбо!

Врата се разтвори рязко и Зобейде се хвърли на гърдите му с шумно, спазматично хълцане. Всякакъв закон, всякаква строгост, всяка сдържаност бяха забравени и нещастницата следваше само силата на своето сърце.

– Катомбо, сега в безопасност ли съм?

– Да и никоя ръка няма да посмее дори и най-леко да те докосне!

– Къде е ужасният човек?

– Затворен в корабния карцер.

– Я Аллах! (О, Аллах!) Ти си докарваш нещастие! Той притежава най-голямата власт при мюдюра и ти си изгубен.

– Още не. Докато те нямах тук, трябваше да проявявам смиреност. Но сега ти си на сигурно място, аз съм капитан на моя сандал и горко на този, който дръзне да действа срещу моята общопризната воля! Това резе е здраво, то ще те закриля от Хамд ел Арек. А тези дъски е достатъчно само да избуташ настрана, за да се озовеш в помещението, което съм си приготвил за мен, тъй като мюдюрът иска да се настани в моята каюта. Заповядай и всичко ще се случи по повелята ти!

– Ти нищо не можеш да добиеш срещу него, защото той ще дойде с над двайсет мъже!

– Аз не се страхувам, макар да имам при себе си само десет души.

– Бягай, преди да е дошъл!

– Ди ма йисах'хиш. (Не става.) Теб аз мога да му отнема, ала той вече е качил целия си багаж на борда, и ако аз отплавам без него, ще има правото да ми сложи главата в нозете, на мен и всичките ми хора.

– Пази ме тогава от него и онзи ужасен арапин!

– Бъди рахат, няма да ти се случи нищо лошо!

Той отиде отново горе и забеляза пристанът да се осветява. Мюдюрът идваше със свитата си. Катомбо имаше пълна готовност за отплаване. Сандалът бе привързан само с едно въже, а платната бяха подготвени за вдигане, така че се нуждаеше само от няколко мига, за да отведе плавателния съд по средата на реката.

Трапът беше спуснат и пасажерската компания пристигна на борда. Трябва да бе постъпила някаква неотменна заповед от хадифа, иначе наместникът нямаше да бърза толкова. Катомбо го посрещна на средната палуба, ала вместо да отвърне на поздрава му, надменният служител избълва насреща му само думата:

– Ялла! (Тръгваме!)

Това бе желал рейсът, защото веднага щом плавателният съд се намереше по реката, той беше негов единствен господар според корабното право.

– Хо-их! – прозвуча неговият глас и котвеното въже бе незабавно обрано.

Ветрилата се издигнаха по мачтите. Сандалът обърна кил към движещите се водни маси и скоро се намери в дълбокия фарватер.

През туй време палубата се бе превърнала в арена на безредно щъкане, тъй като всеки искаше да се строи за сметка на другия колкото се може по-удобно. Сетне уж възникна някакъв ред, който обаче скоро

изпадна в опасността да бъде отново напълно разстроен. От люка, водещ надолу към каютата, се появи мюдюрът. При светлината на факлите хората видяха по физиономията му израза не необуздан гняв.

– Рейс! – ревна той, оглеждайки се с мятаци искри очи. Катомбо се упъти бавно към него. Един знак бе достатъчен да събере командата зад себе си.

– Ти ли ме викаш?

– Да, аз те викам! Кой ти заповяда да курдисаш резе на вратата на покоите до мен? Него днес го нямаше, когато оглеждах сандала.

– Заповядал? – отговори Катомбо спокойно, макар да натърти много думата. – Никой не ми е заповядал, а аз го сторих по собствена инициатива.

– Тогава ти заповядвам незабавно да го изскубнеш!

– Заповядваш? – Той отново сложи тежко ударение на думата. – Кому принадлежи това дахабийе?

– Е, на теб!

– Така мисля и аз и по тая причина аз съм единственият, който има право да заповядва тук. Който желае нещо от мен, може само да моли!

– Келб! (Куче!) – изрева Хамд ел Арек и понечи да се нахвърли върху него. Осъзна се обаче и се огледа търсещо. – Азмар!

– Азмар? Имаш предвид чернилката си?

– Да, къде е той?

– В кауша. Заплаши ме с камшика и следователно трябва да си изтърпи наказанието.

– Човече, ти си изкуфял!

– По-малко от теб. Аз си знам правата. Ти обаче искаш да имаш онова, което не ти принадлежи.

– Изведи затворника или ще те застрелям! Той така ще ти посини кожата, че ветровете ще я отнесат на парцали. Насам, мъже! Хванете го!

Катомбо се изтегли няколко крачки назад до своите, в ръцете му проблеснаха цевите на два пищова.

– Какво е това? – прогърмя. – Метеж? Ти призоваваш тези мъже срещу мен? Не знаеш ли, че тук аз имам право над живота и смъртта? Какво се каниш да правиш с тая шепа хора? Другите се намират под палубата и не могат да излязат, защото аз зарезих люка, когато ти надигна глас срещу мен.

Мюдюрът сега се огледа по-внимателно и действително забеляза, че в момента на палубата се намираха само петима от хората му.

– Махни резето! – повели още веднъж той, ала гласът му вече не

звучеше така самоуверено като преди.

– Имаш ли право на това искане? Обитателката на койката жена ли ти е?

– На'ам. (Да.)

– Я кизбе! (Лъжа!)

– Човече! – процеди околийският. – Знаеш ли какво рискуваш?

– Аз нищо не рискувам, но ти рискуваш живота си, ако не се отправиш веднага към каютата си.

– Кой ти каза, че тя не ми е жена или робиня!

– Ширван, арменецът!

Името предизвика поразителен ефект върху мюдюра. Той отстъпи и вдигна неволно ръка към главата си.

– Ширван! Познаваш ли го?

– Да.

– Къде го срещна?

– В Сиут. Там е затворен той сега.

– Затворен! При кого?

– При Саид Абдаллах, прочутият Абу ер Реисан.

Едно ядно проклетие се изплъзна от устните на наместника.

– Лъжеш, куче, и аз ще те стъпча, днес или утре!

– Кажеш ли още веднъж на мен, рейсът на този кораб, че лъжа, ще ти изплюща по лицето камшика на собствения ти палач! Аз лично го залових тоя Ширван. Аз лично го разпитах и лично бях в градината ти, за да осведомя Зобейде за нейното спасение, защото знай, този сандал не принадлежи на никой друг, а на Саид Абдаллах, когото ти преследваш. До Сиут аз ще съм ти господар и повелител, сетне можеш да вървиш, накъдето ти хванат очите. Сваляй оръжията!

Думите бяха троснали като гръмотевица Хамд ел Арек, така че той безволево се остави Катомбо да му вземе пищовите, ятагана и ножа. Другите последваха примера му. Без една дума да отвърне, мюдюрът се обърна и отиде в каютата си. По един знак на Катомбо Саваб изтича и тикна резето: наместникът на хадифа беше пленен.

Междувременно сандалът летеше напред с бързината на параход. Катомбо беше господар на кораба и нареди още през тази нощ да се издигне на горната палуба една шатра за Зобейде, и то на такова място, където нямаше да може да бъде наблюдавана дори и ако я напуснеш на няколко крачки. После той слезе долу, избута настрана дъските и я помоли да тръгне с него.

– Горе? – попита тя угрижено.

– Горе!

– Къде е мюдюрът?

– Затворен.

– А хората му?

– Затворени.

– Ремаллах! (Опазил Аллах!) Какво си сторил?

– Само това, за което мога да отговарям.

Той поведе дълбоко забулената девойка нагоре, където щеше да се чувства по-добре на прохладния ношен въздух, отколкото в спарената задуха на малкото помещение...

5. ЕДНА СТРАХОВИТА СВАТБЕНА НОЩ

Няколко дни по-късно един керван, състоящ се от четиридесет ценни ездитни камили и също толкова товарни, се придвижваше през източната крайнина на Либийската пустиня. Малко пред него един млад мъж в облекло на мамелюк яздеше един от онези великолепно арабски баккара-коне, които притежават подобен на свила сребристорсив косъм и никоя друга порода не ги надминава. Сенките вече бяха по-дълги от животните и ездачите, слънцето бе изминало по-голямата част от своята дъга и бе желателно скоро да се стигне до някое място за отпих или до целта на пътешествието. Но ето че най-предната хеджин³⁷ внезапно изпъна далеч напред дългия си врат, пое през ноздрите издълбоко въздух, даде да се чуе висок, пронизителен рев и се втурна после напред като подета от ураган. Мъжете нададоха ликуващ вик и полетяха с животните си по същия ускорен начин. Хеджин беше подушила наситения с влага въздух на нилската долина и скоро керванът се спускаше в тръс по пясъчните хълмове, ограничаващи я от запад, надолу към зеленеещата, ухаеща низина.

– Сиут! – извика ездачът на сребристорсивата кобила. – Отивайте в кервансарая и чакайте там заповедите ми!

Той отпусна юздите на кобилата и полетя встрани от другите покрай реката към къщата на кахведжията. Абд ел Оман тъкмо стоеше пред вратата си. Като видя ездача да профучава край него, той промърмори в брадата си:

– Омар Батху, мамелюкският княз, който е по-богат и от самия хадиф! Той ще навести Шейх ер Реисан.

Правилно предположи, защото ездачът възви в портата на Саид Абдаллах, стрелна се през градината в двора и спря пред стълбището, водещо до дивана на най-изтъкнатия от корабните капитани. Трябва да бе много добре запознат с терена.

Тропотът от копитата на коня му не бе останал недоловен. Няколко слуги притичаха, а горе се отвори една врата, от която излезе стопанинът на къщата.

– Абдаллах!

– Батху!

Едва бяха отзвучали виковете и двамата мъже се намериха в

---

37. хеджин – ездитна камила (Б. нем. изд.)

обягитя си.

– Благословена да е мисълта, която те водеше при мен – поздрави Абдаллах пришецеца. – Влез и бъди добре дошъл!

Броени мигове по-късно те седяха с димящи лули пред уханната мока.

– Минаха месеци, откак не съм те виждал у дома си. Къде си пренасял шатрите си?

– Ту насам, ту натам, където се отваряше работа за ятагана. Пожънахме победи и направихме много плячка, защото Аллах обича сърцатите и благославя техните пътища. А ти? Как са близките ти? Къде е Катомбо, храбрецът, и как се чувства... Зобейде?

Последните думи бяха изречени тихо и почти плахо.

– Катомбо отплава със сандала за Асуан, а Зобейде... тя... тя е...

– Зная, че мъжът не бива да говори за своите жени, но за Зобейде аз все пак имам право да те питам: тя ме обича и ти я сгоди за мен. Аз идвам днес, за да се ожения официално за нея и да я отведа в палата си в Кайро като единствената жена, която някога ще взема. Камилите, които носят моите брачни дари, вече лежат в кервансарая.

– Приятелю, голяма сърдечна мъка се настани в моя дом, защото Зобейде изчезна.

– Изчезна?

Мамелюкът скочи, запрата лулата в най-отдалечения ъгъл и сложи ръка на дръжката на закривения ятаган.

– Да, изчезна.

– Тогава тя е отвличена, защото Зобейде драговолно никога няма да избяга. Кой е шейтанът, който го е сторил?

– Аз седмици наред търсих напразно, докато накрая Катомбо се върна от Бахр ел Асрак и само час по-късно откри името на похитителя.

– Да, Катомбо е умен, дързък и храбър, той е мой приятел. Но кажи, кой е разбойникът? Аз трябва да видя неговата глава в нозете си.

– Той е могъщ мъж, до чиято глава не са в състояние ятаганите на хиляди да се доберат...

– Хайде назови го, де! – викна Батху, тупвайки крак. – В името на всички шестин³⁸ на пъкъла, аз трябва да знам името му!

– Чуй го: Хамд ел Арек, мюдюрът на Асуан.

– Тоя ли? Галеникът на хадифа? Дано всички джинове³⁹ го яздят

---

38. шестин – мн. ч. от шейтан = дявол (Б. нем. изд.)

39. джин – дух (Б. нем. изд.)

във въздуха, та разчленен да изпопада в Джехенната⁴⁰! Ти какво стори?

– Поисках самият да отида и я изискам от него...

– Той щеше да нареди да те удушат – пресече го на думата Батху.

– Но Катомбо ме помоли да пратя него.

– Тук е имал право. Ако някой може да я върне, то това е той, но ако аз...

Беше прекъснат, защото вратата се отвори и влезе Саваб.

– Салам 'алейк, ефенди, мир на теб!

– Саваб! – провикна се Абдаллах и сега и на него му изпадна лулата. – Ти идеш от Асуан. Какъв хабер носиш?

Мамелюкският княз се втурна към него и го улови за рамото.

– Да, кажи бързо! Благополучно ли стигнахте до Асуан?

– Да, сихди. Ние отидохме дотам, за да си доведем Зобейде на нашия Шейх ер Реисан.

– И постигнахте ли го?

– Сихди, аз се казвам Хаджи Саваб Бен Хаджи Кафур ел...

– По Шейтана да върви името ти! Аз искам да знам дали ви е провървяло, или не!

– Ако ме оставиш спокойно да се изкажа, ще го узнаеш най-бърже.

– Тогава говори!

– Аз се казвам Хаджи Саваб Бен Хаджи Кафур ел Керими Ибн Хаджи Шехаб ел Кадири Ибн Хаджи Гханем ен Нур и каквото веднъж поискам, го извършвам.

– Хамдулилах! (Хвала на Аллах!) Значи сте я видели?

– Да, изпървом я видя сихди Катомбо, когато бе седнал на дуvara, аз я видях сетне, когато...

– Стига сега! Кажи само най-напред това едничкото: Водите ли я?

– Естествено! Аз тръгнах да греба напред с малката лодка, за да ви доложя.

– А Хамд ел Арек, какво каза той за тая работа?

– Какво е казал, не можахме да чуем, защото кюти като пленник в каютата.

– Мюдюрът?

– Мюдюрът! Сихди Катомбо го плени с всичките му хора на сандала.

– Това звучи направо невероятно. Разправяй!

Добрият Саваб начена своя мъчен доклад. Продължи дълго, докато

---

40. Джехенна – преизподня (Б. нем. изд.)

той, прекъсван от стотици и стотици въпроси, стигна до края. Едва бе свършил и откъм реката се разнесе пищовен залп като знак, че сандалът е пристигнал.

Саид Абдаллах и Омар Батху се завтекоха незабавно нататък. Саваб и присъстващите слуги ги последваха. Корабът беше хвърлил носовата котва и грациозно завърташе кърма към брега. Минута по-късно всички – господари и слуги – наскачаха на борда.

Зобейде коленичеше, обхваната от дълбоко вълнение, в шатрата си. Баща ѝ се втурна натам, хвърли се до нея и я притисна безмълвно до гърдите си. На задната палуба се поздравяваха Катомбо и Омар Батху. Слугите приветстваха моряците с „добре дошли“. Беше сцена, която е невъзможно да се опише. Суматохата се оправи чак когато Зобейде излезе от шатрата, водена за ръка от баща си, за да отиде на сушата. Той я поведе към Омар Батху.

– Ето, вземи я, за да се ожените днес, тя и ти. Нека бъде твоя и поради това ти самият трябва да я отведеш в дома на нейния баща!

Омар улови ръката на Зобейде, помогна ѝ да се прехвърли през борда и я поведе. Всички присъстващи бяха удивени от поведението на Абу ер Реисан, което напълно противоречеше на мохамеданските адети. Сега той пристъпи към Катомбо и му подаде двете си ръце.

– Сине мой, позволи по-късно да ти благодаря! Ти се учудваш на моето държане, ала ти имаш на борда си пленници, а яростта на избухливия Батху едва ли щеше да може да бъде обуздана, ако съгледаше мюдюра. Ние трябва бързо да действаме. Какво ще ме посъветваш?

– На твоята дъщеря нищо не се е случило. Ето защо се откажи от едно лично отмъщение и се задоволи с това, да се оплачеш от мюдюра на вицекраля! Посегнем ли на него и хората му с оръжие в ръка, ние сме изгубени, тъй като хадифът ще изслуша не нас, а него.

– Твоите слова са мъдри и аз ще ги последвам. Къде са пленниците?

– Мюдюрът се намира в каютата, а хората му съм запрял в предния трюм.

– Дай им свободата! Там отсреща лежи една барка, която отива за Кайро. Нека нашите хора прехвърлят на нея всичко, що му принадлежи, а после да отведат и него самия. Ти взе ли им оръжията?

– Да.

– Върни им ги! Свободният мъж не познава по-голямо унижение от това, да му бъдат ограбени оръжията.

– Не е ли по-добре да им бъдат предадени едва на барката?

– Не, Катомбо! Или мюдюрът трябва да си помисли, че се боим от него? Нека неговият лик се изчерви от срам, когато види с каква вежливост се отнасяме към похитителя на моето дете.

– Не ми е приятно да го сторя, но щом ти повеляваш, ще се подчиня.

Той заповяда да бъдат донесени оръжията и после даде знак да отворят люка, водещ към предния трюм. Той самият избута резето на каютната врата.

Като някой ранен тигър изскочи навън Хамд ел Арек. Забелязвайки обаче броя на присъстващите, се обърна, пристъпи към фалшборда и се престори, че нищо не е видял. Неговите придружители се изкачиха на палубата, само евнухът липсваше още.

– Вие сте отново свободни – оповести Саид Абдаллах. – Вземете си оръжията!

Той взе пищовите, ятагана и ножа на мюдюра и се приближи към него.

– Хамд ел Арек, прибери си каквото ти принадлежи!

Заговореният посегна, без да се обръща. Междувременно Катомбо се сети за евнуха. Той заповяда да изведат и него и един от хората му се спусна долу да го освободи. Когато негърът се появи от люка, лицето му предлагаше отвратителна гледка. Дамгите, произхождащи от Катомбо, се бяха разпукнали, една неописуема ярост обезобразяваше допълнително неговите черти. Очите му потърсиха Катомбо и едва го съгледал, той изтръгна един нож от пояса на най-близкостоящия до него и се втурна към рейса.

Катомбо бе извърнат и си нямаше представа за нападателя, докато един всеобщ крясък не му обърна внимание. Но щеше да е твърде късно, ако Саид Абдаллах не се бе хвърлил помежду им. Той сграбчи черния за ръката, за да предварди удара, ала яростта придаваше на нападателя необикновена сила, той се изтръгна и резна Абдаллах по бузата, от която веднага рухна кръв. Раненият отстъпи крачка назад, метна се после с всички сили върху него, изтръгна му ножа и го заби до дръжката в гърдите му.

Тогава мюдюрът извиси ръст.

– Кръв? Да, вие ще имате кръв! Върху тях, избийте ги!

Той запъна пищова и се прицели в Абдаллах. В мига на изстрела този се хвърли настрани и изтръгна от Катомбо един от неговите пищови. Изстрелът беше пропуснал. Сега из ръцете на Абдаллах се проблесна и мюдюрът рухна на палубата, улучен в челото. При падането на

водителя им асуанците надигнаха един ужасяващ вой и се втурнаха към сиутците. Завърза се всеобща битка, която завърши, наистина, с пълното поражение на хората на мюдюра, ала донесе и на техните противници някои рани.

Всичко това се бе случило за по-малко от пет минути. Омар Батху, мамелюкът, бе отвел Зобейде в къщата. Внезапно чу изстрели и бойни крясъци. Завтече се нататък, ала битката вече бе решена. Току-що бе по-вален последният асуанец.

– Аллах акбар, какво стана? – попита той. – Кой даде оръжия на пленниците?

– Аз – отговори Саид Абдаллах унило и все пак горящ от бяс от сцената, която предлагаше залятата с кръв и покрита с трупове палуба.

– Ти? Защо?

– Исках... Машаллах, аз извърших най-голямата си грешка в живота.

– Право каза, защото виждате ли там гавазите и мъжа отпреде им? Кой е той?

– Казшефът⁴¹.

– Тогава позволи да си тръгна! Ако искам да ви спася, не бива да бъда заварен тука.

Естествено хората от града също бяха чули изстрелите и данданията от битката. Всичко това привлече вниманието на казшефа и той приближи със своите гавазии, за да се заеме с разследване на делото. Качи се на борда и поздрави с физиономия, от която лъхаше лошо настроение.

– Шу сар хене? (Какво се е случило?)

– Битка, както виждаш – изръмжа Абдаллах.

– Между кого?

– Между асуански мъже и мои моряци.

Казшефът хвърли един поглед наоколо и разпозна трупа на мюдюра.

– Ремаллах? Кой е това? Не е ли Хамд ел Арек, мюдюрът на Асуан?

– Той е.

– Кой го уби?

– Аз. Той пръв стреля по мен.

– Можеш ли да го докажеш?

– Всички тези мъже са мои свидетели.

– Те не чинят нищо, защото са участвали в битката. Как се е озовал

---

41. казшеф – полицейски началник (Б. нем. изд.)

мюдюрът на твоя сандал?

– Поискал да пътува с него до Кайро.

– Значи е бил гост на кораба ти, а ти си му проводил смъртта! Трябва да те арестувам.

– Почакай по-напред, додето узнаеш всичко! Катомбо, разправи му!

Катомбо, който кървеше от една тежка рана в ръката, пристъпи напред и направи сбит, но достатъчно ясен доклад за всичко случило се. Този разказ, изглежда, смекчи строгостта на служителя. Той се обърна към Абдаллах.

– Не знаеше ли, че мюдюрът е приятел на хадифа? Аз не мога да го подведа под отговорност, защото е мъртъв. Но ти за съжаление ще почувстваш закона с цялата му суровост.

Докато той си правеше необходимите записки, ранените, които не биваше да се отдалечават, бяха временно превързани. Случаят му предлагаше добра възможност да се отличи в качеството си на полицейски служител. Ето защо той се залови извънредно прилежно за работа и почти приближаваше вечер, когато най-сетне произнесе решението си.

– Саид Абдаллах, аз не желая да те арестувам, защото ти си бил тежко засегнат и оскърбен, но ще надзиравам теб и хората ти, за да не липсва никой, когато ви призова пред съда. Този сандал не бива да напуска пристанището, докато не пристигне комисия от Кайро. Мъртъвците ще бъдат погребани веднага щом ги види кадията. Живите асуанци обаче ще прибера при мен като арестанти... в името на хадифа и закона!

С важна официална физиономия той кимна на Абдаллах и Катомбо и напусна сандала, оставяйки двама гавази като стража. А Шейх ер Реисан се обърна към Катомбо:

– Ти беше прав, сине мой, дете не желаше да им дадеш оръжията. Аз бях толкова радостен, като видях отново детето си, а сега крилото на Смъртта се простря над моята радост. Ти също си ранен. Вместо да ти благодаря за верността и любовта, които си ми отдал, аз станах причина да тече кръвта ти.

– Ефенди, не говори така! Хайде вкъщи, където те очакват с копнеж!

Те се запътиха към къщата. На портата стоеше Омар, мамелюкският княз.

– Как мина? – попита той.

Саид Абдаллах му разказа резултата от полицейското разследване.

Омар Батху се умисли.

– Знаеше ли казшефът, че съм бил преди него на сандала? – осведоми се той.

– Не каза нищо.

– Тогава е възможно цялото ти имущество да бъде спасено!

– Мислиш, че е изгубено?

– Считам го за много вероятно. Казшефът трябва да направи незабавно донесение до хадифа, тъй като Хамд ел Арек беше негов любимец. Той навярно още днес ще прати някой благонадежден вестител до Кайро, а какво ще последва оттам, можеш да се досетиш. Хадифът е справедлив, а ти си богат; справедливостта се нуждае от богатство, ако иска да просъществува. Тя ще протегне своята ръка към Сиут, за да те освободи от мамена, застрашаващ спасението на душата ти. Може би той даже съвсем ще освободи душата ти от връзките на тялото, които я препятстват да се въздигне нагоре към Аллах. Ела горе на твоя диван, за да поговорим по-нататък по тази работа!

Те прекосиха двора и изкачиха стъпалата. В селямлъка на Абдаллах бяха посрещнати от двете момичета, които се заеха най-напред с ранения си баща. Катомбо наблюдаваше затрогнат детинската загриженост, с която Айша обработваше раната. Но най-ощастливен остана от ужаса на любимата при неговото собствено, тежко нараняване.

– Катомбо! – прошушна тя, пристъпвайки неволно една крачка към него.

Саид Абдаллах чу ужасения възглас.

– Не се притеснявай, дъще – рече той, като я улови за ръката й посочи най-напред Омар Батху. – Този мъж силно желае ръката на сестра ти, няма защо да се боиш от него. И спомняш ли си обещанието, което ви дадох, когато Катомбо тръгна за Асуан, за да ни доведе Зобейде? Аз се заклях, че ти ще станеш негова жена, ако му се удаде да ми върне отвлечената дъщеря? Иди при него, отведи го в неговите покои или в твоя харемлък, защото ти си негова жена. Той няма да плаща цената за теб, а ще бъде мой син, който един ден след моята смърт ще си подели с Омар Батху наследството ми!

Тогава мамелюкският княз пристъпи по-близо и сложи ръка върху неговата.

– Саид Абдаллах, ти знаеш, че притежавам съкровища, както малцина от живеещите край Нил или в пустинята. Дай цялото си имущество на Катомбо, той е достоен за него и го е заслужил. А на мен дай Зобейде, защото тя самата ме прави по-щастлив от всичкото ти злато и скъпоценни камъни. Там долу в сарая са камилите с даровете, които ти

донесох за Зобейде. Позволи да отида да ги взема!

– Защо да вземам от теб съкровища, след като даже собствените си не мога да съхраня?

– Ти ще ги съхраниш. Повикай кадията, за да сключи веднага нашите бракове!

Саид Абдаллах кимна в знак на съгласие и плесна ръце.

Един слуга се появи и прие заповедта му.

– Та 'ала! (Ела!) – прошепна сега Айша.

Нежно и боязливо улови ръката на Катомбо й мина с него през вратата, водеща към нейния Харемлък. Там той трябваше да се настани на един диван, след което тя прегледа и превърза раната му. Нейната загриженост му подежда благотворно и той попита тихо:

– Мислеше ли за мен, когато бях в Асуан, Айша, и вярваше ли, че ще върна обратно Зобейде?

– Не съм се съмнявала в това, защото зная, че си в състояние да постигнеш всичко, с което веднъж си се заел.

– Така трябва да бъде: мъжът трябва да вярва в любовта на своята жена, а тя – в силата на мъжа си! Твоята любов е истинска и сърдечна и ще направи двама ни щастливи. Задръж я здраво, Айша, защото ще настъпят лоши дни! Самумът⁴² се извива над нас и опасността от смъртта се носи насреща ни като талазите на голям водопад, който заплашва да погълне всичко. Ще останеш ли силна и храбра до мен? Ще се довериш ли на Аллах, който бди в небето, и на мен, който бих дал хиляда живота, за да защитя твоя?

– Доверявам се на него и на теб!

Той обви ръка около талията й и се взря дълбоко в красивите очи, които толкова ясно и открито гледаха в неговите.

– Благодаря ти. А сега нека идва каквото си ще, ние ще бъдем подготвени, а не обезверени.

Звездата, към която някога бе вдигал поглед с любов, бе залязла в небитието – Лилга беше забравена, а на небето сияеше една нова светлина, чийто блясък никога не можеше да го подведе.

Така седяха заедно дълго, докато завесата тихо се открехна и се появи Зобейде.

– Елате, кадията е тук!

– Не трябва ли да се накипим? – попята Айша.

– Не. Татко каза, нямало време за това.

---

42. самум – коварен пустинен вятър (Б. нем. изд.)

Те напуснаха покоите и влязоха в помещението, където служителят бе седнал на пода до Абдуллах и Омар Батху, за да изпуши „Наргилето на встъплението“. Той се надигна, поклони се дълбоко на влезлите и седна после отново в достолепна поза. Катомбо също зае място и пое лулата, която един от робите му подаде. Двете момичета седнаха с подвити колене и плътно забулени на възглавниците, сложени на килима за тая цел.

Мълчанието продължи, докато кадията изпуши лулата си. Най-сетне той я сложи настрана и се прокашля като знак за начало на церемонията. Започна със свещената Фатиха, която е първата сура от Корана и при никоя важна работа не бива забравяна от мюсюлманина:

– „С името на Всемиловтия и Милосърден Аллах! Слава на Аллах, Господаря на световете, Всемиловтия, Милосърдния, Владетеля на Съдния ден. Пред Тебе се прекланяме и от Тебе очакваме помощ. Води ни по правия път, Пътя на тези, които си благословил, не пътя на заблудените и заслужили Твоя гняв.“⁴³ Нека започнем с Омар Батху, великия и опасен емир на мамелюците!

Омар се надигна, кадията сложи един пергаментов лист на коляното си и посегна към калема, за да се заеме с необходимите бележки.

– Ел исм ел керим? (Как е твоето сияйно име?)

– Омар Батху.

– Как се казваше твоят баща и бащата на баща ти?

– Моят баща беше мамелюкският принц Каман Ибн Аку ел Арат Бен Омманам. Неговият баща беше прочутият княз Пехлеван Аку ел Арат Бен Омманам, когото великият Султан ел Кебар⁴⁴ обичал.

– Как е името на твоята майка?

– Истинският вярващ не назовава пред друг името на една жена. Тя беше сестрата на султан Агеб Нураддин от Табриз.

– Виждам, че ти си един строго спазващ вярата син на Пророка. Можеш да си седнеш.

Сега той се обърна към Саид Абдаллах:

– Как е пълното ти име?

– То гласи Саид Абдаллах Бен Халал.

– Коя от дъщерите си искаш да продадеш на Омар Батху?

– По-голямата.

– Колко ти дава той за нея?

---

43. Коран, издание 1993 г. (Б. пр.)

44. Наполеон I (Б. нем. изд.)

– Цената лежи в сарая, за Саид Абдаллах тя е без значение.

– Имате ли още нещо да отбележите?

– Не.

– Тогава поставете имената си под това, което записах!

Това стана и после кадията се обърна към Катомбо:

– Сега нека приказва младият рейс! Как е твоето достойно за възвала име?

– Катомбо.

– Не е ли то по-дълго?

– Не.

– Как е името на твоя баща?

– Аз не го познавам.

Кадията направи движение на най-голяма изненада. Ако в Ориента не е вече препоръчително да притежаваш само едно единствено име, то е голям резил да не познаваш баща си.

– Аллах керим! (Аллах е милостив!) Ти не знаеш името на твоя баща?

– Не!

– Как се е казвал бащата на баща ти?

– Това също не знам.

– Чия дъщеря беше твоята майка?

– Не познавам нито нея, нито нейния баща.

– Аллах акбар! Аллах дава на всяко дърво неговото семе и на всяко животно неговия създател, на теб той обаче не е позволил да видиш своя баща. Ти си нещастен сред децата на земята и изоставен сред синовете на хората! Какво да пища, като нямаш баща?

– Пази си езика, о, кади, защото не съм свикнал да слушам неща, които не ми отърват! Аз съм бил отвлечен от баща си още когато не съм можел и да ломотя. Кой е виновен за това, аз или ти?

– Ти не и аз също не!

– Аллах просветли разсъдъка ти, та различи правилното. Защото значи говориш думи, които ме оскърбяват? Пиши името на този, дете после стана мой баща!

– Кажете го тогава!

– Неговото име гласи: Канаведа ел Важда ел Боанжари! – отговори Катомбо, като предаде доколкото бе възможно на арабски името на своя циганки баща редом с неговия ранг.

– А коя беше майка ти?

– Тя беше ваджина, която ще рече княгиня при народа на

ломбардците.

– Аллах да те благослови, сине мой, защото ти си имал велики и прославени родители. Но те трябва да са живели в някоя много далечна страна, защото думите, които каза, не се отнасят до територията на Ел Араб.

Катомбо добре се предпази да му даде някакво обяснение и ето как кадията се обърна отново към Саид Абдаллах:

– Твоето име аз вече изписах. Коя от дъщерите си искаш да дадеш на този Катомбо Ибн Канавела ел Важда ел Боанжари за жена?

– По-малката.

– Какво дава той за нея?

– Той плати за нея цена, каквата може един крал да даде. Аз не съм дирил сметка.

– Имате ли още нещо за отбелязване?

– Не.

– Тогава напишете имената си на тоя пергамент!

Това стана. Кадията прибави своя печат и подпис и подаде на Омар Батху и Катомбо по един от документите. После се надигна.

– Станете, защото аз изпълних своята служба, и ние ще изречем Ел Кадир, деветдесет и седмата сура на Корана.

Всички се подчиниха, също жените, и кадията заизрича:

„С името на Всемилоствивия и Милосърден Аллах! Наистина, Ний го (Корана) низпослахме през Нощта Кадир. И знаеш ли ти каква е Нощта Кадир? Нощта Кадир е по-драгоценна от хиляда месеца. Долитат ангелите и Духът (Джебраил) през тази Нощ, удостоени с позволението на техния Господар и с повелите за всякакви предначертания. Мир е Тя, чак докато се пукне зората.“⁴⁵

Той остави кратка пауза и после прибави:

– На вас, мъже, сега стои открит пътят към харемлъка на вашите жени, водете ги натам, където те за вас да бъдат като хуриите на Дженнет, за да ощастливяват вашите сърца и подсилват крайниците ви за битките и кахърите на живота!

Двете новосъчетани двойки напуснаха покоите. Саид Абдаллах остана с кадията. Той бръкна под възглавницата си и измъкна една кесия, през бримките на която лъщеше бляскаво злато.

– „Нека твоята ръка бъде отворена за брата и щедро да дава на слугата на Пророка!“ , казва Коранът. Ето, кади, вземи каквото ти се полага!

---

45. Коран, издание 1993 г. (Б. пр.)

Служителят грабна кесията с окрилена от радост физиономия. Той помълча за миг, сякаш се бореше с някакво решение, сетне попита:

– Ще дадеш ли на мъжете на твоите дъщери днес тържество, както е обичайно сред децата на Пророка?

– Не. Над мен дойде горест и сърдечна мъка над цялата къща. Ти си кади и сигурно знаеш какво искам да река.

– Зная го.

– Казшефът ли ти го разказа?

– Той беше при мен. – Кадията се поколеба пак за миг, ала богатият дар го бе направил общителен, затова прибави полугласно: – Той ме наговори със своята служба за толкова дълго време, колкото ще отсъства. Той ще отпътува в полунощ с твоя кораб за Кайро.

– С моя кораб? Но той не е идвал да го наеме.

– Той няма да го наеме. Затова ще се качи още в полунощ с десетина гавази на твоя сандал, за да отплава с него баш както си е, та хадифът да видел всичко със собствените си очи.

Саид Абдаллах се изплаши, защото не можеше да се съзнае от тези мерки, че гибелта му е предрешена.

– И на теб остави заръката строго да вардиш мен и хората ми?

– На'ам, якеса. (Да, така е.) – Той отправи очи със смигване към Абдаллах, приведе се напред и нашепна: – Колко е ценна за теб свободата ти?

– Каква стойност има за теб животът на казшефа?

– Виждам, че ти си един умен мъж, о, Абу ер Реисан. Каж ми открито мислите си!

– Ти ще си казшеф, ако той не стигне до Кайро и никога не се върне от своето пътуване.

– Твоите мисли са и моите. Говори по-нататък!

– Кое стои за теб в по-висока цена, моето погубване или този пост?

– Аллах да дари теб с всички блага, а мен – с мястото! Но той ще се върне и ти ще умреш!

– Мислиш ли, че Саид Абдаллах се бои от един джелат и с робско смирение ще си подложи главата под ятагана му? Кой ще ме надзирава до полунощ, ти или той?

– Аз, защото той няма да има време – нали трябва да се приготви за пътуването. Аз трябва да поставя и държа около къщата ти двайсет гавази до връщането му и да пушам да излизат и влизат само онези слуги, които ще ти носят продоволствия.

– Тогава внимавай какво ще ти кажа. Заклевам ти се в братата на

Пророка, че той никога няма да се върне, ако ти ми се закълнеш да държиш до полунощ гавазите си далеч от мен. Искаш ли?

– Искам.

– Закълни се тогава!

– Заклевам се в брадата на Пророка!

Те си подадоха ръце. После Абдаллах извади един драгоценен пръстен и го поднесе на кадията.

– Ето, вземи тоя алмаз⁴⁶ като подкрепа на моята клетва! Той е голям и има стойността на много злато. Можеш да го носиш без страх, защото тук още никой не го е виждал.

– Твоята ръка е като утрото, което раздава благословия. Аллах нека бъде с теб пи всичките ти пътища! Салам 'алеик!

– В'алеик ес салам! (Мир на теб!) Кадията се отдалечи. Беше направил по-добра далавера, отколкото някога можеше да очаква. Саид Абдаллах даде заповед на един от черните слуги да повика веднага зетъвете му. Те се явиха и той сподели с тях разговора си с кадията.

– Бягай с мен! – рече Омар Батху, мамелюкът. – Ти нийде другаде няма да си така сигурен, както при мен в пустинята.

– И там ще проникнат потеряджиите на хадифа.

– Аз ще съумея да те защитя.

– Ще ме защитиш и ще загинеш сетне заедно с мен. Не, Омар, вземи Зобейде и съкровищата, които донесе за нея, и се върни при своите! Аз знам едно място, където ще съм по-сигурен дори и отколкото в дивите хълмове на Тибести⁴⁷, и оттам ще идвам от време на време да навещавам теб и Зобейде.

– Фен фи ел матрах ди? (Къде е това място?)

– То е един самотен остров извън всякакъв корабен курс. Открих го, когато още бях Бей ер Рейс на хадифа. Там ще отида с Катомбо и Айша и само чайките, които кръжат във въздуха, ще ни виждат.

– Значи се каниш да плаваш надолу по Нил?

– Да, със сандала и дахабийетата, на които до полунощ ще натоваря имуществото си.

– А казшефът, дето се тъкми да пътува със сандала?

– Ще пътува във вериги или ще дочака Деня на възкресението на дъното на Нил.

– Аз ще те придружа, додето се намериш в безопасност.

---

46. алмаз – диамант (Б. нем. изд.)

47. Тибести – планински масив в Чад (Б. пр.)

– Ти още днес ще напуснеш Сиут и ще се грижиш само за сигурността на Зобейде. Аз имам Катомбо при себе си и множество верни слуги, на които мога да разчитам. Пригответе се, а аз ще подготвя дъщерите!

Малко по-късно между реката и къщата започна да се разгръща в тъмнилото на нощта оживена шетня. От няколко дахабийета се долавяше шум от сандъци и бали, които биваха донасяни на борда и товарени в трюма. Неуморни фигури щъкаха напред-назад и единствено сандалът лежеше самотен и запуснат като някой спящ левиатан, леко поклащан от вълните в съня си.

Извън града бе спрял в мрака същият керван, който в хода на следобедна бе влязъл тържествено в него. По средата му лежеше на земята една от онези художун, които биват развъждани от племето бишарин и минават за най-благородните и ценни животни на пустинята. Тя носеше на гърба си, както можеше да се различи при блещукането на южното звездно небе, един покрит и затулен със скъпоценни килими тахтиреван. Сред ездачите – те бяха слезли и стояха до животните си – цареше безмълвна тишина, която се наруши едва когато се доловиха тихи приближаващи стъпки.

Двама босоноги слуги носеха един паланкин, зад който крачеха Саид Абдаллах и Омар Батху. Носилката бе оставена на земята и отворена. Зобейде слезе. Когато видя непознатите мъже, които щяха да я отвеждат със себе си, тя се хвърли на врата на баща си и избухна в шумни хълцания. Абдаллах повдигна леко фереджето и я целуна по челото.

– Не се разплаквай наново, детето ми, защото сърцето ми се разкърва вече когато ти се раздели с Айша. Прокуди болката в дълбините на сърцето си, защото Аллах е милостив и ще позволи да се видим пак с тебе!

Тя продължи да хлипа тихо, докато той я прехвърли в обятията на Омар Батху.

– Аз я бях изгубил и отново се сдобих с нея. Давам ти я, ала детето си остава дете за бащата, додето пулсът на този чука. Аз пак ще ви видя!

– Моята шатра ще бъде отворена за теб, колчем кракът ти я пристъпи, и тогава ти ще се радваш на щастието на своето дете. На драго сърце бих те придружил до Кайро, защото съм могъщ сред своите и името ми би ти допринесло много полза. Но ти не го пожела.

– Аз бих повлякъл и теб в провала, който ме очаква, ако ме заловят. А така знам и теб, и детето ми на сигурно място. Аллах да бъде с вас сега и навеки! Сбогом, дъще моя, сбогом, сине мой, сбогом, мъже! Салам

'алейкум, мир и добро вам!

– Салам 'алейк! – прозвуча в отговорен поздрав околоръст от кръга ездачи.

Зобейде се качи в тахтиривана, а сълзите ѝ продължаваха да текат по страните: разлъката беше последвала много бързо и неочаквано нейното щастливо завръщане у дома. Ездачите се качиха на животните си, камилите се надигнаха от земята и след едно последно „салам“ дружината се разпиля в нощта.

Саид Абдаллах постоя още няколко минути сам, додето отзвуча топуркането от животните. После се обърна, въздъхвайки, и пое обратно – първо бавно, после в бърз ход, но не към дома си, който беше вече напълно пуст, а към речния бряг, където хората вече го чакаха.

Ако беше ден, щеше да се види далеч надолу под кафенето да плава едно дахабийе, което последва второ и трето. Всички те се бяха отблъснали възможно по-безшумно от сушата и се носеха само от течението, без платна. Последните бяха издигнати едва когато бяха напуснали територията на града. Но това бе опасно начинание, тъй като фарватерът на Нил поради ежегодния разлив е толкова коварен, че моряците плават нощем само когато по неволя са принудени да го сторят. Обикновено те пристават вечер, за да продължат пътуването едва със започване на утрото.

Сандалът си лежеше все така спокойно като преди. Саид Абдаллах се запромъква към него. На брега клечеха между разни корабни въжета и мертеци известен брой мъже, които той беше избрал измежду своите подчинени. При тях беше и Катомбо.

– Къде е Айша? – попита го Саид.

– Седи зад онова руло въже там.

– Ще я отведем ли незабелязано в помещението дори всичко да ни се удаде както трябва? Аз по-скоро щях да я кача на някое дахабийе, откъдето по-късно можем да я вземем на борда.

– Тя не иска да се отдели от теб и мен нито за миг. Има куражливо сърце и няма да ни утежни работата. Въжената стълба е тук; вържи я за въжето, когато всички се качат. Ако я държиш опънато, Айша лесно ще може да се изкачи. А сега аз искам да отида горе, защото полунощ наблюдава и казшефът може да пристигне всеки миг.

– Бъди предпазлив, сине мой, та планът ни да успее!

Катомбо навлезе във водата и тихо прегази до страничната стена на плавателния съд. Тук висеше от борда едно въже. Той го улови и се изкатери. Опрял здраво пръстите на краката си по талпите и, стиснал

здро̀во въ̀жето, той подаде само очи над палубата, за да види първо къде са пазачите. Те седяха отзад при руля на светлината на един корабен фенер и от движенията на ръцете им той различи, че хвърляха зарове.

Метна се бързо на борда и запълзя предпазливо между лежащите наоколо трупове към трюмния люк. Тук се спусна по стълбата и пристъпи към страничната стена, където отвори една плъзгаща се врата – беше достатъчно голяма да може да се провере здрав мъж. Знаеше, че в трюма, където сега нямаше никакъв заслужаващ отбелязване товар, се подмятаха достатъчно въжета. Улови едно, закрепи го за люковата панта и го остави да се плъзне навън. То бе забелязано от хората му, които веднага започнаха да навлизат един подир друг във водата, да се изкатерват и шумгват вътре.

Накрая на брега остана само Саид Абдаллах с Айша. Той отиде във водата да върже въжената стълба за въжето, тя бе изтеглена горе. Сега се върна бързо обратно и пренесе дъщеря си, която стъпи на люлеещите се стъпала. Той улови стълбата и я опъна, така че момичето можа лесно да се изкачи. Горе то бе посрещнато от Катомбо и отведено във вътрешността на кораба. Последен се изкатери Саид Абдаллах и прибра стълбата.

– Сега всички в баластния трюм! – изкомандва Катомбо с приглушен глас. – Там никой няма да дойде дори и корабът да бъде претърсен.

Заповедта беше изпълнена. Междувременно Катомбо заведе младата си жена в помещението, което на идване бе приготвил за Зобейде. Залости каютната врата с резето и се върна при Саид Абдаллах, който го чакаше при люка.

Не им се наложи да чакат дълго – забелязаха няколко фигури да приближават брега.

– Идват – прошепна Абдаллах. – Сега трябва да се изтеглим при Айша.

Те влязоха в помещението и избутаха после разхлабените дъски на мястото им.

Няколко секунди по-късно заключиха от шума по корабната обшивка, че казшефът се качва с гавазите си на борда, а малко след това няколко души слязоха с една свещ да претърсят трюма.

Очакването на Катомбо се сбъдна – те не се спуснаха чак до баластното и се върнаха на палубата, без да са открили тяхното помещение. Сега се чу да проскърцват разни дървении и да се намотават тънки и дебели въжета. Един тежък удар при носа подсказа, че котвата е прибрана. Сандалят бавно се раздвижи. Той тръгна с шпира, докато кърмата

остана към брега. Но когато вълните подеха страната му под остър ъгъл, той започна да се обръща по-бързо. Те напиреха с тиха, безмълвна сила към бакборда⁴⁸, а откъм ширборда⁴⁹, напротив, шумяха съпротивително, докато кърмата се отдели от сушата и съдът се подчини напълно на вълните и кормилото.

– Дали плават под платна? – попита Саид Абдаллах.

– Не.

– Как го разпознаваш?

– Тогава сандалът щеше да се движи по-бързо от водата и тя щеше да шуми покрай корпуса му. Но понеже не може да се долови ни най-малкият шум, значи той се носи с течението.

– Ти си станал по-умен от учителя си, Катомбо, и ако продължаваш все тъй да учиш от книгите, ще станеш велик и прославен моряк.

– Само книгите не могат да го направят, човек трябва да излезе в открито море, а там аз още не съм бил.

– Сега ще излезем.

– С кой кораб?

– С нашия „Тер ел Дженнет“. Не бива да вземаме друг плавателен съд, защото никой не трябва да научи местонахождението ни.

– Считаш сандала годен за море?

– Нямахме да е такъв, ако беше плоско построен при носа като другите речни кораби, но ти го постави върху остър кил, а ако променим едно-друго в такелажата, то ще можем да се осмелим на едно пътуване от няколко дена при не чак съвсем калпаво време.

Доста по-късно каютата в съседство се отвори и влезе касшефът, придружен от един от гавазите си, който запали лампата. Полицейският началник седна на една възглавница и рече, подгъвайки с доволна прозявка нозе:

– Ще остана тук, докато настане ден. Ако се случи нещо важно, повикай ме, но засега ми донеси само лулата!

Той полегна с гръб към вратата, която го делеше от подслушвачите. Гавазинът се отдалечи. Катомбо смуши Саид Абдаллах.

– Дилвакът! (Сега!) – прошепна.

– Леш? (Защо!) Не прибързвай!

– Няма да можем да го сбараем по-добре, а хората не могат да издържат дълго в баластното.

---

48. бакборд – лявата страна на кораб, гледано от кърмата към носа (Б. пр.)

49. ширборд – дясната страна на кораб (Б. пр.)

Той хвана тихо резето, избута го с рязко движение, дръпна вратата и в същия миг беше вече пипнал и казшефа за гърлото по такъв начин, че онзи не съумя звук да издаде. Издърпа го при Абдаллах.

– Дръж го, докато спирам гаваза!

Абдаллах го склещи здраво, а Катомбо влезе в каютата. Само брое-ни мигове по-късно полицаят влезе с наргилето в ръка. Той веднага забеляза кого има пред себе си, ала не му остана време да избяга или дори да изкрещи, защото Катомбо го сграбчи мигновено за гърлото и го дръпна рязко вътре, при което онзи изгърва лулата и разпери широко ръце.

В същия миг зад него прозвуча силен крясък. Той се огледа изненадано и видя на светлината на фенера в преградното помещение да блясва оръжие. Моментално измъкна камата от пояса си ѝ я заби в гърдите на гавазина. Абдаллах беше допуснал грешката да си махне ръката от гърлото на казшефа и онзи бе съумял да си вземе сулука и да добие по този начин сили да извади пищов. Поиска да стреля. Абдаллах го сграбчи енергично за юмука, ала не успя да попречи изстрелът да се разнесе. За щастие куршумът се заби в гредоредата на помещението, без да улучи някого.

– Очисти го! – извика Катомбо, виждайки Айша да се свлича на пода.

Беше изпаднало в безсъзнание, но той помисли, че е улучена от куршума. Втурна се към казшефа и пламнал от ярост, заби камата си в сърцето му, при което пронизаният се срина безжизнено.

После дръпна каютната врата и я зарези отвътре.

– Ранен ли си, татко?

– Не – отговори Абдаллах.

– Тогава се спусни бързо в баластното и повикай хората! Аз ще държа тук каютата, а ти иди на палубата, никой не бива да се изплъзне.

Саид Абдаллах избута дъските на преградното помещение и изпльз-зя. По каютната врата вече се захлопа шумно и грубо. Нехаейки за това, Катомбо се наведе към Айша да види раната ѝ.

– Хамдулиллах! (Слава на Аллах!) Тя не е ранена, само е в безсъзнание, а куршумът се е забил ей в тази греда тук.

Сега застана зад вратата и измъкна двата си двущевни пищова.

– Казшеф... сихди... ефенди! – извика се във и като не прозвуча отговор, по вратата затрещяха силни ритници.

В този миг откъм палубата се разнесе висок вик на ужас и сега настъпи времето за Катомбо. Той отвори рязко вратата – трима мъже

стояха на тясното стълбище. Последният тъкмо се обръщаше да види какво става горе на палубата. Два изстрела изтресяха и още един – всички улучиха добре. Малкото помещение се изпълни с гъст барутен дим. Катомбо подлести отново вратата с резето и се насочи към другото помещение.

– Татко... Катомбо! – чу Айша да вика. Тръсъкът на изстрелите я беше свестил.

– Тук, Айша!

– Аллах да ни помага! Какво става?

– Ние побеждаваме. Остани засега тук, аз веднага ще се върна!

Той се измъкна в трюма, който бе напълно пуст и хукни нагоре по стълбите. Звездите си блестяха както преди и на тяхната светлина видя как Абдаллах намущка и свали един гаваз – последният, който се мяркаше.

– Готово? – попита Катомбо.

– На първо време седем. Къде са другите?

– Мъртви, на каютното стълбище.

– Изнесете ги горе! – повели Абдаллах на хората си. След късо време труповете лежах на фордека до загиналите асуанци, а Айша почиваше, изчерпана от случилото се, под същата шатра, под която едва неотдавна се бе намирала Зобейде. Сега от трюма бяха донесени камъни, за да бъдат спуснати мъртвите във водата. По същото време от двете страни на реката зад сандала запламтяха ярки тръстикови огънове. Хората по бреговете бяха доловили изстрелите и кръсците на битката. Представителният кораб обаче междувременно бе отнесен от течението толкова далеч, че те вече не можеха да го видят. Най-сетне и последният труп бе предаден на вълните и сега оставаше да се измият следите от битката.

– Черпете вода, мъже, изжулете палубата и каютата! – заповяда Абдаллах. – На утрото всичко трябва да свети като преди. Тогава ще издигнем платната, за да застигнем дахабийетата.

Моряците пъргаво се разгърчаха по палубата, корабпритежателят ги надзираваше. Катомбо пък седеше в шатрата при Айша, за да я успокоява и пропъди страха от днешното приключение. Тя лежеше на гърдите му и накрая задряма под приспивните му милувки. По-късно, вследствие напрегнатите събития от последните дни, него също го налегна сънят...

6. ОТ РЕЙС ДО КАПУДАН ПАША

Когато Катомбо се събуди, слънцето вече надничаше над хълмовете на Джебел Мокааттам.

Излъсканата палуба не показваше и най-малката следа от снощното сражение, а по мачтите вече плющяха ветрилата, които Саид Абдаллах току-що бе накарал да вдигнат. Вятърът ги изду опънато и скоро сандалът почти удвои скоростта си. Над проблясващата вода се стрелкаха лястовици – онези съименници на сандала, които арабинът нарича Тиюр⁵⁰ ел Дженнет, птици на рая. Религиозното сказание разказва за тях, че не пожелали да напуснат човека, когато този бил изгонен от рая, а прелетели край огнения меч на ангела. В тръстиката допираха човки белите нилски гълъби, които местният жител счита за свещени, и които малко ги беше грижа за крокодилите, лежащи по брега или пясъчните плитчини като покрити с тиня дънери. Високо горе във въздуха лешоядът вече надаваше своя пронизителен крясък, докато стройният сокол се стрелваше покрай него, за да му изтръгне плячката. По бреговете се сменяха различно оцветени поля със зеленеещи насаждения, а над всичко извисяваха перести ветрила стройните палми. От време на време се виждаше някой полугол феллах да се качва в мизерната си лодка, за да лови риба. Или пък феллахско момиче пристъпваше до водата да налее глинена стомна и я отнесе вкъщи, на главата си – една бронзова фигура, чиито форми никой художник не би могъл да изобрази по-красиви и изразителни. После отново се минаваше край някоя нива, набраздена от притежателя си с чифт волове и дървено рало от същата проста направа, както са го познавали древните египтяни още преди три хиляди години. Това бе една картина от живота, която със своята строга особеност би запленила всеки чужденец.

Полека-лека голямата река се оживяваше все повече и само след няколко часа сандалът бе задминал трите дахабийета. Пътуването протичаше благоприятно и накрая „Тер ел Дженнет“ хвърли здрав и невредим котва в пристанището на Булак⁵¹.

Тук дахабийетата бяха дочакани и продадени, след като бегълците си подбраха необходимите предмети, ведно с техния товар. Екипажът на тези три съда не знаеше какво се бе случило през първата нощ от

50. тиюр – мн. ч. от тер – птица (Б. а.)

51. Кайро се дели на Старо Кайро, Ново Кайро и предградиято Булак (Б. а.)

пътуването им на сандала, така че можеше без опасение да бъде освободен.

Другояче стояха нещата с командата на сандала. Тя се състоеше от най-добрите и доверени хора на Саид Абдаллах, които той задържа, за да вземе със себе си на своя самотен остров.

Всички мерки бяха проведени с най-голяма бързина, така че скоро можеха да напуснат Кайро и да отплават за Александрия.

„Тер ел Дженнет“ и тук пристигна благополучно и необезпокоявано и Абдаллах веднага взе необходимите работници на борда, за да ги накара да направят необходимите промени по съда, което, въпреки всичко, щеше да отнеме няколко дена.

За съжаление точно в момента не бе благоприятно време за отплаване. Високата порта се намираше във война с Англия, която бе изпратила една голяма ескадра в турски води. Няколко ветрохода непрекъснато кръстосваха пред Александрия и ако един ден изглеждаше, че блокадата е снета, то на другия със сигурност биваше отново забелязвана.

Работите по сандала приближаваха своето завършване, когато Абдаллах и Катомбо споделяха на горната палуба опасенията си относно отпътуването. Да останеха по-дълго, не бе препоръчително. Ношем надали някой лоцман щеше да се осмели да излезе от пристанището, а ако рискуваха да вдигнат котва през деня, то гарантирано щяха да попаднат в ръцете на неприятелските кораби.

– По-добре да останем – рече Саид Абдаллах. – Нашият сандал много трудно ще бъде разпознат. Името му е махнато и на негово място е курдисано друго, а който види такелажа, ще си каже, че има пред себе си и някой малък каботажен клипер.

– Но теб и мен биха могли да разпознаят, макар да не напускаме плавателния съд и да не навестяваме сарай и кахведжии. Трябва да намерим някой лоцман, който да съумее да ни изведе от пристанището през нощта.

– Но после какво? Ако следваме брега, така или иначе пак ще се натъкнем на вражи кораби.

– Ти си на мнение, че трябва да следваме брега? Не, ние ще излезем в открито море!

– Сигурен ли си, че умееш да боравиш добре с корабните книги и ще можеш правилно да правиш всички изчисления?

– Излизам насреща на всеки моряк – ухили се Катомбо.

– Толкоз по-добре. Аз също разбирам от морско корабоплаване. Но човек трябва да вземе из предвид разните възможни случаи... Кой пък е

онзи мъж там, дето оглежда така внимателно нас и съда ни?

– Кой?

– До крана, в облеклото на левантинец.

– А-а, оня! Струва ми се, че тоалетът на мамелюк по-добре ще му подхожда.

– Мамелюк? Наистина! Аллах акбар (Аллах е велик), а моите очи бяха наказани със слепота! Това е същият мамелюк, който винаги е придружавал Омар Батху, когато този е идвал при мен. Дали не е тук, за да дири нас? Ще го повикам!

Не бе необходимо да се провиква, а само да махне, тъй като мамелюкът непрекъснато гледаше насам. При знака той приближи и стъпи по трапа на борда.

– Салам 'алейкум!

– 'Алейк! Кого дириш?

– Не бива да споменавам името на онзи, когото диря.

– Кой ти го забрани?

– Моят господар Омар Батху, мамелюкският бей. Трябва да издира двама мъже и една млада жена и после бързо да се върна, за да му доложи, че са стигнали благополучно до морето.

– Ти ги намери. Как стоят нещата с моята дъщеря?

– Господарят нареди да ти кажа, че тя е здрава и щастлива. Само е нажалена, дето не може да бъде заедно с теб, сестра си и син ти.

– Как стана възможно да се озовеш толкоз бърже в Александрия?

– Моят господар ми даде две от най-добрите си джемал – една бишарин-хаджин и една туарегска със сиво-жълт косъм.

– А защо не дойде при мен веднага след като ме съгледа?

– Аз те познах, наистина, ама не знаех дали този кораб е твоят, защото моят господар другояче ми го описа.

– Имаш ли иначе още нещо да ми кажеш?

– Да. Казшефът на Сиут е изчезнал заедно с десет от гавазите си. В Кайро вече го знаят и мислят, че ти си го убил. Не се задържай дълго в Александрия!

– Ще последвам съвета ти, а ти слез долу и се подкрепи с храна и питие!

– Аз не бива да откъсна, преди да съм изпълнил заповедта на господаря. Искаш ли, ефенди, да ти проводя един лоцман, който живее в Розета и може безопасно да те изведе през нощта от пристанището? Той е брат на моята жена.

– Стори го и десет жълтици ще бъдат възнаграждението ти!

– Дай ги на него, ако пожелаеш. Аз обаче съм длъжен да се подчинявам на Омар Батху и не бива нищо да вземам от теб. Салам 'алейк!

Той притича по трапа и изчезна в гъмжилото от хора, които се шураха насам-натам по брега.

Появата на мамелюка отстрани всяко двоумение. Всичко бе подготвено за отплаване, като междувременно очакваха неговото завръщане. Но той не дойде. Започна да се смрачава и едно голямо подозрение вече се канеше да обземе Абдаллах и неговия зет, когато някакъв мъж, в когото веднага се разпознаваше морякът, стъпи по талпите на трапа.

– Мин инте? (Кой си ти?) – попита Абдаллах.

– Името ми е Есла Бен Афрама. Праща ме моят насиб⁵².

– Кой е твоят насиб?

– Ти вече си говорил с него, ефенди, когато ти е предал поздрав от Омар Батху, беят на мамелюците.

– Фен хуве? (Къде е той?)

– Върна се при своя господар, защото знае, че аз ще те изведа безопасно от пристанището.

– Защо не дойде с теб още веднъж при мен?

– Не желаше да му се предлага възнаграждение.

– Кога можем да отплаваме?

– Веднага, ако заповядаш, ефенди. Има добър вятър и до десет минути нощта ще настъпи.

– Къде ти е лодката, с която ще се върнеш?

– Чака ме отвън в рейда.

– Тогава нека започваме!

– В името на Всемилосърдния Аллах! – прибави благочестивият мюсюлманин, като докосна три пъти глава с ръка и се поклони дълбоко по посока Мека.

Сега котвата бе прибрана и платната вдигнати. Потеглянето на сандала не направи впечатление никому, понеже всеки наблюдател би помислили, че той отива само да Розета. Там той, разбира се, не пусна котва, а описа една широка дъга около кея и се насочи после в открито море.

Лоцманът стоеше най-отпред на носа и даваше високо разпорежданията си. Катомбо се намираще лично при кормилото и направляваше кораба. Вечерта беше много тъмна, а звездите още не бяха изгрели по небосвода. Постепенно командите на лоцмана ставаха все по-тихи,

---

52. насиб – зет (Б. а.)

докато той грабна внезапно един фенер и го размахва три пъти във въздуха, преди да го остави пак зад заслона, където се бе намирал.

Писькът на чайка бе отговорът на този сигнал и веднага след това се видя една лодка да приближава сандала.

– Хвърлете едно въже, това е моята лодка! – обясни лощманът.

Когато това стана, на борда се метна едно едва ли и четиринайсет-годишно хлапе, докато лодката бе взета на буксир.

– Видя ли врага? – попита бащата сина си.

– Да.

– И се приближи до него?

– Да – кимна хлапакът с физиономия, сякаш това беше нещо много лесно и саморазбираемо.

– Къде се намира той сега?

– Плава север-североизток и е право на изток отгук, на път за Дамиета.

– В такъв случай сме в безопасност. Окачете един фенер отпред, за да различавам фарватера!

Заповедта беше изпълнена и сега той отново започна да дава високо разпорежданията си от носа. Въпреки опасностите на фарватера след няма и два часа излязоха в открито море.

Когато лощманът поиска да се сбогува, Савд Абдаллах измъкна шепата жълтици.

– Ето, вземи! Ти предостатъчно го заслужи.

– Сихди, задръж си парите! Мъжът на моята сестра ме помоли да те изведе през блокадата и аз го сторих, защото това беше угодно за него и на Аллах. Твоята благодарност ми е по-скъпа от златото, което ми предлагаш.

Той пристъпи до релинга и въпреки тъмнината скочи с пълна сигурност долу в лодката. Синът го последва със същата ловкост.

– Салам 'алейк! – чу се още веднъж поздравът на двамата. Вълните повдигнаха лодката, една падина я скри отново, сетне... Последната връзка с родината бе скъсана. Саид Абдаллах пристъпи към Катомбо.

– Вярваш ли, че има добри хора, които Аллах обича?

– Вярвам, защото този мъж го доказва.

– Аллах да благослови него и близките му ведно с всички, свързани с нас. А сега ми дай руля. Ти се нуждаеш от почивка, тъй като утре ти ще водиш кораба, докато аз спя.

Катомбо откликна на повелята. Когато на утрото се събуди, съгледа околвръст небе и вода, корабът беше се измъкнал благополучно от

затвореното пристанище в открито море. През нощта все още нямаха тази сигурност, понеже на разсъмване лесно можеше да ги забележи някой връщаш се кръстосвач.

Вятърът също беше благоприятен и времето толкова хубаво, че сандалът плава ден и половина без ни най-малко прекъсване или смущение. В следобеда на втория ден Абдаллах и Катомбо седяха при Айша в шатратата, а един от хората беше поел кормилото. В един момент приближи Саваб – той се числеше към екипажа – и плесна ръце в знак, че иска нещо да доложи. Да влезе в шатратата, не смееше да си позволи, защото знаеше, че в нея се намира жена. Катомбо се надигна и излезе навън.

– Хабар е (Какво има), Саваб?

– Погледни нататък, сихди! – Той посочи на север.

– Платно! – отбеляза Катомбо.

– Само едно ли, сихди? Аллах да благослови очите ти, но един от двама ни вижда лъжливо, а моите очи никога не ме мамят.

Катомбо обследва целия кръгозор, ала не можа да открие повече от това, което беше видял.

– В такъв случай те сега те мамят, защото друго платно освен това няма!

– Сихди, ти знаеш, че аз съм Хаджи Саваб Бен Хаджи Кафур ел Керими Ибн Хаджи Шехаб ел Кадири Ибн Хаджи Гханем ен Нур, и какво то казвам, то е вярното, защото оня кораб, дето плава там, има не само едно, а много платна.

Катомбо бе принуден да се засмее.

– Тук си прав, Саваб. Онзи кораб има много платна. Само че морякът не казва там идва кораб, а там идва платно. Трябва да си го отбележиш. Повикай Емир ер Реисан!

Саид Абдаллах дойде и Катомбо му показа кораба.

– Към кой ли флаг принадлежи? – попита последният.

– Не зная и не мога и да отгатна.

– Дали да не насоча малко повече изток-югоизток?

– За да му излезеш от курса? Не, няма нужда, защото той и бездруго се придържа съвсем строго на юг и няма да ни забележи.

– Но преди малко държеше юг-югоизток!

– Само така е изглеждало. Сега, когато ъгълът е отворен, това може да се види по-ясно. Аз се връщам в шатратата, ела после и ти, ако не промени ход!

Той тръгна. Катомбо остана да наблюдава движението на кораба. Той действително държеше строго на юг. След четвърт час трябваше да

е вече изчезнал и поради това и той се върна в шатрата, но даде преди туй на Саваб указание да наблюдава внимателно и незабавно да му докладва, ако има нещо необикновено.

– И след четвърт час слугата действително изпляска ръце. Катомбо само подаде глава.

– Какво има?

– Корабът изчезна, сихди!

– Мелих! (Добре!)

Мина малко повече от час и ето че доблестният Саваб отново вече пляскаше.

– Фи хабар гедид? (Нещо ново?) – попита Катомбо.

– Да, сихди, пак един кораб!

– С много платна?

– Да. Изглежда досущ като предишния.

Катомбо напусна чевръсто шатрата.

– Къде плава?

– Почти право на юг от нас. Там!

Катомбо разпозна същия съд, който неотдавна бе плавал на север от сандала и после бе държал курс на юг.

– Иди и доведи бързо ефендите!

Саид Абдаллах дотърча и беше учуден от бързината, с която непознатият съд беше се озовал от едната на другата им страна. Той взе далекогледа в ръка и огледа по-внимателно кораба.

– Катомбо, ние сме изгубени!

– Защо?

– Това е боен кораб, и то навярно вражи.

– Показа ли си флага?

– Не, но той се движеше първо на север от нас и промени курса си само за да ни отреже спасителния път към бреговете на Дерна. Това е сигурно. Само не мога да проумея бързината, с която стана тая работа. Аллах бяриф! (Аллах знае!)

– Дай ми тръбата!

Той я получи и погледна внимателно през нея.

– Имаш право, Аллах знае, но и аз също.

– Обясни ми тогава!

– Това е параход, който се движи и с платна, когато вятърът го позволява. Виждаш ли леката ивица дим откъм кърмата му? Тя става все по-плътна и черна. Сега корабът се е насочил към нас и е под пълна пара. Ти си прав, той ни гони.

– Какво да правим? Да се предадем!

– Не, ще се отбраняваме.

– Не става. На борда там има десет пъти повече хора отколкото при нас, а ние нямаме топове.

– Искаш да предоставиш на произвола им своето дете и съкровищата си?

– Те не водят война с жени, а и имането ще си ми оставят, защото съм бежанец от хадифа, не войник.

– Прави каквото намериш за добре! Аз ще се подчиня на волята ти.

– Нека питаме и хората!

Това стана. Военният кораб идваше все по-близо. Екипажът на сандала беше напълно обучен в употребата на ръкопашни оръжия и в никой случай не можеше да се нарече страхлив, ала да се наеме с един такъв враг, се искаше едва ли не куражът на отчаянието. Ето защо всички с изключение на един се присъединиха към мнението на Саид Абдаллах. Този един себе Саваб.

– Аллах акбар (Аллах е велик), а моят ханджар е изострен и заточен. Защо един правоверен трябва да се предава на неверници? Аз ще ги излапам, както скакалецът изгризва тревата в полето и листата по дърветата.

Той естествено не съумя да прокара тезата си и бе решено безусловно да се предадат, в случай че корабът наистина се окажеше вражески.

Междувременно той беше приближил толкова, че отвори един от оръдейните люкове. Спусна внезапно всички платна, издигна флага и даде с един изстрел знак да сторят същото.

– Англичанин, значи наистина враг! – извика Абдаллах. – Ние флаг нямаме. Спуснете платната!

Това стана и сега всички с боязливо очакване гледаха пристигането на лодката, която англичанинът спусна, за да дойде на борда на сандала. Тя пристана и един офицер се качи с десет мъже на борда.

– Кой е командващият на този съд? – попита той.

– Аз – заяви Абдаллах.

– Кому принадлежи?

– На мен самия.

– Откъде идва?

– От Сиут.

– Я гледай! Трябва ли това да е истината? Един нилски кораб в откритото море! Закъде е предназначен?

– За Масрата.

– Къде са документите ви?

– Нямам такива, аз съм беглец.

– Хубаво – ухили се младият все още мъж. – За да избяга човекът от Египет, пропътува от Сиут през цялата страна и се отправя с нилската си ладия под креперски такелаж към Масрата, която се намира под все същото владичество на султана. Как е името ви, мастър?

– Саид Абдаллах.

– Това е едно много хубавичко име, ала то не може да ме възпре да изпълня дълга си. Налага се да ви помоля за разрешение да претърся плавателния ви съд.

– Сторете го!

Флотският офицер хвърли най-напред един поглед по палубата и се удиви.

– Ама тези добри хорица са изключително добре въоръжени.

– Вие навярно знаете, че при нас всеки мъж има право да носи оръжия, но не е задължително той по тази причина да е и воин.

– Хубаво, водете ме към каютата и в трюма!

Абдаллах го придружи, докато всички други останаха на палубата. Когато офицерът дойде отново горе, физиономията му изразяваше определена степен на несигурност.

– Аз действително не можах да забележа нищо подозрително, ала вашите показания ме заставят да разпоредя да претърсят персонално вас и хората ви. Който излиза в открито море, задължително се нуждае от онези документи, с които да е в състояние да удостовери себе си и своите намерения.

– Машаллах, искате унизително да претърсите един капитан? – кипна Абдаллах.

– Вие не сте капитан, а частен шкипер, който ми се струва подозрителен. Ще се подчините ли?

– Принуден съм.

Претърсването беше предприето – без всякакъв резултат, и Саид Абдаллах вече се мислеше свободен, когато офицерът рече, свивайки рамене:

– Дори и най-малкият съд може да има някое сигурно скривалище за тайни документи, депеши и тям подобни. Какво подслонява шатрата?

– Моята дъщеря.

– Ах, трябва да я поздравя.

Той пристъпи по-близо и разтвори завесата. Ръката на Катомбо се

стрелна върху дръжката на камата, ала офицерът направи един много учтив поклон пред дълбоко забулената египтянка и отстъпи после назад.

– Аз на драго сърце бих ви дал разрешение да продължите курса си, но за съжаление това стои извън правомощията ми. Къде е кормчията ви?

– Тук – отговори Катомбо.

– Вие двамата ще ме придружите до борда на моя кораб, за да ви представя на капитана. Нека той се разпорежи за по-нататък.

За някакво възражение или пък сериозна съпротива сега беше вече твърде късно. Двамата поканени трябваше да слязат в лодката и бяха откарани до кораба, под чийто шпир можеше да се прочете изписаният със златен печатен шрифт надпис „Eagle“⁵³. Те се качиха по спуснатата бордова стълбичка и бяха посрещнати от няколко морски пехотинци, докато лейтенантът се запъти към кварталдека, за да направи там своя доклад.

След броени мигове той се върна и забра двамата. Под една проветрива палатка се бяха събрали офицерите. Капитанът се надигна при появата на двамата мъже и само леко кимна глава.

– Аз чух твърденията ви – обърна се той към Шеф ер Реисан. – Във всичко ли сте казал истината?

– Във всичко.

– Имате ли нещо да добавите?

– Не.

– Вашето име е Абдаллах?

– Да.

– Може би дори Саид Абдаллах?

– Действително.

– В такъв случай вие сте някогашният приятел на вицекраля на Египет?

– Така е.

– Аз действително не виждам причина да се съмнявам в истинността на вашите показания.

– И въпреки това те съдържат лъжи, капитане – намеси се един от офицерите, чиято униформа не носеше никакви отличителни знаци. – Я попитайте, моля, кормчията там дали не се казва Катомбо!

При прозвучаването на този глас Катомбо се обърна стреснато, а при вида на говорещия силна бледнина покри лицето му. Как се бе

---

53. eagle (англ.) – орел (Б. нем. изд.)

озовал този мъж, неговият смъртен враг, неговият мъчител, в морето и на един английски боен кораб?

Не му остана време да помисли върху този въпрос, защото от уста-та на капитана тъкмо прозвуча:

– Как се казвате?

Той се окопоти и отговори колкото се може по-твърдо:

– Катомбо.

– Виждате ли, капитане, че имам право? – рече прежният говори-тел. – Този човек беше някога циганин, който проникна в палата ми, за да краде. Беше спипан на местопрестъплението и избяга, след като на-мушка един от моите слуги.

Чертите на Катомбо сега станаха, ако изобщо бе възможно, още по-бледи.

– Лъжец, мерзавец! – процеди той. – Първо ми грабна любимата, после ме затвори противозаконно, а сега...

– Стой! – прогърмя граф фон Хоенег. – Капитане, вие чувате, че то-зи човек е побъркан. Аз дойдох при вас на борда, за да си разширя прак-тически познанията по морско дело, но не за да се оставя да ми додвяа един убиец и вагабонтин. Изпълнете дълга си! И бездруго чухте, че мъ-жът е лицето, което имам предвид.

Капитанът даде знак и тутакси десетина железни матроски ръце вкопчиха Катомбо, който не бе в състояние да се отбранява срещу една такава прегръдка.

– Татко, аз съм невинен, кажи го на Айша! – успя само да викне на Саид Абдаллах и бе завлечен под палубата.

Абдаллах беше така шокиран от това неочаквано нападение, че не съумя да предприеме ни най-малкото движение да се притече на помощ на своя зет. Сега той се обърна към капитана:

– Капитане, тук има някаква ужасна заблуда! В името на Аллах и Пророка, аз залагам честта и живота си, че мъжът на моята дъщеря ни-кога не би сторил това, в което го обвиняват.

– Мъжът на вашата дъщеря? Залагате честта си? Извънредно неп-редпазливо от ваша страна да ни го кажете, защото сега вашите показа-ния получават нова светлина, която ме принуждава да арестувам и ва-шата персона. Вие сте мой пленник и отбележете си добре, не само во-еннопленник, но и криминален затворник. Относно вашия кораб и така нареченото имущество си запазвам правото на по-нататъшни разпореждания.

Въпреки всичките му протести той бе отведен.

Екипажът на втора лодка се присъедини към осемте души, които вече се намираха на борда на сандала. Те взеха Айша и подчинените на Саид Абдаллах на борда на бойния кораб. После сандалът бе взет на буксир. „Игъл“ пусна машините си в действие, платната бяха отново вдигнати и пътуването се поднови.

Междувременно бързо се стъмняваше. В една от средните кабинни седеше мъж в турска носия и с всеизвестния фес на главата. Той изглеждаше потънал в много сериозни мисли. Веждите му се бяха склучили, а устата потрепваше, колчем хвърляше поглед през малкия, кръгъл иллюминатор, позволяващ ограничен изглед към морето. В един момент на вратата се почука и на неговия повик се появи един моряк с добре отрупан поднос в ръце.

– Добра вечер, господин паша!

– Добра вечер!

– Ето ви вечерята. Някакво друго желание иначе да имате?

– Съобщи за мен на капитана!

– Не ми е позволено, господин паша. Той изобщо не иска да разговаря с вас, понеже сте предявявал желаниа, както казва, които не можел да изпълни. И освен това днес той е страшно много зает.

– Навярно заради съда, който секвестира?

– Да.

– Откъде е той?

– Хм-м, от Египет.

– Кому принадлежеше?

– На някой си Саид Абдаллах.

От изненада турчинът подскочи.

– Саид Абдаллах? И той ли е пленен като мен?

– Да, той и хората му.

– Колцина са те?

– Осемнайсет с него и кормчията.

Турчинът помълча минута-две. После попита тихо:

– Ти не ми ли каза веднъж, че не сте доволни от капитана и офицерите?

– Хм-м, да! Дяволски много служби и адски малко за ядене! Но ви го казвам само защото сте един толкова добър и нещастен господин.

– Чуй, синко, как те казват?

– Балдуин Шуберт.

– Имаш ли родители, братя и сестри?

– Само един брат, Томас, който е ковашки калфа.

– Искаш ли да станеш богат?

– Гръм и мълния, всеки ден, не ще и съмнение!

– Не можеш ли да докараш нещата дотам, че да поговоря веднъж тайно с този Саид Абдаллах?

– Не, не, няма да стане, защото ще си натреса деветоопашатата котка⁵⁴. Лека нощ, господин паша.

Той се измуши гъвкаво през вратата и зарези кабината. Вън в тесния коридор спря замислено.

– Дали да не рискувам? Да, но първо трябва да се обърна към тоя Катомбо. Къде са го тикнали, знам, а всички мислят, че аз сега вече ще хъркам в койката си до следващата вахта. Томас толкова много ми е разправял за него, как невинен бил затворен от графа, който му отнел любимата, и как добрият майстор Брандауер станал негов приятел и му дал пари, за да може да забегне в чужбина. Би било великолепно, като си ида един ден вкъщи да мога да кажа на Томас и Брандауер: „Аз също го спасих!“ Мда-а, добре, ще отида при него!

Той се промъкна долу в трюма и пристъпи към едно отделено със здрави талпи помещение, което беше толкова ниско, че човек едва можеше да седи изправен. Почука.

– Катомбо, хер Катомбо!

– Кой е? – попита се отвътре.

– Познавате ли ковача Брандауер от Фюрстерберг?

– Естествено. Кой е вън?

– Спомняте ли си и Томас, дето беше тогава чирак при него и изговаряше „б“-то като „п“?

– Да.

– Аз съм неговият брат, Балдуин.

– Ти си братът на Томас? Какво правиш тук?

– Матрос съм.

– Закъде е предназначен „Игъл“?

– Беше определен за кръстосвач, но сега се връща в Англия, понеже плени важна личност.

– Кого?

– Малекпаша.

– Машаллах, Великия везир?

– Да. Заловихме го на един кораб, с който възнамерявал да отиде до Тенедос.

---

54. камшик за бичуване с девет, ремъка (Б. пр.)

- А хората от екипажа?
- Също военнопленници.
- Къде?
- Отсреща в трюма.
- Къде са моите хора?
- Турците са приютени в бакбордния, а вашите в ширбордния трюм.
- Къде е Саид Абдаллах?
- При тях.
- А жена ми?
- Жена ви? Вие имате жена? А, да, забулената дама в каютата на графа!
- В каютата на графа? Машаллах, кой я е отвел там?
- Самият граф, той се задоволи със съседното помещение.
- Видял ли е лицето й?
- Не, зная го точно, понеже аз обслужвам и него, и нея. Тя е страшно сърцата и от приборите за ядене задържа един нож, с който се кани да се прободее, ако някой побутнел облеклото й.
- Ще й предадеш ли едно съобщение?
- Не искате ли сам да говорите с нея?
- Подиграваш ми се!
- И през ум не ми минава. Майстор Брандауер ви е спасил, а каквото той може, мога и аз. Аз ще ви освободя.
- Наистина ли? – възкликна се зад талпената стена.
- Да. Вие избягвате и аз офейквам заедно с вас, защото трябва да утоля тоя вечен глад.
- Ама как ще я подхванем тая работа? Можеш ли да ми отвориш?
- Да, та нали заключалката се състои само от две дървени резета.
- Ще съумееш ли да ми набавиш един моряшки костюм?
- Фред има още един в сандъка си и няма да забележи веднага, ако си го заема тайно.
- Значи всички пленници са подслонени в трюма?
- Да, така е.
- Къде спят офицерите?
- В каютите си.
- А моряците и войниците?
- Под фордека.
- Маже ли отвън да се заключи изходът за нагоре?
- Да.

- Каютите също?
- Да.
- Аз мога ли оттук да отида при хората си?
- Много лесно.
- Колко души стоят на вахта?
- Двайсет, без офицера.
- Моят съд все още ли е на вързалото?
- Да. Претърсиха го внимателно, но нищо не взеха.
- Къде отнесоха оръжията ни?
- В арсенала за лично оръжие.
- Как се стига дотам?
- Само през капитанската каюта, която комендантът сега е отстъпил на графа, и където понастоящем живее вашата съпруга.
- Аха, ще стане. Има ли големи пирони на борда?
- Колко искате. За каква цел?
- За заковаване на каютите и люковете. Достави колкото можеш и заедно с тях няколко чука на някое такова място под палубата, където няма да бъдат преждевременно забелязани. На мен донеси един добре заточен, островърх нож.
- Мога да донеса повече от дузина, кокът има достатъчно от тях.
- Погрижи се също за купчина въжета и ремъци за връзване на пленниците!
- Ще се погрижа.
- Добре. Кога ще дойдеш?
- При следващата вахта, когато всичко спи.
- Можеш ли преди туй да се промъкнеш и до моите хора?
- Да. Всички офицери са насядали край трапезата.
- Подготви ги тогава и същевременно хвърли едно око дали арсеналът е отворен!
- Всичко ще бъде изпълнено, хер Катомбо.
- Той тръгна, а пленникът остана в неподлежаща на описание възбуда. Той лежеше в тесния си затвор, а жена му се намираше в ръцете на графа, от когото всичко можеше да се очаква, ако не ѝ се доведеше незабавна помощ. Беше в трескаво състояние. Минутите се растягаха до вечност, слушваше се при всеки звук и шум. В тази тъмна дупка не можеше да следи хода на времето. Вече си мислеше, че морякът само го е поднесъл или най-малкото е възпрепятстван да изпълни обещанието си, когато най-сетне долови леки стъпки, които приближаваха към неговия кафез. Резетата бяха издръпани и един тих глас заговори:

– Излизайте сега!

Катомбо изпълзя навън и протегна с истинско блаженство крайниците си.

– Имаш ли ножовете и ремъците?

– Да. Касапски ножове, ножове за разрязване и приборни ножове в голямо количество и цял вързоп ремъци.

– Пироните?

– Приготвени са, в големия въжен кангал до гротмачтата. Има и четири чука, взех всичко от дърводелската работилница.

– Беше ли при жена ми?

– Да. Тя се бои за вас и ви моли да си пазите живота.

– Как стоят нещата с арсеналното помещение?

– Заключено е, но няколко брадвени удара лесно ще строшат вратата. Горе всичко живо спи, а вахтените не подозират ни най-малкото.

– Води ме тогава при моите!

– Елате!

Той го улови за ръката, повлече го през триума и го отведе до една врата, зад която се долавяше шум като от шумолене на човешки тела в слама.

– Тук е.

Катомбо попипа и набара три резета, които избута.

– Мен ди? (Кой там?) – попита се високо отвътре. Той отвори.

– Абдаллах, говори тихо! Аз съм, Катомбо.

– Катомбо? Хамдулиллах (Слава на Аллах), свободен ли си?

– Да. Искате ли и вие да бъдете свободни?

– Не питай, а ни дай оръжия!

Всички бяха наскочали и запротяха ръце към него.

– Да, оръжия, оръжия дай, та да се освободим!

Катомбо ги изблъска назад.

– Чуйте, мъже, какво ще ви кажа! Ние трябва не само да се освободим, но да завземем и кораба, на който се намираме, иначе само след няколко часа отново ще ни застигнат. Целият екипаж спи, освен палубните вахтени. Ето ви тук по един нож и ремъци за връзване! Ще се промъкнем горе и ще отстраним вахтените без всякакъв шум. От това зависи всичко, защото възникне ли преждевременно някаква дандания, изгубени сме. Та пропълзяваме значи по палубата – всеки до своя човек. Ти, татко, се промъкваш със Саваб по лявата страна на палубата и се справяш с евентуалните вахтени. Вие тримата, Хафиз, Бако и Рахман, пропълзявате до средната мачта. Там има едно намотано на руло дебело

въже, в което ще намерите пирони и чукове. В случай че се разнесе някой вик, който би могъл да ни навреди, хуквате незабавно да заковете предния, задния люк и входа за офицерските каюти. Всеки от вас на едно от тези места. Аз поемам вахтените от дясната страна. Останалото ще се реши според обстоятелствата. Но избягвайте всяко ненужно кръвопролитие! Съгласни?

– Да! – прошепна се по кръга наоколо, а Абдаллах прибави:

– Как е Айша?

– Добре. Значи напред... стой!

Той протегна ръка да ги задържи, защото горе се доловиха стъпки.

– Офицерът на обиколка – забеляза Балдуин страховито.

– Ще слезе ли долу?

– Много вероятно.

– Толкоз по-добре. Ела, татко! Вие другите изчакайте!

Той само притвори вратата, без да я зарезва, и се шмугна със Саид Абдаллах зад стълбите. Стъпките действително приближиха и заслизаха по тесните стъпала. Беше същият лейтенант, който се бе качил на сандала. Носеше притъмнен фенер и сигурно искаше да се убеди, че пленниците са добре затворени. Когато прекрачи последното стъпало, Катомбо изплува от своя ъгъл и го пипна изотзад за гърлото. Абдаллах вдигна ножа, ала Катомбо предупреди:

– Не го намущквай! Нуждая се от униформата.

Той стисна гърлото на мъжа, докато този се свлече в безсъзнание на пода.

Абдаллах беше грабнал фенера и осветяваше. Катомбо съблече дрехите на припадналия, върза го и му тикна една кърпа в устата. После пристъпи зад стълбището и скоро се появи преоблечен като офицер.

– Сега напред! Всеки си знае мястото и нека изпълни своя дълг. Не е нужно тепърва да ви казвам какво се залага в играта.

– Няма ли да пуснем турците? – попита Балдуин.

– По-късно. Те сега само биха ни се пречкали на пътя и лесно биха могли да погубят всичко. Напред!

Той закричи начело и духна фенера чак в близост до горната палуба. Едва що се бе изкачил на нея и видя да идва към него една фигура.

– Кой е там?

– Обиколка на вахтата!

– Всичко е наред и нищо не се е слу...

„Случило!“ искаше да каже палубният офицер, ала не стигна дотам да изрече напълно думата, тъй като при първата сричка ръката на

Катомбо бе склещила със здрава хватка гърлото му. Завързаха го набързо и му запушиха устата. После рейсът закрачи нататък и беше повикан от още трима постови, които получиха съвсем същия отговор. Отпред при щевена⁵⁵ срещна Абдаллах и Саваб.

– Как стоят нещата? – попита той баща си.

– Всички са отстранени с изключение на кормчията.

– Ела тогава! Аз ще го поваля, а ти ще поемеш после руля.

Той взе една щанга и тръгна назад – Катомбо с шумни, военни крачки, а Саид Абдаллах на известно разстояние след него с прокрадващи се стъпки.

– Обиколка на вахтата? – запита кормчията, пристъпвайки от кабината си.

– Обиколка на вахтата! – потвърди Катомбо.

– Скоро ще трябва да се насочим на север, защото вече обходихме ширината на кап Матапан...

При последната дума нищо неподозиращият мъж се свлече в безсъзнание на палубата, треснат със щангата. Абдаллах тутакси довтаса.

– Машаллах, сигурен удар имаш! Точно сякаш си бил Джебзар бей⁵⁶ на Великия султан. Значи аз поемам кормилото. Как ще държим?

– Досегашния курс, иначе би трябвало да маневрираме, а за тая цел сега нямаме хора. Голямо щастие е за нас, че „Игъл“ плава само под платна. Ако машината бе в ход, то надали появихме да се осмелим на тоя номер.

– Какво ще правиш сега?

– Ще... а-ха, ей там идва онзи, от когото се нуждая! – и обръщайки се към притичалия матрос, попита: – Къде спят машинистът и огнярите?

– Там в дългата лодка, когато през нощта се плава само под ветрила. Денем те имат да изтърпяват толкова много жегата, че вечерно време търсят хладната палуба. За тях аз хич не се сетих, те можеха всичко да погубят.

– Тогава е добре, че безчинствахме толкова тихо, та не са могли да ни чуят. Как се стига до провизиите и водата?

– През камбуза⁵⁷.

– Значи не е наложително да се минава през другите помещения?

– Не, Само една врата води надолу към артелното и ключът е у

---

55. щевен (хол. steven) – отвесна здрава греда, която е основа на кърма или нос (Б. нем. изд.)

56. Джебзар бей – главен палач (Б. а.)

57. камбуз (хол. kombuis) – корабна кухня (Б. нем. изд.)

артелчика.

– Хамдудиллах, в такъв случай сме спечелили играта! Има ли достатъчно фенери и шанги?

– Колкото щете.

– Ела тогава!

Той побърза към средната палуба, където хората му го очакваха. Разпредели ги и им даде необходимите инструменти заедно с указанието, да заковат всички врати и люкове и да ги залостят с шанги. Хората се отправиха по двойки към посочените места.

Под палубата всичко живо спеше – от капитана до последния юнга. И ето че изведнъж през целия кораб отекнаха гръмки и многобройни удари от чук, които разбудиха екипажа. Народът наскоча и тръгна към вратите на каютите и тежките капаци, закрепени към люковете за водонепроницаемо затваряне. За свой ужас установиха, че те са заковани. Трябва да се бе случило нещо. Метеж ли бе избухнал, или пленниците се бяха освободили? Всички, както офицерите, така и моряците, напрегнаха сили да изкъртят вратите или капациите, но напразно, защото дори и пироните да поддадяха, запънатите шанги не биха отстъпили и пред най-исполинската сила. Естествената последица беше една олелия под дека, която от минута на минута се повишаваше.

Междувременно Катомбо бе пристъпил до дългата лодка. При първите удари на чуковете спящите машинисти се събудиха и понечиха да напуснат мястото си.

– Останете! – заповяда им той.

Те разпознаха униформата на своя кораб и се подчиниха на заповедта.

– Умеете ли да боравите без всяка чужда помощ с машината?

– Естествено? – потвърди единият, съвсем учуден от въпроса.

– Искате ли да печелите пет пъти по-високо възнаграждение от досегашното?

– Естествено! – прозвуча за втори път, и то с по-силно натъртване отпреди.

– Е, добре, чуйте тогава какво ще ви кажа! Корабът се намира в ръцете на вашите военнопленници и цялата команда е закована долу в трюма...

– Как...

– Спокойно! Вие ще бъдете по-добре от другите и ще останете свободни. Ще обслужвате машината, докато достигнем целта си и ще получавате петкратна надница. Не се ли съгласите, вие също ще бъдете

затворени. Отговаряйте бързо, защото нямам време!

Те се спогледаха смутено. Накрая един по-решителен рече, почесвайки се все пак зад ухото:

– Ама това си е направо дяволска история! Вие хем носите наша униформа, хем искате да ни придумате към метеж... хм-м, ние сме назначени към машината и ще я обслужваме, докато това се иска от нас. А сега ще е най-добре да се търкулна по ухо и хич за нищо да не ме е еня. Правете каквото си щете! Твърде тъмно е, за да се види кое как стои, аз мога да почакам до заранта.

Той се уви в завивките си и отново си легна. Останалите машинисти последваха примера му. Катомбо се отдалечи много доволен от практичния ум на тези мъже и си набави една секира. Когато после поиска да пристъпи в капитанската каюта, чу вътре да се говори. Сложи ухо на вратата и се ослуша.

– Аз трябва да изляза. Назад, иначе ще употребя сила! – заповяда мъжки глас.

– Ще останете или ще ви намушкам ей с този нож! – прозвуча сърцатият отговор на Айша.

Той влезе и застана до страната на храбрата си жена срещу граф фон Хоенег. Онзи отскочи назад, сякаш беше съзрял привидение.

– Катомбо!

– Да, драги мой! Идвам да ви помогна „да разширите практически познанията си по морско дело“. Вие ще узнаете именно как трябва да подхване човек нещата, та с една малка нилска гемия да завземе един толкова силен боен кораб като „Игъл“. Вие сте мой пленник!

Всичко това дойде така изненадващо за графа, че той не бе в състояние дума да обели. В този миг Катомбо чу стъпки зад себе си. Огледа се и разпозна трима от хората си, които идваха да получат нови заповеди.

– Изведете този мъж и го вържете!

– Мен... да вържат...? Мен, граф фон Хоенег?

Той се изпъна гордо и изгледа Катомбо с мятаци искри очи.

– Граф фон Хоенег? Ха, сега ти не си нищо повече от един жалък, мизерен по сърце и дух мерзавец, когото би трябвало да смажа, ако ръката ми не бе твърде чиста за мръсната ти кожа. Вържете го!

Хоенег беше сграбчен и повлечен навън. Напразно се извиваше под яките пестници на арабите. За по-малко от две минути лежеше неподвижен на палубата.

– Смъкнете го долу в кафеза, в който бях запрян аз, и чакайте там!

Аз ще дойда по-късно.

Сега остана насаме с Айша. Тя поиска да го обсипе с милувки, ала той меко ги отби. Трябваше да се действа.

Един удар с брадвата отвори вратата, водеща към арсенала. Тук имаше в изобилие всичко, което му бе необходимо.

– Ела горе на палубата, Айша, и остани сега-засега при баща си, докато възцарят ред и спокойствие! После ще имам време да се погрижа и за теб.

Той я отведе при Саид Абдаллах. След това повика матроса и се качи с него най-напред до койката на пашата. Отвори я и влезе.

– Салам 'алејк!

– В'алејк! Кой си ти и какво трябва да означава тая гюрултия?

– Името ми е Катомбо, а гюрултията означава, че ти си свободен.

– Хамдулиллах! Кой е този, дето ми връща свободата?

– Аз!

– Ти? Аз не те познавам и никога не съм чувал името ти.

– Саид Абдаллах е бащата на моята кадъна.

– Аллах акбар! (Аллах е велик!) Значи вие сте строшили оковите си?

– Така е. Целият екипаж на „Орел“ е пленен и барабар с него намиращият се на борда граф фон Хоенег.

– Кой? Граф фон Хоенег? – възкликна ликуващо Великия везир.

– Той враг ли ти е?

– Той е враг на падишаха. Дойде в Стамбул като пълномощник на своята страна и злоупотреби по позорен начин с доверието, проявено към него, като с подкупване един харемски пазител опита да се вмъкне в харема на султана. Беше заловен и само качеството му на пратеник му спаси живота. Но беше прогонен от страната и му бе дадено да разбере, че не бива повече да се мярка в Стамбул, ако му е мил животът. След като сега обаче е заловен на вражи кораб, можем да гледаме на него и го третираме като враг. Казвам ти, този улов за мен е по-ценен от едно спечелено сражение. В името и брадата на Пророка, много бих дал, той да беше не твой, а мой пленник.

– По този въпрос неща поговорим по-късно, може би ще ти го отстъпя. Има ли сред твоите хора такива, които умеят да обслужват един боен кораб?

– Всичко са добри моряци.

– Отиди тогава на палубата! Сега ти отново си свой собствен господар.

Пашата побърза да се отзове на подканата. Катомбо слезе до неотдавнашния си затвор, в който намери графа вече под резета. Оттук един тесен проход водеше отсреща до другия борд, където седяха пленените турци. Той остави Балдуин да го води. Морякът отвори една врата, изотзад която лъхнаха задушаващи изпарения. При светлината на фенера различиха фигурите на пленниците, които лежах на прогнила слама и сега се надигнаха.

– Искате ли да бъдете свободни? – попита Катомбо. Екна едногласно „Да“.

– Вречете се тогава, че ще ми се подчинявате, ако вашият господар, пашата, го заповяда!

– Вричаме се!

– Та'алу! (Елате!)

Процесията се раздвижи и стигна горе на палубата. Освободените бяха препратени към предната бронирана кула. Катомбо се насочи към руля, където Малек паша му протегна ръка.

– Ти си завладял кораба с всичко по него, той ти принадлежи. Искаш ли да ме откараш в Стамбул?

– Питай Абдаллах! Каквото той пожелае, това ще сторя.

– Той ми разказа всичко. Милостта на хадифа е като стрък трева, който се превива пред всеки вятър, но милостта на Аллах е вечна и неизменна. Моят приятел Абдаллах що дойде с мен до Стамбул, „Сияйните страница всемирния лик“, той вече ми го обеща. Султанът ще му въздаде забрава за изстраданите болки.

– Вярно ли е? – попита Катомбо баща си.

Онзи кимна.

– Тогава идвам и аз. Само бих желал да ми изпълниш една молба, о, везир.

– Изречи я, тя е изпълнена.

– Приеми този кораб с всичко, което му принадлежи, като дар от мен!

– Аллах ил Аллах! Сериозно ли говориш?

– Как бих могъл да си правя майтап с теб!

– И графът също ми принадлежи?

– На теб и Великия властелин. Той отрови моята младост и ме прокуди в чужбина. Аллах го даде днес в ръката ми, ала аз ти го подарявам, защото ликът на султана ще просветне към теб в радост и благословия, ако му заведеш този пленник.

– Неговият лик ще засияе и към теб. Бъди мой син, както си син на

моя приятел и брат! Ти рейс ли беше?

– Да.

– Умееш ли да управляваш този кораб?

Очите на Катомбо просветнаха. Той трябваше да пипа чевръсто, защото тук пред него се откриваше едно блестящо бъдеще, каквото нямаше да му се предложи повторно.

– Умея.

– Вярвам ти и ще ти се доверя. Ти ще бъдеш капитан, докато Великия властелин отреди нещо по-добро за теб.

– В такъв случай те моля да кажеш незабавно на хората си, че трябва да ми се подчиняват! Крайно време е да въдворим необходимия порядък на борда.

– Ела!

Той тръгна напред му към предната бронева кула, където турците тутакси се хвърлиха ничком пред него на палубата.

– Лежете в праха и чуйте какво ще ви кажа! Този мъж е мой син и приятел, аз му предавам управлението на тоя кораб и вие сте длъжни да му се подчинявате в интерес на живота си така, както на самия мен! Бастонадата и клупът са ви известни!... Сега, Катомбо, говори ти по-нататък с тях!

Той се върна обратно при кормилото. А Катомбо свика и своите араби и скоро разпорежданията му бяха дадени по такъв начин, че всеки пост бе някак си зает и той можеше да се надява да стигне благополучно до Стамбул...

Сега на изток просветля – знак, че денят започва да настъпва, и машинистите слязоха при пещта, за да дадат парна сила на кораба. За Айша бе взета шатрата от сандала и разпъната на кварталдека. Катомбо стоеше до нея. Саид Абдаллах бе все още на руля, а Малек паша се бе оттеглил в капитанската каюта, която – като най-доброто и изискано помещение – щеше да му служи за местопребиваване.

В един момент Саваб пристъпи към Катомбо. Той беше станал шурман и се надяваше немалко от този ранг.

– Сихди, там долу, където са запрени офицерите, някакъв постоянно лумка и иска да говори с капитана.

– Повикай незаетите хора да дойдат с оръжията си и после ще отворим.

Оръжията бяха вече разпределени и след брони мигове една внушителна редица от моряци се строи пред каютите.

– Саваб, отвори! – повели Катомбо.

Щангите бяха магнати и гвоздеите извадени. Капитанът незабавно излезе, последван вкупом от офицерите. Всички бяха въоръжени до зъби, ала трябваше да съзнаят, че една съпротива без помощта на затворения екипаж ще бъде злополучно начинание. Стойката, която Катомбо бе заел, им подсказа, че той е мъжът, към когото трябва да се обърнат.

Офицерите спряха, капитанът пристъпи напред.

– Къде е граф фон Хоенег?

Катомбо се усмихна с превъзходство.

– Вие не сте в положение, което ви дава право да задавате въпроси на мен, настоящият господар на „Игъл“. Корабът от няколко часа е собственост на моя върховен владетел и главнокомандващ, султанът от Стамбул, и на ваше място щях да предпочета спокойно да дочакам бъдещето. Въпреки това по изключение ще отговоря на въпроса ви. Мелек паша е свободен, а Хоенег се намира в същия коптор, в който ви бе така угодно да наредите да ме запрат.

– Графът... в оная дупка?

– Мошеникът... в оная дупка, навярно искате да кажете. И по-добри мъже са били тикани в нея, както сам се убедих, и то не само като политически, но и дори като криминални затворници, което на вас не ви е неизвестно. Ще имате ли добрината впрочем да ми кажете как се е озовал графът на вашия кораб?

– Защо не? Работата не е тайна. Вие вероятно знаете, че Норланд не е някаква морска сила. Но сега тя възнамерява да излезе от своето самоограничение. Граф Хоенег получил от своя херцог поръчението да изучи морското дело на чуждите сили. Неговият избор падна върху Англия, а тази страна по никой начин не е толкова тесногръда, че да отблъсне молбата му да прави на един от нейните бойни кораби своите практически студии.

– Благодаря ви, господин капитан, за информацията. Обстоятелствата ме принуждават да обявя вас и хората ви за свои пленници. Изцяло от вашата угода зависи дали положението ви ще приеме по-тежък, или по-лек облик, но аз се надявам, че драговолно ще се подчините. Предайте оръжията си!

Господата се спогледаха въпросително, после капитанът разпаса саябта си и се освободи от pistolетите. Останалите последваха примера.

– Сега изчакайте тук строени, докато прегледам помещенията ви. Който предприеме някакво подозрително движение, ще бъде застрелян!

Той изчезна със Саваб в каютите и мина доста време, преди да се върне. Когато това стана, новият шурман носеше в ръце един вързоп с

разни неща.

– Позволих си да подбера едно-друго – секрети от всякакъв характер, които за нас са от голяма важност, ала за вас вече са без значение. Последвайте този мъж! Той ще ви посочи помещенията, които съм ви определил.

Саваб остави вързопа и ги поведе обратно. Те бяха заключени и получиха само половината от мястото, което бяха заемали преди. Останалото Катомбо ангажира за себе си, Айша и Саид Абдаллах.

Сега Саваб трябваше да занесе конфискуваните документи на Малек паша в каютата. После бяха отворени люковете, за да преговарят с пленения екипаж. Задачата не беше лесна. Едва след дълги преговори тя бе разрешена до пълно доволство. Хората трябваше да сдадат оръжията си и да останат затворени. Тази мярка беше много наложителна при недостатъчния брой на мъжете, стоящи на разположение на Катомбо.

През цялото това време Великия везир не се показва, документите, изглежда, бяха от изключителна важност за него. Но ето че той сега дойде на палубата и се упъти към Катомбо с физиономия, озарена от голямо задоволство.

– Аллах съпътства теб и ръката ти, защото накъдето посегнеш, избухват цветята на благословията. Инструкциите, които си намерил, са по-ценни от десет хиляди кесии. Днес ние победихме врага по суша и море, без да сме дали сражение, и без макар и един човек да сме изгубили. Наопаки, спечелихме един, а именно теб, пред когото стоят открити всички почести, които Високата порта има да раздава. Още веднъж казвам, бъди мой син! Искаш ли?

– Искам.

– И носи отсега името, което моят първороден и единствен носеше, преди Ангела на смъртта да го прибере при себе си!

– Кое?

– Името Нурван. Бива ли така да те наричам?

– Господарю, аз те моля за това!

– Нека тогава Аллах освети със своята благословия теб и всичките ти пътища. Ти ми върна живота и свободата, донесе на Великия повелител победа. Чакат те големи почести и титли, но ти си остани все така дързък и силен, така верен и предан, сякаш живееш на самотния остров, на който си искал да отидеш със Саид Абдаллах и своята жена. А имаш ли още някой враг, Аллах ихаркило (Аллах да го изгори)!

Съвсем неочаквано житейският път на Катомбо бе взел друго направление. Първата крачка към капудан-паша, адмирал на султана, бе

Скиптър и чук

направена...

7. ОТМЪЩЕНИЕТО НА ХАДИФА

От разказаните напоследък събития бяха изминали шест години.

Беше през март, един горещ месец в Египет. Слънцето сипеше жупел. Пясъкът на пустинята повече не бе в състояние да приема лъчите му. Той ги отхвърляше обратно и те тегнеха над равнината като някакво полюляващо се море от жарава, причинявайки болка на копнеещите за някоя зелена точка очи.

През пустинята се движеше малък керван. Начело яздеха коне двама мъже. Единият беше възрастен. Брадата му беше приела сивотата на среброто. Въпреки това обаче той правеше впечатление за сила и издръжливост – качества, безусловно необходими за една пустинна езда.

Неговият придружител беше значително по-млад и надвишаваше фигурата му по височина и ширина.

Зад тях идваше камила със скъпоценна сбруя и тахтиреван, в който седеше една забулена жена. В прегръдките си тя държеше едно приблизително двегодишно момиченце, чиито детски черти даваха да се заключи за красотата на майката.

После следваше един слуга, водещ няколко товарни камили, а шествието заключаваша неколцина въоръжени мъже, на които си личеше, че добре умеят да боравят със закривените ятагани и дългоцевните си пушки.

Двамата предводители поддържаха оживен разговор.

– Знаеш ли със сигурност, че се намираме на правилния път, Катомбо?

– Да, татко – отвърна запитаният. – Знам точно, че вечерта, значи след приблизително три часа, ще достигнем ваха⁵⁸.

– Хамдулиллах! Ние естествено не се страхуваме от едно такова пътуване, ала Айша и детето не притежават нашите сили и за тях е наложително ездата да свърши. Какво ли ще каже Омар Батху?

– А Зобейде? Те хабер си нямат, че идваме, и изненадата им ще е също толкова голяма, както радостта, която нашето посещение ще предизвика.

– Шест години! Дълго време не сме ги виждали. За теб то беше щастливо, за Омар – не. Ти стана капудан-паша, а той беше осъден на смърт, защото се бе разчуло, че не е стоял далеч при убийството на

58. вах – оазис (Б. а.)

мюдюра на Асуан и нашето бягство. Удаде му се да избяга и сега трябва да живее преследван и извън закона в пустинята, която единствена му предлага сигурност.

– Това е лошо, но неговото нещастие не е чак толкова голямо, както изглежда. Той и Зобейде се обичат, а неговите мамелюци са му истински предани. Аз ще използвам влиянието си, та хадифът да му разреши да се върне.

– Простира ли се влиянието ти толкова далеч? Вицекралят е почти автономен владетел на своята страна. В Маср⁵⁹ волята на султана нищо не преде и освен това трябва да вземеш предвид, че в очите на вицекраля ти самият подлежиш на наказание.

– Много е важно дали в Нурван паша ще бъде разпознат Катомбо, който надхитри и победи мюдюра на Асуан. Но стой! Що за точки са онова?

Той посочи с ръка напред, където в края на зрителното поле се появи няколко бели точки, които приближаваха. Керванът спря и мъжете се уловиха за оръжията.

– Врагове ли са? – попита със страхлив глас забулената.

– Не можем да знаем, Айша – отвърна Катомбо. – Почти всеки пустинен жител тук е повече или по-малко разбойник или крадец.

– Много са – рече Саид Абдаллах. – Можеш ли да ги изброиш, Катомбо?

Този сложи ръка над очите, за да го заслепява по-малко слънцето.

– Пет... десет... дванайсет... петнайсет... двайсет! Превъзхождат ни по брой.

Ездачите все повече приближаваха. Белите им хаици⁶⁰ блестяха на светлината на слънцето. Те бяха забелязали пътниците и се насочваха към тях в широка редица, чиито флангове постепенно се изнасяха напред, ката че керванът щеше да бъде обграден.

Айша трепереше от възбуда и здраво притискаше дъщеричката към себе си.

– Не се бийте, а по-добре се предайте! – помоли тя.

– Успокой се! – заговори Катомбо. – Няма от какво да се страхуваме. Аз познавам един от тях. Той беше с Омар Батху, когато този дойде да вземе Зобейде.

Ездачите размахваха заплашително своите копия и кремъклийки, а

---

59. Маср – така бива наричан Египет от арабите (Б. а.)

60. хаик – бурнус с качулка (Б. а.)

когато кръгът около малкия керван се сключи, предводителят запита:

– Кои сте вие?

– Пътници, които търсят някой вах и желаят мир с вас.

– Откъде идете?

– От Маср.

– И накъде се каните да вървите?

– Ти питаш, като да си някой гавазин. Кой те е направил господар на пустинята?

– Гавазин? Аз не съм роб, а свободен мъж. Един ибн араб не е полицаи.

– Тогава си следвай пътя, както ние нашия!

– Нашият път е вашият. Вие идвате от Маср. Това не е добре за вас, тъй като трябва да ви отведе при нашия шейх.

– Как гласи неговото име?

– Може би ще го узнаеш!

– Аз вече го знам. Твоят повелител е Омар Батху, когото ние дирим.

– Ти познаваш ли го? Кой ти го е назвал?

– Ние сме негови приятели. Води ни!

– Ако си негов приятел, няма защо да се кахъриш, но ако сте врагове, вие сте изгубени. Хайде!

Шествието се раздвижи.

Бяха яздили може би час, когато в далечината се появи един ездач, който трябва да яздеше някоя много добра хеджин, защото бегът на животното бе толкова бърз, че той само след пет минути се бе приближил в слуховия обсег. Ездачът беше още млад мъж, който бе накачурил цяла камара оръжия по себе си. Той, види се, ни най-малко не се страхуваше от групата, а приближаваше спокойно и спря своята хеджин едва когато беше достигнал бедуйните.

– Салам 'алекум! – поздрави, вдигайки ръка към челото си.

– Сал'...'ал! – отговори предводителят късо. Той трябваше да отвърне на поздрава, ала не го изрече напълно – знак, че тепърва иска да реши дали да се отнася приятелски към непознатия. – Откъде идваш?

– От Блидах.

– Това е много далеч. И накъде тъкмиш да идеш?

– Към Короско.

– Това също е далеч. Към кой дуар принадлежиш?

– Аз съм син на бени солиман и се казвам Мехем ал Олахад.

– Бени солиманите са мирни пастири. Ти обаче носиш твърде много

оръжия по себе си.

– Не знаеш ли, че джумът⁶¹ обитава пустинята и нощем Господарят с голямата глава⁶² надига своя глас? Ти също имаш оръжия, но въпреки това аз те поздравих като приятел.

– Щом съм ти приятел, следвай ни! В нашия вах ти ще намериш вода и храна за теб и животното ти.

– Как се казва шейхът на този бивак?

– Той самият ще ти каже името си. Хайде!

Непознатият се присъедини.

Слънцето се снижаваше все повече и вече не беше далеч късият по онези райони здрач, когато в далечината изплуваха зелени палмови ветрила. Скоро достигнаха една вади, която вследствие едно ромолящо поточе показваше изключително плодородие.

Под стройните палми, отрупани с тежки гроздове фурми, бяха разположени може би шейсет шатри, най-голямата от които се издигаше точно по средата на оазиса. Пред нея се намираше повелителят на бивака – Омар Батху.

Шестте години в прокуда, във от законите, не бяха се отразили неблагоприятно върху външността му. Лицето му бе силно загоряло, фигурата бе станала по-яка, по-пълна и силна. Той погледна на изток, откъдето приближаваше шествието. В този миг завесата на шатрата се разтвори и Зобейде пристъпи навън. Тя беше възприела обичая на бедуинските жени – не беше забулена.

– Не желаш ли да влезеш, любими? Вечерята е готова.

– Желая, разбира се, но там приближават нашите хора и водят известен брой непознати.

– Кои може да са? Пленени врагове?

– Не знам. Виж, трябва да има и жена, защото едната джемал носи тахтиреван.

Ездачите приближаваха, носени бързо от подушилите близостта на водата животни. Лицето на Омар Батху възприемаше все по-напрегнат израз. Но очите на любовта гледат зорко. Зобейде внезапно нададе крясък.

– Татко!

Разперила ръце, тя се втурна насреща му. Саид Абдаллах скочи от коня и я притегли към себе си.

---

61. джум – разбойнически керван (Б. а.)

62. Господаря с голямата глава – лъвът (Б. нем. изд.)

– Дете мое, дъще моя!

Той я целуна с бащинска нежност и поздрави после Омар Батху, който междувременно бе подал ръка на Катомбо. Този накара камилата, носеща тахтиревана, да коленичи. Айша слезе. Сега ликуването се удвои. Целият бивак изпадна в радостно вълнение от гостите, с които себе сдобил шейхът. За бедуина от племето бени солиман тази радост дойде на сгода, защото хората не отделиха време да проучват по-нататък неговото житие-битие. Той можеше да остане като гост в оазиса.

Вечерта събраните отново след толкова дълго време насядаха под палмите и започнаха да си разказват едни на други преживелиците си. Зобейде също бе дарила своя мъж с една дъщеричка, която вече наброяваше пет годинки, значи с три години бе по-голяма от дъщерята на Катомбо.

Двете семейства извънредно рядко бяха имали възможност да получават едни от други вести, тъй като местопребиваването на Омар Батху често се сменяше и винаги трябваше да остава скрито. Затова пък толкова по-изчерпателно бе обсъдено сега всичко.

Откъм водата прозвучаха звуците на рабаба⁶³, под които няколко девойки се завъртяха в танц. Всички мъже се бяха събрали там, затова Айша бе отметнала фереджето, така че красивият ѝ лик можеше да се различи в лъчите на луната и звездите.

И все пак тя бе наблюдавана от чифт неканени очи. Непознатият бедуин се бе прокраднал зад ствола на една близка палма и оглеждаше много внимателно групата. От разговора също долавяше по-голямата част и се изтегли едва когато забеляза, че хората се готвят да се отправят към почивка.

Не след дълго оазисът лежеше в дълбока тишина. Пустинята също мълчеше и само от време на време прозвучаваше отдалеч лаещото „я-а-у“ на чакала или приглушеното „ом-му“ на хиената. Тогава бедуинът се надигна от постелята, на която бе лежал, и се промъкна между две шатри, за да стигне на открито. Излезе незабелязано и тръгна бързо в посоката, от която през деня беше дошъл. След приблизително четвърт час спря и нададе крясъка на лешояда, на който веднага бе отговорено. Той се отправи към звука и скоро стоеше пред един мъж, който се бе изправил от земята.

– Е, Назифи, това ли е верният дуар на мамелюка? – попита този.

– Да, сихди.

---

63. рабаба – музикален инструмент с пискливи тонове (Б. нем. изд.)

– Най-сетне го имам и ще спечеля наградата, която хадифтът е определил за главата му. У дома ли си е той?

– Да! Видях го и говорих с него.

– Ние следвахме дирята ти, тя се събра с много други. Кого срещна?

– Мъжете на мамелюка и един малък кафила⁶⁴, който искаше да отиде при него.

– Кои бяха хората?

– Той принадлежеше на двама мъже, които имаха една жена с дете при себе си. Омар Батху назова мъжете Катомбо и Абдаллах, а жената беше сестрата на неговата жена.

– Абдаллах? Това са Саид Абдаллах, Шейх ер Реисан, и рейсът Катомбо, които преди шест години пречукаха мюдюра Хамд ел Арек и сетне офейкаха. Хамдуллилах, слава на Аллах, намерих закуп всички, които дирех, и ще ги пленя или убия. Опиши ми ваха!

Назифи, който значи носеше съвсем различно име от това, с което се бе представил при Омар Батху, изпълни повелята.

– Колко боеспособни мъже имат в наличност?

– Може би седемдесет.

– В такъв случай ние ги превъзхождаме, да оставим настрана, че те спят и ще са мъртви, преди да са могли да се отбраняват. Моят сигнал ще бъде крясъкът на орела и ако всичко е наред, ти ще отговориш с трелите, които бюлбюлт⁶⁵ извива, когато сънува.

– Слушам, сихди! Ама пък необходимо ли е сам да се връщам?

– Боиш ли се? Трябва да отидеш пак, защото ако забележат отсъствието ти, преди да сме отишли, то планът ни може да рухне.

Назифи се обърна и се запромъква обратно към бивака. Неговото изчезване като че изобщо не бе забелязано. Но когато стигна при камилата си, където лежеше постелката му, до животното се надигна висока-та фигура на Катомбо.

– Къде беше? – попита го той.

– Отидох да разгоня хиените, защото техните гласове смущаваха съня ми.

– Аз чух хиените там вдясно, а ти пристигаш отляво. Ти не говориш истината!

– Моята уста лъжа не изрича!

---

64. кафила – керван (Б. а.)

65. бюлбюл – славей (Б. а.)

– Тя я изрече! Откъде си се сдобил с пищовите, дето са ти затъкнати в пояса?

– Мислиш, че са откраднати или плячкосани? Аз съм си ги купил.

– Къде?

– В... в Сиут.

– В Сиут? Аха! От кого?

– От търговеца на оръжия Омрах ел Барат.

– Ти си много умен, но аз съм от Сиут и много добре знам, че там няма търговец на оръжия, който да носи това име. Твоите пищови, които аз днес внимателно огледах, имат знака на хадифа. Ти си арнаутин или еничар.

– Аз съм си бен солиман!

– И се наричаш Мехем ал Олахад? В Маср хората казват Олахад, ала при бени солиманите – Улахад. Ти сам се издаде и ще признаеш истината, инак си изгубен.

– Не мога да кажа повече от това, което вече съм изрекъл.

– Тогава си мой пленник. – Той посегна към мъжа.

– Още не – отвърна оня.

Той се наведе, измуши се изпод ръката на Катомбо и измъкна рязко камата от канията. Замахна за удар, ала Катомбо го изпревари и сграбчи ръката.

– Убиец! Сега това ще ти струва живота!

Той го държеше здраво. Един силен вик разбуди всички спящи. Синовете на пустинята са привикнали на опасности и няма за тях страх, който да парализира крайниците им или да ги лиши от самообладание.

– Насам, мъже! Този непознат е шпионин, който поиска да ме убие, понеже го прозрях.

Назифи беше веднага обграден и Катомбо разправи произшествието. Абдаллах и Омар също бяха притърчали. Мамелюкският княз разгледа внимателно оръжията на обвинения.

– Той е еничар и има съюзници наблизо... – После се обърна заплашително към разобличения: – Признаваш ли го?

– Нямам нищо за признаване!

– Тогава ще умреш!

– И ти заедно с мен, ти и всички вие, това е вашият късмет!

– Аха, сега се издаде. Вържете го!

Той беше разоръжен и вързан.

– Ако е арнаут или еничар, ще трябва да го признае – рече Катомбо.
– Човече, чувал ли си случайно как се казва капудан-пашата на Великия

султан?

– Нурван паша.

– Добре. Аз съм Нурван паша и ти нареждам да изповядаш истината!

– Ти лъжеш!

– Донесете една факта!

Донесоха.

– Можеш ли да четеш? – запита Катомбо.

– Да.

– Я гледай, един бен солиман и да чете! Ето, прочети това бюрулду!

Той измъкна един пергамент и го тикна пред очите му. Пленникът хвърли един поглед на султанския паспорт и преbledня.

– Сега вярваш ли, че съм Нурван паша?

– Да.

– Тогава коленичи пред мен, куче! Заповядвам ти да кажеш истината! Продължиш ли да лъжеш, ще бъдеш бичуван до смърт.

Пленникът се хвърли по колене.

– Питай, господарю! Твоят роб ще отговаря!

– Как е истинското ти име?

– Назифи.

– Какъв си?

– Еничар.

– Какво правиш в пустинята?

– Търся мамелюка Омар Батху.

– Ти не си сам. Кой е с теб?

– Еничарският ага със сто и двацет мъже.

– Къде е той?

– Наблизо. До минута може вече да ви нападне.

– Ах! Угасете факлата! Вземете си оръжията, мъже! Съберете жените по средата на дуара и се дръжте тихо! Кой ти издаде оазиса?

– Агата знае, аз – не.

– Животът ти ще бъде подарен, защото ти си бил длъжен да се подчиниш и сега ми каза истината.

Той го освободи от вървите и после продължи:

– Давам ти свободата. Върви при агата и му кажи, че тук заповядва Нурван паша. Той ще се откаже от намеренията си.

С това решение Катомбо извърши, както показва развитието на събитията, грешка, която се оказа фатална за мамелюците. Той твърде

много залагаше на своето положение като висш офицер на султана, твърде много разчиташе на това, че агата и хората му са редовен военен отряд и ще спазват правилата и нормите на международноправното военно поведение. Това бе една опасна заблуда, тъй като агата отдавна беше решил да третира мамелюците като безправна шайка, към чието унищожение се стремеше на всякаква цена.

Назифи хукна с цялата бързина, с която можеха да го носят краката му. За камилата си и отнетите оръжия въобще не помисли. На известно разстояние от оазиса се натъкна на промъкващите се насам еничари. Крачещият начело ага се учуди на неговата поява.

– Ти се връщаш? Защо?

– За да ти кажа, че нападението не бива да се състои.

– Защо?

– Капудан-пашата е в дуара.

– Нурван паша! Да не би Шейтанът да ти е взел разсъдъка?

– Сихди, той е. И аз не исках да го повярвам, ала той ми показа своето буюрулду.

– Кога? Сега?

– Сега. Той забелязал моето изчезване и очакваше връщането ми. Събуди всички мъже на дуара и нареди да ме вържат. Аз трябваше да призная всичко, а сега ме праща да те предупредя.

– Защо? Какво ме е дерт Нурван паша? Той е офицер на султана, а аз съм офицер на хадифа. Не съм длъжен да му се подчинявам. Хадифът ми заповяда да заловя или убия Омар Батху и аз това и ще сторя, макар че сега ще възникне люта битка, понеже те са предупредени. А ти ще си получиш утре наказанието, заедно ни издаде.

– Бъди милостив, о, ага! Не можех да постъпя другояче.

– Кой е твоят господар, той или аз?

– Ти, сихди. Но вземи предвид, че ще поставиш хадифа в много затруднено положение, ако убиеш най-висшия морски офицер на султана!

– Аз няма да го убия, в случай че не ми попречи да изпълня своя дълг. Видя ли жената на мамелюка?

– Зърнах лика ѝ, защото тя според адетите на бедуините не беше забулена.

– Наистина ли и толкова красива, както са разправяли на хадифа?

– Да, тя е прекрасна като никоя от хураите на рая.

– Тя трябва да краси харема на хадифа! Сега ти ще се върнеш при Нурван паша и ще му кажеш да ми предаде мамелюка заедно с тази жена. Тогава аз ще се оттегля, без да стъпя във ваха.

– Той няма да го стори, защото неговата жена е сестра на жената на Омар.

– Тогава ние ще нападнем и негова ще е вината, ако бъде убит и той. Върви! Може би ще ти отменя наказанието.

Подчиненият се покори. Мина известно време, преди да се върне.

– Е? – попита агата.

– Сихди, той много се разгневи и поиска да ме убие, задето съм дръзнал да му направя едно такова предложение.

– Как гласеше отговорът му?

– Ти трябвало да идеш и да си прибереш мамелюка.

– Знае ли той колцина сме?

– Не – излъга Назифи, за да не си влоши положението.

– Той може би мисли, че сме по-малобройни от неговите хора. Ще нападнем! Донесеш ли ми кратуните на четиримата врагове, които самият си пречукал, ще ти бъде простено. Напред! Ще обградим ваха и когато дам сигнала, нападаме и убиваме всеки, който се съпротивява. Всичко, що намерим, е ваша собственост.

Това обещание бе разчетено да разпали храбростта на еничарите и наистина постигна желаната цел. Те се разделиха на две дружини, за да обградят бивака от всички страни. Дълбока тишина бе надвиснала над пустинята. Но след известно време прозвуча крясъкът на орел и в дуара веднага стана шумно.

Прокънтяха заповедни гласове, разнесоха се проклетия, изстрели затрещяха. После мъжете захвърлиха кремъклийките и заработиха само с ножове. Полека-лека се смесваха и женски гласове в олелията. Еничарите имаха прекалено голямо надмощие и побеждаваха. Това бе сцена, зловеща и варварска, каквато само в Сахара може да се разиграе, където кръвта тече в жилите така жарко, както слънчевият зной се сипело дюните на странстващите пясъци. Тук и там се стрелваше бързо и безшумно между шатрите фигурата на някой бягаш мамелюк и изчезваше в пустинята. Едва с просияващия ден всичко се свърши.

Агата стоеше, кървящ от няколко рани, в средата на дуара. Пред него лежаха четири глави, които Назифи бе донесъл.

– Това е добре! Простено да ти е. Преброй мъртвите! Докато Назифи изпълняваше тази заръка, агата пристъпи към пленниците. Те бяха все жени, с изключение на тежко ранения Катомбо сред тях не се намираще ни един мъж. Всички мъже, които не бяха се спасили с бягство, бяха избити. Саид Абдаллах и Омар Батху също бяха загинали.

Жените представляваха покъртителна група, повечето от тях бяха

изтърпели грозните изстъпления на подивелите еничари. Недалеч от тях седяха на земята Зобейде и Айша. Зобейде плачеше над труповете на своите любими, даже дъщеричката ѝ бе убита от някакъв заблуден куршум. Айша се мъчеше сред порой от сълзи да спре кръвта, течаща от раната на Катомбо. Той беше получил един ятаганен удар по главата и легеше проснат в цял ръст пред нея на пясъка. Зулейка, второто дете, спеше недокоснато от зверствата на битката редом до своя изпаднал в безсъзнание баща.

Студените очи на агата прелетяха по групата.

– Как се казваш? – попита той Айша. Тя назова името си.

– А този мъж?

– Това е Нурван паша, великият адмирал на султана – отвърна тя гордо. – Ти го рани и изби хората му. Горко ти, когато Великият повелител го узнае!

Еничарският предводител се изсмя шумно.

– Аз съм ага на хадифа. Твоят султан нищо не може да ми стори, защото аз съм длъжен да се подчинявам единствено на моя господар. – Той се обърна към Зобейде: – Как те викат?

– Зобейде.

– Ти си дъщерята на Саид Абдаллах и жената на Омар Батху?

– Да.

– Не реви, защото твоята скръб ще се преобрази на блаженство и радост. Ти си предопределена за харема на хадифа.

Нейните очи просветнаха гневно през сълзите.

– По-напред ще се самоубия!

Тя измъкна ножа от пояса на убития Омар, ала агата сграбчи с бързо движение ръката ѝ.

– Назифи!

Еничарят дотича.

– Предавам ти тази жена. Тя ще бъде отделена от другите пленници, защото е предназначена за хадифа. Ще бдиш над нея, та да не си направи нещо лошо.

Зобейде се хвърли на врата на сестра си, за да не позволи да я разделят с нея. Двете се обгърнаха с все сила, но това нищо не помогна, бяха изтръгнати една от друга. Назифи поведе Зобейде към една камила, в чийто тахтиреван трябваше да се качи.

– Убий ме, жестоки! – извика Айша с най-голяма болка.

– Не бива. Ти си също толкова красива като нея и аз много бих желал да отведа и теб на хадифа, ала ти си жената на капудан-паша. Ти ще

останеш тук, за да се грижиш за него.

– Позволи тогава да се сбогувам със сестра си!

– Стори го!

Един кратък, раздиращ сърцето миг съединяваше още сестрите. Междувременно останалите жени и деца също бяха разпределени по камилите, тяхната съдба беше да бъдат продадени. След като превързаха ранените си и погребяха мъртвците си, еничарите се приготвиха за потегляне.

– Разделете се! – повели агата на сестрите и обръщайки се към Айша, продължи: – Оставам ти тук всичко, което принадлежи на Нурван паша, защото не бива да го ограбвам. Кажу ми, че съм го пощадил и само съм изпълнил своя дълг. Вие няма да сте сами, тъй като неколцина от вашите избягаха и ще се върнат, когато напуснем ваха. Салам 'алейк, мир и благополучие за теб и тези, които обичаш!

Ездачите възседнаха и керванът се раздвижи под плачовете и писъците на отвежданите жени и деца, като някаква дълга, исполинска змия се заизвива той на изток по пустинята и скоро главата, после и опашката изчезнаха. Айша остана сама с ранения и детето си в ширната пустош.

Тя коленичи и се помоли – не като мохамеданка, а като християнка към Иса Бен Мерием, Божия син, който дошъл в света, за да извика: „Елате всинца, що сте тегловни и отруднени; аз ще ви подкрепя!“ После изтегли тялото на Катомбо до поточето, за да промие зейналата рана. Под нейните грижи съзнанието му се върна. Той отвори очи и разпозна жена си.

– Айша! – промълви.

– Тук съм, възлюбени мой!

– Къде е Зулейка, нашето дете?

– Тук, тя е спасена.

– А Зобейде?

– Пленена е и отведена заедно с другите.

– Омар и баща ти?

– Мъртви са! Ей там отсреща лежат.

Той обърна полека ранената си глава. Очите му се спряха върху двата трупа и големия брой избити мамелюци и се затвориха отново. Ново безсъзнание го откъсна от страшното настояще. Жените на Ориента биват възпитавани единствено за бъдещия мъж и тъй като ориенталецът е предимно воин, то рядко има жена, дето да не е запозната с лекуването на рани. Айша също знаеше какво да прави в такъв случай. Тя потърси сред треволяка едно болкоуспокояващо растение. След като

събра определено количество, смачка го, изцеждайки сок върху раната, наложи отгоре ѝ изстисканите билки и превърза после главата.

Това лечение, изглежда, подейства благотворно на болния. Той изпадна в дълбок сън, който го освободи едва на следното утро от своите благодетелни обятия. Сцената, който му се предложи, бе все същата, зърната вчера от неговите изнурени очи.

– Всички ли са мъртви? – попита после.

– Само неколцина се изплъзнаха.

– Защо пощадиха теб и мен?

– Заради твоя ранг.

– А Зобейде... защо я взеха със себе си?

– Отредена е за харема на хадифа.

– Аллах инхало! (Аллах да го прокълне!) Грижи се за мен и ми дай редовно вода и растителен сок, та да оздравея и да мога да му отмъстя за всички тях!

– Ще трябва да чакаш много седмици.

– Аллах е велик и всемогъщ, той може всичко. А моето тяло е крепко. Страхуваш ли се, дето си сама?

– Страхувам се от мъртвите, а тази нощ хиените и чакалите бяха наблизко. Дали ще се върнат избягалите?

– Ще се върнат, като забележат, че убийците са се отдалечили.

Малкото думи изтощиха ранения. Той затвори очи и отново задряма.

Айша потърси билки за него и окапали фурми за себе си и своята дъщеря. Животните, оставени от еничарите, се бяха погрижили сами за себе си, вода, фурми и хрусталаци за тях имаше достатъчно.

Близостта на мъртвите, които от жегата вече излъчваха отблъскваща миризма, бяха и в друго отношение зловещи и опасни за Айша. Зловонието примамваше хиените, чакалите и феннеките⁶⁶, които тази нощ сигурно щяха да започнат своя отвратителен пир, ако жената останеше сама. Но към полунощ се промъкна безшумно насам една сянка, при чието приближаване Айша изпървом се уплаши. Беше един от избягалите мамелюци.

Той поразузна между труповете и приближи и до мястото, където се намираха живите. Тук се стъписа, но бе успокоен от едно подвикване на Айша.

– Аллах акбар! (Аллах е велик!) Тук има още живи? Как са те

---

66. феннек – пустинна лисица (Б. нем. изд.)

пропуснали еничарите?

– Не са. Драговолно ми оставиха свободата.

– А Нурван паша?

– Той е ранен. Аз и моето дете не пострадахме.

– Къде са другите жени и деца?

– Агата ги откара със себе си. Жените ще продаде по хареми, а децата – на роботърговци.

– Аллах инхал ел келб! (Аллах да погуби кучето!) Ако имах жена, щях да препусна подире му, защото тук има още коне и камили. Но аз преброих мъртвите. Липсват трима от нашите. Пленени ли са?

– Не.

– Значи и те са се изплъзнали и ще се върнат веднага щом забележат, че врагът се е махнал. Искам да видя дали са наблизко и ще им дам един сигнал, който те познават.

Завърналият се потърси една рабаба. Поставайки я до устните, той изтръгна от нея няколко пронизителни тона. Повтори процедурата неколкосткратно и скоро резултатът излезе налице – приближиха няколко фигури, които бяха бродили наблизко, за да установят дали оазисът е отново сигурен.

Той ги уведоми за положението на нещата. Те утолиха на първо време глада и жаждата си и после се посъветваха какво да предприемат. И четиримата бяха още младежи. Нямаха жени и деца, за които да се бият, те бяха единствените избягали. Същото това обстоятелство ги възпря да препуснат след еничарите, което сигурно не биха извършили, ако сред пленниците имаха по-близки сродници. Синът на пустинята е роден разбойник и воин и не се страхува съвсем сам да следва някой голям вражески керван, изчаквайки мига, който му се струва най-подходящ за неговите планове. И тогава никоя лисица не е толкова хитра, никоя пантера толкова кръвожадна и никой лъв така безстрашен като него.

Четиримата решиха да останат и се посветят на грижите за болния и стражата на оазиса.

Още през нощта заровиха своите мъртъвци, които еничарите бяха оставили да се търкалят за храна на дивите животни...

8. ЖИВОТ ЗА ЖИВОТ

Няколко месеца по-късно един малък кафила навлезе в големия кервансарай на Булак, предградието на Кайро. Той се състоеше от една жена с дете и петима мъже. Единият изглеждаше много блед, ала в светлите му очи пламтеше необуздан огън.

Той предаде жената и детето на четиримата си придружители и закрачи към улица „Ел Кантареб“, където спря пред една подобна на палат къща, при чиято врата стоеше на караул един въоръжен негър.

– Лимин ел бет? (Кому принадлежи тази къща?) – попита го.

– Принадлежи на хадифа, Аллах да го пази! А вътре всякога живее главният кади, когото султанът, Аллах да благослови неговия лик, праща всяка година, за да въздава право между него и хадифа.

– Денят на смяната е отминал. Как се казва новият кади?

– Новият Кади баши, искаш да кажеш? Той има дълго колкото Нил име, ала ние го наричаме за по-кратко Абу Мосалем.

– Той у дома ли си е?

– Седи в дивана⁶⁷ си, защото сега е часът, в който всеки вярващ може да говори с него, за да помоли за правосъдие. При него ли искаш да идеш?

– Да.

– Тогава върви и Аллах да даде на думите ти благословия!

Катомбо влезе и изкачи едно стълбище, чиито стъпала бяха покрити с драгоценни килими от Смирна. Горестоеше един евнух, облечен в богата одежда. Ханджарът⁶⁸ му блестеше от злато, а пишовите му бяха инкрустирани със сребро.

– Битрид е? (Какво искаш?) – обърна се властно той към пришелеца.

– Искам да говоря с Кади баши.

– Кой си ти?

– Това ще кажа на самия него.

– Ти трябва да го кажеш на мен, защото без мое разрешение няма да можеш да влезеш при него.

– Къде е диванът му?

– Там.

67. диван – в случая канцелария (Б. пр.)

68. ханджар – дълъг, тежък нож (Б. нем. изд.)

Той посочи с лявата ръка една врата, като протегна към него отворената десница в знак на ясно свидетелство, че пропуска само онези, които са закупили с бакшиш това разрешение.

– Искаш бакшиш? – попита Катомбо.

– Не знаеш ли, че отворената ръка врата отваря?

– А ти не знаеш ли, че Пророкът казва: „Алчната ръка на слугата вреди на господаря.“ Горко тогава, който продава справедливостта срещу злато и сребро! Ти от мен нищо няма да получиш.

– Тогава Кади башията не приема за теб.

– Той приема, аз ще ти го докажа.

Той замахна и угости нехранимайкото с такъв силен удар, че онзи се сгромоляса на пода. В същия миг обаче скочи и изтегли ханджара, за да се нахвърли върху Катомбо. Този улови с лявата ръка пестника, обгърнал оръжието, и го пресова по такъв начин, че евнухът изрева високо.

Тогава врата към дивана се отвори и на нея се появи самият кадия.

Катомбо беше с гръб към него, така че лицето му не се виждаше.

– Куче, какво си позволяваш! – викна оня и изтегли ятагана си.

Заговореният се обърна.

– Твоят въпрос е правилен. Това куче се осмели да иска бакшиш от мен, без който нямаше да си вкъщи, и извади оръжие насреща ми. Да го пребия ли, или предпочиташ да го предадеш на джезаря⁶⁹?

– Човече, да не си обладан от зли джинове⁷⁰? Бастонадата ще ги пропъди от теб! Кой си ти?

– Виж!

Катомбо отметна капучината от главата към тила.

Кадията отскочи изплашен назад.

– Машаллах! Капудан-пашата!

– Да, аз съм. И ти ли няма да ме приемеш без бакшиш?

– Салам 'алейк! Влез, господарю!

– А този човек, който се одързости да продаде справедливостта и доброто ти име?

– Той няма да избегне наказанието си. Сега обърни към мен своя лик и ела вътре!

Скопецът напъха треперещо ханджара в ножницата. Двата стъпиха в дивана, където седяха няколко мъже и забулени жени.

---

69. джезар – палач (Б. нем. изд.)

70. джин – дух (Б. нем. изд.)

– Излезте и чакайте, докато наредя да ви повикат! – повели кадията.

Те се отдалечиха. Катомбо трябваше да се настани от дясната страна на кадията върху издигнатото стъпало, покрито с лъскав килим от Кашмир. При едно пляскане с ръце се появиха черни роби с драгоценни чибуци и кафе, които поднесоха на господарите.

Кадията захвана разговора.

– Знаеш ли, че тук дойде да те търси един пълномощник на Великия властелин?

– Чух го.

– Ти си получил отпуска за два месеца и не си се върнал. Султанът накарал да питат при хадифа за теб.

– И какво му отговорил хадифът?

– Казал, че само един-едничък път си бил при него и после си изчезнал. Корабът, с който си дошъл, и който трябвало да те чака, отдавна заминал пак за Стамбул. Бива ли да те питам къде си пребивавал през туй време?

Катомбо сне феса от главата си.

– Виж тази рана!

Кадията се удиви.

– Машаллах! Ти си бил ранен и болен? Кой дръзна да стори това, на теб, капудан-паша, прославеният адмирал на Великия повелител на правоверните?

– Дойдох при теб, за да поискам справедливост. Ще накажеш ли извършителя?

– Аллах акбар (Аллах е велик), а моята ръка е силна. Дръзкото куче ще заплати това със смъртта си. Назови ми името му!

– Ти няма да го накажеш – отговори Катомбо с тон на съмнение.

– Защо не? Заклевам ти се в брадата на Пророка, че той ще си получи своето възмездие! Само ми кажи името му! Ще наредя да го заловят, та даже да живее в най-затънтената вади на Сахара.

– Не е нужно да го дириш в Сахара, защото той е тук в Кахира. Това е хадифът.

Кадията се стъписа.

– Аллах да закриля твоята душа и моята! Как е възможно хадифът да нападне капудан-пашата на падишаха?

– Не го стори той, а неговите еничари.

– И къде стана тая работа?

– В един оазис, където бях отишъл да навестя приятели.

– Преди три месеца агата за дълго заминал от Кахира, без някой да

знае накъде. Да не е било по онова време?

– Да.

– Той ви е нападнал, знаейки, че ти си там?

– Знаеше го, защото аз наредих да му го кажат и го предупредих.

– В такъв случай той е действал по заръка на хадифа и твоите приятели трябва да са били големи врагове на последния. Кои бяха те?

– Познаваш ли Омар Батху?

– Богатият, храбър мамелюкски княз?

– Да. Неговата жена е сестра на моята жена. И познаваш ли Саид Абдаллах?

– Големият корабен водител? Той срази навремето Хамд ел Арек, мюдюра на Асуан. Хадифът искал да го убие, но той се изплъзнал с един млад рейс, който бил прочут със своята смелост и получил за жена дъщерята на корабния водител.

– Този рейс бях аз.

– Ти? – попита кадията изумен.

– Да, аз. Мюдюрът на Асуан беше отвлякъл сестрата на моята жена, тя беше годеницата на мамелюкския княз. Аз я измъкнах от мюдюра, той ме преследва и падна в битката. Аз избягах с Абдаллах, а Омар Батху трябваше да се крие в пустинята, защото хадифът искаше да го убие. Преди три месеца отидох с Абдаллах и жена си при мамелюка. Бяхме нападнати от еничарския ага на хадифа, който избяга всички мъже, а жените и децата повлече със себе си.

– Значи Саид Абдаллах и Омар Батху са мъртви?

– Мъртви са – процеди Катомбо. – Но аз ще отмъстя за тях.

– На кого?

– На техния убиец. Ти ще ми помогнеш.

– Деянието е извършено по заповед на вицецаря. Кажеш ти самият дали мога да го съдя.

– Ти ми обеща справедливост, заклевайки се в брадата на Пророка. Не знаеш ли, че един правоверен никога не бива да престъпва тази клетва?

– Аз ще я съдържа, доколкото е по силите ми, защото Аллах знае, че човек не може да стори повече, отколкото му е дадено. Разправи ми точно произшествието!

Катомбо го осведоми за египетските си преживелици дотолкова, колкото сметна за нужно да сподели. Кадията остана после дълго потънал в дълбок размисъл. Най-сетне заяви:

– Кой е същинският убиец? Хадифът не, защото той не е можел да

знае обстоятелствата, и агата също не, защото той пък е сторил онова, което е смятал за свой воински дълг. Виновни няма и по тая причина става така, сякаш не съм положил клетва.

Катомбо не можеше да му се сърди за това извъртливо заключение, толкова повече че нападението бе целило само Омар Батху и агата бе заявил, че ще се оттегли мирно, ако му бъде предаден. От тази гледна точка работата добиваше вид на частни взаимоотношения, от които властта трябваше да дръпне ръката си, и които служеха само за основа на лично кръвно отмъщение.

– Ти си много мъдър, о, кади, защото умееш така да обърнеш една клетва, че Аллах да не може вече да я чуе. Но кажи, ще ме закриляш ли, ако си навлека омразата на хадифа?

– Ще го сторя.

– Има ли той правото да взема в харема си вдовицата на мамелюка, ако тя не е съгласна?

– Няма такова право, защото тя не е робиня, която може да бъде продавана.

– В такъв случай нашият разговор свърши. Аллах йих-фацак!

Той се надигна. Кадията стори същото, ала го задържа още малко.

– Къде живееш?

– Хората ми са все още в кервансарая.

– Тогавата те моля да гледаш на моя дом като на свой.

– Ти го искаш и аз ще го сторя.

– И имай предвид при своите намерения едно, че хадифът не е непосредствен поданик и служител на султана, и че властта на последния често не се простира толкова далеч, както на пръв поглед изглежда. Ето защо моята служба е калпава и мъчна. Доведи своите при мен и аз ще ти помогна, доколкото е по силите ми.

Катомбо се отправи обратно към кервансарая и отведе Айша с детето и слугите в къщата на кадията. После тръгна сам към палата на вицекраля.

Това бе едно съвсем необичайно за неговия ранг поведение. В страните на горещия климат всеки високопоставен мъж се обгражда с многобройна прислуга, какъвто е обикновено и при нас случаят. За почти всяка отделна дейност си има съответния извършител и с цялото това множество от подчинени се парадира, особено при тръгване навън, като голям разкош. Изразът тръгване навън всъщност е неправилно характеризирани, защото никой господар няма да ти тръгне пеша по улицата, а или ще язди, или ще пътува с кола, или пък ще заповяда да го носят. Че

Катомбо въпреки своя висок пост се отправи пешком към палата, си имаше своята причина както в неговите западноевропейски разбирания, така и в обстоятелството, че той тук нямаше на разположение прислуга, но това при всички случаи бе един пропуск по отношение уважението, което трябваше да докаже на вицецаря и чрез това, като потегли към него под съпровода на бляскава свита.

Хадифът току-що бе напуснал банята. Той седеше на един бял копринен диван и пушеше. Червеното му сетре искреше от брилянти. На чалмата му блестеше аграф, чиято стойност възлизаше на стотици хиляди. Грифът на едно дамско лезвие имаше за украса диамантено топче и бе инкрустиран с редки скъпоценни камъни.

Владетелят имаше лошо настроение. Пред него стоеше еничарският ага, главният шеф на вицецарлската полиция, и правеше ежедневния си доклад, който явно съдържащо много неща, предизвикващи гнева на господаря.

Но ето че приближи, пълзейки, един роб.

– Какво искаш, куче? – запита го вицецарят.

– Господарю, един мъж, който се нарече Нурван паша, иска да говори с теб, Слънцето на мъдростта и Олицетворението на силата.

В лицето на вицецаря нещо потрепна. Той метна един яден поглед към агата.

– Виждаш ли, че той идва, и че пустинята не го е погълнала? Ако беше пукнал заедно с другите, нямаше да може да доява ни на мен, ни на теб.

Агата сведе поглед към земята.

– Господарю, аз не можех да знам каква ще е волята ти.

– Един слуга всякога трябва да знае волята на своя господар. Пусни го да влезе!

Катомбо пристъпи вътре.

Той поклони едва-едва глава и само сложи десница в знак на почит върху областта на сърцето.

Хадифът го посрещна с леко движение на ръката.

– Салам 'алейк! Адмиралът на султана е добре дошъл при мен. Каква работа доведе твоите нозе насам?

– Аз не идвам като пратеник на моя всемогъщ господар, а по частна работа.

Неговите очи срещнаха с мрачен поглед агата и се обърнаха после въпросително към вицецаря. Този разбра немия въпроси и отвърна:

– Този мъж е моята дясна ръка. Ти можеш да говориш пред него,

както ако бях сам.

– Тогава позволи да седна!

Той пристига с крак една възглавница в близост до хадифа и се наместа на нея. Вицекралят беше пропуснал да предложи на капудан-паша място за седане и поради това бе принуден да преглътне упрека.

– Настани се и започвай! – рече със спокоен тон, ала бръчката между веждите му бе знак, че самоувереното държане на пашата го е разгневило.

– Казваш, този мъж бил дясната ти ръка – поде Катомбо. – Защо я насочи ти тая ръка срещу мен?

– Срещу теб? – попита хадифът с лицемерно удивление. – Говори по-ясно!

Катомбо повдигна феса си.

– Виж раната, която твоята дясна ръка ми нанесе!

– Ти имаш рана? Тя ти е била нанесена от моя ага?

– Така е, господарю, и ти го знаеш от дълго.

– Не го знам, но веднага ще го узная. – И той се обърна към агата: – Твоят ятаган ли нанесе тази рана?

– Не – отвърна запитаният.

Вицекралят погледна пашата с доволна физиономия.

– Ти чу, а агата никога не ми казва неистината, защото знае, че ще му сложа сетне главата пред нозете.

– Той действително не лъже и въпреки това казва неистината, защото по вина на неговата заповед бях толкова близо до смъртта.

– Разказвай! Твоето слово звучи необикновено и тайнствено, но ти ще разрешиш загадката.

– Загадката на теб вече ти е известна – отговори Катомбо невъзможно – и аз не бива да се осмелявам да ти отнемам ненужно скъпоценното време. Твоят ага уби мои приятели в пустинята. Кажете дали това се случи по твоя заповед!

– Как се казваха приятелите ти?

– Саид Абдаллах и Омар Батху.

– Това не звучи добре за теб. Нямах ли по-добри приятели?

– Те бяха приятели, по-добри от които никога няма да мога да намеря.

– Убийци бяха те! Те бяха убили Хамд ел Арек, мюдюра на Асуан, и трябваше да умрат. Не знаеш ли, че Коранът казва: „Еддем б'еддем!“ (Кръв за кръв, око за око!)?

– Те не бяха го убили, а победили в честна битка Той беше

отвякъл дъщерята на Абдаллах и вдигна срещу него оръжие, макар този да искаше да му прости. А какво бяха сторили мамелюците, които си наредил да избият заедно с Омар Батху и Саид Абдаллах?

Очите на хадифа проблеснаха гневно към говорителя.

– Куче, как се осмеляваш да говориш така с мен!

– Куче? Ти се осмеляваш да наречеш Нурван паша, адмирала на Великия повелител, куче?

– Нищо не се осмелявам аз, защото един знак от моя страна може да те погуби.

– Ти не си ми господар или началник. Аз не се боя нито от знака, ти, нито от заплахата ти. Мюдюрът беше застрелян от Саид Абдаллах при неизбежна самоотбрана, а Омар Батху изобщо не е присъствал.

– Докажи го!

– Моята дума е достатъчно доказателство! – отвърна Катомбо гордо.

– Твоята дума? Откъде пък знаеш, че говориш истината?

– Защото присъствах на онази битка. Аз съм мъж на дъщерята на Абдаллах и се казвам всъщност Катомбо.

– Катомбо! – извика хадифът, като се понадигна от възглавницата си. – Тогава ти си убиецът, който навремето ни се изплъзна?

– Инте ралтан. (Лъжеш се.) Аз не съм убиец. Бях нападнат от мюдюра и се защитавах!

– Ти си надхитрил и убил този, към когото беше привързана моята душа. Ти си един престъпник и аз съм ти съдия.

– Отново се лъжеш. Аз съм Нурван, капудан-пашата на Великия господар на правоверните, и който се одързости да ме оскърби, той оскърбява султана.

– Ти си Нурван паша, но си преди всичко и мой поданик, защото си роден в Египет и си бил рейс по Свещената река.

– Бях рейс, но съм роден в една друга, далечна страна. Не съм твой поданик и сега своя пред теб заради убитите. Къде е Зобейде, жената на Омар Батху?

– Знаеш ли, че един правоверен никога не говори за една жена?

– Тогава ти не си правоверен, защото си приказвал за Зобейде на своя ага. Убитите ти не можеш да направиш пак живи, но Зобейде, сестрата на моята жена, ще ми върнеш!

Той се беше изправил и стоеше в повелителна стойка пред мъжа, на когото всички поданици на Египет принадлежаха като роби. Вицекралят също се бе надигнал и посегнал към ятагана си.

– Ти никога няма да видиш вече Зобейде.

– Аз я изисквам от теб, както и всичките съкровища, които си заграбил от мамелюкския княз.

– Ти изискваш? Ха, един знак от моя страна и ще се валяш пред мен в прахоляка. Ти не стоиш пред мен като офицер на Великия господар, а като убиец на мюдюра. И ако аз те осъдя, кой ще знае къде си се дянал? Защо дойде при мен като прокрадващ се дервиш, а не със свитата, която подобава на един капудан-паша? Мога да наредя да ти отсекаат главата, без някой хабер да добие за това.

– Ти се лъжеш. Кади башията знае, че съм дошъл при теб. Той чака моето завръщане и веднага ще уведоми Великия властелин, ако то не последва.

– Мислиш ли? Смяташ, владетелят на Египет ще се побои от някакъв си там кади? Кой си ти? Един странник, един просяк, който идва сам при мене. Капудан-паша не е бил у дома ми. Ага, хвани го!

Катомбо сложи ръка на дръжката на сабята си.

– Наистина ли мислиш, че капудан-паша се страхува от наместника на султана в Египет? Оттегли си заповедта, иначе тя ще ме принуди лично да отмъстя на убиеца на моите близки!

– Ти смееш да заплашваш владетеля на Египет в собствения му палат? Хвани го, ага!

Агата протегна ръце. В същия миг проблесна сабята на Катомбо и главата на еничаря се търкулна на земята, отделена от трупа. Обезглавеното тяло се заклатушка в продължение на няколко секунди и после се сгромоли върху скъпоценния килим, заливайки пода с поток кръв.

– Ей така умее да върти Нурван паша сабята, когато го принудят да наруши мира на нечий дом.

Той избърса кръвавото острие във възглавницата, на която беше седял, и го пхна в ножницата.

Вицекралят до момента бе стоял вцепенен от страх и ужас. Сега животът се върна отново в него.

– Убиец! – изрева той и се втурна с високо размахан ятаган към Катомбо.

Този парира удара само с пестник, но така, че ятаганът отлетя надалеч към стената. Тогава хадифът бръкна в шала, който му служеше за пояс, измъкна отривисто един пищов и натисна спусъка. Катомбо направи едно светкавично извъртане и куршумът просвири покрай главата му. Изстрелът в миг примамы цялата прислуга, която се бе намирала в близост до дивана.

– Хванете убица и го вържете! – повели хадифът, разпенен от ярост.

Катомбо отново измъкна сабята.

– Стой! – викна строго. – Аз съм Нурван, капудан-пашата на султана. Аз само се отбранявах и който ме докосне, ще стане дете на смъртта!

Тези думи и неговата заплашителна стойка породиха няколко мига нерешителност сред слугите, които в болшинството бяха страхливи евнуси. Катомбо се възползва от малкото секунди и се отдалечи. Хадифът беснееше от ярост, ала преди слугите да се заемат със сериозно преследване, Катомбо се беше изгубил в човешката навалица, която се полюляваше насам-натам пред палата.

Вицекралят даде втори изстрел по прислугата и повали неколцина с удари. После заповяда веднага да му доведат Кади башията.

Този междуременно очакваше връщането на Катомбо.

– Как мина? – заговори го, когато се появи. – Твоите очи гледат гневно, а лицето ти вещае зло.

– Тази сабя е още топла от кръвта на убица – отговори запитаният мрачно.

– Какво си извършил? Кого си убил?

– Еничарския ага.

– Аллах акбар (Аллах е велик), но твоята дързост е още по-голяма. Къде го срази?

– В палата, пред очите на хадифа.

Кадията пребледня.

– Тогава ти си изгубен.

– Изгубен? Капудан-паша?

– Да, защото нито аз, нито султанът можем те спаси. Ти си нарушил мира на хадифския палат и си убил главния заместник на владетеля по полицейските работи в държавата. Ти си си навлякъл отмъщението на хадифа и ще станеш жертва на неговата съдебна власт.

– Аз не подлежа на тази съдебна власт.

– Подлежиш!

– Няма да се подложя.

– Ще те принудят.

– Ти ще ме защитиш. Никой гавазин на хадифа няма право да пристъпи в твоята къща.

– Машаллах! Това е вярно и ти ще живееш при мен. Но веднага щом напуснеш прага на моя дом ще те арестуват.

– Ще бъда предпазлив и веднага ще напиша един правдив доклад

до султана. Нека той реши какво трябва да стане.

– Аз ще добавя своето, ала не мога да скрия от теб опасенията си. Султанът ще трябва да се съобрази с хадифа.

– Не и със своя най-висш морски офицер?

– Е, да, но съображението не е толкова наложително, колкото предпазливостта.

В този момент дойде пратеникът, който трябваше да призове кадията при хадифа. Той откликна на повикването и се отправи с многобройна свита към хадифския палат.

Доста време мина, преди да се върне. Лицето му не създаваше впечатление да е изпълнен с надежди.

– Стана както ти казах. Хадифът изиска незабавното ти предаване.

– Ти отказа ли му го?

– Да.

– Той какво стори?

– Трябваше да признае международното право, което превръща моя дом в твое неприкосновено убежище, но ще нареди къщата да бъде плътно обкръжена. Определените за тази цел гавази вече са на път.

– Това не ме кара да се страхувам, защото аз няма да напусна дома ти, докато не пристигне решението на султана.

– Хадифът ще го има в ръката си по-рано от теб.

– По какъв начин?

– Защото един негов пратеник вече тръгнал за Стамбул, за да се оплаче устно в името на хадифа от теб и да поиска предаването ти.

– Кого е пратил?

– Един мъж, чийто пост ще има много голяма тежест при султана...

– Да не би пък чак везира си?

– Ти отгатна. Лесно е да се помисли, че устното изложение на този висш сановник, който е ловък дипломат, ще има повече успех от твоя писмен доклад.

– Имаш право. Султанът няма силно сърце. Чувал ли си за нормандския граф фон Хоенег, когото плених навремето на „Орел“?

– Всеки турчин знае това геройство, с което си станал капитан на един от най-добрите бойни кораби.

– Графът си беше навлякъл омразата на Великия повелител и аз го считах за изгубен. Тоя шарлатанин обаче съумя да придаде благодарение хитростта си такъв поврат на работата, че султанът нареди да го освободят. Боя се, че тази слабост сега и за мен ще стане опасна.

– Аз споделям опасението ти, но ще те подкрепя, доколкото това

ми е по силите. Хадифът естествено ще си помисли, че и от твоя страна ще тръгне бърз пратеник за Стамбул. Следва да се очаква, че ще му поставят пречки по пътя.

– Това е много вероятно. Няма ли начин да се предварди?

– Аз имам един верен слуга, на когото можем да разчитаме. Разбира се, той не бива самият да е приносителят на твоя хабер. Кому трябва да го предаде?

– На Великия везир, който е мой приятел.

– Тогава пиши бързо! За другото аз ще се погрижа и дано Аллах благослови нашите стъпки!

– Ти спомена ли Зобейде пред хадифа?

– Да.

– И той какво отговори?

– Каза, че още тази вечер ще узнаеш какво е решил за нея.

– Той ще я задържи в харема си и аз не мога нищо да сторя, за да я освободя.

– Неговите думи все пак звучаха така, сякаш е намислил още днес да ти я предаде. Изчакай вечерта, тя ще донесе решението...

Кадията беше прав – вечерта донесе решението.

Беше след полунощ и жителите на Кайро бяха потънали в сън. Само тук и там на платформата на някоя къща седеше забулена в бяло фигура, вдъхваща живителната хладина на нощта. Четирима носачи, предвождани от един еничарски офицер, притичваха в тръс с един паланкин по смълчаните сокаци. Пред портата на палата, в който живееше Кади башията, той повели да спрат и почука.

Едно малко прозорче-шпионка се отвори и се появи лицето на един арапин.

– Лелтак саиде! (Благословена да е нощта ти!) – поздравя еничарят.

– Ти ли си пазачът на тази къща?

– Да. Какво желаш, о, господарю?

– Твоят повелител, Кади башията, още ли будува?

– Той седи в еркера и работи.

– Не живее ли при него един сихди на име Нурван паша?

– Да.

– И той ли е още буден?

– Това не зная.

– Тогава го събуди и отвори?

– В тоя късен сахат? Нямам право. Повелителят ще ми се разгневи.

– Аз няма да влизам, а само ще ти предам носилката.

– Кой седи в нея?

– Една личност, която пашата очаква.

– Кой я праща?

– Хадифът.

– Тогава ще отворя. Ама ти не влизай, а само носачите, които после веднага да се отдалечат!

– Кракът ми няма да прекрачи прага ти, но ти не бива да отваряш носилката, без самият Нурван паша да присъства. Кажй му само че хадифът му праща онова, което е поискал от него!

Портата се отвори, четиримата мъже внесоха паланкина в двора и се отдалечиха мълчешката, при което еничарят отново закричи пред тях.

Негрът не посмя да приближи до носилката. Напротив, влезе в палата и се отправи към еркера, където се намираше Кади башията. Този седеше помежду какви ли не книги и неуморно пишеше.

Той чу влезлия и се обърна раздразнено към него.

– Какво искаш? Не знаеш ли, че сега не биваше вече да бъда мушаван?

Негрът лежеше на земята, той се осмели само едва-едва да повдигне глава.

– Зная, господарю, ала въпреки това трябваше да те смутя, защото хадифът е пратил една носилка.

– Носилка? Празна? За кого?

– За Нурван паша. Тя не е празна.

– Кой е вътре?

– Не зная. Един еничарски офицер я докара и ми повели да не поглеждам кой се намира в нея. Трябвало да кажа, че хадифът пращал онова, което Нурван паша поискал.

Кадията се изправи изненадано.

– Тогава след долу и продължавай да си вършиш службата!

Негрът изпъзля заднишком през вратата, а кадията се отправи незабавно към помещенията, в които се намираше Катомбо. Този седеше още до Айша и говореше с нея за събитията през последните дни. Той чу стъпките, които спряха в преддверието, и излезе.

– Ти ли си? – попита удивено, разпознавайки кадията.

– Аз съм. Виждам, че спокойствието още не е обхванало твоята душа. Ела с мен в двора!

– Какво ще трябва да правя там?

– Да видиш една носилка, която ти праща хадифът.

Някакво лошо предчувствие стегна душата на Катомбо. Двамата

мъже се отправиха към двора и отвориха паланкина. Лунните лъчи се промъкнаха във вътрешността му и те видяха едно бледо, бяло като на привидение женско лице, чиито широко разтворени, безжизнени очи бяха вперени призрачно в тях.

– Зобейде! – извика Катомбо, вцепенен от страх.

– Зобейде, Дъщерята на Саид Абдаллах и жената на Омар Батху? – прошепна кадията.

– Да. Хадифът е наредил да я умъртвят.

Кадията пръв се съвзе.

– Не бива да го твърдиш. Тя може да е починала, може сама да си е причинила смъртта, а може и да е още жива. Трябва да я прегледаме. Накарай да я отнесат горе при твоята жена!

– Не, защото Айша ще умре от ужас. Предостави ми някоя тиха стая, в която да мога да я отнеса!

– Ела тогава!

Катомбо взе на ръце трупа, който носеше пълния комплект женски одеяния. Кадията повели на негъра да си мълчи и временно да отстрани носилката. После двамата отидоха в едно уединено помещение, което кадията освети със собствената си ръка, и в което щяха да бъдат несмушавани. Катомбо положи мъртвата на килима.

– Тя вече не е жива, крайниците ѝ са студени и вкочанени.

Кадията улови една от висящите надолу ръце.

– Мъртва е. Но тази вкочаненост е неестествена. Тя не е умряла случайно.

Катомбо приближи свещта и разгледа внимателно трупа. Една внезапна мисъл го прониза.

– Виж носа. Ноздрите на мъртвата са разширени и оцветени много тъмно.

– Какво искаш да кажеш с това? – попита кадията. Вместо отговор Катомбо освети един необикновено красив пръстен, който Зобейде носеше.

– Това е пръстенът на мамелюка. Той го носеше постоянно и никога не го махаше. Веднъж ми разказа, че пръстенът съдържа някакъв фин прах, който един мъдър маг му изготвил. Който го помиришел, щял да умре веднага или по-късно, според това много или малко е вдъхнал от смъртоносната отрова. Противосредство, спасение, нямало.

– Къде бил прахът?

Катомбо свали пръстена от пръста на трупа.

– Виж, той няма камък, а златния печат на мамелюка, и под него се

намира една куха капсула, която крие праха.

– Отвори я!

– Това е опасно. Запуши си устата и носа!

Двамата си вързаха отпред по една кърпа и сега Катомбо опита да отвори капсулата. Успя. Тя съдържаше фин синкав пращец и върху него лежеше, колкото и малка да бе миниатюрната кухня, едно парченце хартия, на която ясно бе надраскана думата „коса“.

– Какво трябва да означава това? – удиви се кадията.

– Тя е взела пръстена от ръката на Омар, когато той е лежал мъртъв до нея, това е сигурно. Тя знаеше, че ми е известна тайната на пръстена, и че веднага ще отгатна естеството на смъртта, като видя пръстена на нейния пръст. Подозирала е, че ще го отворя и ще намеря бележката. Вероятно преди смъртта е скрила нещо в косите си, което може да ни даде обяснение. Нека потърсим!

Те разхлабиха кока на нейната гъста коса и намериха предположението на Катомбо потвърдено. Едно сгънато парче хартия бе скрито между къдрите. Катомбо го разтвори и зачете:

„До Катомбо!

Аз трябва тази вечер да стана жена на убиеца, после той възнамерява да ме предаде на теб. Аз не мога да живея без честта си и ще умра. Той ще ти изпрати моя труп и ти ще намериш тези думи. Целуни Айша! Сбогом и отмъсти за моята смърт и моята любов!

Зобейде“

Пестникът на Катомбо се сви, а физиономията му потръпна от необузdana ярост.

– Аз ще отида при него и ще го убия!

– От твоята уста говори гневът. Ти забравяш, че не бива да напускаш къщата, и че един хадиф не е тъй лесно да се убие, както някой феллах или арабин от пустинята.

– Защо не? Няколко живота ли има той? Или притежава сърце, в което не може да проникне острие?

– Той е толкова смъртен, колкото всеки друг, но отмъщението ще ти коства и на теб живота. Помисли за жена си и детето си!

Заплашително вдигнатите ръце на Катомбо се отпуснаха.

– Имаш право. Но въпреки това той ще умре, не от куршум и не от ятаган. Той ще умре от същата смърт, която причини на дъщерята на Абдаллах.

Той надяна опасния пръстен на пръста си. Кадията сложи предупредително ръка на рамото му.

– Пророкът казва: „Преди да изречеш една дума, размисли три часа! Преди да подхванеш едно деяние, размисли три пъти по три часа!“ Ти няма да сториш нищо, преди душата ти да е възвърнала своя покой, а очите ти – своята острота. Животът на един владетел е свещен и неприкосновен.

– Не по-свещен и неприкосновен от всеки друг живот. Но не се кахъри за мен! Нурван паша няма да предприеме нищо, което преди туй не е обмислил зряло. Аз трябва да чакам, додето пристигне решението на султана.

– Тогава ще имаш възможност да се упражняваш в търпение. Ще кажеш ли на жена си, че сестра ѝ е починала?

– Да.

– Няма ли да е по-добре да го премълчиш засега?

– Не. Покойната има право на съчувствието на своите близки, а аз зная, че Айша предпочита да знае сестра си мъртва, отколкото в ръцете на този, който е убил техния баща. Хайде, позволи да отида при нея! Лелтак саиде. (Благословена да е нощта ти.) С натъжено сърце напусна той мъртвата, за да подготви живата за болката, която я очакваше при вестта за случилото се...

Дълго време мина без уединеността на Катомбо да бъде нарушена от някое ново събитие и едва след няколко седмици се разбра резултатът от посланието, което както той, така и хадифът бяха изпратили до Константинопол. Той тъкмо си седеше на кефа, когато влезе един слуга и доложи:

– Ефенди, един мъж вънка иска да приказва с теб.

– Кой е той?

– Един капудан от Стамбул.

– Как се казва?

– Фесар Ахмед.

Лицето на Катомбо се смръщи, Фесар Ахмед беше един опърничав подчинен, когото той на няколко пъти бе накарал да почувства остротата на строгата справедливост. В никой случай не беше добър знак, дето султанът бе избрал тъкмо този мъж да предаде неговото решение.

– Пусни го да влезе!

Слугата се подчини на повелята и сега се появи един турчин, чието диво, обрамчено от гъста брада лице не събуждаше никакво доверие. Вместо дълбокия поклон, който дължеше на ранга на един капудан-паша, той просто вдигна десницата до областта на сърцето, пристъпи няколко крачки напред и застана в предизвикателна поза.

– Фесар Ахмед, кой те праща? – запитва Катомбо.

– Двамина: Великия повелител, когото Аллах нарича свой любимец, и капудан-пашата, който е герой като никой преди туй.

– Капудан-пашата? Това съм аз.

– Това ти беше. Сега такъв е Румид паша, който заради теб беше заочен в Измир.

– Аха, Аллах е велик, ала ти и султанът сте още по-велики. Какви са вестите, които ми носиш?

Капуданът бръкна в джоба и измъкна едно малко ковчеже, облечено в сахтиян и обковано по ъглите със злато.

– Повелителят на правоверните ти праща по мен за твоите по-ранни заслуги и за онова, което сега чу за теб, ей това гиздило, Той повелява да си го натъкмиш в мое присъствие, та да мога да потвърдя, че наистина го носиш.

Катомбо отвори ковчежето. То съдържаше онзи страховит накит, чието връчване бе изключително право на султана – един жълт копринен кордон, на който трябваше да се обеси всеки, който го е получил. Катомбо дълго застоя очи върху него и после рече спокойно:

– Покажи ми твоето буюрулду!

– Ти не ми вярваш?

– Трябва ли да се самоубия по думата на един мъж, който не притежава моето доверие? Покажи ми легитимацията си!

Усмивка на гавра мина по лицето на капудана. Той измъкна един пергамент и го показа на Катомбо.

– Ето ти пълномощното от Великия господар!

– То е истинско. Властелинът на всички правоверни притежава необикновена и наистина кралска благодарност! Аллах дано го благослови! Какъв хабер имаш да ми предадеш от новия капудан-паша?

– Имам да ти кажа, че той си е дал голям труд да ти издейства този скъпоценен дар.

– В това съм убеден. Какво ще сториш, ако не взема кордона?

– Султанът прояви милостта да ти го проведи, за да си туриш с него край, а не да бъдеш екзекутиран като обикновен хаймана. Като с такъв трябва да постъпя с тебе, ако не се подчиниш.

– В какво ще се състои постъпката ти?

– Тогава чисто и просто ще ти отсека главата и ще я отнеса на Великия владетел.

– Няма да ти се наложи да го правиш, защото аз ще изпълня повелята на султана точно и буквално, както ми я предаде. Ти каза, че

Повелителят на правоверните ми отрежда да си натъкмя това гиздило, та да можеш да потвърдиш, че наистина го нося?

– Така е.

– Гледай! Аз се подчинявам.

Той взе кордона и си го сложи на врата като вратовръзка.

– Стой! Не така се имаше предвид. Там е прозоречната решетка. Обеси се на нея, а аз ще чакам, додето се уверя, че си мъртъв.

– Тъй ли мислиш? Аз ти се подчиних буквално; повече не можеш да изискваш. Върни се обратно в Стамбул и доложи на двамата си господари, че нося кордона! Моят живот принадлежи на Аллах, но не на султана, а ако съм прегрешил спрямо законите, то нека това го реши не самоубийството или коварното убийство из засада, а едно официално разследване!

– Ти се противиш?

– Противя се.

– Тогава ще ти взема главата.

Той изтегли кривия турски ятаган и пристъпи заплашително.

– Ти? – викна Катомбо презрително.

– Да, аз! Твоята съпротива с нищо няма да ти е полезна, защото аз съм силен и ловък колкото теб, а ти нямаш никакво оръжие.

– Червей! Напусни тази къща, иначе ще изпълня мисията ти спрямо теб самия! Ще ти взема главата и ще я пратя на султана, та да се убеди, че си бил при мене.

– Умри тогава!

Пратеникът замахна за мощен удар, ала Катомбо го изпревари. Той се гмурна под ятагана, изтръгна му го и го сграбчи с левицата за ръката. С едно силно дръпване го завъртя в кръг около себе си... острието проблесна и в следния миг с един-единствен могъщ удар отдели главата от трупа. Глава и тяло паднаха на пода.

Сега Катомбо претърси джобовите на мъртвия. Намери вътре едно писмо на султана, с което онзи уведомяваше хадифа, че в момента на връчването му Нурван паша вече ще е умрял от копринения кордон. Както изглежда, в Кайро значи още никой не знаеше за мисията, която бе имал да изпълни Фесар Ахмед. Нурван се реши бързо. Той беше разполагал с време добре да се подготви за бягството.

Най-напред заключи своите помещения, за да няма никой достъп до тях и с това да не може да се разбере какво се бе случило. После изпрати Айша с малката Зулейка в един паланкин. Един верен слуга ги придружаваше. Разставените във гавази само хвърлиха на носилката

един поглед и я оставиха безпрепятствено да отmine. Сега той се отпра- ви към кадията, който си нямаше понятие за случилото се.

– Идвам да ти кажа сбогом.

Заговореният го погледна изненадано.

– Имаш хабер от султана?

– Да.

– Какво гласи той?

Катомбо разказа откровено всичко. Кадията направи много сериоз- на физиономия.

– Знаеш ли, че съм длъжен да те предам на Великия повелител?

– Ще го сториш ли?

– Ти се изкачи високо и дълбоко се сгромоляса, ала отново ще дос- тигнеш същата висота. Султанът има наследник, а този ми даде особено разпореждане по отношение на теб. Ти ще бъдеш свободен!

– Да, зная, че отново ще стигна висините, и тогава ще мисля за теб като за брат.

– Къде са твоите?

– Вече заминаха. Ще се срещна с тях на едно сигурно място.

– А как се каниш да измамиш гавазите?

– Ще напусна къщата като дервиш.

– Те ще изпитат подозрение, защото знаят, че такъв не е влизал.

Познават ли те по лице?

– Едва ли.

– Тогава ще те снабдя с облеклото на бегач. Аз ще изляза на кон и ти ще ме придружиш.

– В такъв случай ще те помоля по-добре да вземеш носилка, за да мога да изнеса едно друго с нея.

– Както искаш. Аз ще наредя да почистят жилището ти и да махнат трупа.

– Прави каквото ти е угодно!

Половин час по-късно портата бе отворена и пристъпилите гавази съгледаха четирима носачи и двама бегачи. Последните държаха в ръка камшици от хипопотамска кожа, за да проправят с тях път по тесните, оживени сокаци. После Кади башията стъпи в двора. Един роб носеше след него лулата му. Ясно можеше да се види, че в носилката още няма никой. Кадията се качи и носачите уловиха прътите. С бърз ход излязо- ха през портата. Гавазите не бяха отстъпили достатъчно бързо, двамата тичащи отпред в тръс бегачи тутакси се заловиха за служебния си дълг. „Ремалек!“ викна единият и „Шималек!“ – другият, като вдигнаха

камшици. Въпреки службата си застрашените по този начин блюстите-ли на реда незабавно се отдръпнаха и паланкинът изчезна в уличната на-валица. Катомбо се бе изплъзнал...

На другия ден един феллах се яви в хаdifския палат с искането да говори с владетеля. На въпроса на служителите какво има да изложи, той съобщи, че трябвало да предаде едно важно писмо, което не бивало да иде в други ръце, освен в тези на хаdifа. Тъй като бе само един обикновен феллах, не беше допуснат. Напротив, иззега му писмото, след което той незабавно се отдалечи.

Писмото тръгна от ръка на ръка, докато стигна накрая до верния, знатен адрес.

Владетелят на Египет получи плътно запечатания, изготвен от мно-го здрава хартия плик и го отвори.

Той съдържаше един лист, изписан гъсто с толкова фин и ситен по-черк, че трябваше да държи много близо до лицето си и се нуждаеше от доста време, додето съумее да разчете съдържанието. То гласеше следното:

„До тирана на Египет.

Ти уби Саид Абдаллах и Омар Батху, поиска да погубиш и мен и си виновен също за смъртта на Зобейде. Око за око, зъб за зъб! Ти ще ум-реш от същата смърт, от която умря и тя. Тя притежаваше пръстена на своя съсечен съпруг, който съдържаше една фина, сигурно действаща отрова. Тя взе от нея и умря, за да не стане твоя жена. Ти ми проводи нейния труп, на който намерих пръстена. Аз попих с отровата тази хар-тия и пища толкова дребно, та при четенето да я вдъхваш. Твоите часо-ве са преброени, защото никой лекар не е в състояние да ти окаже по-мощ. Ще чезнеш бавно и ще умреш окаяно. Помисли в последния час за делата си и за мен, който знае как да отмъсти за близките си!

Нурван паша“

Тиранът пребледня и се вцепени, загубил ума и дума, от гибелното послание... Зобейде беше отмъстена. Въпреки всички опити да се отсла-би въздействието на отровата, хаdifът умря след броени часове.

Няколко дни по-късно новият капудан-паша получи едно сандъче, изпратено от неизвестна ръка. То криеше главата на капитан Фесар Ах-мед и ковчето с копринения кордон, предназначен за Катомбо...

9. ПОД ЧЕРВЕНИЯ ФЛАГ

Катомбо се бе изплъзнал благополучно към Розета. Средства имаше достатъчно на разположение за всичко необходимо за него и близките му. Той ги подслони на сигурно място и се отправи преоблечен към пристанището, в което лежах на котва кораби от всякакви националности.

Между два тежки високобордни европееца почиваше стройна, построена с остър кил фелука⁷¹. От нея тъкмо се отблъсна една лодка и докара на сушата двама мъже с вид на знатни турци или араби. Те се упътиха навътре в пристанищната част, докато матросът, който ги бе докарал, остана да седи в плавателния съд. Катомбо се поразмая още минута-две наоколо и пристъпи после към него.

– Салам'алейк!

– В'алейк! – отговори мъжът кисело.

Той носеше къси, широки шалвари, от които надничаха голите му прасци, избелял червен елек и вехт фес без пискюл, ала ножът и двата пишова, затъкнати в парцаливия пояс, бяха с отлична изработка.

– От оня кораб ли си? – попита Катомбо.

– Да.

– Той трябва да е превъзходен ветроход. Откъде идвате?

– Аллах бяриф. (Аллах знае.)

– Колко дълго ще останете тук на котва?

– Аллах бяриф. (Аллах знае.)

– И накъде отивате?

– Не чу ли, че това знае Аллах?

– Човече, ти ми харесваш!

– Ти на мен обаче не.

– Защо?

– Защото не знаеш колко е хубаво да оставиш езика си да почива.

– Зная го. Мълчанието е злато, но говоренето носи злато!

Той бръкна в джоба си и му подаде една жълтица. Морякът я грабна чевръсто и я прибра.

– Аз съм се излъгал. Ти много ми харесваш, защото Аллах ти е дал мъдрост и разум.

– Та откъде идвате?

---

71. фелука – малък ветроходен или гребен кораб (Б. а.)

- От Яфа.
- Накъде отивате?
- Към Тунис.
- Колко дълго ще останете тук?
- До утре.
- Аз също съм за Тунис. Ще поговоря с капитана ти. Той къде е?
- На борда.
- Можеш ли да ме закараш дотам?
- Ела!
- Кои бяха двамата мъже, които докара на сушата?
- Кормчията и майстора-платнар.

Катомбо кимна леко, предположението му бе потвърдено. Един кормчия и един майстор-платнар в такова пищно облекло! За какво изобщо се нуждаеше една фелука от майстор-платнар?

Лодката се отблъсна и пристана до кораба.

– Дай ми знак, когато поискаш да дойда да те взема! – рече гребецът и се върна на сушата. Вероятно трябваше да чака там двамата началници.

Катомбо се изкачи по спуснатата бордова стълбичка като мъж, който малко е пребивавал по море. На въпроса си горе бе упътен към каютата. Преди да влезе, той хвърли веднъж по палубата гризлив, изучаващ поглед.

Капитанът беше един шишкав мюсюлманин, който почиваше на килима си и пушеше наргиле. Пролича му, че не му бе приятно безпокойството и появата на един мъж, не принадлежащ към корабния екипаж.

- Кой си ти? – попита грубо.
- Мъж, който търси помощ – поясни Катомбо.
- За каква цел?
- Да се махна от тази страна.
- Искаш да се разкараш или трябва да се разкараш?
- Трябва.
- Машаллах, ти си откровен! Как се казваш?
- Аллах бяриф. (Аллах знае.)
- Аллах е велик, а твоят език е схванат. Не знаеш ли, че не бива да вземам мъж, дете не може да ми каже кой е?
- Зная, но въпреки това ти ще ме вземеш – мен, моята жена и детето ми.
- На борда не са ми притрябвали ни жени, ни деца.

– Знам, но мога да ти платя каквото поискаш.

Тези приказки, види се, не останаха без благоприятен ефект. Капитанът се замисли за известно време и после рече:

– Били ли сте някога вече по море?

– Често.

– Значи не се страхувате нито от вятъра, нито от дъжда?

– Не.

– Също не и от другите там неща?

– Кои имаш предвид?

– Например пиратите, от които в тези води има много.

– Не се страхуваме от тях.

– А-а, голяма ти е устата! Ами ако вземе, че дойде сега „Тигър“? Чувал ли си за него?

Катомбо се ухили.

– Твърде много. Той нищо няма да ни направи.

При тона, с който бяха изговорени тези думи, капитанът погледна внимателно нагоре към него.

– Защо мислиш така?

– Защото ти си точно тъй въоръжен, както той. И той е само една фелука, която, вярно, била досущ така отлично построена като твоята.

В очите на капитана проблесна своего рода разбирателство.

– Накъде искаш да идеш?

– Към Тунис или Алжир, може би ще ти го кажа по време на пътуването.

– Ще трябва много да платиш.

– Може би и нищо. Аз искам да се махна оттук, та дори и да се наложи да плавам със самия „Тигър“.

– Даваш ли петстотин риял абутера⁷²?

– Да.

– Слънцето на твоята страна май е станало твърде жежко за теб. Аз ще ви дам места. Ще излезем в морето утринта по времето на молитвата. Кога искаш да дойдеш на борда?

– Довечера, когато е тъмно.

– Носиш ли оръжия със себе си?

– Да. Те са по-добри от твоите тук.

– Машаллах! Ние ще се опознаем. Аллах да бъде с теб!

С това Катомбо беше освободен и намери при връщането си

---

72. риял абутера – талер с лика на Мария Тереза (Б. а.)

вечерта всичко готово за неговото приемане. Айша и Зулейка бяха подслонени в едно помещение, където екипажът нямаше да им доядва, а на утринта сушата вече лежеше далеч зад фелуката, която се носеше с пълни платна на запад, доказвайки, че е превъзходен ветроход.

През пътуването новодошлият бе имал време да наблюдава противичането на всички събития на борда. Капитанът досега не се бе поинтересувал ни най-малко за кораба и беше останал в каютата, макар отплаването от пристанището всъщност да изискваше неговото присъствие на палубата. Катомбо реши, че капитанът може би беше притежател на кораба, но не и моряк, така че трябваше да разчита на своите хора. Вярно, кормчията се оказа мъж съвсем на място в професията си, а онзи, когото морякът бе окачествил като платнар, можеше съвсем спокойно да е капитан на фелуката. Той командваше плавателния съд по начин, от който си проличаваше в него опитният и дееспособен мъж. На Катомбо направи впечатление, че той не притежаваше чертите на ориенталец, те по-скоро сочеха северен произход. Същият бе случаят и с помощник-кормчията, който се намираще още в юношеската възраст и така приличаше на майстора-платнар, че навяваше предположение за тясно роднинство между двамата.

Платнарят беше стоял на задната палуба. Сега пристъпи към мачтата, на която се облагаше Катомбо. Много вероятно имаше намерение да му разправи някои небивалици.

– Как ти харесва при нас?

– Много добре, сиреч тук горе.

– Какво искаш да кажеш с това?

– Долу в трюма би ми било твърде душно и тягостно. На мястото на капитана аз бих пуснал най-сетне хората да излязат на въздух.

Платнарят го погледна изненадано.

– Какви хора? Ти си шпионирал.

– Не, но аз съм морски човек, а един такъв обикновено може да отличи тигър от заек.

– Претендираш да си морски? Моряк?

– Това е второстепенен въпрос.

– А може би и главният. Откъде предположи, че имаме на борда повече човешко месо, отколкото искаме да се види?

– От конструкцията и такелажата на съда.

– И ако имаш право, какво би сторил?

– Нищо. Аз съм приет от вас като пасажер и знам точно какви задължения имаме едни спрямо други.

– Ами добре. Впрочем ние се отдалечихме достатъчно от, сушата и можем да си покажем боята.

Двете къси заповеди, които даде, бяха мигновено изпълнени. Издърпането на едно въже стигаше, за да се обърне огромният полумесяц, намиращ се под шпирата, от другата му страна се появи рисунката на пират, който размахваше бойна секира с десницата, а с левията издигаше червения флаг, под него бе изписана с едри щрихи думата „Тигър“. По същото време се отвори един от предните люкове и от него изскочи на палубата над двайсет добре въоръжени мъже, чиито черти на лицата показваха, че са школувани в един богат на битки живот.

– Чудесни юначаги! – похвали Катомбо. – Още преди да дойда на борда, знаех, че ще плавам с „Тигър“.

– Каква причина си имал? Искаш да станеш един от нас?

– Възможно.

– Или по-скоро сигурно. Ние не допускаме на борда някой, без той да стане наш. Твоята фигура се харесала на капитана и поради това той се е престорил, сякаш ти разрешава пътуването. Съветвам те да се помириш и доброволно да останеш при нас.

– Като какъв?

– Ще го нагодим според уменията ти. Какво място си заемал на последния си кораб?

Катомбо се ухили.

– Бях майстор-платнар.

– Майстор-платнар? На каква сила си служил?

– На султана.

– На кой кораб?

– „Али Хамед“.

– В такъв случай трябва да си храбър морски вълк. Как така се махна от него и се сдобил с жена и дете?

– Аз съм християнин и съм женен. Защо се оттеглих от турска служба, ще ти разправа някой друг път. Засега искам само да те уверя, че почтено напуснах „Али Хамед“.

– Надявам се. Ако пожелаеш да останеш при мен, това много ще ме радва. Бих имал едно временно място за теб. Моето момче трябва да излезе малко по света. Ще напусне „Тигър“ и ето как ти би могъл да станеш помощник-кормчия. Ако издържиш удовлетворително проверката ми, ще се издигнеш.

– Кой е синът ти?

– Онзи там до кормчията.

– Има ли „Тигър“ някое сигурно място, което може по всяко време неразпознат да акостира?

– Не.

– Ще остана при теб, но само при условие, че подириш едно такова място.

– Ще е трудно да се намери.

– Аз знам едно – един малък усамотен остров, създаден сякаш да направи невидима една фелука.

– Къде?

– Съвсем наблизко. Не е обозначен на никоя карта, но аз бих могъл точно да ти опиша местоположението му.

– Ела тогава в кабината ми, където държа картите си!

Те слязоха. Кабината беше едно малко помещение, не по-голямо от шурманската каюта на бойна фрегата, ала беше бляскаво подредена и съдържаше всевъзможни необходими за морското дело предмети, чиито отлични качества Катомбо веднага забеляза. Корабният платнар взе морските карти под ръка и накара Катомбо да потърси някоя, на която да отбележи с точка споменатия остров.

Още се занимаваха с това, когато един от моряците влезе.

– Какво има? – попита го платнарят.

– Север на изток платно на хоризонта.

– Идвам.

Като стъпиха на палубата, забелязаха в указаната посока една малка бяла точка. Платнарят посегна към далекогледа си и Катомбо също разпъна своя. След няколко мига физиономията му доби напрегнат израз.

– Какво е? – попита платнарят, който искаше да подложи на проверка способностите на запитания.

– Не е боен кораб – отвърна Катомбо.

– Виждаш много остро. Какво е тогава?

– Тримачтов, чудесен ветроход, както изглежда.

– Това ти още не можеш да различиш.

– О, напротив!

– В такъв случай или ти си по-опитен от мен, или тръбата ти е по-добра от моята. Съветваш ли да запазим курса си?

– Не. Корабът дори като търговски съд ни превъзхожда. Колко топа имаме?

– Долу четири и на палубата тези три.

– При това положение те съветвам да обърнеш на изток към юг, за

да се отклоним в запада на сушата отсреща и пред това платно да опишем завой, който ще ни отведе в неговия изток, където ще имаме открито море.

– На акъл не ми идва.

– Защо?

– Защото не е нужно да се страхуваме от някакъв си там търговски съд. Дори да се касаеше за боен кораб, той нямаше да може да предприеме нищо спрямо нас, понеже при всички случаи ще гази по-дълбоко и много ще се пази да ни последва на запад, където лесно може да попадне на опасни плитчини.

– Прави каквото искаш – отвърна Катомбо, свивайки леко рамене.

Той се отправи бавно към помещението, в което бяха настанени Айша и Зулейка. „Тигър“ запази курса си. Чуждото платно се приближаваше все повече и скоро се оказа, че Катомбо бе имал право.

Това бе един дълъг тримачтов кораб със строен корпус и нито с флаг, нито с цвета на някой вимпел оповестяваше своята национална принадлежност.

Платнарят направи угрижена физиономия и нареди внезапно да се обърне директно север на запад. Катомбо долу в трюма нямаше как да не усети по килватера маневрата. Той се качи отново горе, проучи кръгозора и пристъпи после към платнаря.

– Виждаш ли, че не съм се заблудил? Защо искаш да се отклониш от него?

– Той не издига флага си и това естествено ми се струва подозрително. Този кораб има конструкция на фрегата и въпреки това клиперски такелаж, той е най-добрият ветроход, който някога съм виждал. Ако е добре попълнен с екипаж и само четири топа даже да има, не бихме могли да го нападнем.

– Ние не само не можем да го нападнем, ами сме направо изгубени.

– Я гледай, защо?

– Това е „Селим“, на когото никои друг кораб по света не прилича.

– „Селим“, корабът-чудо, който прочутият Нурван паша накарал да построят до подробности по негови собствени чертежи?

– И който се използва като куриерски или транспортен кораб в случаите, когато се изисква най-голяма бързина. Той носи четиринайсет от най-добрите оръдия, които винаги са маскирани, и има на борда си екипаж тъкмо колкото на бойна корвета.

– Откъде ги знаеш тия работи?

– Служил съм на него – отвърна Катомбо след кратко колебание.

– Ти? – попита другият удивено. – Като какъв?

– Като платнар. Нали вече ти го казах.

– Машаллах! Ако това е вярно, ти трябва да си дяволски полезен тип. Какво би сторил, за да му се изплъзнеш?

– На него да се изплъзнеш, е невъзможно. Да беше се вслушал преди малко в съвета ми!

– Ха! Той все пак няма да ни пипне! Аз ще се придържам толкова близо до брега, че изобщо няма да посмее да ни последва.

– Хм-м – ухили се Катомбо. – Това е безполезно начинание. Той няма по-дълбоко газене от нас, защото е шлеповидно построен, и освен това ще ни догони още преди да сме получили брега във видимостта си.

– Ти май добре познаваш тези ширини и „Селим“.

– Действително. Избирай! Имаш само две възможности: или се биеш с него и потъваш, или се предаваш безусловно, без преди туй да си подхванал бой.

– Кулл шетин! (Всички дяволи!) Страшно изкъсо го сечеш! Ще се бия. Ти какво ще правиш? Може би ще поддържаш неутралитет?

– Ще се бия, ако не се намери преди туй някакъв друг изход.

– И какъв?

– Знам ли. Някоя дреболия, която човек изобщо не е отчел, често може да обърне затрудненото положение в благоприятно.

– Ти си куражлия и предпазлив същевременно, аз много добре бих могъл да те използвам. Като доброволец ли искаш да се биеш, или аз да ти отредя място?

– Предпочитам първото.

– Добре, навъртай се тогава край мен!

На тримачтовия трябваше вече да са забелязали, че фелуката опитва да се изплъзне. Последницата от това беше, че внезапно се разгърна цял облак от платна, под които корабът полетя с несравнима бързина. Той с всяка минута идваше все по-близо до „Тигър“, а слънцето още далеч не бе стигнало морската линия, така че пиратът се видя обходен и се насочи с един завой на изток, за да направи опит да отбягва до настъпването на нощта и после в мрака да се отскубне.

Само че това не му се удаде. „Солим“ също обърна и сега издигна турски флаг. По същото време отвори една от оръдейните амбразури, от които досега нищо не се бе различавало, и даде един халосен изстрел в знак, че „Тигър“ трябва да легне в дрейф.

Последният въпреки всичко не се подчини, напротив, допълнително опъна малките топ-платна, така че мачтите му буквално се огъваха

под напора на ветрилата. Той сега се плъзгаше са такава бързина, че освен „Селим“ сигурно на никой друг кораб не би се удало да го настигне. Тримачтовият обаче идваше все по-близо и сега даде боен изстрел. Хората видяха ясно гюллето да танцува по вълните и малко преди ширборда на „Тигър“ да изчезва във водите.

Грохотът на изстрела има за последица, че капитанът излезе от своята каюта. Глъстото му объркано лице беше мъртвешки бледо, а походката му – като на пиян. В треперещата си десница държеше ятаган, а в лявата ръка – запънат пищов. Дали бе в състояние да схване правилно положението, не можеше да се каже, ала той все пак вдигна ръка за заповед.

– Червеният флаг горе! – изломоти. – Отвори оръдейните люкове!

– Ще се вардим да го сторим! – рече платнарят. – С флага не можем да пратим на дъното оня там отсреща, а на един превъзхождащ съд човек не показва на часа кой е.

– Какво ще правиш сега! – попита Катомбо.

– Ще се държа толкова близо до страната му, че неговите гюллета да не могат нищо да ни сторят. Тогава пък той ще получи нашите от такава близост, че непременно трябва да иде на дъното.

– И заедно с него и ние.

– Как тъй?

– Той също има амбразури малко над ватерлинията.

– Не ги виждам.

– Маскирани са като нашите.

– И въпреки туй не мога да постъпя другояче, защото това е единственият път, който ни обещава някакъв успех.

– Капитанът дали ще се съгласи?

– Ха! Кой ще ти го пита. Той пак е пушил опиум и е напълно неспособен. Виж, свлякъл се е там и няма да стане, докато омаята не отmine.

В този миг отново проехтя топовен изстрел. Той беше толкова добре премерен, че разби фалшборда и разпиля по палубата множество дървени отломки. По същото време маскировките по оръдейните амбразури на „Селим“ бяха свалени и сега се оказа, че Катомбо бе имал право.

– Всички дяволи, мискинът добре стреля! – изруга платнарят. – Но след две минути ние ще бъдем борд до борд с него и тогава ще му покажем, че и на нас ни е останало някое и друго гюлле.

– Нищо няма да ни помогне. Ако не искаш да бъдем избесени на голямата рея, лягай в дрейф и се предай!

– Да се предам? Откачил ли си?

– Не, по-скоро добре знам какво те съветвам.

– Но не знаеш, че един пират предпочита да го потопят, отколкото да се предаде.

– И това го знам. Но ако позволиш да преговарям с онези отсреща, то нека ме наръгат, ако не ни пуснат необезпокоявано да отплаваме.

– Ти си перкулясал, а сега няма време за повече приказки. Потърси си някое място за сражаване или скриване, изцяло според хатъра ти!

Той се извърна. „Селим“ беше задминал „Тигър“ с няколко корабни дължини и още веднъж даде сигнала за обръщане в дрейф. Вместо да се подчини на повеления, фелуката се насочи остро към него, за да се озове под борда му. Командващият „Селим“ забеляза маневрата и опита да я предотврати. Неговият импозантен съд се залюля под отката от залпа на оръдията от цялата бордова ширина, които избълваха грохот насам и бяха така добре прицелени, че гюллетата изтрещяха в дървенията на фелуката, а картечът помете палубата по цялото ѝ протежение. Снарядите и откъртените от тях мачтови отломъци причиниха ужасяващо опустошение. Този единствен миг се бе оказал достатъчен да избие или рани повечето от намиращите се на дека. На борда на „Селим“ прозвуча многогласен ликуващ крясък.

Един картечен куршум беше улучил и платнаря, той рухна мъртъв в нозете на Катомбо. Този нямаше време да се занимава с него. Скочи към флаговия пилон и издигна белия флаг. В този миг дойдоха горе онези, които се бяха намигали под палубата. Те видяха какво прави Катомбо, видяха убития платнар и лежащия в безсъзнание на дека тежкоранен капитан и се заблъскаха незабавно към флаговия шок.

– Какви ги вършиш, куче? – ревна един дълъг арабин, вдигайки ханджара. – Ти ще изкупиш предателството със смъртта си!

Катомбо погледна невъзмутимо към тях.

– Назад! – прогърмя той. – Инак всички сме изгубени. „Селим“ за пет минути ще ви накара да заплувате, ако не се предадете!

– А ако се предадем, ще бъдем избесени.

– Аз познавам „Селим“, неговия капитан и моряците му. Те няма да ви сторят нищо, мога да ви дам гаранция!

– Тогава ти вярваме. Нека кормчията поеме командването.

– Не, командването ще поема самият аз, ако наистина трябва да ви спася.

– Стори го тогава! Но си отбележи, че ще те пречукаме, ако не съумееш да удържиш обещанието си.

– Добре! Отивайте при брасовете! Сваляйте платната! Лягаме в

дрейф.

Заповедите му се разнесоха звучно по палубата и бяха бързо изпълнени. Сега хората погледнаха все пак малко удивено към него, защото начинът, по който нареди да се смъкнат ветрилата за дрейф, беше толкова дързък, както никой преди него на „Тигър“ не се бе осмелил.

Гърмежите бяха разбудили и Айша. Тревогата я подтикна да излезе със Зулейка на палубата. Катомбо съгледа дълбоко забулената си жена и тъй като нямаше опасност от залп, махна ѝ да отиде при него.

– Катомбо, ще ни убият ли, или ще ни пленят? – попита тя силно угрижена.

– Нито едно от двете, обична ми женичке!

– Кой е врагът? Не е ли това турският флаг?

– Да. Я погледни внимателно този кораб! Не го ли познаваш вече?

От чист страх тя още не беше огледала съда, сега обаче хвърли един по-остър поглед насреща.

– Възможно ли е! Твоят „Селим“?

– Да. А там горе стои капудан Масур бей, най-добрият ми ученик. Той ми е верен и предан и е толкова кадърен мъж, че новият капудан-паша му е оставил командването на „Селим“.

– А кой е офицерът, дето сега пристъпва към него?

Катомбо направи движение на силна изненада и сложи длан над очите, за да може по-добре да вижда.

– За Бога, това е той, самият той наистина!

– Кой?

– Капудан-пашата, който ме изтика, и на когото дължа жълтия кордон. Той е на борда на „Селим“. Следователно корабът трябва да има някое много важно плаване пред себе си.

– Тогава ние въпреки всичко сме изгубени.

– Не. Корабът е легнал в дрейф като нас и аз мога да разпозная всички мъже, които се намират на палубата. Всички те ще държат за мен, ако трябва да избират между мен и него. Внимавай, решителният миг вече приближава.

Двата кораба се полюляваха един срещу друг по вълните. От „Селим“ бе спусната голямата лодка и попълнена с въоръжени до зъби мъже. Тя се отблъсна и след няколко минути пристана до фелуката. Командваше я първият лейтенант.

Той се изкачи пъргаво с хората си на борда. Те спряха с готови за стрелба оръжия, докато той се отправи веднага към кърмата, където Катомбо го чакаше със спусната капуцина.

– Ти ли си водителят на този кораб?

– Сега да.

– Кой кораб?

Той вече беше видял картината и името при шевена, ала въпреки това трябваше да зададе предписания въпрос.

– „Тигър“.

– Откъде?

– Отвред.

– А-ха! От какъв характер плавателен съд?

– Пират! – отвърна спокойно Катомбо.

– Ти притежаваш много кураж, за да ми го признаеш веднага. Защо не легна в дрейф, когато те подканихме да го сториш?

– Щях да легна незабавно, ала аз не бях този, който бе приканен.

– Ами кой?

– Корабният платнар тук и капитанът там. Единият е мъртъв, а другият ще умре още днес, както изглежда.

– А ти какъв си на кораба?

– Бях само пътник с жената и детето си.

– Ха! И въпреки това си получил командването, макар кормчията още да стои там на мястото си? Твоите думи са лъжа, защото на един пасажер никога не бива предавано командването, толкова по-малко в положението, в което се намирате вие.

– Аз говоря истината и ти казвам даже че ще поема командването и над „Селим“.

– Я киллет ел 'акъл! (Каква глупост!) Аллах ти е отнел мозъка или пък искаш да се правиш на шашав, за да не бъдеш убит. Аз обаче ти казвам, че всички вие ще бъдете обесени, както е вярно...

– Както е вярно, че се казваш Моаб Бен Осман, нали?

– Как, ти знаеш името ми? Как е твоето?

– Каж ми го ти самият!

При тези думи Катомбо отметна капучината назад. Лейтенантът го погледна в откритото сега лице и отскочи шокирано назад.

– Аллах акбар! (Велик е Аллах!) Той взема живота и кара мъртвите отново да възкръсват.

– Значи все още ме помниш?

Лейтенантът се поклони почти доземи и улови ръката на питация, за да я целуне.

– Господарю мой и благодетелю! Ти значи не си умрял?

– Жив съм, както виждаш. И сега може би вече вярваш, че не съм те

излъгал?

– Господарю, вярвам го.

– Какво щеше да правиш с нас?

– Щях да отведа всички ви на борда на „Селим“, а „Тигър“ да попълня временно с мои хора.

– А какво ще правиш сега?

– Каквото ми заповядаш, господарю.

– В такъв случай мога да разчитам на теб?

– На мен и моите мъже, дето стоят там.

– Как са настроени другите на борда на кораба ви?

– Точно като нас.

– Не обичате новия капудан-пеша?

– Не. Аллах не е сложил в сърцето му дара на благодтта, той е жесток и ние сме на мнение, че някой ден ще умре от неестествена смърт.

– Сеща ли се капудан Масур бей още за мен?

– Сеща се и те обича както преди. „Солим“ е твое собствено дело.

Ти го екипира по свое благоволение все с мъже, които ти дължат щастието си. Те скърбяха, когато получиха хабера за твоята смърт, скърцаха зъби, когато твоят приемник се отнасяше с тях като роби и гяури, а сега ще възликуват, когато чуят, че си още жив и искаш да идеш при тях на борда.

– Но капудан-паша няма да ликува. Той ми отне с шмекерия милостта на повелителя и даже докара нещата толкова далеч, че аз получих копринения шнур.

– Машаллах! Тогава постъпи с него както ти е угодно! Ние ще държим за теб.

– Защо се намира той на борда на „Селим“?

– Не зная.

– Накъде ви води плаването?

– И това не зная, защото той държи всичко в тайна.

– Ще го узнаем. Кой ще поеме командването над твоите хора от лодката?

– Ти, господарю.

– В такъв случай го оставям на теб. Да, ще ти предам и нещо повече, защото знам, че мога да ти се доверя напълно.

– В името всички небеса на Мохамед, можеш.

– Чуй тогава какво ще ти кажа. Сега ще гребам сам до „Селим“. Намеря ли приятели, то добре, намеря ли обаче врагове, скачам от борда и плувам обратно към „Тигър“. Ти как ще постъпиш в последния случай?

– Оставам при теб и ставам пират.

– А знаеш ли, че при това положение ще жертваш всичко заради мен?

– Нищо няма да жертвам, защото всичко, което имам и което съм, го дължа на теб.

– Холан, разпреди тогава хората си и нареди да спуснат малката лодка.

Заповедта беше изпълнена. Разтревожената Айша не искаше да пусне съпруга си. Той си даде всички усилия да я успокои, съпроводи я до нейното помещение и слезе после в лодката, в която сам загребва към „Селим“.

Офицерите и матросите на борда му се учудиха немалко, да видят вместо очакваните пленници на борда да се качва само един-единствен мъж, мъж, на когото нито даже чертите на лицето можеха да различат, защото то бе почти изцяло забулено от капуцината.

Един боцман го отведе до високия кварталдек, където капитанът стоеше до капудан-паша, приемника и врага на Катомбо.

Когато този видя закачуления да идва, рече на капитана:

– Тая работа е толкова странна, че аз самият ще водя преговорите.

Капитанът се поклони в знак на съгласие. Катомбо сега приближи и спря в горд стоеж пред пашата, като поздрави само капитана със спуска-не на десница. Всички офицери с изключение на дежурния по палуба пристъпиха насам.

– Саллим я келб! (Поздрави, куче!) – прогърмя пашата.

– Аз поздравих! – прозвуча гордият отговор.

– Този, но не мен и другите!

– В такъв случай поздравявам другите, но теб – не!

Капудан-паша го изгледа кажи-речи сачисан от тая нечувана дързост.

– Я го виж, защо?

– Длъжен съм да поздравя само офицерите на кораба, на който стъпвам, иначе никой друг.

– Значи не знаеш кой съм?

– Аз те познавам.

– И въпреки това ми отказваш смирението, което чакалът дължи на лъва?

– Ти не си лъв, а пззлива хиена, която се гои само с трупове. Но сегиз-тогиз мъртвите се пробуждат, за да удушат грабителите на трупове.

– Куче, какво си позволяваш! Ти си един пират и ще умреш заедно с другите, но твоята смърт ще бъде стократна, по-бавна и по-ужасна от тяхната. Какво носиш и защо идваш сам на борда?

– Нося отмъщение и наказание, а идвам сам, защото не се боя от никого.

– Също и от мен? – попита пашата с ухилване, наподобяващо озъбването на пантера.

– От теб още по-малко отколкото от всеки друг, защото ти си един изкуфял карпуз, който хлапето джурка в ръце.

Тогава пашата изтегли сабята.

– Долу в прахта, инак в следната секунда ще ти взема главата и живота!

– За тая цел се иска някой къде-къде по-различен от теб – прозвуча презрително насреща му.

По същото време Катомбо отметна капуцината назад, така че лицето му ясно можеше да се види, и измъкна сабята си. Капудан-паша отсочи стреснато.

– Нурван паша!

– Да, Нурван паша съм аз! Нурван паша се появи на своя чудесен „Солим“, за да поздрави своите доблестни люде и освободи тях и империята от един предател, който ги третира като кучета и дължи своя ранг единствено на измяна, интриги и лъжи.

Пашата вече се бе окопитил.

– Хванете го и вържете! – повели той. Катомбо се отправи към офицерите.

– Ще го послушате ли, ще плените ли вашия най-добър приятел, вашия баща и благодетел?

Едничкият поглед, който те размениха помежду си, беше достатъчен за пълно разбирателство. Офицерите извадиха оръжията си и пристъпиха до страната на Катомбо.

– Виждаш каква стойност има твоята дума! Ти рече, щял съм да умра от стократна смърт. Аз обаче нямам като теб сърцето на пантера, твоята смърт ще бъде бърза и безболезнена.

Тогава сабята на пашата проблесна за ужасен удар.

– Умри, куче! А после идвате наред и вие другите!

Сабята процепи само въздуха и в същия миг излетя от ръката му през борда. Катомбо беше парирал изкусно удара.

– Почакай още малко, докато приключи разговора си с теб! Ти ми опетни честта и заграби службата, на твоето влияние дължа изпратения

ми от султана копринен кордон. Само че аз не го зачетох. На пратеника ти взех главата, а хадифът очаква смъртта, която дълбае вътрешностите му. И каквото сторих на твоя пратеник, ще постигне и теб. Убиец и изменник, пътувай за пъкъла!

Досущ както бе постъпил с Фесар Ахмед, той улови ръката на пашата, дръпна го в кръг около себе си и размаха острата стомана... една бързолетна светкавица и главата на пашата се търкулна.

Тогава капитанът пристъпи към него.

– Ла иллаха илла 'ллах (Бог е Аллах), а неговият съд е справедлив. Бъди добре дошъл, о, господарю, и постъпи с нас според твоего благоволение!

Катомбо подаде на него и всички ръка.

– Привет, Масур бей! Аз познавам твоята вярност и знам, че мога да разчитам на теб. Привет и на другите! Ще ме признаете ли отново за ваш предводител?

– Признаваме те! – викнаха дружно те.

– Но знаете ли също, че ви очаква смърт, ако султанът се научи за това деяние?

– Господарю, знаем го, но не се страхуваме – отвърна капитанът. – Ти си мъдър и храбър, ние ти предоставяме „Селим“ ведно с нашите съдби и бъдеше.

– Благодаря ви! Никой няма да узнае какво се е случило днес. „Селим“ ще изчезне, и ще се появи на бял свят едва когато Нурван паша стана отново капудан-паша. И тогава аз ще си спомня за вашата вярност и ще ви се отблагодаря. А до онези дни ще ви вода натам, където има битка и победа, за да направя от вас мъже и герои за времената, през които ще бъдат необходими такива. Зашийте мъртвеца в чувал и го спуснете зад борда. Неговата каюта вземам за себе си и преди мен никой не бива да стъпва в нея.

Вестта, че Нурван паша е дошъл на борда и поел командването, предизвика голямо ликуване и сред останалия екипаж и всички ръце се задвижиха с удвоена бързина, когато капитанът заповяда да се издигнат всички флагове и вимпели и корабът да се постави в негова чест в параден вид.

Междувременно Катомбо гребеше към борда на „Тигър“, за да отведе на „Селим“ жената и детето си. Въпреки предварителното му успокоение тя бе брала голям страх по него. Той можеше веднага да отиде при нея, без да се налага първо да дава информация на старши лейтенанта, тъй като този и бездруго бе видял и чул каква радост бе

предизвикала появата на бившия капудан-паша на „Селим“. След като разказа на Айша всичко накратко, той предприе едно внимателно проучване на товара на „Тигър“, фелуката приютяваше голямо богатство от пари и стоки и всъщност той сега имаше правото и властта да присвои всичко. Но вместо да го стори, нареди кормчията и сина на загиналия майстор-платнар да дойдат при него. Двамата не знаеха кого имат пред себе си.

– Кому принадлежи сега по ваше мнение корабът? – попита ги.

– Той принадлежи на „Селим“ – отговори кормчията мрачно. – Какво ще стане сега с нас и що за ликуване беше онова там отсреща?

– Преди малко аз ви се заклех, че няма да ви бъде сторено нищо, а аз имам навика да удържам думата си. „Тигър“ принадлежи на капитана и ще съпроводи „Солим“ като плячка. Товарът обаче ще остане ваша собственост. Старши лейтенантът, който е тук на борда, ще ви отведе до най-близкото пристанище. Разпределете си после богатата по ваше усмотрение, но побързайте, та да не се налага „Селим“ да чака прекалено дълго фелуката!

Двамата мъже бяха изненадани от тази великодушна постъпка и изразиха благодарността си с възторжени слова.

– Корабните документи в каютата ли са? – попита той после.

– Да – отвърна синът на платнаря. – Ние имаме различни документи за различни случаи и тъй като ти се отнесе великодушно с нас, ще ги имаш всичките. Ела с мен долу!

Той го последва. В малкото помещение, в което Катомбо беше говорил с капитана, младият мъж нави килима на руло.

– Тук е тайното скривалище, съдържащо всичко, което властите не е необходимо да знаят. Татко е мъртъв. Аз самият отдавна се каня да поема по друго плаване и не се нуждая от документите, които са скрити тук. Те са твои!

Той избута част от пода и стената и на бял свят се появи една кухня, която освен няколкото пълни кесии, съдържаше и пет-шест пакета документи.

– Парите са ваши – рече Катомбо. – Аз вземам документите.

Той ги прибра и отиде после на палубата, за да осведоми старши лейтенанта за отношението си спрямо фелуката и нейния екипаж. След това нареди да го откарат заедно с жена му и детето на „Селим“, а „Тигър“ издигна платна и се насочи към най-близкия бряг...

10. ПОД ЧЕРНИЯ ФЛАГ

От току-що описаните събития отново бяха минали няколко години. Граф Хоенег отдавна беше освободен чрез дипломатическо посредничество от своята тъмница в Константинопол и се бе върнал в имението си.

С набраздено от тежки грижи чело, той седеше сега в кабинета си и гледаше писмото на една застрахователна компания, което лежеше пред него на масата и имаше следния дословен текст:

„Ваша светлост!

Ние се виждаме в невъзможност да проявим интерес към Вашето предложение относно заемането ни със застраховката на Вашите кораби и плаващи стоки. Причината за отказа ни се крие в необичайно високия риск от загуба, несъответстващ на никаква застрахователна такса. Ние не можем да се освободим от опасението, че в случай на съгласие от наша страна няма да споделим съдбата на различните компании, доведени от деловите връзки с Вас до ръба на банкрута. В деня, в който получим достоверно съобщение, че на занаята на Черния капитан е сложен край, ние с удоволствие ще се предоставим на Вашите услуги.“

Графът сложи писмото настрана с горчиво изсмиване. Черният капитан и отново Черният капитан! Какви щети беше причинил вече този злокобен човек на къщата „Хоенег“! Вече десет кораба на норландската колониална компания бяха нападнати и плячкосани ведно с ценния си товар. И нямаше никакъв изглед да бъдат прекратени деянията на опасния пират.

Норланд беше насочила своето внимание към приходите от отвъдморски колонии и по почин на граф Хоенег – в тези неща той притежаваше особена далновидност – се бе сформирала компания, която бе предоставила средствата за закупуване и експлоатация на презморския имот. Графът беше участвал в учредяването със своето незначително състояние и чрез хитри машинации бе съумял полека-лека да събере в свои ръце почти всички дялове на компанията. Печалбата, вливаща се в джоба на Хоенег от това доходоносно предприятие, възлизаше на милиони. Всемогъщият граф владееше кажи-речи цялата норландска търговия по море, а корабите, които се намираха по вода и носеха флага на тази страна, пътуваха в по-голямата си част по поръчения и сметка на графа.

Но ето че се появи – отначало мъгляв, после все по-определен – странен слух. Посред най-дълбок мир Турция бе получила „обявяване на война“, подписано от „Черния капитан“. Съответните учреждения изпървом се изсмяха, ала смехът скоро щеше да секне. Само след няколко дни пристигна съобщение, възвестяващо потъването на турски търговски кораб. Той бил нападат в открито море от една малка фелука и след кратка отбрана превзет. Каперът откарал плячката близо до брега, където екипажът на търговския съд бил спуснат в лодки. После, още край брега, плякосаният кораб бил потопен заедно с товара.

Това бе началото на една водена с безпримерна дързост от страна на капера морска война. Портата полагаше всички усилия да се справи с този опасен враг, ала напразно. Какво помагаше, че корабите се осмеляваха вече само въоръжени да излизат в открито море. „Тигър“ им показваше, че ги превъзхожда във всяко отношение. Съобщенията за каперирани и потопени кораби се увеличаваха, да, създаваше се впечатление, като че мистериозният враг притежава дарбата да се появява на две, три места едновременно – така невероятно бърз бе в движенията си.

В Стамбул още умуваха какви мерки да вземат срещу „Тигър“, когато пристигна нова лоша вест. Една бойна корвета с двадесет и пет оръдия бе пратена на дъното от „Тигър“. По този път той бе описан не като фелука, а като тримачтова фрегата с клиперски такелаж – доказателство, че при „Тигър“ не се касае за един, а поне за два, ако не и за повече кораби.

Работата започваше да става сериозна и беше време да се сложи край на занаята на капера. Защото новините за събитията започнаха да се разпространяват в чужбина, макар Портата от съображение своя престиж всячески да се стараеше възможно най-малко да ги оставя да се процеждат. Цяла една флота потегли да лови Черния капитан, ала се върна с неизпълнена задача. Пиратът беше подушил работата и се бе оттеглил – къде, това така си и остана тайна. Той трябва да разполагаше с някое отлично убежище, осигуряващо му всички необходими средства, така че да е напълно независим от външния свят.

Също над личността „Черния капитан“ витаеше изпълнен с тайнственост мрак. Никой не можеше да каже кой беше той в действителност. Да, никой не можеше да се похвали, че се е виждал лице в лице с него. Мнозина твърдяха, че бил по херкулесовски сложен негър, други се изсмиваха над това и казваха, само един европеец можел да разполага с мореплавателските знания, които „Черния“ вадеше на бял свят, не липсваха обаче и суевърни морски труженици, които считаха капитана на

„Тигър“ за самия Сатана.

Иначе цареше само настроение на признание, що се отнася до неговата храброст и рицарство. „Черния“ беше единственият капер, който не проливаше човешка кръв. Той показваше съвсем честно своя черен флаг и приближаваше, без един изстрел да даде. Отбраняваше ли се противникът, то той употребяваше действително оръжията си, предадеше ли се обаче, не му се случваше никаква беда. „Тигър“ го вземаше на буксир до най-близкия бряг и екипажът получаваше необходимите средства, за да се прибере в родината. Разказваха се дори няколко случая, в които Черния капитан можел да вземе на абордаж дадения кораб, ала се отказвал, за да съхрани живота на хората, и оставял плячката да отплава, разбира се, само за да я получи по-късно чрез хитрост в ръцете си.

Повече от година продължи тази най-странна от всички морски войни. Черния капитан старателно се въздържаше от всяко враждебно действие срещу друга сила, така че никоя държава не се виждаше принудена да се намеси някак. Затова толкова по-изненадани бяха хората, когато внезапно полетя по света новината, че „Черният“ бил каперирал два кораба на норландската колониална компания. Удивлението стана още по-голямо, когато застрахователната компания, имаща задължението да компенсира щетите, бе обезщетена до последния хелер от Черния капитан, но с изричното изискване да не сключва занапред никакъв застрахователен договор с колониалната компания. Всеки кораб на това ръководено от граф Хоенег предприятие, който срещнел, бил изгубен.

Работата бързо се разнесе и последицата бе, че застрахователните компании, към които графът се обръщаше, една след друга отказваха да сключват сделки с него. Хоенег направи отчаяни усилия да получи помощта на Англия, тъй като съзнаваше, че Норланд, чиято най-слаба страна бе марината, не можеше да излезе насреща на този ужасен противник. Но Англия отклони със съжалително вдигане на рамене. Тя отдавна гледаше със завист на процъфтяващата колония и посрещаше с тайно задоволство всяко отслабване на норландската търговия по море.

Ето как графът се видя принуден да разчита единствено на себе си и на своя интелект. Неговата компания бе регистрирала вече загубата на десет кораба. Какво да прави? Да се откаже от това доходоносно предприятие заради един-единствен човек? Смехотворно! Тук все пак трябваше да се намери някакъв изход! И той действително се намери. Хоенег тайно сключи договори с притежателите на няколко зюдерландски кораба. Отсега нататък те щяха да плават за сметка на норландската колониална компания. Черният капитан очевидно бе хвърлил око само на

норландските кораби. Нека си хвърля! Щетите, произлезли от конфискацията на неговите норландски кораби, щяха богато да се компенсират от печалбите, които щеше да извлече от плаванията на зюдерландските кораби...

Така стояха нещата, когато пристигна писмото на застрахователната компания. Това беше последният безуспешен опит, предприет от графа в това отношение. Той замислено подпря глава с ръце. Кой, по дяволите, беше тоя тайнствен Черен капитан? И кого целеше да засегне работата, Норланд или само неговата собствена персона? Почти се създаваше впечатление, че са се прицелили в самия него. Защото на няколко пъти се бе случвало, че неговите съдружници, участващи – макар и с далеч по-малки суми – в презморското предприятие, бяха компенсирани от трета, неизвестна ръка за загубите, претърпени от конфискацията на корабите. Единственият потърпевш следователно бе само той! Но кой от тези, които бе превърнал в свои врагове, можеше да притежава властта, упражнявана от Черния капитан? Започна да прехвърля в мислите си всички онези, с които бе кръстосал враждебно пътища, ала ни един-единичък не отговаряше на способностите, демонстрирани от Черният капитан. Работата засега все още бе загадка, чието разрешаване трябваше да предостави на бъдещето.

Графът беше смутен в мислите си от влезлия слуга.

– Милостиви господарю, капитанът на „Чайка“ моли да бъде приет.

Графът подскочи с вик на радост.

– Капитанът на „Чайка“? Не го очаквах толкова скоро. Пусни го да влезе!

Слугата се отстри и един висок мъж, в когото от пръв поглед си личеше морякът прекрачи прага.

– Добре дошъл, капитан Хофман! – посрещна го графът. – Вече се върнахте от пътуването?

– Ай, ай, хер граф! Вчера пристанях с моята „Чайка“.

– Благополучно ли беше плаването?

– Не, Ваша светлост!

Това „не“ беше речено с такова силно натъртване, че Хоенег го погледна удивено.

– Какво искате да кажете? Да не би корабът ви да е претърпял морска авария и сега се нуждае от поправка?

– Не, „Чайка“ пристигна в добро състояние.

– Бе, ама вади си най-сетне езика, де! Какво нещастие ви сполетя?

– Товарът е изгубен.

Графът преbledня. Шокиращата новина така го удари в краката, че трябваше да седне.

– Изгубен! – прогъгна. – Аз... аз не ви разбирам. Какво... какво искате да кажете с това?

Капитанът го погледна с израз на съчувствие.

– Черният капитан реквизира вашия фрахт.

Известно време бе тихо между двамата. Графът първо трябваше вътрешно да асимилира значението на тези думи.

– Черният капитан! Все отново Черният капитан! – промълви сетне той мъчително. – Но как е възможно? Как е могъл да знае, че се намирате в моя служба?

– Тук ме питате прекалено много, хер граф! Нямам си никакво понятие. Работата все пак беше грижливо държана в тайна.

– Този мерзавец! Той значи дръзва да напада и зюдерландските кораби! Разказвайте!

– Въжето скоро ще бъде достатъчно развито. „Чайка“ беше стигнала ширината на Азорите, когато бе съобщено за един голям тримачтов, който плаваше с една направо чудовищна бързина по килватера ни. Още никога не ме е подслонявал кораб, развиващ подобна скорост. Когато наближи, можех да различа през тръбата цвета на платната. Бяха черни. Аз естествено веднага предугадах къде съм. Такъв бърз кораб с черни платна притежавал Черният капитан. Но това познание не ми отне хладнокръвието, понеже беше известно, че той напада само турски и норландски кораби. Та указах значи спокойно на кормчията да спазва досегашния курс. В противен случай щях да възбудя подозрението на капера. С напрежение наблюдавах неговото бързо приближаване. Когато бе отдалечен само на една морска миля, даде с изстрел заповед да легна в дрейф. Аз се подчиних и...

– Не бивало е да го вършите! Трябваше да направите опит да се отскубнете.

Капитанът се ухили с превъзходство.

– Да ме прощавате, хер графе, ама не ги разбирате вие тези работи. За отскубване на можеше и да се мисли. Вие именно не познавате Черния капитан.

– Но сте можел да се отбранявате.

– Наистина ли го мислите? Дори „Чайка“ да беше въоръжена с оръдия, пак нямаше да може да се мери с големия тримачтов. Не, Ваша светлост, моят начин на действие беше единственият правилен.

– Разказвайте по-нататък!

– През тръбата не забелязах жива душа на борда, един-едничък мъж висеше на бакбордните ванти. И ето че като под магически удар паднаха всички ветрила и тримачтовият описа около нас елегантна дъга.

„Кораб, ахой! Какъв съд?“ – викна към нас мъжът от бакбордните ванти.

„Бриг «Чайка», капитан Хофман“ – дадох аз за отговор.

„Тук «Тигър» на Черния капитан! Елате веднага на борда!“ Как трябваше да постъпя, хер графе? Пред лицето на двайсет оръдейни амбразури да откажа да се подчиня на заповедта? Сметнах го за напълно изключено. Та наредих значи да спуснат лодката и след пет минути стоях на борда на капера. Все още не виждах хора по палубата с изключение мъжа от вантите, който междуременно бе слязъл и сега тръгна към мен. Беше облечен изцяло в черно и носеше на лицето си също такава маска, така че чертите му не можеха да се разпознаят. Той не ме остави задълго в неяснота относно онова, което искаше от мен.

„Вие сте нает от норландската колониална компания, хер капитан? Не отричайте, аз съм точно осведомен. Ще ми е жал, ако бъда принуден да стъпя на вашия кораб.“ „Какво желаете от мен?“ „Желята пратката на тази компания, която сте натоварил.“ „С какво право си позволявате...“ „С правото на по-силния – прекъсна ме той. – Капитане, ще бъда откровен с вас. Аз не съм враг на Зюдерланд и нито враг на Норланд, а воювам с граф фон Хоенег, в чиято гибел съм се заклел...“

– Стой! – извика графът, който бе слушал с израз на крайно напрежение. – Не попитахте ли мъжа как се е стигнало дотам, че да се държи като мой враг?

– Аз действително му поставих един въпрос за това отношение, ала той се направи, че не го е чул. Но позволете да разкажа нататък!... Аз естествено повдигнах протест срещу всяка употреба на сила. „Черният“ ме остави спокойно да се изкажа, но когато свърших, рече: „Хер капитан, вие стоите понастоящем в служба на Норланд и поради това би трябвало да ви третирам като мой враг. Но аз ще проявя готовност да пощадя кораба ви, при условие че ми предадете стоката си. В този случай никое от моите момчета няма да стъпи на вашия съд. Противопоставите ли се обаче на желанието ми, което не бих искал, ще бъда принуден с оръжие в ръка да предам емфаза на думите си. Значи размислете и решавайте бързо!“ Ваша светлост, вие вероятно ще съумеете да се поставите в моето положение. За мен имаше само един избор, а именно да отстъпя пред силата. Ето как не му мислих дълго, а дадох необходимите заповеди. След няколко минути лежахме борд до борд и моят екипаж се

труди в продължение на десет часа с пот на челото да намести нашия товар в трюма на капера. През туй време мъжете от командата на „Тигър“ стояха край нас с извадени пищови, готови при най-малкия признак на съпротива да загърмят. Но да скъся нещата! Преди да напусна вражеския кораб, „Черният“ пристъпи към мен. „Хер капитан – каза със спокоен, почти приятелски тон – този път пощадиш кораба ви. Но за в бъдеще се пазете да се грижите за гешефтите на граф Хоенег! Аз не го желая, разбирате ли? И за да можете да се оправдаете, ще ви помоля да му предадете едно послание.“ И той ми връчи ей това писмо.

Графът огледа любопитно „посланието“, което капитанът сложи в ръцете му. Дали съдържаше то разрешението на загадката и даваше ли разяснение относно личността на „Черния“?

– Благодаря ви, хер капитан. Вашата вест беше лоша, но признавам, че другояче не сте могъл да постъпите. А сега ме оставете сам! Трябва да обмисля нещата на спокойствие.

Капитанът напусна с кратък поздрав стаята, а Хоенег зае място край писалището си. Известно време държа писмото в ръка, сякаш се страхуваше да го отвори. После грабна с отривисто движение ножа за хартия, за да отстрани обвивката.

Посланието съдържаха малко, с енергично изписани букви думи, ала графът като че се нуждаеше от цяла вечност, докато схване смисъла им. Дълго време се визира отнесено в листа в ръцете си. Най-сетне го сложи на масата. Беше станал много блед и едри капки пот оросяваха челото му. Затвори очи и главата му клюмна като под тежък товар върху гърдите. За какво мислеше? Сенки от миналото, които отдавна беше забравил, ли се появяваха, за да го измъчват? Или чуваше Ангелът на отмъщението да приближава с прокрадващи стъпки и да спира пред неговата врата, готов всеки миг да влезе?

Писмото, предизвикало такава обърканост у Хоенег, гласеше следното:

„Ти ми ограби Лилга, която бе вярна на моята душа. Затова ти вземам богатството, с което е свързано сърцето ти, и на което се крепи властта ти. Няма да отдъхна и си почина, докато не те видя в нозете си.

Катомбо, Черният капитан“

11. СИНЪТ НА КОВАЧА

По широкото шосе, водещо през селото за Фюрстенберг, столицата на Норланд, крачеше един млад мъж.

Той едва ли беше на повече от двадесет и две години, но в цялото му същество бе залегнал израз на зрелост. Неговата висока и силна фигура, увереността на движенията му и красивите и мъжествени черти на облъхнатото от руменината на здравето лице можеха определено да създават само приятно впечатление. Дори малката, добре поддържана брадичка тук сякаш бе необходима за цялостния ефект. Той носеше добър костюм, подчертаващ още повече гъвкавостта на цялата снага.

От двете страни, полускрити зад сенчести предни градини или претенциозно пристъпили до шосето, се нижеха вила до вила. Помежду им, силно открояваща се от техния стил, се издигаше една окадена до черно къщичка, която чрез високия комин, монтираната над вратата козирка и няколко специфични съоръжения ясно се легитимираше като ковачница. Пред портата за колите бе спряло едно леко купе. Задната му ос бе строшена, а до запотения впряг стоеше лакей в богата ливрея и се мъчеше да успокои животните.

Пасажерите бяха слезли. Те бяха един господин и една дама. Господинът вероятно бе започнал двайсет и три години и притежаваше онази външност, която може да се придобие само във висшите кръгове. Но още от пръв поглед си личеше, че гордостта и високомерието при него са достигнали значително развитие. Дамата се носеше според кройката на голямата мода. Тя беше някъде към седемнайсетте, но нейните сигурни маниери ѝ придаваха повече години. Още по детински меките, очарователни черти позволяваха да се отгатне, че прелестната пъпка ще разцъфне до роза със съвършена красота, към която не всеки щеше да може да протегне ръка. Страните ѝ сега бяха бледи като след преживян страх. В големите сини очи още проблесваше влагата на уплаха, но гласът ѝ звучеше меко и спокойно.

– Нямайте грижа, хер графе! Аз се чувствах посред опасността под сигурната закрила на един рицар, чийто ранг само е достатъчен да събуди най-голямо доверие.

Господинът се поклони благодарствено, но погледът му се спря неуверено и изпитателно върху нейното лице. Истина ли бе това, което каза, или тя въпреки своята младост вече бе усвоила онзи тънък сарказъм,

за който е лесно да изрази укора само като лек намек? Тя го гледаше открито в преждевремененно ухабеното лице, а около малката ѝ уста играеше една почти присмехулна усмивчица. Той се реши на лека защита.

– Един истински рицар разчита само на себе си и е винаги безукорен. Но когато се осланя на качествата на неразумни и зле възпитани същества, като тези два арапа, то действително може да изпадне в неловкото положение да се надява на опрощение.

– Скъпи ми графе, вие много вероятно имате по-меродавна преценка от моя началник на конюшните, който твърди, че враните жребци притежавали отлична школовка. Той само ме помоли да взема друга карета и на него да предоставя карането. Впрочем, инцидентът беше повече развеселяващ, отколкото опасен, и дори лошата страна, да не намерим ковача, си има приятната последица да ме предостави по-дълго на услугите на моя благороден рицар.

Очите му отново добиха онзи изпитателен поглед. Не целяха ли думите ѝ да го накарат да схване превъзходството на оня коняр? В такъв случай нежното женско създание пред него действително бе по-съзряло, отколкото бе предполагал. Край външните ъгълчета на очите му се очертаха няколко бръчици, когато продължи:

– Де да можеха тези услуги да са с вечна продължителност, милостива моя принцесо! Но хората ще се безпокоят за Ваше височество. Аз трябва да оставя каретата тук и да наема някоя друга.

Той се обърна към жената на отсъстващия ковач, която бе стояла досега на входа.

– Значи нямате никой, който би могъл да се заеме с незабавната поправка?

– Не. Чиракът няма да съумее да се справи.

– Има ли наблизно някоя прилична кола, която човек може да наеме?

– Действително. Но... дал Бог добро, хер доктор! – прекъсна се тя.

– Чудесно време за разходка! Нали?

Тези думи бяха отправени към междувременно приближилия пешеходец, който бе възнамерявал, поздравявайки, да отmine, но сега пристъпи по-близо като свали шапка. Жената му протегна ръка наполовина свойски, наполовина почтително.

– Хер кръщелникът може би искаше да подmine?

– За да не ви обезпокоя.

– Обезпокоите? Напротив! На каретата на дамата и господина се е строшила оста; мъжът ми отсъства, а до ковачницата на вашия баща е твърде далеч. Летовникът отсреща, англичанинът, не заема на никого

екипажа си освен на хер доктора. Ето как хер кръщелникът би могъл тук да помогне, ако пожелае да прояви добрината.

– Моят приятел лорд Хейлинбрук за съжаление замина за града, срещнах го по път. А наблизно няма откъде да се намери кола. Но ако хер графът – той се поклони учтиво, но съдържано на младия мъж – позволи, аз за кратко време ще възстановя годността на каретата. Има ли огнището огън?

– Да, необходим е на чирака за направата на клинци.

– Нека тогава фрау кръстницата се погрижи междуременно за удобството на дамата и господина. Аз веднага ще се заловя за работа.

Той влезе в ковачницата, свали редингота, запретна ръкавите и препа са висящата там кожена престилка на майстора. След като бе разпа лил огъня както подобава, прегледа повредената част на каретата.

– След половин час дамата и господинът ще могат да пътуват – гла сеше преценката му.

Господинът и дамата бяха следили с удивление хода на събитията. Наистина ли бе в състояние този толкова знатно изглеждащ мъж, носещ докторска титла, да поправи счупената калясна ос? Жената на ковача го бе нарекла кръщелник, той едва ли значи можеше да е от благороден произход и все пак се нарече приятел на лорд Хейлинбрук, странящият от хората англичанин, който, като пълномощник на своята кралица, имаше достъп до Двора. Това бе една загадка, с която, изглежда, преди всичко дамата се занимаваше.

Тя наблюдаваше внимателно всяко негово движение и направи констатацията, че той очевидно притежаваше необикновена физическа сила. Конете бяха в миг разпрегнати и той повдигна и избута каретата, ся каш имаше в ръцете си детска играчка. После от ковачницата закънтяха тежките удари на чука и през входа се разхвърчаха искри на улицата.

Фрау майсторшата беше сложила пред къщата една масичка с два стола, на които се настаняха дамата и господина.

– Как се нарича господинът, който по странен начин е лекар и ко вач по същото време? – попита дамата.

– Лекар? Не, той не е такъв, а доктор по правните науки – отговори запитаната с видима гордост.

– Каква служба заема?

– Никаква. Той не го смята за необходимо и казва, че щяло да му пречи на по-нататъшното учение. Той е синът на придворния ковач Брандауер, а аз и херцогът сме му кръстници.

– Аха, обичайната просия за кръщение, на която човек за жалост

толкова често е изложен! – рече младият мъж неуважително.

Лицето на ковашката жена леко се изчерви.

– Смя ли да попитам кой е господинът?

– Аз съм граф Хоенег. Тази дама е принцеса Аста от Зюдерланд.

Той, види се, бе възнамерявал да направи впечатление с това предстване, ала се бе излъгал, защото жената не се стресна ни най-малко, а се обърна с радостно изненадана физиономия към принцесата.

– Чудесно е, Ваше височество, дето ви виждам най-сетне! Хер кръщелникът ни разправя все такива добри неща за вас и вашия баща, князът. Той има много остро око за политиката и навярно би бил в Двора на своето място. Негово сиятелство много често се отбива в ковачницата и винаги го кани да постъпи на дворцова служба, ала той никога не пожелава.

– Значи младият хер доктор ме познава?

– Не, той все още не е виждал Ваше височество. Но хер графа тук той познава.

– Нима и за мен е говорил? – попита онзи с едно пренебрежително забавление.

– Много често.

– Но все само добро, както мога да очаквам?

Тя се поколеба за миг, после отвърна:

– Да, добро, защото е разправял, че старият граф Хоенег, вашият баща, ще стане един ден наш херцог, когато сегашният, който е бездетен, се помине. Но все пак трябва да ви кажа, че кръщенето на беше просия. Херцогът сам го предложи и придворният ковач трябваше да се подчини. Но той настоя да участвам в обряда и аз и височайшият господар го прие като съвсем редно. Нашият суверен си е именно много мил мъж, който желае само добро на своите поданици и гледа на тях като на свои деца. Да даде Господ, по-късно да не стане другояче!

Графът изглеждаше готов за някоя остра приказка, ала се сдържа, тъй като към ковачницата приближаваше една необикновена фигура.

Беше жена. Вървеше боса и носеше пола с крещящ червен цвят. На раменете си имаше жълто, доста замърсено наметало. Около главата бе увила като тюрбан синя кърпа. Цветът на лицето, на което един изшилен нос тронуваше над островърхата брадичка, беше тъмнокафяв. Като норландка човек би трябвало да я оцени на над петдесетгодишна. Но тя явно бе циганка и тъй като жените от това племе бързо се състаряват, то, вероятно, още не беше достигнала тази възраст.

При вида на графа не показа никакво смущение. Измервайки него и

другите с остър поглед, тя поздрави с едно почти гордо движение на ръката и попита:

– Няма ли златният господин някой малък дар останал за Лилга, циганката?

Той отметна ядосано глава.

– Върви си! Просенето тук е забранено.

Тя пристъпи една крачка по-близо и задълба погледа на своите големи, тъмни очи в лицето му.

– Как? Господинът ми казва да си вървя? Нямахте ли време, когато Лилга, ваджината на своето племе, дори за графа бе добре дошла? Аз познавам вашето лице и вашите студени очи, които могат само на високомерието да дават живот. Вие сте синът на граф и се домогвате до скиптъра и короната. Но вие отблъснахте дзингарата и ето как началото ви ще бъде, наистина, като стъпката на слон, която всичко размазва, ала краят ви ще бъде като смъртта на изтощения от преследване дивеч, който умира в мрачния гъсталак – самотен, изоставен, с изтичаща кръв.

Тя се беше изпънала нависоко, колкото позволяваше снагата ѝ, и държеше десницата си заклинателно издигната. Очите ѝ светеха, думите звучаха съскащо през зъбите с цвят на слонова кост, проблясващи между тънките устни. При цялата си сегашна грозота тя навяваше предположението, че по-рано е била красиво момиче.

Графът беше скочил. Неговите очи също мятаха мълнии. Обладан от ярост, той я сграбчи за ръката.

– Жено, вещице, трябва ли да те размажа?

Принцесата също се бе надигнала. Нейният мек, озадачен поглед срещна очите му. Той си дръпна ръката от циганката и се обърна към жената на ковача.

– Изпратете незабавно чирака до полицията! Тази скитница ще бъде арестувана!

В този миг доктор Брандауер излезе от ковачницата с големия ковашки чук в ръка. Циганката го погледна. Очите ѝ бяха придобили сякаш трикратна острота, а по възбуденото лице плъзна трепет на изненада. С две бързи крачки застана пред него.

– Вие сте Макс, синът на дворецовия ковач?

– Да – отвърна той учуден.

– Аз съм Лилга, дзингаритата.

– Лилга? Възможно ли е? – възкликна и радостна изненада озари лицето му. – Най-сетне, най-сетне се изпълни желанието ни. Трябва да дойдете с мен при татко!

– Лилга не може да ви последва.

– Защо не?

– Защото ще бъде арестувана.

– По каква причина?

– Понеже си позволи да надникне в бъдещето на височайшия господар там.

– Господарят няма да нареди да ви задържат. Вие ще тръгнете с мен!

Тези думи бяха изречени с категоричност, от която графът се почувства оскърбен.

– Охо! – рече той. – Аз заповядах задържането и ще съумея да си издействам подчинение.

Полюлявайки тежкия железен чук като перо в ръката си, Брандауер го погледна усмихнато в лицето.

– Хер граф, моля ви най-покорно да освободите тази жена.

– Нямам причина да оттегля заповедта си.

– Аз ви моля от учтивост за нещо, за което не е необходимо да умолявам. Тук никой не е длъжен да се подчинява на вашите заповеди. Ние не се числим нито към полицията, нито към вашата прислуга, а Лилга стои под моята специална закрила. Аз се съгласих да ви окажа помощ. Искате да ме принудите да ви лиша от нея, без да довърша поправката?

– Ще се обслужим с друга кола.

Тогава принцесата пристъпи към Брандауер.

– Хер доктор, довършете започнатото! Аста от Зюдерланд ви моли за това.

Една светкавица проблесна от очите му към нея.

– Ваше височество, това желание за мен е заповед! Аз иначе не допускам да ми заповядват, ала от такава уста е достатъчна една дума, за да ме превърне в смирен слуга. Лилга, иди в стаята и почакай, докато свърша!

Тя поклати глава и се взря в него с поглед, който странно блестеше между благосклонността и покорството.

– Народът на боанжарите и ломбардците е напуснал Индия, защото Бование, богинята, така му е повелила. Той се скита по чужди страни и няма да има ни покой, ни отдих, докато не бъде намерена магическата постройка, при която ще се събере, за да господства над земята. Лилга е дъщеря на своето племе, тя няма право да почива, когато духът я тласка. Тя трябва да тръгне, но вие ще я видите отново, още преди слънцето да е залязло три пъти. Дайте ми ръката си!

Тя взе десницата му, но едва й хвърли един кратък поглед. Очите й потърсиха далечината и се приковаха там с израз, сякаш пред тях се разтвориха дверите на бъдещето. После го погледна твърдо в изпълненото с очакване, усмихнато лице.

– Духът е всезнаещ, а окоето на човека е слабо. Но когато духът го подсили, тогава пред него се откриват неща, които то иначе не е в състояние да съгледа. Вие не вярвате на това, което Лилга казва, и въпреки всичко то ще се изпълни. Вашата ръка е силна, размахва чука. Тя се нуждае от тази сила, за да държи по-късно скиптър. Скиптър и чук ще бъде лозунгът на вашия живот. Вие ще сеете любов и ще жънете вражда, но пестникът ви ще се стоварва като чук върху главите на вашите врагове, а до вас...

Тя спря внезапно по средата като под въздействие на някакво неочаквано лице и улови после с бързо движение ръката на принцесата, която бе останала наблизо. След това продължи с предишния тон:

– До вас виждам ангела на вашия живот, когото сте намерил, когато сте държал чука, и който ще ви остане верен, когато носите скиптър. По-късно ще съзнаете, че Лилга е предвещавала истината!

Тя пусна ръцете на двамата, обърна се и с няколко бързи крачки изчезна по пътеката, която водеше между ковачницата и най-близката дача на открито...

Беше вечерта на същия ден. Макс Брандауер седеше в помещението на дворцовата ковачница, което родителите му бяха предоставили за учебна стая, и опитваше да съсредоточи мислите върху една военна научна статия. Не му се удаваше, понеже те все се връщаха към днешната среща.

На първо място приковаваше неговото внимание появата на циганката. С нейното име се свързваха спомените, водещи назад до първите дни на неговото детство. Той я беше видял един-единствен път като петгодишно хлапе. Тогава тя се бе намирала във възрастта на сиромашкото лято и все пак още си беше една привлекателна личност. Внезапно тя изчезна също така бързо и неочаквано, както беше дошла, а после родителите му я бяха чакали с копнеж години наред. Днес тя отново се бе появила. Дали по маловажни причини, или за разрешаване загадките, свързани с по-раншната ѝ поява? Кой можеше да го знае?

Той беше разказал на родителите си за срещата и получил от майката мек укор, че отново е изтървал Лилга из очи. Бащата обаче беше останал спокоен с твърдото убеждение:

– Тя сигурно ще дойде, ако наистина е била тя.

Редом с фигурата на прорицателката пред духовните очи на Макс Брандауер се възправяше като ефирна, бляскава картина обликът на принцесата. Той още не беше изпитвал сладките, ощастливяващи пориви на любовта. Следователно му липсваше мерило за прекрасното настроение, в което се чувстваше преминал от късо време насам.

Долу в работилницата ударите на чуковете отдавна бяха, заглъхнали и тримата калфи седяха пред вратата след взетата вечеря, за да побърбят за този и онзи и пушат лулите си. В близост се бяха наместили върху катурнати колела от каруци двамата чираци с похвалното намерение да дочуят колкото се може повече от този разговор и същевременно да се наслаждават на мириса на калпавия тютюн, който в никой случай не би докарал един по-изтънчен нос до възторг.

– Да – рече Томас, главният калфа, – младият господар е отново тук и сега сигур пак ще има сегиз-тогиз някое запавление, в което човек може да се понапърка. Всеки ден упражнение и опучение по фехтовка с рапира, шпага, сечене и мушкане със сапя, вечер плаване по реката или някакво друго излизане, при което Томас няма да отсъства. А освен педсдата това ще носи някоя халпа пира, сандвич с шунка или...

– Или чаша двойно препечена хвойнова и една амбалема – вметна вторият в словото му.

– Да, така стои работата – пригласи третият.

Тримата калфи бяха големи скици. И тримата бяха служили – Томас в кавалерията, Казимир при гренадирите, а Хайнрих в артилерията. Всеки от тях беше стигнал до унтерофицер и смяташе своето оръжие за най-доброто. Бяха неженени и твърдо решени да запазят колкото се може по-дълго сегашното си добро положение, макар че всеки бе скътал в най-дълбокото ъгълче на сърцето си една скъпоценност, която имаше най-голяма прилика с една представително женска фигура: Томас именно здравата ценеше вдовицата Барбара Зайденмюлер, Казимир много често сънуваше очарователната млада вдовица и продавачка на картофи Барбара Зайденмюлер, а Хайнрих най-обичаше да пие вечерната си чашка при уважаваната и добродетелна вдовица, картофопродавачка и гостилничарка Барбара Зайденмюлер.

И всеки от тях си имаше, както обикновено е прието да се казва, своя чешитлък. Томас Шуберт, кавалеристът, през целия си живот не бе съумял да изрече едно „б“, така че и неговото собствено име не звучеше другояче освен Шуперт. Казимир, гренадирът, беше изключителен мълчаливец и участваше в забавните разговори най-често само с думите: „Да, така стои работата“ или „работата не стои така“. Хайнрих,

артилеристът, беше душевадецът на другите двама, той все имаше някое възражение под ръка и имаше особена слабост здравата да разтяга локуми, без при това човек да има правото да се усъмнява в неговата порядъчност.

На Томас, изглежда, не се понрави прекъсването на приказката му. Той издуха силно пълна уста дим във въздуха и рече:

– Затваряйте си човките, хупостници! Какво ви влиза в рапотата моята двойно препечена хвойнова или чак пък люпимите пури! Ампалемата си е най-добрият загънат лист, който може да има. Хапана, Капалеро, Лондре, Патавия, Пуро – всичко това е нищо пред една истинска Ампалема. Впрочем не пива да ме опърквате, когато разказвам за младия господар! Довечера ще грепа с него донякъде надолу по Олер, а вие хич хапер си нямате как опичам да го правя. Той си лежи тогава тихо в ладията, затворил очи, и не опелва нито дума. Аз опаче знам, че наш тогава най-допре мисли и учи. А когато после се върнем, подава ми ръка и казва: „Днес отново пеше прекрасно, плагодаря ти, драги Томас!“ В такива случаи пих могъл да го прегърна, ако не пеше твърде учен и знатен. Той има нещо у сепе си, което не мога да назова с истинското му име, но което докосва сърцето и всява могъщ респект. Гледах веднъж една пиеса, която се казваше „Помазания принц“, и...

– „Пожелания принц“ – осмели се тук да поправи Фриц, единият от чираците.

– Мълчи, зелена човко! Когато главният калфа говори, калфите мълчат, а чираците значи толкоз повече! Дали принцът е помазан или пожелан, то е все тая. Та се среща значи в пиесата един принц, който е кундурадгия, и като гледам аз младия господар, то...

– ...то всякогаш ти се струва, че той е кундурадгията, а ти принцът – прекъсна го Хайнрих.

– Не пива да ме пресичаш посред най-хупавата приказка, инак накрая хич няма да знам откъде да я подхвана пак.

– Да, така стои работата! – рече Казимир.

– Та тоя принц значи, дето пеше кундурадгия...

– Томас! – викна в този миг Макс надолу през отворения прозорец.

Бившият унтерофицер се надигна в права като свещ стойка.

– Слушам, хер доктор!

– Готов ли си?

– Всякога!

Той приглади косата, накриви както трябва каскета и закопча сакото. После подаде лулата на чирака.

– Ето, Фриц, занеси я горе в таванската ми стаичка! Знаеш вече на кой пирон! В господарска служба пушенето на тютюн е противоположно.

След няколко минути докторът слезе.

– Ще минем през градината, Томас. Оттам ни е по-близо.

Калфата го последва на дистанция шест крачки. Докато крачеха безшумно по меката морава, Томас съзря в единия ъгъл на градината двамата чираци, които се бяха наместили на земята и с доволство смучеха един подир друг лулата му. Една предизвикана от пушека кашлица ги беше издала.

– Хер доктор!

– Какво?

– Разрешете един страничен завои! Ей там седят двамата опесници и ще ми сгрязат надве мундшука на лулата.

Той се приближи крадешком и скоро пипна двамата злосторници за косите.

– Какво правите тук с моята лула, хъшлаци? Това тук да не пи да е мансардата ми, хе? На ви и на по един шамар като аванс, а паланса ще получите, когато се припера вкъщи. Сега нямам време, защото за една такава рапота не се иска пързване, а неопходимото удопство.

Той пхна лулата в джоба си и забърза след доктора.

Този вече беше достигнал реката, която шумеше в близост до градината. До брега бе вързана една гондола, принадлежаща на ковача. Те се качиха и се отблъснаха. Заплаваха по течението. Не беше необходимо Томас да гребе, а Макс седеше при кормилото, оставяйки ладията да се носи. Мракът на вечерта се бе спуснал и по небето изпъкнаха хиляди звезди, които озариха е магическа светлина подготвящата се за покой земя. Преминаха край палата на граф Хоенег, заемащ от години поста министър-председател, и достигнаха крилото, построено за приемане на по-знатни гости. Понастоящем го обитаваше със съпругата и сестра си бъдещият наследник на престола на Зюдерланд – съседното княжество. Те почетоха столицата с една визита, на която хората приписваха тайна дипломатическа цел. Зад величествената постройка лежеше парк, граничещ с Олер. Срещу парковата порта имаше малък пристан. Макс присетана малко под него.

– Остани тук, Томас, докато се върна!

– Влизането е запранено, хер доктор!

– Зная.

Но въпреки този отговор той слезе и с един пъргав скок през

желязната ограда се озова в парка. Никакво определено намерение не го тласкаше към това място и ако някой го попиташе, нямаше да може да даде сметка за действията си. Човешкото сърце е непонятна двигателна сила на нашите дела.

Той се приближи до постройката, на която малко прозорци бяха осветени. Дълго ги съзерцава един след друг, ала никаква сянка не пожела да му подсказе присъствието на онази, чийто образ го бе привлякъл тук. По едно време долови стъпки по чакъла на парковата алея и отстъпи зад един храст. Две дами приближаваха, задълбочени в оживен разговор. Бяха светло облечени и фигурите им се открояваха от тъмнината на градината.

– Тогава нека съзаклятничим срещу политиката, моя добра Аста! – рече едната. – Ти не бива да падаш в нейна жертва, защото този граф и на мен ми е противен.

Повече не успя да чуе, но сега знаеше, без да се е стремил към това, каква причина беше довела княжеските гости. Остана да стои, додето можеше да следи дамите с очи. После се върна при ладията по същия път, по който беше дошъл.

– Надолу ли продължаваме? – попита Томас.

– Да.

Плаването по реката отново започна. Макс седеше безмълвен и блеунаше. Той едва ли виждаше нещо от двата бряга, плъзгащи се бавно в нежната звездна светлина; виждаше единствено светлата фигура, която бе минала край него до страната на непознатата кронпринцеса. Но каква работа имаше той с нея? Тя беше дъщерята на княз, а той – син на един обикновен ковач. Само че такова разсъждение за него не съществуваше. Той я бе следвал като звездата, от която окоето не може да се откъсне, макар да стои на билиони мили високо над земята.

Бяха изминали значително разстояние надолу, преди на нареди да обърнат и да се залови за веслата. Тази работа му действаше благотворно, създаваше се впечатление, сякаш чрез външно напрежение иска да доведе до яснота това, което ставаше вътре в него. Тласкана от четири яки ръце, ладията летеше бързо срещу течението.

Тъкмо бяха отминали палата на Хоенег и ги срещна малък съд. Макс навярно нямаше да го забележи, ако Томас не му бе обърнал внимание.

– Там отсреща идва някой, хер доктор. Сигурно ще е от гребния клуп в оrehовата си черупка. Ама накъде ли пък се е запътил?

Това бе една от онези малки спортни лодки, които се движат с

гребло за русалка и когато човек седне вътре, имат едва два цола бордна височина. Гребецът идваше от другия бряг и не можеше да забележи двамата мъже, които гребяха в сянката на гъсто облистените дървета.

– Странен тип – отсъди Томас, когато един случаен лъч падна върху малкия съд. – Че той мяза направо на турчин – жълт кафтан и син тюрпан.

Сега Макс се вгледа по-внимателно нататък. Неговото предположение се потвърди – беше циганката, която си бе отвързала една лодка от гребния клуб и много вероятно възнамеряваше някое тайнствено плаване.

– Пропусни я!

– Слушам, хер доктор! – рече Томас, малко озадачен от местоимението „я“.

– Тъй. Трябва да гребем незабелязано след нея. Обръщай!

Преследваната лодка мина край палата и пристана на известно разстояние под него в крайбрежния храсталак, граничещ с градината. Макс се намираше със своята гондола все още от горната страна на постройката. Той насочи кормилото наляво и също пристана.

– Томас, искаш ли да участваш в едно приключение?

– Приключение? За тая рапота всякога съм на линия!

– Седящият там в кануто е жена.

– Жена? По дяволите, какво има да търси тя тук? Май вече тряпва да минава единайсет.

– Тя е циганка. Много вероятно иска да влезе тайно в графския палат. Ето защо пристана по-долу.

– В такъв случай тряпва да мине през градината.

– Действително. Ние тряпва да я изпреварим.

– Слушам, хер доктор! Ще привържа лодката ей за това дърво. Тъй, вързана е здраво.

– Напред тогава, бързо!

Те притичаха към задната страна на палата и покрай нея надолу до градината. Тя беше обградена с тук-там порутен зид, който не представляваше кой знае какво препятствие за прехвърляне. Без усилие стигнаха отвъд. От тази страна на постройката в издигнатия приземен етаж се намираше едно преддверие, което се откриваше към едно водещо в градината стълбище. Насам трябваше да дойде циганката, ако действително имаше предполагащото от Макс намерение. Той се притаи с Томас зад един гъст декоративен хрест и зачака.

След известно време една фигура се запромъква предпазливо насам

по протежение на тревните ивици, спря заслушана за една минута и се совна после към стълбището. Но не се изкачи по него, а се сниши настрани и изчезна. Стълбището, изглежда, образуваше предния таван на някой зимник или засводено помещение, за чието осветяване на двете опорни стени бе поставен по един кръгъл прозорец. След няколко мига във вътрешността проблесна светлина от свещ.

– Аз ще я последвам. Ти оставаш тук на стража!

– Тя се изви вихрено през рамката и се спусна долу. Аз не мога нищо да ви заповядам, хер доктор, опаче може пи ще е по-допре ако си останете тук. Такава една циганка е пълна с дяволски магии и чародейства, което за никой човек не е допро и целепно. Може пи иска тя даже да извърши грапез с взлом и сетне... мда-а, ей ти го на: той е вече там вътре и долу и ако вещицата усети, ще се запърка хупавичка история.

Когато Макс стигна до отворения прозорец, забеляза как Лилга със силен натиск задвижи част от зидарията и изчезна в кухнята. Той скочи бързо след нея. Отпреде му трепкаше свещ. Циганката се движеше толкова бавно, че не беше необходимо някакво усилие, за да я доближи. Скоро се намираше непосредствено до границата на светлината, която разпространяваше носената от нея свещ. Той почти можеше да чуе дъхат, докато тя си нямаше и понятие, че е шпионирана по този тайнствен път.

Сводестото помещение, в което продължаваше да се прокрадва безшумно, не беше зимник, а образуваше тесен, нисък ходник, водещ до средата на постройката, където преминаваше във възлизашо нагоре стълбище. Лилга се заизкачва, тя трябва често вече да бе изминавали този път. Без да има излаз към сутерена и първия етаж, поредицата от стъпала водеше до втория етаж, където циганката спря пред една тясна врата, снабдена само с проста ръчка. След няколко мига тя я улови и раздвиги. Вратата се отвори безшумно навътре и оттам плисна ярка светлина, откроявайки застаналата в рамката хитана.

Без да затваря, тя се плъзна бавно напред. Макс пристъпи по-близо. Пред него се откри библиотечна стая с високи стелажи по стените, отделена с тежка завеса от помещението в съседство. Тайният вход се прикриваше от движещ се по някакъв начин стелаж. От потона висеше един шестраменен полилей, чиито свещи озаряваха стаята. В средата на библиотеката бе сложена дълга маса, целият плот на която бе покрит с разни документи.

Лилга беше пристъпила до завесата, чиито две части предпазливо раздели, за да хвърли един поглед през междината. След това изчезна

зад нея. Макс почака известно време, после също се плъзна нататък. Без да раздвижи забележимо плата, той си направи малка пролука и погледна през нея.

Пред него се разкри аристократично обзаведена и осветена от скъпоценна лампада работна стая. Циганката се беше курдисала безметежно на едно плюшено кресло и извадила къса глинена лула, която натъпка с тютюн от една пунгия и после запали. Пушеше с разположеност, сякаш се намираше в своята собственост, и по всичко личеше, че скоро няма да стане. Както трябваше да означава всичко това? Как стана така, че неизвестната, презряна просякиня познаваше и навестяваше по този начин тайните помещения на графа? Макс нямаше време сега да си задава тези и подобни въпроси, той трябваше преди всичко да се възползва от положението. Върна се бързо и безшумно обратно при входа и забеляза за свое успокоение, че той можеше да се отваря отвътре посредством едно монтирано зад книгите резе, което имаше връзка с външната ръчка.

Сега погледът му падна върху библиотечната маса. Точно пред него лежеше до няколко гъсто изписани с цифри книжа един лист, който носеше надпис „Ключ“. Дали той не съдържаше ключа на тайната дипломатическа кореспонденция на графа? Макар от години министър-председател, той минаваше за таен противник на херцога и вероятно се намираше в съмнителни отношения с различни дворове. Бяха възникнали даже слухове за прикрита, но усилена подривна дейност за детронацията на сегашния владетел. Стотици мисли пронизаха светкавично доктора. Той пристъпи още веднъж до завесата – циганката си седеше все така в безгрижна поза и си пафкаше лулата. Седна бързо на един стол и започна да си отбелязва в бележника от важния лист цифра след цифра и буква по буква.

Тъкмо беше свършил и отвъд прозвуча полугласен възклик. Той плъзна бързо до завесата и погледна през нея. Старият граф беше влязъл и забелязал неочаквания нощен гост. От времето, когато Катомбо му разкри тайната на Черния капитан, той се бе състарил много, ала нищо не бе изгубил от по-раншната си духовна енергичност. С мятаци мълни очи погледна надолу към циганката.

– Чумата да го отнесе! Кой е това?

Циганката не понечи да се изправи. Тя си опъна още веднъж яко от лулата и после отвърна:

– Чумата да го отнесе! Той вече не познава Лилга, своята жена!

– Лилга! – извика онзи, тиквайки видимо уплашен резето на

вратата. – Ти си още жива! Какво искаш? Забрави ли, че под страх от наказание ти забраних да стъпваш в моя дом?

– Тялото на дзингарата остаря, ала нейният дух е силен. Тя нищо не е забравила, но не се страхува от теб. Тя е още жива и ще умре само когато Бование го пожелае. Къде държиш сина ми?

– Не е при мен, той изчезна. Сега тя се надигна.

– Лъжец!

Той се ухили самоуверено.

– Жено, внимавай в картинката!

– Мъжо, пази се от Лилга, циганката! Когато тя беше най-красивата сред дъщерите на боанжарите, ти я оплете с приказките си. Тя напусна своя народ, за да заживее при теб. Но твоите клетви бяха лъжливи, целувките ти – отрова, а любовта ти измама. Ти ме изхвърли на улицата, за да се ожениш за жена от благородно потекло. После ми ограби дори сина, твоя и моя син! Но аз го намерих, похитения, и му казах кой е неговият баща и палач. Ти отново ме изтръгна от него и нареди да ме изгонят от страната. Аз въпреки това се върнах и открих следата му. Къде е детето ни?

– Умря.

– Умря? Да, мъртъв, повече от мъртъв. Неговото тяло живее, но ти от години умъртвяваш неговия дух, чиято сила противостои на всичко. Къде е моето дете, моят син? В лудницата, запрян и тикнат от теб при безумните, защото знае, че баща му е граф. Изведи го!

– Ти самата си безумна!

Тя отстъпи от него и го загледа втренчено в мрачното лице. После се свлече бавно на колене.

– Ти познаваше сърцето на една девойка, която пожертва своя народ, своето племе, своята вяра, своите родители, братя и сестри и всичко, защото ти го поиска. Но ти не познаваш сърцето на една майка, то е като сърцето на лъвица, разкъсваща всеки, поискал да грабне нейното малко. Припомни си нашето щастие и виж как Лилга сега коленичи пред теб! Тя те умолява да...

– Стига! – прекъсна я той строго. – Без театро! Твоят син е мъртъв. Ти никога вече няма да го видиш.

Тя се надигна.

– Тогава дзингаритата ще разкаже пред всички врати и по всички улици ще извика, че ти си бащата на нейното дете.

– Ха! За тая работа ще ти бъде попречено.

– Така ли мислиш? – Чертите й възприеха сега израз на омраза и

решителност, който накара да изчезне присмеха, играещ около неговите устни. – Мислиш, че Лилга се страхува от теб и властта ти, граф Хое-нег? В нейната ръка ти си като лисицата в лапите на лъвицата и една-единствена дума от нейна страна ще те отведе при смъртта и в провала.

– Аха! Ами речи я тая дума! – повели той, презрително усмихнат.

Циганката пристъпи по-близо и му нашепна:

– Тя означава: отвличане на принц!

Оня отскочи назад.

– Скитнице, ти наистина си откачена!

– Тогава чуй по-нататък!

Тя се приближи отново и му изсъска думи, които Макс не можа да разбере, понеже бяха твърде тихо изговорени. Графът из един път стана смъртноблед, той не съумя да отговори.

– Е? Ти се стремиш към трона и короната. Ръката на скитницата може да ти даде или вземе двете неща. Ще има ли тя отново сина си?

Хоенег пристъпи до прозореца и дълго гледа вторачено навън. Най-после се обърна към нея.

– Ти досега мълчала ли си?

– Да. Заклевам се в Бование.

– В такъв случай ще имаш отново сина си.

– Кога?

– Когато поискаш.

– Утре! На мен ми е известен домът, в който е приятен.

– Добре. Аз ще ти напиша една заповед до директора. Той седна и попълни един вече снабден с подпис и печат формуляр.

– Ето! При показването на този документ ще получиш достъп в психиатрията.

– Тогава остана със здраве! Аз вече никога няма да дойда.

Отговора на графа Макс не успя да долови, защото трябваше да се оттегли. Но накъде? В ходника не биваше да рискува, тъй като той бе познат на циганката и тя сигурно щеше да го настигне. Не му оставаше нищо друго, освен да се скрие под масата, чиято ниско спускаща се покривка му предлагаше надеждна закрила.

Едва се бе наместил там и двамата стъпиха в библиотечната стая.

– Сбогом завинаги! – заговори графът. – И помни, че моята власт се простира по-далеч, отколкото могат да те отнесат нозете ти!

Тя се отдалечи през тайната врата, а той се върна в кабинета си.

Дълго го слуша Макс как върви там напред-назад. После прозвуча

тихо скърцане на перо. Докторът вече обмисляше дали да си върви, когато графът се надигна и влезе в библиотеката. Той се упъти към скритата врата, отвори я и заслиза по стълбите.

Много вероятно искаше да се убеди дали циганката е затворила пак прозореца и вратата. Макс подозираше какво бе писал току-що графът. Сега му се предлагаше възможност да провери дали подозрението му е правилно. Той побърза към работната стая, пристъпи до писалището и хвърли един поглед на лежащия там документ. Той съдържаше заповед до директора на държавната психиатрична клиника, да задържи, веднага щом се появи, циганката Лилга като неизлечимо умопобъркана, да не я подлага на никакъв разпит и при евентуална съпротива да прибегне към най-строги принудителни мерки. Щяло да последва по-обстойно указание.

– Мерзавец! – прошепна докторът на себе си. Чевръсто се върна в скривалището си.

Добра се тъкмо навреме до него, защото в следния миг графът влезе отново и се отправи към съседното помещение. Скоро след това се занесе миризмата на восък за подпечатване, после се помести едно кресло и Макс чу външната врата на работната стая да се отваря и заключва. „Благородникът“ сигурно възнамеряваше да предаде заповедта на някой бърз куриер.

Сега Макс можеше да напусне неудобното си място. Той отвори тайната врата, заключи я след себе си и пипнешката заслиза по стълбите. Беше преживял едно странно приключение и стигнал долу в ходника, спря неволно поемайки дълбоко дъх. Решението му беше твърдо: Лилга трябваше да бъде спасена!

Ходникът беше препречен. Макс светна и съгледа по затварящата зидария една желязна халка. Едно силно дръпване приведе тежката врата – тя очевидно се търкаляше по ролки – в движение и младият доктор стъпи в подобното на зимник сводесто помещение под стълбището. Едно по-подробно изследване затварянето на ходника установи, че подът на галерията леко се възкачва, така че бе необходимо само едно малко побутване, за да се намести отново подвижната част от зида във фугите си.

Макс затвори ходника. Сега бе дреболия да се измъкне на открито, тъй като прозорецът притежаваше както отвътре, така и отвън въртяща се дръжка.

Когато се изкатери навън, Томас пристъпи към него.

– Слава Погу, хер доктор, че сте отново с читава кожа при мен!

Вещицата отдавна изпълзя навън. Какво всъщност имаше там вътре?

– По-късно ще научиш. Дотогава обаче не разказвай никому какво се е случило днес!

– Ни на един-едничък; давам свещена клетва. Нито даже на допратата Парпара Зайденмюлер, съдържателката на „Синия орел“, която инак тряпва все пак всичко да знае...

12. В ЛУДНИЦАТА

Когато двамата се прибраха къщи, всичко отдавна вече тънеше в най-дълбок покой. Макс потърси стаята си, ала не можа да намери сън. Резултатът от изминалата вечер занимаваше неговите мисли и часове наред прокуждаше дрямката от клепачите му.

Още в ранно утро се надигна от постелята си. Облече се и направи една разходка в свежата утрин, за да си изясни как най-добре да постъпи в случая на циганката.

Когато пое по обратния път към къщи, беше взел решение. Да предаде случая на съда, не ставаше. Хората вероятно нямаше да повярват, а дори и да повярваха, то за графа при неговите могъщи връзки нямаше да представлява трудност да насочи процеса в своя полза и междуременно да премахне циганката от пътя си. Не, той трябваше да се обърне към своя кръстник, херцога, и да му изложи работата.

Стигнал в близост до ковачницата, насреща му прозвучаха мощни удари от чук. Пред вратата стояха няколко коня, държани от коняри в ливреите на херцога. При техния вид той ускори крачки и скоро достигна постройката.

С гръб към огъня стоеше придворният ковач, подковач и изковач на оръжия Алберт Брандауер и държеше с клещи върху наковалнята едно нажежено парче желязо. От другата ѝ страна размахваше големия чук един мъж, чието облекло не го идентифицираше като ковач, така че искри хвърчаха наоколо.

Вярно, той носеше кожена работна престилка и беше засукал по ковашки обичай ръкавите на ризата си, ала тази риза беше шита от най-фин френски плат, а цялата останала външност доказваше, че някой опитен камердинер е изпробвал изкуството си по него.

Това беше херцогът.

Знатните господа си имат своите влечения. Има прочути монарси, които успях да постигнат значителни неща като майстор-златари, стругари на дърво, готвачи. Петър Велики е бил дори корабен дърводелец. Всеки човек в Норланд знаеше влечението на херцога към ковашкото изкуство и всеки в столицата знаеше, че височайшият господар много редовно и сръчно упражнява това изкуство в дворцовата ковачница. Когато грижите по управлението го притиснеха понякога твърде много или по някаква друга причина почувстваше потребност да се разсее, той

отиваше в ковачницата и се залавяше за чука и клещите. Висшите савновници гледаха на това с добро око, защото той после всеки път се връщаше в добро и весело настроение. Народът също обичаше да говори за това хоби, което не струваше на страната пари като слабостите на други владетели, които народът трябваше да заплаща със своята пот. Много често се бе случвало херцогът да спре при някое пътуване, каквито от време на време предприемаше из страната, пред някоя ковачница, за да размаха чука и после ухилен и със задоволство да яхне пак коня си. Малката, незначителна ковачница в предградията беше също така известна, както театъра и други прочути сгради в столицата. Рядко някой почтен провинциалист напускаше Фюрстенберг, без поне веднъж да е разгледал ковачницата на Брандауер.

И днес херцогът се беше появил още в ранни зори, за да подкове лично няколко коня от своята отлична дворцова конюшня. Калфите и чираците бе трябвало да се отдалечат и сега редом с такта от ударите на чука звучеше разговорът на двамата мъже, които външно стояха толкова отдалечени, но вътрешно пък толкова близо.

– Значи не бива да влизам в близки отношения с Дарителите на светлина, Брандауер? – попита херцогът.

– В никой случай, Ваше сиятелство! Те са за страната това, което са мишките за полето и гарваните за дървото.

– Имаш право, Брандауер – прозвуча сред ударите на чука.

– Графът иска да ги има, но аз ги желая точно толкова малко, колкото и ти. Я сложи още веднъж желязото в огъня!

Ковачът го стори и се хвана за духалото.

– И какво беше другото, което още искаше да ми кажеш? – запита херцогът, подпирайки ръка на дръжката на чука.

– Пак се шушука нещо за революция!

– Ха! Празни приказки, подклаждани от френските безделници! Аз си изпълнявам своя дълг и моят народ е доволен от мене. Виж този чук! С него сплесквам желязото. Има също и чук, под който метежът се разлита на всички страни. Какво ще кажеш за митничните търкания със Зюдерланд?

– Колко носи митницата годишно!

– Малко, някъде към петстотин хиляди талера.

– А колко струва непрекъснатият надзор на границата?

– Няколко десетки хиляди талера повече от тази сума.

– Тогава премахнете митото, Ваше сиятелство!

– От официална гледна точка си прав, но този въпрос трябва да се

осветли и от други страни, които стоят далеч от твоите разбирания.

– Аз мисля като моето момче, а то ги разбира нещата! – отговори ковачът сухо и с бащина гордост.

– Какво казва той за предела на митата?

– Да ги няма!

– Добре. Трябва да го чуя. Вади желязото, старо!

Отново закънтя чукът и отново се разхвърчаха искри. В този момент влезе Макс и поздрави с един дълбок, изпълнен с почитателност поклон знатния помощник на своя баща. Той отвърна на поздрава с думите:

– Добро утро, докторе! Пак се върна в родината, а? – Същевременно кова, докато желязото трябваше отново да отиде в огъня, после му подаде с видимо доволство ръка. – Добре дошъл! Имаш ли време, момчето ми?

– Винаги за Ваше сиятелство!

– Махай тогава самото, препасвай престилката и грабвай чука! Нека пак да поковем тримата!

В градината седяха калфите и бъбреха; в тяхна близост, както обикновено, чираците. Колчем херцогът дойде в работилницата, те имаха свободно време.

– Де да можеше сега да послуша тук някой! – рече Хайнрих, артилеристът. – Тук се бистри политика и се решават въпроси, за които дори министърът не чува.

– Да, така стои работата! – подкрепи Казимир.

– Стариат е практична глава, но херцогът все пак се ръководи от това, което казва младият господар, макар и да не допуска да се забележи. От него сигурно ще стане нещо голямо.

Казимир закима усърдно с глава.

– Може би даже кавалерийски вахмистър – продължи Хайнрих, поглеждайки изкосо настреща към Томас.

– Това е възможно – отвърна този спокойно, – защото да иде в артилерията, няма никогаш. Тя е прекалено група и пезсрамна.

– Така ли стои работата? – попита Казимир, комуто винаги доставяше удоволствие да насъсква двамата.

– Естествено! А който не иска да го повярва, неопходимо е само да хвърли един поглед на Хайнрих и тогава той допре ще схване, че имам право. Ние от кавалерията сме, напротив, все фини хора. Защо иначе младият господар ще предпочита с мен да излиза, хе? И кой получава най-добрите ампалеми? И кой получи днес даже една „Купа“? Томас от

кавалерията.

– Само не си въобразявай твърде много за кавалерията – рече Хайнрих омаловажително. – За да сечеш или ръгаш с един сиренарски нож, не се иска кой знае колко. Но едно оръдие правилно да обслужиш, ей това е вече нещо. А от един-единствен добър изострел често зависи съдбата на цяло сражение.

– На теп май нещо ти е мръднала чивията! – възрази Томас. – Как може да зависи съдбата на едно сражение от един-единствен изстрел?

– Тия работи ти не ги вдяваш. Аз мога да разкажа в тази връзка един пример. Преди единайсет години именно в сражението при Бартинген ние направихме последно усилие да се хвърлим върху врага. Всички резерви вече бяха изчерпани, всичко бе заложено в играта. Бяхме по цялата линия в настъпление, ала противникът все още имаше свежи сили на разположение. Ако ги привлечеше, трябваше да отстъпим и губехме сражението. Старият граф Хоенег – нека си разправят за него каквото си щат, той без съмнение си е кадърен пълководец – стоеше до нашата батарея и на едно възвишение и наблюдаваше през далекогледа вражеския главнокомандващ. Внезапно той извъртя коня си към мен.

„Хенрих Фелдман – каза, – ти си най-добрият артилерист в моята армия. Виждаш ли вражия адютант там отсреща да язди?“ „Тъй вярно, генералисимус!“ – отговорих аз.

„Той трябва да предаде писмена заповед, резервите да излязат напред, пхна я в кобура на седлото.“ „И аз трябва да му я отстрелям, Ваше светлост?“ – попитах.

„Да, но пощади човека и коня! Той ни симпатизира и много държи на животното.“ „Ще бъде сторено, Ваша светлост!“ Зареждам аз значи грижливо и насочвам дулото на оръдието си. Мътните го взели, типът е отдалечен само на сто крачки от гората, а между него и гъстия шубрак се издига една гостилница, зад която оня трябва да профучи. Какво да правя? Има само една възможност: долният етаж на къщата се състои от един-единствен салон, човек може да надникне през предния прозорец вътре, а през задния отново навън. Прицелвам се точно... ездачът изчезва зад къщата, откачам... гюлето преминава през двата прозореца и разкъсва зад къщата седловата чанта на адютанта на парчета. Сражението беше спечелено, а когато на другото утро отидох в гостилницата, едвам тогава видях какъв майсторски изстрел съм дал. Е, сега още ли не вярвате, че съдбата на някое сражение може да зависи от един-единствен изстрел?

– Лъжеш, дяволите те взели! – изръмжа Томас, ядосан, че се е

оставил артилеристът да му върже такава мечка. – Ти си най-пезсрамният локумджия, който съм виждал през живота си.

– Да, така стои работата – пригласи Казимир.

Едва след изтичането на един час калфите бяха извикани от майстора. Херцогът беше напуснал ковачницата в съпровод на доктора. Сега помощниците можеха да се заловят отново с обичайната си работа.

Когато Макс се върна след доста време, яздеше един вран жребец от отлична порода, взет от херцогската конюшня. Пред ковачницата той спря.

– Имаш ли пропуск за клиниката? – попита го баща му.

– Да, дори и от министерството на вътрешните работи.

– Естествено ще доведеш Лилга и сина ѝ при нас?

– Разбира се.

Той подръпна юздите на врания и полетя в бърз галоп. Ковачът гледа след него, додето се изгуби. Никой не можеше да бъде по-горд със сина си от него.

Шосето водеше все покрай реката нагоре в планините, където на разстояние около три мили от Фюрстенберг, под малкото градче Бергщайн, пристъпваше непосредствено до брега една стръмна верига от хълмове и преминаваше там в един естествен скалист бастион. От него се възвишаваше стар замък, чиито издължени постройки сега представляваха държавната психиатрична клиника. Нейният директор Брайдинг беше бивш военен лекар, получил този доходен пост по благоволение на граф Хоенег.

Той беше станал преди няколко минути и седеше със семейството си пред обилна, подобрена закуска. Мъжът се радваше на значителна телесна обиколка и тлъстите му лъскави бузи кажи-речи си заслужаваха сравнението „дисаги“.

– Нищо ново, скъпа моя? Налей ми, моля те, още малко!

– Тази нощ дойде един пратеник от графа. Искаше непременно лично да те види. Въпреки това аз му казах, че си заминал. Ето ти кафе! Достатъчно сладко ли е?

– Точно по мярка, сърце мое! Сънят е най-важната потребност на човешкото тяло. Който го съкращава, си съкращава живота. Дай ми сега посланието!

Тя му подаде подпечатаното писмо, той разчупи печата и го прочете.

– Хм-м, ново попълнение! – рече после, сгъвайки листа. – Мъжко?

– Не, женско – някаква циганка.

– А-ха! Сигурно някоя скитница. Откъде ще бъде предадена?

– Сама ще дойде.

– Сама? Доброволно? Как е възможно?

– Ще дойде да посети сина си и ще бъде задържана.

– Кой е синът ѝ?

– Той вече не е жив. Беше Номер единайсети от буйстващите.

По-голямата дъщеря пусна кафената лъжичка с издрънчаване в чашата и попита:

– Симпатичният хер, дето все твърдеше, бил здрав и само по лоши причини обявен за болен?

– Същият, детето ми.

– Папа, аз мисля, че той не беше побъркан, и двамата младши лекари са на съвсем същото мнение.

– Откъде го знаеш? – попита бащата изненадано.

– Чух да изричат тази забележка, без някой от тях да знае за приствието ми.

– Двамата асистенти са още млади в професията и значи нямат компетентно съждение. Главният лекар също като мен констатира болестта, а освен това в този случай е налице и преценката на всемогъщия наш Негова светлост, която ти трябва да считаши за непогрешима. Умствено-то разстройство на Номер единайсети с всеки ден се извъяваше все повече и повече, пристъпите на буйства се повтаряха често и понеже нямаше как другояче да го обуздавам, освен чрез лишаване от храна и усмирителна риза, той толкова отпадна физически, че за късо време издъхна.

– Тук трябва да има някаква особена тайна, папа. Въпреки своята младост той е бил хауптман и при това син на циганка. Графът го докара, а ето че сега издава заповед и за задържане на майка му.

– Дете мое аз трябва да процедурам според убеждението, че графът и науката никога не могат да сбъркат. Семейните отношения на пациентите не ми влизат в работата.

Той се надигна и излезе да изслуша докладите. Лекарите вече стояха, въведени от слугата, в неговия кабинет. Бяха чакали повече от половин час.

– Добро утро, майне херен (драги господа) – поздрави ги снизходително. – Сядайте! Преди да приема ежедневния ви доклад, трябва да ви обърна внимание на една новост. В хода на предобедата именно ще се появи една циганка, за да посети сина си. Тази персона е безумна и веднага ще бъде задържана в някоя от килиите за буйстващи жени.

– Кой е синът? – попита главният лекар Шрам.

– Беше Номер единайсети.

Двамата асистенти си хвърлиха един многозначителен поглед, а и по лицето на главния лекар пробяга израз на изненада.

– Неговата майка е циганка? Смя ли да попитам от кого идва споменатото съобщение?

– От Негова светлост, граф Хоенег.

– В такъв случай тя действително е безумна. Негова светлост подпомага така непогрешимо лекарските светила, че всяка допълнителна проверка тук е излишна.

На това място следва да се отбележи, че граф фон Хоенег първоначално бе възпитавал сина на Лилга под името фон Валрот и по негово желание той бе постъпил в армията, където надареният млад мъж бе стигнал до хауптман⁷³. Когато граф Хоенег, подтикван от властолюбие и политическа амбиция, съставяше своите предателски планове спрямо управляващия владетелски дом, сметна, че вижда в сина на циганката опасност, и го отстрани, поверявайки го под „опеката“ на зависещите от него лекари-психиатри, които трябваше да поемат грижата за неговото незабелязано изчезване.

По-нататъшният доклад отне само няколко минути. Подчинените познаваха достатъчно същината на своя началник, за да ръководят клиниката по такъв начин, че да не се нарушава неговото храносмилане.

Тъкмо бяха стигнали до завършека и влезе портиерът да доложи, че в приемната имало някаква циганка, която желала да говори с болния си син.

– Дайте си труда, моля ви, да слезете, доктор Шрам! – повели директорът. – Формалностите са ви известни.

Затвореният се отдалечи, даде в коридора няколко заповеди и се отправи после към приемната. Лилга беше, която чакаше там.

– Коя сте вие? – подпита грубо, визирайки я остро със своите пронизващи очи.

– Казвам се Лилга и съм ваджината на моето племе.

– Какво искате?

– Нека строгият хер прочете тази хартия, която ми написа граф Хоенег!

– При него лично ли сте била?

– Да.

Той прегледа бегло заповедта.

---

73. хауптман (нем. Hauptmann) – капитан (Б. пр.)

– Последвайте ме!

Напусна заедно с нея стаята, прекоси двора и влезе в една мрачна постройка, чиито прозорци бяха снабдени със стабилни решетки. Тук изкачи едно стълбище, нареди на една от надзирателките да отвори входната врата на един тъмен коридор и избута там тежките железни резета на една от масивно обкованите врати.

– Тук вътре!

Килията имаше нисък, зарешетен прозорец, през който дневната светлина доста трудно съумяваше да проникне.

Дебелите зидове бяха облицовани с талпи, а няколко висящи по тях вериги увеличаваха отблъскващото впечатление, което това помещение правеше.

Циганката се отдръпна една крачка назад.

Изглежда я овладя някакво ужасно предчувствие.

– Какво ще правя там вътре?

– Ще си покаже.

– Няма да вляза, преди да го зная. Искам да отида при сина си.

– Напред!

Той я улови безцеремонно и я набута в килията, чиято врата отново зарези.

– Жената остава в този номер – нареди той на една от дежурните надзирателки. – Ако не се държи спокойно, намъкнете й усмирителната риза! За ядене днес няма да получи нищо.

Докато крачеше обратно по двора, го пресрещна портиерът.

– Хер главен лекар, вас търся. Дойде един господин, който желае да посети клиниката, а аз не знам дали бива да обезпокоя хер директора.

– Кой е той?

– Един много изискан хер. Не назова името си.

– Ще видим.

Той прекоси без бързане няколко междинни двора и се отправи после отново към приемната. Седящият тук млад мъж се надигна.

– Хер директор Брайдинг? – попита с немного дълбок поклон.

– Главен лекар д-р Шрам – отвърна ледено този. Той си помисли, трябва някой литератор или вестникар да има пред себе си.

– Помолих да говоря с директора. Да не е заминал нанякъде?

– Името ви?

– Ето визитката ми!

Тя носеше простия надпис „д-р Макс Брандауер“. Главният лекар се поклони хладно.

– Желаете да ви се позволи една обиколка из нашето здравно заведение?

– Действително.

– С каква цел?

– За дописка.

– Аха! – По лицето на главния лекар прелетя задоволство, задето не се е излъгал в предположението си. – Ще ви разреша достъп и ще нареда някой от надзирателите да ви води.

– Аз желая съпровода на хер директора!

– Няма да стане! Той и ние, тримата лекари сме много ангажирани от нашата трудна професия.

Макс се усмихна.

– Прочетете, моля, този документ, майн хер!

Той извади един сгънат лист от джоба си и го подаде на лекаря. Тоя вдигна поглед изненадано и малко смутено. Листът съдържаше една малко лаконично съставена заповед на министъра на вътрешните работи, да се отворят на приносителя ѝ – в качеството му на херцогски пълномощник – всички килии и помещения на психиатрията, както и да му се отговори най-изчерпателно на всички въпроси.

– Това е нещо друго, майн хер – рече лекарят почти заекващо. – Моля хер докторът да си даде труда да ме придружи до хер директора!

Той го въведе в кабинета на своя началник. Той беше празен. След напрежението от доклада директорът си бе позволил една крепителна утринна дрямка.

– Мога ли да помоля да седнете? Аз веднага ще доложа за хер доктора.

– Добре! Но не желая да ме принуждавате отново да чакам половин час. Моето време е още по-скъпернически отмерено от това на господа лекарите – прозвуча острият отговор.

Репликата има резултат, защото само след две минути директорът вече влизаше, държейки още писмената заповед в ръка. Ясно му личеше, че е бил смутен в съня си.

– Хер доктор, имам честта...

– Хер директор, къде оставихте главния лекар?

– Трябваше да отиде спешно при един пациент, който...

– Повикайте го, моля, също така спешно обратно! В противен случай бихте могъл да попаднете под подозрението, че сте го натоварил да подготви клиниката за моето посещение. Също така очаквам и другите лекари да се присъединят към нашата обиколка.

Директорът се видя принуден да позвъни и главният лекар влезе непосредствено след това с двамата младши лекари.

– Да потегляме, майне херен! – повели Макс. – Желая да видя най-напред общите помещения, като молитвената зала, кухнята, местата за разходка и така нататък, а после ще минем по единичните килии.

Това беше първият път, херцогски пълномощник да изненада без предизвестие психиатричната клиника. Острото око на доктора съглеждаше някои неща, за които се въздържаше, наистина, от гласно порицание, ала неговите придружители схванаха от многобройните записки, които си водеше, че си имат работа със строг наблюдател.

Обиколката из този дом за лудите позволи на Макс да хвърли един дълбок поглед в страданията, на които е подхвърлен човешкият дух. Виждаше душевноболни, които жалееха някакво действително или въображаемо събитие, слабоумни, които тихо и непрестанно си скимтяха, силно засегнати умствено, които никога не издаваха някакъв звук от себе си, приказливци, които нито за миг не бяха в състояние да млькнат. Виждаше художници и поети, прочули се със своите произведения, а тук живееха под въздействието на някой мрачен фантом като бездушни креатури. Един се смяташе за тигър. Беше се наложило да, превърнат килията му в клетка. Ядеше само сурово, кърваво месо, което разкъсваше със зъби и дългите си нокти, и реवेशе като някое диво животно. Друг се въртеше непрекъснато около себе си – въобразяваше си, че е земната ос. Трети наблюдаваше небето през свита на тръба хартия – смяташе се за Галилей и всеки ден откриваше нови звезди. Четвърти се мислеше за Наполеон Бонапарт – стоеше наред килията си и даваше високи заповеди, ръководеше сражението при Ваграм.

В женското отделение се повтаряха, нюансирани от пола, същите сцени и условия. От една килия се носеше такъв ужасяващ крясък, че Макс не бе в състояние да го понася.

– За Бога, хер доктор, няма ли средство да се накарат тези хора да замлькнат?

– Те ще престанат от само себе си. Този вид рекове винаги се слушат, когато някое ново попълнение се намери в ризата.

– Значи тази персона се намира едва отскоро тук?

– От днес.

– Коя е тя?

– Една циганка.

– А-а! От какъв характер е нейното безумие?

– Още не сме имали възможност да го установим, хер доктор.

– Но все пак в предавателните документи трябва да ви е отправена някаква забележка по въпроса?

– Още не съм имал възможност да ги прочета.

– Наредете, моля, да отворят!

Съпровождащата надзирателка избута резетата. Лилга лежеше на пода наред килията; краката ѝ бяха пъхнати в яки стяги, а торсът ѝ бе така пристегнат в усмирителната риза, че гъста пяна капеше от устата и очите бяха далеч изпъкнали от кухините си. При влизането на петимата мъже тя нададе само едно диво стенание, в което се изразяваше ужасяващ смъртен страх. Макс се постара да запази спокойствие.

– Наистина ли е необходимо подобно отнасяне, хер директор?

– Напълно.

– По каква причина?

– Докладвайте вие! – обърна се директорът към надзирателката.

– Тя думкаше по вратата и желаше да бъде пусната.

– Това желание е много естествено – подхвърли Макс – и както ми се струва, в случая и съвсем оправдано. Ще ви помоля, хер директор, да освободете измъчваната от нейното положение!

– Аз в никой случай не бива да се вслушвам в това искане, хер доктор. Оздравяването е невъзможно, ако още в първия миг на лечението се прояви снизходителност. Моля да ми простите!

Служителят много добре знаеше защо даде този отговор. Освободеше ли циганката от пристегалките, то следваше да се очаква разбулване на работата, за която пълномощникът на херцога не биваше ни най-малкото да узнае.

– Значи ви е невъзможно да изпълните молбата ми?

– За съжаление!

– Тогава гледайте на тази моя молба като на официална заповед!

Директорът го погледна в лицето полуучудено, полуугрижено.

Имаше само един изход:

– И с тази заповед нямам право да се съобразя, хер доктор. Въобще аз мога да получавам заповеди само от началства. Екселенц ни нарежда да ви давам всяка информация, но не и да приемам заповеди от вас.

– Хубаво! Моля, прочетете и този документ!

Докторът извади второ писмо. Директорът пребледня, като прочете бегло съдържанието.

– Вие виждате, хер директор Брайдинг, че следва да ми се изпълнява всяко разпореждане; тази собственооръчна наредба на Негово сиятелство трябва да ви убеди. Не освободите ли жената веднага от ярема ѝ, ще

ви снема от длъжност.

Тази заплаха има успех. Директорът помогна на надзирателката да сваля ризата и махне стягите. Едва получила малтретираната възможност да задиха отново свободно и кръсъците ѝ замлъгнаха. Но от някакво разяснение от нейна страна служителят нямаше защо да се опасява: тя изпадна в безсъзнание на пода. Само че той щеше междувременно да стигне до убеждението, че пратеникът на херцога е по-добре осведомен и от самия него.

– Преди малко говорехте за предавателните документи на пациентката, които още не сте прочел?

– Действително.

– Но вече сте ги имал в ръката си?

– Да.

– Лъжете!

– Хер доктор...

– Повтарям, вие лъжете. Моля, наредете незабавно да ги донесат!

– Аз мисля... аз се надявам, хер доктор, че... исках да кажа...

– Е, какво искахте да кажете?

– Че тези документи не притежават, наистина, точно обичайната форма...

– ...а се състоят само в една заповед на граф Хоенег?

Директорът здравата се изплаши. Кой беше този млад мъж, този просто „д-р Макс Брандауер“, дето притежаваше все пак толкова далеч отиващото доверие на херцога, че заплашваше с моментално уволняване? И как е стигнал дотам, да знае за заповедта на графа?

– Така... така... е! – пропелтечи той.

– Вие ще ми я предадете тази заповед!

– Хер доктор, не мога да кажа дали все още ще се намери.

– Ще я намерите, в случай че искате да избегнете едно официално преглеждане на книгата ви. Тази жена е дошла в лудницата, за да посети сина си, нали?

– Да, така е.

– Къде се намира той?

– Почина преди няколко дена.

– Къде са неговите предавателни документи?

Директорът замълча.

– Разбирам! Тези документи сигурно са били от същото естество като тези на неговата майка. Хер директор, под ваше ръководство, изглежда, са се случили неща, които ме заставят да внеса предложение за

едно строго разследване. Смятахте ли в действителност хауптман фон Валрот за човек с психическо отклонение?

– Естествено!

– Майне херен – обърна се Макс внезапно към двамата младши лекари, – моля за вашето мнение относно този пункт.

– Хер доктор...!

– Без извъртане! Питам ви в името на вашата чест и съвест дали действително сте смятали този достоен за съжаление мъж за безумен. Вашият отговор ще реши положението и бъдещето ви.

– Той не беше душевноболен, но може би стана такъв в хода на лечението – отговори по куражлията от тях.

– Това е достатъчно и напълно се съгласува с моето собствено убеждение. Хер директор, обявявам майката на хауптмана за свободна да напусне клиниката. Наредете незабавно да се погрижат за необходимите подкрепителни! Аз самият ще се постарая да намеря кола, в която тя ще ме придружи до столицата! Преди туй обаче нека видим дали е все още налице заповедта, която сте получил днес от графа по бърз куриер. За по-нататък ще се разпоредят властите, чиито директиви вие така обичате да следвате...

Късо време след това Макс напусна психиатрията и закричи към градчето Бергщайн. Беше много възбуден и предприе разходката, за да поразсее мислите си. Коня бе подслонил временно в конюшната на клиниката.

Пред селището пътни работници се бяха заели с ремонт на шосето. Той попита за жилището на най-близкия наемен кочияш и получи толкова ясно описание, че лесно го намери.

Завари вкъщи само жената и децата. При запитването си узна, че кочияшът е на път, но всеки миг го чакали да се върне. Макс се отказа от заявката си и тъкмо се канеше да се сбогува, когато погледът му падна върху огледалото. Под него висеше една скица с молив, която веднага ангажира вниманието му. Пристъпи по-близо и видя, че не се е измамил.

– Лилга, циганката! Как е попаднала тази рисунка тук?

– Вие познавате Лилга? – попита жената. – Ох, тя от дълго време вече е наша благодетелка. Моят син има талант за рисуване и й направи портрета, както виси там под огледалото. Нали е доста сполучлив?

– Много сполучлив! Но кажете, мила фрау, как сте се запознали с циганката?

– Мина вече много време оттогава, може би над двайсет години. Тя

беше тогава изключително видна дама и живееше при граф фон Хоенег. Това трябваше да си остане в тайна, наистина, ала все таки се разказваше по всички къщи на града, и хората съжالياха красивата девойка, защото... ама това са неща, които навярно са ви безразлични. И тъй, моята майка беше акушерка и имаше служебен ангажимент с най-височайши дами и господа. По онова време аз бях едва отскоро задомена и живеех при нея в столичния град. И стана така, че една нощ две много знатни дами се нуждаеха от нейната помощ, а именно херцогинята и баронеса Фалкенау, която бе на гости в замъка. Двете високопоставени жени бяха далечни роднини, а баронът, когото монархът много ценеше, се намирал служебно в чужбина. Баронесата почина при раждането и понеже на мен малко преди туй си отиде първото детенце, получих малката баронеса... о-ох, исках да кажа малкия барон, за да се грижа за него, и станах негова кърмачка. Тогава красивата циганка ме посещаваше всеки ден и ето откъде произхожда нашето познанство.

Макс не подозираше каква важност ще има този къс разказ за него и неговата съдба в бъдещето.

– И Лилга по-късно пак ли ви навестяваше така често?

– Да. Ние трябваше, когато идваше, да ѝ даваме информация за всичко, а след като си тръгнеше – да събираме за целта какви ли не сведения.

– За кого?

– За... за... ама хем бива ли да ви кажа? Най-напред за сина на дворцовия ковач Брандауер и сина на барон фон Фалкенау, после за граф Хоенег и много други господа и дами от дворянски род.

– И вие лично ги познавате всички тях?

– Не, аз не ги познавам. Моят мъж се грижеше за всичко това.

– Получаваше ли той нещо за старанията си?

Тя се усмихна.

– Можехме да бъдем много доволни. Лилга трябва още в своята младост да е притежавала много пари.

Макс се сбогува с хората и се върна в психиатрията. Само половин час след него дойде заръчаният кочияш и късо време след това купето потегли, за да откара циганката обратно в столицата. Макс Брандауер придружаваше на кон така бързо освободената хитана...

13. „ДАРИТЕЛИТЕ НА СВЕТЛИНА“

Беше вечерта. Старият граф фон Хоенег седеше при писалището си. Отстрани се беше наместил на едно плюшено кресло неговият син. Беседата им беше оживена, но не много приятелска.

– И колко далеч си стигнал с принцеса Аста? – попита бащата.

Синът сви рамене.

– Знаеш, папа, че към тази деликатна работа не се отнасям както в някой обикновен флирт. Един план от толкова голяма важност трябва да намери време да се развие бавно от само себе си.

– Тъй! Това с други думи все пак означава, че още дремеш точно в онази точка, от която ти наредих да излезеш, нали?

– Горе-долу е така, скъпи папа. Нашите дами, изглежда, нямат желание да жертват своите чувства за политиката или традицията. Нека предоставим значи време на сърцата им да откликнат на нашите планове.

– Време? Означава ли това, че говориш като оня офицер, който бил свикнал всяко завоевание да извършва по фланга?

– Ти забравяш, папа, че има крепости, които могат да се превземат само чрез продължителна обсада.

– Аз не мисля, че принцеса Аста от Зюдерланд спада към този вид укрепени места, изцяло да се абстрахираме от факта, че не разполагаме с времето за едно бавно изтощаване и глад. Ти си прекалено изтънчен в тая работа, което иначе в подобни истории хич не ти е маниер. „Лудия граф“, както благоволяват да те наричат в офицерските кръгове, иначе е издялкан от друго дърво. Мътните те взели с тези твои двоумения! Негово сиятелство започна да остарява, останалото едва ли е необходимо да ти обяснявам по-обстоятелствено. Известно ти е, че на успеха на този план залагам надеждите за бъдещето на нашия дом. Вече съм ти казвал неколкократно, че не мога да ти оставя много в наследство. Ние сме бедни. Голямото състояние на Хоенег се е стопило до една нищожна част следствие огромните загуби, които претърпях по море.

– И аз също така вече неколкократно съм ти казвал, папа, че не добавя на един благородник да пусне парите си да плават по вода. Благородник и търговец не си пасват. По-добре да беше инвестирал капитала ни в недвижими имоти. Тогава Черният капитан, дано го дяволите вземат, нямаше да може нищо да ни навреди. Защо навремето не си

премахнал тоя циганин от света още веднага щом си го тикнал в нашата тъмница!

– Лесно ти е да говориш сега, когато нещастieto е налице. За кого ли друго го всъщност скъсах с традициите на нашето обществено положение, ако не заради теб? Защото искам да ти позлатя херцогската корона. Но със споменаването на нашия смъртен враг ти ме навеждаш на една мисъл. Знаеш ли, че един друг враг на Норланд, което ще рече на норландската политика, се намира понастоящем в Зюдерланд? Имам предвид Нурван паша.

Младият Хоенег ококори очи.

– Нурван паша в Зюдерланд? Какво търси той там?

– Това се питам и аз. Ние трябва да сме предпазливи. Нурван паша сега в Зюдерланд, това навява размисъл. Ситуацията при нас в Норланд намира за скорошно разрешаване, ала изходът в крайна сметка е още не-сигурен. Вярно, аз съм си изпрел изкусно нишките, но човек не може да знае! И тъкмо тук ми идва на ум, че ще е от полза да се разбере с какво намерение Нурван паша свързва своето присъствие в Зюдерланд. Искаш ли да се заемеш с тази задача и да ми прашаш вести по отношение наблюденията ти?

– Ама в такъв случай нали би трябвало... нали тогава би трябвало...

– Да заминеш за Зюдерланд? Действително!

– Ами принцеса Аста?

– Аз премислих работата. В края на краищата тя не е чак толкова спешна. Нека изчакаме да видим какво ще донесе бъдещето! Успее ли нашият план, то принцесата ще бъде по-малко недостъпна спрямо бъдещия херцог на Норланд, отколкото спрямо граф Хоенег. А имам и още една причина да те отпратя.

– Каква, папа?

– Не я ли отгатваш? Аз трябва да отчитам всички възможности, следователно и тази, че нашият така филигранно изпипан план ще се разстрои. Ако на Дяволът му скимне в последния миг да тури черта на сметките ни, то твоята персона трябва да остане напълно извън играта. Ето защо от началото съм се стремил да не правя нищо, чрез което да бъдеш компрометиран и поради това сега те изпращам. Закуца ли нещо работата, срещу теб няма да могат да удостоверят нищо и ще трябва да те оставят на мира.

– А ти, папа?

– Аз ли? Аз не мисля, че бих преживял един пропуск на моите

планове – отговори мрачно графът. – В продължение на целия си живот съм работил в името на една цел и съм дръзвал да върша неща, за чиято важност ти си нямаш понятие, защото добре съм се пазел да те посветя в своите тайни. Приготовленията за последния удар са почти направени. Не успее ли той, то за мен на света вече няма да има място.

Граф Хоенег се беше изправил и измери, сбърчил чело, на няколко пъти помещението. Синът му го гледа известно време безмълвно, после избухна в безгрижен смях.

– Ах, скъпи папа, защо тъй из един път стана толкова неуверен? Та нали досега всичко е протичало добре! Защо трябва щастието оттук насетне да ни зареже?

– Ти не знаеш именно какво се е случило. До съвсем скоро аз бях убеден, че нямам някой посветен в моите тайни. Представи си ужаса ми, когато изведнъж бях известен в противното! Има една личност, която знае всичките ми тайни, и то така добре, както аз самият.

– Ти ме плашиш! Коя е тя?

– Не питай! Не бива да ти назовавам името ѝ.

– Но какво смяташ да правиш, за да накараш тази личност да занемее?

– Тъкмо това ти казвам, не питай! Аз естествено се погрижих да не се стигне до разприказване. Тази личност беше единственото препятствие, което можеше да ни отвори сериозна работа. Сега нещата са уредени. Аз, наистина, изобщо нямаше да го споменавам, но исках да ти покажа, че трябва да прилагаме крайна предпазливост. Също по отношение Нурван паша.

– Е, ако това те успокоява, папа, искам да ти призная, че на драго сърце ще се заема със задачата да наблюдавам този мъж. Тук във Фюрстенберг и бездруго нищо не ме задържа, най-малкото принцеса Аста, тая ледена висулка. Ако те устройва, то ще замина утре и ще се отърва...

В този миг влезе лакеят и поднесе на сребърна чинийка една визитка. Графът ѝ хвърли един поглед.

– Някакво простолудно име! Не познавам мъжа. Какво иска по това никое време? Трябва да е нещо важно, за да накара един непознат да поеме рискованото дело да ме обезпокои сега.

Протегнатата ръка освободи сина, а едно леко кимване каза на слугата, че на посетителя се разрешава прием. Едната врата се затвори зад младия граф, а другата се отвори, за да пропусне сина на ковача, който след един вежлив поклон застана в прав стоеж да дочака затварянето на графа.

– Какво желаете? – попита този хладно. – Очаквам естеството на вашата работа да извини своенравната ви поява. Сега не е времето, когато приемам какви да е визити.

– Идвам по заръка на Негово сиятелство, хер графе!

– А-а! Не ви познавах досега като служител на моя братовчед.

– Аз и не съм такъв понастоящем. Аз съм синът на познатия ви поне по име дворцов ковач Брандауер.

Строгите черти на графа възприеха ясен израз на необикновено напрежение.

– Добре. Сигурно сте в притежание на някаква легитимация. Разбирате, че не мога да призная ей така направо една непозната личност за посредник между Негово сиятелство и мен.

– Ето, хер графе!

Макс подаде един лист, който графът прегледа бегло, за да отпрати после отново въпросително поглед към него.

– От това препоръчително писмо не схващам целта на вашето посещение.

– Моят доверител сигурно е сметнал, че ще мога устно да изпълня мисията си.

– Елате си на въпроса!

– Ваша светлост заповядва и аз се подчинявам. Носи се именно слухът, че някой си хер фон Валрот, хауптман от артилерията, от някаква си страна и по някакви си причини бил обявен за безумен. Бил задържан по един направо престъпен начин в лудницата и измъчван до смърт.

Графът се надигна. Лицето му беше станало с една отсянка по-бледо.

– Наистина един впечатляващ слух, хер Брандауер. Кой го е измъдрил и разпространил?

– Произходът и разпространителят на един слух обикновено много трудно може да се издири. Тук действително е налице едно изключение, но аз за съжаление не съм упълномощен да отговоря на този въпрос на Ваша светлост.

– В такъв случай ще съумея да ви принудя. Този слух естествено ме засяга във висша степен...

– Хм-м! – прозвуча полуподигравателното прекъсване.

– Какво си позволявате, хер! Казах, този слух ме засяга във висша степен, тъй като управата на психиатричната клиника на страната стои под мое ведомство. Повтарям, че ако се наложи, ще ви принудя конкретно да ми посочите първоизточника на измислицата, за която

говорите.

– Една такава принудителна мяра би лежала навярно извън обсега на властта на Ваша светлост, тъй като Негово сиятелство...

– ...притежава властта да помилва, но не и да се намесва в хода на един съдебен иск или разследване. Кой ще ми попречи да наредя да ви арестуват?

– Аз, „неизвестният“ ковашки син, Ваша светлост!

– Я гледай! Обстоятелството, че моят братовчед притежава странната слабост да се забавлява от време на време на наковалнята на вашия баща, не е за мен основание за някакво снизхождение спрямо вас. Та заповядващ ви значи, да ми назовете сътворителя и разпространителя на слуха!

– Не виждам никаква уважителна причина да изпълня тази заповед. Впрочем този слух не почива върху измислица, а върху истината.

– Любопитен съм да чуя доказателството.

– Предавателните документи вече се намират в ръцете на Негово сиятелство. Тези актове по някакъв странен начин се състоят само от една лаконична заповед, чийто подпис вероятно не е необходимо да охарактеризирам по-отблизо.

– Кой е представил документите?

– Директорът на клиниката естествено. Той дори бе принуден да предаде и един друг акт, връчен му от някакъв бърз куриер, за да подготви на майката на хауптмана същата съдба, запокитила този в нощта на безумието и смъртта.

Графът трябваше да се съсредоточи. Той се подпря с ръка на писалището и попита после с оживен глас:

– Майката на хауптмана? Той имал майка?

– Разбира се и естествено също и...баща!

– Как се казва тя?

– Тя е циганка на име Лилга, а бащата, който е също още жив, е...

– Стига, стига, ние тук си имаме работа само с майката!

– Изцяло както каже Ваша светлост! Та слухът стигна значи до мен и беше...

– Недоумявам как сте могъл да с натъкнете на подобна глупост.

– ...и беше предаден от мен на херцога, който ме натовари с поръчението да посетя психиатрията. Намерих предположенията си ужасно потвърдени, освободих майката на хауптмана и докладвах на моя височайши доверител положението на нещата. Последицата от това беше, че срещу директора на лудницата и главния лекар се възбуди следствие. Те

вече са арестувани и не могат да избегнат съдбата си.

Чертите на графа станаха още по-бледи отпреди, но очите му мятат а мълнии, когато попита:

– И всичко това се е случило без мое ратифициране?

– Никога не съм чувал един неограничен монарх да се нуждае за някое дело от ратификацията на някой свой служител, па бил той и министър-председателят. А и навярно не е останало време да уведоми Ваша светлост. За съжаление се установи, че една много високопоставена особа би могла да бъде страшно затруднена при предстоящото разследване. Негово сиятелство прояви милостивото намерение да избегне това и ето защо пожела до съответното място да стигне един намек. Освен херцога, освободената от психиатрията жена и мен, никой досега не е посветен в тази работа. Аз ценя благоволенieto на владетеля, да натовари не друго лице, а мен с предаването на този намек.

– И каква цел има намякът?

Докторът вдигна рамене.

– Никаква друга, освен вече споменатата. Не ми се струва невъзможно клетата жена да бъде накарана да стои настрана от едно разследване. Обезщетение за претърпените страдания, разбира се, трябва да се даде.

– В чии ръце се намират иззетите от клиниката документи?

– В тези на херцога.

– Вие сте се нуждаел от пропуск от страна на министъра на вътрешните работи!

– Действително, но и на този хер не беше съобщена целта на моето разследване.

Графът се насочи към прозореца и гледа в продължение на няколко минути навън в нощта. После се обърна рязко.

– Вие не заемате никакъв служебен пост, хер доктор?

– Не.

– Но мъж с вашите знания непременно би трябвало да опита да бъде полезен на себе си. Аз бих бил готов да ви разкрия пътя към кариерата, в случай че замислите да изберете някакъв вид държавна служба.

Макс се поклони.

– Благодаря, Ваша светлост. Сега-засега нямам такова намерение, но ако то се появи, ще го насоча към Негово сиятелство, моят кръстник. Мога ли да се надявам, че беседата ни е приключила?

– Вървете си!

Вратата се затвори зад доктора и графът остана сам, потънал в

дълбок размисъл. Чутото в последните минути го изпълваше с угриженост. Ами тоя Брандауер беше един крайно опасен човек! Как можеше той да знае, че... тук се натъкваше на загадка, която трябваше възможно най-скоро да бъде разрешена. Лично не биваше да се залавя с него – той беше фаворит на херцога, който щеше продължително да го закриля... Ами циганката? Дружески да се помири с нея? За нищо на света! Но можеше ли след всичко, което се бе случило, да вземе все още мерки срещу нея? Не беше ли му изтръгнал оръжието от ръката тоя проклет Брандауер? През целия си живот той бе водил една рискована игра спрямо своя височайши роднина и сега, когато се касаеше само за последните, решителни ходове, внезапно му бе обявен шах. Налагаше се да се действва бързо, ако не искаше да загуби плодовете от работа на един живот.

Възбуден, той шареше напред-назад из стаята. След известно време, изглежда, стигна до някакво решение, защото посегна към шнура на звънеца и повели на влезлия слуга:

– Отскочи бързо в цивилно облекло до Зайденмюлеровата гостилница и покани хер Амброзиус Натер незабавно при мен! После иди до замъка и опитай без много шумотевица да намериш камердинера Грунерт. Ще го заведеш в градината ми, където да ме чака на терасата!

– Слушам, милостиви господарю!

Мъжът се отдалечи, наметна в жилището си един плащ, нахлупи цивилна фуражка и напусна палата на своя повелител. При реката отвърза една ладия от синджира и загреба с всички сили срещу течението към другия бряг.

Когато пристигна там, Макс тъкмо излизаше от гондолата си. Той не бе имал подбуда да бърза и беше застигнат от пратеника на Хоенег, който сега мина трескаво край него.

– Слугата на графа, който ме пропусна да вляза – промърмори си Макс изненадано. – И как се е разбързал! Сигурно е получил някое поръчение в резултат моето посещение. Трябва да го наблюдавам.

В предпазлива дистанция той последва пратеника до странноприемницата на благонравната вдовица и картофопродавачка Барбара Зайденмюлер. Застанал под една врата от срещуположната страна на улицата, забеляза, че два от прозорците на първия етаж са осветени. През пердетата ясно можеше да види силуета на един дребен мъж, разговарящ с един друг, в когото веднага разпозна слугата. Бързо решил се, той прекоси улицата и влезе в общия салон.

Първият клиент, който му се наби на очи, беше Казимир, бившият гренадир. Забелязвайки го, този се надигна почтително от стола.

Докторът пристъпи към него.

– Казимир, искаш ли да ми свършиш една услуга?

Запитаният кимна утвърдително.

– Така стои работата.

– Зная, че често се отбиваш тук, и поради това считам за възможно, че познаваш или поне си виждал чужденците, пребиваващи тук.

Последва второ кимване.

– Също така стои работата.

– Тук трябва да живее някой, който има дребна фигура. Наетата от него стая се намира на първия етаж, откъм фасадата.

– Баш така стои работата. Вече четири седмици е тук.

– Познаваш ли го?

Едно подчертано кимване послужи за отговор.

– Я застани тогава срещу къщата в мрака, където няма да бъдеш видян! Аз предполагам, че той скоро ще напусне странноприемницата. Щом това стане, уведоми ме незабавно! Аз искам по-напред да поговоря и със съдържателката.

Казимир си допи бирата и напусна заведението. Сега съдържателката забеляза новия клиент и веднага се упъти към него. Тя беше позакръгленка, все още млада жена и червендалестото ѝ лице просия от радост, когато му додаде ръка.

– Хиляди пъти добре дошъл, хер доктор! Не съм ви виждала сигурно поне от година. Къде се скитахте?

– В Италия, Франция, Англия, Холандия и тъй нататък.

– Божичко, трябва да е страшно! Аз си ценя моя „Син орел“; от него няма да се махна, докато съм жива. У дома си е пак у дома! Бива ли да ви донеса едно шишенце от най-доброто?

– Да, на първо време се нуждая от една порядъчна глътка, а после и от вас самата. Трябва ми едно сведение, по възможност на четири очи.

– На четири очи! Идете тогава в празната задна стаичка, където няма да бъдем смущавани!

– Налага се да остана тук, защото всеки миг очаквам един човек. Донесете ми виното тук, на масата до вратата!

Съдържателката се разбърза да изпълни заръката и нареди на келнера да я замести при останалите клиенти.

– От четири седмици вие имате на квартира един непознат хер – по-де Макс, когато тя зае място до него, – чието име и начин на живот много бих искал да зная, без той да научи нещо за разпитването ми.

– Кого имате предвид?

– Не знам за него нищо, освен че е с дребна фигура и живее откъм фасадата.

– Аха, имате предвид господина от номер едно до четири?

– Той притежава четири стаи? В такъв случай трябва да е много богат.

– Действително, той е рентиер, плаща много добре и се казва Амброзиус Натер. Но много малко си е в жилището и често отсъства по няколко дни.

– С кого общува?

– Не мога да кажа. Той, наистина, често приема визитите на разни господа, ала аз за съжаление не ги познавам.

– Към коя класа принадлежат?

– По всички предположения към най-низшата. Вярно, неколцина имаха, макар да се движеха в цивилни дрехи, нещо несъмнено военно. Два-три пъти тук беше и един слуга на граф Хоенег. Той също се носеше цивилно, но аз все пак го разпознавах.

– Казвате, този Натер много излиза?

– Най-често само вечер.

– Кога се връща в такива случаи?

– Много късно. Усещам го, въпреки че съм му дала на разположение ключ от външната врата. Понякога...

Съдържателката се прекъсна, защото тъкмо в този миг врата се отвори и дългата фигура на Казимир се намърда вътре с възможно най-голяма бързина.

– Тръгна ли онзи?

– Да, така стои работата.

– Накъде? Надясно по улицата?

– Не, не така стои работата, а наляво.

– Тогаво изпий виното ми, Казимир! Лека нощ!

– Един добър хер, нали, Казимир? – попита гостилничарката, след като Макс се беше отдалечил.

Бившият гренадир можа само да кимне. Той беше вече курдисал чашата до устата си и направи едно яко засмукване, докато я изцеди до капка.

– Ти сигурно си следил вън?

Той кимна и си наля втора чаша.

– За дребния рентиер?

С чашата отново до устата, той прояви благоволение за повторно кимване. После изля в устата толкова рядката за него напитка.

– Каква работа има той с него?

Наливайки отново, Казимир сви рамене. Дребната, чистичка съдържателка му бе грабнала сърцето, но дето сега го смущаваше в неговата наслада, ей това не му харесваше.

– Не знаеш ли, Казимир?

Той поклати глава и поднесе за трети път чашата към устата.

– Услади ли ти се виното?

Той пи и кимна с толкова преобразена физиономия, сякаш поемаше нектара на гръцките богове.

– Има си хас, та това е най-добрият ми сорт. Но докторът ми е оставил тук твърде много пари. Какво да правя? Да върна рестото по теб или... да, ще впиша излишъка, докато намине пак.

Казимир си беше налял остатъка и вече се канеше да надигне чашата, ала сега я спусна отново.

– Гръм и мълния, ама така хич не стои работата!

– Ти смяташ, че парите са твои?

Той кимна, пийки, остави чашата на масата, прибра парите и нахлупи каскета на главата.

– Лека нощ, Бербел!

– Лека нощ, Казимир!

С горди крачки той си тръгна към къщи. Не всеки, който насочваше сега нозе към дома, беше изпил шише от най-добрата реколта от винарската изба на фрау Барбара.

Когато излезе от вратата на „Синия орел“, докторът успя да различи отдалечаващата се тъкмо в светлината на един уличен фенер фигура на дребния рентииер. За късо време беше го доближил толкова, че можеше да го държи под око.

Дребосъкът вървеше с бързи крачки към Олер. Той се придържаше непосредствено до редицата къщи, в чиито сенки не можеше толкова лесно да бъде забелязан, но на Макс все пак с лекота се удаваше да му остане по петите.

„Отива към палата на Хоенег – помисли този. – Какви ли имат да ги вършат двамата? Очевидно работата, водеща тоя мъж в такъв късен час при графа, е свързана по някакъв начин с днешната ми визита. Аз трябва да знам какво ще преговарят двамата. Ще рискувам да се добера по тайния път до библиотеката. Там ще мога да чуя всичко и дори да бъда спипан едва ли е нужно да се страхувам от някаква сериозна опасност.“ Натер вече беше прекосил реката с лодката на графа. Макс, който отново си послужи със своята гондола, достигна малко след него отвъдния

бряг, увери се, че не е наблюдаван, и стъпи после в градината. Там се прокрадна до стълбището с терасата, вмъкна се през прозореца, който веднага притегна пак в отворието, и безшумно се запромъкна по тайния ходник. Предпазливостта изискваше да се придвижва бавно. Удаде му се да стигне нечуто в библиотеката, в която днес не гореше светлина. От кабинета долови гласове. Приблужи до завесата и погледна предпазливо.

На софата седеше един мъж, чието сухо телосложение не бе в състояние да заличи впечатлението за сила и гъвкавост. Носеше изискано черно облекло според най-новата парижка мода. Бледото безбрадо лице имаше нещо дебнешо, а очите – уверен, пронизващ поглед, на който навярно трудно можеше да убегне нещо. Пред него стоеше графът. Макс не беше се придвижвал достатъчно бързо по тъмния ходник, така че беше пропуснал първата част на разговора. Но онова, което сега чу, бе от такъв характер, че веднага прикова цялото му внимание.

– А как стоят нещата с усилията ви в офицерския корпус? – тъкмо попита графът своя посетител.

– Отлично! – отговори онзи. – Списъкът, който ми дадохте, ми свърши прекрасна услуга. Споменатите в него мъже произхождат все от третото съсловие и има да киснат в утайката, като си нямат братовчеди в министерството на войната. А вие им, предлагате възможност за израстване и нека Дяволът ме отнесе, ако не изпълнят своя дълг. И даже да има един или друг, при който не сме така сигурно добре дошли, то той ще получи отпуск – най-добрият способ да бъде отстранен временно инатливецът.

– Значи смятате, че тези хора са сигурни?

– Безусловно.

– Ами войсковите части дали ще се придържат към своите командири, когато се тръгне срещу досегашното правителство?

– Войсковите части? Кой ще ти ги пита. Те просто са длъжни да се подчиняват.

– Разбира се, при настоящите уредени условия. Дали обаче ще се подчиняват и после, когато тези условия се обърнат с главата надолу, това е въпрос, на който не е толкова лесно да се отговори.

– Ха, това не ми създава ни най-малка грижа. Най-важното си остава в съответния миг да сме поставили нашите мъже на ръководните места, след като по небиещ на очи начин сме отстранили другите. Да се осъществи това, е ваша работа. Останалото спокойно можете да предоставите на нас. Дарителите на светлина умеят да дърпат конците.

Дарителите на светлина! Макс беше във висша степен изумен. Той беше слушал много за това политическо сдружение, което претендираше да разпространява светлина, ала много приличаше на нихилистите в Русия. Те поддържаха свои тайни емисари в Париж, Брюксел, Лондон и Вашингтон. Особено един от тях караше много да се говори за него – някой си Мерикур, французин по рождение, който имаше пръст навсякъде, където разни подривни елементи погаждаха номера на правителствата си. В Лондон, където бе обявена награда за залавянето му, той на косъм съумя да се измъкне.

Макс знаеше, че макар на Дарителите на светлина да бе строго запретено пребиваването в Норланд, графът все ги вземаше под закрила пред своя херцогски братовчед. Кръстникът често му бе говорил по този въпрос. Но че Хоенег беше отишъл толкова далеч, да си служи с тях с цел държавна измяна, не беше му се и присъвявало. Ето защо наостри уши, та да не пропусне нито сричка от напрегнатия разговор.

– А какво смятате за останалото население? – продължи да се освещомява графът.

– Работническата класа е все едно спечелена. Търговия и занаят са в упадък, работниците гладуват със семействата си. И в най-малкото селище се организират събрания, на които разпалено се проповядва кръстоносен поход срещу дворянството и заможните класи. Вече чувам марша на работническите батальони, които ще стъпчат и смажат всичко, що се противи. Дружините на гимнастиците, гражданските гвардии се нуждаят само от годни оръжия, за да бъдат поведени срещу столицата. Със селското население, наистина, не сме стигнали толкова далеч. То трябва още порядъчно да бъде обработвано.

Хоенег не отвърна нищо, а тръгна замислено напред-назад. След известно време спря пред рентiera.

– И кога, мислите, ще сте напреднал дотолкова с нещата, че ударът да може да бъде нанесен?

Запитаният хвърли на стоящия пред него един остър, изучаващ поглед.

– Защо ми отправяте този въпрос, хер графе?

Хоенег се поколеба малко. После отговори:

– Защото се случиха неща, които изискват бързо развитие и осъществяване на нашия план. Касае се за лудницата.

Веждите на Дарителя на светлина се извиха очаквателно.

– Да не би да има някой нов претендент, който толкова е отслабнал душевно, че се осмелява да предизвика недоволството ви?

– Това не! По скоро обратното: душевно обърканите имат намерение да строят веригите си, за да оковат нас с тях.

– Я гледай!

– По лично разпореждане на херцога срещу директора и главния лекар на психиатрията ще бъде възбудено следствие, понеже...

– Вие трябва непременно да го предвардите! Това би изнесло на показ факти, които ще разбулят нашите тайни намерения.

– За съжаление нямам властта да върна хода на нещата. Директорът е вече арестуван заедно с главния лекар.

Амброзиус Натер подскочи като изхвърлен от пружина.

– Проклятие! Този неприятен инцидент може да погуби всичко. Двамата ще изпеят при запита и майчиното си мляко и...

– Не точно от това се страхувам сега – пресече го графът на думата. – Аферата, заради която са арестувани, няма никакво отношение към нашите планове, а засяга лично мен. Единственият, който беше опасен за нас и можеше да ни предаде, хауптман фон Валрот, е мъртъв. Двамата съзнават, че тяхната собствена изгода изисква да си траят за тайните нишки, свързващи ги с нашите планове.

Дребният чернодрешко отдърна облекчено и се настани отново на мястото си.

– Е, щом е такава работата, не виждам причина за особено безпокойство.

– Вие не разбирате, мосю Мерикур. Персоната, чието освобождение от лудницата беше постигнато насилствено, е в притежание на тайни, чрез които ме държи в ръцете си, И аз нямам причини да приема, че тя от чувство за такт няма да ги вкара в употреба.

В изненадата си Макс едва не се издаде с едно непредпазливо движение. Значи тоя кльошав, облечен в черно, гъвкав мъж беше Мерикур, прословутият емисар на Дарителите на светлина. Знаейки сега това, той нито за миг вече нямаше съмнение, че приближават много важни събития. Изненада го също и забележката, че циганката Лилга упражнява голяма власт над този могъщ, влиятелен граф. Той на драго сърце би узнал какво точно, ала макар да стоеше на интимна нога с Дарителя на светлина, Хоенег, изглежда, все пак се пазеше, както показва по-нататъшният ход на разговора, да му позволи поглед в мистериозната работа.

– Бива ли човек да знае коя е персоната, създаваща ви толкова грижи, хер графе? – попита Натер-Мерикур.

– Тя е... тя е, наистина, само една циганка, но...

– Какво? Циганка? И вие се боите от едно такова същество, вие, аристократът граф Хоенег?

– Оставете ме все пак да се доизкажа! Аз исках да кажа, че това не е някоя обикновена скитница, а ваджината на своето племе.

– Ха! Какво ли означава титлата ваджина при такива хора! Сганта си остава сган! Нещо не проумявам, хер графе.

– Не се и съмнявам. Вие не знаете именно... и не е и необходимо да знаете какво ме свързва с тази персона. Но аз ви уверявам с цялата си сериозност, че ако нещата, за които тази жена е осведомена, попаднат на неподходящо място, то с моето положение, а и навярно със свободата ми, е свършено.

– Но що тогава не я очистите от пътя си! – Той направи едно красноречиво движение с ръка, от което ясно се видя какво разбира под това „очистване от пътя“.

– В случая за съжаление това не е така просто, както си мислите.

– Защо не?

– Защото подозрението тутакси ще падне върху мен, а аз точно сега имам всички основания да се държа на заден план.

– Графе, вие ме удивлявате! Кой, в трите имена на Дявола, ще има кураж да ви заподозре, ако тая персона вземе, че умре?

– „Кой“ питате? Самият херцог! Та нали по негова заповед беше освободена тази жена. Подозрението веднага ще падне върху мен, защото на него много добре му е известно, че циганката, която в никой случай не е психически разстроена, е влязла по мое разпореждане в лудницата.

Дарителят на светлина подсвирна тихо през зъби.

– Тъй, значи така стои случаят. Тогава по този начин действително не може нищо да се направи. Но не става ли другояче? Нима тази опасна персона притежава доказателства, с които може да развали вашата работа, имам предвид документи или някакви си там книжа?

– Не го зная със сигурност, но не ми се вярва.

– Е, ами тогава още хич нищо не е изгубено. Би трябвало Дяволът да се набърка, ако тази история, която, признавам, изглежда опасна, не би могла да бъде уредена във ваше доволство. Изчакайте спокойно нещата! Аз ще насоча внимание към тази циганка. Ако има някакви секрети и доказателства, които могат да станат опасни за вас, то аз съм подходящият мъж за нейното обезвреждане. Предоставете значи цялата работа на мен! Къде всъщност трябва да търся циганката?

– При д-р Брандауер, синът на придворния ковач Брандауер.

– Добре. Каквото мога да направя, ще го направя, а вие знаете, че в

такива неща имам ловка ръка. Но установи ли се, че това лице не притежава доказателства, то сега-засега изобщо няма от какво да се страхувате.

– Де да беше така! Тя стои под закрилата на херцога, а този д-р Брандауер въздава у мен впечатление за мъж, който не би се стъпил пред никакво препятствие.

– Нямайте грижи все пак! Досега ние държахме дръжката и не бива да допускаме да ни я отнемат. Аз съм сигурен в моята работа и желая само да мога да кажа същото и за уговореното възнаграждение.

– Да ме оскърбите ли искате? Мисля, все още не съм ви дал повод за недоверие. Нека само първо стана херцог, пък ще видите, че умея кралски да се отплащам!

– Това се и желае – каза Натер с малко жаловен тон. – Моята фамилия много сериозно се нуждае от оправяне на финансовото си положение. Откак брат ми...

– Да, зная – прекъсна го на приказката графът. – Брат ви постъпи в Остиндийската компания и преди години изчезна безследно. Все още ли са напразни издирванията ви относно неговото местонахождение?

– Напълно! Успях да проследя дирята му до бившето княжество Аугх, където взел участие в битката на англичаните срещу махараджата. Повече не можах да узная. Трябва да е загинал в деня, когато е била завзета столицата. Засега оставам все още сам и съм си заложил главата, за да възстановя блясъка на дома Мерикур. По тая причина единствено отидох при Дарителите на светлина.

– Доколкото мога да бъда полезен на вашите планове, ще бъде извършено.

– Иска ми се да ви вярвам, хер графе. Ами какво, ако планът ни не успее? Аз, наистина, съм убеден в обратното, но един умен пълководец трябва да отчита всяка възможност.

– Погрижил съм се за вас и за този случай. Аз притежавам един замък в Зюдерланд, близо до границата, който съвсем наскоро наредих да приведат в добро състояние. Там, в крепостта Химелщайн, ще намерите едно сигурно убежище в случай на неуспех на нашите планове, докато върху историята израсне трева.

– Благодаря ви, хер графе. Нека се надяваме все пак, че този случай няма да настъпи. Досега всичко върви добре. Нишките са така fino изпредени, а приготовленията толкова надалеч стигнали, че аз днес вече мога да посоча една конкретна дата.

– И? – Само тази думичка изговори графът, ала Макс долови

напрежението.

– Трябва само да дочакам Деня на Седемте братя, след което по мое виждане бомбата всеки миг ще може да гръмне.

– Деня на Седемте братя? Кога е това?

– На 10 юли, сиреч точно след четири седмици, считано от днес.

– Нима? – попита графът с тон на радост. – Ей това исках да чуя от вас и затова ви повиках.

Посетителят се надигна от софата!

– Значи днешният разговор може да се счита за приключен?

– Така е, мосю Мерикур. Аз сега съм отново успокоен в много неща. Но все таки дръжте работата с циганката под око!

– Нямайте грижа, хер графе, можете да разчитате на мен.

– Зная го и в съответното време ще покажа признателността си. Дарителите на светлина ми съдействат в постигането на моите цели. Веднага щом поема властта в ръцете си, ще им предоставя в Норланд една официална родина.

– Благодаря, хер графе, и съм по всяко време на ваше разположение.

Едва що бе напуснал съзаклятникът стаята и Макс чу графа да казва полугласно:

– Тъй, сега надолу към терасата!

Какво беше това пак? На втори човек ли беше заръчал слугата среща на терасата? Това също трябваше да се проучи, особено пък понеже графът можеше сега да влезе за нещо си в библиотеката.

Макс се шумгна обратно в ходника и за броени мигове стигна до стълбищния прозорец, който отвори безшумно. Тъй като стъпаловидните бордюри на терасата бяха гарнирани с оранжерийни и цветни насаждения, то можеше да рискува да се покачи. Подири си място между палмите и олеандрите и съгледа един мъж, който седеше недалеч от него на едно стъпало.

Ето че вратата тихо изскърца и графът излезе.

– Грунерт! – повика с приглушен глас.

– Тук, Ваша светлост.

– Нека да остане Той⁷⁴ седнал, та ако ни изненада някой, да си помисли, че съм сам тук. Забеляза ли Той някого в градината?

– Не.

---

74. Остаряла форма за обръщение към подчинен. Тъй като в нашия език няма подобен еквивалент, предаваме я дословно – 3 л. мн.ч., с главна буква. (Б. пр.)

– Значи можем да сме сигурни. Ето тук има Той един фишек, това са дукати.

– Много благодаря, Ваша светлост.

– Аз трябва тази нощ непременно да вляза в кабинета на херцога.

– Ох, това е невъзможно, Ваша светлост.

– Мисля, за тези дукати всичко е възможно, особено ако при благоприятно развитие на нещата ги удвоя. Или Той иска да изгуби моето благоволение?

– Негова светлост е самата доброта... но стражите...?

– Това нека Той предостави на мен! Точно в един часа помещението да бъде отворено!

– Слушам!

– И Той ще бъде там?

– Да, милостиви господарю.

– С един затъмнен фенер!

– Слушам!

– И да се погрижи Той прозорците да бъдат плътно затулени. Познава ли Той сина на ковача Брандауер?

– Да. Той беше днес при херцога.

– Знае ли Той, дали му е предал някакви книжа?

– Аз мисля, да! Поне Негово сиятелство заключи няколко документа в едно чекмедже на писалището, когато докторът си бе тръгнал.

– Може ли да си спомни Той чекмеджето?

– Да.

– Това е достатъчно засега! Нека опита Той да достигне незабележано пак откритото!

Той отстъпи и заключи вратата. Камердинерът на херцога се надигна и се измъкна крадешком. Макс се бе вцепенил от чутото. Херцогът беше обграден в най-близката си среда от предатели и тези хора стояха на заплата при графа. Колко ли често вече се бяха разигравали подобни злоупотреби с доверието му и мошеничества без той да си има някакво понятие по какъв безобразен начин се похищават плановете и тайните му! Това не биваше нито сега, нито за в бъдеще повече да се случва. Вярно, графът стоеше извън вмешателството на наказателното правосъдие, но той трябваше да изживее един позор, какъвто още навярно не го е сполетявал.

Сега и Макс реши да се отдалечи. Той се плъзна тихо по стъпалата надолу към градината и се метна през зида. Лодката му си лежеше още на старото място.

Беше направил важни открития и седеше така замислено в ладията, че почти се стресна, когато тя се блъсна в отсрещния бряг. Неговата задача беше, естествено, да предотврати кражбата с взлом в замъка на своя херцогски кръстник. Ето защо се отправи най-напред към къщи. Баща му притежаваше един пропуск от херцога, който му позволяваше по всяко време на деня и нощта да влиза в замъка. Само чрез него бе възможно да изтръгне документите от ръцете на графа и същевременно да разобличи предателя камердинер...

14. ШАХМАТНИ ХОДОВЕ

Пред дворцовата ковачница калфите седяха в меката звездна светлина, а близо до тях – заслушаните чираци. В самата къща всичко беше спокойно, макар няколко падащи през кепенците светлинни лъчи да издаваха, че обитателите още не са отишли да почиват.

– Бих искал само да знам, откъде се домъкна фустата, дето от днес предиобед се намира при нас – рече Хайнрих, клатейки глава. – Вярно, тая работа хич не ме интересува. Само ми прави впечатление, че младият господар се отнася твърде дружески с циганката.

– С Лилга? – запита пак Томас. – Това е вярно. Как ли може да опшува с туй женище? Тя си е именно вещица. Аз неотдавна я наплюдавах как... гръм и мълния, ама че съм магаре!

– Какво, ти познаваш циганката? Къде си я виждал?

– Тук не е нужно да си пъхаш гагата, защото не е необходимо жълта човка като теп всичко да знае.

– Така стои работата – потвърди Казимир сухо.

– Правилно, драги гренадире! – отговори Хайнрих. – Откак особено благоволение на младия господар падна върху кавалериста, а гренадирът даже изпил за негова сметка няколко чаши вино, човек не може да ги трае тях двамата. Гренадирът се дърли, кавалеристът го избива на кавга, а артилеристът... ха, него хич нищо не го засяга, защото той все пак е най-умният от всички – досущ като навремето, когато лежахме пред Хохберг и никой не виждаше изход, докато накрая аз измъкнах целия генералитет от батака.

– Ти? – попита Казимир удивено.

– Да, аз. Беше именно така: Ние обсаждахме Хохберг вече шест седмици и все не можехме да превземем твърдината. Главнокомандващият се беше вкиснал здравата и провеждаше военен съвет след военен съвет, ама без да стигне до някакъв резултат. Един хубав ден те пак бяха насядали заедно, а аз имах дневална служба. Всеки изразяваше различно мнение, генералисимусът ругаше и псуваше и накрая каза: „Вината се крие в това, че не знаем нищо конкретно нито за укреплението, нито за защитата. Аз на бърза ръка да съм сложил край на историята, ако имах някой вътре, който да ми каже всичко.“ Приказката ми стана ясна, аз не можех да се съдържа и пристъпих напред. „На заповедите ви, хер генералисимус! Изпратете мен вътре! Аз ще се кача на кулата и ще огледам

всичко точно.“ „Той? – попита – А, да, та Той е Хайнрих Фелдман, най-славният и умен артилерист в цялата ми армия! Има ли Той доверие в себе си, че наистина ще съумее да се справи?“ „Тъй вярно, да!“ „Аз веднага Му давам отпуск. Нека Той се смени и действа изцяло по Свое усмотрение! Аз знам, че Той е добра стратегическа глава и няма да погуби моя настъпателен план. Ако това Му се удаде, Той ще получи една пожизнена годишна пенсия от петстотин талера.“ Та смених се аз значи, възседнах дорестия си кон – защото аз все пак бях конен канонир и не биваше да ставам за смях, тръгвайки пеша, и подкарах в тръс към крепостта. Ония ме сметнаха за парламентър. Разтвориха бързо по тая причина портата и се стекоха в гъста навалица да ме посрещнат. Докато оглеждах хората, съгледах аз хер коменданта на крепостта. Тогава през главата ми се стрелна един дързък, грандиозен план, понеже бях забелязал, че църковната врата стои отворена. Препускам значи към типа, пипвам го за гръцмуля, дръпвам го горе при мен върху дорестия и се понасям с него към църквата. Зад нас проехтява ужасяващ яростен вой. Аз обаче не му обръщам внимание, а поемам в галоп нагоре по четирите стълбища на кулата, додето стигам пода на звънарницата. Там слизам и захвърлям коменданта от коня, той е изпаднал в безсъзнание, но тъй като не нося Хофманови капки у себе си, не мога да му помогна. В миг затръшвам капака на пода и тиквам резето. Само че цялата сюроя на обсадените се е изкатерила подир мен и иска да разбие капака. Какво да правя? Развъртам значи трите камбани и ги изтъркулвам върху капака. Това е спасението. После връзвам ръцете и краката на коменданта и надзъртам през един от отворите на камбанарията. Мога да обгърна с поглед цялото укрепление и да давам знаци на нашите хора какво да правят. Ето как минаха само пет дена и крепостта беше наша. Врагът естествено знаеше, че аз играя главната роля, и ето защо тъпях ужасна обсада от главната част на войската. Но камбаните бяха толкова тежки, че аз нехаех за това. А и не ги прогладувах тези пет дена, понеже когато пристигнах, комендантът тъкмо беше ходил при сладкаря и взел за жена си пет фунта шоколад и три фунта марципан, от това преживяхме. Вода се намери малко в улука. Е, да, тя беше една...! Дорестият пък подаваше от време на време глава през отворите на камбанарията и ядеше сламата и сеното от враните и лястовичи гнезда, каквито там отвън имаше колкото щеш. Когато нашите завладяха с шум крепостта, построиха ми на всяко стълбище по една триумфална арка с какви ли ти му не там пряпорици и гирилянди от цветя и аз препуснах надолу пак като дявол.

– Така стои работата – кимна Казимир с физиономия, сякаш страда

от някакви ужасни колики.

– Да не би да не вярваш? За пленяването на коменданта на крепостта бе изсечена в моя чест специална златна възпоменателна монета, ама кой я знае къде се дяна. А пенсията си я получавам и до ден-днешен, но вие не виждате нищо от нея, понеже спастрям парите настрана за времето, когато ми се доще да изляза в пенсия.

Казимир стоеше в намерение да направи, въпреки своята иначе едностранност, някоя остра забележка, ала на това бе временно попречено. Макс Брандауер премина със забързана походка и изчезна в къщата, след като бе поздравил приятелски калфите.

– Как се е разпързал пак младият господар! – рече Томас замислено. – Залагам една ампалема срещу твоята златна възпоменателна монета, Хайнрих, че тази вечер за мен ще има още рапота, и то рапота, за която вие, зелени човки, не пива нищо да знаете.

– Що не си затвориш мърлявия плювалник – назида артилеристът. – Ако ли не, ще дойда да го затыкна с оръдейния си шомпол. Разбрано?

– Така стои работата! – даде му право Казимир по своя суховат начин.

Жалко, че от предложението от Томас бас нищо не стана. Защото главният калфа щеше да си съхрани своята най-обична „ампалема“ и да спечели скъпоценната възпоменателна монета на Хайнрих. На първо време Макс не прибегна, наистина, до помощта му...

Във всекидневната на придворната ковачница майка Брандауер седеше край масата и плетеше на мъждивата светлина на лампата, без да вдига поглед от работата си. Тя влагаше в това занимание такова усърдие, като че щастието на света зависеше от нейните бримки. Ковачът бе сложил пред себе си домашната книга с ексегерични беседи и даваше вид, че чете, а в най-тъмния ъгъл на стаята седеше Лилга и пушеше същата лула, която бе запалила в кабинета на графа.

Ако беше по-светло, щеше да се забележи, че очите ѝ горяха с мрачна светлина, докато издухваше към другите гъст димен облак от стиснатите устни.

Най-сетне Брандауер захлопна книгата и хвърли един въпросителен поглед към домакинята, която му отвърна утвърдително. Той се изправи, отиде да си вземе дългата лула, напълни я и с предчувствие за истинско удоволствие посегна към тресчицата за запалване. После прибыта, избълвал няколко порядъчни облака дим, кутията с тютюна по масата към страната на циганката и рече:

– Вземи си тютюн, Лилга, ако си го свършила!

– Благодаря, майсторе, вашият сорт не ми е подходящ.

– Може би имаш нещо по-изискано?

– Възможно! Дзингаритата пуши тютюн, какъвто само князе могат да заплатят.

– Охо! Откъде си го доставяш?

– Той идва от Изтока и расте между родните хълмове на боанжарите. Там отиват девиците край склоновете на Пандикьора, когато луната озари сърцевината на растението, за да събират по полето под звездна светлина с нежни ръце най-вътрешните листа, които отнасят към храма в големия ден на богинята, та духът на бъдещето да се спусне при тях. Който тогава пие аромата на тази трева, него го спохожда дарбата на пророчеството, той разбира езика на звездите и разпознава какво означават линиите по ръката.

– Ти също ли си пушила тревата като момиче?

– Не.

– Но при все това притежаваш по-голяма дарба на пророчество от всички твои хора?

– Аз съм имала и повече дарования – отвърна тя уклончиво и с горестна физиономия, – но те изчезнаха, а заедно с тях младостта и щастие. Лилга сееше любов и жънеше омраза, даваше щастие и блаженство, а в замяна получаваше подигравки и презрение. Усмивката ѝ се обърна на плач, любовта – в жажда за отмъщение. Нейното небе се казва пъкъл, благословията ѝ стана проклетие, а крачките ѝ глъхнат в най-дълбоките сенки на нощта. В мрака на нейния живот блести само една светлина – звездата на отмъщението и разплатата.

– Това звучи лошо, Лилга. Толкова лошо и трагично, сякаш нямаш приятели, които да те споменат с любов.

– Приатели? Къде са те и как са техните имена?

– Не ти ли идва на ум за нас?

– За вас? Вие да сте мои приятели? – Очите ѝ заискриха като от дълбоки кухни, а лицето възприе най-мрачния израз, който му бе възможен.

– Съмняваш ли се в това?

Тя помълча известно време, после отвърна:

– Синът на тази земя говорел за любов, той е вярвал в нея и е жертвал за нея живота си. И все пак тя е едно привидение, към което е ужасно да се поглежда, ако тя захвърли от себе си лъскавото наметало, защото нейното истинско име гласи: Себелюбие! Вашият Бог е създал и обичал хората, за да му се кланят те, Земята обича Слънцето, защото се

топли на неговите лъчи, детето обича родителите си, понеже получава от тях всичко, от което се нуждае, родителите обичат детето си, защото е плът от тяхната плът и кръв от кръвта им, съпругът обича съпругата си, понеже иска да бъде щастлив чрез нея, а приятелят обича приятеля, защото има нужда от него. О, аз познавам вашата любов и вашата жертвоготовност. Вашата любов ми изтръгва сърцето из тялото, ала аз разкъсвам на парчета булото, зад което се крие истинският ви лик.

– Лилга, ти не...

– Мълчете, вие сте мъж и... християнин, а... аз мразя и двете неща.

– Искаш да охулиш нашата свята религия ли, Лилга?

– Да охуля? Не? Но искам да повдигна завесата, зад която тя се крие. Какво е обичта, която ви се проповядва? Глееща омраза и стаено себелюбие. Под кръвав покрив носите вие вашата вяра от страна на страна, от народ към народ. Вие вземате мозъка от главата и костите на народите и си въобразявате, че сте велики във вашата нравственост. Ама я идете при онези, които вие наричате езичници, и вижте къде грехът вилнее най-грозно и дяволски, при тях или при вас!... Любов? Аз не я познавам, но познавам омразата, отплатата, отмъщението. Вие се ръководите по лицемерни фрази, които са страхливи и лъжовни, нас обаче Бование учи да правим същото, което ни е било сторено. Тя е неумолимата богиня на отмъщението и аз ще ѝ служа, додето е жива и последната фибра от тялото ми.

Тъй като ковачът премълча, циганката продължи след известна пауза:

– Но нашата богиня е справедлива, тя се отплаща и с доброта, макар никога да не го върши от любов, а от корист. Алберт Брандауер, спомняте ли си деня, в който циганката беше заловена и трябваше да бъде хвърлена във водата като магьосница?

Брандауер кимна в знак на съгласие.

– И тя сигурно щеше да бъде удавена, макар да бе млада и красива като никоя от вашия народ. Но тогава един силен мъж си проби път през тълпата, улови я, скочи с нея в една ладия и я закара на другия бряг, където много дни наред я кри в къщата си. Брандауер, познавате ли този мъж?

Ковачът се усмихна.

– Не беше много, което той стори Лилга.

– О, напротив, то беше даже най-много, което той можеше да стори за мен, защото той ми спаси живота. А това Лилга никога не забрави. Тя всеки ден говореше за него на Бование и богинята разпростра

ръце над неговата глава и къщата му, за да живее щастие сред нейните зидове и благословия да се разпорежда над всичко, което той върши. Годишите набраздиха лика ми и побеляха косите ми, Лилга е презирана-та, грозна хитана, от която децата бягат, а възрастните се боят. Но нейната ръка е силна и могъща като на княз. Когато тя мрази може да погуби, а когато обича – носи му щастие. Тя може да низвергва графове и херцози да въздига, ако иска, и...

– Лилга!

– Вие се съмнявате? – Тя се надигна и пристъпи по-близо до масата. Светлината падна сега напълно върху нейната снага и в нейните отблясъци очите ѝ заискриха като черни диаманти. – Трябва ли да ви го докажа, Брандауер? Спомняте ли си онази нощ, в която вашата жена лежеше с родилни болки и вие пратихте за мен, понеже вярвахте в изкуството на циганката? Жена ви роди момченце и аз го изнесох във под звездите, за да питам Бование каква съдба ще има детето. Вие искахте отговор на този въпрос, но аз трябваше да премълча – толкова важно и велико беше онова, което узнах. Аз ви залъгах с обещания и вие напразно чакахте до днес присъдата, която имах да ви донеса. Момчето стана мъж и...

Тя беше прекъсната. Вратата се отвори и влезе Макс: Пристъпвайки бързо към него, тя улови ръката му и го притегли към масата.

– ...момчето стани мъж – повтори и после продължи: – силен мъж, който ме защити и ми върна живота, когато вече го смятах за изгубен. Сега при мен идва духът на отплатата и ми отваря устата да говоря за онова, което досега е трябвало да премълчавам.

Тя вдигна ръка и я сложи върху главата на Макс.

– Чуйте какво ще ви известя! Аз предричам: Тази глава е предопределена да носи един ден княжеска корона, този пестник ще държи скиптър, а от тези рамене ще се стеле мантията на владетел. Синът на ковача ще стане княз сред най-могъщите на земята. Аз ги виждам да идват, големи и малки, за да му дадат клетва за вяност, както го прави сега Лилга, циганката.

Тя коленичи пред него, притисна чело към ръката му, после се надигна и, с бързи крачки напусна стаята.

Син и родители се спогледаха изненадано. Те знаеха, че Лилга не е шарлатанка, и изумлението им от това пророчество никак не беше малко.

– Какво беше това? – рече Макс. – Пияна ли е?

– Не и въпреки това ми изглежда на такава – отговори бащата. –

Зная, че притежава голяма проникателност и даже да заключава от външния вид на човек неща, за които на друг ум не би му дошло. Към това се добавят странните събития от деня на твоето рождение, Макс, за които тя до ден-днешен ни дължеше разяснение. Аз не очаквах да чуя нещо обикновено, но това, което тя сега каза, е толкова невероятно, че човек трябва да е безумен, за да го сметне за истина. И все пак тя винаги знае какво говори.

– С думите си тя преследва някаква цел, която не може да остане скрита – рече Макс. – Мен ме изненада странното посрещане при влизането ми, но самата сцена иначе приемам трезво. Сега-засега вниманието ми е ангажирано от съвсем други неща. Ти нали притежаваше един пропуск, татко, който ти издейства достъп в замъка по всяко време?

– Да. Защо питаш?

– Би ли ми го поверил за днес?

– На теб? Какво се каниш да правиш в замъка или при херцога?

– Позволи засега да го премълча. Че се касае за нещо важно, можеш да се досетиш, понеже иначе не бих изрекъл такава молба.

– Хм-м, херцогът е предназначил пропуска, наистина, само за мен, но ако работата действително е толкова важна, то...

– Нямай грижа, татко! Аз имам намерение да окажа на херцога една услуга от изключителна важност.

– Чакай тогава!

Ковачът взе лампата от масата и отиде с нея в съседната стая. Когато се върна, държеше в ръката си карта, едната страна на която бе изписана със ситни редове, а другата носеше личния печат на херцога.

– Ето!

– Благодаря! Лека нощ!

Макс тръгна и се оттегли за кратка почивка в своята стая. Нуждаеше се от тишина, за да асимилира впечатленията и забележителните събития от изминалия ден. Никак не бе дребно това, с което се беше заел. Касаяше се да води битка на живот и смърт с един безкрайно превъзхождащ го по власт и парични средства противник – той сам срещу едно надалеч разклонило се съзаклятие, което оперираше с всички, дори с най-осъдителните средства, за да постигне своята злокобна цел. Но него не го бе ни най-малко страх. Той чувстваше в себе си сили да излезе на среща на цяла армия врагове и тази нощ щеше да бъде проведен първият удар, който щеше да се стовари като гръм от ясно небе върху всемогъщия граф.

Когато часовникът на писалището му показа полунощ, той се

надигна от постелята, на която бе лежал с дрехите, и напусна къщата. Опита да се добере по обиколен път до херцогския замък и стигна незабелязано в градината. Тук и в самата постройка му беше познато всяко кътче, така че знаеше точно накъде да се насочи.

Похлопа на една малка порта. Стоящият зад нея караул отвори.

– Кой там?

– Спокойно! – отговори той и показа картата.

– Минавай! – гласеше отговорът.

Мина по няколко стълбища и стигна накрая до коридора, по който бяха разположени спалните покои на херцога. Тук забеляза, че караулът липсваше – явно предпазна мярка от страна на камердинера. От самия него не се виждаше и следа, което беше също лесно обяснимо, тъй като още не бе станало един часът.

Той изследва вратите и намери една отворена. Стаята беше тъмна, но една слаба светлина се процеждаше през пролуката на завесата, водеща към съседното помещение. Пристъпи по-близо и погледна през нея. Пред него се откри неголяма стая.

До една маса седеше Грунерт, камердинерът. Пред него лежах няколко листа на един илюстриран вестник – очевидно беше чел, за да остане буден, ала това не му се бе удало. Той спеше с обронена на гърдите глава.

Зад тази стая лежеше спалнята на херцога.

Макс се реши да влезе в нея. Плъзна се тихо помежду двете завеси и застана пред ложето на владетеля.

Спящият беше притеглил копринената завивка до гърдите си, така че сключените ръце лежаха открити. Макс ги докосна леко и херцогът моментално се раздвижи. Владетелят го разбра, разпозна доктора и поиска да се надигне, ала изостави намерението при едно предупредително движение. Натрапникът вдигна едно кресло и го пренесе безшумно до онази страна на леглото, която не можеше да бъде наблюдавана от завесата.

Настани се там и се приведе към херцога.

– Прощавайте, Ваше сиятелство! – прошепна.

– Нещо важно ли се е случило, Макс, та си влязъл по този час тук? – попита херцогът също така тихо. – Как те пуснаха?

– Благодарение пропуска на моя баща.

– Аха! Той дава ли го другиму?

– Само на мен, Ваше сиятелство! Във вашия кабинет ще бъде

извършена кражба с взлом.

– Кой ще се одързости да го стори?

– Граф Хоенег.

– Гра... фът? Невъзможно! Ти се лъжеш, Макс.

– Зная го точно.

– Какво иска да вземе?

– Актовете от психиатричната клиника, които имах честта да предам на Ваше сиятелство.

– А-а, схващам! И въпреки това такава една стъпка е... по дяволите, той трябва да има помощник!

– Камердинера Грунерт. Графът, види се, често е посещавал кабинета на Ваше сиятелство.

– Откъде знаеш всичко това?

– Случайно подслушах двамата.

– Кога ще дойде графът?

– Точно в един.

– Грунерт сигурно е заспал във вестибюла?

– Да.

– Мога да си го помисля, тъй като ти иначе нямаше да седиш тук. Сега е десет минути след дванайсет. Я виж дали она още спи!

Макс отиде тихомълком до завесата. Предателят седеше в същата поза като преди. Когато докторът се върна, херцогът вече се бе заел да се облича. Макс се постара да му помогне и доложи:

– Още спи.

– Днес той не беше на служба, но се смени с колегата си, който беше уж неразположен. Като се събуди, няма да влезе в спалнята, а ще се убеди само с поглед от входа дали не съм буден. Да пуснем балдахина!

Леглото беше затулено, така че Грунерт щеше да помисли, че херцогът спи.

– Тъй, а сега ме следвай до библиотеката!

Херцогът се плъзна, следван от доктора, през вестибюла и после към кабинета, в който влязоха.

– Чакай! – нашепна.

Издрънка ключ, ключалка изшрака.

– Така, сега нататък! Документите са в ръката ми и заедно с тях едно оръжие за всеки случай. Имаш ли и ти някакво?

– Нося един револвер.

– Нека отидем тогава в библиотеката!

Тя се намираще до кабинета. Те влязоха и седнаха на една софа,

прикрита зад широки библиотечни шкафове. Макс разказа необходимостта, но премълча как се е добрал до тайните на графа и също другите комплоти, които този беше изковал с Натер. Не биваше да увеличава грижите на височайшия господар и се чувстваше достатъчно силен да разстрои плановете на Хоенег. След изложението настъпи дълбока тишина. Удари три четвърти. Малко преди един часа се долови шум. Макс се надигна да се ослуша.

– Грунерт беше – доложи шепнешком. – Седи с полузатулен фенер в близост до писалището.

– Имаш ли огниво в себе си?

– Да.

– Там на масата стои една свещ. Веднага щом графът влезе, я палиш! След влизането ни покриваш изхода и предоставяш останалото на мен!

Минаха още няколко минути, после във нещо пропука и Макс отново се надигна да се огледа.

– Графът! – пошушна.

Той запали восъчната свещ и посегна към револвера.

– Напред!

Херцогът пристъпи до завесата и погледна през нея.

Граф фон Хоенег, който въпреки предрешаването си можеше ясно да се разпознае, стоеше до писалището на Херцога и се мъчеше да отвори едно чекмедже. При това смъкна малко маската от лицето, за да може по-добре да вижда. Слугата беше до него и му светеше. Двата мъже стояха обърнати с гръб към библиотеката, така че не забелязаха влизането на херцога и Макс Брандауер.

Докторът се плъзна веднага към входа, заслонил свещта с ръка, а херцогът пристъпи няколко крачки напред и поздравя:

– Ах, добра вечер, братовчеде!

Заговореният се обърна уплашено, а слугата изгърва фенера при прозвучаването на този глас и той угасна. Сега Макс махна ръката си от свещта и я постави върху камината, тъй че помещението се осветяваше достатъчно, за да се забележат преbledнелите от ужас черти на Хоенег и треперенето на слугата.

– Негово сиятелство...! – извика графът.

– Да, Негово сиятелство е тоз, който стои пред вас, за да ви даде разписка за загубата на всички изчезнали отгук документи. За съжаление днешното издирване на определени книжа ще остане безрезултатно, тъй като аз ги държа в ръката си. Има ли нещо за отбелязване Негова

светлост?

– Не, Ваше сиятелство!

– Нека Грунерт избере между милостта и затвора! Ще се изповяда ли Той?

Мъжът се свлече на колене.

– Милост, Ваше сиятелство! Аз всичко ще разкажа!

– Да стане Той! Да донесе Той канделабъра!

Слугата изчезна и след броени мигове се върна с един шестраменен светилник.

– Нека свети Грунерт надолу на Негова светлост! – И обръщайки се към Макс прибави: – Ти се справи отлично и заслужи благодарността ми. Сега си свободен. Имай добрината да придружиш граф Хоенег до толкова далеч, колкото ти се стори уместно с оглед сигурността на твоя херцог! Поздрави родителите си! Лека нощ!

Като някой автомат се обърна графът към изхода и се отдалечи. Макс го последва по петите. Слугата осветяваше, докато караулът отваряше главния портал, докторът заповяда на камердинера:

– Вие се върнете при херцога! Един опит за бягство би ви направил нещастен. Впрочем вие ще бъдете помилван, доколкото изповедта ви е откровена и пълна.

Графът закрачи безмълвно навън по шосето. Макс се придържаше до него. В един момент Хоенег внезапно спря.

– Човече, виждате ли този пистолет?

– Много ясно, Ваша светлост.

– Е, добре! Ако веднага не се махнете от мен, ще ви застрелям.

– Тук? Посред столицата? До херцогския замък?

– Тук!

– Тогава, моля, натиснете спусъка – каза Макс. В неговата десница проблесна лъскавата цев на револвер.

– Мошеник!

– Кого има предвид Негова светлост? Присъстват само две лица, от които аз не мога да отнеса за себе си тази дума. Да вървим, моля, нататък!

– Стой, няма да допусна това място, преди са съм узнал по какъв начин е бил предизвестен херцогът за моето посещение!

– Ще го узнаете, но не тук. Аз ще си позволя честта да ви придружа до Олер и пътем ще се предоставя на услугите ви за желаното разяснение.

Той закрачи напред, графът го последва неволно.

– Е? По какъв начин беше херцогът уведомен?

– По един много странен, хер графе! Нашият височайш повелител лежал в сън, почувствал една ръка и се пробудил. До него стоял един мъж и му разказал, че граф Хоенег възнамерява кражба с взлом.

– Кой е бил този мъж?

– Аз.

– Вие...! Как сте добил сведение за това, което трябваше да се случи?

– Моят доклад свърши, хер графе. Ето че стоим при реката. До скоро виждане!

Макс пое по пътя към дворцовата ковачница, за да си легне за кратка дрямка. Камбаните на близката катедрала удариха два пъти – беше два часа сутринта, когато приближаваше странноприемницата на пристройката и добродетелна вдовица Барбара Зайденмюлер. Оставаха му малко крачки до нея, когато забеляза от сянката на портата да се отделя една дребна фигура. За свое учудване разпозна Амброзиус Натер, Дарителя на светлина, когото днес беше подслушал при толкова забележителни обстоятелства.

– Мерикур! – прошепна Макс на себе си. – Какво дири той по този късен час на улицата? Да го последвам ли, или не? Може би ще направя някое важно откритие, ако тръгна след него, защото само нещо необичайно може да вдигне човек толкова рано от пуха.

Бързо решил, той последва тръгналия напред мъж през няколко улици, но предпазливо се придържаше в сянката на редицата къщи, за да не може толкова лесно да бъде забелязан. Неговата предпазливост впрочем не беше обоснована, защото Натер нито веднъж не се обърна. Очевидно се чувстваше напълно сигурен.

Когато достигнаха последните къщи, шосето се протегляше на едно доста голямо разстояние покрай реката, за да се изкачи после по постепенно възвисяващите се планини. Там горе, на приблизително три четвърти час отдалеченост от града, се бе издигал по-рано един манастир, чиито руини и днес красяха билото на един от хълмовете. В неделните дни те представляваха целта на многобройни пешеходци. Макс ги познаваше точно. Той още като момче бе пълзял често из старите зидове и бе претършувал всеки ъгъл.

– Отива към руините – промърмори той, – и то по широкия път. Аз ще се изкача тук отстрани, за да го изпреваря.

Обичайният път водеше нагоре в многобройни извивки, но тук, където Макс сега се отклони, една тясна, малко използвана пътека се

изкачваше в права посока стръмно към височината.

Наклонът беше толкова значителен, че човек трябваше да търси опора в храстите. Докторът обаче беше използвал толкова често пътя, че въпреки тъмнината не правеше погрешни стъпки и след броени минути бе достигнал билото на хълма. Тук се запромъква към мястото, където главният път излизаше на руините.

Добре обмислената предпазливост, с която се стремеше да прави стъпките си възможно по-безшумни, се оказа оправдана. За един от последните храсти стоеше една фигура, в който той с право предположи осигурителен пост. Пристъпи недалеч от него зад храстите и зачака. Скоро се доловиха приближаващи стъпки.

- Откъде? – запита постът полугласно.
- От битката – прозвуча също така даденият отговор.
- Накъде?
- Към победата.
- Другарят може да мине!

Дребният, облечен в черно мъж премина край поста. Макс го последва, заобикаляйки предпазливо другия.

По средата на бившия манастирски двор зееше гърловината на кладенец. Един водещ към града водопровод, събиращ влагата на целия хълм, бе причина кладенецът напълно да пресъхне. Амброзиус Натер стъпи на ръба му и изчезна после във вътрешността. Докторът знаеше, че доскоро надолу не бе водила нито подвижна стълба, нито някакво друго съоръжение. Той пристъпи на свой ред и забеляза едно вързано за корубата въже, което се прехвърлеше през нея и се спускаше в кладенеца. За негово учудване то не беше обтегнато. Той го изтегли и видя, че имаше дължина само два-три метра. Значи трябваше да има някоя стълба, стъпала или нещо подобно, по което човек да може да стигне до долу.

Сега остави въжето да се плъзне отново надолу и се наведе, за да хвърли един поглед в дълбочината. Трябваше да го стори възможно най-предпазливо, иначе отдолу биха могли въпреки нощния мрак да забележат главата му. Кладенецът от дълго време бе засипан до половината, ала все още притежаваше една значителна дълбочина от двадесетина метра. Отдолу проблесна светлината на свещ, после дълбочината се изпълни с мрак, додето Макс трябваше да изостави наблюденията си, понеже долови шум от приближаващи крачки.

Той се изтегли зад един близък издатък от зид и преброи една след друга тринайсет фигури, които се спуснаха в кладенеца.

Нещо напираше в него да узнае какво цели това тайнствено събрание, ала нямаше как да проследи мъжете. Можеше да ги наблюдава само извън кладенеца и трябваше да отложи по-подробното изследване за деня.

Търпението му бе поставено на мъчително изпитание, мина почти час, докато видя първият да се изкатерва. Беше Натер, когото непосредствено по петите следваха други двама.

– Знаете ли защо се изкачих по-напред с вас? – попита полугласно Дарителят на светлина.

– Да – отговори единият придружител.

– Синковецът е предател. Научих го днес, когато ми доставиха неговото писмо. Долу му простих, за да го направя по-уверен, ала той не бива да избегне наказанието си. Той ще бъде елиминиран!

– По какъв път?

– По обичайния. Идете на мястото си! Хората идват.

Двамата мъже изчезнаха зад зидовете. Един по един изкачиха кладенеца и останалите единайсет. Последният от тях отвърза въжето от кубурата и го взе със себе си. Хората се отдалечиха. Един-единствен беше останал. Натер беше сложил ръка върху неговата.

Мъжът вече бе възнамерявал да си върви като останалите. Сега се обърна.

– Въпреки подозрението, изказано днес срещу теб – поде Натер, – ти притежаваш пълното ми доверие. Аз те препоръчах на моя началник и получих едно поръчение за теб, което ще ти докаже колко много разчитам в трудните случаи на твоята квалификация. Готов ли си да го чуеш?

– Ще го чуя и изпълня.

– Тогава ела!

Той се отдалечи с него в същата посока, по която бяха поели другите те двама.

Макс бе доловил всяка дума. Мъжът във всеки случай го заплашваше опасност. От какво естество бе тя? Беше ли достоен той за помощ? И как трябваше да му бъде оказана тази помощ, след като Макс не знаеше характера на опасността? Много нещо зависеше от това, присъствието му да не бъде открито, и ето как той реши да се държи изчаквателно.

След известно време му се стори, като че долови тих, потиснат вик. Зов за помощ ли бе това? Той се заслуша в тихата нощ, ала сега всичко си остана спокойно. Едва след доста голям интервал от време долови

шум от крачки. Черният се връщаше с двамата. Онзи, който беше наречен предател, липсваше.

– Въздадено му бе правото – рече Натер. – Дано душата му отпътува за пъкля! Той е вече вторият, когото сполетя справедливото наказание. Сега вървете! На Деня на Седемте братя ще се видим за последен път на това място, защото после вече няма да е необходимо да се боим от светлината на деня.

Той вдигна леко ръка за поздрав, двамата се поклониха почтително и се отдалечиха. Изчака, додето шумът от стъпките им отзвуча напълно, и ги последва после бавно. Дарителите на светилна имаха навика да напускат поотделно мястото на нощната сбирка, за да избегнат всяко подозрение.

Сега Макс се измъкна безшумно от скривалището си, пошепвайки на себе си:

– Убили са го. Трябва да видя по какъв начин.

Той напусна руините в същата посока, която бяха държали онези преди малко, и претърси цялото било на хълма, без да се натъкне на следата от някой акт на насилие.

– Слабата светлина е виновна. Ще се върна през деня и тогава сигурно ще намеря каквото търся.

Неговото напразно дирене бе отнело известно време и той прие, че наблизко вече не се намира никой от тайнствените мъже. Ето защо се осмели да напусне мястото по обичайния път и закричи към града след тази изпълнена със събития нощ.

Когато пристигна вкъщи, снабди се с едно въже с дължината на онова, което бе имал в ръка при кладенеца, взе един фенер със затъмнителни бленди, чук, клещи и разни други неща, които можеха по някакъв начин да му послужат, и се отправи отново на път към руините.

Докато слизаше по стълбите, долови от работилницата висока, шумна прозявка.

– Ух...аах! Уу...аах! Томас Шуперт, ама че си смахнат и тъп! Едвам пет часът; можеше парем още два часа да останеш в кревата! Опаче оная циганка, вещицата, не ме остави на мира, Яви ми се в съня, гони ме и ме преследва като някой зъл дух и ми изподра и изпохапа лицето. Пак допре че това стана само насън, иначе нямаше да мога да се покажа пред Парпара Зайденюлер в продължение на две недели.

Макс бе принуден да се усмихне при този висок монолог, станал издайник на съкровения мисли на доблестния кавалерист. Дали да не го вземе със себе си? Томас, беше верен и дискретен, а четири очи и

ръце при всички случаи можеха да виждат и вършат повече от две.

Той влезе в работилницата, където калфата тъкмо бе зает да се на-мъква в жилетката.

– Добро утро, Томас!

– Чумата да го тръшне, допро утро, хер доктор! И вие вече сте на крак? Чини ми се, че вещицата и на вас не е дала покой.

– Да работиш ли вече се каниш?

– Пих желал опаче не пива, защото иначе ще разпудя другите.

– Аз предприемам едно излизане. Желаш ли да ме придружиш?

– На заповедите ви, хер докторе!

– Облечи се тогава и не забравяй утринната си лула!

– Хм-м, хер доктор, тютюнът ми се свърши.

– Ето вземи тогава една пура!

– Страшно плагодаря! Ампалема?

– Не, куба.

– Купа? Също допра, макар и не така фина като ампалемата.

Двамата закряха в свежото утро.

Животът в града още не беше се разбудил. Едва по-късно срещнаха няколко млекарски коли, които всеки ден откриваха първи уличния шум. Макс не изпитваше никакво желание за разговор, той следваше мислите си, които изостави едва когато достигна със своя придружител руините. Тук се упъти по двора към мястото, където се бе таил през изминалата нощ.

Извън зидовете се простираше тесен, равен терен, осяян с развалини и обрасъл с трева. В края ридът се спускаше отвесно в дълбочина и образуваше със следващото възвишение тясна урва, която беше дълбока и затворена от всички страни. До нейния ръб растеше една стара червена ела, която простираше част от клоните си надалеч над пропастта. Макс спря и се обърна към калфата.

– Томас, ей там във някой тая нощ беше убит.

Добрият Шуберт бе споходен от страх, който се предаде по всичките му крайници. С широко облещени очи той отстъпи няколко крачки назад.

– Упит? Пречукан? По дяволите! Че кой пък? От кого пък? Не съм пил аз, хер доктор.

– Не, не беше ти – усмихна се Макс. – Аз стоях надалеч оттук и нито можах да попреча, нито по-късно да добия сигурност. Я хайде да потърсим и видим дали ще открием нещо!

– Слушам, хер доктор! Моментално почвам да търся. Може пи

педният дявол да не е още съвсем мъртъв и да ни се удаде да го дигнем на крака.

И сега издирването им бе напразно, додето Макс достигна червената ела и забеляза, че тревата под нея е утъпкана.

– Какво ще решем за това място, Томас?

– Какво ще река, хер доктор? Тук неколцина са се счепкали за косите и здравата са се млатили.

Вдигайки неволно очи нагоре, Макс сега направи едно откритие, което трябваше да има връзка с нощното деяние. На височина малко над човешки бой на един от елховите клони се виждаха два клупа от здрави конопени възета, на които трябва да бе висял значителен товар, понеже така силно се бяха пристегнали, че се бяха впили в грапавата кора на дървото. Двете възета бяха отрязани с нож под възлите – едното от които преди дълго време, а другото сигурно едва през изтеклата нощ, както сочеха повърхнината на среза и цветът на влакната.

– Я разгледай онези възли, Томас!

– Слушам, хер доктор! Нека веднага на място погълна най-голямата наковалня, ако тук не са се опесили двамина, които подир туй са пили отрязани от възетата!

– Ти мислиш, че те са се обесили сами?

– Естествено! Та нали човек все сам си се песи на дървото. Никой не пи проявил охота да му помага в тая рапота.

– Ами следите в тревата?

– Мътните го взели, това действително изглежда, като че те са се пранили.

– Единият клуп произхожда от последната нощ, а другият – най-много отпреди три седмици. Да си чувал някой през това да се е обесил на Манастирския рид?

– Не.

– Значи умъртвените не са съдебно снети, а убийците са прерязали веднага възетата и...

Той пристъпи до ръба на урвата и погледна надолу. Голият, обрасъл само тук-таме със снопчета трева камънак показваше ясната следа от тяло, сгромолило се в дълбината.

– ...и – продължи той – там долу те са намерили своя гроб.

– Намерили своя гроб – кимна Томас, поглеждайки предпазливо надолу. – Трябва да направим донесение, хер доктор!

– Преди да се реша на това, бих желал да проуча нещо друго. Ела!

Той се запъти към кладенеца и извади възето, което притегна към

корубата.

– Трябва да се спуснем в кладенеца.

– Там долу? Ама защо пък, хер доктор? И тук ли са светили на някого маслото?

– Не. Остани сега-засега горе и внимавай някой да не ни изненада!

– За изненаждане е още твърде рано, хер доктор. По сегашния час никой не се катери насам по паира.

Макс изследва вътрешната повърхнина на кладенеца. Не се забелязваше нито стълба, нито нещо подобно. Но когато развъртя спуснатото въже, то се натъкна на някаква пречка и при един по-остър взор той установи, че това е някакъв железен болт, вбит в кладенчовата зидария.

Загадката беше решена. Сигурно в дълбочината водеше цяла поредица такива болтове, служещи за стъпало. Въжето не бе имало друга цел, освен да облекчи спускането до най-горния болт. За да не бъде забелязан от неканени очи, този бе забит възможно по-ниско.

Макс се спусна по въжето до него и видя предположението си потвърдено. Болтовете се намираха един под друг само на лакът разстояние, така че без усилие можеше да се слиза надолу.

Скоро достигна дъното, извади фенера, запали го и освети около себе си. Не забеляза нищо, освен тясно обграждащата го кръгла зидария, която тук долу бе изпълнена от четириъгълни плочи. Едно събрание от четиринадесет души бе невъзможно да се проведе в тясното пространство. Той взе чука и започна да почуква по зидарията. От мястото срещу стъпалата долови кук звук. Натисна и две от лежащите една над друга плочи се раздвижиха навътре, при което възникна отвор, достатъчно голям да пропусне един мъж в приведено положение.

Той влезе. Входът се затвори от само себе си, вследствие тежината на плочите. От вътрешната страна те бяха обшити с дъски, които ги държаха здраво наедно. Сега се озова в едно приблизително три метра високо, четвъртито помещение, облицовано как да е с дъски, потонът се крепеше на няколко дървени дирека, По средата имаше грубо издялана маса, откъм горния край на която бе забита върху два кола една дъска, служеща навярно за председателско кресло, докато откъм другите стени бяха стъкмени пейки от същата извънредно проста направа.

Грижливото претърсване на цялото помещение не даде по-нататъшен резултат и нищо не показваше, че тук преди късо време се е бил събрал толкова народ.

Той излезе пак във в кладенеца и погледна нагоре. Като момчурляк се бе спускал понякога тук на игра с училищни другари. По тази

причина сегашното откритие му се струваше романтично и очарователно. Угаси светлината, прибра фенера и се заизкачва нагоре.

Томас седеше на корубата и го чакаше.

– Доста продължи, хер доктор. Насмалко да се спусна подире ви.

– Не беше необходимо, драги Шуберт. Сам се оправих.

– Сигур не пива да питам какво имаше там долу? Вие навярно сте мислил, да не пи двата трупа да се пили хвърлени в пунара.

– Не ги намерих – отговори Макс, оставяйки калфата на това мнение. Макар да беше убеден в неговата вярност и дискретност, той сметна все пак за по-добре да държи в тайна същинската цел на своята утринна разходка. Поради това продължи: – Може би тая работа с обесването е само заблуда. Нека най-добре да си затраем, ако не искаме да си имаме само неприятности.

– Напълно съгласен, хер доктор. Не мен са препили или опесили на дървото, а от съда и полицията през целия си живот здравата ме е пило пъз. От мен никой няма да узнае къде сме пили.

– Също и Барбара? – попита Макс усмихнато, спомняйки си вчерашните думи на кавалериста.

– Също и Парпара не, хер доктор – увери този. – При една жена такова нещо е крайно несигурно да се съхрани...

Когато двамата се прибраха вкъщи, завариха цялата ковачница в голяма възбуда.

Лилга, циганката, беше изчезнала.

Изненадващото откритие било направено, когато майка Брандауер почукала преди един час на вратата на Лилга, за да я повика за закуска. Понеже не получила отговор, отворила вратата и намерила стаята празна. Леглото било непобутнато и всичко сочело, че Лилга е напуснала къщата веднага щом обитателите на ковачницата са се оттеглили да почиват.

При вестта за изчезването на Лилга у Макс в първия миг се зароди лошо подозрение. Той нямаше как да не се сети за беседата на граф Хонег със съзаклятника, както и че Натер искаше да се заеме с обезвреждането на циганката. Но веднага щом подложи стаята на Лилга на едно бегло претърсване, отхвърли подозрението. Ни най-малкият признак не намекваше, че е била отстранена по насилствен начин. За отвлечане на Лилга не можеше да се мисли най-вече заради това, че Натер едва ли е могъл да направи в късото време приготовленията, необходими за осъществяването на неговите черни планове.

Изчезването на Лилга сложи кръст на сметките на Макс. На него

много му се бе искало да ѝ постави някои въпроси относно връзката ѝ с граф Хоенег, ала те сега-засега щяха да останат без отговор. Може би, да, дори беше много вероятно наподобяващото бягство тръгване на циганката да бе предизвикано тъкмо от желанието ѝ да се отърве от тези въпроси. От друга страна нейното мистериозно изчезване изпълваше Макс с определено доволство, понеже си каза, че то правеше покушението на Натер по-трудно, ако не и невъзможно. Във възбудата си от предстоящото нахълтване в кабинета на херцога Макс съвсем бе забравил да предупреди хитаната за заплашващата я опасност и сега не можеше да навакса пропуската. Но той реши да бди над нея по косвен път, като наблюдава всяка стъпка на Натер. При положение че не го изпускаше от очи, щеше да разбере, ако съзаклятникът предприемеше нещо срещу Лилга, и лесно да вземе необходимите противомерки.

Ако знаеше Макс какво ставаше в същия час в палата на граф Хоенег, щеше без много губене на време да си изясни събитията, така възбудило в началото неговото семейство. Там граф Хоенег се мятеше из покоите си като ранен глиган, а прислугата се бе свряла по къшетата и никой не дръзваше да се доближи до него.

Какво се бе случило?... На утрото след подслушания от Макс разговор с Натер графът влезе в библиотеката си. Искаше още веднъж да прегледа и се увери в наличността на едни книжа, които беше наместил в едно секретно чекмедже. Беше стигнал именно до мисълта, че досегашното скривалище не е достатъчно надеждно, тъй като навремето бе посветил Лилга в своите тайни. Кой му гарантираше, че тя няма да проникне тайно в неговите покои, за да му причини със задигането на важните документи една чувствителна и опасна загуба? Тайния път за библиотеката тя нали още много добре си знаеше, както му бе доказала преди два дни. Ето защо той искаше да прибере книгата от досегашното им скривалище и да ги премести някъде на сигурност. Неописуем беше ужасът му, когато отвори секретното чекмедже и го намери празно! В първия миг бе като парализиран и способен само на една мисъл: Лилга! Само тя можеше да е била! Тя си беше отмъстила за погубения от него син, съумявайки да го улучи в болезнено място. Едва вчера бе казал на Натер, че Лилга не притежава доказателство срещу него, а днес излизаше, че тя напълно го държи в ръцете си чрез опасните документи. Наричаше самия себе си най-големия глупак, задето не бе пренесъл бумагите на сигурно място още вечерта, когато научи от Макс Брандауер за освобождението на Лилга. Сега неговата смъртна неприятелка го беше изпреварила и неговото фино изпипано дело на живота бе застрашено във

висша степен.

Какво сега, ако Лилга се възползваше веднага от съдбоносните документи? Тогава той беше изгубен и насроченият за идния Седми братски ден бунт, който трябваше да го доведе до владичество, щеше да дойде прекалено късно. Вярно, той познаваше характера на циганката много добре. Знаеше или мислеше по-скоро, че тя ще го разпъне най-напред на кръст, докато сметне сеитбата си узряла за жътва. Но Хоенег не беше мъжът, който спокойно ще, гледа как мрежата надвисва бавно над главата му. Все още имаше време да разреже примката с един удар и той не се поколеба да предприеме необходимите за целта стъпки.

След като възбудата направи място на размисъла, той накара да повикат Натер, с когото има един дълъг разговор. След това Дарителят на светлина замина. Последицата обаче показва, че този път на властта на графа бе поставена граница. След осем дни съзаклятникът се върна с неизпълнена задача. При цялата си хитрост и интелигентност не му се бе удало да открие местонахождението на циганката и документите трябваше да бъдат считани за изгубени – отмъщението на хитаната беше започнало...

15. ДВАМА ПРИЯТЕЛИ ОТ ДЕТИНСТВО

I

Константинопол, 8 юни 18...

Скъпи Макс!

Моята фрегата се завръща от Ост Индия и когато писмото ми стигне до теб, аз сигурно вече ще съм пристигнал в нашия замък Фалкенау в Карлсхафен. Корабът трябва да отиде на док заради няколко малки повреди, така че мога да разчитам на някоя и друга седмица отпуск. За мен щеше да е по-добре, наистина, да го прекарам в родната Норланд, ала татко, който се намира тук, както знаеш, като норландски пълномощен министър, желае да отиде в Зюдерланд – защо, за това по-късно.

Но трябва да ти призная, че този път изобщо не се радвам на свободното си време. В момента дори съм в такова душевно състояние, че буквално се насилвам да ти пиша, а ти си най-добрият ми приятел.

Скъпи Макс! Дали вече си изпитвал веднъж това, което хората наричат любов? Нямам предвид из един път избухващата и също така бързо отлитаща страст, а любовта, която като някой сгряващ пламък изпълва цялата ти същност, и при която си казваш с една яснота, изгряла в теб като слънце: аз намерих своята звезда в живота и ако тя залезе, за мен ще настане само тъмна нощ.

Но нека не ти говоря алегорично. Позволи по-добре да ти разкажа!

Бях по обратния път за родината, натоварен със задачата да предам някои депешни на вицекраля на Египет. Работите ми в Кайро се развиха бързо, а и с хадифа вече се бях сбогувал, но реших да се поразмотая още няколко дена из столицата. Човек трябва да е виждал града, за да разглежда решението ми като нещо напълно саморазбираемо. Кайро не без основание се нарича Ел Кахира, Победоносния. Той побеждава със своите хиляди чудесии и прелести западноевропейеца, попаднал за пръв път в магичния свят на ориенталския живот. Денем прекарвах времето си в мечтания с лула превъзходен асуански тютюн. Заради жегата

излизах само вечер, за да изживея или наблюдавам някое приключение, което би могло да се съхрани в спомените.

Беше една чудно красива вечер, каквато – с нейното особено възшебство – може да се преживее единствено в онези ширини. Бях взел една лодка и плавах срещу талазите на Нил, което ще рече, аз седях и мечтаех, а гребеше друг. След късо време бяхме оставили града зад себе си, пътувахме самотно срещу течението и виждахме пред нас само една-единствена гондола, придвижвах се от пет черни роба. В нея седяха две дълбоко забулени женски фигури, които точно като мен искаха да се наслаждават на вечерната прохлада. Кой бяха тези жени? Кому принадлежаха и... дали можеше да си позволи човек дързостта да ги заговори на такава отдалеченост от града? Не, не ставаше, защото чернилките сигурно бяха издали работата. Та плавах си значи подире им, следвайки белите була на одеянията им като някоя пътеводна звезда. Реката описваше над града един остър завой; спокойният фарватер се намираще естествено от вътрешната му страна. Тъкмо гондолата го бе достигнала и иззад кривината се показа носът на някакъв плавателен съд, който трябва да бе окъснял и опитваше да се добере до пристанището на Булак. Гондолата лежеше почти точно пред кила му, ала ѝ се удаде да го избегне. Съдът беше дахабийе, натоварено, съдейки по конструкцията, с майчин лист. Следваше го, както пасажерите на лодката не забелязаха веднага, един сандал – една от онези бързи нилски барки, които кажи-речи биха могли да се надплават с параход. За отклонение от срещата бе почти късно, но гребците все пак изведоха гондолата дотолкова настрани, че не бе прегазена. Все пак тя попадна в шумящия килватер и се замята насам-натам като орехова черупка.

Двете жени бяха изгубили самообладание, закрещяха за помощ. Едната бе махнала ръце от борда, една вълна повдигна рязко гондолата със себе си... дамата изгуби равновесие и бухна в развълнуваната вода. Аз бях предполагал нещо такова и сграбчих кормилото. В миг бях на мястото и скочих през борда. Успях да уловя потърпевшата. Но тъй като при неспокойната вода бе невъзможно да се прибера в лодката, легнах по гръб, сложих напреко торса ѝ върху гърдите си и заплувах към брега, който достигнах преди ладиите. Там я положих на земята и отстраних фереджето, покриващо главата и раменете. Отскочих изумен. Можеш ли да си представиш, драги Макс, че би могло да има такава

степен на красота, че да се уплашиш чак? Съзерцателят го обзема чувството, сякаш се е намъкнал неканен в някое светилище. Ето как се почувствах тогава. Да беше се спуснала от небето някоя от онези феи, за които ни е разказвано в детството, за да открие на простосмъртните красотата, надали щеше да може да се мери с момичето, лежашо пред мене. Аз мисля, че познаваш твоя Фалкенау, но благодаря на небето, дето не ме видя в онзи миг. Уверявам те в името на моряшката си чест, аз се държах като хлапак. Стоях като някой, спипан да краде ябълки – така бях изгубил и ума, и дума от съзерцанието на тази красота. Но бързо бях откъснат от моя ням прехлас. Моят гребец бе пристанал, а и гондолата приближи. Втората забулена посфаен крак на сушата и се завтече насам.

„Зулейка, Зулейка! – извика, изпълнена със страх. – О, Фатиме, величава дъще на Пророка, помогни да не е мъртва!“ Едва този вик ми обърна внимание върху най-належащото. Сложих ръка върху сърцето на пострадалата и усетих лекото му тупкане.

„Жива е! – възкликнах с дълбока въздишка на облекчение. – Ръката на смъртта не е била достатъчно бърза да откъсне великолепно цвете на Кахира.“ „Жива! – Тя се хвърли с този ликуващ вик към лежащата, отметна фереджето от лицето си и целуна припадналата по мелото, страните и устните. – Да, жива е! Благодаря ти, страннико! Ти извърши едно дело, за което нека Аллах хилядократно те възнагради!“ Казвам ти, Макс, в този миг щях да се откажа хиляди пъти от благодарността на Аллах, стига да можех да притисна вместо другата една целувка върху страните на изпадналата в безсъзнание. Аз още коленичех до страната ѝ и главата ѝ лежеше върху ръката ми, изливайки надолу разпуснатата коса във вълнисто обилие.

„Коя е тя? Вие коя сте?“ – попитах без определено намерение, а само колкото да кажа нещо.

„Аз съм Аймее, любимката на вицекраля, а тя се казва Зулейка. Ти кой си? Някой франк?“ Тя също беше красива, но няколко години по-възрастна от другата. Говореше на френски, за да не бъде разбрана от слугите, можех да приема значи, че владее и четмото. Все още коленичейки, бръкнах със свободната ръка в джоба и извадих една визитка.

„Вземи и прочети кой съм!“ Поисках да продължа да говоря, но ми беше попречено. Мъжът, който бе седял при кормилото, приближи.

„Защо позволяваш слънцето на твоя лик да засияе пред мъж, на когото не принадлежиш?“ – просъска той към Аймее.

Думите прозвучаха строго. Тя се извърна и спусна фереджето.

„Сбогом, страннико! Аймее ти казва благодаря, тя ще се погрижи за приятелката си и без твоята помощ.“ „Зулейка жена ли е на някой мъж?“ „Не.“ „Чия дъщеря е?“ „Това не бива да казвам. Благодаря ти и остани със здраве!“ Тя ми подаде ръка – една действително много рискована постъпка. Аз притиснах устни към върховете на пръстите ѝ и закрачих като в сън към лодката си. Като в сън пътувах обратно до града. Като в сън се отправих към моето жилище.

Не е трудно да се досетиш, че първата ми мисъл на следното утро се отнасяше до нощното приключение. Взех решение да приведа в ход всички лостове, но да не си тръгна от Кайро, преди да съм узнал коя е тя. Трябваше обаче да си остана само с намерението. Още същия ден получих заповед да отплавам за Алжир. Ще ме разбереш ли, ако ти кажа, че никога съблюдаването на една заповед не ми се е явявало така мъчително, както тогава? В първите дни вършех всичко като машина и трябваше сериозно да се мобилизирам, та моите подчинени да не забележат нищо от разсеяното ми държане. Хранех надеждата, че времето и разстоянието ще заличат впечатлението от преживяното, ала напусто. И до днес стои фигурата на Зулейка, макар междувременно да изминаха седмици, насън и наяве пред моите очи. Мислимо ли е, Макс, Бог да отреди някой ангел да пресече пътя на даден човек, за да го накара в следващия миг да изчезне от неговите очи и неговите надежди? Аз не го вярвам. Аз по-скоро съм убеден, че Провидението, което среща нашите стъпки, знае да намери средства и пътища, за да събере също и сърцето ни, които, както чувствам в глъбините на моята душа, си съпринадлежат за цял живот.

Понастоящем съм в такова настроение, че кажи-речи съжалявам, дето съм осъден известно време на безделие. Ще ми се да се случи нещо, което да ангажира душевните ми и физически сили, иначе наистина рискувам да се погубя. Все пак следва да се

очаква едно малко разнообразие. Татко каза, че бил поканил прочутия Нурван паша, великия адмирал на падишаха, да живее в нашия замък в Карлхафен. Нурван възнамерява именно да отиде в Зюдерланд – защо, баща ми действително не знае. Аз мисля, че татко си има своите намерения с тази покана. Той се е запознал с него тук и го нарича свой личен приятел, макар да му е политически противник. Изглежда, че свързва визитата на пашата с настоящата политика на Зюдерланд и се надява да узнае по време на присъствието му там някои подробности относно неговите планове. Изобщо, види се, нещо витае във въздуха. Не мога да кажа, наистина, какво, защото от твърде дълго съм по море и тепърва ще трябва да привиквам отново към родината. Но посещението на зюдерландския наследник на престола и принцесата в Норланд, последвало по настояване на граф Хоенег, и предстоящото пристигане на Нурван паша в Зюдерланд навяват размисъл. Зюдерланд, както е известно, не разполага с моряк, на когото да може да разчита в случай на война. Дали...? Но няма смисъл да виждам призраци посред бял ден, безчинстващи вероятно само в моето въображение.

Ти как си, драги Макс? Още ли се опитваш да поемеш към държавното поприще? За стотен път ти казвам, мъже като теб тъкмо сега биха могли да бъдат много полезни на нашето норландско отечество – като противотежест на Хоенег, чиято политика не е най-благодатната за родината. Но ти сам си си господар и аз не искам да те увещавам. Поздрави милите си родители!

Твой Артур Ф. Фалкенау

II

Фюрстенберг, 22 юни 18...

Драги Артур!

Имаш ли представа каква бе моята първа мисъл при четенето на писмото ти? Не, не отгатваш, не можеш да отгатнеш! Когато прочетох терзанията на твоята млада любов, оставих писмото да се смъкне, затворих очи и пошепнах къде радостно, къде с болка: „И ти ли, сине Бруте!“ Всъщност с този възклик бих могъл да приключа писмото си, защото с него аз ти казах всичко. Ти, най-

добри ми приятелю, който се намираш в същото положение като мен, не се нуждаеш от по-нататъшен намек, за да ме разбереш. Но мога да се досетя, че ще искаш възможно най-точно осветление относно това, което засяга твоя Макс, а и доверието, проявено от теб, заслужава аз също да не затварям душата си.

И все пак трябва да те помоля за извинение, дето не мога да ти говоря така откровенно, както ми внушава сърцето, и дето няма да спомена името. Аз съм именно в особено положение. На всяка крачка съм следван от шпиони, които зорко наблюдават всяко мое движение. Аз не ги виждам, наистина, но ги чувствам. Да, драги мой, твоят Макс стана за определени хора важна, значителна личност и това е и причината да бъда съдържан дори пред теб. Колко лесно би могло писмото ми да попадне в погрешни ръце. А дамата, която имам предвид, и която си няма и понятие за обожанието ми към нея, стои толкова високо в моите очи, че не бих желал и най-малко да я злепоставя с писмото си. Ето защо няма да спомена името ѝ. Но ти, приятелю, вероятно ще отгатнеш коя имам предвид, макар да премълчавам името. Видях дамата в компанията на младия Хоенег, Лудия граф. Нали го познаваш още от по-ранни времена. Но само да знаеше какви планове преследва бащата с тоя твърдоглав синковец, щеше да има да се чудиш и може би да го сметнеш за невероятно.

Тъй!... Повече за съжаление не мога да ти кажа за моите работи и за забележителните преживелици от последно време, но повече не ти е и необходимо да знаеш! Ти си обикалял надалеч по света и не си си паднал на главата, така че ще съумееш да си изградиш определена представа от цялата неразбория на моите недомлъвки.

Виждам те сега, наистина духом, да поклащаш глава и замислено да си мърмориш: „Макс, Макс, какви си ги въобразяваш! Цветето, дето го имаш на ума си, не цъфти за теб. Я си помисли за буржоазния си произход!“ Сторил съм го вече, драги приятелю и другар по страдание! Сто пъти, да, дори хиляда пъти го сторих! И въпреки това не проявявам и половината, да, даже една десетинка от мировата скръб, що лъха от твоето писмо. Разбираш ли го? Вероятно не, защото и аз самият не го проумявам. Разсъдъкът сто пъти ми втъпява, че трябва да изтръгна от сърцето си тази любов, че тя е шуротия и фантазмагория, ала сърцето хилядократно възразява и ме ободрява: издържай и чакай търпеливо!

Артур, ти ме познаваш и знаеш, че аз общо взето съм трезв, разсъдлив човек, без всяка склонност към фантазиране. И все пак този хладнокръвно преценяващ човек се е вкопчил с всички фибри на сърцето си в тази любов. Питаш ме, мислимо ли е Бог да отреди един ангел да пресече пътя на даден човек, само за да го накара в следващия миг да изчезне отново от очите му. Не, Артур, това е немислимо. Аз също като теб вярвам в едно мъдро провидение, което способства човек да стигне до най-доброто, стига той да се предостави с упование на това провидение и водителство. Аз не мога, наистина да си представя по кой път Providението ще ни събере, защото всички разумни доводи говорят против тази възможност, но едно във всеки случай е сигурно: безнадеждната любов непонятно защо изобщо не ме депримира, не, напротив, това, по всички признаци обезсърчително влечение, ме възвисява и ме прави особено щастлив и волен.

Знаеш, Артур, че не съм мечтател. Вярно, това ново чувство, дето се е загнездило в сърцето ми и изпълва цялото ми същество, не ме кара да провесвам нос. И не бива. Точно сега най-малко, когато се готвят големи неща в Норланд. Една странна случайност ме направи съпричастен на тайни, които изискват моето цяло внимание и бдителност. Само в тихи нощи поглеждам към звездата, която ми се явява и чийто мек блясък ме запленива, така че съм длъжен да я следвам, защото тя ме води – един вътрешен глас ми го казва – към своето блаженство и моето щастие.

Тежко го понасям, скъпи Артур, дето си далеч от мен. Задачата, която имам да изпълнявам, е трудна и почти надвишава силите ми. Щеше да е голяма утеха за мен, да имам един приятел до себе си, на когото да мога да поверявам мислите и опасенията си. И все пак може би така е по-добре. Защото някак си имам чувството, че твоето място понастоящем не е в Норланд, а там, където те е пратил баща ти. Аз също зная вече, че Нурван паша ще отива в Зюдерланд, и приветствам като особено благоволение на съдбата факта, че този най-голям враг на Норланд, или по-скоро на норландския министър-председател, ще живее под твоя покрив. За мен не съществува никакво съмнение, че неговото пътуване до Зюдерланд има някаква връзка с определени тайни машинации. Може би ще ти се удаде да узнаеш нещо важно и да окажеш с това услуга на отечеството си, за което, както ми се струва, се задават тежки времена.

Забеляваш ли, че между твоята съдба и моята има налице известна прилика? Ние и двамата сме си намерили своята звезда. Твоята се е отклонила от погледа ти и ти не знаеш зад кой облак да я търсиш; моята пък се движи по своята сияйна орбита в наглед не достижима далечина. Но в мен витае нещо като победна увереност, че облакът, зад който твоето небесно светило се е скрило за известно време, в подходящото време ще се разедини, и че и моето слънце ще напусне своята недостъпна орбита, за да дари живота ми с топлина и светлина. Нека изчакаме с упование този момент, но междувреме да не губим из очи по-належащото – отечеството, което в това трудно време разчита на всеки от своите синове.

Твой приятел Макс Брандауер

III

Карлсхафен, 28 юни 18...

Драги Макс!

Прощавай, задето още от вратата се плюсвам в къщата! Но другояче не мога да постъпя. Представи си само, моето слънце отново стана видимо! Облакът се разнесе! И живее – естествено не облакът – в моята къща! Но това са неща, които не можеш да разбереш, ей така, направо. Разреши значи да размотая преждата по реда си!

В деня след пристигането ми тук тръгнах да се поразходя по кея. Можеш да ми повярваш, че мислите, които ме занимаваха, не бяха от най-розовите. По едно време забелязах извън рейда едно платно, приближаващо с бързина, която тутакси възбуди моето моряшко любопитство.

Само след късо време вече можех да различа отделните ветрила, после корпуса и накрая стана ясно, че плавателният съд е яхта, която притежаваше такъв особен такелаж, че ми е невъзможно да определя вида му. Малкият строен кораб беше най-много четиридесет фута дълъг и същевременно беше построен с толкова остър кил, че при тези ветрила опасността от преобръщане беше много голяма. Очевидно го водеше някой както дързък, така и опитен мъж.

Най-сетне той достигна пристанището, изви в грациозна дъга и спря на кея тъкмо при мястото, където стоях. При кърмата съгледах един висок чернобрад мъж в турско облекло, под чиито заповеди четирима моряци от същото поданство обслужваха платната и румпела. Редом с него лежеше в зелен копринен хамак една забулена с яшмак женска фигура, по чието държане можеше да се разпознае вниманието, с което даряваше новото обкръжение.

Платната паднаха, съдът прилепи плътно борд до каменния зид, на който стоях, и вързалата полетяха към кнехтовете.

„Човече, ахой!“ – извика турчинът.

Викът се отнасяше за мен. Аз трябва именно да отбележа, че носех, както обичам да го правя, когато съм си вкъщи, облеклото на моряк. Яхтата беше събудила любопитството ми и ето защо ми се понрави, дето той ме сметна за обикновен моряк, който се шляе по брега с надеждата да припечели нещичко. С един скок се намерих на дека на яхтата. И сега идва ред на нещо странно, което ще те изненада. Едва що бе отправил турчинът очи към мен, то отстъпи почти сащисано крачка назад и извика:

„Брандауер! Приятелю, ти ли... – Той спря по средата на словото и разгърка чело с ръка. – Стой, та това е невъзможно! И все пак... може да е синът му... как ти е името?“ „Фрик Уилмърс“ – отговорих аз под някакво внезапно вдъхновение. Исках да знам как е стигнал турчинът до познаване името Брандауер. „Значи си американец?“ „Не, норландец.“ „Значи все пак! Познаваш ли Фюрстенберг, столицата на страната?“ „Там съм роден.“ „А името, което изговорих?“ „Брандауер? Там има само един Брандауер, придворният ковач на херцога.“ „Правилно! Сметнах те за негов син, понеже изглеждаш точно както той в дните на своята младост. Моряк ли си?“ „Да, матрос.“ „На кой кораб?“ „На никой. В момента не съм нает.“ „Ти ми харесваш. Искаш ли да постъпиш на служба при мен?“ „Къде и как?“ „За времето на тукашното ми пребиваване. Ще живея в замъка Фалкенау.“ За малко щях в изненадата си да се издам. Този мъж значи беше Нурван паша, гостът на моя баща. Сега толкова по-малко ми хрумна – с тази моя постоянна жажда за приключения – да се отрека от приетото име. Защото беше ясно, че като негов слуга щях да имам повече възможност да го проучвам, отколкото като негов домакин, тези мисли минаха като светкавица през главата ми, поради което дадох на въпроса му отговора:

„Ако бъда добре заплатен, да.“ „Ще бъдеш доволен от мен. Уговорено, топ!“ „Топ!“ „Къде е замъкът Фалкенау?“ Аз посочих към височината: „Там горе.“ „Изкачи се тогава и доложи за мен! Ето визитката ми.

Известни ли ти са тукашните формалности при хвърляне котва на даден съд? Да? Добре! Погрижи се също и за това, след като си доложил горе за мен. Корабните документи са приготвени в каютата ми“...

Аз взех визитната картичка, скочих през борда на кея и побързах по най-прекия път към възвишението. Беше ме овладяло особено вълнение. Бях стоял непосредствено до женската фигура, чиято одежда излъчваше един лек аромат, който ми се бе сторил добре познат, макар да не можех да кажа къде вече го бях доловил. През тънкото фередже бях забелязал чифт големи тъмни очи, които като че с някакъв странен израз се бяха приковали към мен. Иначе от фигурата не се бе видяло нищо повече, освен малките, обути в изящни пантофи крачета. Как ли му бе хрумнало на този мохамеданин да вземе със себе си една от своите жени – защото тя много вероятно му беше такава – при едно пътуване в чужбина? Той трябва да бе нито ревнив, нито страдащ от предрасъдците, които налагат на мюсюлманина да изключва своите жени и дъщери от обществения живот. И при това, изглежда, се бе отказал от всякакви обикновени претенции по време на пътуването си, понеже беше без каквато и да е прислуга, моряците не можеха да се разглеждат като такава, защото те си бяха вързани към кораба.

Пристигнал вкъщи, аз дадох необходимите разпореждания за посрещането на гостите и особено настойчиво внуших най-строго да се запазва инкогнитото ми. По тая причина моят портрет, който щеше да ме издаде, бе махнат от салона. В останалото хората трябваше да казват при някой въпрос на високия гост, че съм заминал нанякъде.

Едва бях дал заповедите си и видях очакваните, които трябва да ме бяха следвали по петите, да се появят през градинската порта. По един страничен път се отправих отново надолу към кея, за да взема корабните документи. Като стигнах на яхтата, накарах да ми покажат каютата и скоро бях намерил документите. С намерение да се върна горе, аз бях задържан от едно странно обстоятелство. Срещу каютата се намираще една дъбова стена, която

при едно случайно докосване показва повече топлина, отколкото подхождаше при настоящото време. Това беше толкова фрапиращо, че аз отворих насрещната врата, за да потърся причината за тази необикновена топлина. Колко се учудих, когато забелязах в царящия тук полумрак една парна машина, чийто котел очевидно се подгръвяше с петрол, тъй като притежаваше доста малки размери. Сега, разбира се, ми стана ясна тази изключителна бързина на яхтата. Пълното използване на платната, съчетано с парната сила, трябваше да придава на съда скорост, правеща невъзможно достигането ѝ от всеки друг кораб.

По пътя за пристанищния инспектор размишлявах върху забележителното обстоятелство, че пашата познава баща ти, и за още по-забележителното, че той ме взе – макар и само за кратък миг – за него. Как е възможно това? Действително ли изглеждам като баща ти на моите години? Това би трябвало наистина да е една удивителна игра на природата. Но аз забравям, че ти изобщо не можеш да отговориш на този въпрос, защото нали вече толкова дълго сме били далеч един от друг, а стечение на годините чертите на човек наистина се изменят съществено. Но в крайна сметка не си струва да си блъсваме главите за това. Сигурно се касае за някаква мимолетна прилика, направила впечатление на пашата.

Като си свърших работата при инспектора на пристанището, аз се върнах обратно в замъка и отправих крачки към определения за пашата апартамент, за да му съобщя, че съм изпълнил заръквата. В преддверието стояха куфарите му, които моряците междувременно бяха донесли, и две жени тъкмо се бяха заели с разопаковането, а именно нашата управителша и дамата, сметната от мен за жена на пашата. При шума от стъпките ми тя се изправи и се обърна.

Трябва да призная, че в онзи миг съм се държал като някакво недодялано магаре. Когато погледът ми падна върху нейното сега незабулено от фередже лице, застинах като вкаменен. Пред мен стоеше пленителното същество, което от онази нощ по Нил принадлежеше денем на мислите, а нощем на сънищата ми!

Естествено вцепеният израз на моите черти трябва да ѝ направи впечатление, защото попита уплашено:

„Какво ви е? Какво желаете? Вече се връщате?“ И аз магарето му с магаре и сега не бях способен на отговор, а само я запях...

зпах, додето по лика ѝ плъзна червенина. Тя вдигна ръка и спусна фереджето, от което плиснаха към ухото ми малко нетърпеливите слова:

„Вървете! Но останете на разположение и поискайте управителя да ви посочи жилище.“ Сега най-сетне дойдох на себе си и се постарях да потисна изумлението, под което тялото ми се бе вцепенило, в дълбините на моята душевност. Като някой сомнамбул се обърнах и напуснах стаята.

Трябва да предоставя на твоето въображение да ти опише чувствата, които бушуваха в мен през следващите часове. Отново бях намерил възлюбената, любимата, която никога не се надявах да видя! Дамата, сметната от мен за жена на пашата, беше Зулейка! Аймее ми беше доверила там край Нил, че спасената още не е жена на никой мъж. Щом пашата я имаше при себе си, значи връзката му с нея можеше да е само бащина. Щеше ми се да заликувам с все глас! Тя беше при мен – в моя дом, аз дишах същия въздух с нея! И... почти ми се струваше, като че мислите ѝ сегизтогиз се занимаваха с мен. От деня на нашата повторна среща аз я видях незабулена само още веднъж, но буквално чувствах погледа ѝ как се спира понякога върху мен. Тогава край Нил тя не беше видяла чертите на лицето ми, защото когато е дошла на себе си, аз вече отдавна не бях при нея – строгите обичаи на Ориента ме бяха отпратили. Следователно беше ѝ невъзможно да ме свърже с онова събитие. И все пак аз вярвам, че ми отдава повече от обичайното внимание, което ме прави безкрайно щастлив. Жената на моя управител на замъка, с която тя бързо се бе сприятелилила, ми разказа, че била разпитана за мен от моята пленителна гостенка. Естествено тя могла да ѝ даде, съобразно моите инструкции, само едно доста оскъдно осветление, от което тя не останала много доволна. Не е ли красноречиво това осведомяване? Представи си, дъщерята на Нурван паша събира сведения за някакъв си там незначителен моряк! За това ти може би си имаш под ръка някое съвсем просто обяснение и вероятно мислиш, че все пак е напълно естествено да пожелае информация за слугата на своя баща. Може и да имаш право и все пак... и все пак! Един обожател гледа нещата именно с различни очи, а пък удавникът и за сламка се хваща.

Ти ще се изненадаш да узнаеш, че Нурван паша, любимецът на падишаха, е християнин. Как е възможно това и кой е в

действителност този тайнствен човек? Защото легендите, които се носят за него от уста на уста, заслужават все пак вяра само с известен резерв. Те нищо не доказват, освен че е извънредно кадърен мъж с необикновено минало. Та значи Нурван паша е християнин. Саморазбираемо е неговата дъщеря да изповядва същата вяра. От управителшката научих, че майка ѝ починала още когато била малко дете, и че е израснала в Константинопол в пълна изолитаност. Била единственото дете на пашата, който бил вързан към нея с една кажи-речи боготворяща любов. Но при своите морски пътувания никога не я вземал със себе си, с изключение на този едничък път. В светско общество още не била попадала, но май нямала и никакво желание за това – намирала своето най-голямо щастие в грижите по своя баща.

Това е всичко, което узнах за нея – за един любящ действително страшно малко. О, тая проклета мистериозност! Колко хубаво, да можех да захвърля маската си и да пристъпя към нея с ликуващото признание: „Зулейка, обичам те! И имам правото да ти го кажа, защото аз съм този, който те измъкна от талазите на Нил.“ Но моята уста трябва да е няма като гроб, защото несъмнено сигурно е, че в ролята на един второстепенен слуга ще науча повече за намеренията на Нурван паша, отколкото в качеството си на домакин.

Веднъж вече ми се отдаде възможност да проникна в тайните на моя гост. Но прощавай, Макс, не бях в състояние да го сторя. Аз съм моряк и най-обичам да плавам по прав курс. Ако нещо ми наскочи по път, закачам го с канджите, но да наруша неприкосновеността на кореспонденцията – не, такова нещо не съм способен да извърша. И съм радостен от това! Не бих могъл да гледам право в очите моя бъдещ тъст – не се смей, Макс, аз вече действително гледам на него като на такъв – ако си стоваря такова нещо на съвестта. С това може би пропуснах една възможност да окажа услуга на моето отечество, но съм убеден, че няма да бъда укорен, задето не се реших да измамя едно заложено в мен доверие. Беше вечерта на втория ден, когато пашата ми връчи едно писмо със забележката да го отнеса възможно най-бързо до двора на княза и да се погрижа то да отиде непосредствено в неговите ръце. Беше вече късно, а следващият влак за Катариненщат тръгнаше едва сутринта. Но какво вредеше това? В конюшната стоеше моят арабски жребец. С него беше лесно още през нощта да

изпълня поръчението. За един миг ме споходи, наистина, мисълта да отворя и прочета писмото, но само за миг. В следващия прогоних далеч от мен това изкушение. Приготвих се за път и след четвърт час препусках с моя благороден жребец по посока столицата. Към полунощ бях уредил моята заръка и един час след изгрев слънце замъкът Фалкенау изплува отново пред погледа ми. С приближаването забелязах на терасата две фигури, в които разпознах пашата и неговата дъщеря – те тъкмо вземаха закуската си. В същия миг откъм града прозвуча остро двойно изсвирване и аз имах възможността да наблюдавам как една влакова композиция се изви като някой исполинска змия по крайбрежието, за да изчезне после между хълмовете. Беше влакът, от който трябваше да се възползвам, ако бях чакал до заранта с извършване поръчението за бързото писмо.

Когато навлязох в двора на замъка, пашата вече ме очакваше – стоеше на широките гранитни стъпала, редом с него беше и забулената дъщеря. Аз накарах жребеца да отиде до стъпалата и скочих.

С почервенияло от гняв лице пашата пристъпи към мен и запита:

„Кому принадлежи конят?“ „На барон Фалкенау.“ „Кой ти разреши да го яздиш?“ „Управителят на замъка.“ „Тъй! Значи си издействаш разрешение за ездава разходка, докато аз предполагам, че си на път за столицата, а? Ти не си покорен слуга и не си ми необходим. Можеш да си вървиш!“ „Слушам, екселенц!“ Без да кажа повече нито дума, аз се обърнах рязко на токове и тръгнах, но забелязах как Зулейка сложи умолително ръка върху тази на баща си. Той може би също не беше очаквал една такава бързина от страна на „слугата“, защото не бях извървял и пет крачки и ми повели:

„Уилмърс!“ Обърнах се.

„Екселенц?“ „Защо се подчини толкова бързо?“ „За да докажа, че не съм непокорен слуга.“ „И все пак си такъв, защото иначе преди малко щеше да се възползваш от бързия влак за столицата, за да доставиш моето важно писмо.“ „Екселенц не ми е заповядал да се възползвам от този влак.“ „Не ти ли наредих да предадеш писмото възможно най-бързо? Вечерта вече не тръгнаше никакъв влак, следователно...“ „Следователно, аз бях до столицата на кон, екселенц!“ „На кон? По този дълъг път?

Невъзможно!“ „При един такъв кон е напълно възможно. Аз тъкмо се връщам. Бързото писмо беше предадено в полунощ.“ „Значи князът ще го прочете днес предиобед. Преди малко аз се заблудих и съм доволен от теб. Оставаш!“ „Слушам, екселенц!“ И оставаш! Самопотянтно! Ще ми се измееш ли, ако ти кажа, че се чувствам щастлив, дето съм си извоювал задоволството на моя „тъст“? Макар да съм само негов слуга! Хиляди пъти по-щастлив, разбира се, ме направи наблюдението, че Зулейка се застъпи за мен. Само с едно движение на ръката! Но то бе достатъчно да смекчи гнева на бащата. И сега вярваш ли, че тя ме удостоява с вниманието си? От това внимание един ден може да възникне любов. И ако аз преди всичко... но нека не продължавам в този тон, навярно ще е достатъчно да те уверя, че моята роля все таки започна да ми доставя удоволствие.

От този ден се ползвам с благоволенieto на пашата. И имам чувството, като че към него се прибавя и нещо по-различно. Той ме поглежда понякога с такива едни странни погледи. Дали не подозира нещо за моята двойна роля? Или приликата, спомената при нашата първа среща, му навява размисъл? Когато имам работа при него, ми се струва, сякаш погледът му тръгва да блуждае от мен в далечината. Тогава той дълго време не изговаря нито сричка – като човек, който прави усилие да премисля нещо, може би някакъв спомен от стари, отдавна отлетели времена.

Една случка пожела „слугата“ още повече да израсне в почитта на бащата и дъщерята.

Ти познаваш младия граф Хоенег, знаеш вероятно също, че той понастоящем пребивава в Катариненщат – по каква причина, не е известно. Може би заради неговата лудост земята на Норланд му е припарила и е почувствал необходимост да премести полето на своята дейност някъде другаде. Той и тук при нас вече започна да става „знаменитост“ и да прави чест на своето прозвище „Лудия граф“. Всичко това чух да се разказва след пристигането си, без да подозирам, че ще се сблъскаме по един поне за него неприятен начин.

Това беше вчера следобед, когато аз случайно – или май не чак толкова случайно, защото знаех, че Зулейка беше отишла нататък – насочих крачки към градината. Не бях стигнал още далеч и ето че долових два гласа – един страстен мъжки и един женски. Приблжих тихо района, откъдето звучаха, и съгледах,

пристъпвайки иззад един храст, на известно разстояние от мен Зулейка. До нея стоеше... Лудият граф. Беше уловил ръката на момичето, на което личеше, че се намира в неловко положение. Страните ѝ бяха поруменели, а погледът бродеше търсещо наоколо, сякаш търсеше някаква възможност да избяга от един тягостен разговор. Във вълнението си навярно беше забравила да спусне фереджето, така че можех да виждам нейните чисти, още така детински черти.

Как се беше озовал графът тук? Можех да си обясня присъствието му единствено с това, че е дошъл да ме посети, макар и то да изглежда невероятно, защото домовете Хоенег и Фалкенау не живеят в голям сговор.

Бях пристигнал тъкмо навреме, понеже чух графът да говори:

„Фройлайн (госпожице), предоставете ми тази малка ръчица! Трябва да я целуна. Вие си нямате понятие за силата, с която погледът ви грабва всекиго, намиращ се във ваша близост...“ „Графе, пуснете ме!“ – извика Зулейка и направи напразен опит да освободи ръката ся. „Да ви пусна? Не ще ви задържа аз вас, пленителната, докато от устата ви...“ „Напуснете веднага това място, в противен случай ще викам за помощ!“ „Викайте, ангел мой! Тук никой няма да ви чуе...“ Тогава аз застанах с няколко скока до страната му.

„Не е необходимо да викате, помощта вече ви чу. Пуснете господарката ми!“ Графът се обърна изненадан. Той сигурно рядко ме беше виждал, а и на това отгоре бях предрешен като моряк, така че не бе за чудене, дето не ме позна. Естествено не считаше моряка за мъж, заради когото е нужно да си налага някаква сдържаност. Подигравателно ухилен, той сложи ръка около талията на Зулейка и притегли главата ѝ, за да я целуне. Но не стигна толкова далеч, защото аз вече го бях пипнал и го изтръгнах с такава ярост от момичето, че оня се простря на земята. Но бързо се изправи и ми налетя.

„Куче, какво си позволяваш? Ще те удуша!“ Беше с намерение да вкопчи ръце около гърлото ми, ала получи един боксов удар под брадата, който го запрати на земята. Друг юмручен удар в лицето довърши победата. Нахаканият негодяй остана да лежи в безсъзнание на земята. Когато се изправих, Зулейка беше избягала.

Оставих припадналия да лежи и закрачих към входа на градината, но още преди да го достигна видях насреща ми да се задава пашата с управителя на замъка до себе си. Зулейка беше побягнала при баща си и скорострелно му бе разправила всичко, а пашата беше потеглил незабавно да подири сметка на хубостника за оскърблението на своето дете. Пътем към него се бе присъединил управителят.

Никога до този момент не бях виждал човек, изпаднал в такава ярост като пашата. Страните му бяха побледнели от възбуда, а черната брада се люлееше бурно нагоре-надолу.

„Екселенц, не е нужно да се занимавате повече е нехранимайкото – викнах аз насреща му – вече го понатупах.“ „Къде е безчестникът?“ „Лежи там долу.“ Без да ви обръща повече внимание, той се втурна край мен, а аз с управителя на замъка – след него. Когато стигнахме на мястото, графът още не беше дошъл на себе си – все още лежеше точно така, както го бях запратил на земята. Пашата го гледа известно време мълчаливо, после го срита и направи жест на неизразимо презрение. След това се обърна към управителя.

„Как е попаднал този човек тук?“ Заговореният малко се смути.

„Екселенц, графът пристигна с карета преди един час и попита за младия барон. И когато му отвърнах, че милостивият господар е заминал, тогава... тогава...“ „Е?“ „Тогава... тогава поиска да му кажа какво знам за екселенц и с какви намерения е свързано посещението му в Зюдерланд.“ „По-нататък!“ „Аз не можех естествено да му предоставя информация и му дадох да разбере, че би могъл да се обърне лично към екселенц. Тогава той се захили и рече, че екселенц едва ли щял да стигне дотам, да отговори на въпросите му. След тази забележка си тръгна. Как е отишъл в градината, не зная. Може би е видял милостивата фройлайн, която има навика да се разхожда по това време в парка, и я е последвал.“ „Така ще да е било. Фрик, ти знаеше ли, че той е граф?“ „Да, фройлайн така го титулува.“ „И въпреки всичко се осмели да му посегнеш?“ „Ха!“ „Ти си оправен момък и аз няма да го забравя. Хер управител, не искам да видя повторно този човек! Заемете се с него, че да не остане да лежи така! Но ако поиска да говори с мен, кажете му, че не държа много на неговата визита.“ Какво ще кажеш за моите преживявания? Не са ли направо романтични?

Може би ти отново ще имаш някое възражение срещу това гледище и ще ми отвърнеш, че пребиваването на любимата в моята къща е много лесно обяснимо, защото нали тогава при Нил съм дал визитката си на придружителката на Зулейка, от която тя съвсем точно е могла да узнае моето обществено положение и родина. Когато после пашата се отправил на пътуване към Зюдерланд, изборът му на жилище естествено паднал върху къщата на спасителя на неговата дъщеря. А че на всичкото отгоре е бил поканен от моя баща, това може би дори е било подтикнато от дипломатичния паша, тъй че срещата с любимата не е кой знае какво чудо. С това възражение ти може и да имаш право и все пак нещо в мен се противи срещу него. Как става така, че младата туркиня никога не пита за младия барон Фалкенау? Аз по отношение този пункт точно поразпитах жената на управителя и тя ме осведоми, че известието, дето младият господар бил заминал, се приело от момичето напълно невинно, да, направо с безразличие. Как е възможно това, ако знае, че аз – имам предвид барон Фалкенау – съм неин животоспасител? Не, драги мой, тя не е научила името на своя спасител и аз виждам срещата с нея като един прекрасен Божи промисъл.

Скъпи Макс, звездата на моето щастие вече не сияе от непосредствена далечина. Тя се помести на осезателна близост до мен. Така неочаквано и ненадейно, че в моите мисли почти няма вече невъзможни неща. И по тази причина, и в предчувствие за идващото щастие ти извиквам: Вярвай и се надявай! Независимо че в писмото си не спомена име, аз веднага се досетих коя те е приковала в оковите на любовта. И бях учуден, на драго сърце си признавам, дето дръзващ да вдигнеш очи към... Учуден бях, но не изумен. Защото въпреки младостта си аз съм се скитал достатъчно далеч по света, за да знам, че има не само благородници по рождение, но и благородници по дух. И макар да принадлежа към първите, не съм самозабравен дотам, че да не призная драговолно: благородникът по дух стои по-високо. А що се отнася до последния, ти си равностоен на всеки граф и всеки княз. Аз съм твой приятел и съм горд, че имам право да го кажа. Като такъв ти пожелавам от все сърце да се изпълнят всичките ти възжелания. Вярно, не мога да си представя кога и как. Не съм в състояние да го кажа и за мен. Но нищо не вреди. Сега-засега съм щастлив,

безметежно щастлив. Нека предоставим бъдещето на една друга, висша сила.

Но едно предимство, драги Макс, трябва да ми признаеш. Моите писма са къде по-обстойни от твоите. Наистина, аз нямам да съхранявам опасни държавни тайни като теб. И имам време за писане. Пашата не ме ангажира прекомерно, така че разполагам с много свободни часове, които използвам най-добре, като ти пиша за моята любов и моето щастие. Доскоро не знаех, да, нито даже представа си имах какво е истинска любов. Сега го зная и го чувствам, така както и ти го знаеш и чувстваш. Защото те познавам твърде добре, за да съм убеден, че твоето влечение е дълбоко и истинско.

Бъди уверен, че никой няма по-голямо съпричастие в твоите желания и надежди от твоя искрен приятел Артур Ф. Фалкенау.

Послепис. С намерение да изпратя това писмо, получих току-що една важна новина. Утре ние тръгваме на път. Като казвам „ние“, имам предвид пашата, неговата дъщеря и себе си. Първият получи едно писмо, което го подхвърли в такава възбуда, че веднага нареди да се опакова. Целта на пътуването ми е неизвестна. Пашата действа много потайно, успях само да науча, че ще се ходи в планините. Изпървом той се канеше да направи пътуването сам, ала Зулейка го моли така дълго, че накрая той ѝ разреши да тръгне с него. Но постави условието и аз да ги придружа, защото можело да се окаже случай да се наложи да се отдели за известно време от нея, а беззащитна не искам да я оставя. Можеш да си представиш колко се радвам на това пътуване. Кръвта ми се качва в главата при мисълта, че това прекрасно създание поне една седмица ще бъде поверено на моята закрила. Дотолкова, рече пашата, имало изглед да продължи пътуването. Дали то е свързано с неговите дипломатически намерения? Е, аз ще си държа очите и ушите отворени. Та нали съм само слуга, е пред такъв хората невинаги си слагат сурдинка на устата. Но трябва да приключвам. Пашата тъкмо позвъни – трябва да му помогна в приготовленията за път.

Драги Макс, през следващите дни аз ще бъда много щастлив.

Твой Артур

16. В ЦИГАНСКАТА КРЕПОСТ

Херцогство Норланд е разделено от съседната държава Зюдерланд от планина, която се протегля от запад на изток в два паралелни вериги. Изкачвайки се, постепенно от дълбоките блатисти низини, тя се възвисява в средната си част на много стотици метри над морското равнище и после полека-лека се спуска към крайбрежието, за да предостави на вълните да плакнат нейното скалисто подножие. Отваряйки само няколко тесни, трудни за преминаване прохода, двете главни вериги образуват помежду си низ от долини и клисури, в които топлещите лъчи на слънцето съумяват да проникнат единствено по пладне. От влажното дъно се извисяват мрачни гори от червена ела и бял бор, в които рядко пристъпва човешки крак. И ако понякога се чуе шум от стъпки, то той ще е причинен от някой самотен горски служител, някой браконьер или някой контрабандист, който вероятно смята, че може да си позволи дори през деня да се отдава из тези райони на своя забранен занаят.

Сегиз-тогиз се случва, наистина, повече хора да се присъединят един към друг от „делови съображения“ и заради сигурността, като после, добре въоръжени и натоварени с тежки пакети, поемат в дълга върволица през хълмове и долини, през храсталаци и трънаци, готови по всяко време да бранят с оръжие в ръка поверените им стоки.

Тази контрабанда бе едно лесно обяснима последица от ревностната митническа война, водена между двете съседни държави. Притежаващи едни и същи природни дадености и граничещи с едно и също море, те винаги бяха стояли на съперническа нога една срещу друга. Вярно, не липсваха доброжелателни опити да се поддържат приятелски взаимоотношения, ала подобни усилия винаги имаха краткотраен успех, тъй като враждебната настроеност на двата съседни народа им бе станала плът и кръв.

Ернст Фридрих, князът на Зюдерланд, беше владетел, който умееше да поддържа традициите на своята династия в пълния им обхват, да групира всички клонове на администрацията около своята личност, на никого не позволяваше да вникне в неговите планове и бе свикнал да налага на всяка своя заповед мотото „L'etat c'est moi“⁷⁵

Целият негов стремеж си оставаше отправен към това, да опаше един защитен зид около своя народ, за да го направи независим от

75. L'etat c'est moi (фр.) – Държавата, това съм аз (Людовиг XIV) (Б. пр.)

чужди влияния и всяка задаваща се опасност да го намери подготвен.

Това поведение донякъде се обуславяше и от съседната политика, която от две-три десетилетия беше предизвикателна и се застъпваше не от някой друг, а именно от граф Хоенег.

Вилхелм IV, херцогът на Норланд, беше владетел с такава доброжелателни възгледи, каквито в такава степен никой от неговите предци не бе проявявал. За съжаление добротата на неговото сърце не оставяше достатъчно пространство за строгата решимост, каквато трябва да притежава един мъж, в чиито ръце са заложили най-големите и тежки задачи на държавното развитие. Добротата, която един ошастливява, друг като че докача, накърнява дори правата му и ето как става, че част от населението боготвори бащински любещия владетел, докато другата в ти-хо, стаено униние лелее за политически промени.

Херцогската фамилия беше по-старата линия на своя род, по-младата образуваха графовете фон Хоенег. Според стара, неотменима клауза тази застъпвайте във владичество, в случай че по-старият клон измре-ше. Понастоящем за това имаше налице всяка надежда, или според дру-га редакция – всяко опасение. Херцогската двойка така и не бе благос-ловена с наследник. Единственото дете – дъщеричката, почина само ня-колко дни след рождението. Граф Хоенег, който бе възпитаван заедно с херцога и притежаваше неговото неограничено доверие, съумя да се направи полезен като министър-председател, чувстваше се като същински владетел на страната и само очакваше кончината на херцога, за да постави себе си или своя син на неговото място. Той отлично беше съ-умял да обедини всички нишки на управлението в своята ръка, да поста-ви под свое ведомство военната сила и да добие надалеч отиващо влия-ние върху дипломатическите отношения с чужбина. За недружелюбните взаимоотношения със съседната държава той единствено носеше вина-та. Ето защо мълвата, че настоящото посещение на принца-наследник и принцеса Аста се дължи само на неговото посредничество, предизвика немалко удивление. Че визитата си имаше тайна политическа причина, това бе несъмнено и хората очакваха с всеобщо напрежение времето, когато тя щеше да стане видима и за обикновеното око...

Беше следобед. Двама странници крачеха по каменистото планинс-ко шосе, което се изкачваше от морето и се виеше между планинските масиви като коритото на някой пресъхнал поток, от което са били отс-транени само по-големите скални блокове, за да го направят проходимо за крака на друмника. Те, изглежда, бяха стари познати, макар между външността им да цареше голяма разлика.

Единият имаше висока, широкоплещеста фигура. Главата му беше обрасла с гъста, чорлава четина, лицето бе здраво обрлено от бури и ветрища, а острите, открити очи чудесно хармонираха с глуповатите, добродушни, черти. Главата бе покрита от допотопна шапка, чиито първоначален цвят и вид би могъл да се определи само след обстоен химически анализ. Беше намачкана в неизброими гънки и дипли и понеже притежателят ѝ много вероятно обичаше да му е открито челото, то онази част от широката периферия, определена да засенчва лицето, бе просто отрязана с нож. Торсът бе напъхан в къса, морскозелена куртка, чиито ръкави бяха толкова къси, че се виждаха маншетите на чисто изпраната риза, от която надничаха чифт загорели исполински пестници. Изпод широко обърнатата върху самото яка на ризата се показваше кърпа за врат на червени и бели райета, чиито краища провисваха до долния ръб на синята жилетка. Краката бяха намъкнати в ярко жълти панталони нанкин, които преминаваха в обилно катраносани морски ботуши. Походката му се замязаше на едната и другата страна – точно като при плавалия надалеч моряк, който от много години не е чувствал под нозете си здравината на майката-земя.

Другият беше сух, с дребен ръст. Носеше червена фригийска барета, изпод която бликаше в дълги къдри гарвановочерната му коса. Мършавото лице бе остро изрязано и показваше онзи ориенталски отпечатък, който се забелязва обикновено при циганите. Черните очи се местеха неуморно от един предмет на друг и всеки цол от мъжа проявяваше онази подвижност, свойствена за скитническия народ на хитаносите. Облеклото му беше просто, удобно и не така фрапантно като на неговия исполински скитник. Но клатушкащата походка също така подчертаваше следите на дълго морско пътуване.

По възраст двамата бяха горе-долу еднакви, а и в начина си на мислене, изглежда, бяха сродни, както се разбираше от дружеския характер на техния разговор.

– Проклет път, а, братко? – рече исполинът. – Да не ти се вярва, че в тоя фарватер може на всяка крачка да се наклониш от някой подводен риф. Че наистина ли пък беше необходимо да опънем платна по този курс?

– Аз трябва да отида горе в планините – отвърна дребният. – Но ти можеше да хвърлиш котва в последната кръчма и да ме чакаш там.

– Да хвърля котва? Да не те е ухапал корабният таласъм, хе? Действително ли мислиш, че ще оставя един доблестен маат⁷⁶, какврто си ти, да отплава под пълна пара сам в тоя пущинак, дето всеки миг може да

претърпи крушение? Не си ли ми разказвал ти самият, че тук гъмжи от паразити, на които не можеш се довери – контрабандисти, браконieri или както се казват разните му там пирати? Не, където си ти, там съм и аз, кормчията Балдуин Шуберт.

– Добре, кормчия, ние сме приятели и ще си останем такива по всички дължини и ширини, докато ти не идеш отново на борда на някой съд.

– Аз? – попита Шуберт удивен. – Само аз? Мисля, тая работа ще я свършим двамата заедно? Или да не би пък да имаш чак желанието да останеш сред окаения народ на сухоземните плъхове?

– Знаеш, кормчия, че обичам морето, но днес още не мога да кажа дали някои обстоятелства няма да ме задържат на сушата.

– Обстоятелства? Бура да отнесе марса и брама! Що пък за обстоятелства може да има, които да попречат на теб, боцман Каравей, да излезеш отново в морето?

– Същите обстоятелства, които сега ме носят по сушата и нагоре из планините.

– Аз не знам нищичко за тях. Ти ме наричаш свой най-добър приятел, а още една сричка не си обелил по въпроса. Право ли е това, хе? Ако не почнеш веднага да размотаваш чилето от началото, заслужаваш да бъдеш прекаран под кила.

– Не ругай, старо! Досега не му беше времето да говоря за тези неща, но сега ще чуеш всичко.

– Отблъсквай тогава от сушата!

– Ще я бъде! На теб ти е известен моят произход и знаеш, че съм хитано, който...

– Дрън-дрън, та пляс! Хитано, дзингаро или циганин – за мене е все тая! Ти си свестен момък и аз не питам дали майка ти е била графиня, или вагаб... исках да кажа циганка.

– Такъв си си ти! Но, като изключим теб, е имало все пак достатъчно хора, които са ме питали за това. Баща ми беше важда, а майка ми – важдица на нашето племе. Аз и...

– Стоп, старо! Какво означават тези непознати думи, хе?

– Те означават на немски княз и княгиня. Аз и моята сестра Лилга бяхме единствените деца, които им беше дала Бование.

– Пак една такава дума, при която човек трябва да си върже езика на възел, ако иска правилно да я изговори.

---

76. маат – флотски сержант, другар-моряк (Б. пр.)

– Бование е богинята на нашия народ. Лилга беше любимката на племето, най-красивата от всички момичета. Тя беше източникът на нашата радост и изворът на щастието ни. Защото умееше по-добре от всички други да поглежда в бъдещето и да предсказва съдбата на смъртните. Премного младежи от нашето племе бяха ѝ хвърлили око, ала тя не погледна ни един. Един ден се завъртяхме край Фюрстенберг и тя зърна един млад, красив граф, който принуди нейното сърце да проговори.

– Кой беше той?

– Знатен господар, но мошеник: граф Хоенег.

– Буря да отнесе марса и брама! Да не би пък тя да е повярвала чак, че ще стане графиня?

– Какво ѝ беше надрънкар оня, не зная. Тя допусна да я оплете, зарязва ни и отиде при него.

– Не си ли я изискахте обратно?

– Сторихме го неколкократно, но напусто.

– Тук май светкавицата тресва право в камбуза! Да ѝ бях аз баща или брат, то щях да прилегна борд до борд с графа, да го притегля с канджите, да взема здраво момичето на буксир и така бързо да опъна платната, че оня да не може вече да ни настигне.

– Стоп, стара луда главо! Да поиска един циганин да доплава до някой граф, то е съвсем същото безумие, като едногребна рибарска лодка да се наеме да прекатури броненосец. Ние трябваше да я отпишем и бяхме разкарани от страната. Татко и майка умряха, аз трябваше да стана важда на племето, ала отказах и оставих хората ни да си вървят сами по пътя. Аз останах, тъй като бях поел от умиращия баща задължението да бдя над Лилга и да отмъстя за нея, в случай че ѝ се случи нещо лошо. Опитах да се промъкна в палата на графа, ала бях заловен и задълго тикнат в затвора. А когато го напуснах, не получих все пак свободата си, ами бях замъкнат на един учебен кораб, който много години не успях да напусна. Половин живот изкарах като затворник по море, додето един ден бяхме взети на абордаж и трябваше да спуснем флага. Ето как си получих обратно свободата, заемах служба под различни флагове и все търсех възможност да се върна в родината. Сега това ми се удаде и аз няма да си тръгна, преди да съм си разчистил сметките с графа и да съм получил разяснение за съдбата на моята сестра.

– При кого се каниш да се осведомиш? При графа? Но в такъв случай трябваше да насочиш курса си към столицата, а не помежду тези проклети рифове.

– Графът би бил последния, от когото бих могъл нещо сигурно да узная. Не, аз отивам при нашия ловенъи.

– Какво значи тази дума?

– Тя означава нещо като закрилник, укривател.

– Или ятак, посредник, а? – ухили се кормчията.

– Също правилно? Хитаното е едно преследвано псе, което може да се брани само ако не пита за закона. Неговият ловенъи винаги живее край границата на две страни и никога не бива да напуска ловенята, както ние наричаме неговата колиба. След неговата смърт тя се заема веднага от нов ловенъи, за да не ни липсва никога убежище и помощ. Приемникът наследява всички наши тайни, така че действащият в дадено време ловенъи знае всичко, каквото човек иска да научи от него.

– И една такава ловеня – дяволски трудна дума за един моряк! – лежи сега по курса ни?

– Да, още два часа и сме при целта.

– Буря да отнесе марса и брама! Още два часа? И ти го казваш така спокойно, като че така и никога не си разбрал какво е това жажда и глад. В трюма си аз се чувствам като някой тримачтов, който се люшка без товар и баласт по вълните и всеки миг може да се наклони.

– Толкова лошо вероятно няма да е – утеши Каравей. – До ловенята все ще издържим. Там сигурно ще намерим какво да излеем в люка.

– Е, щом другояче не става, нейсе! Ами после какво, когато си постигнал намеренията си? Нали ще тръгнеш после пак към морето?

– Естествено, стига... стига да не съм загинал – отвърна мрачно неговият спътник. – Във всеки случай ти не е необходимо да ме чакаш. Знам, че за теб е по-добре днес, отколкото утре да се хванеш пак на моряшка служба, и аз няма да ти заставам на пътя. Ти и бездруго стори повече, отколкото можех да очаквам, като ме придружаваш в планините.

Кормчията не отговори нищо, а оклюма глава. И Каравей също замълча тактично. Той знаеше причината, която гонеше неговия приятел от сушата, макар този едва-що да бе поставил крак на твърда земя.

Това си беше старата история. Преди четири години кормчията – тогава той беше още боцман – се запозна в един пристанищен град с едно момиче, в което се влюби. Работа между тях скоро се уясни. Женитбата щеше да се състои веднага щом той напечелеше достатъчно, за да може да изхранва една жена. После той се отправи в морето и повече не чу за годеницата си, което впрочем не му създаваше никакви грижи. Той самият не беше мъж на перото и предпочиташе, както имаше навика да казва, да изпие бъчва солена вода, отколкото да се трепа бялата хартия с

мастило да почерня. А че момичето не му пишеше, той го приемаше като знак, че и тя споделя неговата антипатия към драскането. Пък и какво ли имаше толкоз да си пишат? За него работата беше ясна: или тя, или никой! Преди една седмица Каравей и той след дълго плаване и с джобове пълни с пари пристанаха и кормчията замина, придружен от приятеля си, за града, в който живееше годеницата му. Там го очакваше най-горчивото разочарование в неговия живот. Момичето го беше забравило и се омъжило за друг. След сватбата заминали – накъде, никой не можеше да каже. Но кормчията нямаше и никакво желание да пита повече за нея, той беше обладан само от една мисъл: да се маха, час по-скоро да се маха! С първия кораб, който се нуждаеше от моряк! Много трудно се остави да бъде уговорен от приятеля си да го съпроводи в планините и единствено напомнянето за тяхното здраво приятелство бе съумяло да го накара да принесе тази жертва на Каравей и сега-засега още да остане.

Следователно мислите, на които се отдаваха двамата пешеходци, имаха малко радостен характер, така че разговорът вече не се поднови. Все по-високо се изкачваше пътят нагоре между хълмовете. Местността ставаше по-дива и по-дива и когато след час и половина циганинът свърна по една странична пътека, над главите им надвиснаха тъмните клони на елите й боровете. След уморително странстване достигнаха една заглушена от папрат и трънак горска поляна, в чиято периферия се издигаше една стара къщичка.

– Тук е! – рече Каравей, като взе направление по поляната към колибата.

Стигнал при ниската врата, хитаното похлопа. Отвътре се доловиха тътрещи стъпки. Отвори се предпазливо и един страховит ястребов нос се появи в тесния процеп.

- Кой е? – попита гърлен глас.
- Кой живее тук? – гласеше насрещният въпрос на циганина.
- Тибран, горският надзирател.
- Вие самият ли сте това?
- Да.
- Тази къща е ловенята на скитащите се хитаноси?
- Как го рекохте?
- Питам дали вие сте ловенъи!
- Хм-м! Кой сте всъщност и как гласи името ви?
- Казвам се Каравей.
- Каравей? Братът на Лилга, който някога трябваше да стане наш

важда и бе пратен по голямата вода, защото графът се страхуваше от него?

– Същият!

Сега вратата се отвори напълно и се показа една старческа фигура. Тя беше възсуха и силно прегърбена, но малките хитри очички блестяха с все още младежки огън, а движението, с което старият пристъпи напред и протегна на пришелица скелетообразната си ръка, беше пъргаво и бодро.

– Бъди ми добре дошъл, господарю, и Бование да благослови идването ти в моята бедна колиба! Кой е мъжът с теб?

– Един приятел, който за мен значи колкото аз самият.

– Тогава нека бъде и той добре дошъл! Влизайте и се задоволете с това, което мога да ви предложа!

Те пристъпиха в ниското помещение, което освен една мизерна постеля съдържаше само още една груба маса и две също такива пейки.

– Ти назова името на моята сестра – подхвана Каравей, след като се бяха настанили. – Жива ли е тя още?

– Жива и могъща сред нашия народ.

– Жива е!

Само тези две думи изрече Каравей, ала в тях бе изразен цял един свят пълен с братска обич. После известно време остана тихо в бедняшкото помещение – радостната новина бе дошла твърде изненадващо за боцмана.

– Къде мога да я намеря? – продължи да се осведомява той, когато се посъвзе.

– В крепостта.

– Слава на Бование! Значи още днес ще я прегърна!... Но кажи ми, има ли тя някой мъж от нашия народ?

– Не.

– Или... или... деца?

– Не... не ми е известно.

– Е, това е добре! А сега бързо една закуска за мен и приятеля ми, Тибран! Ние имаме зад себе си дълъг път и ще се зарадваме на някоя порядъчна глътка.

Затвореният отиде до простия креват в ъгъла, който се състоеше от един чувал пълен със суха шума, избута го настрана и на бял свят се появи един капак в пода. Старият го вдигна, наведе се дълбоко и се върна с една грамадна стомна и един свински бут, който щеше да е в състояние да задоволи потребностите на четирима „сухоземни плъха“.

– Хайде, настанете се край моята сиромашка трапеза и вкусете даровете на вашия слуга!

Двамата не се оставиха два пъти да ги канят, а се „заловиха за работа“, Кормчията посегна първо към големия съд и гълта ли гълта, сякаш не се канеше да свърши. Когато сне най-сетне стомната, рече ухилен:

– Ей такава „сиромашка“ трапеза ми харесва. Откъде имате това превъзходно вино и този бут, Тибран?

– Е, всеки с връзките си – каза Тибран скромно. – Кралицата на хитаносите не е бедна и не оставя поданиците си да измрат от глад.

Двамата мъже си похапваха и пийваха така храбро от закуската, че в късо време виното и бутът се свършиха. Каравей избърса пръсти, без много да му се церемони, в панталоните и се надигна.

– Благодарим ти за гостоприемството, Тибран. Нека Бование те възнагради! Сега ние трябва да вървим.

– Значи искаш вече да ме напуснеш, без да ми разкажеш онова, което си преживял през всичките тия години?

– Да, аз тръгвам. Като узнах сега, че Лилга е жива, няма да имам покой, додето не я видя. Но едно насмалко да забравя. Каква е днешната парола, че да не ни спрат по път?

– Паролата ли? – попита Тибран и сбръчканата му уста се разтегли в усмивка. – Ти лесно ще я запомниш, защото за днес тя гласи: „Каравей“.

– Как? Каравей? – повтори циганинът удивен. – Това е музика за моите уши, защото ми привежда доказателството, че Лилга не ме е забравила, а все още мисли с любов за мен. Бование да я благослови за това!...

Последва ли човек тясната пешеходна пътека, водеща нагоре по поляната с колибата на Тибран, попада отново в еловия лес, който изпървом се проявява като гъст масив. Но колкото по-високо се изкачва пътят, който след късо време бива различим само от някое остро око, толкова гората става по-рядка. След един час дърветата правят място на ниски борови шубраци. При това теренът става все по-див и насечен. Непосветеният, попаднал сред този хаос от урви и пропасти, скални отломъци и стръмни скатове, би се объркал и едва ли би съумял да се измъкне от лабиринта без чужда помощ. Сякаш род великани е хазяйствал тук в откоleshни времена: скални блокове от по дващест центнера и повече представляваха топките, с които са играли, стръмни възвишения, израстващи като че в небето, образуваха стъпалата, по които са слизали, когато ги е обземало желание да се спуснат от своите шеметни висини,

гдето само орелът описва своите кръгове и вие своето високо, недосегаемо гнездо.

Далеч горе, където нискостеблените борове едва намират оскъдна прехрана – самотни острови, губещи се сред морето от скални развалини – се източва в полукръг един тесен, едва два фута широк корниз около голо, стръмно бърдо. Вляво зее бездната, а вдясно канарите са възвисяват отвесно нагоре.

Само човек, комуто не се вие свят, може да се чувства сигурен тук – между небето и земята. След приблизително десет минути скалите се отдръпват и пътят излиза на една кръгообразна площадка, предлагаща място за около трийсетина души.

Една поразителна гледка се откриваше сега тук на удивеното око. Слънцето тъкмо захождаше и заливаше целия западен небосклон с пурпурни мастила. Върховете на планинските хълмове наоколо изглеждаха потопени в кръв, а мъгливите воали, пълзящи по скатовете, се багреха в розово-червено, сякаш се разтапяха от любов под целувката на сбогуващото се слънце, докато дълбоко долу сенките на вечерта лагеруваха в очакване на мига, когато последният слънчев лъч ще залезе и им предостави владичеството над планини и долини.

Това бе един чародеен спектакъл, предлагащ истинска наслада за човека, застанал на това откъснато от света място. Но дванайсетимата мъже, налягали в живописни пози по земята, не проявяваха разбиране за тези красоти. Или пък тази игра на природата не беше вече нищо ново за тях и те отдавна ѝ се бяха преситили. Съдейки по облеклото им, те бяха цигани. Развличаха се с омазнено, протрито тесте карти, а едно шише прилежно обикаляше в кръг.

Светлината на залязващото слънце тук горе бе все още достатъчно силна, за да позволи да се различи, че тъкмо при мястото, където ридът отстъпваше най-назад, се намира една пещера. Вярно, достъпът към нея понастоящем бе препречен от циганите, които се изтягаха и седяха пред входа, сякаш имаха да пазят нещо скъпоценно в пещерата.

Ако някой съумееше да се прокрадне незабелязано покрай пазачите до входа на пещерата, сигурно щеше да се учуди на онова, което щеше да види вътре. Пещерата беше обитаема. Нейната подредба обаче се състоеше само от струпани едно връз друго одеяла, издаващи местата за спане, и няколко глинени съдини, служещи очевидно за кухненска посуда. На заден план имаше второ отворстие – през него, изглежда, се достигаше до още една или дори няколко пещерни зали.

А сега – обитателката на пещерата! Тя беше жена в напреднали

години, облечена в пъстри одеяния и седеше на едно одеяло близо до входа. Това бе Лилга, повелителката на хитаносите. Погледът ѝ беше отправен замислено в далнината към залязващото слънце, без никой да може да отговори на въпроса дали дивният слънчев заник стигаше в действителност до нейното съзнание. В лявата си ръка държеше няколко разгърнати документа. Те трябва да бяха от голяма важност за нея, както можеше да се заключи от внимателния начин, по който оставяше листата да се плъзгат през пръстите на десницата. Както седеше там, бравейки с книгата почти като с карти, тя досущ създаваше впечатление за една от онези старогермански норни⁷⁷, които държат съдбините на смъртните в ръцете си и ги насочват с невидими нишки.

Най-сетне тя стигна, изглежда, до яснота на мислите си. Надипли грижливо книгата, загъна ги в една кърпа и малкият пакет изчезна в пазвата ѝ. После стана и се отправи към входа.

– Хорги!

Един млад, схватлив на вид мъж се надигна и се отзова на нейния повик в пещерата.

– Имаш ли нещо ново да доложиш?

Тонът на гласа ѝ звучеше малко морно, сякаш говоренето ѝ костваше вътрешно усилие, макар погледът на нейните очи да не навеждаше на предположението, че е загубила нещо от своята дееспособност.

– Не – бе отговорът на запитания.

– Какво прави нашият мил Амброзиус Натер, който си дава толкова много труд да ме намери?

Попитаният се ухили, давайки възможност човек да се възхити на блестящите му зъби.

– Ох, важдина, ние бляскаво го отведохме в заблуда! Понастоящем неговите шпиони са по петите на Петерман, когото аз преди няколко дена – знаеш, господарке, как ме бива за такива неща – навлякох в женски дрехи и го нацапотих с червила и белила. Сега те те търсят в севера на страната, докато ние дебнем при южната граница големия шаран, който няма да ни се изплъзне.

Ваджината се усмихна.

– Сътворил си го остроумно! Поне за известно време се освободихме от опасния човек, додето се усети, че сме го разиграли като маймуна... Какво знаеш за ковашкия син?

– На него Натер действително му е току по петите. За съжаление

---

77. норна – богиня-орисница (Б. пр.)

докторът, види се, въпреки своята ученост не е толкова умен като нас, защото иначе щеше да се погрижи за някое подставено лице! В останалото обаче му свалям шапка! Аз се удивлявам как съумява да наблюдава тези тарикати, макар че едва ли е в състояние да стори една крачка, която да остане незабелязана.

Лилга кимна замислено.

– Да, той е издялан от особено дърво, зная това... Вие, надявам се, никога не го изпускате из очи?

– Нямай грижа, господарке! Натер и апапи не могат му навредят нищичко. Ръката на боанжарите се простира над него като щита на Бование, Могъщата.

Ваджината помълча минута-две, преди да продължи колебливо:

– А Катом... а Нурван паша? Кога ще дойде на срещата?

– Съгледвачите доложиха, че имал да измине само още пътя за един ден, за да пристигне на мястото за разговора. Също и доктор Брандауер ще бъде, както вчера вече ти доложих, навреме на самото място.

– Слава на Бование! Значи трите лица, които имат да определят съдбата на Норланд, ще се съберат... Това е добре, Хорги! Можеш да вървиш.

Когато остана сама, Лилга се отпусна на постелята и захлупи лице в шепи.

– Значи той идва... той наистина идва, Катомбо, любимият от моята младост... единственият, когото аз истински... истински обичах... Той идва и показва чрез това, че ми е простил. Ох, само че аз твърде късно разбрах неговата цена!

Сълзи се процедиха между пръстите ѝ и спазматичен трепет разтърси нейното тяло. Споменът за пропиления живот из един път я бе обсебил отново.

Но ето че шум от стъпки я подплаши от нейните горестни мисли. Един хитано застана на входа на пещерата. С отривисто движение на ръката тя отмахна костите от лицето си и отново бе старата, княгинята на боанжарите.

– Какво искаш, Чемба? – попита тя влезлия.

– Господарке, вън има двама мъже, които искат да говорят с теб.

– Кои са? Не го ли пита за имената?

– Не пожелаха да ги назоват. Но знаеха паролата.

– Опиши ми ги!

– Единият е висок и едър и има досущ стойката и походката на

моряк, който се намира на клатушкащ се кораб. Другият е значително по-дребен и кажи-речи мяза да е един от нашите.

– Пусни ги да влязат, но се навъртай наблизко, в случай че се окажат шпиони!

Мъжът се отдалечи и след броени мигове известните се появиха. Това бяха кормчията Балдуин Шуберт и неговият приятел Каравей.

– Кои сте вие и кой ви каза паролата?

Кормчията зяпна ваджината с нескрито удивление. А Каравей отговори:

– Ловенъи ни даде информация! – После пристъпи съвсем близо до Лилга. – Погледни ме и сама ще откриеш името ми! Ти хиляди пъти си мислила за мен. Не си ли го използвала за последната парола?

При първите думи на Каравей тя наостри слух. Сега го хвана за ръката и го издърпа по-близо до входа на пещерата, защото сенките на здрача се бяха разпрострели постепенно във вътрешността. Взирайки се остро в очите му, тя направи движение на крайна изненада, после се плъзна бавно и отмаляло на колене и протегна треперещо ръце към брат си.

– Каравей!

Боцманът притегли ваджината към гърдите си. Вече почти цяло поколение не бяха се виждали брат и сестра. Мъката беше браздила сърцата им както плугът земята и кой носеше вината? Лилга, някогашната роза на боанжарите – сега повяхнала и обезлистена.

– Каравей, прости!

– На теб отдавна е вече простено.

На храбрия кормчия изби влага в очите. Той не можа да се сдържи и пристъпи по-близо.

– Буря да отнесе марса и брама! Каква радост и какво блаженство! Позволи да те прегърна, братко, и също теб, Лилга, ако нямаш нищо против! Едва ли бих могъл да изпитам по-голяма радост, ако аз моята... моята... годеница...

Той се прекъсна. Усети се, че не му е тук мястото да разправя за своите сърдечни работи.

– Кой е този мъж? – подпита Лилга.

– Казва се Балдуин Шуберт и е най-добрият ми приятел. Можеш спокойно да му подадеш ръка, Лилга, той е достоен за това.

Ваджината го погледна изпитателно и му протегна десница. Очите ѝ се плъзнаха по неговите черти и се отправиха към линиите на ръката, която лежеше изтежко в нейната. За кратко, изглежда, се зачете в тях,

после издърпа кормчията вън пред входа на пещерата и показа с лявата ръка по посока залязлото вече слънце. Една слаба, отмираща червенина все още лежеше над планинските върхове.

– Богът на деня си отиде и планините намятат траурната плащеница. Но само за кратко време, за часове. После те отново ще се възродят в сияен блясък. Така и ти ще зърнеш отново своето слънце, което погрешно смяташ за залязло, него и... залога, който то е получило от теб.

С тези прозвучали като прорицание думи тя пусна ръката на кормчията и в следващия миг беше изчезнала във вътрешността на пещерата. Шуберт се загледа слисано след нея.

– Буря да отнесе марса и брама! Какво беше това? Какво искаше да рече? Можеш ли да ми обясниш работата, Каравей?

– Защо не? – ухили се запитаният. – Та нейните думи бяха достатъчно ясни. Тя може да подмята само за твоята изчезнала годеница.

– Как претендира да твърди, че щял съм да я намеря отново, и кога и как ще стане тая работа?

– Това за съжаление не знам. Мога само да ти кажа, че моята сестра притежава дарбата на пророчеството, както днес вече ти разправих, в по-висока степен от всички други от своя народ, и че фактите, доколкото ми е известно, никога не са опровергавали нейния остър взор.

– Но залогът, за който тя говори! Дали... дали... буря да отнесе марса и брама! Ами ако пък е чак момче... момиче!

– Я по-добре остави, старо! Бъдещето ще разкрие онова, което днес за нас е още скрито. Предлагам да идем в пещерата, защото ако нещо не се мамя, сега ще падне едно угощение, каквото ние, старите морски вълци, не всеки ден получаваме между зъбите си. Напред, кормчия, прилегни с бакборд до страната ми и да вдигаме платна!...

Поредицата от събития, за които сега още няма да разказваме, щеше да покаже, макар и едва след години, че циганката правилно е надзърнала в бъдещето...

17. В КРЪЧМАТА НА КОНТРАБАНДИСТИТЕ

Приблизително на два часа път отдалеченост от границата лежи градчето Валденбург, обградено околоръст от много стръмни възвишения, които пощенското шосе твърде трудно успява да преодолее. Встрани от него се издига покрай една конска пътека почти наскре гората едноетажна къща. Над вратата ѝ е монтирана дървена табела, чиито излиян надпис мъчно може да се разчете. Той гласи „Горната пивница“. Запита ли странникът дали всъщност има клиенти с достатъчно жажда да посещават тази непретенциозна къща, то наистина му отговорят с „да“. Той самият обаче най-често напразно ще чака, преди да мерне през деня и един-едничък гост.

Само посветеният знае, че много често определени образи се шмугват тайно в постройката и също така предпазливо я напускат. Той знае също, че сегиз-тогиз нощем старият опушен салон едва съумява да побере броя на тези, които тихомълком идват и си отиват.

Застане ли човек пред вратата на „Горната пивница“, една тясна просека, простираща се надолу по склона, ще му позволи да хвърли поглед в долината и към проточващото се с многобройни завои надолу шосе. Дали тази просека е планирана с някакво определено намерение? Човек почти остава с впечатлението, че тя е трябвало да създаде възможност на съдържателя да държи постоянно под око шосето от своето закътано местожителство.

Откъм задната страна на кръчмата имаше малка градинка, в която беше поставена една много просто издялана и скована маса със също такива пейки. Край нея днес седяха трима души. Единият от тях беше съдържателят. Двамината други са вече известни на читателя: кормчията и боцманът.

Тримата водеха помежду, си много оживен разговор, като не забравяха при това да посягат към стоящата пред тях тумбеста стомна. От време на време един или друг хвърляше къс поглед към пощенския път, който можеше да бъде наблюдаван в последния от своите завои. Изглеждаха точно така, сякаш очакваха някого.

– А аз все пак ви казвам – рече кръчмарят, – че „Тигър“ на Черния капитан бил тримачтов кораб и можел да излезе наскре и на най-голямата фрегата. Говорих с един тип, който служел на някакъв кораб, завзет от корсаря. Той значи е могъл основно да разгледа ветрохода.

– Глупости! – изръмжа Каравей. – Аз мога точно да ви кажа, що за плавателен съд е „Тигър“. Той е корвета с девет топа. Аз лично я видях и това е достатъчно.

– Наистина ли? – запита пък кормчията. – Аз давам честната си дума, че той е двумачтов бриг с латински ветрила. Когато преди години плавах на „Лястовица“, ние го срещнахме и поискахме да го заговорим. Той обаче ни отмина както луната мопса, който я лае.

– Странно! – удиви се кръчмарят. – Тримачтов ветроход, корвета, двумачтов бриг – Дяволът може го разбра! Що се отнася до мен, аз така и не съм виждал пиратския кораб. Бих желал само да знам дали капитанът му бил негър, както си разправят хората, и какво е станало с него. От известно време нищо не се е чувало за него.

Каравей се усмихна в себе си. Лилга му беше доверила вчера кой се крие под името Нурван паша, така че той най-добре можеше да отговорена въпроса кой беше всъщност „Черния“. Но, разбира се, нямаше никаква причина да връзва това на носа на кръчмаря, поради което отговори:

– Задоволете се с факта, че капитанът е печен тип, който и по зъбите си има косми. Чух да се говори, че каперът плавал по вятъра под пълни платна. Кой може да го стори като него? Един друг път го срещнали, когато с половината платна се насочил право в зъбите на вятъра. Това е мурафет, който човек би светнал за невъзможен. Да обърне при пълен щорм в относ, за него е дреболия. Няма на света втори моряк като Черния капитан да разбира така от маневрирането. Той трябва при Дявола да е изучил изкуството си.

– Хм-м – вметна съдържателят предпазливо, – и в други браншове има люде, дето умеят да водят кораб и не биха се посрамили да застанат до този мъж.

– Така ли мислите? Кой пък би могъл да е това?

– Още нищо ли не сте чувал за Фалкенау?

– Фалкенау? Дявол да го вземе, това е вярно. Той е тип, който евентуално би могъл да се мери с „Черния“. Къде ли всъщност се е дянал сега?

– Мисля в Ост Индия или из Южните морета. Младокът е може би малко над двайсетте и има толкова много дяволи в тялото, че го пращат само там, където друг не би се решил. Спомнете си последната война на Зюдерланд с южната ѝ съседка, която успя да извърши той там!

– Вие познавате ли го?

– Виждал съм го, но само отдалеч.

– Кога е било това и къде?

– Тъкмо в последната война, в която той участваше като доброволец. Вие трябва именно да знаете, че аз съм по рождение зюдерландец и много години съм служил в зюдерландската флота. Едва след последната война се прехвърлих през границата насам, където намерих сносно препитание.

– Как всъщност е отишъл Фалкенау като доброволец в Зюдерланд?

– Е, вероятно ви е добре известно, че само доскоро Норланд бе малка, дори никаква морска сила. При това положение бе много ясно, че младият Фалкенау ще получи при нас по-добра школа в морското дело, отколкото в своето отечество. Освен това там отвъд му принадлежат няколко имота, така че идеята за доброволческата служба в Зюдерланд лежи близо до ума.

– Чух да се разказва за майсторския номер, за който споменахте преди малко, но не вдянах много от цялата работа. Как стана всичко в действителност?

– Много просто. След победата над вражеската флота ние я преследвахме до крайбрежието. Там тя потърси закрила в речното устие, което се отбраняваше от един добре укрепен флот. Да плаваме подире ѝ, беше невъзможно – трябваше да я блокираме. Това беше една скучна история и май щеше да стане още по-скучна, ако тук и там не предприемахме по някой малък удар, който внасяше известен живец в дремането. Но във всичко, що се вършеше, бе все тоя лейтенант Артур фон Фалкенау, който по него време стана капитан. Веднъж се подочу, че комендантът на форта щял да дава на морските офицери бал или нещо подобно, Фалкенау беше този, който донесе новината. Ако тя се оказеше вярна, то ни се предлагаше възможност да отиграем някой номер на врага. Ето защо се реши на брега да слезе един дързък и хитър мъж, който да проучи дали слухът казва истината.

– Бил е избран естествено Фалкенау?

– Той сам се предложи. Беше вече следобед, когато лодката, която щеше да го остави на брега, замина с него. Хората се отправиха изпървом навътре в морето, после описали завой и след няколко часа пристанали надолу по брега на едно усамотено, необитаемо място, Фалкенау имал в себе си само револвер и нож и носел униформата на обикновен моряк от търговски кораб. Удало му се да се промъкне благополучно до реката, където узнал, че тъкменият празник действително щял да се състои. Междувременно било станало вечер и всички флотски офицери се били отправили във форта.

– Всички дяволи, той е щял да се върне твърде късно със своя доклад! Додето се прибере, утрото е щяло да настъпи.

– Същото си казал и той и поради това дръзкият мъж решил да действа на своя глава. Оправил се към борда на флагманския кораб и...

– флагманския кораб? Откачена идея!

– Не съвсем. Хората знаеха много добре, че ние няма да посмеем да тръгнем нагоре по реката. Ето защо се чувствали напълно сигурни и на всички офицери е изключение на най-младия било дадено разрешение да посетят бала. Младият офицер естествено не можел да стори нищо друго, освен да се ядосва, задето трябвало да остане. За компенсация му било предоставено на разположение известно количество ром и захар, за да може екипажът да си сгрее някой и друг порядъчен грог. Народът тъкмо се бил заел с тая работа, когато Фалкенау помолил от лодката за разрешение да се качи на борда. Попитали го какво иска. Той дал за отговор, че желае да постъпи на моряшка служба и да се представи на капитана. „Той не е на борда – гласял отговорът. – Само младшият офицер е тук. Ела горе, момче!“ Лейтенантът се покатерил по въжето на ведрото и застанал пред младшия. Онзи го попитал за името и туй ти, онуй ти и останал толкова доволен от отговорите, че заявил: „Можеш още сега да останеш на борда, докато се върне капитанът! Мисля, че той ще те задържи. Иди при хората и се представи на боцмана!“ Фалкенау го сторил и бил нелошо приет. Неговото изявление да почерпи по тоя случай няколко шишета ром, предизвикало бурни овации. Младшият офицер дал разрешението си и кокът слязъл в трюма да донесе питието.

– Идеята е била опасна, наистина, но нелоша.

– Аз мисля същото, защото след изтичането на няколко часа грогът, ромът и тютюнът сторили своето. Вярно, до истинско напиване не се стигнало, защото екипажът бил твърде кален, а дажбите твърде малки, но на всички се доспало, дори младшият офицер слязъл долу и се изтегнал малко в хамака. Кърмовият вахтен седял на едно навито въже и дремотел, шпир-вахтеният се бил облегал на един лафет и хъркал, а боцманът, който всъщност трябвало да дежури, седял с кока в камбуза и се занимавал с остатъка от грога си. Тогаво Фалкенау се спуснал отново по въжето на ведрото, насочил лодката, с която бил дошъл, назад, измъкнал ножа и прерязал въжето на голямата котва. Сега корабът се държал само на двете резервни котви. Те също били прерязани и той започнал сега бавно да се движи.

– Всички дяволи, каква безогледна дързост! – удиви се Шуберт.

– След това вързал отново лодката и се качил обратно на борда.

Заварил всичко, както си го бил оставил, и побързал към кормилото. Освободил въжето, придал на румпела необходимото направление и после го притегнал отново. Сега си легнал до предния люк върху едно надиплено платно и зачакал събитията. Времето не било приятно. Гъстата мъгла тегнела върху реката и ситен ръмеж мокрел дека. Корабът бил подет от течението, ала движенията му били толкова спокойни и отмерени, а мъглата – толкова гъста, та човек можел да се закълне, че той все още се намира здраво на котва.

Така минали два часа. Ударило осем⁷⁸ и вахтата се сменила. Сменените вахтени заспали веднага, а новозастъпилите се увили и налягали кой под платно, кой под някое друго укритие от дъжда. Съдът си плавал спокойно към морето. Междувременно мъглата станала по-рехава и мъжът при шпира надникнал над яката на шинела към дъжда. И ето че съгледал при шурборда светлина и при бакборда – втора. Вдигнал тревога и младшият се появил.

„Какво има?“ „Два фенера, тук и там!“ „Съдове, които идват към нас. Да не би пък да е неприятелят с намерение да ни нападне с изненада? Хола, всички моряци...“ Не могъл да изрече заповедта напълно, защото Фалкенау вече стоял при него и му стоварил една върлина по главата, от която оня рухнал на палубата. Но преди туй сърцатият мъж бил блокирал е резето срещу връхлитащи вълни предния люк, така че хората в трюма били пленени – другите бил залостил още от по-рано. Сега трябвало да си прави сметката само с четиримата мъже от вахтата... На шпир-вахтения провървяло също както на младшия офицер – те били така вързани, че след събудването си не били в състояние да се помръднат. Мъжът при шурборда не усетил нищо от развитието на нещата – той спял, човекът от бакбордната страна – също. Да ги надвие било лесна работа. По същия начин потръгнало и на вахтения при кърмата. Сега дръзкият лейтенант станал господар на палубата, и то съвсем навреме, защото отпред тъкмо прозвучал викът:

„Кораб, ахой, изясни се!“ „Вражески флагман, завзет и командван от лейтенант фон Фалкенау!“ – отговорил той.

„Дяволщина! Стоп или изстрелваме пълен заряд!“ Работата била именно такава, че флагманският кораб бил достигнал линията на блокадата и тъкмо се канел да мине между два съда от нашата флота, Фалкенау знаел, че е наближил решителният момент, дал паролата и после

78. Морска терминология. Времето се отмерва в половинки часове, като започва в осем часа сутринта. Вахтата се сменя на осем „удара“, сиреч през четири часа. (Б. пр.)

извика:

„Хвърлете абордажните куки, ще приближа борд до борд. Но бързо!“ Паролата го легитимирала. Той скочил при кормилото, изтръгнал въжето и прекарал кораба плътно до другия. В миг канджите се зацепили и трийсет и няколко мъже наскачали отсам. Той с радост ги поздравил, тъй като, можете да ми вярвате, изобщо не му била минавала мисълта сам да се заеме с екипажа на един тримачтов боен кораб. Данданията събудила командата в трюма – моряците поискали да излязат и не могли. След дълги усилия избили люка, ала веднага им бил оказан подобаващ прием, защото най-близкият кораб от линията също приближил и прилегнал от другата страна на плячката, така че имало налице достатъчно мъже за надвигане на врага. При изгрев слънце Фалкенау вече стоял пред адмирала, който му поверил водителството на превзетия кораб, той можел да го откара в родината. Освен това получил един висок орден и ранга капитан на корвета за номера, който някои други офицери навярно не биха дръзнали да извършат. Когато мина с трофея покрай нас, аз го видях отдалеч. Но дали ще го разпозная, ако го срещна сега, това не знам. Скоро след туй той се върна в Норланд, където получил същия чин от морината. Е, какво ще речете за тая работа?

Кормчията беше слушал напоследък безгласно, но с отворена уста. Сега удари с пестник по масата, от което стомната се разклати, и извика:

– Буря да отнесе марса и брама! Ако веднага не си признаете на място, че сте лъготил, ще ви сплескам между пестниците си на каша. Такова нещо хич не може да стане!

Съдържателят прилепи стомната до устата и отпи на дълги глътки. После обърса без да бърза окапаната си брада.

– Нека ме катраносат и прекарат под кила, ако макар и една думица само невярна съм казал. Историята впрочем е всеизвестна в Зюдерланд. Врабците я чирикат по покривите и дечурлигата я учат в училище.

– Значи не сте ни наплещил шуротии?

– И през ум не ми е минало.

– Ако работата действително стои така, то... – втори могъщ юмручен удар накара масата да потрепери – ...то имам само едно желание – да видя някой ден с очите си тоя славен тип. Ще го обработвам толкова дълго, додето накрая кандиса да ме вземе на неговия кораб. Това ще е едно върховно блаженство за сина на моята майка!...

Докато в „Горната пивница“ се водеше този разговор, един открит файтон се търкаляше бавно нагоре по многобройните извивки на почтенския път. На капрата седеше млад мъж, който, съдейки по

облеклото, трябваше да е лакей. И все пак в неговото държане бе залегнало нещо, което не хармонираше с външния му вид. Човек къде по-добре би си представил тази великолепно сложена фигура в някоя друга форма, а не в тази на слуга.

Той даваше вид, сякаш посвещава цялото си внимание на планинската местност, ала в действителност не пропускаше нито сричка от разговора, който двете персони водеха в купено на колата. Едната от тях беше представителен мъж доста над четиридесетте, чиито загорели на слънцето и вятъра страни бяха покрити с черна, достигаща до гърдите му брада. До него седеше едно младо момиче с голяма красота, и то от онази, свойствена за жените от южните ширини. То беше отметнало назад фереджето и разглеждаше с бистри, любопитни очи непознатото обкръжение, при което ясно си личеше какво удоволствие му доставя пътуването през планините.

Досетливият читател сигурно вече е отгатнал, че пътниците бяха не някои други, а Нурван паша, неговата красива дъщеря и предрешеният като франк Уилмърс млад барон Фалкенау.

– Колко далеч сме още от целта, па? – продължи момичето подетия разговор.

– Само още половин час.

– Значи вече сме пресекли границата и се намираме в Норланд, нали?

– Разбира се.

– О, как ме радва това!

Пашата погледна учудено дъщеря си.

– Защо?

– Е-е, нали знаеш, па!

– Аз? Не знам хич нищичко, дъщеричке!

– Ей, я не се прави все едно си забравил, че спасителят на моя живот е родом от Норланд! Ти иначе не си все пак такъв забраван!

Пашата се засмя.

– Вярно! Във всеки случай нямаше да изтрия от паметта си името на моя спасител – рече той закачливо.

Зулейка изтегли малката си уста до нацупване, което я правеше отиваше много очарователна.

– Но, па, как можеш да си толкова гаден! Като че не знаеш, че не аз нося вината за това! Чужденецът все пак не е дал визитката си на мен, а на моята приятелка. Какво съм виновна, че тя е била толкова невнимателна и я е изгубила? Достатъчно мъчно ми е, дето не мога даже да

благодаря на моя спасител.

– Може би все пак ще го намериш.

– Възможно е, защото поне знам, че бил норландски капитан на корвета. Това е единственото, което моята приятелка е запомнила.

– Е, тогава никак не е изключено да го издирим. Норландската сила по море не е голяма, а пресяването на нейните капитани не е толкова трудно, особено ако се осведомим кои кораби по въпросното време са плавали в египетски води.

– Ти следователно ще се нагърбиш с работата, па?

Пашата я погледна усмихнато в свежото лице.

– Нима толкова много държиш да го намериш? В такъв случай значи моята компания ти е дотегнала и ти копнееш за промяна?

– Как може само да ми казваш такива грозни думи! – даде тя за отговор, като го погледна с упрек. – Ти хем много точно знаеш, че в твоята компания се чувствам най-добре и също в компанията на нашия Фри... нашия слуга. Това ми дава достатъчно разнообразие.

Макар разговорът да бе воден полугласно и на френски, Артур бе разбрал всяка дума. Как затупка сърцето му от радост при последната забележка на Зулейка!

– Значи добре се погаждаш с него? Това ме радва, толкова повече че и аз го ценя и уважавам. Защото може да стане така, че да те поверя за по-дълго време под негов надзор.

Тя го погледна уплашено в лицето.

– Какво искаш да кажеш? Да не се каниш да се махнеш от мен и да ме изоставиш?

– Възможно е, но още отсега не мога да давам разпореждания. Всичко зависи дали известни планове ще стигнат до реализиране. Но това са тайни, за които едва ли бива да говоря с теб, макар да знам, че мога да се доверя на моето дете.

– Сподели с мен, па! Ако аз не знам нищо, лесно бих могла да допусна грешка, която да ти донесе вреда.

Пашата хвърли един изпитателен поглед към Уилмърс. Този изглеждаше така погълнат от съзерцание на местността, като че всичко друго на света му беше безразлично. Удовлетворен, пашата кимна на себе си.

– Права си, миличка. Та чуй значи! Скоро между Норланд и Зюдерланд ще има сериозна война и тъй като Зюдерланд не разполага с някой изтъкнат моряк, то върховното командване на нейната флота беше предложено на мен.

– Ти прие ли?

– Само при определени условия. Херцогът на Норланд е добър владетел, ала почти изцяло е изтървал скиптъра из ръката си. Защото същинският регент е онзи граф Хоенег, за когото веднъж вече ти разправях. Той сега иска да има цялата мощ и власт на херцог и поради това уговаря един таен план със Зюдерланд. В Норланд трябва да избухне революция. Зюдерланд ще се намеси, ще детронира сегашния херцог и ще въздигне графа.

– Ама това е несправедливост, па! Какво ще спечели Зюдерланд от тая работа?

– На първо място засилване на властта и изгодни договори. Освен това принцеса Аста ще стане херцогиня на Норланд, като се омъжи за сина на графа.

– И за тая цел ти трябва да помогнеш? Ти също желаш да направиш графа херцог?

По обветреното лице на капудан-паша премина странен трепет, а и в гласа му имаше нещо непонятно, когато отговори:

– Знаеш, че баща ти желае само доброто и ненавижда всяко зло. Задоволи се с това изявление, мое дете! Вероятно разбираш, че определени пунктове трябва да оставя в неяснота, защото посвещението ти в тях би могло да ми навреди. Помисли само, че ако поема командването, ще бъда принуден за съжаление да воювам срещу нашите сегашни домакини.

– Как тъй?

– Стариат Фалкенау е без съмнение най-способната глава в норландската армия, макар и заради влиянието на графа, който не го обича, да не му е поверен изтъкнат пост. Неговият син, барон Артур, въпреки своята младост притежава вече ранга капитан на корвета и е единственият моряк на Норланд, когото бих окачествил като равностоен. Но при всички случаи ние няма да гледаме едни на други като лични врагове... Сега се пригответи, детето ми! Ние сме току пред целта. Там горе вече виждам да помахва гостоприемно „Горната пивница“.

– Учудвам се, па, колко добре си ориентиран в тази местност.

– Няма защо изобщо да се учудваш, тъй като аз като съвсем млад човек често съм бивал из тези краища и познавам почти всяко дърво и скала.

– Дълго време ли ще останем тук?

– Не знам. Мисля, ден или два.

– Как се радвам! Ще правиш ли и с мен излети из околността?

– За тая цел едва ли ще намеря необходимото време. Впрочем – прибави той, като видя как една сянка прелетя по чертите ѝ – нали имаш Фрик. Той ще бъде през това време твоят организатор пътешествия и с него ще можеш да се скиташ из планината колкото си щеш.

Не е трудно да се помисли, че предрешеният барон беше следил с наострени уши техния разговор. Това, което сега узна, го изпълни с удивление, макар да не бе съвсем неподготвен. Нурван паша, бащата на неговата любима, действително бе негов противник и имаше връзка с враговете на неговото отечество! И граф Хоенег искал да стане херцог! Безумна идея! Но въпреки безумието си опасна за Норланд, която нали стоеше напълно неподготвена за предстоящите събития. Самопонятно бе негов дълг да уведоми меродавните инстанции. Но към кого да се обърне? Каза си, че графът, за да кове такива изменнически планове, може да го стори само с подкрепата на висшите кръгове. Следователно бе възможно неговото писмо да стигне до неподходящо място и да причини вреда вместо полза.

Младият барон не можа да проследи по-далеч мислите, които нахлуваха в него, тъй като междуременно файтонът бе стигнал в близост до пивницата и спря до мястото, където тесният път, отклоняващ се от пощенското шосе, водеше към странноприемницата.

Там хората отдавна вече бяха забелязали приближаващата кола. Кормчията бе този, обърнал вниманието на другите върху нея. Те се бяха надигнали от масата и гледаха любопитно към возилото.

Когато файтонът се появи отново от най-близката извивка на пътя, зад която беше изчезнал, Шуберт улови ръката на стоящия до него съдържател.

– Буря да отнесе марса и брама! Кой пък е оня?

– Кой?

– Е, оня там във файтона!

– Познаваш ли го?

– И още как! Това е... това е Катомбо!

Боцманът се обърна изумен към приятеля си.

– Какви ги приказваш? Ти претендираш да познаваш Катомбо? Та аз за това хич нищичко не знам.

Кормчията малко се смути.

– Защо да не го познавам? Навремето служех като матрос на един английски боен кораб и станах свидетел как той... но това е една история, за която... за която предпочитам да не говоря. Но аз тогава огледах внимателно мъжа и мога да заложа броненосец срещу пирога, че онзи

чернобрадият там е Катомбо... Ама я вижте картинката там до него! – опита да придаде той на разговора друго русло. – Та това не е ли най-изисканата Геновева, толкова красива и фина, сякаш съзерцаваш някой изящно съоръжен с мачти и платна бриг. Дяволът да ме отнесе, тя е похубавичка даже и от моята... от моята... която така красиво ме заряза на сух док.

Съдържателят също проучваше внимателно приближаващото возило. Внезапно той сложи длан над очите, като за да види по-добре.

– Я погледнете младия мъж, който седи на капрата!

– Защо? – попита кормчията.

– Нали преди малко ви разправях за прочутия капитан Фалкенау.

– Да... и?

– Е, онзи мъж там прилича на Фалкенау като една капка на друга.

– Да не сте мръднал, кръчмар? Не виждате ли, че той е само лакеят на двамината във файтона?

Съдържателят поклати глава недоумяващо и само наполовина убеден.

– В името на всички контрабандисти и черноборсаджии по света! Такава прилика още не ми се е вясвала. Ако онзи мъж там носеше моряшки дрехи вместо ливрея, то щях със сто свети клетви да се закълна, че това е той.

– Я не ставайте за смях! Какво ще дири насам Фалкенау, посред Валдегебирге! Но я идете пред кръчмата! Хората ей сега ще довтасат.

Не мина много и видяха очакваните да се задават по тясната пътека. Пашата и дъщеря му вървяха начело, Фрик Уилмърс ги следваше с пътната чанта.

Докато съдържателят поздравяваше знатните гости с дълбоки метани, очите на пашата се спряха на Каравей, който го наблюдаваше с израз на напрегнато очакване. В следващия миг стоеше пред него.

– Право ли виждат очите ми, или се заблуждават? От нашата последна среща изтекоха повече от двайсет години, но тези черти са незабравими за мен. Каравей, приятелю, братко, ти ли си наистина?

Трепет на най-чиста радост прелетя по лицето на запитания.

– Да, аз съм, Катомбо! Слава на Бование, която ни събра след толкова дълга раздяла.

Двамата приятели потънаха в обятията си – великият адмирал и низшият, презиран от света хитано. Сърцето разлика в общественото положение не знае. То предявява своето право, независимо дали бие под хермелина на княза или рубашката на работника.

Когато радостта от срещата бе достатъчно изразена, пашата се осведоми:

– Как е „тя“, Каравей?

– В добро здраве и щастлива, че не и се гневиш.

– Кога мога да я видя?

– Ще дойде, когато другият, когото очаква, е на мястото.

– Кой е той?

– Ще разбереш. Балдуин, не би ли дал сигнала, та ваджината да получи вестта, че тъй дълго жадуваният е пристигнал?

Кормчията кимна и се отдалечи към билото на хълма. Приблизително петдесет метра нагоре по склона имаше сред гората една малка поляна. Той измъкна една бяла кърпа от джоба си и я разпери наред поляната. Сетне я затисна с камъни, за да не я издуха вятърът, и тръгна, обратно към пивницата.

Когато излезе от гората на шосето, видя до файтона на пашата да стои един друг, който току-що беше дошъл от срещуположната страна. Един знатно облечен господин крачеше по посока кръчмата, докато неговият кочияш – една дълга, крепка фигура, се занимаваше с конете.

Кормчията пристъпи към дългуча.

– От Фюрстенберг ли идвате?

Запитаният хвърли удивен поглед на външността на кормчията.

– Да, ако нямате нищо против.

– Тогава господинът, дето тъкмо отива към кръчмата, сигур е доктор Брандауер?

– Щом вече го знаете, значи хич не е необходимо да питате.

При тези думи по чертите на моряка потрепна нещо като светкавица на позрението.

– Сега, след като говорих с вас, вече не – ухили се той радостно. – Вие в действителност не сте кочияш, нали?

– Не ми хрумва. Аз съм главен калфа при придворния налпантин и изковач на оръжия майстор Прандауер.

– Имате ли още родители?

– Не.

– Или някакви други роднини?

– Не, само един прат, който тръгна по вода.

– И се казвате Томас Шуберт?

– По дяволите! Откъде знаете името ми?

– А брат ви се казва Балдуин?

– Да, Палдуин. Не съм го виждал парем двайсет години. Как опаче

знаете вие името му?

– Понеже... понеже... Томас, аз веднага те разпознах по изговора, няма ли и ти да ме познаеш?

– Сегичка ми просветна! Да не пи пък да си Палдуинът, дето ми носеше чудесните ампалеми? По дяволите, каква радост! Ела до гърдите ми и дай да те прегърна, ако наистина си ти, гиди стари, скъпи пеглецо!...

Докато двамата братя лежаха в прегръдките си, в кръчмата се състоя друга среща. Макс тъкмо се канеше да влезе през отворената врата и едва не се сблъска с един мъж. Това бе Фрик Уилмърс, който бързаше към файтона, за да прибере един забравен предмет. При вида на доктора от него се изплъзна възклик на удивление.

– Макс! Макс Брандаур! Възможно ли е! Как се озова насам?

Затвореният погледна учудено мъжа в ливреята, употребил спрямо него свойското „ти“. В следващия миг обаче той също бе разпознал Артур и го склочи в обятията си.

– Артур, ти? Теб най-малко съм предполагал да срещна тук. Ще бъдеш ли така добър да ми кажеш...

– Стой!... Ти вероятно си получил все пак последното ми писмо от Карлсхафен?

– Разбира се.

– Е, аз нали ти писах, че ще придружа пашата в планините, при което действително си нямах понятие за кои краища се касае... Но не е ли по-добре да влезем в тази малка стаичка тук? Аз съм моряк и се казвам Фрик Уилмърс и такъв трябва да си остана в близко време. Пашата сега не бива да знае, че се познаваме.

Когато двамата се настаниха в тихото помещение, Макс улови ръката на приятеля си и се осведоми усмихнато:

– Как вървят работите с твоята звезда? Очаквам, както прочетох от писмото ти, че тя също се намира тук?

– Наистина е тук – засмя се Артур със сияеща физиономия. – Жалко, че не мога да те представя. Де само да не беше тая проклета потайност!

– Е, може би скоро ще дойде времето, когато тя ще отпадне.

– Мислиш ли? Но ти ме навяваш на една мисъл. Чуй, Макс, какво подслушах. Добре че тъкмо теб срещнах, защото ти си единственият, на когото мога тук да се доверя. И тъй... ще има война между Норланд и Зюдерланд.

– Зная вече.

– Толкова по-добре! Но затова пък сигурно ти е неизвестно, че в най-близко време у нас ще избухне революция.

– И това ми е известно.

– Това... ти... е... известно? – запита Артур сащисано. – Откъде имаш познания за тези неща?

– За това по-късно! Аз изобщо имам много да ти разказвам.

– Любопитен съм да го чуя. Но аз имам още една новост, която дори теб ще слиса: в предстоящата война Нурван паша ще поеме главното командване над зюдерланската флота.

– И по този въпрос получих сведения, действително само преди няколко дни.

– Човече, ти всезнаещ ли си? Кой ти го издаде?

– Лилга, циганката.

– Не... е... възможно! Откъде ще знае Лилга неща, за които никой си няма представа?

– Това и за мен е загадка, факт е обаче, че онзи ден получих от циганката едно писмо, което освен тази новина съдържаше покана да дойда насам в планините. Касаело се за някакво важно обсъждане.

– В такъв случай може да се предполага, че и на Нурван паша е назначена среща тук от Лилга?

– В това аз не се съмнявам – потвърди Макс.

– Но, мътните го взели, за какво пък?

– Аз си имам моите догадки, ала не знам дали засега бива още да ги изразя. Иначе имаш ли още някоя новина да ми кажеш?

– Да, нещо, което лично те засяга. Принцеса Аста от Зюдерланд, която ти... знаеш вече какво искам да кажа... трябвало да стане графиня Хоенег.

Докторът погледна спокойно усмихнат приятеля си и отвърна:

– Трябвало да стане но няма да стане графиня Хоенег. Взети са мерки по въпроса.

– Ти не поставяш във все по-голямо удивление. Как можеш да го твърдиш така категорично?

– Защото предпоставката за целта няма да се реализира.

– Каква предпоставка имаш предвид?

– Че граф Хоенег няма да стане херцог.

– Човече... приятелю... ти наистина си всезнаещ! Точно тази вест си бях спестил за края, та да те изненадам. Стаява се човек под чуждо име да подслушва тайни, и, когато с напрегане на всички духовни сили, му се удава да узнае нещичко, преви откритието, че напусто си е давал

труда, понеже тези тайни вече не са тайни. Дяволът да го отнесе това шпиониране!... С него не можеш пожъна никакви лаври.

Докторът бе принуден да се засмее над комичното негодувание на своя приятел.

– Примири се, Артур! Аз на драго сърце съм готов да поделя с теб лаврите, които досега съм спечелил.

– Благодаря ти, но не вземам нищо даром. Знае ли херцогът за всички тези неща?

– Знае и са взети всички превантивни мерки, за да бъдат заловени държавните изменници в собствената им примка.

– Слава Богу! При това положение съм спокоен. А сега позволи да си вървя! Хората не бива да ни виждат заедно, за да не заподозрат, че ливреята ми е само маскарад. Остани засега със здраве и не забравяй, че тук съм само морякът Фрик Уилмърс!...

Салонът на „Горната пивница“ вероятно никога не беше подслонявал едно така забележително пъстро общество като тази вечер. Бяха се сформирали две групи, които даваха вид, сякаш изобщо не си съпринадлежат. От едната страна – пашата, дъщеря му и Фрик Уилмърс, от другата – Макс, Томас, брат му Балдуин и Каравей. Един непредубеден посетител на пивницата едва ли би стигнал до мисълта, че двете групи са свързани от обща цел, и дори неколцина сред разделено насядалите бяха поклатели невярващо глава, ако някой им кажеше, че ги свързва и една друга, невидима и тайнствена връзка.

Харчовете по забавленията на една маса бяха плащани главно от Томас и Балдуин Шуберт. Първият тъкмо казваше:

– Циганката опаче ни кара дълго да я чакаме. Не пих казал нищо, стига само една ампалема парем да е останала на някого от вас.

Кормчията бръкна спокойно в джоба и измъкна на бял свят една грамаданска буца тютюн за дъвчене.

– Ето, старий комине!

– Плагодаря, Палдуин! Гризи си със своите зъби тая вещь! Ей, кръчмар!

Съдържателят приближи бързешката и се осведоми вежливо за желанието на пришълеца. Въпреки краткия престой на братята, той вече ги бе опознал като пиячи, които отдават заслуженото на неговите напитки. Те пиеха неимоверно много от всичко, що имаше, а и в плащането не бяха цици.

– Имате ли ампалема? – беше въпросът на ковача.

– Не...

– Човече, направете си ампалема, инак ще ви отнема патента за продажба на спиртни питиета! Давайте каквото имате!

Съдържателят тръгна да донесе желаното. Макс извади от пълната си табакера за пури един къс и го подаде на своя верен придружител.

– Вероятно аз ще съумея да те подпомогна, Томас?

Този прие благодарствено пурата и повдигна очаквателно вежди.

– Ампалема?

– За жалост не – усмихна се Макс. – Това е само „Хавана“.

– Хавана? Също нелоша, макар и не най-допратата марка, която пез съмнение е „Ампалема“. Палдуин – обърна се към брат си – циганката дали пък знае, че заръчаните са пристигнали?

– Сигурно. Аз трябваше да ѝ дам един знак.

– Знак? Какъв?

– Тук наблизко има една горска поляна, която се вижда от мястото, където стануват циганите. Лилга очакваше идването на двама поканени. Една бяла кърпа трябваше да ѝ предаде новината. Първо пристигна Нурван паша, аз проснах кърпата на моравата. После дойдохте вие и аз пък я магнах. Това беше всичко.

– Нелошо изопретение! Дали опаче Лилга наистина...

Томас се спря изведнъж. Вратата се бе отворила и на прага застана тази, за която току-що бе думал. Хвърли един бърз поглед на присъстващите. Знаеше ли вече кои персони освен очакваните ще завари тук? Ако не, то във всеки случай показва никаква изненада. Върху Артур като че очите ѝ се задържаха за частица от секундата повече отколкото върху другите, но после останаха приковани върху лицето на Нурван паша.

Той се бе надигнал при появата ѝ. Сега те стояха за пръв път от почти двацет и пет години отново един срещу друг – двама души, някога толкова близки и после толкова отдалечени един от друг. Погледите им се приковаха неотклонно, сякаш търсеха в отсрещния прилика с един верен спомен, а мислите им полетяха обратно през десетилетията до онзи час, който бе причинил толкова страдания за двете страни.

Ваджината вчера бе изненадана от неочакваната среща с брат си и се бе показала като слаба жена. За сегашния миг обаче бе съумяла да се подготви. По тази причина не ѝ личеше никакво забележимо вътрешно вълнение, само мургавият цвят на лицето сякаш бе станал една отсенка по-тъмен.

От останалите присъстващи само един-единствен, а именно Каравей, беше запознат с връзката, съществуваща между великия адмирал на

падишаха и циганката. Ето защо за всички освен него тази уговорена среща трябва да бе загадка. Но ако бяха на мнение, че и загадката на тази сбирка сега ще се разреши, то щяха да останат разочаровани. Лилга прекрачи напълно прага, на който се бе спряла, упъти се към пашата, подаде му ръка и каза с онзи безстрастен тон, с който хората бяха свикнали.

– Бование кара розите да ухаят и увяхват... Благодаря ти, че откликна на моята покана. Кое е момичето до теб?

– Това е моята дъщеря, моето единствено дете, и ще ти кажа, Лилга, аз бях щастлив и намерих любов за любовта.

Ваджината бе наклонила леко глава настрани, заслушана сякаш в тембъра на гласа, който ѝ говореше. Когато думите отзвучаха, тя насочи своето внимание към Зулейка. Впи поглед в очите ѝ, като че искаше да надникне до дъното на нейната душа. За пръв път премина нещо като вълнение по нейните черти, а устните потрепераха, когато каза:

– Защо трябва да се печали синът на земята, когато повяхва една роза? Та нали до нея ухае пъпка, която ще го накара да забрави всички болки. Дете мое, дай ми ръката си!

Момичето поднесе усмихнато десница. Лилга изследва линиите на малката, нежна ръка и нещо светло пробяга по чертите ѝ.

– Не се бой от водата, тя ти носи щастие и блаженство. В далечния Юг той те е намерил във вълните, в Севера ти ще го откриеш, плавайки по вълните сред грохота на битката. Тогаваше ще видиш колко близо е бил винаги до тебе.

Зулейка пламна, Артур беше също крайно удивен. Откъде знаеше циганката за онази среща при Нил? Но неговото удивление щеше още да се увеличи, защото сега Лилга отпрати своя проникателен взор към него.

– Също вашата ръка, напети господине!

Как така се обърна Лилга точно към него? Прозряла ли го беше и знаеше ли кой е? Наистина ли притежаваше едно повиеше знание от останалите смъртни, или разиграваше с всички тях някаква комедия? Поиска да ѝ откаже ръката си, ала тя вече беше посегнала към нея и я държеше здраво в своята. След кратко виждане рече:

– Духът на предсказанието поглежда през дрехата и одеждите. Ти ще нагиздиш приятеля с корона и високи почести ще добиеш. Графове и херцози пребивават в планината и в простата колиба живеят владетелите на народите.

След тези думи тя се извъртя и без да даде възможност на

изненаданите и един въпрос да ѝ отправят, се обърна към съдържателя:

– Готова ли е стаята за заседанието?

– Да, господарке.

– Води ни тогава горе! Имам предвид Нурван паша, доктор Брандауер и себе си! И се погрижи да не бъдем обезпокоявани!

Съдържателят отвори вратата и тръгна напред. Ваджината го последва по петите, без да се интересува дали споменатите ще се отзоват на поканата ѝ. Днес тя приличаше на кралица, която се намира в своето кралство и не признава друга воля освен своята.

След четвърт час Нурван паша, Макс и Лилга седяха заедно на едно сериозно съвещание, което продължи дълго след полунощ. Съдържанието на тези обсъждания нека остане незасегнато. Събитията, които ще разкажем, ще дадат достатъчно разяснение. Преговарящите бяха само синът на един ковач, един бивш каперски капитан и една циганка и на никого не би минало през ума, че в тази тясна стаичка се провежда важно заседание, което ще окаже голямо въздействие върху близкото бъдеще на две страни...

18. В ЗАМЪКА ФАЛКЕНАУ

Една ветровита и дъждовна вечер бе разперила крила над столицата на Зюдерланд.

Светлината на уличните фенери едва проникваше през пороя от гъсто леещите се капки.

Когато нуждата или дългът не принуждаваше да излезе на улицата, със сигурност оставаше в защитеното си жилище.

Въпреки това в един от крайните квартали на Катариненщат един по-внимателен наблюдател щеше да забележи тук и там да сноват фигури през бледната светлина на фенерите. Ако някой ги последваше, щеше да установи, че всички се насочваха към една и съща цел, а именно към едно много посещавано в хубави дни място за развлечения, отдалечено на половин час от града сред полската самота в крайнината на широколистна гора.

Само заради изливания се дъжд ли се бяха увили така тези люде, или и някоя друга причина ги караше да показват възможно по-малко себе си и своите лица? Случеше ли се някой с бързи крачки да подмине друг, то това ставаше без дума за поздрав, макар всички очевидно да следваха една цел. Тя, види се, притегляше и знатни особи, защото често изтрополяваха файтони по шосето, та дори и аристократски карети. Странно бе, че те не биваха отвеждани съвсем до посочената цел, а винаги спираха на известно разстояние от нея, след което пасажерите слизаха.

Сред забързаните пешеходци имаше само един-единствен случай, дете двама постоянно се придържаха един до друг. Единият от тях беше висок и плещест, а другият имаше дребна, суховата фигура.

– Буря да отнесе марса и брама – изгълча исполинът, – ама че дисциплина и порядък!

– Кое?

– Дето тези коли профучават, без да питат дали не странстват и други създания по земята. Тая последната насмалко да ме запрати в канавката, а съм опръскан с кал от върха на мачтата до кила.

– Че отстъпи настрани!

– Ха! Водата естествено не вреди, ама тая мръсотия! Погледни там насреща! Някакъв корабен фенер надзърта между дърветата. Дали ще е там пристанището, в което трябва да влезем?

– Сигурно, защото описанието съвпада.

– Та що за дума трябва да речем?

– Паролата гласи: „Към разплатата!“

– Тук пътят май се разклонява. Значи нататък с щирборда!

Стигнаха до една постройка с широка фасада. Въпреки това бе осветен само един прозорец, ала така ярко, че светлинните лъчи падаха далеч навън по шосето. Вратата беше заключена. Каравей потропа. След няколко секунди се доловиха стъпки. Бе запитано:

– Кой чука?

– Гости.

– По какъв повод?

– Към разплатата.

Резето бе издърпано.

– Влизайте! Право напред ще се натъкнете на входа.

Те се запридвижиха пипнешком в мрака, додето стигнаха до втора врата, която се отвори при повторното им чукане. Намериха се в малко помещение, в което по значителния брой свалени палта, шапки и чадъри можеше да се заключи, че са пристигнали доста хора. Мъжът, който им отвори ги огледа подозрително.

– Кои сте вие?

Този въпрос изглежда не се понрави на кормчията.

– Буря да отнесе марса и брама! Да не би да мязаме на предатели и пунгаши? Казахме паролата и баста! Къде е събранието?

– Вие двамата никога не сте идвали тук и човек с основание може да ви запита. Това даже е мой дълг.

– Добре, де! Аз се казвам Балдуин Шуберт, а това е моят приятел Каравей.

– Хубаво! Влезте през онази врата! Преди туй обаче бих желал да се осведомя дали сте препратени до някое определено лице.

– И това навярно ще се разбере.

Те минаха през указаната врата в едно ярко осветено, подобно на зала помещение, чиито прозорци бяха плътно затулени. По пейки и столове седяха над сто човека, които принадлежаха към различни съсловия. На заден план стоеше върху ораторска трибуна един млад човек, който току-що бе свършил някакъв доклад, и сега последваха бурни ръкопляскания.

Келнери сновяха чевръсто насам-натам, обслужвайки тайнствените гости. Това бе гледка, при която физиономията на кормчията видимо се разведри.

– Ела, боцман, тук има още място! Днес времето е само за грог. Ще дръпнеш ли един с мен?

– Не ще и питане!

– Келнер!

Силният вик се чу през цялото помещение и всички очи се насочиха към двамата мъже, чиято външност на това място предизвикваше основателна сензация.

Келнерът се появи.

– Вие желаете?

– Два грога и председателя.

Келнерът ококори очи. Тоя мъж наистина режеше изкъсо?

– Вие желаете хер председателя?

– Да, изпратете го тук!

Оказа се, че председателят беше младият човек, който току-що бе говорил. Той веднага приближи, когато келнерът му съобщи желанието на двамата, и им подаде приятелски ръка.

– Вие не сте посветени, защото в този случай трябваше да ви познавам. Поради това предполагам, че сте пратеници на някой брат.

– Пратени сме действително, не от някой брат, а от една сестра.

– Идвате от страна на Лилга?

– От нейна страна. Имам да ви предам това писмо.

Председателят го взе, отвори и прочете. Очите му просветнаха. Той бързо се отдалечи и пристъпи до катедрата.

– Братя мои! Току-що при мен постъпи посланието на нашите тайни съюзници, което слага край на нашето чакане и приканва към незабавни действия. Войсковите придвижвания по границата означават инвазия в Норланд. Въстанието там е подготвено до най-малките подробности и едно дребно, непредвидено събитие може да раздвижи снежинката, която да нарасне до лавина. Ето защо да се държим в готовност! Бунтът на съседския народ е изкуствено натъкмен, не се развива по справедливи фактори като нашия. Граф фон Хоенег се домогва до трона. Той иска да се възкачи на него по пътя на революцията. Той ще лиши хиляди хора от свобода, щастие и живот, без да постигне своята цел, защото правителството знае неговите козни и ще го порази със собственото му оръжие.

Братя мои, ние бяхме по-умни от този граф, който иска да отдели от народа неговия наследствен херцог, за да стане самият владетел. Никой непосветен не подозира, че и във вътрешността на Зюдерланд тлее огънят, който там отвъд трябва да бъде раздухан насила. Ако херцогът

насочи ухо към правилния съвет и даде една справедлива конституция на своите поданици, то всички ще го аплодират възторжено и въстанието ще се превърне в една всенародна празнична манифестация. Тогава нашите войски ще стоят там изолирани и посрамени, а зюдерландското правителство ще се бламира пред целия свят. А това само пасва на нашите планове. Да, аз съм убеден, че ние трябва да се възползваме от унижението на правителството и предварително да хвърлим всички сили, за да съдействаме за него.

Оживени акламации възнаградиха тези думи. Ораторът продължи:

– Това ще стане най-добре, като докараме армията до безредие, нарушим всяка стратегическа и тактическа взаимовръзка и най-вече като разстроим марината. Ние знаем, че е събрана една флотилия, за да завземе устието на Олер, военното пристанище на Норланд, ѝ блокира норландските брегове. На това трябва да се попречи. Сред нас има братя, които се числят към висшите сановници на марината. За тях ще е лесно да прекъснат всички нишки, които могат да станат опасни за Норланд и нас. Позволете да ви прочета това писмо и после да пристъпим към съвещанието.

Новините на Лилга повишиха въодушевеното настроение. Всички присъстващи бяха учудени колко добре е осведомена. Сетне се сформираха отделни групи за съвещанието, към което обаче кормчията и Каравей не проявиха никакъв интерес.

След известно време председателят пристъпи към тях.

– Вие сте моряци, както изглежда?

– Да – отговори Шуберт, – Аз съм кормчия, а той е боцман, двамата норландци.

– С колко време разполагате?

– Имаме отпуск, докогато си искаме.

– Мога ли да ви поверя една мисия?

– Разбира се.

– Били ли сте вече в Карлсхафен?

– По-рано често.

– Трябва да предадете на капитан Артур фон Фалкенау едно писмо, но то не бива да попадне в ръцете на другото. Елате утре заран пак тук! Съдържателят ще ви даде посланието. Вие оказвате тази услуга не само на нас и Лилга, а и на вашето отечество...

Там, където реката нараства на ширина, за да съедини своите води с вълните на морето, лежи Карлсхафен, главното пристанище на Зюдерланд. В подножието на възвишението, по което се е ширнал нагоре в

полукръг градът, се протеглят малките външни укрепления на крепостта, докато разположените вдясно и вляво на реката фартове поглеждат застрашително от хълмовете и хвърлят далечен поглед в откритото море. По техните флангове се гушат безчет овощни градини, сред които надзъртаха разкошни вили, летни замъци и други аристократични постройките, предназначени да служат за лятно местопребиваване на висшето общество.

След тези постройките една се отличаваше със своето великолепно местоположение и форми. Това бе един в мавърски стил издържан замък, но по странен начин принадлежащ на норландец, а именно барон Виктор Ф. Фалкенау. Вярно, този господар рядко се вясваше в своето имение, а и синът му – капитан на корвета в норландска служба – все само за късо време можеше да се наслаждава на този дворянски имот, тъй като неговото занятие често за дълго го държеше далеч от сушата...

Кормчията Шуберт и неговият приятел Каравей бяха пристигнали в Карлсхафен с обедния влак. Пътят към замъка Фалкенау водеше на известно разстояние покрай пристанището. На всяка крачка спираше кормчията, за да се озърне с физиономия на познавач.

– Хм-м – рече. – Тук става нещо.

– Какво?

– Не виждаш ли, че всички бойни кораби се подготвят за отплаване?

– Не изглежда така.

– Тайно, старо момче, тайно! Касае се за някакво начинание, за което никой не бива нищо да знае, и при което на старите картауни⁷⁹ едва ли ще дойде ред да побоботят. Внимавай, утре заран и един-едничък съд няма да има вече в пристанището.

– Искаш да речеш, че вече се е стигнало до изпълнение на плана, обсъждан снощи в събранието на революционната партия? А именно да се разстрои марината, та в решителния миг да не може да се намеси с оръжие?

– Убеден съм в това. Впрочем един отчаян план, който, ако работата потръгне на терсене, може да коства свободата и живота на тартгорите на заговора! На нас, норландците, тая дяволия може само да е приятна.

– Хм, какво ли не бих дал, да съм си пак в Норланд. Все пак е адски неприятно да знаем, че куршумите скоро ще засвирят и да се намираме във вража страна. Какво сега, ако ей тъй просто си ни окаушат?

---

79. картаун (остарял моряшки израз) – топ, оръдие (Б. нем. изд.)

– Тук имаш право. Времената са такива, че човек трябва да води много изрядно корабния си дневник. Впрочем от вчера моето уважение към сестра ти започна да се покачва, както водата в някой пропушач трюм. Тя умее да обхваща с поглед всичко и да държи в ръка всички нишки – не само в Норланд, ами и тук. Откъде знае всичко? Направо загадка!

– Я по-добре остави, старо, и така няма да го узнаеш. Та нали нито даже аз, нейният брат, мога да дам осветление на въпроса. Я виж там малкото нещо! Що за лодка може да е?

– Странно, матчите в свалено положение! Това още при никоя яхта не съм го наблюдавал. Трябва да е частен кораб и вероятно принадлежи на някой английшман, чиято глава е пълна с бръмбари. Я хайде да го поогледаме!

– Ела – рече Каравей – да идем първо горе в замъка! После ще се наместим в някоя койка, където ще се намери по една добра глътка.

Кормчията погледна нагоре към хълма.

– Тогава да ударим направо по тоя пешеходен път, дето води към замъка като някоя въжена стълба.

Едва бяха извървели няколко крачки по пътя и Каравей спря.

– Стоп! Я погледни маата, който се спуща там под опънати платна! Познаваш ли го?

– Естествено. Това е Фрик Уилмърс!

– Откъде ли идва, а?

– Откъде идва? От пашата, чийто слуга е, и който живее като гост в замъка Фалкенау.

– Хм-м, спомняш ли си, че съдържателят на „Горната пивница“ каза, мъжът досущ приличал на капитан Фалкенау? Ами ако пък наистина е той?

– Но защо ще ходи като моряк?

– За да си направи някоя шегичка, както знатните люде понявга го вършат.

– Но там горе той беше като прислужник.

– Нищо не значи. На една такава хубавичка малка фелука, каквато беше момичето, аз също бих прислужвал, та даже и крал да бях.

– Какво ли ще каже като ни види?

– Скоро ще чуем. Ела!

Той улови кормчията за ръката и го повлече в един страничен хрсталак. Артур приближи, без да ги забележи. Едва бе отминал и Каравей подвикна полугласно:

– Хер капитан!

Повиканият веднага се обърна. Двамата пристъпиха иззад храста – кормчията донейде смутен, боцманът обаче с една извънредно лукава физиономия.

– Прощавайте! До кого доплавахме тук, до моряка Фрик или до хер корветския капитан Артур фон Фалкенау?

– Защо?

– Защото се каним да вървим нагоре, за да подирим хер капитана.

– Какво смятате да правите при него?

– Необходимо е само той лично да го знае.

Артур хвърли един поглед наоколо и се убеди, че не могат да бъдат подслушвани.

– Аз съм капитанът. Какво имате да ми кажете?

– Хер, извинете, но ние трябва да отидем на сигурно, защото посланието, което носим, не бива да попадне в погрешни ръце. Можете ли да докажете, че говорите истината?

– Нищо по-лесно от това! Придружете ме до замъка!

Той се обърна и тръгна по същия път, по който беше дошъл. Стигнал при замъка, отведе двамата направо в жилището на управителя, където завари жена му.

– Е, майко Хорн, я назовете пред тези двама господата името ми, но истинското!

Жената направи пред Артур един дълбок реверанс.

– На заповедите ви, милостиви господарю! – И като се обърна към двамата моряци, продължи: – Този хер, е когото имате честта да говорите, е барон Артур фон Фалкенау, корветски капитан и...

– Достатъчно, стига! – отклони Артур ухилен. – Ее, майне херен, убедихте ли се?

Каравей сне без дума за отговор фригийската си барета от главата, издърпа хастара и измъкна наяве едно писмо. Капитанът разчупи печата, за да го прочете. То не беше дълго и имаше следния дословен текст:

„Хер капитан, добрахме се до сведения, че следващите дни ще опитат да сложат ръка на Вашата личност, за да лишат Норланд в предстоящата война от нейния най-способен моряк. Тъй като нашите цели са различни от тези на правителството, ние решихме да Ви поставим в течение на нещата. Ваша воля естествено дали ще ни повярвате, или не. Но в близко време бъдете нащрек!

Истинските приятели на Зюдерланд“

При четенето на тези редове Артур беше станал много сериозен. Той сгъна замислено писмото и го пхна в джоба.

– Разкажете ми как стигна до вас това послание. Дватама осведомиха за поръчението на Лилга, която ги бе довело в Зюдерланд и при събранието на революционерите. Не забравиха да споменат и речта, която бяха чули със собствените си уши. Капитанът ги слушаше с голямо напрежение и когато двамата свършиха разказа си, закричи из стаята, погълнат от мисли. Накрая спря до прозореца и погледна надолу към пристанището.

– Норландци ли сте?

– Да.

– В отпуск?

– Не сме на служба.

– Какво ще правите сега?

– Хм-м – изръмжа кормчията, – ако имаше как, щяхме с първата отдала ни се възможност да отплаваме обратно за Норланд. Чини ми се, че хората там в най-скоро време биха могли да се нуждаят от някой и друг чифт свестни пестници.

– Имате право. Бихте ли ме придружили?

– Буря да отнесе марса и брама! – извика кормчията ликуващо. – Та тъкмо това е то, което най би ни харесало.

– Но работата е чепата. Известно ли ви е съдържанието на писмото, което ми донесохте?

– Не, ама можем да се досетим: хората ви предупреждават.

– Отгатнахте. Зюдерландци искат да ме заловят. Ето защо ще е трудно или даже невъзможно да се напусне страната по обичайния път. Но ако ми предоставите на разположение пестниците си, то ще е лесно да им направим кавал на носа. Забелязахте ли малката яхта долу в пристанището?

– Да.

– На нея съм хвърлил око. Тя принадлежи, наистина, на Нурван паша, моя гост, но той навярно няма да ми сърди вечно, ако я заема за известно време. Драговошно, разбира се, няма да я даде и по тази причина се нуждая от вашата помощ. Ние трябва да надвием екипажа, което няма да е трудно, понеже той се състои само от неколцина души. Аз ви наблюдавах в планината и вярвам, че мога да разчитам на вас. Имате ли увереност в силите си за овладяване на яхтата?

– Ха! Какво ли има толкоз! – рече кормчията.

– Значи уговорено! Топ!

– Топ! – извика зарадван кормчията.

– Топ! – потвърди и боцманът.

– Благодаря ви. Аз не мога, наистина, още на мига да ви кажа кога ще имам необходимост от вас, но ще ви уведомя навреме. Сега-засега бъдете мои гости. Майко Хорн, погрижи се на тези господа да не липсва нищо! Пашата за всичко това естествено нищо не бива да узнае. Ето защо ще е по-добре да не се мяркате пред очите му. Той ви видя при Лилга и би могъл да се усъмни...

Един великолепен ден се бе ширнал върху суша и море. Слънчевите лъчи искряха по вълните и оцветяваха водите със златни, сребърни и пурпурни мастила, от които, когато някой гребец изплуваше сред тях или някоя риба се стрелнеше от повърхността, сякаш се разсипаха блестящи диаманти, перли и рубини. А от високия бряг помахваше растителност, чиято наситена, сочна зеленина освежаваше окоето.

Там горе в градината на замъка Фалкенау имаше беседка, в която седеше едно Божие създание, наслаждаваше се на красотата на околността й вдишваше с пълни гърди балсама от ароматни ухания – Зулейка.

До нея бе заела място майка Хорн, управителшата, с грамадно пенсне на носа и чорап за кърпене в ръцете. Тя беше разбрала, че няма защо да се срамува от тази малко обичайна, но пък толкова необходима работа пред младата туркиня. Напротив, деликатните ръце вече й бяха помагали прилежно в подобни неща.

Независимо от насладите на природата двете жени се намираха в процес на много оживен разговор.

– И това голямо пътуване значи изобщо не ви навреди? – попита майка Хорн.

– Ни най-малко. Аз дори се чувствам извънредно укрепнала. И, майчице, не ви ли прави впечатление, че съм станала красива? Това помургавяло лице пред бледите страни отпреди, нали?

– Да, детенце, вие сега изглеждате необикновено здрава. Но има прекомерно много мъже, които обичат бледите страни повече от загорелите.

– Тъй, има ли такива? Папа казва, че обича загорелите страни, защото били признак на здраве. Хората разправят, че болникът никога не е с мургави страни. Представете си само колко странно щеше да изглежда, ако нашият матрос имаше бледни страни.

– Нашият матрос? Кой?

– Е, Фрик Уилмърс.

– А-а, да де, той си е „нашият“ матрос! И по време на пътуването той действително ли се държа много добре?

– Много добре, макар че често се налагаше да го изгълчавам. Той да имаше как щеше всяко камъче да маха изпод нозете ми и без оглед на себе си все мислеше само как да направи пътуването ни приятно и леко. Много бих желала да не беше моряк и слуга.

– Не? Че какъв пък?

– Ами... капудан-паша или генерал или... барон.

– И защо пък, детенцето ми?

– Защото... да, и аз не зная точно, може би защото тогава и той щеше да бъде така красиво обслужван, както сега той на нас прислужва, и... защото тъкмо на него от сърце бих пожелала такова нещо.

Майка Хорн се усмихна в себе си, изпълнена с разбиране.

– Вие навярно му симпатизирате?

– Да, защото той изобщо не прилича на моряк или слуга. Когато човек му даде заповед, той създава впечатление, че не я изпълнява от раболепие, а с удоволствие. Впрочем заповядва му само папа, аз винаги го моля, а когато говоря приятелски, той ме поглежда с чифт очи, с каквито... с каквито на някой друг изобщо не бих позволила да ме гледа.

– Защо, детенце?

– Защото... защото... не зная как да се изразя... но мисля, че такива очи може да има само онзи, когото човек обича.

– Струва ми се, вие много го харесвате? А то е все пак почти същото, като да го обичате.

Разговорът взе направление, което момчето не очакваше. Зулейка се изчерви.

– Да, това не го разбирам, а и защо ли тъкмо толкова ми се иска да беше капудан-паша, генерал или барон. Наистина си мисля, че би имал нужното умение. Но виждате ли парахода там, дето навлиза сега в пристанището? – отклони тя приказката по друга писта.

– Там ли? Да, има и много пътници на борда.

– Може би сред тях е и баронът, корветският капитан?

– Не ми се вярва, защото в този случай той щеше да се обади. Желаете да го видите ли, дете?

– Да защото толкова много съм слушала за него. Той нали бил най-добрият и храбър морски офицер в норландската marina.

– Да, това е вярно. А нашият стар господар, неговият баща, е най-добрият и храбър сухопътен офицер. Понастоящем той, наистина, няма

нищо общо с войската. Вижте, сега параходът приставя и пътниците слизат.

– Те са поразително много, все мъже. Корабът, изглежда, идва отдалеч. Забелязахте ли господина със сивата коса? Той трябва да е много знатен, защото има слуга при себе си.

– Онзи ли? Е, да, моите очи не са така остри като вашите. Виждам, наистина... Господи Исусе, детенце, та това е моят милостив господар!

– Старият или младият?

– Старият естествено, защото младият все пак още няма такава посивяла глава. Сърчице, каква радост! Трябва да тръгвам, да ида веднага в къщата и да се погрижа да бъде посрещнат. Елате!

– Посрещнете го засега сама!

– Останете тогава тук или идете тайно в къщата! Аз политам.

И тя „полетя“ по чакълестата алея на градината с една бързина, на която никой не би я сметнал за способна при нейната възраст.

Първият, когото срещна, беше Фрик Уилмърс.

– Милостиви... исках да кажа Фрик... знаете ли кой току-що пристигна с кораба?

– Е?

– Милостивият господар. Той ей сегичка тръгна нагоре по хълма. Трябва да го посрещнем с ликуване.

– Стой! Няма да стане!

– Защо?

– Имам си своите основания. Не бива никой да знае, че той е дошъл. Кажете го само на вашия мъж и иначе се дръжте мирно и тихо. Аз ще го посрещна.

Той пристъпи към малката порта и забеляза барона, който, следван от един слуга, вече бе стигнал до половината възвишение. Този също го съгледа и направи радостно движение при разпознаването му. Артур обаче сложи ръка на устата. Баштата го разбра веднага и измина останалия участък от пътя със спокойно поведение, макар да не отгатваше причината, поради която трябваше да си налага ограничение при срещата със своя син.

– При кого желае да отиде господинът?

– При младия хер барон.

– Той замина.

– А-а! Вие кой сте?

– Казвам се Фрик Уилмърс, по принцип съм моряк, а сега – слуга

на Нурван паша, пребиваващ понастоящем в замъка Фалкенау.

– Тъй! – ухили се баронът с разбиране. – В такъв случай значи вече знам кого имам пред себе си. Сега вие отгатнете аз кой съм!

– Не зная.

– Аз съм притежателят на този замък.

– Ах! Барон фон Фалкенау? Тогава прощавайте! Нямах честта да ви познавам. Това слугата на милостивия господар ли е?

– Така е.

Лакеят, който го придружаваше, бе назначен от стария Фалкенау едва в странство. Той следователно не познаваше Артур и заради него бе придаден на посрещането на бащата един толкова отчужден външен вид. Сега синът се обърна към него и посочи надолу към пристанището.

– Виждате ли малката яхта там, дето лежи до дебелия холандец?

– Да.

– Върнете се веднага и донесете вещите на вашия господар на борда на яхтата! Запитат ли ви, отговорете, че това става по заръка на капудан-пашата. Кормчията нека подгрее котела и да вземе документите за отплаване. Яхтата трябва днес във всяка минута да е готова за потегляне, вие останете отсега там и не се мяркайте на сушата, никой не бива да разбере, че хер баронът е пристигнал.

Слугата погледна въпросително господаря си. Този му кимна утвърдително.

– Стори го и не напускай яхтата, преди да съм ти заповядал!

Мъжът се отдалечи с куфара и сега баща и син останаха насаме.

– Защо това посрещане, Артур?

– Не тук, папа? Ела вкъщи! Пашата пише и още не те е забелязал. Когато не сме на четири очи, ще ме третираш като слуга.

– Къде живее Нурван?

– В твоите помещение?

– А дъщеря му?

– В стаята на кулата.

– Така си и помислих, че ще й избереш най-хубавото помещение. Ами ти къде остана? Разбира се, не в твоите покои, които са може би малко нещо твърде скъпо обзаведени за един моряк.

– Нанесох се в една стая в съседната къща... Тук сме вече.

Те бяха прекосили предната градина и стигнаха пред съседната къща. При врата стоеше управителят на замъка с жена си.

– Тихо! – повели Артур. – Къде е временно ангажираната прислуга?

– В замъка?

– Те не бива да знаят, че татко е дошъл. Ела, папа!

Той влезе с него в стаята, която си бе избрал. Едва тук прегърна и целуна баща си.

– Добре дошъл, скъпи, добри ми папа! Но как ме сполетя радостта да те видя така неочаквано отново?

– Бях телеграфически повикан от херцога. Дипломатическите работи през време на отсъствието ми ще води моят заместник. Въпреки бързината, която ми бе препоръчана, сметнах, че мога да направя малкото отклонение през Карлсхафен, за да те поставя в течение. Това е всичко. Какво означава спешното отзоваване, не съм в състояние, наистина, да кажа. Също така малко мога да отгатна както те принуждава да играеш ролята на слуга и да ме посрещаш по такъв тайнствен начин.

– Аз съм в положение да задоволя любопитството ти. Слушай!

И Артур разказа първата си среща с капудан-паша, както и необикновеното произшествие, при което бе спасил Зулейка от Нил. Когато бе свършил изложението си, извади от джоба писмото.

– Я прочети новината, която вчера получих!

Баронът прегледа бегло посланието. Четите му изразиха съмнение и удивление.

– И ти си убеден, че това предупреждение не ни връзва мечка?

– Първоначално и аз имах същия възглед, папа! Но когато разсъдих положението и го съпоставих с онова, което бях научил за тайното съзаклатие в Зюдерланд, отпадна и последното съмнение.

– Но никой няма право на такива крути мерки.

– Същото си казах и аз. Но какво означава право в една война, по-дета от интриги и коварство?

– Значи искаш да отпътуваш, момчето ми?

– Да. Естествено, не без теб.

– С кой кораб?

– Този въпрос вече не ми създава мъчнотии. За щастие яхтата на пашата лежи в пристанището.

– А-ха! Той ще ни я даде ли на разположение?

– Не. Първо, той самият се нуждае от нея и, после, нали стои насреща ни като противник. Следователно не бива да ни оказва съдействие, дори ако от лични съображения на драго сърце би го сторил.

– Значи се каниш да я обсебиш без негово знание?

– Да. Аз вече измърдих един хубавичък малък план. Неколцината матроси ме считат за негов слуга и навярно ще могат да бъдат надхитрени.

– Не е нужно. Аз познавам тези хора от Константинопол. Пашата на няколко пъти ми предостави яхтата си на разположение за малки излети. Дойда ли и аз, те ще приемат и тук същото и ще ми се подчинят.

– Толкова по-добре, та да не се налага да прилагаме насилствени мерки. Иначе няма друг толкова подходящ съд, който да ни закара бързо до Норланд. Но кой идва там?

– Офицери! Сигурно теб ще търсят! Знаят ли, че присъстваш?

– Разбира се, папа. Това е комендантът с трима лейтенанти, които се отбиха при мен още в деня на пристигането ми. Той си е окачил официална физиономия.

– Ами предрешаването ти?

– За него те нищо не знаят. Не съм допуснал да ме забележат.

Управителят на замъка също беше забелязал идващите. Той пристъпи към тях на външното стълбище, така че двамата можеха да долавят всяка изговорена дума.

– Вие сте управителят на замъка Фалкенау?

– На вашите услуги, хер оберст!

– Пашата у дома ли си е?

– Да.

– Също хер капитана фон Фалкенау?

– Не. Той замина.

– А-а! – прозвуча с тон, издаващ видимо облекчение. – Накъде?

– Неопределено. Когато милостивият господар възнамерява някое късо пътуване за разходка, никога не може да се посочи със сигурност селището.

– Кога ще се върне?

– Може днес, утре, вдругиден, а може би и по-късно. Не зная.

– Хм! Веднага щом дойде, доложете! Имам с него един толкова неотложен разговор, че трябва да го проведем още щом пристигне.

– Ще доложя, хер оберст.

– Знаете ли къде се намира понастоящем баща му?

– В Константинопол.

– Хубаво. – Той се обърна към своите придружители. – Майне херен, за днес ние значи снемем от себе си това задължение. Върнете се, моля!

Артур и баща му видяха как лейтенантите незабавно се отдалечиха.

– Доложете за мен на пашата! – чуха сега отново гласа на полковника, който заизкачва след управителя стълбите на замъка.

Този се появи не след дълго отново и бързо прибяга през двора в

стаята.

– Чуха ли господарите? – попита.

– Да – отговори старият барон. – Добре си свърши работата. Горе не долови ли нещо?

– Аз не подслушвам, както милостивият господар добре знае, но видях, че полковникът извади един голям плик, преди да влезе при пашата. Беше с княжеския печат.

– Това е достатъчно. Имаш ли представа защо полковникът пита за нас?

– Не.

– Той има поръчението да ни арестува.

– Не е възможно! – извика шокирано верният мъж.

– И все пак!

– Да. Той може на това да вярва – прибави Артур. – Ние ще заминем незабавно. Нека нареди Той на своята жена бързо да опакова бельото и облеклото ми! След четвърт час тръгваме.

– Къде трябва да бъде отнесен куфарът?

– Долу на яхтата на пашата. Да съобщи Той също на двамата норландски моряци, че трябва да ни чакат на пристанището. Но бързо!

Управителят на замъка се отдалечи все още сачисан. Каживречи току след него довтаса майка Хорн. Целият й вьншен вид издаваше найголяма възбуда.

– Господи Исусе, моите мили, добри господари, та нима е възможно такова нещо! Милостивият господар пристигна едвам преди четвърт час и вече трябва пак да заминава? Ама това е... о, а аз стоя тук и бьбрия! Трябва веднага да опаковам! След десет минути съм готова е всичко!

Тя изчезна също така бързо, както бе дошла. Артур извади един лист от вътрешния си джоб.

– Това ще ни е от голяма полза, татко.

– Какво е то?

– План на Карлсхафен, който тайно съм заснел. Погледни го!

Баронът го стори.

– Отличен!

– Ако херцогът ме дари с доверие и необходимите плавателни съдове са налице ще превзема пристанището и града въпреки всички укрепления и мини в рамките на най-кратък срок.

– Това доверие ти го притежаваш.

– Но корабите! Графът, когото сега изцяло прозирам, ги е разпилял. Бреговете на Норланд са оголени, така че за една атака по море изобщо

не може да се мисли.

– Изглежда все пак е дадена някаква контразаповед. При пътуването си насам забелязахме няколко норландски кораба, които под пълни ветрила държаха курс към родината.

– Това би било щастие!

– Единия от корабите заговорихме. Той отиваше към устието на Олер. Но виж! Полковникът, струва ми се, вече си отива.

– Да, това е той и пашата заедно с него. Да се надяваме, той сега няма нужда от мен.

Нурван паша придружи офицера до вълн пред портата и се върна. Лицето му беше много сериозно. Посещението на полковника трябва да бе от голяма важност. Но вместо да отmine, той влезе в настоящото помещение на Артур. Не забеляза веднага барона, понеже този стоеше на заден план.

– Фрик, пригответи се за една бърза езда!

– Закъде, екселенц?

– За Катариненщат. Вярно, по това време влак не тръгва, но ако яздиш като неотдавна, то ще стигнеш преди следващия.

– При кого трябва да отида, екселенц?

– Право при княза, на когото едно писмо...

Той засече.

Очите му бяха паднали върху барона, когото веднага разпозна. Видя се, че се почувства изключително неловко.

– Хер барон!... Вие тук?

Баронът пристъпи напред.

– Както виждате. Мога ли да ви поздравя, или...?

– Да, можете, разбира се! – отговори пашата със сърдечност, като му протегна и двете си ръце. – Но кога пристигнахте?

– Току-що. Потърсих слугата ви, за да го питам дали приемате, тъй като естествено исках веднага да ви се представя, но чух, че полковникът бил при вас.

– Той тъкмо си тръгна, което ми напомня... ах, хер барон, аз се намирам спрямо вас в неприятно положение.

– Как тъй?

– Приятелството ми повелява да ви предам една важна вест, докато...

Той запъна, видимо смутен. Баронът продължи прекъснатото изречение:

– Докато дългът ви не го позволява, нали? Но аз се намирам в

благоприятното положение да разреши тази дилема. Полковникът е споделил с вас, че се канят да арестуват моя милост и сина ми.

– Значи излиза, че сте вече осведомен?

– Не само по този пункт, екселенц. Пита се единствено дали смятате за свой дълг да проявите в тази връзка активност?

– Ни най-малко. Вярно, по непосредствен начин не бива да извърша нищо, което е в разрез с дълга ми, ала дори гостоприемството ви да не ме задължаваше с благодарност, пак нямаше да имам никаква подбуда да се правя на полицейски агент.

– Благодаря ви.

– Как ще постъпите?

– Веднага ще отпътувам.

– По какъв начин?

– По един много сигурен, но който не бива да ви спомена, тъй като трябва да се съобразявам с чувството ви за дълг.

– Аз бих ви предоставил яхтата си на разположение, ала трябва да ви призная, че току-що получих върховното командване на зюдерландските морски сили – една вест, която може би ще ви изненада. При това положение сега за съжаление...

– Разбирам ви напълно, екселенц. След четвърт час вие вече ще знаете с какъв прием съм си послужил и после самият ще си кажете, че той е много сигурен.

– А синът ви, хер капитана? Него също го търсят.

– Той има представа за всичко и също така се намира вече горе-долу в безопасност.

– Тогава той изобщо няма да дойде насам?

– Навярно не. Впрочем ще ви помоля най-сърдечно да гледате на замъка Фалкенау като на свой, докогато ви е угодно.

– В такъв случай нека се сбогуваме!

Те си подадоха ръце и след като пашата призова приятеля към цялата необходима предпазливост, напусна помещението. Малко след това влезе управителшата.

– Опаковано е, милостиви господарю.

– Добре – рече Артур. – Чуйте, майко Хорн, нито пашата, нито неговата дъщеря трябва да знаят кой съм. Аз си оставам Фрик Уилмърс. Останалото ще ви нареди татко. Куфарът замина ли?

– Да.

– Тогава аз ще вървя. Ще слеза по пешеходната пътека, докато татко ще поеме по друг път. Довиждане, майко Хорн!

Добрата жена придърпа престилката към очите си.

– Господи Исусе, каква несрета, какво нещастие и беда! Какво ли ще каже фройлайн Зулейка, която толкова много държи на вас?

– Наистина ли?

– Да, така е. Само преди малко тя рече, искало ѝ се да сте някой капудан-паша, генерал или барон.

– А! Защо?

– Е, тогава... тогава би могла да стане ваша жена.

– Така ли каза?

– Не, не точно, изтъкна други причини, ала аз все пак усетих накъде бие работата. Ах, мили ми, милостиви господарю, тя би била една фрау баронеса, каквато втора няма!

– Възможно! Та довиждане, значи!

Той напусна къщата. После, като стъпи в предния двор и се убеди с един поглед, че слугите с куфара са изминали вече половината път, побърза в парка към беседката, която Зулейка беше избрала като свое любимо кътче. Тя седеше вътре и го видя да идва.

– Фрик, мен ли търсите?

– Да. Искан да ви кажа сбогом.

– Невъзможно! Защо искате да си отидете? Татко ли ви го повели, или сте обиден?

– Не.

– Но защо тогава? Та говорете, де!

– Аз съм моряк и съм подвластен на херцога на Норланд, пред когото съм положил своята клетва. Хер пашата служи на княза на Зюдерланд, който е наш противник. Аз трябва да вървя.

– Това действително е причина. Но защо така внезапно?

– Ще го научите от хер пашата. Но аз не си отивам завинаги.

– Значи възнамерявате да се върнете?

– Да, ако не се срещнем преди това. Останете със здраве!

Той ѝ протегна десница и тя не се поколеба нито за миг да сложи в нея своята ръчица.

– Сбогом, Фрик! Благодаря ви за всичко, което сторихте за мен и татко. Бих искала завинаги да можехте да останете при нас!

– Аз отивам в битката, милостива фройлайн. Вие навярно сте чула едно-друго от пашата, за да знаете какво предстои. Ако загина, то ще умра с мисълта за замъка Фалкенау и звездата, която изгря над него. Не падна ли, ние ще се видим отново и аз ще ви доведе един мъж, който от дълго напрасно жадува да зърне вашия лик още веднъж така отблизо,

както в онази нощ при Нил.

При последната част от неговите думи тя беше пламнала, сега бързо вдигна очи.

– При Нил? Ах! Кого имате предвид?

– Онзи мъж, комуто бе отредено блаженството да ви отнесе от талазите на брега.

– Него? Ох, възможно ли е... вие го познавате?

– Да.

– Кой е той? Как се казва?

– Артур фон Фалкенау, корветски капитан, син на барон Виктор фон Фалкенау, комуто принадлежи този замък.

– Откъде го знаете?

– Аз се намирах по онова време при него и сега също ще бъда при него. Сбогом!

Още преди да е съумяла да го задържи, той си беше отишъл. Тя естествено беше много изненадана. Отпусна се назад в креслото и се предостави на чувствата, възкресени в нея от тази неочаквана вест, докато приближаващи крачки я изтръгнаха от размисъл. Беше управителшата.

– Елате бързо, майко Хорн! Имам да споделя с вас нещо важно.

– Че какво пък, детето ми?

– Сега зная кой е бил той.

– Кой пък?

– Онзи. Ох, майко, Хорн, аз получих толкова радостна новина, че изобщо не съм в състояние да се владея. Отгатнете кого открих!

– Е, кого пък?

– Мъжът, който ме измъкнал тогава от Нил и ми спасил живота. Историята ви е известна, нали вече ви я разказах.

– Да, да. И вие го открихте? О-о, та това е чудно хубаво! Кой е той всъщност?

– Хайде отгатнете, де, той е ваш познайник.

– Какъв е? Ако зная това, може би ще отгатна.

– Той е норландски морски капитан.

Тук управителшата плесна удивено ръце.

– Да не би накрая пък моят скъп млад господар?

– Да, той. Представете си, тъкмо той ми е спасил живота. Неговият баща е приятел на папа, а аз живея в къщата му, без да подозирам и най-малкото.

– Забележително! Детенце, та от кого го научихте пък?

- От нашия моряк Фрик Уилмърс.
- А-а, от него!
- И представете си, Фрик бил тогава при капитана и всичко видял.
- Да, вярвам.
- Вярвате? Защо?
- Е... нали той ви го е казал.
- Аха, така мислите! Но аз по-нататък не можах да узная ни най-малкото.
- Защо не?
- Защото той си отиде. Знаете ли вече?
- Да, но вие можехте все пак преди туй да го поразпитате!
- Той си тръгна толкова бързо, че не успях и един-едничък въпрос да му поставя. Но ако не загинел, пак щял да дойде – така ми обеща.
- Ако не загинел? Къде всъщност да загине?
- В битката. Но това е още тайна и вие не бива по никакъв начин да го издавате.
- Ох, нищичко няма да издам. И значи Фрик Уилмърс щял да вземе участие в битката?
- Да и вашият хер капитан също. Той отива при него.
- Господи Исусе, каква злочестина, какво страдание, безпокойство, мъка и несрета!
- Действително... но я погледнете там надолу към нашата яхта! Има си хас хората ни да вдигат котва.
- Да, така изглежда.
- Какво ли е наумил кормчията? Аз не знам татко да му е заповядал да излезе в морето.
- Кой е мъжът, дето стои там отзад?
- На кварталдека? Това е, ама наистина, това е Фрик Уилмърс. Вижда се по движенията му, че той командва. А той все пак е само един матрос!
- Може ли един матрос да командва яхта?
- Не, а нашите толкова по-малко.
- О-о, той непременно ще съумее да се справи. Аз знаех, че е отишъл на яхтата, понеже накара да отнесат долу вещите му.
- Папа ли му е заповядал?
- Не, вашият баща не знае, че Фрик си отива.
- Не? Тогава трябва бързо да му го съобщя. Той сигурно още изобщо не е забелязал, че яхтата възнамерява да излезе в морето. Елате, майко Хорн, това е един съвсем необясним случай!...

Когато Артур достигна пристанището, завари кормчията и Каравей вече да го очакват. Той ги информира с няколко кратки думи за промененото положение на нещата и ги поведе към яхтата. Баща му, който бе поел по друг път, тъкмо крачеше по трапа. Турският кормчия стоеше в готовност за посрещането.

– Помниш ли ме все още? – попита старият барон корабния водач.

– Да, ефенди!

– Знаеш, че твоят господар ми поверява яхтата?

– Заповядай и аз ще се подчиня.

– Подгря ли скрития котел?

– Всичко е готово. Аз познавам слугата ти и сторих всичко, което си заповядал.

– Излизаме веднага в морето. Този мъж е мой син. Той ще поеме командването. Двамата мъже, които са при него, ще пътуват с нас.

След няколко минути бризът изду издигнатите платна на яхтата и нейният строен корпус се устреми във все по-бърз ход към открито море.

Артур стоеше на квартердека и нареди да му донесат далекогледа. Насочи го към замъка Фалкенау. Там горе на високия балкон стоеше капудан-паша с дъщеря си. Той също имаше бинокъл в ръката, с който опитваше да намери яхтата.

– Татко, ела, моля те, при мен! – помоли капитанът.

– Какво има?

– Пашата е забелязал, че корабът му излиза в морето. Качи се тук на вантите и му помахай с кърпата, та да те разпознае.

– Имаш предвид да избегнем една заповед от негова страна да ни преследват?

– Да, така е. Ако не разбере кой му е отвлякъл кораба, ще има хайка.

Баронът се покатери по въжените стъпала на вантите, хвана се здраво с лявата ръка и развя с дясната носната си кърпа. Пашата трябва да го разпозна, защото в неговата ръка също затрептя една такава, и сега Артур знаеше, че Нурван е доволен от начина на тяхното измъкване.

След късо време яхтата остави пристанището зад себе си и стигна в открито море, така че вече не можеше да бъде забелязана от бреговата височина. Тя се насочи на север и ходът ѝ беше толкова бърз – Артур беше наредил да включат и скритата парна сила, че с изключение „Тигър“ на Черния капитан сигурно щеше да задмине всеки друг кораб, влязъл в състезание с нея.

Съвсем по ранина на другия ден един ездач приближи замъка Фалкенау. Беше офицер. Трябваше да похлопа на портата, понеже тя още не беше отворена.

Управителят на замъка се появи и го пропусна.

– Нурван паша? – попита пришелецът.

– Тук е, но още спи.

– Събудете го и доложете за мен! Ето визитката ми. Аз отивам временно в градината.

След десетина минути Хорн се яви там, за да го отведе при пашата. Този стоеше в приемната.

– Идвам от страна на Негово височество княза – рече офицерът след първия поздрав – и имам да ви предам това писмо.

Пашата смръщи чело.

– То вероятно съдържа моите директиви. Вие сте флюгеладютант на княза и навярно, ви е известно съдържанието на това послание. Или не?

– Да. Перото ми го писа под негова диктовка.

Пашата разпечата плика и погледа съдържанието.

– Така е, както помислих. Но елате, моля, хер лейтенант!

Той изведе офицера на балкона, откъдето можеше да се обгърне с поглед пристанището.

– В това писмо са приети моите условия. Негово височество проявява добрината да ми предаде главното командване на намиращата се в Карлсхафен флотилия. Сега аз обаче ви питам къде е тази флотилия. Забелязвате ли и една-едничка следа от нея?

– Ах! Какво е станало?

– Вчера тук все още лежаха шест бройни кораба. През нощта те са изчезнали. Върнете се, доложете на княза и го помолете от мое име за разяснение!

– Не го проумявам.

– Могат ли капитаните да действат без заповед?

– Не.

– Вие сам го признавате. Попитайте княза. Аз не мога да сторя нищо друго, освен да изчакам отговора.

– Няма ли да е по-добре екселенц да ме придружи?

Пашата поклати гордо глава.

– Аз моля нещата да не се преценяват неправилно. Не аз съм се домогвал до главното командване, а бях помолен да го поема. Ако не получа разяснение още днес, заминавам си. Останете със здраве, хер

лейтенант!

Той направи един поклон и се обърна. Крайно слисаният офицер напусна замъка...

На следващото утро Зулейка седеше отново в своята беседка и мислеше за странното сбогом, което морякът Фрик Уилмърс си бе взел с нея. Но ето че управителшата пристигна с най-голяма бързина при нея и извика:

- Господи Исусе, мое дете, какво нещастие, какво страдание!
- Какво има пък, майко Хорн?
- Какво има? Ох, най-лошото, което може да има! Ох, ох!
- Но, моля ви, плашете ме. Та кажете го, де!
- Какво има ли? Да, ей сегичка ще го узнаете! Знаете ли какво казва Фридрих Шилер, дето е сътворил толкова много красиви поеми?
- Какво по-точно имате предвид?
- „Товага ще се превърнат жените на хиени!“
- Ама това е плашещо!
- Ах, даже страшно и ужасно!
- Но защо пък от жените ще стават хиени?
- Защото... защото... е, защото има революция!
- Революция?
- Да, революция, бунт, метеж, размирица, държавна измяна и кръвопролитие.
- Но кажете ми само къде ги има тези ужасни неща!
- Къде? Господи Исусе! Тук, в Зюдерланд е тя, революцията!
- Ама обяснете ми все пак по-ясно!
- Още по-ясно? Господи Исусе, дете, та аз говоря достатъчно ясно! Размирицата избухнала в столицата и цялата страна взема участие, дори войската. Князът трябвало да бяга и кронпринцът също вече се махнал нагоре към границата, където стои армията. Тя трябва всичко да спаси.
- Откъде знаете всичко това?
- Беше телеграфирано и я вижте червените знамена там долу в града, които хората са побили. При нас също цари голям смут.
- Какво казва всъщност татко Хорн за това?
- Той просто се вайка за отчаяние.
- Папа също ли знае?
- Естествено!
- И какво казва?
- Той кима и се усмихва, и се усмихва и кима, сякаш всичко добре знае, но да казва, не, нищо не казва.

– Тогава ще изтичам веднага при него. Той трябва да ми даде разяснение.

Тя поиска да тръгне, ала майка Хорн я задържа.

– Ах, детенце, ама почакайте, та аз още не съм свършила.

– Е, какво пък има още?

– Какво има? Ох, най-лошото, което може човек да си помисли.

– Най-лошото? Че нали току-що казахте, най-лошото било революцията.

– Та аз тъкмо нея имам предвид, ама не в Зюдерланд, а в Норланд.

– Как? В Норланд също да има революция? Не е възможно!

– Де да пожелаеше Небето да имахте право! Ама за съжаление е вярно.

– Откъде собствено имате ужасяващата новина?

– Вчера късно през нощта в столицата пристигнала телеграма, която донесла вестта. Опитали се да я потулят, ала тя все пак добила гласност. Резултата нали го виждате при нас – тукашните бунтари начаса последваха норландци.

– Какво пишело в телеграмата?

– Ох, най-страховити неща! Херцогът бил убит, заедно с него целият Двор, нашата любима принцеса изчезнала и никой не знае къде, а в столицата била устроена ужасна кървава баня. Половината народ изгинал.

Звучеше страшно.

– За Бога, майко Хорн, вие бълнувате!

– Не, вярно е! По всички улични ъгли се млатели. Ох, клетият ми милостив господар! Ох, горкичкият капитан!

– Как, вие мислите, че двамата се намират по това време във Фюрстенберг?

– Не, но на път за там! – проплака управителшата. – Ох, каква беда, каква неволя, мъка и нещастие!

Споменаването на капитана, при когото нали щеше да се намира и Фрик Уилмърс, повиши тревогите на момичето. Него в беседката вече не го съдържаше.

– Това са съвсем ужасни неща! Трябва да отида при татко, да чуя неговото мнение.

– Да, хем вървете, детенце! И елате после пак веднага долу да ми кажете, че да мога да осведомя моя старец. Господи Исусе, искам само да видя дали ще преживея такова нещо.

Двете бързешком се отдалечиха – Зулейка при баща си. Този я

успокои и я отведе във на балкона, на който ден преди туй бе стоял с офицера.

– Въстанието не е опасно, дете мое. Неговите водачи са благородно мислещи хора, те няма да допуснат да възникнат жестокости. Но въпреки това утре в зори ние ще напуснем Карлсхафен.

– Ах! Накъде ще тръгнем?

– Към Норланд.

– С железницата?

– Не, с кораб.

– С какъв съд? Нашата яхта нали изчезна.

– Ние ще си я получим отново. Ще се възползваме от нашия ветропароход и ще потърсим приятеля Фалкенау.

– Наистина ли, папа?

– Естествено! Я погледни там насреща!

– Към бялото платно?

– Да. Отгатни кой съд е това!

– Ама да не би пък нашият ветропароход?

– Той е. Беше получил от мен заповед да се отправи днес към сушата, понеже знаех, че ще имам нужда от него. И ето че сега е такъв случаят, разбира се, по друг начин.

– Ще дойде ли той в пристанището?

– Не. Ще кръстосва пред брега. Ние ще излезем с лодка. Стягай багажа!

Тъкмо поиска Зулейка да напусне балкона и пристигна управителшата.

– Господи Исусе! Какъв ужас и нещастие безкрай! Да прощавате, екселенц, ама другояче не можех, трябваше веднага да се кача и да ви го кажа.

– Кое?

– Че пристигна ново известие.

– От Катариненщат?

– Не, от Норланд.

– Но аз мислех, връзката е прекъсната от революционерите?

– Да, ама те пак свързали жиците. Една мощна войска от въстаници приижда. Идвали с коси и млатила, за да покорят и изравнят със земята Зюдерланд. Господи Исусе, накъде ли да вървя и да се скрия от тия кръволоци, та да не погубят имен.

Пашата се разсмя сърдечно от страха на старицата.

– Бъдете спокойна, майко Хорн, уверявам ви, че не на вас са

хвърлили око. А сега вземете Зулейка със себе си.

Управителшата се отдалечи малко поуспокоена с момичето. Нека сега и ние напуснем заедно с пашата и дъщеря му Зюдерланд, за да се убедим доколко страховитите истории на добрата управителша почиват на истината...

19. ДЕНЯТ НА СЕДЕМТЕ БРАТЯ

Здрачът вече се бе разпрострял над столичния град и тримата калфи седяха – по привычка след свършената работа – на разговор пред вратата на дворцовата ковачница.

– Тая сега изплюй най-сетне камъчето, Томас! Къде беше? – поиска да знае Хайнрих Фелдман, бившият артилерист.

– Пръждосах се, отвъд всички паири!

– Не плещи тъпи вицове! Толкоз тайнствено ли пък чак беше пътуването, че не бива нищо да казваш?

– Не, опаче един артилерист не е неопходихмо всичко да знае. Не пита ли моята Парпара Зайденмюлер за мен?

– За теб? Хич през акъла не й мина. Нали, Казимир?

Някогашният гренадир опъна издълго от лулата си, издуха бавно дима и рече с укорително поклащане на главата:

– Не стои сега така работата.

– Виждаш ли, дърти лъжецо! – разгневи се Томас. – Казимир все пак си е един порядъчен тип, който има навика да казва истината. А ти си човек, който... е, на, който паш в артилерията е пил. Засрами се!

– Замълчи, старий кавалеристе! Ние си имаме работа с най-тежкото оръжие, ние решаваме сраженията и...

– И лъжете, та се късате – прекъсна го на приказката Томас. – Не е ли така, Казимир?

Запитаният кимна отмерено:

– Така стои работата.

– Не, не стои така работата – отвърна Хайнрих. – Вие все мислите, че разтягам локуми, защото сте твърде глупави, за да вденете какво може да постигне един артилерист... Но не идва ли там някакъв херцогски лакей?

– Това е камерлакеят на Негово сиятелство. Мисля, че отива при младия господар.

Така беше. Лакеят попита за доктора и като чу, че си е вкъщи, влезе във всекидневната на ковачницата, в която Макс седеше с родителите си и очакваше, изглежда, пратеника. Новодошлият поздрави и изпълни поръчението си:

– Трябва да доложа, че Негово сиятелство ще посети днес инкогни-то операта.

– Добре – отговори Макс. – Кога възнамерява херцогът да отиде?

– Той вече напусна замъка.

– Кога ще се върне?

– Късно, тъй като има намерение после да се поразходи с лодка.

– Благодаря! Лека нощ.

– Лека нощ.

Лакеят се отдалечи, а Макс се обърна към баща си:

– Тази предпазливост си е съвсем на мястото. Нито даже камерлакеят е необходимо да знае, че херцогът е замислил по друг път да тръгне. Та отправяш се значи към градината на графа и надзираваш входа към тайното стълбище, за да можеш да ме информираш при връщането ми. Аз тръгвам.

Той затъкна един нож и един револвер и излезе пред къщата, където седяха калфите.

– Имате ли време? – попита. Тримата тутакси се надигнаха.

– Това се разпира изцяло от само сепе си – заяви Томас.

– Налага се да ме придружите, но никой не бива да узнае къде сме ходили и какво сме видели и чули. Разходката ни не е безопасна. Възможно е да се стигне до тупаница. Ето защо си вземете чуковете и въжета!

След минута тримата стояха в готовност.

– Пътят ни минава през града и после навън към манастирските руини – продължи Макс. – Сега не бива да допускаме да ни видят заедно. Затова ще се разделим. Всеки ще поеме по различен път и след първия храст извън града ще се срещнем.

Той тръгна и другите го последваха в различни интервали.

Макс се бе забулил. При това избягваше, главните улици и все по странични улички достигна на открито, където един малък хресталак гарнираше откъм страната на шосето брега на реката. Закрачи към него. Беше тъмно, ала въпреки това идването му бе забелязано, защото едва бе стигнал храстите, и насреща му прозвуча тихият въпрос:

– Кой там?

– Брандауер – отговори той също така тихо.

– Сам?

– Липсват още калфите. След броени мигове те ще са тук.

– Това е добре, защото трябва да стигнем при руините преди другите. Въоръжен ли си, Макс?

– Тъй вярно, Ваше сиятелство! Вие също, хер хауптман?

– Да – потвърди втори глас.

Херцогът бе сметнал за правилно лично да се увери относно нощния живот на тайния съюз. Днес беше 10 юли, Денят на Седемте братя, в който съзаклятниците възнамеряваха отново да се срещнат, за да определят момента на започване на боя. Първоначално височайшият господар бе планирал да дойде сам, ала Макс го уговори да вземе един придружител. Изборът бе паднал на хауптман Емил Хелбиг. Този, независимо от неговия скромен произход, се радваше поради своя пряк, много честен характер на изключителното доверие на своя владетел. Последницата показва, че този намръщен ветеран напълно и изцяло го заслужава, докато толкова много други, заемащи по-високо положение от обикновения хауптман, вероломно погазиха задълженията на воинската клетва.

След две-три минути доловиха приближаващ се шум. Макс попита, разпознавайки походката:

– Казимир?

– Така стои работата.

– Пристъпи по-близо!

Непосредствено след него дойдоха също Томас и Хайнрих. После шестимата мъже поеха към руините. Като стигнаха в подножието на хълма, Макс започна да се катери начело на другите по тясната пътека, от която бе имал вече възможност по-рано да се възползва. За херцога това бе напрежение, което има за резултат, че достигнаха руините по-късно от възнамеряваното. При все това горе нямаше още никой.

– Елате с мен! – повели Макс на калфите.

Той ги отведе от външната страна на руините зад един зид, чиито порутени части образуваха своего рода кухня, която добре подходеше за скривалище.

– Скрийте се тук! Не се ли случи нищо, ще останете да чакате, докато дойда да ви взема. Но ако имаме нужда от вашата помощ, аз ще наподобя квакането на бумката. Чуете ли го, изтърчавате незабавно натам, откъдето звучи. Останалото после ще се реши.

– Слушам, хер доктор – рече Томас и пропъльза в отворстието.

Другите двама го последваха. Макс се върна при херцога.

– Къде ще ни водиш? – попита този.

– Най-напред до входа, където и аз ще остана. Хер хауптмана ще настаня така, че да може да наблюдава дали всички ще слязат в кладенеца.

Така стана. Хауптманът залегна зад издатъка на зида, който вече бе служил веднъж на Макс за скривалище. Този зае място заедно с херцога

между храстите, при които пътят за коли излизаше на хребета на хълма.

След известно време прозвучаха крачки. Бяха на двама души. Те спряха непосредствено до подслушвачите.

– По-дребният от тях е Натер – нашепна Макс на херцога.

– Още няма никой! – чуха двамата да казва Дарителят на светлина.

– Знаеш ли го точно? – попита придружителят на Натер.

– Да, иначе би трябвало постът вече да стои тук. Той е първият, който пристига.

– Значи сме дошли твърде рано?

– Да.

– Не може ли някой непознат да се намира тук случайно?

– Не ми се вярва. Кой ще ти дири нещо тук горе по този час? Освен това мястото се ползва в цялата околност с лошо име. Нощем никой не смее да стъпи тук, защото се шушука, че душите на монасите, обитавали някога тук, обричали на гибел и смърт всеки, който дойдел твърде близо до тях.

– Това суеверие вие естествено сте подкрепяли?

– Разбира се – ухили се Натер. – Та нали за нас е много добре дошло. Впрочем ние днес сме може би за последен път тук.

– А-а, как тъй?

– Настъпиха обстоятелства, които ни принуждават максимално да ускорим нашето дело. После ще ги чуеш. Аз ще ги изнеса на събранието.

– Графът също ли ще дойде?

– Не. По-късно аз ще го уведомя за нашите решения.

– Още днес?

– Веднага щом свършим. Но чуй! Изглежда, постът приближава.

Действително някой крачеше сега тихо по пътя.

– Откъде? – попита го Натер с половин глас.

– От битката.

– Накъде?

– Към победата.

– Добре. Можеш да застъпиш на службата си. Ние продължаваме нататък.

Двамата се отдалечиха към кладенеца, а последно дошлият остана, за да поеме стражата. От време на време се присъединяваше някой нов, който се легитимираше с паролата и можеше да продължи. Макс и херцогът преброиха над двадесет фигури.

Сега, види се, всички бяха налице, защото постът се отдалечи на

няколко крачки и се изтегна в тревата.

– Какво ще правим? – попита херцогът шепнешком.

– Нека определи Ваше сиятелство!

– Да надвием мъжа, така че да не съумее звук да издаде, и после да държим другите в плен в кладенеца, докато пристигне помощ да ги отведем.

– Мога ли да си позволя друго мнение?

– Говори, Макс!

– Ако беше графът при тях и имахме убеждението, че те са взели всичките си документи, то планът на Ваше сиятелство щеше да е отличен, защото цялото ръководство на движението щеше да падне в ръцете ни и щяхме да имаме всички потребни доказателства, за да изобличим техните престъпни планове. Но тези две предпоставки за съжаление не са налице. Ако ние заловим тези хора, които не сме в състояние да подслушаме, не знаем дали ще можем да докажем някога нещо срещу тях. Вероятно никой от тях няма да направи признание и графът като главна персона ще ни се изплъзне.

– Ти си прав, но какво предлагаш?

– Ние чухме, че този Натер ще посети графа веднага след свършване на тайното заседание. Да послушаме двамата там не е нищо невъзможно, а после...

– ...после – вметна херцогът ревностно – ще ги арестувам.

– Прощавайте, Ваше сиятелство, това би било опасно.

– Как тъй?

– През тайния ходник могат да рискуват да отидат в библиотеката най-много двама души, сиреч само ние двамата. Така следователно ние ще стоим двама срещу двама и дори и да ги превъзхождаме, ще е достатъчен един вик на графа, за да ни отведе в неговите ръце. Той е обграден с помагачи. В случай че изчезнем безследно, кой ще докаже, че това е станало тъкмо при него?

– Баща ти, който стои в неговата градина и ще чака завръщането ни.

– Ако Ваше сиятелство изчезне, на него ще му липсва необходимата срещу графа сила. И кой знае колко надалеч се е разпростряло вече влиянието на този човек, така че усилията на всички почтени хора да са напразни, та дори и свързани с голяма опасност.

– Ти си много черноглед. Трябва ли стремежите на един владетел, който мисли само добруването на своя народ, да се недооценяват толкова много и да намират такава неблагодарност?

– Ваше сиятелство, бих могъл да изрека тук една тежка дума, ала не бива.

– Позволено ти е!

– Ваше сиятелство говори за владетел. Кой е и кой е бил този владетел? Аз знам, че този въпрос може да лиши мен и близките ми от благоволенieto на нашия обичан херцог, но въпреки това го изказвам. Защо четата на недоволните нарасна по този начин? Ако бе валидна волята на херцога, то цялата страна щеше да благославя своя владетел. На Негово сиятелство в последно време се позволява да има един съвсем бегъл поглед върху метода и начина, с които графът злоупотребява с оказаното му доверие. Аз съм синът на ковач, обичам почтеността и откровеността, свикнал съм на честната сила. С чуќа в ръќа и право по главата на змията и всички гадини, които умеят да отровят и най-добрата воля!

Той замълча. Херцогът също. Вярно беше, думите на младия мъж бяха едно необикновено дръзко дело, но той се уповаваше на сърцето на своя височайши приятел и не сгреша в сметките си. След няколко минути почувства ръќата си уловена от херцога.

– Благодаря!

Това беше всичко, което владетелят каза. Отново измина известно време, преди да продължи да говори:

– Значи да оставим всички да се изплъзнат?

– Всички, до един.

– Натер?

– И него. Той не би признал нищо. Така само биха се объркали всички нишки, от които се нуждаем за разкриването на неговите машинции. Според мен да заловим първия, който ни попадне.

– Той също нищо няма да признае. Та нали ти самият изрази преди малко мнението, че от никого не бихме узнали нещо.

– В случай че заловим всички, но именно и само в този случай. Има разлика между едно редовно следствие и внезапното, тайнствено нападение върху едно лице, което се намира в неяснота на всичко.

– Това гледище действително има нещо в себе си и аз те моля да направиш приготвленията си съобразно него.

– Приготвления не са нужни. Томас познава също като мен всяка стъпка ширина от планинската пътека, защото ние, както знае Ваше сиятелство, вече от известно време сме по дирите на това съзаклатие. Когато събранието се разпусне, Негова светлост ще остане с другите, а аз бързо ще се спусна с Томас надолу и ще изпреваря съзаклатниците.

Останалото после ще се реши от мига.

Разговорът свърши и мина дълго време, преди да се забележи отново някакво раздвижване. Тогава постът се надигна най-сетне от тревата и зае мястото си при излиза на пътя. Той много вероятно бе доловил шума от изкачващите се в кладенеца. Всички те пристигнаха горе и без дума или поздрав се разотидоха поотделно, тихо и бавно, както бяха дошли, постът заключи шествието.

Едва бе изчезнал и Макс на надигна.

– Почакайте, Ваше сиятелство, още четвърт час! После тръгнете с останалите тук по удобния път! аз ще бъда долу с Томас.

Той побърза към калфите.

– Томас, считаш ли се способен да се спуснеш бързо надолу с мен?

– Тъй вярно, като катерица!

– Тогава напред, та да не ги срещнем! Вие, другите двама, идете в руините, където ви очакват.

С максималната бързина, която допускаше тъмнилката, той сепуска с Томас по стръмната пътека, която на два пъти пресичаше обикалящия в кръг около хълма път за коли. Пристигнаха долу благополучно и незабелязано. Томас бе все пак малко позадъхан, когато стъпи здраво на краката си.

– Мътните го взели, такъв един паир нощем е чудесна рапота. Та тук се спущаш по-пързо и от трен. На едно такова свлачище тряпваше да участва моята Парпара Зайденмюлер. Тя щеше тук съвсем да се развилнее!

– Възможно е – усмихна се Макс. – Само че сега имаме да мислим за други неща, а не за Барбара. Трябва да заловим един от съзаклятниците. Те ще се промъкват надолу по пътя за колите. аз оставам тук, а ти ще залегнеш в засада там отсреща. Те ще идват през интервали. аз ще избира един и ще го пипна изотзад за гърлото. Видиш ли това, дотърчаваш и го хващаш за ръцете така, че да не може да се движи, докато отминат останалите.

– Чумата да го тръшне, хер доктор, та това дава най-сетне едно приключение. аз ще склещя опесника така здраво за гръцмуля, че хич да не може да се помръдне.

Те се притаиха зад храстите. Скоро се появи начело на всички Натер – лесно разпознаваем по неговата дребна, гъвкава фигура. Трийсет-четирийсет крачки след него отново един, после трети. Така пристигнаха единайсет. Очите на Брандауер сега бяха свикнали до такава степен с мрака, че можеше всичко ясно да различава. Дванадесетият приближи, а

тринадесетият бе все още скрит зад една извивка на пътя. Макс пропусна мъжа да отmine. Но после с една бърза крачка се озова зад него и така склучи ръце около гърлото му, че изненаданият не съумя и звук да издаде.

– Томас! – прошепна Макс.

– Тук съм вече. Спарал съм го вече за кунките!

– Бързо навътре в храстите!

– Вътре съм вече!

Те бяха замъкнали мъжа, който не можеше да мръдне под желязната хватка на ковашкия калфа, зад храстите, преди още следващият да се е появил. Тук го държаха здраво, додето отминаха всички.

– Имаш ли въжета? – попита Макс сега.

– Тъй вярно!

– Вържи му тогава ръцете на гърба!

Макс държеше мъжа здраво с лявата ръка, а с дясната измъкна ножа. Пленникът се предаде без съпротива на съдбата си. След като бе вързан, Макс можа да го погледне в лицето, чиито черти въпреки тъмнината разпозна.

– Я гледай, възможно ли е? Хер придворният съветник фон Браунсфелд! Как попаднахте сред Дарителите на светлина?

Разобличеният не отвърна, ала дълбокото му дишане издаваше вълнението, което с всички сили опитваше да потисне.

– Мълчете си! Все ще ви научим отново да говорите.

След десетина минути дойде херцогът с хауптмана и двамата калфи. Той разпозна Макс, който бе излязъл навън.

– Залови ли някого?

– Да.

– Познаваш ли го?

– Да. Иска ли Негово сиятелство сам да го огледа?

Херцогът пристъпи по-близо и позна вързания.

– Хер придворният съветник! Та това е една неизразима изненада! Моят деловодител и доверено лице сред държавните изменници!

Сега придворният съветник наруши своето мълчание.

– Ваше сиятелство, аз съм невинен. Обстоятелствата са наглед против мен, но аз съм в състояние да се оправдая.

– Тогава го сторете веднага!

– Аз не се числя към държавните изменници.

– Докажете го!

– От тяхна страна ми бяха направени разни предложения, свързани

с изключително примамливи обещания... Но аз се съгласих само очевидно, за да се запозная с намеренията на Дарителите на светлина и да съобщя после всичко на Ваше сиятелство.

– Звучи доста скалъпено. Откога сте член на този безукоризнен съюз?

– От може би месец.

– И вече сте прозрял техните намерения?

– Още не. Има различни степени, а аз за съжаление още не принадлежа към посветените.

– Аха, отгатвам! Вие искате да ми се измъкнете, без да дадете информация, само че тая работа няма да ви се удаде. Аз храня твърдото убеждение, че сте член по-дълго от месец и принадлежите към посветените. Само на един такъв би се позволил достъп до съвещания от рода на проведеното днес там горе в кладенеца. Изповядайте се! Още никой не знае за сегашното ви положение и само едно открито признание може да ви спаси!

– Мога да се закълна с хиляди свети клетви, че казах истината. Не мога да издам нищо, понеже още нищо не знам.

– Лъжа! – обади се Макс. – Вие се радвате на пълното доверие на този Амброзиус Натер. Аз познавам неговата желязна дисциплина, която дори пред убийство не се стъписва. Той държи всеки член под най-строг надзор. Ако не бяхте предан на неговото дело, отдавна щяхте да лежите отсреща там в клисурата, която представлява мястото за неговите екзекуции... Ваше сиятелство, ние нямаме време за безполезни прения. Какво ще заповядате за пленника?

Херцогът се обърна към Хелбиг:

– Заемете се с него, хауптман! Тези трима доблестни мъже ще ви съдействат и се погрижат да не ви се изплъзне. Водете го към неговото жилище, но по такъв начин, че да не бие на очи. Неговите съюзници не бива да подозират какво се е случило с него. Там го охранявайте, докато ви дам по-нататъшните си разпореждания. Той ще минава за неразположен, като не бива да напуска постелята. Срещнал сте го по път при внезапно прилошаване и го придружавате до къщи. Имайте грижата зад гърба ви да не общува с никого и книгата му да останат непобутнати до второ нареждане!

– Слушам, Ваше сиятелство! Напред, майн хер! Вие чухте всичко.

Хауптманът втична ръка под мишницата на вързания и закричи с него с държане, създаващо впечатление, че двамата се разхождат. Тримата калфи ги следваха.

– Чудно хупаво приключение, а, Казимир? – прошепна Томас.

– Така стои работата – отвърна този тихо.

– Един придворен съветник! – рече Хайнрих. – И пленен! Какво ли само се е случило там горе? Недостойно беше, наистина, дето трябваше да се напъхаме в дупката и хич нищо не видяхме.

– Сдържай си човката, артилерия! Дето се смушихме в дупката, пеше правилно, ясно? Какво е станало там горе, не е неопходимо да знаем, иначе хер докторът щеше да се погрижи да имаме възможност да наплюдаваме заедно с него. А сега единствената ни рапота е да внимаваме тоя хългъзник да не духне на хер хауптмана!

Междувременно херцогът бе тръгнал с Макс към реката. Двамата не продумваха. Обстоятелството, че придворния съветник фон Браунсфелд се намираще сред съзаклятниците, навяваше повече размисъл, отколкото желание за приказки. До брега лежаха няколко свободни лодки. Те отвързаха една и се качиха. Макс започна да гребе, а херцогът направляваше кормилото, като насочи към отсрещния бряг. Там слязоха и се запътиха към градината на графа. Лесно се прехвърлиха при задната страна през зида и се запромъкваха към мястото, където Макс предполагаше да е баща му.

Когато наближиха стълбището, зад оранжерийните дръвчета, сложени по двете страни на стъпалата, тихо се прошумоля.

Ковачът пристъпи напред. Той разпозна херцога и го поздрави почтително.

– Някой да е минавал, татко? – подпита синът му.

– Да. Преди известно време премина бързо един дребен мъж, който слезе от една лодка и влезе, изглежда, в замъка.

– Бил е Натер, Ваше сиятелство! Трябва да побързае!

– Тогава напред! Брандауер, ти оставаш тук! Ако Макс и аз не се върнем до един час, или не дадем нещо да се чуе за нас, изтърчаваш при стражата и предаваш на офицера заповедта ми, незабавно да превземе графския палат. Ето ти пръстена ми като легитимация. При всички случаи ще бъдем най-лесно открити през този ходник, ако ни е сполетяло нещо.

Младият Брандауер вече беше отворил прозореца и влезе. Херцогът го последва. Макс го улови за ръката и го поведе предпазливо напред. Минаха през скритата врата в ходника и стигнаха до библиотеката. След като с заслушване се бе убедил, че в нея не се говори, Макс отвори внимателно.

Помещението беше тъмно, но през високите прозорци проникваше

достатъчно светлина да се различават по-големите предмети. От кабинета звучаха два гласа.

– Той е още там – прошепна Макс.

– Ако някой от тях влезе тук?

– Скривалището ни е под масата.

Те се прокраднаха до завесата и я разединиха дотолкова, че да се образува един съвсем тесен процеп. Графът седеше на софата, насреща му – Натер на един стол. Двамата подслушвачи бяха в състояние да чуват всяка тяхна дума.

– Хер графе, доколко далеч стигнахте с принцеса Аста? – попита току-що Натер.

Лицето на стария Хоенег помрачня.

– Не по-далеч отпреди. Херцогът си замина, а неговата сестра, види се, държи повече на херцога, отколкото на нас.

– Знае ли тя за тайното съглашение?

– Не.

– Предоставено ѝ е свободно решение?

– Тя при всички случаи ще стане жена на моя син. Би трябвало да ѝ е известно защо е била доведена в Норланд. Впрочем тя се съгласи само на още три дни.

– Това ми е приятно.

– По какъв начин?

– По две причини. Първо, моите приготовления са напълно завършени и, второ, от няколко признака заключавам, че вече не сме сигурни. Неизвестно как, но зорки очи се стараят да ни поглеждат в картите. Че не ми се удаде да открия циганката, вече знаете – единствения неуспех, който съм регистрирал. От страна на тази персона все още можем да берем страх. Днес аз вече съм готов да взривя моята мина. В библиотеката на придворния съветник фон Браунсфелд, където най-малко ще търси някой, се намират в много хиляди екземпляри необходимите позиви и бюлетини. Целият народ е спечелен и аз се надявам, че вие също така можете да разчитате на армията.

– Мога. Армията привидно стои на мирна нога, но е необходима само телеграфическата ми заповед, за да я постави под оръжие и доведе на моя страна. Онези висши офицери, в които не съм сигурен, ще бъдат в миг арестувани, а следващите по чин – придвижени нагоре. Това повишаване е най-доброто средство да постави в моя услуга офицерския корпус. Моите съветници вече от седмици работят усилено по повишенията и аз мога да твърдя, че всяко колелце ще изпълни своя дълг,

когато навия с ключа часовника.

– А марината?

– Адмиралтейството ми е предано. Впрочем аз се погрижих норландската флота в решаващия миг да отсъства, което ще рече, разпилял съм я по всички морета. Зюдерландските кораби ще завземат устието на Олер, без да се натъкнат на никаква съпротива.

– Под заповедите на Нурван паша?

– Да. Зюдерландците вече се събират тайно по граничната планина. Когато дам сигнала, в рамките на три дена пет хиляди врагове ще нахлуят в страната, които аз ще присъединя към нашите войски. Двата ми най-опасни врагове – старият Фалкенау по суша и младият Фалкенау по море, са обезвредени.

– И кога ще дадете сигнала? Аз наистина не мога да удържам повече хората си.

– Веднага след отпътуването на принцесата.

– Значи след три дни?

– Приблизително.

– Херцога жив ли ще го оставите?

– Мога ли лично да го убия? Вярно, един свален княз си остава опасен, докато е жив.

– Той би могъл да падне под ръцете на възбудения народ.

– Възможно. Да се надяваме на най-доброто.

– Тези ръце трябва да бъдат дирижирани.

– Трудничко ще е.

– Зависи от вярно подхванатата работа... Но работата винаги се нуждае от възнаграждение.

– Вие ме познавате.

– Добре! Хер графът веднага ще има възможност да се задължи към всички ръце, които стоят на мое разположение. Ето договорите, които съм подготвил само за подпис.

– Дайте ги!

Графът вземаше лист след лист, прочиташе го внимателно и го скрепяваше после с подписа си. Накрая извади от едно ковчеже печат и ги подпечата.

– Тъй – рече Натер ухилено и с дълбок поклон. – Вече подписано и подпечатано от новия херцог. Сега заповядайте и аз ще пусна в ход всички пера!

– Ваше сиятелство – прошепна Макс. – Сега е времето да се отдалечим.

– Да се връщаме тогава, аз знам достатъчно – гласеше отговорът.

Те поеха по обратния път и стигнаха в градината, като Макс затвори отново прозореца. Старият Брандауер се беше много угрижил и се зарадва да види отново двамата, без да ги застрашава нещо.

– Бързо в лодката, преди съзаклятникът да е дошъл! – повели херцогът.

Те се прехвърлиха през зида и после в лодката. Макс седна при кормилото, а баща му взе греблата.

– Накъде, Ваше сиятелство? – попита докторът.

– В жилището на Натер!

Макс не отговори. Работата сега беше стигнала толкова далеч, че можеше да се сложи ръка на този човек и книгата му.

Лодката полетя през Олер и скоро тримата стигнаха пред странноприемницата на добрата фрау Барбара Зайденмюлер. Тя още не беше затворена. Макс влезе сам в общия салон. Няколко маси бяха заети. В най-предния ъгъл седяха тримата калфи, които при влизането му се надигнаха почтително.

– Как мина? – попита той.

– На заповедите ви, хер доктор, допре! – отговори Томас.

– Наредете бирата и пурите ви да минат за моя сметка! Къде е съдържателката?

– Току-що излезе там от кухнята. Макс я отведе настрани.

– Хер Амброзиус Натер още ли живее при вас?

– Да.

– Взема ли със себе си ключа, когато излиза?

– Да.

– Значи не можете да влезете в стаите му?

– Аз притежавам ключ-майка.

– Вземете го моля!

Макс мина с нея през кухнята, където се намираще ключът, в осветения коридор.

– А-а, прекрасна вечер, хер Брандауер! – поздрави тя, като забеляза там ковача. – Също и на вас, майн хер... о, нима е върно? Та това е...

– Тихо, фрау Зайденмюлер! – пресече я разпознатият херцог. – Отключете бързо!

Тя се завтече по стълбите нагоре и отвори стаята.

– Но аз трябва първо светлината...

– Няма нужда, никой не бива да узнае кой е бил днес тук. Разбирате ли?

– Много добре, Ваше сиятелство.

– Натер ще дойде всеки момент. Изчакайте го в коридора и му кажете, че тук има няколко господи, които наложително трябва да говорят с него по днешната работа. Сега вървете!

Съдържателката се подчини на заповедта. Едва бе оставила стълбите зад себе си и дребният съзаклятник вече пристигна.

– Добър вечер! Някой да е питал за мен?

– Трима господи.

– Как се казват?

– Не зная. Трябваше да ги отведе във вашето жилище.

– Ха, та нали го бях заключил.

– Господата пожелаха така, защото искаха да избегнат влизането си долу. Трябваше да ви кажа, че имали да говорят по днешната работа с вас.

– Тогава са добре дошли!

Дарителят на светлина изкачи стълбището и влезе в тъмната стая.

– Добър вечер!

– Добър вечер! – прозвуча трикратният отговор.

– Откъде? – Той искаше да се увери следователно дали си има работа с приятели.

– От битката – отвърна Макс.

– Накъде?

– Към победата.

– Тъй, бъдете добре дошли и позволете да запали светлината!

Докато той се занимаваше още с лампата, Макс се плъзна безшумно към входа, докато баща му застана до вратата, която водеше към съседната стая. Херцогът остана спокойно да си седи.

Натер запали сега лампата. Нейната светлина падна върху лицето на владетеля.

– Е, приятели, какво ви води...

Той запъна ужасен посред словото, защото беше разпознал седящия. Един поглед срещна другите двама и техните стойки го осведомиха, че тези мъже не са дошли с приятелски намерения при него.

– Вие се изплашихте? – попита херцогът невъзмутимо. – От какво?

Запитаният бързо се беше окопитил.

– Ваше сиятелство, само високият ранг на визитата ме изненада.

– Ами! Зарежете ги тези детинщини! Не им е тук мястото. Вие се казвате?

– Амброзиус Натер.

– И сте?

– Рентиер.

– Можете ли да се легитимирате?

– Напълно. Да покажа ли на Негово сиятелство въпросните документи?

– Не е нужно. Вие сте Дарител на светлина. Не знаете ли, че под страх от смъртно наказание е забранено да се членува в този съюз?

– Ваше сиятелство, Бог ми е...

– Не се кълнете, мерзавцо! Аз веднага ще ви улича. Бръкнете във вътрешния си джоб и ми предайте документите, които граф Хоенег току-що подписа, подписа вече като „новия херцог“, както вие самият се одързостихте да кажете.

Съзаклятникът стана смъртноблед.

– Ваше сиятелство, аз не притежавам документи, които...

– Стига! Вадете ги или ще наредя да ви вържат!

Сега Натер бръкна във вътрешния джоб. Той пребледня още повече, ала тъмните му очи заблестяха. Беше обърнат с гръб към вратата и не забеляза, че Макс е пристъпил зад него.

– Добре, ще ги извадя и на всичко веднага ще туря край! Долу потисника!

Вместо документите той измъкна един револвер и протегна ръка за изстрел. Но един удар от пестника на Макс я свали и револверът падна на пода. Херцогът остана спокойно седнал, ала старият Брандауер също приближи и в една минута Натер бе така здраво овързан, че не можеше да се помръдне.

– Книжата! – заповяда херцогът.

Макс ги извади и му ги подаде. Херцогът ги прочете.

– Княжеубийство, преврат, държавна измяна и пазарлък с трона! Оставете човека да си лежи и подложете стаята на щателно претърсване!

Брандауер потърси най-напред секретни чекмеджета. Мебелите, които принадлежаха на съдържателката, не бяха снабдени, наистина, с такива отделения, ала пътническият куфар на рентиера имаше двойно дъно и там лежеше цяла камара книжа, изписани с шифър.

Плененият бе следил претърсването със спокойни очи, без дума да обели. Сега се изсмя подигравателно:

– Това е документацията на цяло едно съзаклятие, Ваше сиятелство! Опитайте да я прочетете!

Макс хвърли поглед на един от листовете.

– Ще бъдем ли в състояние да я дешифрираме? – осведоми се херцогът.

– Аз мога да чета текста.

– Ха! – изхили се Натер. – Нека си троши зъбите ковашкият хлапак! Макс извърна напълно лице към него.

– Твоята наглост, негоднико, се равнява на безсъвестността ти, но за твое успокоение ще ти кажа, че вече познавам този шифър и имам неговия ключ в джоба си. Спомняш ли си онази вечер в жилището на Хоенег, в която ти си предложи услугите да издириш циганката и да я лишиш от притежанието на известни документи? Аз стоях зад завесата в библиотеката и чух всяка дума. Ще ти призная, че преди туй вече бях направил една тайна визита в „Светия светих“ на графа, при което ми попадна в ръката неговият тайнопис.

– Мерзавец!

– Ха! Тази дума звучи забележително в устата на човек, цялото жизнено дело на когото се състои от вероломства и интриги! Но чуй нататък! Аз бях този, който откри тайните ви срещи в манастирските руини, и аз ви подслушах и тази вечер в палата на графа. Известна ми е всяка дума, изречена там, да, знам дори че ти пое убийството на Негово сиятелство, и че всяко колелце ще изпълни своя дълг, веднага, щом графът даде сигнала. Аз съм също скритото око, за което преди малко говори с Хоенег. Вашата криптограма не издава много остроумие. Да прочета ли книгата, Ваше сиятелство?

– Не. Аз имам много работа за вършене. Но ти ще останеш и ще представляваш пленника пред всеки посетител, отбил се тук! По този начин ще се запознаем с още някой и друг, който ни е останал непознат. При това ще имаш време да нанесеш в порядъчен шрифт на хартия тези писаници. А ти, Брандауер, ще се погрижиш за закрыта кола, която сам ще караш! Ще натовариш тайно този човек, който се нарича Натер, и ще поемеш по шосето за психиатрията, където трябва да пристигнеш точно по обяд! Ще питаш за мен! Аз ще бъда там. Естествено никой не бива нищо да знае. Лека нощ!

Той тръгна. Старият Брандауер също се отдалечи и само Макс остана при своя пленник. Той му напъха една кърпа в устата и го изтегли в ъгъла, където можеше постоянно да го държи под око. После се зае с дешифрирането на намерените в куфара документи...

На другото утро един херцогски лакей влезе в графския палат и предаде на графа едно собственооръчно написано от херцога писмо, което съдържаше приятелска покана за разходка с карета.

– Кажете на Негово сиятелство, че веднага ще се явя!

Той облече парадна униформа, нареди да го прекарат с лодка през Олер и се отправи към замъка, където беше посрещнат още на стълбището от херцога, чиято физиономия издаваше единствено доброжелателство.

– Добро утро, скъпи братовчедо! Да не ви смутих в някои важни дела?

– Аз съм по всяко време на разположение на Негово сиятелство!

– Утрото е прекрасно, а аз се чувствам малко изтощен, и поради това предприемам един малък излет. Искате ли да се присъедините?

– Позволениято ви е за мен едно ценно отличие.

– Тогава елате!

Той го улови под ръка и закричи с него към двора на замъка, където два врани коня вече риеха нетърпеливо с копита пред една бляскава карета. Те се качиха.

– Напред!

Кочияшът само вдигна ръка. Конете потеглиха, каретата затрополя ходом през града и после полетя по шосето. Двамата мъже дълго време се държаха мълчаливо. В душата на графа лека-полека започна да се надига едно определено неприятно чувство. Шосето водеше към лудницата, в която се бе разиграло онова досадно събитие, до разискването на което между него и херцога още не беше се стигнало. Дали това преследваше днес този? Той трябваше да добие сигурност и ето защо наруши мълчанието.

– Смяе ли да попитам Негово сиятелство доколко далеч замисля да удължи разходката?

– Толкова далеч, докато враните се уморят. Те са стояли дълго в коношната и е редно да се поразтъпчат веднъж порядъчно. Или вие желаете по-скоро да обръщаме?

– Аз имам още в предиобедна важни съвещания.

– Ще трябва да ги отложите, драги графе, защото аз също имам едно-друго на сърцето, което сигурно не е от по-малка важност. Аз се нуждая от вашия съвет.

– Моите слаби сили са на разположение на Ваше сиятелство.

– Вие знаете безграничното ми доверие към вас. То е причината да не хвърлям навсякъде личен поглед и поради това в някои пунктове съм по-малко осведомен от вас. Тъкмо сега се предлага отново възможност да ви помоля за разяснение. Какви са отношенията ни със Зюдерланд?

– Те са по всеки параграф приятелски.

– Но се чува все пак за тайно съсредоточаване на войски по границата?

– Маневрени учения, Ваше сиятелство.

– А-а, такава ли била работата! Вие осведомен ли сте за намерението, довело Нурван паша в Зюдерланд?

– По здравословни съображения.

– Говори се, че щял да поема командването на някаква марина?

– Султанът не би дал на разположение своя капудан-паша.

– А ако все пак го стори?

– Невъзможно! Но аз веднага ще бъда информиран.

– Принцеса Аста ми каза, че в рамките на три дена възнамерява да напусне Норланд.

– За жалост!

– Тази както духовита, така и сантиментална млада дама ми стана приятна. Ще се чувствам малко самотен и поради това отзовах барон Виктор фон Фалкенау, понеже забелязвам, че много съм се затворил и се нуждая от компания. Колко дълъг отпуск има неговият син?

– За неопределено време.

– Него също бих желал да видя. Доведете го телеграфически!

Физиономията на графа остана непроменена, ала не така спокойна бе неговата вътрешност. Какво трябваше да значи този странен разговор? Защо херцогът приказваше все за неща, които при настоящите обстоятелства бе най-добре да останат неспоменати?

Отново настъпи продължително мълчание, докато минаха край една закрыта кола, на капрата на която седеше придворният ковач.

– Познавате ли този мъж, драги графе? – попита херцогът.

– Естествено! Ковачът Брандауер.

– Той е честен и верен поданик! Няма много от този сорт. Неговият син е от същата проба. Аз съм го взел под специална закрила и съм убеден, че има бъдеще.

Това бе отново един язвителен намек към графа. Той го почувства много добре, ала трябваше да премълчи. След известно време над градчето се видяха покривите, кулите и зъберите на здравното заведение.

– Имате ли нещо да възразите срещу предложението ми да посетим психиатричната клиника, драги графе? Все ми се иска да изненадам управата. Ще ви бъде ли удобно?

– Разбира се.

– Човек никога не може да държи достатъчно зорко под надзор един такъв дом, както и вие навярно бездруго знаете. Впрочем

дирекцията тук е само временна – едно положение, което ние можем да отстраним.

Каретата спря пред портата на клиниката. Хората бяха видели да идва и разпознали пасажерите ѝ. Двама лекари – бившите асистенти, стояха в директорската стая в готовност за посрещане и съпровождане на високите господа. Представиха им книгите, в които цареше образецов порядък.

– Преди да пристъпим към проверката – рече херцогът – искам да направя още една малка забележка. Придворният ковач ще пристигне тук съвсем скоро, за да предаде един, както изглежда, неизлично болен, с когото трябва да се отнасяте с най-голяма строгост. Дръжте всичко в готовност за приемането на един буйстващ от най-лош сорт! Нека веднага с пристигането си бъде отведен в номер едно и да стои усмирителна риза. Когато стане това, уведомете ме!

– Както заповяда Негово сиятелство – рече единият лекар. – Но позволете забележката, че номер едно е една от най-големите килии, която трябва да се ползва за двама пациенти.

– Зная. Скоро ще пристигне и втори, който ще прави компания на първия.

Един знак на лекаря бе достатъчен да повика в приемната неколцина надзиратели за посрещането на очаквания. След това херцогът се обърна отново към графа.

– Касае се, както казах, за един буйстващ от най-лош тип. Подхвърлиха ми, че сте познавал този мъж.

– Как е името му, Ваше сиятелство?

– Амброзиус Натер.

Графът рязко трепна, ала мигновено се овладя.

– Ваше сиятелство, аз не познавам никакъв Натер.

– Но някой си мосю Мерикур?

– Също не.

– Трябва ли моят достоверен източник да се е заблудил? Аз ще ви представя болния. Може би тогава ще си го спомните.

В този момент на входа се позвъни. Херцогът извади бележника си, написа няколко реда, откъсна листа и го предаде на двамата лекари.

– Майне херен, тази заповед да се изпълни стриктно и дословно.

Затворените хвърлиха един поглед на написаното и им пролича, че то буквално ги ужаси.

– Възможно ли е, Ваше сиятелство? – попита единият кажи-речи разтреперан.

– Не само е възможно, но аз ви го повелявам. В името на моята немилост!

– Подчиняваме се, Ваше сиятелство. Но въвн се позвъни. Сигурно очакваният пациент е пристигнал.

– Нека се отправим тогава към номер едно!

По пътя към крилото, където биваха настанявани опасните за обществото луди, Хоенег бе връхлетян от неизразими чувства. Какво ли означаваше всичко това?. Беше ли получил херцогът сведения за съзаклатието и обезвредил Натер? Като котка с мишка ли си играеше с него, графа? Или всичко бе само един предупредителен изстрел, даден, за да го слиса и подведе към непредпазливост? Само че тук щеше да се измами в него! Хоенег не бе мъжът, който ще изостави позицията си още при първата атака.

Когато стъпиха в коридора, където се намираще номер едно, насреща им прокънтя силен рев.

– Вече стегнат в ремъците? – осведоми се херцогът.

– Да, надзирателите процедират съгласно заповедта на Ваше сиятелство.

– Тогава елате!

Вратата на килията стоеше отворена. Четирима яки надзиратели бяха застанали до усмирителния стол, на който новопристигналият бе здраво овъзрян. Срещу него имаше втори, празен стол. Двата бяха скрепени към зидовете с железни скоби. Веднага щом надзирателите видяха господарите, отстъпиха, за да направят място.

– Хер графе, познавате ли този мъж?

Това Хоенег не беше очаквал. Той бе на мнение, че владетелят е получил известия с някакъв подозрителен характер и възнамерява да го сплаши, но не бе и сънувал, че Натер, тарторът в цялата работа, е попаднал в клопка. Ето защо сега при вида на вързания го прониза могъщ страх, така че той, макар и само за частица от секундата, изгуби и ума, и дума.

– Мер... ах... не, Ваше сиятелство, той ми е напълно непознат.

– Това е онзи Мерикур, чието име вие току-що понечихте да изречете, и когото обещах да ви представя.

– Какво е сторил, Ваше сиятелство?

Графът беше възвърнал самообладанието си. Той светкавично схвана, че херцогът трябва да е узнал всичко, и че развързката няма да се реши в открито сражение, а нейният час е ударил тук, сред мрачните зидове на лудницата. За собствената си персона никак не се боеше. Той си

правеше илюзии, че се издига над човешкото правосъдие, и не бе забелязал, че лекарите зашепнаха тайно зад гърба му с надзирателите. С поставянето на последния въпрос отстъпи в предизвикателна поза крачка назад и погледна херцога твърдо в очите. Този се усмихваше равнодушно.

– Достойният за съжаление мъж страда от нещастната натрапчива идея, че може да детронира херцози и на тяхно място да възкачва графове.

– Това удостоверено ли е, Ваше сиятелство?

– Напълно и изцяло.

– Чрез непогрешими лекарски и официални свидетелства?

– Чрез същите непогрешими документи, както например някога при хер фон Волрат и циганката Лилга.

– Ваше сиятелство, върховното ръководство на тази клиника засега лежи изключително и единствено в моята ръка, в друга – не.

– А кой стои над вас?

– Никой.

– Я гледай! Да считам ли, че съм поставен в положението и у вас да доловя следата на една фатална умопомраченост?

– Подобни опасения изобщо не съществуват. Моите трезви мис...

– Трезви? Аз бих могъл да твърдя, че в последно време вие се намирате в една гибелна обърканост.

– Ах! Негово сиятелство говори по такъв начин пред тези хора тук! Е, добре, тогава нека ви кажа, че тази обърканост ще се разпространява, докато се разпростре по цялата страна! Тя ще доведе до криза, чрез която ще стане очевидно, че безумието на този мним болен не е нищо друго, освен много добре обоснованият стремеж да направи Норланд щастлива.

– Прекрасно! Какво щастие имате предвид? Това тук?

Той бръкна в джоба и извади документите, които графът вчера бе подписал на Дарителя на светлина. Усмихнато ги поднесе под очите му. Хоенег ги позна и посегна припряно. Очаквал нещо такова, херцогът ги дръпна светкавично. Тогава другият го улови за ръката.

– Тези книжа ми принадлежат. Дайте ги!

– Хер графе, помислете кой стои пред вас!

– В този миг само един крадец, който си е присвоил моята собственост. Давайте ги или...!

– ...или какво? Хер граф, вашето умствено разстройство, за което говорих преди малко, става все по-ясно изразено. Наистина ли трябва да

ви смятам за душевноболен?

– Давайте си ми документите!

Хоенег хвана херцога за гърдите. Този остана спокоен и само каза:

– Майне херен, виждате, че този мъж е душевно разстроен. Той нарича монарха крадец и дори му посяга. Изпълнете дълга си, предоставям ви го за лечение!

В миг графът беше сграбчен от четиримата надзиратели. Той се бранеше с всички сили, ала усилията не му помогнаха нищо. Беше надвит и вързан на празния усмирителен стол, така че седеше очи в очи със съюзника си отсреща. Една запушалка в устата му пречеше да говори.

По един знак на херцога другите излязоха от килията, така че той остана насаме с двамата арестанти.

– Сега, хер графе, ще трябва да ме изслушате, без да ми досаждате с вашето безумие. Вие сте роден на най-високото стъпало на нашата обществена йерархия, но трябва да призная, че моралните ви ценности дават основание да ви считам за съпринадлежащ към най-ниското стъпало. Гнус ме е да изброявам всички ваши престъпления и мога само да изтъкна, че спрямо вас и изобщо пред целия свой народ се чувствам като наместникът на един Бог, Чиято любов, милост и състрадание изпълват целия всемир, но и Чиято святост и справедливост знаят да накажат всеки според степента на неговото прегрешение. Този посветен на хуманността дом трябваше да служи като зала за инквизиции на вашите жертви, които сте карал да измъчват, докато безумието действително стигнело до изблик. Сега то ще бъде мястото на вашето изкупление и вие ще имате възможност да хвърлите поглед върху страданията, които вашето оскотяло сърце е причинявало на невинните. Не си мислите, че ще се изплъзнете от моята ръка! Сегашните служители на тази клиника са ми верни и предани, тъй като аз отстраних вашите креатури. И както вие самият не узнахте къде се дяха вашите два инструмента, то така и никой си няма представа къде се намирате вие. Политическите ви низости са прозрени. Вие сега сте само един номер, докато един ден евентуално ви позволя да се появите отново като едно самоосъзнато Аз.

Той напусна килията, която бе заключена след него, и той се отправи с лекарите в служебната стая.

– Майне херен – повели тук, – радвам се да мога да ви изразя моето признание и задоволство. Аз се виждам принуден да поставя ръководството на тази клиника в други ръце. Решението ще взема съобразно прослужените години, но ще определя заплатите ви в еднакъв размер, а вие и иначе ще бъдете напълно равнопоставени. Що се отнася до

днешното събитие, то на първо време ще остане в най-дълбока тайна. Графът се провини в различни престъпления, за които вие по-късно ще чуете. Той ще остане временно тук като пациент, но неговият събрат ще отиде в собствена килия, за да не могат да замислят общи машинации. Онзи от вашите служители, който издаде настоящото местопребиваване на графа, ще бъде третиран като държавен изменник. По-нататъшните заповеди ще получавате чрез мен или хер доктор Макс Брандауер, на когото трябва да гледате като на свой началник. Вие го познавате от неговите предишни визити тук. Сбогом!

Той напусна клиниката, качи се в каретата и пое в галоп към града, близо до който задмина ковача. Нареди на кочияша да спре и се качи в колата на своя бюргерски приятел, на когото нареди да кара към странноприемницата на Барбара Зайденмюлер. Тъй като се бе отдръпнал под кожата гюрюк, не бе видян от никой срещнат. Също и когато слезе при странноприемницата нямаше никой наблизко, така че остана напълно незабелязан. Двамата се качиха по стълбите и завариха Макс да подрежда документите. Той се надигна и поздрави благоговейно.

– Готов? – запита херцогът.

– Току-що, Ваше сиятелство!

– Всичко е дешифрирало?

– Да.

– Какво съдържат документите?

– За щастие всичко, което трябва да знаем, и най-вече пълен списък на всички съзаклятници, на които се възлага значителна роля във въстанието. Сред тях се срещат имената на множество видни офицери и цивилни.

– Да отидем в съседната стая за в случай, че Натер получи някаква визита, и ти ще прочетеш на глас всичко?

– Няма ли Негова светлост да предпочете в замъка...?

– Тук няма време за губене и всяка минута е ценна. И аз впрочем не знам дали ще мога да се отправя оттук право в замъка, или дългът няма да ме призове по-напред на друго място. А и ти трябва да си сега тук, за да посрещаш евентуални посещения на Дарителя на светлина.

– Какво трябва да сторя, ако дойде някой от съзаклятниците?

– Залавяш го и го държиш на скрито.

Те минаха в съседното помещение, където Макс започна да чете на глас. В упованието си в своя тайнопис съзаклятникът беше правил до последния ден изчерпателни записки относно цялостното развитие на въстанието, подготвяно вече дълги години, много вероятно за да ги

изпрати по-късно на своя началник и по този начин да постави заслугите си в надлежната светлина. Не липсваше нищо, освен дипломатическата преписка, която тайно бе водена между граф Хоенег и различните сили. Тя естествено не можеше да бъде в притежание на Дарителя на светлина.

– Да ги имах тези неща в ръцете – гневеше се херцогът, – щях да ги публикувам и да дамгосам всички кабинети, които са се впуснали в такива преговори с предателя.

– Какво решава Негово сиятелство въз основа тези документи?

– Ще наредя незабавно да арестуват всички съзаклятници. Така хидрата ще изгуби главите си и ще ми падне в ръцете.

– Не би ли могло при значителния брой на тези хора да се прояви някоя небрежност, или да се промъкне измяна?

– Аз ще възложа ареста само на доверени служители!

– И все пак сред тях може да се намери някой, в когото Ваше сиятелство да се мами. Не успее ли задържането макар и само на един единствен, то е лесно възможно той, за да се спаси, да хвърли искрата в бурето с барута, което вече е пълно до ръба, както за съжаление се убедихме.

– Значи да си оставя хората на свобода?

– Не, Ваше сиятелство. Ние трябва да ги обезвредим, но по начин, даващ ни пълната гаранция, че няма да се измъкне нито един-едничък.

– Ти знаеш ли някой такъв начин?

– Арестуваме ги, и то всички едновременно с един удар.

– А-ха! Тогава трябва да опитаме да ги съберем на някое определено място?

– Това имах предвид.

– Къде?

– На тяхното обичайно място за сбирки – манастирските руини.

– Това действително би бил отличен план, стига да можеше да се реализира.

– Неговото реализиране е лесно. Този Натер нали е извършил непредпазливостта да предостави един цялостен обзор върху пълната си кореспонденция. Първо, от нея познавам неговия стил и, второ, схващам, че всички отличени трябва често да са посещавали вече руините. Ние им телеграфираме и им назначаваме среща за утре, тъй като за днес е вече късно, в полунощ при руините. Те със сигурност ще дойдат. Мястото ще бъде обградено от войска, което хауптман Хелбиг, като познаващ вече терена, най-добре ще съумее да проведе. Така ще имаме

убеждението, че ни се е изплъзнал нито един.

– А местните?

– Те са петима, чието арестуване ще дойде по реда си след залавянето на другите и няма да представлява трудност.

– Така да бъде! Напиши „поканите“ веднага! Но се погрижи никой да не ни надникне в картите! Ти, Брандауер, иди при хауптман Хелбиг и виж как стоят нещата с придворния съветник! А ти, Макс, ще ме придружиш до замъка веднага щом свършиш! Има още много работи за обмисляне, за което се нуждая от твоя съвет...

20. ПРЕД РЕШИТЕЛНИЯ МИГ

Денят след задържането на Натер и Хоенег беше минал. Херцогът бе събрал в своите най-тайни покои известен брой верни мъже, които под негово и на младия Брандауер ръководство опитваха да уреждат по-веляваните от настоящето работи.

Касаеше се да се прилага крайна предпазливост. Вярно, главатарите на заговора вече се намираха зад ключалки и резета, но с това още не всичко бе спечелено. Съзаклятието беше подготвено на твърде широка основа и една непредпазливост можеше да сrine постигнатото досега.

От това съображение бе важно преди всичко за вчерашните събития нищо да не се разчуе. Веднага след връщането си в столицата херцогът беше изпратил един куриер до жилището на Хоенег със съобщението, че графът е трябвало да предприеме едно непредвидено пътуване, от което няма да се върне преди изтичането на няколко дни. За да не възникне някакво подозрение и да се прилъжат съзаклятниците със сигурност, бяха се отказали и от надзираване палата на Хоенег. Приемаха, че най-малко част от прислугата беше посветена в плановете на своя господар, и не бе изключено, в случай че нещо се усъмнят, да намерят средства и пътища да предупредят застрашените.

Прилаганата досега предпазливост бе дала своите плодове. Никой във Фюрстенберг, освен участниците, не подозираше ни най-малко за случилото се. Въпреки това работата висеше, както ще видим, само на косъм, за да падне опасната искра в бурето с барута и причини необозрими опустошения.

Беше станало нощ и един слуга доложи за посещението на двама мъже, които молели за разговор.

– Кои са те?

– Искат да кажат имената си лично на Ваше сиятелство.

– Как изглеждат? В толкова късен час човек моли за разговор само поради изключителни подбуди.

– Изглежда са мъже от обикновен произход. Имат гъсти големи бради и носят работно облекло.

– Нека ги пусне Той!... Макс! Повиканият излезе от съседната стая.

– Двама мъже молят, премълчавайки имената си, за разговор. Викам те заради своята сигурност.

Въпросните се появиха. Поклонът им не беше по маниера на

работниците.

– Какво желаете? – поиска да знае херцогът.

Тогава по-младият сне брадата и перуката си и неговият придружител стори същото.

– Артур! – извика Макс.

– Фалкенау! – пък херцогът.

Двамата се завтекоха към споменатите, за да ги поздравят сърдечно.

– Идвате точно навреме и много по-бързо, отколкото си мислехме. Хер капитан, вие трябва след получаването на моята телеграма да сте разгърнал едва ли не бързината на птица, иначе е невъзможно да сте вече тук.

– Негово сиятелство ми е изпратил телеграма? – попита Артур учудено. – Не знам нищо за нея. Ако не е била прихваната на границата, то сигурно е пристигнала след нашето заминаване.

– Кога напуснахте Карлсхафен?

– Вчера сутринта.

– При това положение наистина няма как да сте получил телеграмата ми, която тръгна за вас едва вчера по обяд. Но защо тоя маскарад?

– Не знаехме състоянието на нещата и заради Хоенег счетовме за уместно да не допуснем никой да узнае за нашето пристигане.

– Отлично! – одобри херцогът. – Въпреки това предпазливостта ви е била излишна. Граф Хоенег от вчера заран се намира в сигурна тъмница. Подробностите ще чуете по-късно, тъй като не ни остава време за дълги обяснения. Капитане, вие се намирахте известно време в Карлсхафен. Познавате ли укрепленията на този град?

– Много точно. Изготвил съм си дори план.

– Браво! Чувам, че зюдерландската флота се събирала понастоящем там на среща от заплашителен характер?

– Такава беше планирана. В този миг обаче там не лежи на котва нито един-единствен боен кораб, флотата е обсебена.

– Обсебена? По какъв начин?

Артур разказа на херцога подробно нещата, които знаеше, и обстоятелствата, които вчера сутринта бяха направили необходимо спешното им заминаване от Карлсхафен.

Херцогът го изслуша с напрежение и после попита:

– Бихте ли се осмелил да проведете един удар срещу Карлсхафен?

– Ако Негово сиятелство ми повери необходимите съдове, да.

– Ние вече взехте превантивни в това отношение мерки. Графът

възнамеряваше да разпилее нашата флота, както е сторило онова братство със зюдерландската, ала за щастие аз все пак намерих време да осуетя номера. За колко бихте могъл да стигнете до остров Бартоломе?

– Ако веднага взема извънреден влак, след два часа ще съм в устието на Олер, а оттам моята яхта ще ме откара до острова за четири часа.

– Вашата яхта? Та тя трябва да е някой повече от отличен съд.

– Такава си е наистина. Смя ли да попитам защо Негово сиятелство ме праща към Бартоломе?

– Защото там е сборният пункт на нашата флота. Аз реших да ви поверя не само нападението срещу Карлсхафен, но и върховното командване на цялата си marina. Необходимите указания ще получите в съседната стая.

– Най-покорна благодарност, Ваше сиятелство!

– Вие сте още млад, наистина, ала въпреки това единственият, когото считам способен да се заеме с прочутия Нурван паша. В случай че ударът, който ще се извърши тази нощ, успее, веднага ще дам заповед за качване по корабите войските, предназначени за дебаркиране в Карлсхафен. С тяхното командване ще натоваря вашия баща барон Фалкенау.

– Ваше сиятелство... – поиска да се впусне ощастливеният в изрази на благодарност, ала херцогът му пресече словото.

– Стига, стига, драги бароне, аз зная че мога да разчитам на вас. Вие сте единственият офицер, който може да заеме този пост. Ние избрахме – обърна се той отново към капитана – остров Бартоломе, понеже лежи извън обичайния курс. Следователно нашето намерение не може да бъде лесно разкрито. А това е от особено значение, както изрично искам да отбележа. Ако наистина се стигне до война, което чрез потушаване на революцията се надявам да предпазя, то желая поне Норланд да не носи вината за това. Ето защо флотата ще остане да лежи на котва при острова, докато Зюдерланд открито се изясни. Разбрахте ли ме, хер капитан?

– Много ясно, Ваше сиятелство, и се надявам моят херцог да бъде доволен от постиженията ми.

– Тогава влезте!

Те пристъпиха в съседната стая, която понастоящем служеше като главно работно помещение...

Само след четвърт час двамата Фалкенау отново напуснаха замъка. След известно време вратата пак се отвори. Макс излезе, за да се отправя към манастирските руини, където съзаклятниците трябваше да бъдат арестувани.

Първоначално бе определено хауптман Емил Хелбиг да ръководи операцията. Но тъй като той беше получил впоследствие нареждането да обезвреди същата нощ живеещите в града тайни съюзници, то Макс се зае, макар да бе предостатъчно ангажиран с други работи, лично да проведе важния удар срещу Дарителите на светлина в манастирските руини.

Когато остави града зад себе си, той свърна по един път, водещ към намиращата се встрани гора. Едва бе навлязъл в нея и чу изкрякването на петле от пушка.

– Кой там?

– Приятел. Водете ме при командващия!

– Следвайте ме!

Макс бе отведен малко по-навътре сред дърветата, където се намираха командирите на разставената тук войскова част.

– Тук има един мъж, който иска да отиде при хер лейтенанта – доложи постът.

– Кой сте вие? – обърна се офицерът към Макс.

– Доктор Брандауер.

– А-а! Много се радвам да се запозная с вас, хер доктор! Време ли е?

– Може би още не съвсем. Претърсихте ли терена, както трябва?

– Да.

– И какво решихте?

– Реших да дочакам вашата заповед.

– Хубаво! Времето на пристигане на съзаклятниците приближава. Ние ще ги оставим да стъпят сред руините. Дайте ми само няколко изпитани мъже, с чиято помощ ще наблюдавам събранието. В подходящия миг ще ви уведомя, след което обкръжавате руините. Заредили ли сте?

– Да.

– Който окаже съпротива, ще бъде застрелян. Но ще ви помоля само в краен случай да използвате огнестрелните оръжия! Трябва да опитваме да избягваме всяка дандания. Ако на някой се удаде да пробие кордона, двамата, между които се е изплъзнал, да го последват по петите и да се опитат да го задържат, а останалите звена веднага да затворят веригата. След един час ще се появи луната, чиято светлина ще ни е от голяма полза. Та моля ви за няколко мъже, хер лейтенант!

– Колко?

– Само двама, които в съответното време ще ви пратят обратно като куриери.

Той напусна, следван от войниците, гората и побърза предпазливо към руините. Застана зад храстите на същото място, където беше пленил придворния съветник. Отзвучаващи нагоре крачки му подсказаха, че вече неколцина от очакваните са пристигнали.

Скоро дойдоха повече, а след един час той можеше да си каже, че надхитрените затворници сега са се събрали всички. Кладенецът естествено беше твърде малък, за да побере всички, събранието значи бе разположено на открито между зидовете на руините. Той изпрати обратно двамата войника и зачака.

Само след десет минути единият се върна, водейки лейтенанта.

– Готово? – попита Макс.

– Готово!

– Добре-е. Сега аз ще се отправя към манастирския двор, за да доведе съзаклятниците.

– За Бога! Това означава да изгърчите право между зъбите на тигъра.

– Не съвсем. Аз притежавам един талисман, който ще ме закриля. Съберете тук няколко души повече!

– Вие наистина ли искате...?

– Да! Ще уредя нещата така, че противниците да слизат поотделно – по на петдесет-шейсет крачки един от друг. Вие ще имате само грижата изненадващото нападение да става безшумно. Докато единият бива връзван и отвеждан, вече трябва да има хора в готовност за посрещането на следващия. Кога ще пристигнат колите за откарването на пленниците?

– След половин час. Заръчани са при гората!

– Сега аз отивам и след няколко минути ще бъда отново при вас.

– Но ако не дойдете, шурмувам гнездото.

– Ще настъпите, ако доловите изстрел! Само тогава ще съм в опасност.

Макс изкачи хълма. Там горе, където пътят излизаше на билото, беше попитан:

– Откъде?

– От битката.

– Накъде?

– Към победата.

– Братът може да продължи.

Той пристъпи напред и при меката светлина на изгрялата луна съгледа събранието, чиито членове бяха отчасти насядали по тревата и

отчасти сновяха напред-назад между зидовете. Видяха го да идва и неколцина пристъпиха насреща му.

– Брат?

– Да.

– Откъде?

– От нашия майстор.

– А-а! Защо той още не идва?

– Беше възпрепятстван по важен повод и ме изпрати да ви доложам това. Наредете, моля, господата да се разположат така, че всички да могат да ме чуват.

Събранието образува един полукръг, в средата на който застана Макс.

– Братя мои – започна той – вие бяхте свикани, за да чуете, че новонастъпили обстоятелства правят необходимо стоварването на издигнатия вече чук. Мъжът, когото вие всички познавате, и когото аз днес все още ще наричам Натер, възнамерява едно голямо генерално съвещание, при което всеки един ще поеме своята роля. Той искаше това съвещание да се проведе в руините и отдавна вече щеше да е тук, ако не беше се явила една пречка. Целта на днешното събрание изисква важна писмена работа, за което е потребно светло помещение. Тъй като вие вече сте се събрали тук, хер Натер ви кани да дойдете в залата на „Тиволи“. Заведението се намира там долу край шосето, всички го знаете, съдържателят е дискретен мъж и се е погрижил да не бъдем изненадани.

– Майсторът там ли е вече? – попита един.

– Естествено, той ми нареди да ви помоля да напуснете руините поотделно, така че между единия и другия винаги да се съблюдава едно разстояние от петдесет-шестдесет крачки. Сега ще помоля господата военните да пристъпят напред.

Призованите излязоха от кръга на останалите.

– От списъка зная, че сте осемнадесет, и виждам, че не липсва никой. Пред вас ще изложа специалната молба да не отивате в „Тиволи“, а да останете тук. Спуснете се в кладенеца, където Негова светлост, чието име няма да спомена, ще ви потърси и ще ви предаде своите стратегически и тактически указания. Мога ли да докладвам, че сте готови?

– Да.

– В такъв случай аз привърших. И тъй, моля, да спазвате пак съответната дистанция! Сега аз тръгвам, после ще се видим отново.

Той се отдалечи и слезе по пътя.

– Кой там? – прозвуча долу тихо. – Брандауер.

– Ах, хер доктор. Слава Богу! Успя ли дръзновеното дело?

– Напълно. Хората от войската, като най-опасни и много вероятно въоръжени, аз обезвредих. Те остават горе в кладенеца, където са ни подсигурени.

– Великолепно! Другите?

– Ще идват поотделно в помената дистанция. Вие направихте ли вашите приготовления?

– Посрещането е така уредено, че съзаклятниците ще бъдат обработвани с прецизността на машина.

– Ето го идва първият!

Една фигура приближи бавно по пътя, отмина и изчезна. Не се долови нито звук. Вторият, третият, петият, десетият... всички те идваха, отминаваха и изчезваха със същото безмълвие.

Най-сетне и последният освен поста бе отминал.

– Всички? – попита лейтенантът.

– Да. Само стражът стои още горе. Убеден ли сте, че при вашите хора всичко е наред?

– Да. В противен случай щяха да ми докладват.

– Дайте ми само един унтерофицер и десет войници!

Лейтенантът се върна няколко крачки назад и даде съответното нареждане. Веднага след това приближи поисканото отделение.

– Хер унтерофицер, придържайте се до мен! Нека хората ви се освободят от пушките си и да ни следват безшумно. Те трябва само да ми помогнат да похлупя един кладенец – разпореди Макс.

Той се заизкачва с унтерофицера. Горе към него прозвуча паролата. Той даде познатия отговор.

– Скоро ли ще дойде Негова светлост? – попита постът. – Нали и аз трябва да отида в „Тиволи“.

– Та Негова светлост е тук – отговори Макс, посочвайки придружителя си. – Вие можете да вървите, защото аз ще поема стражата. Останалите вече в кладенеца ли са?

– Да, всички.

– Тогава можем веднага да действаме!

При тези думи той хвана поста с лявата ръка за гърлото и повели на войниците:

– Вържете го и му запушете устата!

Това стана за нула време. Сетне те го последваха с тихи стъпки към кладенеца. Въжето висеше вътре. Макс го изтегли.

– Тъй, сега те са наши, защото не могат да излязат. Но за по-голяма

сигурност ще покрием отвора така, че да осуетим всяко измъкване. Наоколо има камъни. Залавяйте се за работа!

Няколко плочести камъка бяха сложени върху кладенчовото гърло. Върху тях бяха струпани други, докато се получи нещо като пирамида, която отвътре бе невъзможно да бъде отместена. Пълководците бяха пленени без всякакъв изглед за съпротива.

Малко преди това, в непосредствена близост до столичния град се разигра едно друго събитие, което нито херцогът, нито Макс Брандауер бяха очаквали.

В психиатричната клиника ключарят и жена му седяха на вечеря. Но те, изглежда, се занимаваха повече със своите мисли, отколкото с яденето.

– Знаеш ли го наистина съвсем точно? – попита тя.

– Определено.

– Ужасно!

– Да, ужасно. Един граф в усмирителната риза!

– Без човек да може да даде на това гласност.

– Той винаги ни е давал добър бакшиш.

– Той Брандауер обаче хич нищо.

– И херцогът също не.

– Графът би платил много, страшно много само да можеше да се освободи.

– Естествено.

– Ние сме бедни.

– Макар да съм от толкова дълго на служба. Двайсет години вече играем в лотарията, без никога и един пфенинг да сме спечелили. Който си няма късмет!

– На всеки човек идва веднъж късметът. Главното е обаче веднага да се възползва от случая.

– Кога пък е трябвало аз да използвам случая?

– По-рано не, но днес.

– Кога и къде?

– Глупчо!

– Ха! Разбрах те вече. Но работата е рискована.

– Съвсем не. Ти имаш ключовете.

– Това е вярно. Аз мога да отида навсякъде.

– Ето на! Няма да мине много и надзирателят на първи коридор ще дойде да поиска да бъде сменен за вечерята. Тогава би могъл да уредиш пазарлъка. През това време никой няма да дойде.

– Човек не може да знае. Напоследък се случиха толкова много необичайни неща, та никога не си сигурен. Двамата лекари са все на крак.

– Аз ще застана на стража и ще те предупредя, ако забележа нещо подозрително.

– Хм-м, така става. Може би дори работата ще е много по-проста, отколкото се опасявам. Па нали и графът е сам в килията си.

– Виждаш ли! Работата изисква само малко кураж.

– Би могло да се опита. Колко да му поискам в този случай?

– Пет хиляди талера.

– Хич не ми хрумва! Ако ще рискувам такова нещо, то трябва да получа толкоз, че спокойно да мога да преживявам от лихвите.

– Е?

– Двайсет хиляди!

– О-о, това е прекалено много!

– Не. Графът като нищо ще каже „да“. Той е богат и сигурно ще даде сумата, ако има избор между свободата и лудницата.

– Е, тогава опитай!

– Ще отворя страничната порта и всичко така ще уредя, че върху мен да не може да падне никакво подозрение. Ама как да ми плати графът?

– Ще трябва да го уговорите.

– Иска ми се да обмисля нещата.

Той се облегна назад и заумува върху дръзкия план, додето споменият надзирател се появи.

– Ключар, поеми моя коридор за половин час!

– Добре!

Той изкачи стълбите. Когато се убеди, че надзирателят се е отдалечил, а жена му застанала на своя пост, отвори килията на графа, влезе и разкопча ремъците на усмирителния стол.

– Хер граф!

– Кой... какво?

– Аз съм, ключарят.

– А-а, Той! Какво иска Той?

– Да ви спася!

С един скок графът застана на крака. Думата „спася“ беше възвърнала цялата му дееспособност.

– Той иска? Кога?

– Днес през нощта. Вие винаги сте бил добър и щедър господар, така че аз ще се заема с рискованото дело.

– Човече, ако Той ми казва истината, то аз ще Го възнаградя кралски. Да ми каже Той колко ще поиска.

– Колко ще има добрината хер графът да даде?

– Двадесет и пет хиляди талера, наброени още днес на плочата.

– Вярно ли, милостиви господарю? – попита ключарят, стреснат от размера на цифрата.

– Давам честната си дума.

– Къде и как ще получа парите?

– В брой в моя замък.

– Така не става. Би трябвало самият аз да дойда с вас, а после може да ме издадете.

– Нищо не вреди. Аз ще нося грижата за Неговата сигурност. Има ли Той жена?

– Да.

– Добре. Нека се погрижи Той значи за една кола за трима души и да вземе веднага жена си! Още с пристигането ни във Фюрстенберг ще си получи парите, а когато на сутринта открият моето бягство, Той вече ще е на път с препоръките ми за Зюдерланд.

– Аз ще го обсъдя с жена си, хер графе. Но сега трябва...

– Стой, още нещо! Как всъщност изглеждат нещата в столицата?

Ключарят го погледна учудено.

– Какво имате предвид, милостиви господарю?

– Е, от вчера сутрин нищо особено ли не се е случило? Имам предвид дали са извършени арести?

– Арести? Доколкото зная, не. Вярно, при хлебаря Кнаучке нахълтали с взлом, ама досега не са се добрали до дирята на крадеца.

Графът зяпна ключаря с безгранично изумление.

– И това е цялата новост в столицата?

– Да, кажи-речи. На Кожухарската улица също някаква злосторна ръка строшила една витрина...

– Човече? Тези неща са ми напълно безразлични. Аз имам предвид дали не е чул Той нещо за министъра на войната или... или... за шефа на полицията?

– Не.

Графът измери на няколко пъти възбудено килията. Та това беше във висша степен непонятно! Още не са предприети никакви арести! Сякаш хората си нямаха никакво понятие за имената на останалите съзаклятници. Министърът на войната и шефът на полицията още си стояха на свободна нога! Но тогава и още нищо не бе изгубено, а, напротив,

всичко спечелено, ако успееш да влезе във връзка с тях и им подадеш уговорения сигнал. Какъв триумф за него да спечели в последния миг играта от своите врагове, които го смятаха вече за безвреден!

Тази мисъл го въодушеви. С едно отривисто движение спря пред ключаря.

– Човече, да решава Той бързо! Аз трябва да съм свободен, и то още днес! В този случай съм готов да покача сумата на трийсет и пет хиляди талера. Да върви Той сега и да уговори работата с Неговата жена! И да вземе Той тази нощ няколко бланки за депешии!

– Добре – рече ключарят треперейки от възбуда. – Ще се пробвам в работата. Но сега трябва отново да ви пристегна.

– Ама не така сурово като преди!

– Не мога другояче, веднага би се забелязало.

Графът съзна, че трябваше да се подчини и се остави послушно да, бъде препасан с ремъците на стола. Ключарят излезе във в коридора и чака, додето бе отново сменен.

После представи на жена си какво предложение му е било направено от графа. Тя бе прехласната, когато чу каква сума ще получат, и веднага се зае с приготвянето за едно тайно отпътуване.

Графът междуременно се отдаде на най-развнтени надежди. Те щяха да бъдат, наистина, значително снижени, ако знаеше, че всичко, всичко е разкрито. Но той не можеше да подозира, че Макс Брандауер притежава ключа за цялата кореспонденция на Натер. Последният го знаеше действително, ала когато се видяха в килията двамата бяха със запушени уста, така че Дарителят на светлина не бе в положение да съобщи и най-малкото на своя графски доверител. За един миг графът се подвоуми дали да вземе веднага със себе си своя помощник, или не. Но си каза, че Натер така или иначе след няколко часа ще бъде освободен, а сега всяка минута бе скъпоценна. С това съдбата на Натер се реши за години напред.

Наближаваше полунощ, когато страничната порта на болничния зид се отвори, за да пропусне една жена и двама мъже. Бяха бегълците, успели в своето дело...

Като стигнаха при фойтона, кочияшът стоеше при конете си. Графът пристъпи към него.

– Познава ли ме Той?

Запитаният можеше ясно да различи на лунното сияние чертите на графа.

– Разбира се, милостиви господарю!

– Тогава нека ме откара той първо до пощата! Но бързо!

Кочияшът се учуди, наистина, какво ли ще търси графът толкова късно в пощата, ала се подчини. След пет минути купето спря пред въпросната сграда и дежурният служител бе вдигнат от сън. Името на графа набързо го направи услужлив и след малко той вече изпращаше по телеграфа шифрованите известия. Адресът на едната депеша носеше името на княза на Зюдерланд.

Когато работата – беше я наблюдавал лично – бе уредена, Хоенег се облегна, отдъхвайки дълбоко, на възглавницата на колата, която го понесе в лудешка бързина към столицата. Дългото три мили⁸⁰ разстояние бе изминато за два часа. Първите улични фенери изплуваха от мрака и графът се наведе напрегнато от прозореца на купето, за да наблюдава живота по улиците.

Но колкото и да плъзгаше очи изпитателно наоколо, не съумяваше да открие нищо, което да разглежда като благоприятен признак за своите намерения. Само няколко окъснели гуляйджии крачеха с къде повече, къде по-малко сигурна походка към своите обиталища. Странно! Депешите трябваше все пак отдавна да се намират в ръцете на съзаклятниците и ако тези бяха предприели веднага уговорените стъпки, то последиците вече трябваше да са налице.

Едно дълбаещо безпокойство овладя Хоенег. То не улегна в никой случай, когато купето спря пред неговия палат. Нито един-единствен прозорец не беше осветен. Цялата къща тънеше в най-дълбока тишина, което въздейства на графа някак си злокобно.

Възбуден, Хоенег посегна към звънеца. Притичалият вратар бе немалко учуден да съгледа господаря си в такъв късен час. Графът не обърна внимание на удивлението му, а се запъти устремно, следван от ключаря и жена му, към своите стаи. След като облече набързо друга дреха, той отвори едно чекмедже на писалището си и взе пачка банкноти. Отброи от тях на масата съответното количество и се обърна после към ключаря:

– Да ги преброи Той, трийсет и пет хиляди талера!

Ключарят преброи с треперещи ръце банкнотите, а очите на жена му пламтяха от алчност тази сума в ръцете да получи.

– Правилно? – попита графът.

– Правилно! – отвърна мъжът. – Милостиви господарю, благодаря ви от все сърце за...

---

80. Има се предвид немската миля, която е равна на 7420 м. (Б. пр.)

– Достатъчно вече! Той ми оказа услуга и аз му платих. Ние сме квит.

– Ама препоръките...

– ...няма да дойдат още сега в Неговата ръка. Та нали би могъл Той да допусне грешката да Го заловят още преди да е минал границата й тогава бих бил компрометиран. Ето адреса на един мъж, към когото може Той да се обърне, веднага щом стигне благополучно в Зюдерланд. Човекът ще се погрижи за Него от мое име.

Той нахвърля няколко думи на лист хартия и го подаде на ключаря.

– Колата стои още долу и Той сега ще направи най-добре да си плюе незабавно на петите. Та нали има Той сега достатъчно пари, така че няма нужда да бере грижа за своето преуспяване. Да остане Той със здраве!

Когато двамата си тръгнаха, Хоенег зашари в трескаво безпокойство из помещенията на жилището си. Отново и отново пристъпваше до прозореца, за да следи за признаци на необичайно вълнение по улиците, ала всеки път напразно. Минута след минута се точеха и четвърт час след четвърт час. Вече беше три часът сутринта, а още нито съзаклятник, нито куриер се весваше. Стоящият на декоративната масичка до стената часовник показва четири часа. Хоенег повече не бе в състояние да овладява тревогата си и позвъни. Камердинерът се появи със сънени очи, ала тутакси се ободри, като погледна в лицето на своя господар, чието идване бе напълно пропуснал.

– Жан, облече се бързо! Трябва да отидеш с едно известие до министъра на войната.

Служителят изчезна мълком и се върна отново след две минути. Междувременно Хоенег беше написал няколко реда на една визитка, която връчи на влезлия.

– Отнеси тази картичка на министъра на войната и не се връщай, преди да си получил отговор! Поогледай се също малко и по улиците и ми докладвай после наблюденията си! Не забравяй обаче, че ще броя минутите до твоето връщане!

Слугата навярно вече често бе изпълнявал подобни поръчения, защото не обели нито дума, а се отправи на път. Мина пълен половин час, докато в преддверието се доловиха крачки. С напрегнато очакване погледна Хоенег към влезлия лакей.

– Е?

– Милостиви господарю, не успях да предам визитката.

– Защо не?

– Защото Негово превъзходителство министърът на войната точно в полунощ е бил арестуван.

Графът имаше чувството, сякаш земята се отдръпна под нозете му. Краката му така отмаляха, че трябваше да посегне към един стол, на който буквално се срина. Не беше си правил сметката с такава новина. Неговите трескави очаквания се сринаха с един удар до нищожен размер.

– Разказвай! – избълва мъчително след време.

– Милостивият господар ми възложи да правя наблюдения по улиците. Но аз не забелязах нищо необичайно. Когато стигнах в близост до жилището на министъра на войната, видях там както обикновено да върви напред-назад един пост. Всичко както в друго време. Приближих до войника и понечих да го отмина. Той обаче насочи пушката към гърдите ми и попита: „Накъде?“ „При министъра.“ „От полунощ вече го няма. Той е арестуван.“ Аз много се изплаших, ала бързо се съвзех. „Знам това и съвсем не искам да отида при него, а при заместника му. Трябва да му поръчам да иде в замъка на херцога.“ „Той също не е вече тук. Тръгна за шефа на полицията, за да го арестува, а оттам при няколко други лица.“ Сметнах, че съм чул достатъчно, и се отдалечих, за да ви докладвам, милостиви господарю.

Графът беше слушал със скърцане на зъби. Сега скочи и тропна с крак по пода.

– Твърде късно! Ох, само един час по-рано да се бях освободил, тогава всичко щеше да се развие другояче. Нима не ви налегна ни най-малкото подозрение, когато завчера не се върнах от разходката с херцога?

– Подозрение? Негово сиятелство предаде чрез пратеник, че сте отпътувал.

– Глупак! Още ли не схващаш, че пътуването ми е било само една шашма, за да не се породи подозрение сред моите приятели? Но аз още нищо не съм изгубил. Тук, наистина, проиграх. Но само за кратко време! Аз пак ще дойда и тогава... тогава...

Той стисна яростно юмруци, при което ноктите му се впиха в месото. Когато гневният изблик се уталожи, продължи по-спокойно:

– Жан, накарай веднага да запрегнат! Бързо! Трябва да тръгвам и ти ще ме придружиш! След десет минути каретата да чака пред портата. Най-напред ще отидем до принцеса Аста.

– При принцесата? Но, милостиви господарю, в този ранен час!

– Все ми е едно! Принцесата трябва да тръгне с нас, защото

свободата ѝ е застрашена, ако дори и един час още се застои. Сега много-много не питай, а се подчинявай! В посоченото време каретата да е спряла пред портата!

Дълго преди обичайното време се надигна от постелята новият директор на психиатричната клиника. Отговорността, която от вчера лежеше на раменете му, не го оставяше дълго да почива и той реши да направи една обиколка по килиите.

Започна от тази на графа и страшно се изплаши, когато намери помещението празно. Веднага събуди колегата си и свика всички служители. Излезе, че липсва ключарят. Почукаха напусто на вратата му и без много да се церемонят я изкъртиха. В напуснатото жилище сега намериха най-ясното доказателство, че тук е било подготвено едно спешно заминаване. По-нататъшните изследвания установиха, че бегълците са излезли през страничната порта.

Сега беше близо мисълта, че Натер също е избягал. За щастие скоро тези опасения се оказаха неоснователни – една макар и слаба утеха в нещастieto.

– За Бога, какво да правим? – попита лекарят.

– Колко наемни файтонджии има тук? – осведоми се новият директор.

– Четирима.

– Четири души бързо да заминават при тях! Ако знаем с кого са пътували, ще научим и поетия път. Заръчайте ми една от четирите коли! Преди туй обаче трябва да телеграфираме.

– До кого?

– До херцога и доктор Брандаур. Може да се предположи, че графът е отишъл най-напред във Фюрстенберг, и ако телеграфираме, е възможно все още да бъде заловен там, стига да не е напуснал прекалено рано клиниката.

Говорителят отиде в стаята си и още не беше готов с пригтовленията за път, когато един от пратениците влезе при него.

– Вече се връщаш?

– Да. Не можеш да осигуриш купе за хер доктора.

– Защо?

– Кочияшът, при когото бях пратен, не беше там. Неговият впряг бил поръчан вечерта от ключаря.

– Закъде?

– За столицата.

– Аха! Да отнесе Той веднага тези две депешки в телеграфната

служба!

Той написа по няколко думи на две бланки, с които служителят се отдалечи. Един друг докладва, че след няколко минути пред портата ще спре един файтон. Новият доктор отпътува с него, докато колегата му остана да разследва следите от бягството.

В херцогския замък се провеждаше голям съвет. Владетелят бе решил да даде Конституция на народа, и то не само по съвета на доктора. Той беше осъзнал, че е липсвал на своя народ, липсвал с това, че бе предоставил дадената му власт в недостойни за нея ръце, и чрез това, че си бе въобразявал – тази власт е получил единствено от Бога, без да му е необходимо съгласието на поданиците.

От това прозрение не бе голяма крачката до убеждението, че е неадекватно да скъса в някои отношения с традициите на миналото.

И благородно мислещия херцог не се поколеба да стори тази крачка.

Арестуването на съзаклятниците бе извършено без ни най-малък инцидент и с това революцията можеше да се смята задушена още в зародиш. Но сега трябваше на мястото на един бунт, внушен от самомнителност и собствен интерес, да се постави нещо по-добро, което да допринесе повече полза и благо на народа. Ето защо херцогът и неговите съветници не отидоха да почиват, а се съвещаваха относно Конституцията, чийто идеен проект Макс отдавна беше изготвил, без неговият кръстник да си е имал някакво понятие за това...

Три часа след арестуването на предводителите един лакей влезе в работната стая на херцога.

– В приемната има един мъж, който желае да говори с хер доктор Брандауер.

– Как се казва? – попита Макс.

– Томас Шуберт, главният калфа.

– Идвам... Позволява ли негово сиятелство...?

– Остани, Макс. Томас сигурно носи нещо важно. Нека влезе.

Лакеят се отдалечи и Томас мина през вратата, която се затвори след него. Той направи на присъстващите такъв поклон, че широкият му гръб образува прав ъгъл с краката, и после се изпъна в стегната военна стойка.

– Ваше сиятелство, ще разрешите ли да говоря с моя млад господар?

– Да говори Той!

– Мой най-допри хер докторе, беше връчена една депеша за вас.

– Носиш ли я? – попита Макс.

– Тук е! Майсторът не искаше да я отваря, понеже не пила адресирана до него.

Макс я отвори и прочете телеграмата.

– Това е добре. Можеш да си вървиш. Кажи на татко, че аз самият скоро ще дойда!

– Слушам, хер доктор!

С втори ъгловат поклон той изчезна от стаята. Макс се обърна отново към херцога.

– Ваше сиятелство, позволявате ли да прочета на глас тази депеша?

– Чети, моля!

– Тя е изненадваща и гласи:

„Горната пивница“, Валденбург Макс Брандауер!

Неприятелят идва, проходите са завардени от мои хора, той не може да мине. Ако имахме тук няколко оръдия, бихме могли да го задържим три-четири дни. Говорете бързо с херцога!

Лилга

– Не е ли забележително, Ваше сиятелство?

– Във висша степен. Имаш ли някакво обяснение?

– Може би Негово сиятелство знае, че по държавната граница се върти най-оживена контрабанда. Но какъв обхват има и колко хора са ѝ се отдали, това би могъл да каже само посветеният. Мисля, че няма да сгреша, ако ги преценя на неколкостотин души, които са майстори във владееенето на оръжия и въпреки своя запретен занаят – верни и предани на своя херцог. Лилга, изглежда, в резултат на своя номадски начин на живот се намира в определено познанство с тях и упражнява сред тях едно незначително влияние. Поради това ѝ се е удало да ги призове срещу приближаващите врагове.

– Но думите: „Неприятелят идва.“ Как си ги обясняваш?

– Ваше сиятелство, в това отношение аз също съм изправен пред загадка.

– Помисли! Без обявяване на война и без предшестващата размяна на дипломатически ноти!

Присъстващите съветници също не можеха да намерят обяснение.

– Колкото и невероятно да звучи новината – продължи Макс, бих желал да дам на Ваше сиятелство съвет да не я приема несериозно. Аз съм убеден, че Лилга притежава по-голямо познание върху тайното

политическо положение, отколкото някои държавни мъже, и ето защо приемам, че тя и сега знае точно какво прави. Енергично подкрепям с молба нейното желание пред Ваше сиятелство.

– Но редно ли е да поставя моите войници рамо до рамо с контрабандисти?

– Та нали не е нужно войниците да знаят заедно с какви другари се бият. Пък и още не може да се докаже, че наистина си имаме работа с контрабандисти. Не си ли послужил и испанското правителство с разбойници и контрабандисти срещу Наполеон? И прощавайте, Ваше сиятелство, кой прави мъжа контрабандист?

– Искаш да кажеш, законът или погрешната икономическа политика? Дързък упрек, Макс, който напълно се съгласува с гледището на твоя баща. Но аз не ти се гневя, та нали вече съм решил да премахна митата. Кого впрочем предлагаш за акцията в планините?

– Считам хауптман Хелбиг за подходящ.

– Мненията ни изцяло съвпадат, Макс. Веднага ще пратя частния си секретар при него и...

Херцогът беше прекъснат от влезлия лакей.

– Ваше сиятелство, хауптман Хелбиг моли да бъде приет.

– *Lupus in fabula!*⁸¹ – възкликна херцогът радостно. – Да влезе!

Хауптманът пристъпи с една отворена телеграма в ръка. След един поклон пред владетеля и едно приятелско ръкостискане с Макс той започна:

– Ваше сиятелство, след като отведох съобразно нареждането арестуваните в затвора и се убедих, че за бягство от тяхна страна не може да се мисли, отидох да проверя оставените постове, без да забележа нещо необичайно. Но когато стигнах при къщата на полицейския шеф, узнах от поста, че малко след арестуването пристигнала една телеграма, която той препредал на присъстващия адютант. Работата ми се стори достойна за внимание и аз отидох горе, за да поискам да ми дадат телеграмата. Адютантът я беше отворил, но не могъл да я прочете, тъй като бе шифрована, и я сложил при останалите конфискувани документи. От кого ли може да идва? Естествено от някой съзаклятник, понеже подателят си беше послужил с криптограма. Но кой може да е той? Та нали вече знаехме имената на всички виновни и те бяха в Номер сигурност⁸². Някой пропуснали ли бяхме? Не се колебах дълго, а побързах с телеграмата

81. *Lupus in fabula* (лат.) – Вълкът в приказката; в смисъл: За вълка говорим, а той в кошарата. (Б. пр.)

82. Номер сигурност (нем. идиом) – затвор, драггольник (Б. пр.)

насам, където се надяха да намеря притежаващия ключа доктор Брандауер.

– Много добре сте постъпил, драги хауптман – рече Макс. – Позволете да видя!

Докторът беше придобил такова умение в дешифрирането на тайните документи на съзаклятниците, че прочете малкото редове направо от листа. Безмерно удивление се изписа по чертите му.

– Чуйте невероятното, Ваше сиятелство:

„Хер шеф на полицията!

Моментът настъпи. Долу тирана! Но бързо и още през тази нощ! Иначе ще стане твърде късно.

граф Хоенег“

– Невъзможно! – извика херцогът в безкрайно сливане.

– И аз бих желал да река същото, Ваше сиятелство, но телеграмата е истинска.

– Къде е подадена?

Макс погледна адреса на писмото.

– В Бергщайн.

– Бергщайн? Значи все пак! Градът, към който се числи психиатричната клиника!

– Да, няма никакво съмнение, че графът се е измъкнал.

– Но как?

– Ваше сиятелство, няма смисъл, струва ми се, да си блъскаме главите с това как на неговото бягство; докладът на директора ще ни изясни. По-важен е въпросът как да заловим отново избягалия.

– Вяраваш ли в тази възможност?

– Защо не? Хоенег очевидно лелее убеждението, че телеграмата ще пристигне навреме и встанието все още може да избухне. При тази предпоставка близо до ума е, че ще навести след бягството си столицата, за да бъде на самото място, когато се надигне бунтът.

– Но за тая цел се иска дързост, която...

– ... която граф Хоенег, без съмнение, притежава. При всички случаи трябва да отчитаме възможността, че ще срещнем тук в града неговата персона. Но няма време за губене, защото като забележи, че искрата не е запалена, незабавно ще напусне града. Моля Негово сиятелство за десет души конвой. Те ще са достатъчни за задържането на графа, в случай че още се намира тук.

– Ще ги имаш, Макс. За вас, хер хауптман, имам една друга задача... Впрочем кога е подадена телеграмата?

– Петнадесет минути след дванадесет часа – отвърна Макс, хвърлил един поглед на депешата.

Херцогът огледа сериозно присъстващите поред и отбеляза бавно и с натъртване:

– Петнадесет минути след дванадесет часа! Майне херен, голямо щастие е, че графът се е освободил с един час закъснение! Този час предотврати много беди. Слава на Небето!...

Беше малко след четири и половина, когато Макс зави със своя военен конвой в улицата, на която се намираше домът Хоенег. Пред портата чакаше една карета, запрегната с два огнени коня, които нетърпеливо риеха с копита земята. Брандауер беше отдалечен още на приблизително сто крачки, когато видя двама мъже да излизат от къщата и да се качват в каретата. В единия му се стори, че е разpoznал графа. В следващия миг враните дръпнаха, каретата се раздвижи и пое стремглаво към Макс и десетимата му придружители. Докторът едва има време да се учуди, че каретата се насочи не към полето, а към вътрешността на града, и екипажът беше вече отминал. Един бърз поглед осведоми Макс, че във вътрешността на купето действително седеше Хоенег. В следващия миг беше съставил своя план. С няколко исполински скока настигна каретата и се метна на лакейското място. Нито кочияшът, нито пасажерите го забелязаха и екипажът продължи да се носи със същата бясна бързина. Макс имаше още време колкото да даде на войниците знак с ръка да се затичат след каретата, после близкият уличен завои го скри от техните погледи.

Пътуването не продължи дълго. Пътникът без билет се учуди немалко, когато каретата спря пред палата, предоставен на принцеса Аста на разположение след заминаването на брат й. Какво се канеше да прави графът при нея? Бързо и още преди кочияшът да се е смъкнал от каприята, за да отвори вратичката на каретата, той отскочи и се скри във входа на най-близката къща. Графът слезе и изчезна в сводестата порта на палата.

Макс изчака десет минути, защото вероятно от толкова се нуждаеше принцесата, за да се подготви за приемането на ранната визита. После напусна скривалището би и се запъти, вдигнал яката на пардесюто и нахлупил ниско шапката над челото, към тунела на портата, през който бе влязъл графът.

На стълбището го посрещна портиерът.

– Къде искате да отидете? Сега не е време за посещения.

Макс извади от джоба издадената от херцога легитимация.

– Я погледнете, моля, този документ! Не мисля, че ще отпратите пълномощника на Негово сиятелство.

Вратарят тутакси стана по-учтив.

– Простете! Не можех да зная. Вашето идване навярно е свързано с визитата на граф Хоенег?

– Разбира се. Аз имам да му предам една много важна вест. Накъде го насочихте?

– В салона на Нейно височество.

– Къде да го търся?

– Първи етаж, втора врата вдясно. Мога ли да водя милостивия хер?

– Благодаря! Все ще се ориентирам.

С тези думи той беше вече отминал пазителя на къщата и побърза нагоре по стълбите. Стигнал до указаната врата, се ослуша. До него проникнаха приглушени гласове. Различи един женски и един мъжки. Бързо реши, натисна тихо дръжката на бравата и откряхна леко вратата. Сега бе в състояние да разбира ясно всяка дума.

– Е, добре, Ваше височество, в такъв случай нека бъда откровен. Вие трябва незабавно да напуснете с мен града, а може би и страната, защото войските на вашия баща още днес ще прекратят границата на нашата страна.

– Вие бълнувате, хер граф. Какво би могло да накара моя баща...

– Има много основателни причини, Ваше височество!

– При това положение той щеше да ме повика обратно, за да не подхвърли на опасност свободата ми.

– Така беше и замислено, ала събитията настъпиха толкова внезапно, че вашето навременно отзоваване беше невъзможно. Още днес норландският народ ще се надигне, за да обяви граф фон Хоенег за херцог...

– Ах! – прозвуча изплашено.

– Вашият баща нареди марш на войските, за да подкрепи шансовете на споменатия...

– О-о, отгатвам!

– Досегашният херцог още тази вечер ще престане да бъде определяща сила. Съдбините на Норланд от утре ще лежат в други ръце.

– Във вашите?

– Да.

Това да прозвуча с една сигурност, каквато графът в дъното на душата си не изпитваше. Той се надяваше, че телеграмите, които беше изпратил на своите довереници извън столицата, са стигнали до своето

предназначение, и че въстанието още днес ще се разпростре из цялата страна, изключвайки столичния град, където правителството беше останало победител. Де само да знаеше, че и неговите доверени хора от провинцията, на които още се надяваше, по това време вече се намираха в полицейския арест!

– Графе! – извика принцесата. – Сега виждам ясно. Отговорете ми! Вашите политически кроежи касаят ли и моята особа?

– Само малко? Ваше височество, признавам, че един от най-лелеяните ми планове е бил един съюз между Ваше височество и моя син да...

– Моля, не говорете нататък! – прекъсна го принцесата с остър тон. – Вашият син никога не е притежавал симпатиите ми. А що се отнася до вас, хер граф, то вашият пост изискваше от мен уважение, наистина, но сега аз опознавам във ваша милост най-низостния характер, който някога съм срещала. Вие сте един държавен изменник! Вие хвърлихте дори върху мен мръсотията, която е полепнала по вас. Защото докато аз тук се радвам на крайно гостоприемство, то бива възнаградено от близките ми по ваши подбуди с най-оскърбителна неблагодарност. Хер граф, аз ви презирам! Махайте се веднага от очите ми, в противен случай ще повикам прислугата!

На този рязък отговор графът дълго време остана мълчалив. А после гласът му прозвуча с онзи хриплив тон, който е признак на най-мъчително самообладание.

– Това ли е последното ви решение, принцесо?

– Последното!

– Тогава нека ви кажа моето решение! Ние трябва и ще победим, а в този случай аз имам устното и писмено обещание на вашия баща, че вие ще станете съпруга на моя син. Вие също ще трябва да се преклоните пред ярема на политиката, както стотици други жени.

– Никога!

– Нека отложим временно този въпрос! Аз искам само окончателно да ви попитам дали ще пожелаете да напуснете незабавно града.

– Не, оставам. Аз искам да докажа, че нямам ни най-малко нещо общо с вашето предателство. Сега си вървете! Нямам миг повече за вас.

Макс долови шум, като че графът приближи до принцесата. В миг изблъска напълно вратата и влезе. Поздравявайки с един дълбок поклон пламналата от възбуда дама, той се обърна към графа:

– Хер графе, прощавайте, че се намесвам във вашата беседа!

Изненаданият се обърна и страшна уплаха се изписа на лицето му

при вида на натрапника. Но той бързо се съвзе.

– Какво търсите тук? Как влязохте?

– По съвсем същия път като вас, хер граф!

– Вън, мерзавцо!

– Ще остана, защото имам да говоря с вас, но ви умолявам да си служите с по-пристоен начин на изразяване. Чуйте, хер граф! Вие казахте, армията на Зюдерланд още днес щяла да настъпи, а аз ви казвам, че тя ще бъде разбита. Вие твърдите по-нататък, че народът още днес щял да се надигне, а аз твърдя, напротив, че до бунт няма да се стигне, тъй като всички лица, с които тъкмахте кроежите си, са отстранени. От това можете сам да осъзнаете, че и по-нататъшното ви уверение, дето херцогът довчера вече щял да бъде свален, няма да се окаже вярно. Хер граф, вие сте мой пленник!

При тези разкрития графът беше стоял като вцепенен. Сега лицето му се обагри в кървавочервено.

– Ха! Тъкмо вие претендирате да ме плените? Смехотворно!

– Скоро ще си проличи дали думите ми трябва да се приемат като смехотворни – рече Макс спокойно. – Хер графе, не ме подценявайте! Аз съм този, който се добра до дирите на вашето съзаклятие. Аз съм също този, който разшифрова книгата на вашия съюзник. Ние следователно знаем имената на вашите оръдия, известни ни са всички и снощи ги заловихме. Ваша светлост идва твърде късно и аз, тъкмо аз, стоя пред вас, за да ви дам съвет, който при настоящите обстоятелства е най-добрият за вас.

– А-а, вие... вие искате да ми дадете съвет?

– Да, аз! А вие ще постъпите добре, ако се вслушате в този съвет. Двамата Хоенег са свършени, ако не съумеят да се ориентират в промененото положение на нещата.

– Наистина ли? – присмя се графът. – И какъв е съветът, който се каните да ми дадете?

– Вие не бихте могъл да сторите нищо по-добро, освен да се оставите да ви отведе.

– И накъде ще ме водите?

– При херцога, който ще вземе решение относно вас.

– Много любезно и мило! Ами ако не се подчиня?

– Тогава ще си носите последствията.

– Ще ги нося.

С един бърз скок той се стрелна покрай Макс и през вратата навън. Докторът можеше да го хване, наистина, ала не го стори заради

принцесата. Освен това смяташе, че графът ще бъде заловен. Военният конвой навярно отдавна беше стигнал при палата на принцесата, така че графът щеше да налети право в ръцете на войниците. Та ето как той се задоволи само бързо да последва беглеца.

Само че Макс се бе излъгал в сметките си. Войниците бяха изгубили от очи летящата карета и им бе необходимо доста време, докато открият отново дирята ѝ. Когато Макс излезе от арката на портата, успя тъкмо да види как препускащият екипаж зави зад първия ъгъл на улицата. Далеч долу съгледа тичащите насам войници. Те бяха немалко стъписани, дето са пристигнали твърде късно, ала Макс не можеше да ги вини, когато узна причината.

След като унтерофицерът бе свършил с доклада си, докторът заповяда:

– Бързо след каретата! Повикайте всички стражи! Сто талера на този, който залови графа! И после ми докладвайте в моето жилище!

Войниците се отдалечиха бързешком, а Макс се отправи обратно към принцесата, за да ѝ даде необходимите разяснения. Та нали повечето събития ѝ бяха неизвестни.

– Настанете се, моля! – започна тя.

– Подчинявам се.

– Вашето име е доктор Макс Брандауер?

– Да.

– Негово сиятелство, херцогът, често се отбива при вашето семейство?

– Щастлив съм да мога да го потвърдя.

– Понастоящем вие действате много вероятно по негово нареждане?

– Така е. Нека Ваше височество ми позволи едно кратко изложение на нещата. Вярно, войските на Зюдерланд вече са настъпили срещу нас, но аз знам, че мога да ви говоря с доверие.

– Можете. Аз няма да напусна Норланд, преди този гибелен раздор да се е изгладил.

– Аз бях в положение да дочуя последната част от разговора ви с графа и не мога да не изразя възхищението си от благородните принципи, изразени във вашите слова. Но нека ви осведомя.

Той започна изложението на машинациите, чиято жертва бе трябвало да стане тя. Премълча, наистина, едно-друго, ала тя все пак получи една жива представа за онова, което искаше да знае.

– Благодаря ви – рече, когато той свърши. – Без да го желаете, вие

ми позволихте да хвърля един поглед в сърцето ви, което бие вярно за правдивото дело на херцога. Позволете ми да отвърна на дълбокото уважение, изразено от вас преди малко, и ми дайте приятната надежда, че днес не ви виждам при себе си за последен път.

Една лека руменина плъзна при последните думи по страните ѝ, а ръката, която му подаде, се задържа миг по-дълго от необходимото в неговата десница. При това докосване го проряза едно още никога неизпитвано блаженство, поиска му се да се хвърли в нозете ѝ и да ѝ признае, че всеки удар на сърцето му ѝ принадлежи, ала той потисна клокощещите чувства и отвърна:

– Ако Нейно височество ме освободи със заповедта да се явя отново при нея, ще се подчиня с удоволствие.

– Посещавайте ме толкова често, колкото ви се струва необходимо или приятно! По всяко време сте добре дошъл. Аз ви благодаря, че ме избавихте от присъствието на този човек. Сбогом за днес!

Макс се отправи към къщи, за да откъдне няколко часа от напрежението през нощта. Беше спал може би три часа, когато бе събуден от чукане. На неговото „Влез!“ вратата се отвори и Томас Шуберт, главният калфа, пробута през прага дългата си фигура.

– Хер доктор един хер желае да говори с вас.

– Кой е той?

– Никога не съм го виждал.

– Нека има миг търпение, идвам веднага.

– Слушам, хер доктор!

Макс навлече набързо дрехите си и после слезе долу. Разпозна посетителя веднага. Беше новият директор на психиатрията, който токущо бе пристигнал и бе счел за най-доброто да се отбие първо при Брандауер.

След като поздрави, Макс, забелязал притеснението на другия, поде:

– Хер директор, отгатвам причината на вашето идване. Разкажете ми, моля, как се случи произшествието!

Директорът започна своя доклад. Личеше си колко трудно му се удава това. Когато свърши, докторът рече:

– Хер директор, сега нямаме време да се впускаме в по-големи подробности. Нека ги отложим за един изчерпателен доклад утре при Негово сиятелство или при мен!

– Ще го сторя. Но се опасявам, че заради това, станало не по наша вина, събитие Негово сиятелство, а вие, хер доктор, ще ни...

– Успокойте се – прекъсна го Макс. – Аз съм убеден, че вие сте изпълнили дълга си. Доверието във вас и вашия колега си остава непоклатимо.

– Благодаря ви, хер доктор – отвърна другият, поуспокоен донякъде. – Мислите ли, че има изгледи беглецът да бъде отново арестуван?

– Имам всички надежди... Ето, още сега ще го узнаем.

Беше влязъл Томас и редом с него унтерофицерът на отделението, което Макс беше изпратил да преследва графа.

– Е? Заловихте ли графа?

Заговореният поздрави по военному.

– На заповедите ви, хер доктор, не за съжаление.

При това направи такава покрусена физиономия, че Макс бе принуден да се засмее. Можеше да се предположи, че човекът тъжеше по-малко за изпълването на преследвания, отколкото за безнадеждността да спечели обещаните сто талера. А пък Томас не можа да се въздържа да не отбележи:

– И казва ти тук още опесникът „На заповедите ви“! На заповедите щеше да е, ако го бяха пипнали и домъкнали насам. Ама няма си народът ни дарпата и ловкостта, ни нозе и крака. На мен оня нивга нямаше да офейка.

Макс естествено бе също недоволен от резултата, ала отдаваше част от вината и на самия, себе си. Ако беше арестувал графа веднага, вместо първо да приказва с него, то изпълването щеше да му е невъзможно. Въпреки това хранеше убеждението, че в крайна сметка все пак ще го залови. Обърна се към унтерофицера:

– Добре. Вие изпълнихте своя дълг и не сте виновен за несполуката. Предоставям временно на вас и хората ви надзора на къщата на Хое-нег. Никой не бива да влиза или излиза. Аз ще имам грижата скоро да бъдете сменени.

Мъжът тръгна, а Макс се сбoguва с директора на психиатрията.

Той побърза да отиде при херцога, за да го осведоми за безуспешното начинание. Когато прекосяваше преддверието, вратата на приемната се отвори и излезе един офицер. Той го позна. Беше зюдерландският пълномощен министър.

Макс беше получил разрешението по всеки час да влиза без предизвестяване при своя княжески кръстник. Ето защо и сега не се поколеба да се възползва от тази привилегия. Но още с пристъпването на прага се дръпна смутен. Херцогът не беше сам, както бе предполагал Макс, а при него се намираще принцесата на Зюдерланд. С едно извинение поиска

да се оттегли, ала една дума на херцога го принуди да остане. Този държеше в рѣката си някакво писмо, което сега подаде на доктора.

– Чети, Макс, и се удивлявай!

Заговореният направи на принцесата един почтителен поклон и прегледа после редовете. Съдържанието трябва да бе забавно, защото Макс въпреки присъствието на височайшите лица не съумя да сдържи една весела усмивка. Херцогът се обърна към Аста, която бе заела място на отоманката, и подпита:

– Ваше височество, получихте ли някакво телеграфическо отзоваване оттук?

– Не, Ваше сиятелство.

– Странно. Хората там отвъд много вероятно съвсем не са били подготвени за едно такова ускорено развитие на нещата. На мен още не ми е известно какво становище сте заела, но личната ми симпатия към Ваше височество ми запретява да премълча пред вас съдържанието на това писмо. Негово височество, вашият папа, ми казва вътре приблизително следното: Той за свое най-живо съжаление дочул, че във всички части на моята страна вилнеела размирица, че над моя трон и над моето владичество, та дори и над самия мен витаела огромна опасност. При това положение той счел за свой дълг да ме подкрепи по съседски и тъй като понастоящем един корпус се намирал с цел маневрени учения в близост до границата, дал заповед той да премине границата и да потуши със сила въстанието. Принцесо, смее ли да ви помоля за вашето мнение?

Аста беше почервеняла до слепоочията, а в очите ѝ блестеше онази влага, предизвиквана обикновено от болка или гняв.

– Ваше сиятелство, аз съм дъщеря на своя баща, но въпреки това ще назова правилната дума: посрамване. Ето неимоверно голямо посрамване, с което този ненавистен Хоенег опетни достопочтената глава на моя баща. Аз изисквам наказание за злодея, Ваше сиятелство!

– Искането ви вече е намерило своето удовлетворение. Но имайте предвид, че не графът единствено е виновен!

– Разбирам какво искате да кажете, Ваше сиятелство, и ви умолявам да ме задържите като заложница.

Тогава херцогът пристъпи съвсем близо до нея и улови рѣката ѝ. Гласът му прозвуча меко и приятелски, когато помоли:

– Мило мое дете, върху вас не бива да падне и най-лека помен от някакъв упрек. Вие сте свободна. Ако пожелаете да се върнете във вашата родина, аз ще се погрижа това да може веднага да стане. Но ако

поискате да спечелите моята благодарност, благодарността на моя и вашия народ, останете – не като заложница, а като приятелска посредница между мен и вашия баща!

– Ваше сиятелство, аз оставам! Какво трябва да сторя?

– Изпратете незабавно две телеграми – едната до баща ви и другата до командващия онзи армейски корпус, който вече се придвижва през нашата граница.

– Кой е той?

– Бъдещият наследник на престола, вашият брат.

– Ах! Това веднага ще стане! Диктувайте, моля, Ваше сиятелство!

– Не мога. Нека пише Макс! Той познава редакцията, спазвана при тайните депеша, трябва непременно да ни повярват. Моето решение е взето, а разпорежданията ми са дадени. Вие сега ще телеграфирате, че не се забелязва ни най-малката следа от народен бунт и поради това трябва да се заповяда на войските да спрат, ако не искат да станат за посмешище. Утре сутринта аз ще възвестя Конституцията. Още през същия ден ще се придвижва с част от армията към границата, за да възпра още в първия стадий евентуалното противопоставяне на Зюдерланд, докато останалите армейски единици, които съм поставил под заповедите на барон Фалкенау, ще бъдат натоварени на кораби, за да застрашат врага от морска страна. Виждате, Ваше височество, с каква откровеност говоря, понеже съм убеден, че заслужавате моето доверие. Да даде Бог, този гибелен разрыв да бъде ликвидиран навреме и без кръвопролитие!

– Да даде Бог! – повтори Макс.

– Да даде Бог! – пожела принцесата, при което очите ѝ се напълниха със сълзи на болка и вълнение.

Вечерта на същия ден доктор Брандауер се отправи в палата на граф Хоенег главно за да потърси сред книжата на беглеца доказателство за вина на неговия син. В резултат излязоха, наистина, на бял свят няколко тежко обвиняващи бащата документа, ала не се намери и една-единствена отправна точка, която да покаже доколко синът бе участвал в съзаклятието. Почти се създаваше впечатление, като че Хоенег преднамерено го е държал извън играта – било, че в случай на разкритие искаше да го предпази, било, че заради известното лекомислие на „Лудия граф“ не бе препоръчително да го направи довереник на такива опасни тайни.

В замяна Макс направи едно друго откритие, което го изпълни с голямо задоволство. Сред книжата на графа се намираще оригиналът на един таен пакт, който князът на Зюдерланд преди ред години бе искал

да склучи с една чуждестранна сила. Този документ по мистериозен начин бе изчезнал от писалището на неговия секретар по разни тайни въпроси, някой си барон фон Голвиц. Около аферата се бе вдигнал много шум и дори в Норланд се бе заговорило за нея. От пакта не излезе нищо, а баронът, който не можа да се очисти от подозрението за злоупотреба, изпадна пред Двора в немилост. И ето че сега из един път фаталният документ се появи измежду книгата на граф Хоенег. Но което правеше работата още по-значителна, бе обстоятелството, че към документа бе прикрепен един лист, на който бе отбелязано не само името на истинския крадец, но вписана и сумата, която този бе получил от графа за открадването му. Секретарят на княза на Зюдерланд следователно беше невинен и Макс с удоволствие си представи радостта, която щеше да създаде у фамилията на пострадалия с разкритието на истинското положение на нещата.

Той не подозираше колко важна роля щеше да изиграе в бъдеще този отново намерен, привидно малоченен в момента документ...

21. БУЛАТА ПАДАТ

Беше през следващата нощ. Един от малкото проходи, прорязващи напреко планината и способстващи връзката между Норланд и Зюдерланд, дотолкова се стесняваше над градчето Валденбург от пристъпващите близо един към друг ридове, че в буквалния смисъл на думата можеше да бъде считан за теснина.

Пътят, който образуваше, се изкачваше стръмно и в многобройни завои нагоре, за да се спусне също така стръмно от другата страна на планината. Дългата повече от два часа теснина представляваше такъв естествен отбранителен пункт, че в случай на война между двете страни всяка трябваше да се стреми първа да го завладее.

Кръглият диск на луната току-що бе изплувал над планинския хребет. Сребърната светлина на земната спътница освети една войнствена сцена. На най-високата точка, превала в прохода, горяха няколко огъня, край които бяха налягали и насядали хора. Те не носеха униформи, а носията на бедния планинец, ала затъкнатите в коланите им ножове и късите планински карабини, които държаха в ръце или бяха положили до себе си, издаваха, че не са се събрали с миролюбива цел.

На лунното сияние и отблясъците на огньовете можеха да се различат няколко грамадни засеки, които хората бяха сътворили чрез повалването на могъщи смърчове и ели от високо устремилите се нагоре страни на похода, които сега така лежах едни през други, че образуваха препятствия, отстранени само с цената на големи усилия. Търкулнатите помежду огромни каменни блокове придаваха повишена здравина на тези „бентове“.

Край един от огньовете седеше съдържателят на валденбургската „Горна пивница“. Мъжете до него се държаха толкова спокойно, че тази група рязко се открояваше от другите, разположени по-нататък, които разговаряха шумно и оживено. Нейната мълчаливост си имаше своята основателна причина – странично от огъня лежеше именно върху ухапана постеля от сено и грижливо загърната с плащ една женска фигура, чийто сън хората не искаха да смутят с шумни приказки. Това беше Лилга.

– Знаеш ли го със сигурност? – прошепна един съсед към съдържателя. – Човек не може да го повярва.

– От самата нея научих, че зюдерландците ще довтасат още тая

нощ, а тя е осведомена за всичко.

– Ама какъв повод пък може да има за война?

– За тая работа трябва да питаш височайшите господа – те правят войната и мира. Ние няма какво друго да правим, освен да си плащаме данъка.

– Но достатъчно силни ли сме да възпрем цяла една армия?

– Бунак! Кой може да ти мине през такава засека? А ние имаме пет.

Впрочем ние ще получим оръдия.

В този миг откъм северната страна на прохода се дочуха бързи крачки. Мъжете се извърнаха и разпознаха Хорги, хитаното.

– Лилга още ли спи? – попита той кръчмаря.

– Да. Не я безпокой, две нощи не е спала.

Но стъпките на приближилия вече бяха прекъснали съня на Лилга. Тя отметна плащеницата от себе си и се изправи в полуседнало положение.

– Идваш късно, Хорги! – заговори го.

– Нямахте как, ваджина. Те ме задържаха, за да имат сигурен водител при себе си.

– Значи идват?

– Да.

– Колко?

– Осем оръдия. Осем други са заминали към прохода на железницата; командва ги един оберлейтенант⁸³.

– А кой нашите?

– Един хауптман на име Хелбиг.

– Това е добре.

Тя скочи и мъжете забелязаха, че изпитва голяма радост от новината. Циганинът продължи:

– Той напусна хората си, за да язди напред, и всеки момент ще бъде тук.

И наистина в същия миг се долови приближаващ конски тропот и се появи отряд ездачи, начело на които се намираще хауптманът. Той скочи от коня и пристъпи към Лилга. Изпитателно плъзна очи по фигурата на циганката, за която беше чувал толкова много.

– Вие сте Лилга, ваджината на циганите?

– Вие го казахте.

– Херцогът ни праща като подкрепление. Приемам, че не сте се

---

83. Оберлейтенант (нем.) – старши лейтенант (Б. пр.)

измамила, като докладвахте за придвижването на зюдерландци.

– Княгинята на боанжарите знае точно какво казва и върши – прозвуча гордият отговор. – Крайно време беше да дойдете. Заявявам, че зюдерландците до един час ще са тук.

– Имали ли сте вече сблъсък с тях?

– Не. Техните шпиони не се изкачиха чак догоре, а пък ние не сме се показвали по-надолу.

– Много добре! Изненадата ще направи много. – Той проучи с физиономия на познавач засеката. – Колко засеки сте нагласили?

– Пет.

– Я гледай! Но също правилно?

– Нямайте грижа! Сред хората ми има неколцина с дългогодишна служба на артилериисти, които нищо не са забравили. Те изготвиха отлично засеките.

– Добре, трябва да ги прегледам. Дайте ми един човек!

– Аз самата ще ви вода.

Тя го преведе през една късо оставена пролука на отбранителното съоръжение и изчезна с него. Когато се върна след известно време с придружителката си, хауптманът нареди да отворят засеката за преминаването на оръдията.

– Има ли наблизо още някакъв път, който води през планината? – попита той.

– Да, но е труден и известен само на контрабандистите.

– Въпреки това неприятно! Може да го знаят и отвъд.

– Не ми се вярва. Впрочем аз съм го заела.

– Това е умно. Вие сте истински пълководец, Лилга!

Дочу се глухо трополене и скрибуцане. Оръдията приближаваха. Хелбиг ги поведе напред.

Засеките бяха изградени с истинско познаване на нещата на най-подходящите точки. Най-долната лежеше на място, от което отлично се владееше полукръгообразно извиващото се долу в долината шосе, докато от нея укреплението не можеше да се забележи. И на това отгоре бе така здраво съградена, че Хелбиг не се поколеба да разположи тук цялата батарея.

Хората още се занимаваха с това, когато един мъж дотича бързо от долу по шосето.

– Кой там? – запитва стоящият на засеката пост.

– Чемба!

– Нашият съгледвач, хер хауптман – доложи постът. Чемба се

изкачи върху барикадата и съгледа артилерията.

– А-а, добре че оръдията са тук. Зюдерландци идват!

– Колко?

– Цяла армия, колкото нашироко позволява шосето. Сигурно имат за водачи зюдерландски контрабандисти.

– Колко са близо?

– След десет минути ще изпълнят долу долината.

– Доброволни стрелци напред!

При този вик се стекоха може би петдесет контрабандиста.

– Чуйте, мъже, трябва да изляза с известен брой от вас напред. Не бива да подхващам враждебен акт, преди да имам това право. Кой тръгва с мен?

– Всички! – извика се.

– Отлично! Свършете си добре работата! Напред!

Те потеглиха, хауптманът – начело. Той беше свалил сабята, куртката и шлема и си бе заел от един контрабандист шапка, яке и карабина. Спуснаха се от върха на планината дотам, където проходим правеше един остър завой. Това място се стори на Хелбиг най-подходящо за намеренията му, толкова повече че предвидливият планински кръчмар бе наредил да проснат напреко на пътя една от най-големите елхи.

Оттук вече се виждаха да блестят на лунната светлина шлемовете на приближаващите; лесно доловими удари от копита издадоха, че кавалерията е начело.

– Останете тук и имайте готовност за стрелба! – повели хауптманът, след което zakрачи напред, додето стигна елхата.

Скрит зад нея, той скоро различи няколко офицери, които, водени от двама мъже, вървяха начело.

– Стой! – извика той, когато му се сториха достатъчно близо. – Кой е там?

Хората спряха и кратко се посъветваха. После прозвуча:

– Добри приятели! Ти кой си?

– Един доблестен норландец. Откога хората взеха да нахълтват в чужда територия без предварителни преговори и обявяване на война?

– Дързък обесник! Разкарай се, че да не бъдеш очистен!

– Аз стоя тук като пратеник на своя херцог. Вашето нахлуване е против международното право. Върнете се, иначе може да узнаете кой ще бъде очистен! Тази страна и този път ни принадлежат. Ние ще съумеем и двете да задържим. Лека ви нощ!

Той се изтегли с бавни крачки. След известно време се чу заповед

за отстраняване на елхата.

- Можете ли да виждате достатъчно? – запита хауптманът.
- Разбира се! – прозвуча отговорът.
- Нашего брата е навикнал на нощта.
- Давайте огън тогава но все по десет и десет!

Първите изстрели изтрещяха. Отсреща прокълнтя яростен вой. После отново десет и още десет. Когато последните дадоха огън, първите вече бяха заредили. Такова посрещане врагът не беше очаквал. Той не знаеше кого има пред себе си и реши да изчака зазоряването. Забавянето на можеше да стане опасно, тъй като по негово мнение хората в Норланд не бяха готови за война, а и си имаха достатъчно работа с потушаване на въстанието.

Един час по-късно височините бавно се просветлиха, докато долината още тънеше в мрак. Хауптманът стоеше зад едно дърво и гледаше надолу. Мъглата се виеше и се стелеше долу като неспокойно море и вече имаше достатъчно светлина, за да се вземе една сигурна цел. Той беше в състояние да обстрелва шосето долу на четвърт час от неговата дължина. Огънят му щеше да е ужасяващ за неприятеля. Който се намерже веднъж между долината и укрепленията, бе невъзможно да се върне назад. Той нареди шест оръдия да се насочат надолу, а останалите две – срещу извивката на пътя.

Ето че откъм аванпоста заехтя оживен пушечен огън. Врагът беше разпознал в противниците само планински жители и предприел такова енергично и бързо нападение, че авангардът трябваше, действително без загуби, да се оттегли. Едва се бе спасил зад укреплението и врагът се появи – сега пехотинците начело. Те се стъписаха за миг, но настъпиха все пак за атака. Хелбиг ги остави да приближат колкото се може по-близо, след което камуфлажът на оръдията излетя и орелът на Норланд се извиси над укреплението.

- Огън! – изкомандва хауптманът.

Осемте оръдия изреваха по едно и също време. Град от картеч помете егерите, докдето се бяха появили иззад последния завой, а отекналият от долината рев удостовери, че и гюлетата си бяха изпълнили своя дълг.

Войната започна!

На другото утро камбанен звън ечна по цялата Норланд. Като под някакъв магичен удар се бе разпространила дори до най-малкото селце новината, че херцогът е уволнил досегашното правителство и отстранил омразните съветници и министри, за да даде на своя народ

Конституция. Народът трябваше да изпрати в Двора свои лично избрани представители за обсъждане на Конституцията. Навсякъде бе споменаван Макс Брандауер, комуто се дължала тази висока придобивка. Манифестът на херцога бе разлепен по всички ъгли и подписан под неговото име с „д-р Макс Брандауер, съветник по секретни въпроси“.

В цялата страна не се чу нито един-едничък глас, който да направи враждебно изявление. Когато хората узнаха каква опасност е грозила страната и с какви средства е била предотвратена, навсякъде избухна негодувание, с което трябваше да се съгласят дори тези, които бяха участвали тайно в революционните машинации.

В следобед се появи втори манифест, с който херцогът извести за инвазията на зюдерландци и призова своите бранници на оръжие. Той разпали патриотизма на целия народ. Всичко бързаше радостно към знамената и още в хода на деня започнаха да пристигат телеграми от различни селища с молба за разрешение сформирането на доброволчески полкове...

В следващия предобед вдигна котва от пристанището на Бертоломе една норландска флотилия от седем платна, за да поеме на юг. Едно странно обстоятелство не можеше да не обърне внимание. Командирът на тази флотилия се намирал именно не на някой линейен кораб, а на една фрегата, която притежаваше необикновено строен корпус. Тя трябвала да бе отличен ветроход.

Капитаните на отделните кораби изглежда бяха получили специални указания, понеже фрегата бе постоянно напред и една взаимна съобщителна връзка бе невъможна. Накрая тя съвсем изчезна от хоризонта и сега и другите кораби заеха такива междинни разстояния, че образуваха разтеглен фронт. Сега сигурно никакъв неприятелски съд нямаше да може да се изплъзне.

Фрегата се беше отдалечила далеч от десния флангови кораб на флотилията, все едно възнамерявала да излезе на разузнавателно плаване.

При шурвала стоеше широкоплещест мъжага, чиято физиономия ясно даваше да се различи радостта от доброто плаване. До него се бе облегла една дребна, суховата фигура с червена фригийска барета. Разговорът им бе в най-добър ход.

– Буря да отнесе марса и брама, голям майтап е да стоиш на един такъв кораб! А, Каравей?

– Мда-а. Любопитен съм какво ли се кани да прави Фалкенау.

– Това аз знам точно.

– Е?

– Гледай, той в една-едничка нощ се превърна от капитан във водител на ескадра и иска да го заслужи. Внимавай, боцман, първия зюдерландец, когато срещне, той ще вземе за себе си, няма да го предостави на никой друг от флотилията.

– Това би ме радвало.

В този миг откъм квартердека прозвуча вик:

– Мъжът на кормилото, четири румба на запад!

– Ай, ай⁸⁴, комодоре, вече обръщам! – отговори Шуберт, като налегна със сила шурвала.

После сложи лявата ръка над очите и се загледа насреща към подветрената страна.

– Четири румба на запад, значи още по-далеч от флотата. Той трябва да е открил нещо там отсреща.

– Така мисля и аз. Не виждаш ли платното?

– Вярно! Струва ми се, той знае вече с кого си има работа.

– Естествено. Но сега ми се ще да се поогледам за някоя добра шанга, защото във въздуха понамирисва нещо на барутен дим и патаклама...

Артур наблюдаваше неотклонно платното. По едно време се обърна рязко към капитана на фрегата.

– Капитане, искате ли да приберете тази плячка?

– Ако при това не се откъснем от флотата.

– Пак ще я догоним.

– Какъв е съдът?

– Линеен кораб, зюдерландец. Познавам го много добре; казва се „Посейдон“, много стар и немного повратлив.

– Но иначе ни превъзхожда!

– Малко е по-голям и навярно има малко повече екипаж и оръдия, но въпреки това бързо ще се справим с него.

– Не се ли мотаеше тоя „Посейдон“ там някъде към Антилите?

– Да. Той се прибира към дома по нещастно време... Ахой, мъжът на кормилото, още два румба!

– Ей, ей, комодоре!

– Тъй, капитане, това беше последната ми команда! Сега заповядайте вие!

Фрегата държеше остро курс към линейния кораб. След четвърт

---

84. Ай, ай! (англ.) – Тъй вярно, слушам! (Б. пр.)

час той щеше да бъде достигнат.

– Дръжте се в готовност, момчета! Ще стане горещичко – извика капитанът. После вдигна тръбата и претърси още веднъж кръгозора. Гласът му прозвуча изненадано, когато заговори на Артур: – Всички дяволи, комодоре, та там има още едно платно, че зад него май и друго.

– Къде? Трябва да видя!

– Движат се в права линия зад „Посейдон“, затова едва сега ги забелязваме.

Артур взе далекогледа в ръка.

– Също зюдерландец. Тримачтов, солидно построен. Надявам се, третият да не е и той такъв.

– Няма ли да е по-добре да се отклоним, комодоре?

– Та да станем за смях, а? „Посейдон“ ще бъде наш, а останалото ще си дойде от само себе си.

Десет минути по-късно се бяха доближили в слухов обсег до линейния кораб и видяха по същото време, че вторият съд също е линеен, но третият беше фрегата – и двата от зюдерландска националност.

Ето че „Посейдон“ издигна флага.

– Комодоре – рече капитанът, – ние дръзваме невъзможното!

– Искате ли да ми предадете командването?

– На драго сърце.

Доблестният мъж сега бе радостен да свали от себе си отговорността. – фрегата, ахой! – прозвуча сега отсреща.

– Що за кораб?

– фрегата „Шпербер“⁸⁵, комодор фон Фалкенау.

– Я гледай, Артур фон Фалкенау?

– Да.

– Накъде?

– Към... „Посейдон“!

– Има война между Норланд и Зюдерланд?

– Да. Зюдерланд ни нападна. Предайте се!

– Охо, това тепърва ще обсъдим! Дръжте се далеч от нас!

– През ум не ни минава. Ей, там долу, изстреляйте му един борд!

Двата кораба се движеха непосредствено един до друг. Фрегата отвори двете си редици оръдейни люкове и избухна. „Посейдон“ потрепери под ударите на гюлетата, попаднали над и под ватерната му линия. Той не беше подготвен за тази битка, ала и неговите амбразури

---

85. шпербер (нем.) – ястреб-врабчар (Б. пр.)

се разтвориха с трясък.

– Ей, капитане, – рече Артур, – корпусът е добре улучен. Изтичайте долу и кажете на момчетата да мерят дека! Ахой, Шуберт, обърни по вятъра! Смъквайте платното!

В резултат на тази команда фрегатата направи остър завой и предложи на гюлетата на линейния кораб само кърмата. Залпът отлетя във водата.

– Браво! Обръщай отново, Шуберт, обръщай! Вдигайте там отпред ветрилото! Огън!

Един висок вик на ужас проехтя вследствие втория оръдеен залп. Гротмачтата се сгромоли и докато екипажът бе зает да сече такелажа, „Посейдон“ получи още един пълен заряд, който направи тежкия кораб неуправляем. Въпреки това той не свали флага, тъй като помощта на другите два кораба беше вече близо.

– Нека да плава сега Метусалем, той си остава наш! – извика Артур. – Лейтенант там отпред, обръщай! Към втория! Шуберт, извивай!

Кормчията се вкопчи в щурвала, а платнарят си свърши така добре задължението, че фрегатата се извъртя в къса дъга и тръгна срещу втория линейен кораб.

– Комодоре – обади се капитанът, – не сторихме ли достатъчно? Ако нападнем тоя, фрегатата там ще ни прихване вятъра.

– Пак ще си го получим. Хей, Мартин!

– Ай, комодор! – отвърна главният топчия.

– Петстотин талера, ако го лишиш от огън!

– Ще ги заслужи.

Мъжът коленичи при оръдието си, готов за стрелба.

– Хола! – извика в този миг вахтеният от марса. – Що за нещо е онова там?

Артур погледна по посока протегнатата ръка на моряка и онова, което видя, бе наистина доста странно. Отдалечен най-много на една и половина английска миля⁸⁶, приближаваше един кораб с катраненочерни платна и този цвят бе причината да не бъде забелязан досега. Мачтите се извиваха под напора на ветрилата, а ходът му бе удивително бърз. Съдът създаваше впечатление, сякаш е тласкан от някаква невидима сила насам.

Кормчията също го забеляза, сложи ръка на устата и се провикна:

– Ахой, комодоре, Черния капитан!

---

86. английската миля е равна на 1853 м (Б. пр.)

Отсреща на линейния кораб прозвуча същия вик.

– Все едно! – извика Артур. – Към зюдерландеца! Мартин, внимавай!

Фрегатата се плъзна в непосредствена близост покрай линейния кораб и главният топчия изгърмя. Гюллето изтрещя в ахтерщевена и го разтроши.

– Браво! Огън по ширборда!

Оръдията от цялата бордова страна на фрегатата избълваха своите гюлета. А командващият отсреща беше толкова объркан от излязлото от строя кормило, че пропусна подходящия момент. Грохотът от неговите оръдия проехтя, когато фрегатата беше вече отминала.

– Задръж курса, Шуберт! – нареди Артур, понеже искаше преди всичко да види какво водеше насам Черния капитан.

Зюдерландската фрегата също бе приближила дотолкова, че и четирите кораба можеха да наблюдават „Тигър“. Страшно рисковано изглеждаше от страна на пирата да търси близостта на четири бойни кораба.

Той не обърна никакво внимание на „Шпербер“, а се насочи към линейния кораб, срещу който Артур току-що беше дал залп. Беше вече съвсем близо до него, когато всички платна паднаха като под магичен удар. Въпреки това приближаваше с незабавена скорост. Хората гледаха голите мачти и не можеха да си обяснят каква сила го движеше сега. Мястото при кормилото беше празно, по палубата не се виждаше никакъв човек и само на продължението на бушприта стоеше една истински исполинска фигура, облечена изцяло в черно, със закривен турски ятанган в ръка.

Сигурно само на малцина по четирите кораба не тупкаха сърцата. „Тигър“ мина между „Шпербер“ и линейния кораб. В този миг „Черният“ вдигна сабята, черният кораб потрепери три пъти – три ужасяващи залпа изгътнаха от неговия корпус в линейния и той беше отминал. Но не продължи, а описа дъга срещу зюдерландската фрегата. Сега хората ясно видяха как водата под неговия кил бе поглъщана като от някакво невидимо чудовище. И тогава... тогава затрептя нагоре един флаг, привидно без съдействието на човешка сила – беше норландският.

– Ура, ура! – екна от всички гърла на „Шпербер“.

Дори Артур се присъедини. Един такъв съюзник той не беше предполагал.

– Обръщай, Шуберт, към ширборда на фрегатата! – изкомандва. – Трябва да иде на дъното!

„Шпербер“ долетя в завой. Но в този миг фрегатата смъкна зюдерландския флаг и издигна белия. Предаваше се без съпротива и това беше много правилно, защото иначе би била изгубена – двата линейни кораба сега не можеха да ѝ окажат никаква подкрепа.

Те също спуснаха своите знамена.

Сега „Тигър“ се извъртя и се насочи към „Шпербер“. Същевременно полетяха нагоре сигналите му, приканващи да легне в дрейф.

– Капитане, подчинете се и си поемете пак командването! – повели Артур. – Аз бих желал само да наблюдавам.

Той пристъпи зад фалшборда така, че от „Тигър“ не можеше да бъде забелязан. Платната бяха свалени и черният кораб също преустанови своя ход. Двата съда лежах, полюлявайки се, един срещу друг.

– „Шпербер“, ахой! Кой капитан? – извика Черния, прочел името на фрегатата.

– Капитан Балдауф с комодор Фалкенау на борда!

– Артур фон Фалкенау?

– Да.

– Помолете го веднага да дойде при мен на борда!

– Охо! На борда на един капер?

– Не капер, а норландски боен кораб!

– Какво ще правите, комодор? – попита капитанът полугласно.

– Ще отида отсреща.

– С колко мъже в съпровод?

– Двама гребци в малката лодка.

Лодката бе спусната и след две минути Артур се покатери по едно висящо въже на борда на „Тигър“.

Не се виждаше жива душа. Черният слезе от кливера на палубата и тръгна към него, ала внезапно спря удивен.

– Фрик! Фрик Уилмърс!

– Я, откъде знаете това име?

– Кой сте вие?

– Казвам се Артур фон Фалкенау и от вчера съм комодор.

Черният задълба поглед в очите на Артур, после по лицето му плъзна нещо като внезапно разбиране и той каза с дяволит жест:

– Елате с мен!

Закрачи пред него към кърмата и отвори една врата.

– Влезте сега-засега в каютата! Аз имам да дам долу няколко заповеди и ще дойда след малко.

Артур изпълни повелята. Вратата се затвори след него и той

застана пред една дама, облечена в ориенталска носия.

– Зулейка!

Тя се беше надигнала при неговото влизане.

– Фрик... Уилмърс! – извика удивено, ала после забеляза униформата с отличителните знаци на неговия ранг. – Каква е тая работа? Един... комодор!

– Да, той вече не се казва Фрик Уилмърс, а Артур фон Фалкенау.

Тя плесна изумено ръце.

– Възможно ли е? Моят... моят спасител?

– Когато онзи Фрик Уилмърс искаше да ви доведе. Простете ми малката шега!

Тя стоеше пред него като залята с кръв и гласът ѝ трепереше, когато попита:

– Но защо това ексцентрично инкогнито?

– Защото исках да се наслаждавам на блаженството да ви прислужвам с всяко движение на моите ръце, Зулейка. – Нейната красота и изненадата му подействаха почти опияняващо и той продължи, сграбчвайки ръцете ѝ: – Зулейка, сега аз съм един капудан-паша, както вие сте пожелала пред майка Хорн. Гневите ли се, дето ми е разказала това?

Момичето запламтя още по-силно. Той не можа де се сдържи и я притегли към сърцето си, за да целуне розовите устни.

– Зулейка, мисля за теб още откакто те извадих тогава от водата.

Кажи, мога ли сега да те задържа за цял живот?

Тя облегна няма главица на неговите гърди.

– Благодаря ти, сладко, прекрасно същество!

Той я притисна силно към себе си и я зацелува отново и отново.

– Ай, ай, комодоре – възкликна се по едно време зад него, – вие май не скучаете, както виждам.

Той се обърна. Черният беше влязъл тихо.

– Екселенц!

– Значи ме разпознахте? Е, долу тогава тая вещ! – Той сне тънката, мрежеста маска. – Добре дошъл на „Тигър“!

– На страховития пиратски кораб! – ухили се Артур.

– Вие самият не сте ли пират, който идва, вижда и побеждава? Но с „пиратския кораб“ се мамите. Черният капитан отдавна принадлежи към царството на легендите. Падишахът няма в марината си морски разбойници. Само в този случай, тъй като действам по частна работа, а не по заповед на султана, бях принуден да се върна към стария флаг. Под флага на султана нямам право да плавам и също толкова малко под

зюдерландския, тъй като преговорите относно поемане върховното командване на зюдерландската флота пропаднаха. Така щях да пътувам като Черния капитан, докато стигнех в положение да поставя кораба си в услуга на Норланд. И вие нали сам видяхте колко бързо си изповядах тогава боята. Но за това по-късно! Сега нямаме време за дълги приказки. Вие отивате към Карлсхафен?

– Да, флотата ми е вече напред.

– Аз мога ли да се присъединя?

– Като какъв?

– Временно като един от вашите капитани. Предоставям ви „Тигър“ като флагмански кораб.

– Топ! – извика Артур зарадван. – Едно такова попълнение е равносилно на цяла флота. Ами договорните ви отношения със Зюдерланд?

– Няма такива!... Но, комодоре, вие сте един направо безогледно дързък тип! Осмелявате са да нападнете едновременно три бойни кораба! Ще ги приберете ли като плячка?

– Естествено!

– Ще ви бъда в помощ. Мога да взема един или два от тях на буксир.

– Вие използвате и парна сила?

– Отгатнахте!

– Разбира се. Вместо колело или винт имате помпа и при това котел, поглъщащ пушека.

– Правилно. А другото не е някакво голямо чудо. Когато уредим нещата, ще можете да видите всичко. Сега елате на палубата! Аз естествено ще ви придружа до борда на трите плячкосани кораба, за да съм ви на разположение.

Когато излязоха отново на открито, Артур завари палубата заета с облечени по ориенталски хора. Един от тях тръгна насреща им. Нурван паша го представи:

– Моят първи лейтенант Саваб, който командва „Тигър“, когато аз не съм на борда.

Това лаконично представяне обаче хич, изглежда, не бе по вкуса на величаещият се ориенталец. Той хвърли един кажи-речи неодобрителен поглед на своя началник и каза, обръщайки се към Артур:

– Да, аз командвам „Тигър“ и всеки, който ме познава, знае, че умея да се отнасям подобаващо с него. Защото аз съм Хаджи Саваб Бен Хаджи Кафур ел Керими Ибн Хаджи Шехаб ел Кадири Ибн Хаджи Гханем ен Нур...

Беше една седмица по-късно. През това време се бяха случили много неща. Представителите на избирателните окръзи вече седяха на съвещание относно проекта на Конституцията... Карлсхафен се намираще в ръцете на Норланд, а генерал Фалкенау бе превзел с един изненадващ удар със своята десантна армия столицата на Зюдерланд. Северната част на страната бе заета от въстаниците и присъединилите се към тях войскови части. Между тях и норландските войски лежах в обкръжение полковете на принца-наследник, при които бе подирала закрила княжеската фамилия, Само от граф Хоенег не бе открита следа. Затова пък бе заловен при опит за прекосяване границата ключарят на лудницата заедно със своята жена, която го бе подпомогнала в бягството, и двамата бяха върнати във Фюрстенберг. Намерената у тях сума беше конфискувана.

Херцогът на Норланд седеше до писалището си с отворено писмо в ръката. Недалеч от него се беше настанил Макс.

– Значи принцеса Аста ме моли чрез теб за разрешение да сподели нещастieto на своя баща?

– Да и аз бих желал да подкрепя тази молба, Ваше сиятелство.

– На едно такова застъпничество не мога да се противопоставя, Макс, аз ти дължа твърде много, може би всичко, а един херцог има властта да се покаже благодарен. Ще ми отговориш ли откровено на един въпрос?

– Да – отвърна Макс просто.

– Обичаш ли принцесата?

– Ваше сиятелство, аз не мога да вървя против своето сърце, но трябва да го подчиня на разума си. Аз ще го победя.

– Може би няма да ти се наложи. Как мисли Аста?

– Не съм се издал пред нея, но знам, че не съм й безразличен.

– Добре. Искаш ли да я отведеш при нейния баща?

– Аз?

– Да, ти и аз, ние двамата. Твоят план, послужил за основа на моите разпореждания към Фалкенау, излезе правилен. Ние обградихме не само принца-наследник, но и въстаналите зюдерландци и сме господари на положението. В това писмо Фалкенау ме уведомява, че князът е готов да встъпи в преговори. Основните моменти на сключвания мир аз вече обсъдих с теб и ето как съм готов да се отправя в твоя компания към войската. Желателно е да заварим на мястото на срещата младия Фалкенау и

също този потаен Нурван паша. Ако веднага телеграфираш на двамата в Карлсхафен, те ще могат в рамките на два дена да пристигнат там.

– Веднага ще го уредя, Ваше сиятелство.

– А после може би ще намериш време за извършването на още едно поръчение?

– Какво?

– Чувам, че ти сега всеки ден посещаваш принцесата?

– Действително.

– Тя дори честичко се отбивала при твоите родители?

– От време на време. Тя в продължение на часове беседва с майка ми.

– Значи ще имаш възможност да ѝ предадеш това писмо. То съдържа една радостна изненада за нея.

– Благодаря, Ваше сиятелство! Това прелестно, благородно създание наистина се нуждае понякога от вест, която да ѝ създаде радост.

– Тези редове ще ѝ я създадат! Що се отнася до нашето пътуване, няма да го направим с железницата, а с карети. Две ще са достатъчни – едната за мен и баща ти, а другата за теб, Аста и майка ти.

– Как, негово сиятелство повелява родителите ми да...?

– Естествено! Твоят баща е най-верният ми приятел, той трябва да участва в моята победа. И тъй като ти ми разказа каква симпатия изпитвала Аста към твоята майка, то тя ще ѝ прави компания – та нали аз нося грижата и за компаньонка на принцесата. Що се касае до прислугата, аз съм си подсигурен, но ти още не. Какво ще кажете за вашия Томас?

– О-о, той ще тръгне преизпълнен с удоволствие.

– В такъв случай ние приключихме. Остани със здраве, момчето ми!

– Останете и вие с Бога, Ваше сиятелство!

Те си стиснаха ръце като двама мъже, които си съпринадлежат с любовта на кръвната връзка. На доктора очите се овлажняха от вълнение. Херцогът го забеляза, сложи ръка на раменете му, притегли го към себе си и го целуна по челото.

– Макс, Бог ми отказа деца, но ако можех да си избирам син, то това щеше да си ти. Остани ми верен, какъвто си бил винаги!

Той се извърна. В неговите очи също блестеше нещо, което не искаше да покаже.

Макс се погрижи най-напред за депешите и после тръгна към принцесата.

– Добре дошъл, хер таен съветник! – посрещна го тя. – Мога ли да

приема, че сте узнал нещо радостно?

– Защо?

– Чета вестта по чертите, ви.

– Толкова ли са приказливи чертите ми, Ваше височество?

– Приказливи не, но открити и честни, съвсем не като онези, които човек търси при един дипломат, като какъвто се проявихте вие.

– Благодаря! Узнах нещо радостно по отношение Ваше височество.

– Ах!

– Негово сиятелство ме натовари да ви съобщя, че е решил да предприеме пътуването до баща ви и ние ще го придружаваме. Той ще пътува в компанията на татко и ви задави въпроса дали ще позволите майка да е при вас по време на това пътуване?

– От все сърце, хер таен съветник.

– Благодаря! Смя да допусна, че преговорите с вашия баща ще почиват на основата на най-голямо доброжелателство. Може би ще намерите няколко отнасящи се до това намека в собственоръчното писмо на херцога, което ми възложи да ви предам.

Тя отвори плика и запоглъща съдържанието. Красивите ѝ черти възприеха сериозен израз.

– Това писмо, хер таен съветник, съдържа няколко реда, в които Негово сиятелство ме умолява да ви предам тези два документа. Заповядайте, моля!

Той посегна и зачете. Очите му се замъглиха, а устните затрепераха от вътрешно вълнение.

– Е, хер графе? – попита Аста, като нейният глас също потрепери.

– Не мога да го приема! Такава любов и доброта не съм заслужил!

– О, напротив! И аз се чувствам щастлива, че съм първата, която може да ви поздравя.

Тя му подаде ръка, която той здраво задържа в своята. В единия документ херцогът го бе въздигнал до „граф фон Брандауер“, а с другия му предоставяше като почетен дар палата заедно с цялата мебелировка, обитаван понастоящем от принцесата.

– Мога ли да ви обърна внимание върху една дума от адресираното до мен писмо, графе?

– Моля!

– Негово сиятелство е подчертал думичката „временно“. Вие следователно можете с пълна увереност да се надявате, че добротата на херцога и занапред ще проявява активност към вас. Бъдете твърдо убеден, че никой не ви го пожелава така от цялото си сърце, както аз!

Тя стана, овладявайки душевното си вълнение, и пристъпи до прозореца. Той дълго остана седнал, докато нещо внезапно го притегли към нея.

– Принцесо.

Тя не отговори.

– Аста!

Тя се обърна. Очите ѝ блестяха с влажен гланц.

– Макс!

Те потънаха безмълвно в обятията си, ала бушуващите ѝ гърди му казаха колко ѝ е било трудно до момента да владее чувствата, на които сега съвсем открито се отдаде.

Високата трева по горската поляна пред колибата на Тирбан беше окосена, за да се отвори място за една редица скъпоценни шатри, разпнати за двамата князе на Норланд и Зюдерланд и техните свити.

Преговорите, на които бе привлечен и водачът на въстаниците, бяха в пълен ход и бързо приближаваха своя мирен завършек. Главното искане на въстаниците за подобна Конституция, каквато херцогът на Норланд бе наредил да съставят, бе вече удовлетворено, а останалите въпроси се отнасяха само до точки, чието разрешаване не представляваше трудност.

В една от последните вечери плацът беше ярко осветен от стотици факли, а владетелите седяха на съвместен крепителен пикник. По края на поляната бе насядала свитата, при която се намираха и двамата Шуберт. Между тях седеше боцманът Каравей, циганинът.

– Сигур съзнавате – заяви гордо планинският кръчмар на тримата – че имах право, като сметнах Уилмърс за Фалкенау?

– Ха! Аз бих могъл да ти кажа нещо съвсем подобно, на което ти ще се разхилиш още повече, отколкото аз тогава – подметна Каравей.

– Е, например?

– Какво ще речеш, ако аз смятам Брандауер за син на херцога, Фалкенау за Брандауер, а Нурван паша за Хоенег?

– Буря да отнесе марса и брама – провикна се кормчията, – ти си откачил, момче!

– „Така стои рапотата“ щеше да каже Казимир – прибави Томас. – В името на моята допра душа, ти си още по-откачен и от Хайнрих и Казимир!

– От тях ли? Че защо пък те да са откачени? – попита брат му.

– Защото си въопразяват да имат моята Парпара, ама ще я получа все пак аз.

– Я виж ти! Наистина ли?

– Наистина. Вечерта преди заминаването ми ние се сговорихме. Ще се оженим. Аз ще стана сопственик на странноприемница и в съседната постройка ще си уредя ковашка работилница.

– Сърдечни благопожелания!

– Също от мен! – присъедини се Каравей.

– Плагодаря! Ще поканя и двамата! Амин!

При края на лежащия отсреща хрусталак се появи една фигура, която колебливо запристъпя напред. Макс я разпозна и скочи.

– Лилга!

Този вик привлече вниманието на херцога и той също се надигна.

– Лилга, ела насам!

Повиканата смирено приближи.

– Ваше сиятелство, не се гневете на дъщерята на боанжарите, че се осмелява...

Той я прекъсна с рязък жест.

– Лилга, твоето място е при нас, защото всичко, което се случи, в голяма част е твое дело. Седни при нас!

– Позволете Лилга да остане права, докато завърши делото, по което работи толкова дълго време!

– Е?

– Бование е богинята на отмъщението. Тя някога ми повели да се разплата и аз се подчиних. Аз проведох съд и сега съм дошла да преклона глава пред присъдата, която ще произнесете над мен.

Това бяха загадъчни думи. Никой не отговори и тя продължи:

– Височайши господарю, готов ли сте да ме изслушате?

– Говори!

– Тогава позволете по-напред да доведе одного, на когото е тук мястото, но скоро ще се яви пред един висш съдник!

Тя даде знак към хрусталака. От него пристъпиха Хорги, Чемба и Тибран. Първите двама носеха една изготвена от клони носилка, а третият се грижеше да не падне лежащият върху нея. Те я положиха сред кръга от знатни дами и господа и се отдалечиха. Лилга приближи и отмахна покривалото. Един вик прозвуча околоръст. На носилката лежеше с окървавено лице и ужасно пострадал граф фон Хоенег. Лилга дълго стоя наведена над него, после се изправи, след като бе извадила и поставила върху гърдите на мъчително дишания един пакет. Той просена високо, сякаш книгата тежаха центнери. Тя започна:

– Бование го връхлетия и громоли. Кой може да го гледа? А някога

той беше толкова красив, толкова знатен и думите му звучаха така сладко и приятно, че дъщерята на боанжарите се полъга и го последва. Тя измени на своя годеник... а той все пак беше по-благороден от него... и равен на него по достойнство, титла, сан... защото той беше неговият по-голям брат Вилхелм.

– Лилга! – извика Нурван паша с една граничеща с изумление изненада в гласа. – Знаеш ли наистина какво говориш?

Това, което бе узнал сега от Лилга, звучеше толкова невероятно, че разумът се съпротивяваше да го възприеме като истина, макар като че да решаваше с един удар загадката около неговото рождение, върху която достатъчно често си беше блъскал главата. И все пак, защо да не бе възможно? Той си спомни сега с яснота сцената в подземния затвор на графа и ужаса, който бе предизвикал у онзи видът на татуировката върху ръката му. Катомбо четеше думите от устата на циганката, когато сега тя продължи:

– Аз казвам истината. Както аз бях заслепена от него, така и моята майка е била оплетена от неговия баща. Той ѝ обещал брак, ала по-късно я напуснал вероломно и се оженил, заради богатата зестра, за едно аристократско момиче. Но майка ми знаела как да си отмъсти. Когато след две години се намирала със своя катун отново наблизко, промъкнала се в палата. Тъй като всички пътища ѝ били познати, не представлявало трудност да открадне малкия граф и да изчезне с него.

Катомбо и околностоящите слушаха с удивление това разкритие.

– Лилга, как претендираш да докажеш, че аз съм един Хоенег?

– Твоята разтеглена от израстването татуировка на ръката е гербът на Хоенег! Освен това съумях да намеря отнасящите се до теб документи, а и майка ми преди своята смърт направи едно писмено признание. Върху гърдите на графа лежат книгата, които удостоверяват, че ти си Хоенег. Но сега повече не питай! Бование е изброила минутите на този мъж и аз трябва да побързам, преди да е умрял. Граф Хоенег, притежаваш ли пълното си съзнание и чуваш ли всяка моя дума?

– Да – отвърна раненият с усилие.

– Знаеше ли, че Катомбо е твой брат, и признаваш ли го?

– Да.

– По-нататък! Аз се преселих при графа, живях при него и узнах всичките му тайни. Но той наруши своята клетва и аз реших да му отмъстя. Той се стремеше към владичеството на Норланд. Херцогинята и баронеса Фалкенау бяха приятелки. Те живееха заедно в замъка – едната в дясното крило, а другата в лявото. Богинята на PROVIDENIETO отреди

двете да заченат и родят почти в един и същи час – херцогинята син, а баронесата дъщеря. Баронесата почина при раждането, а баронът беше в чужбина...

Сега бе ред на Фалкенау да се диви.

– Последното съвпада! – извика той, изпълнен с вълнение. – Аз по онова време бях далеч от родината. Но, Лилга, ти сбърка, баронесата не роди момиче, а...

Циганката направи повелителен жест баронът да млъкне и продължи, без да отвърне на думите му:

– Граф Хоенег не можеше да позволи херцогът да има престолонаследник. Той подкупи акушерката и тя размени децата. Херцогинята получи момичето, а момчето беше дадено на една дойка, която беше дъщеря на акушерката, но не знаеше нищо за тази размяна.

При тези думи херцогът бе овладян от неимоверна възбуда.

– Жено, ти с ума ли си? Можеш ли докажеш всичко? Та тогава комодорът фон Фалкенау трябва да е мой син!

– Ваше сиятелство, слушайте по-нататък! В бързината бельото на децата не беше подменено заедно с тях и ето как полученото от дойката носеше херцогския герб. Тя е още жива и е жената на наемния кочияш Бейер край психиатрията. Ако господарите отидат там, ще намерят един мой портрет, рисуван от техния син.

– Така е – изрази съгласие Макс. – Аз бях веднъж там и си спомням точно, че жената ми разказа тези неща. Продължавай, Лилга!

– Момичето почина, а по-късно и херцогинята. Графът знаеше, че са ми известни всички тайни, той вече не ми вярваше и мислеше, че ще го издам. Ето защо се стремеше към живота на момчето. Аз си отмъстих, като спасих детето. Често ходех при жената на придворния ковач Брандауер. Тя знаеше, че богинята ме е удостоила с дарбата да виждам в бъдещето и когато доби едно момченце, ме помоли да му пророкувам. Дойката, при която беше херцогският принц, живееше по онова време в съседство с ковачницата...

– Това е вярно! – извика старият Брандауер.

– Аз докарах нещата дотам, че и на нейния храненик трябваше да предсказвам. Казах на нея и на ковашката жена, че трябва да остана за половин час насаме с децата в градината. Те ми повериха кърмачетата, аз ги отнесох в храстите, преоблякох ги и ги размених. Дойката получи ковашкия син, а жената на ковача сина на херцога. Казах на графа, че отново съм подменила принца. Това беше моето отмъщение. Но къде съм го изпратила, това той никога не узна, то си остана...

Сега херцогът вече не можеше да владее по-дълго възбудата си.

– Жено, Лилга, не лъжеш ли?

– Питайте него самия! Болките го прекършиха, той всичко ще признае. Граф Хоенег, излъгах ли?

– Не! – изхъхри той.

– Заклевах ли се в твоя Бог, пред когото още днес ще се явиш?

– Да!

– Ваше сиятелство, вие го чухте. Макс Брандауер е ваш син. Вашият, напротив, майстор Брандауер, е барон Артур фон Фалкенау.

Беше необикновен миг. Херцогът, получил из един път от дълго нечакания вече син и наследник, погледна Макс, сякаш не беше с ума си. Очите на стария Брандауер шареха усъмнено и въпросително между Макс и Артур, като че искаше първо да размисли за кого от двамата да се реши. Старият Фалкенау гледаше около себе си с израз, който все едно казваше: аз не разбирам нищо от това, хич нищичко.

Пашата първи наруши тишината.

– Майстор Брандауер, чуите ме! И питайте Артур дали не е било така! Когато той скочи на яхтата ми и аз го видях за първи път, го назовах с вашето име. Той точно прилича на тогавашния ви образ.

Сега най-сетне се освободи напрежението сред съпричастните. Дозакателствената сила на чутото беше толкова неопровержима, че вече никой не можеше да се съмнява във фактите. Макс полетя в обятията на херцога, който, кажи-речи разплакан, го зацелува по челото и страните, а Артур, прославеният морски капитан, се обърна с един почти боязлив поглед към стария Брандауер. Но неговото стеснение продължи само миг. Когато видя сълзите в очите на стария, които можеха да означават както тъга, така и радост, обви ръка около раменете на ковача и изрече с уمولителен тон в гласа само една дума:

– Татко!

На тази дума старият не бе в състояние да противостои. Той притисна своя син до широките си гърди и заговори с дълбоко вълнение:

– Момче, аз не зная дали да се смея, или да плача. Най ми се иска и двамата за себе си да задържа и да не ви дам на никого. Мътните да ме вземат, ама ти си същият юначага като моя Макс... исках да кажа принца!

Сега привлече вниманието върху себе си единственият опечален в историята.

– А аз сега съм самотен и изолиран! – проплака старият барон.

– Не, татко! – викна Артур, като свали ръка от баща си и се завтече

към стария Фалкенау. – Аз съм бил и си оставам твой. Вие и двамата ще имате в еднаква степен моята любов.

Само един стоеше там привидно студен и безразличен – Лилга. Около ъгълчетата на устата ѝ се образува горчива, меланхолична гънка. Дотолкова ли окаменяло беше нейното сърце, та вече не можеше да се радва на чуждо щастие? Или си мислеше за собствения син, който ѝ бе отнет и зверски умъртвен?

Когато замайващата възбуда от разпознаването беше донейде улегнала, Лилга продължи:

– Тигърът обича своето малко и го брани с живота си срещу враговете. Този обаче беше изтръгнал бащиното си сърце от – гърдите, докато преследва моето дете, своето момче, до лудницата и го тласна в смъртта. Обяви, граф Хоенег, беше ли капитан фон Валрот твой син, или не?

– Беше.

– А ние двамата, ти и аз, тайно сме свързани чрез свещеник?

– Да.

Тя взе пакетчето от гърдите на графа и го сложи в ръката на херцога.

– Тук, Ваше сиятелство, са доказателствата, че Катомбо е истинският Хоенег. Сега аз свърших и ще понеса присъдата, която ще бъде произнесена над мен.

Херцогът дълго я гледа.

– Лилга, едно-друго още ми е тъмно в твоя разказ, наистина, но едно знам, че ти си действала с добра воля, и всички ние сме ти много задължени. После ще произнеса присъдата.

Той улови Макс за ръката и пристъпи към княза и княгинята на Зюдерланд.

– Ваши височества, признавате ли граф Макс фон Брандауер като мой син и престолонаследник?

Прозвуча едно двугласно „Да!“

– В такъв случай имам честта да поискам за него ръката на моята мила гостенка, вашата дъщеря принцеса Аста. Техните сърца са се избрали. Вашето съгласие, Ваши височества, ще отстрани също всички спорни политически точки.

Родителите видяха дъщеря си да лежи на гърдите на херцогския син. Те радостно дадоха своето съгласие. Тогава Катомбо хвана ръцете на Зулейка и Артур.

– Ваше сиятелство, позволявате ли в замяна загубата, която

претърпя Фалкенау и Брандауер, да даря двамата с една дъщеря?

Херцогът се засмя.

– Я гледай! Истинска изненада, драги ми паша! Тогава аз не бива да съдържам по-дълго моята. Признавам ви като граф фон Хоенег. Вие си получавате всички титли, достойнства, почести и имена на този дом.

– Ваше сиятелство! Недейте! – извика Нурван паша. – Фамилията Хоенег не е измряла.

– Напротив! Този тук лежи в обятията на смъртта. Бог да му прости греховете, както му ги прощавам аз. А неговия син не мога да призная като правомерен наследник Хоенег. Той ще бъде екстерниран от страната и ще трябва да счита като особено благоволение от страна на своя владетел, ако Норланд му разреши гостоприемство за няколко месеца през годината. А сега си ти наред, Лилга! Как попадна графът в ръцете ти?

– Аз го чаках.

– Ти... си... го... чакала? Нима знаеше по кой път е поел в своето бягство?

– Знаех.

– Кой ти го...

– Ваше сиятелство, на княгинята на боанжарите не е необходимо да черпи своите познания от чужди знания. Нека ви бъде достатъчно, ако кажа: „Аз го чаках“. Той трябваше да дойде, защото Бование, която е богиня на отмъщението, го беше дала в моите ръце. И той дойде! Дойде като беглец, беше открит от Хорги и Чемба и преследван. Графът не можеше другояче да се спаси, освен да напусне каретата и да продължи пеша своето бягство. Но през нощта той обърка пътя, който не познаваше, сгромоли се в дълбината и се разби. Те го донесоха при мен и болките го подтикнаха към признание.

– Какво ще правиш сега? Ти си майка и съпруга на граф и имаш право на...

– Благодаря ви, Ваше сиятелство! Дъщерята на боанжарите няма уседнало място, тя ще скита, докато душата ѝ отиде при Бование...

По време на този вълнуващ разговор беше приближила и свитата. Няколко слуги трябваше да махнат от мястото трупа на Хоенег, тъй като графът междувременно беше починал. Но всеки получи похвала или приятелско ръкостискане от херцога, така че цялата поляна се огласи с радост и ликуване.

Две двойки обаче подиряха самотата: Артур със Зулейка и Макс и Аста.

Последните двама стояха под една широко разклонена червена ела и имаха твърде много да си казват. В един момент приближи Лилга.

– Спомняте ли си още, принце, и също вие, принцесо, какво ви предказах пред ковачницата?

– Всяка дума! – отвърна Макс.

– Вие размахвахте тогава със сила тежкия чук. Вие ще държите също така леко още по-тежкия скиптър. Чукът се превърна в скиптър. Управлявайте един ден с благодат, ала не забравяйте, че от време на време трябва да се употребява и сила! Вслушайте се в Лилга, дъщерята на боанжарите, която още днес ще изчезне отново, и нека „Скиптър и чук“ бъде вашият девиз в живота!...

Зад елата се отдалечи пълзешком един, който си беше седял тайно там със своята „ампалема“ и бе чул всичко. Сега той сметна, че е редно да се оттегли.

– Допре го каза пустата й Лилга! – изръмжа с доволство. – Нявгашният Прандауер и сегашен принц може да възприеме тоя девиз, защото скиптърът му е в кърпа вързан. Пък аз, Томас Шуперт, от който принц не излезе, ще си задържа чука. Ама и аз мога да си изпиша един девиз на вратата на моята одая: „Ампалема и Парпара!“

Романът продължава в: „Островът на скъпоценностите“

КРАЙ

© 1985 Любомир Спасов, превод от немски

Karl May
Zepfer und Hammer, 1879–1882

Сканиране и разпознаване: Неизвестен любител на автора
Редакция: ВНorse, 2007

Публикация:

Карл Май
Скипър и чук I: Черният капитан
Скипър и чук II: Тайната на хитаната
Издаелство „Калем-90“, Пловдив

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/3630>]